

La Veu de Catalunya 16 cts.

El llegat periodístic de Josep Puig i Cadafalch. Recerca i anàlisi dels seus articles d'opinió (1885-1936)

**Tesi Doctoral de Tate Cabré i Massot
Director: Dr. Josep Maria Figueres i Artigues**

Bellaterra, 3 de setembre de 2014

MIER
OMAN

**Programa de Doctorat EEES en Comunicació i Periodisme RD 1393/2007
Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació
Facultat de Ciències de la Comunicació**

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Resum

Aquesta tesi, emmarcada en els estudis generals d' Història del Periodisme, i en particular en els d' Hemerografia Registral té com a objectiu principal oferir als investigadors i a la societat en general, el perfil de Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) com a articulista. La recerca comença establint la seva bibliografia completa per extreure'n, quantificar, analitzar, i contextualitzar els articles d'opinió en el seu moment històric i en relació a les altres cinc facetes del personatge com a: polític catalanista, arquitecte-urbanista, historiador de l'art-acadèmic, arqueòleg-restaurador de monuments, i gestor cultural. Puig i Cadafalch ha estat profusament analitzat com a personatge històric però el seu llegat periodístic havia romàs una assignatura pendent.

Abstract

This dissertation, seen in the general terms of the history of journalism, and particularly in those of the registration hemerography, has as its overall objective to provide researchers and the general public the profile of Josep Puig i Cadafalch (1867-1956), as an opinion writer. The starting point is stablishing his complete bibliography, to pick up, quantify, analyze and study his opinion articles in their historical context and with respect to his other five dedications as a nationalist politician, architect & planner, art historian & academic, archaeologist & restorer, and cultural initiatives promoter. Puig I Cadafalch has been deeply studied as a historical personality but his journalistic legacy had remained unexplored.

Agraïments

A Montserrat Blanch i Almuzara, comissària de l'Any Puig i Cadafalch 2001, membre de la Junta de la Fundació Amatller, i secretària ocasional de Puig i Cadafalch, que em va impulsar a realitzar aquesta recerca quan la va anunciar, per a la meua sorpresa, en el discurs de cloenda de l'Any Puig i Cadafalch, al pati del palau Macaya.

A David Ferrer i Bastida, arquitecte, ex-director de la Biblioteca i Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, que en sentir l'anunci fet per Montserrat Blanch em va proporcionar com a punt de partida un valuós material inèdit i un gran suport personal i moral per a la recerca.

Al molt admirat Dr. Josep M. Ainaud de Lasarte i a la seva esposa Carmen Agustí i Badia, *in memoriam*, sempre amatents i entusiastes. Ell va ser autor de molts dels textos consultats, gran coneixedor i conegut de Puig i Cadafalch, i em va obrir les portes del seu arxiu personal. Tots dos, em van obrir les de casa seva i del seu cor.

Al Dr. Joan Bassegoda i Nonell i al Dr. Santiago Alcolea i Gil, també *in memoriam*, com a experts en Puig i Cadafalch i primers impulsors d'aquesta recerca, amb l'agraïment de facilitar-me l'accés a les biblioteques de la Càtedra Gaudí de la UPC i de l'Institut Amatller d'Art Hispànic.

Al meu Director de Tesi, Dr. Josep Maria Figueres i Artigues, que a més de tutoritzar aquesta recerca des de l'inici del doctorat, al curs 2004-2005, i al Treball de Suficiència Investigadora, m'ha facilitat l'estímul de poder anar presentant els resultats a les III i IV Jornades d'Història de la Premsa, a congressos internacionals, i a l'IEC on vaig obtenir la Borsa d'estudi Ramon d'Alòs Moner 2011.

A les catedràtiques de la meua Facultat Dra. Amparo Moreno i Sardà i Dra. Teresa Velázquez y García-Talavera, professores de referència durant la carrera, guies senyeres en el doctorat, admirades col·legues durant el meu període docent a la UAB, i sempre grans referents, amigues i còmplices.

A Manuel Cusachs i Corredor, historiador de Mataró pel seu inestimable ajut amb la premsa local del Maresme, i a Josep Risueño i Raül López Folqué, de l'Arxiu Comarcal i Municipal de Reus, amb la de Reus.

Als acadèmics Drs Magda Alberó, August Bové, Albert Chillón, Eulàlia Fuentes, Andrea Mesecke, Judit Rohrer, Jaume Soriano, i Martín Rodrigo Alharilla per les seves orientacions. A Xavier Paba, expert en Access; Mercè Roselló, documentalista i formadora; i Núria Moral, gestora de continguts; per la seva professionalitat i predisposició sempre que els he necessitat;

I a la meua família i amics, per la seva paciència i el seu suport incondicional al llarg de tants anys de segrest puigcadafalquí, molt especialment a les meves filles, Joana i Judit pel temps robat.

El llegat periodístic de Josep Puig i Cadafalch

Recerca i anàlisi dels seus articles d'opinió (1885-1936)

ÍNDEX

1-Introducció	p.13
1.1. Sobre aquesta Tesi doctoral	p.13
1.2. Gènesi d'aquesta tesi	p.14
1.2.1. L'Any Puig i Cadafalch 2001	p.14
1.2.2. Treballs sobre Puig i Cadafalch previs a la Tesi Doctoral	p.17
2-Objectius i metodologia	p.22
2.1. Objectius, interès, plantejament i abast de la recerca	p.22
2.2. Marc teòric	p.23
2.2.1. Antecedents	p.23
2.2.2. Tipus d'investigació	p.25
2.2.3. Revisió teòric-documental:	p.26
2.2.3.1. Bibliografies existents sobre Puig i Cadafalch	p.26
2.2.3.2. Revisió teòrica del context històric, periodístic i biogràfic	p.32
2.2.4. El Fons Puig i Cadafalch de l'Arxiu Nacional de Catalunya	p.33
2.3. Hipòtesis de treball	p.38
2.4. Univers i mostra	p.42
2.5. Metodologia i tècniques d'investigació	p.43
2.5.1. Establiment del corpus d'articles censats de Puig i Cadafalch	p.43
2.5.2. Localització de fons i fonts, validació del material i elaboració de la bibliografia i de la base de dades	p.44
2.5.3. Sinopsis i contextualització dels articles validats	p.47
2.5.4. Base de dades de la Bibliografia completa Puig i Cadafalch	p.48
2.5.4.1. Taula jeràrquica de matèries	p.50
2.5.4.2. Taules de descriptors antroponímics i toponímics	p.54
2.5.4.3. Normes d'estil de la base de dades	p.61
2.5.4.4. Notes de context històric	p.62
2.5.5. Catàleg de les 39 publicacions catalanes on va col·laborar	p.64
2.5.6. Referències bibliogràfiques: Aplicació de la ISO 690	p.67

PART 1. El context històric i periodístic de Josep Puig i Cadafalch

3-El context històric de Josep Puig i Cadafalch.

Catalunya 1867-1956: aproximació històrica, econòmica, política i cultural

3.1. Josep Puig i Cadafalch, el personatge històric	p.69
1.1. Biografia	p.69
1.2. Cronologia	p.75
3.2. El context històric al segle XIX	p.79
2.1. Economia	p.79
2.2. Tradicionalisme religiós	p.80
2.3. Política i Catalanisme	p.82
2.3.1. Poesia i Arqueologia	p.83
2.4. Arquitectura	p.86
3.3. El context històric al segle XX	p.88
3.1. Política i Catalanisme	p.77
3.2. La cultura, del Modernisme al Noucentisme	p.79

4-El context periodístic de Josep Puig i Cadafalch.

La premsa a Catalunya des de finals del segle XIX fins el final de la Guerra Civil

4.1. S. XIX, L'explosió de la llibertat condicionada	p.92
4.2. S. XX, Vers la normalització de la premsa catalana	p.93
4.3. Puig i Cadafalch i el periodisme polític català	p.94
4.3.1. Tres generacions de periodistes polítics d'avantguerra	p.95

5-L'activitat pública de Josep Puig i Cadafalch.

Sis dedicacions que no són paral·leles sinó interrelacionades

5.1. La passió per Catalunya com a eix de les seves sis dedicacions	p.97
5.1.1. El polític catalanista	p.98
5.1.2. L'arquitecte-urbanista	p.99
5.1.3. L'historiador de l'art-acadèmic	p.100
5.1.4. L'arqueòleg-restaurador de monuments	p.103
5.1.5. El gestor cultural	p.104
5.1.6. L'assagista i articulista	p.105
5.2. La dona en l'univers de Puig i Cadafalch	p.107

PART 2. El llegat periodístic de Josep Puig i Cadafalch

6-Tots els escrits

El llegat de l'escriptor, assagista i periodista p.115

- 6.1. Els escrits per tipologia: llibres i publicacions periodístiques p.116
- 6.2. Els escrits per temes: política, arqueologia, humanitats, arquitectura, gestió cultural p.117
- 6.3. Els escrits per cronologia: els 4 grans moments de Puig i Cadafalch p.118
- 6.4. Els escrits per capçaleres i editorials: 38 editorials i 40 capçaleres p.121

7-Les publicacions periòdiques: el llegat articulístic

El llegat del periodista i promotor de plataformes de comunicació...p.121

- 7.1. Els escrits per tipologia/gèneres periodístics: Discursos, articles, assajos, cursos, conferències, recensions, perfils, informes, cartes i cròniques p.121
- 7.2. Els temes/disciplines: política, arqueologia, humanitats, arquitectura, gestió cultural p.123
- 7.3. Característiques bàsiques dels articles d'opinió p.124
 - 7.3.1. Articulisme combatiu p.124
 - 7.3.2. Estil personal p.125
 - 7.3.3. Ironia i sarcasme p.126
 - 7.3.4. Els temes generals i secundaris p.126
 - 7.3.5. Els articles d'opinió i el mestissatge de gèneres p.127
 - 7.3.6. L'evolució en la forma al llarg de 50 anys p.127
 - 7.3.7. El contingut ha suportat el pas del temps p.128
 - 7.3.8. Tècnica d'escriptura i reaprofitament de paper i textos propis p.128

8-El contingut: les sinopsis

Un llegat viu, punyent, polemista i amb un estil molt personal p.129

- 8.1. L'articulisme polític i els articles d'opinió polítics p.129
- 8.2. L'articulisme cultural i els articles de gestió cultural **p.150**
- 8.3. Els articles d'opinió com a arquitecte, arqueòleg i urbanista p.156

9- Els escrits per capçaleres i editorials, catalanes i estrangeres 40 mitjans de comunicació i 38 editorials p.158

- 9.1. Les capçaleres on va col·laborar p.158
- 9.2. El cas de La Veu de Catalunya i de La Renaixença p.167

10-Conclusions

10.1. Conclusions sobre el llegat periodístic p.169

- 10.1.1. Una nova visió de conjunt. P.169
- 10.1.2. Nova font primària de consulta organitzada i informatitzada 171
- 10.1.3. Escrits desconeguts, textos no documentats 171
- 10.1.4. Metodologia indispensable 171
- 10.1.5. Existeix un Puig i Cadafalch comunicador, escriptor i articulista 172
- 10.1.6. I també existeix un Puig i Cadafalch comunicador, fundador de plataformes de difusió i expressió 172
- 10.1.7. Difusor del catalanisme internacionalment 173
- 10.1.8. Més periodista que assagista de llibres, cursos i conferències 174
- 10.1.9. El llegat periodístic de Puig i Cadafalch és eminentment polític 174
- 10.1.10 Quatre etapes en comunicació marcades per la política 174

10.2. Conclusions sobre els articles d'opinió

- 10.2.1. Descobriment, recompte, estudi, valoració dels articles d'opinió 175
- 10.2.2. Són molt poc coneguts 176
- 10.2.3. Sinopsis o *abstracts* dels articles 176
- 10.2.4. Articulisme de combat i de defensa 176
- 10.2.5. Estil propi puigcadafalquí 177
- 10.2.6. Tècnica d'escriptura i reaprofitament dels textos 177
- 10.2.7. El contingut ha aguantat el pas del temps 178
- 10.2.8. El clixé antiespanyol 178
- 10.2.9. Temes i subtemes 178
- 10.2.10. Cap presència femenina 178

10.3. Conclusions sobre el personatge públic

- 10.3.1. Errors històrics repetits 179

10.4. Actualitzacions de la bibliografia i noves vies de recerca p.180

10.5. Resum de les conclusions en anglès (doctorat europeu) p.181

11-Bibliografia i Fonts p.185

- 11.1. Referències bibliogràfiques p.185
 - 11.1.1. Sobre Modernisme i arquitectura p.186
 - 11.1.2. Sobre història de la Premsa i la Comunicació p.186
 - 11.1.3. Sobre Puig i Cadafalch p.190
- 11.2. Fonts p.191
 - 11.2.1. Sobre aspectes metodològics p.191
 - 11.2.1.1. Documentació i lexicografia p.191
 - 11.2.1.2. Metodologia de recerca en Comunicació p.193
 - 11.2.2. Webgrafia. Bases de dades digitals consultades p.194
 - 11.2.2.1. Arxius hemerogràfics d'altres àmbits p.194
 - 11.2.2.2. Arxius hemerogràfics digitalitzats de publicacions catalanes p.195

12-ANNEXOS (VOLUM I)

12.1. Gràfics sobre els escrits de Puig i Cadafalch p.197

- 12.1.1. Els escrits per disciplines/temes
- 12.1.2. Els articles d'opinió per disciplines/temes
- 12.1.3. Els escrits per anys i per temes
- 12.1.4. Els escrits per llibres o premsa

12.2. Bibliografia de Puig i Cadafalch

- 12.2.1. Bibliografia per data
- 12.2.2. Bibliografia per disciplines: política, arquitectura i gestió cultural
- 12.2.3. Bibliografia per Publicacions

12.3. Taxonomia de publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

12.4. Suport digital amb la Tesi Doctoral en PDF, Base de dades de la Bibliografia i Base de dades del Catàleg de publicacions, ambdues en Access 2010

ANNEXOS (VOLUM II)

12.5. Fitxes de la Base de dades de la Bibliografia de Puig i Cadafalch

1-INTRODUCCIÓ

1.1. Sobre aquesta Tesi doctoral	p.13
1.2. Gènesi d'aquesta tesi	p 14
1.2.1. L'Any Puig i Cadafalch 2001	p.14
1.2.2. Treballs sobre Puig i Cadafalch previs a la Tesi Doctoral	p.17

Com a president de la Mancomunitat de Catalunya al 1917, Puig visita l'Hospital Provincial, avui Biblioteca de Catalunya, a les sales de la qual s'ha redactat part d'aquesta tesi

1.1. Sobre aquesta Tesi doctoral

Aquesta Tesi doctoral emmarcada, com diem al resum inicial, en els estudis generals d'Història del Periodisme i en especial en els d'hemerografia registral, ha tingut com a objectiu principal, com s'explica en extensió a l'apartat següent, capítol 2, d'objectius i metodologia, la localització i identificació del llegat periodístic de Josep Puig i Cadafalch, del qual n'hem extret els articles d'opinió, per tal de posar a l'abast dels estudiosos i del públic general, la cara desconeguda de Puig i Cadafalch com a articulista. Per tal d'assolir aquest objectiu general vam començar a treballar amb la metodologia clàssica d'una recerca periodística, a base d'entrevistes orals i cerca en arxius, i hem acabat utilitzant sofisticades eines pluridisciplinàries, especialment de documentació, sempre com un mitjà i no com a finalitat.

Després de la fase de recopilació documental, el material periodístic acumulat s'havia sobredimensionat de tal manera que exigia mètodes d'organització de la documentació cada vegada més sofisticats: de les taules de Word vam passar a l' Excel, de l' Excel a l' Access, dels llistats de dades als llistats de descriptors, dels llistats de descriptors a les jerarquies... Hem aplicat mètodes i instruments de Biblioteconomia i Documentació a l'Hemerografia Registral per tal de facilitar la gestió de la informació amb diferents bases de dades.

L'esperit d'aquestes línies de presentació és el de remarcar que aquestes eines metodològiques utilitzades no han estat l'objectiu de la tesi, que no s'emmarca en els estudis de Biblioteconomia i Documentació, sinó només un mitjà de gestió de la informació per arribar a fer una recerca d'Història del Periodisme documentada amb rigor, que posi de relleu el vessant periodístic d'un personatge fins ara considerat cabdal per a la història de Catalunya com a polític, arquitecte-urbanista, historiador de l'art-acadèmic, arqueòleg-restaurador de monuments i gestor cultural, però desconegut com a articulista en premsa.

1.2. Gènesi d'aquesta tesi

1.2.1. L'Any Puig i Cadafalch 2001

Les tesis doctorals solen començar justificant l'interès personal i motius del doctorand en el tema d'estudi escollit, i en el meu cas aquesta llarga aventura acadèmica arrenca al 2000. Vaig començar a interessar-me per aquest personatge tan complicat com interessant, com un repte, quan ja estava especialitzada com a periodista en Gaudí i en el Modernisme, solia col·laborar en premsa sobre aquests temes, havia escrit monografies sobre Josep Maria Jujol, i Lluís Domènech i Montaner, i havia dissenyat les rutes modernistes de Reus i del Baix Llobregat. Comptava amb una base mínima per poder endinsar-me en un prohom històric que llavors trobava impossible d'entendre per tota la seva complicadíssima actuació política, encara més enrevessada aportació erudita en l'estudi de l'arqueologia i el romànic, i a més el considerava inclassificable des del punt de vista arquitectònic! Puig i Cadafalch, crea molt de respecte des de fora.

Amb motiu de la preparació de l'Any temàtic Puig i Cadafalch 2001 l'Ajuntament de Barcelona em va encarregar una guia d'arquitectura¹ que em va facilitar la visita, juntament amb la comissària de l'any temàtic, Montserrat Blanch, de totes les obres i restauracions de Puig i Cadafalch per tot Catalunya: Empúries, Ripoll, Argentona, Mataró, Lloret de Mar... Montserrat Blanch i Almuzara havia estat secretària de Puig i Cadafalch a la seva joventut i era membre de la junta de l'Arxiu Mas-Institut Amatller d'Art Hispànic. Amb el seu marit, el Dr. Santiago Alcolea em van facilitar la consulta de tota la documentació disponible i em van presentar els descendents directes de Puig i Cadafalch: el seu gendre, Josep Riera, els seus tres néts –dues noies i un noi- i les besnètes, dues nenes petites, que em van obrir les portes de les cases de l'arquitecte al carrer Provença a Barcelona i a Argentona, que encara eren propietat de la família.

Al llarg de totes les celebracions de l'Any Puig i Cadafalch vaig conèixer moltes persones de les institucions de cultura de Barcelona, acadèmics i gent gran,

¹ CABRÉ, 2001.

que havien conegut i admirat Puig i Cadafalch. Arran d'aquestes coneixences vaig escriure un reportatge pel dominical de *La Vanguardia*² on testimonis directes desgranaven els seus records de l'homenatjat: el Dr. Moisès Broggi, les pintores Montserrat Gudiol i Amèlia Riera, el Dr. Josep M. Ainaud de Lasarte... Aquest va ser qui em va entusiasmar a emprendre l'estudi de la periodística de Puig i Cadafalch ja que ell havia començat un projecte amb l'arquitecte Ignasi de Solà Morales i l'historiador Enric Jardí que es va avortar al 1974 per motius polítics i el fet que els escrits polítics de Puig i Cadafalch restessin des de llavors per estudiar l'indignava. Ainaud em passaria unes carpetes que tenia de correspondència inèdita de Puig amb prohoms de la seva època i allò podia ser un bon punt de partida. D'altra banda, em vaig entrevistar amb el Dr. Albert Balcells de l'IEC que preparava unes jornades i una edició amb motiu de l'any temàtic³, i ell em va suggerir que profunditzés en els discursos polítics de Puig i altre material que podia trobar als arxius de la Diputació de Barcelona. Una tercera possibilitat de tesi era la que suggeria el Dr. Joan Bassegoda i Nonell, que m'estirava des de la càtedra Gaudí perquè busqués un tema sobre Gaudí per comptes de Puig i Cadafalch.

No va ser fins l'acte de clausura de l'Any Puig i Cadafalch, al pati del palau Macaya del passeig de Sant Joan, que la futura tesi va prendre cos degut a dues circumstàncies insospitades: La primera va ser que, al seu parlament de cloenda, com a comissària de l'Any temàtic, Montserrat Blanch repassava tot el que s'havia aconseguit en un any i de cop va anunciar, per a la meua sorpresa, i arran d'algunes converses embrionàries que jo havia sostingut amb ella durant les anades i vingudes a tantes exposicions i actes, que una de les bones notícies era que la periodista Tate Cabré faria una tesi doctoral sobre el llegat periodístic de Puig i Cadafalch! Ella sabia que si ho deia en públic jo no em podria fer enrere i la va encertar. La segona circumstància va ser que en acabat el parlament de la Sra. Blanch se'm va dirigir l'arquitecte David Ferrer i Bastida, llavors director de la Biblioteca i Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya a Barcelona, que em va felicitar per haver-me per fi decidit per

² CABRÉ, 2002: 8.

³ *Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània*, 2003.

aquesta tesi! i em va suggerir que l'anés a veure perquè temps enrere havia trobat unes carpetes de grans dimensions, amb fotocòpies antigues d'articles i discursos de Puig i Cadafalch que posava a la meva disposició. La tesi va néixer d'aquesta manera tan sorprenent com ben travada, i des del Departament se'm va recomanar que el director més apropiat seria el Dr. Josep M. Figueres i Artigues.

Així seguint els suggeriments del meu director vaig aconseguir un ajut de la Generalitat per adquirir un ordinador portàtil i vaig passar molts matins al llarg dels dos anys de crèdits del Doctorat, a l'AHCOAC, l'Arxiu Històric del COAC, amb fabuloses vistes sobre la catedral i el Pla de la Seu, entre els esgrafiats de Picasso i les finestretes corregudes de les golfes de la casa de l'Ardiaca, inventariant aquells centenars de fotocòpies que aviat vam esbrinar que eren part de l'esmentat treball inacabat de l'equip de Solà-Morales del qual m'havia parlat el Dr. Ainaud de Lasarte. Al cap d'un temps l'arxiver Andreu Carrascal va trobar al soterrani, les fitxes de cartró corresponents a les fotocòpies, en un arxiu verd allargassat i un informe mecanografiat de 14 pàgines signat pels historiadors Llorenç Torrado, Cèlia Cañellas i Rosa Torán que feia un recompte dels textos que havien recollit i justificava que per falta de pressupost no s'havia anat als arxius de fora de Barcelona.⁴ Vaig contactar amb Cèlia Cañellas que em va confirmar el que deia l'informe. Llàstima d'un excel·lent i exhaustiu treball d'inventari, especialment laboriós pel que fa al buidatge de La Veu de Catalunya, que es va quedar a mitges i que no va veure mai la llum, però que va ser el segon detonant de la meva tesi. Després de l'inventari de tot aquell material que va durar dos anys, van venir els meus buidatges de publicacions a arxius i biblioteques de Barcelona, Mataró i de Reus. En aquesta darrera ciutat existeix un fons important de revistes antigues al Centre de Lectura. Va ser molt frustrant l'estada de varies setmanes a l'Arxiu de Mataró on vaig trobar molts textos inèdits, que sorprenentment no em van permetre fotocopiar ni fotografiar! També va ser un desànim un viatge a la Biblioteca Nacional de Madrid per poder fotocopiar un article molt citat de Puig al diari *El Debate* que va resultar ser apòcrif. Per la part positiva, el futur projecte de tesi

⁴ CAÑELLAS; TORÁN i TORRADO (1977). Document inèdit.

va anar agafant forma al llarg dels dos anys de crèdits del Doctorat, on vaig realitzar els treballs sobre Puig i Cadafalch que es detallen a continuació, fins arribar al dia d'avui on sovint em semblava impossible poder arribar mai. En l'apartat següent veurem com s'han anat desenvolupant els meus estudis i la recerca sobre Puig i Cadafalch des de llavors.

1.2.2. Treballs sobre Puig i Cadafalch previs a la Tesi Doctoral

Durant els cursos de Doctorat 2004-2006, vaig elaborar els treballs *Puig i Cadafalch i la Ciència* per a l'assignatura del Dr. Santiago Ramentol; *Puig i Cadafalch i la Dona de la seva època*⁵, per a l'assignatura de la Dra. Amparo Moreno i Sardà, i *Puig i Cadafalch, obra completa*, per a l'assignatura del Dr. Enric Marín i Otto. El treball de Suficiència Investigadora, inscrit al 2008 i defensat al 2009, el vaig titular *Josep Puig i Cadafalch: arquitecte, polític, historiador de l'art i comunicador. Escrits (1883-2003)*, i el Projecte de Tesi Doctoral, inscrit al 2009: *El llegat periodístic de Josep Puig i Cadafalch. Recerca i anàlisi de la seva producció (1885-1936)*. El títol i l'esquema del Projecte de Tesi s'han mantingut amb petites variacions als quatre informes de seguiment que vaig defensar als tribunals de control de la CITEC els mesos de setembre dels anys 2010, 2011 i 2012 i de maig de 2013.

A les III i IV Jornades d'Història de la Premsa organitzades per la UAB i la UPF al Museu d'Història de Catalunya i dirigides pel Dr. Josep Maria Figueres els anys 2009 i 2011, vaig presentar les ponències: *Les limitacions del periodisme i la censura dins l'obra escrita de Puig i Cadafalch*⁶, i *L'art i la cultura dins l'articulisme de Josep Puig i Cadafalch*, respectivament. La primera es va publicar el desembre de 2010 com un dels 18 capítols del llibre digital *Censura i limitacions de la premsa*⁷, recull de les actes de les III Jornades d'Història de la Premsa", la segona es va publicar digitalment.

Fora del marc de la UAB, vaig guanyar la borsa d'estudi Ramon d'Alós Moner 2011 de l'Institut d'Estudis Catalans, IEC, per a treballs bibliogràfics sobre un

⁵ Aquest treball de doctorat va rebre la qualificació d'excel·lent a l'assignatura: "Disseny d'una investigació per al Doctorat", el juny del 2005, i ha estat la base d'elaboració del capítol de gènere d'aquesta tesi doctoral

⁶ CABRÉ, 2009: 26-31

⁷ *Censura i limitacions de la premsa*, 2010.

autor, per a completar la bibliografia de Puig i Cadafalch. Em va ser assignat com a tutor el Dr. Josep M. Casasús i Guri, membre de la Societat Catalana de Comunicació, filial de l'IEC, catedràtic de Periodisme a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, de la qual va ser degà, ex-defensor del lector a La Vanguardia, i membre fundador, secretari general i president de la Sociedad Española de Periodística, entre altres càrrecs. Al mateix any vaig llegir la conferència *El cas Josep Puig i Cadafalch: arquitecte, polític, historiador de l'art i comunicador, del Modernisme al Noucentisme*, dins el cicle "L'esperit de la Mediterrània: Cicle de xerrades Altaveu per al coneixement i la difusió de les cultures" organitzat per Amics de la Unesco de Barcelona i el IEMED, Institut d'Estudis de la Mediterrània. Cap dels dos treballs ha estat publicat, de moment. El 29-30 de novembre i l'1 de desembre de 2012 vaig participar al col·loqui "Exils et mémoires de l'exil dans le monde hispanique" de la Université Paul Valéry de Montpellier amb la ponència: *Josep Puig i Cadafalch (1867-1956) y sus escritos del exilio en Francia*, que en un principi havia de formar part de les actes del congrés i que finalment es publicarà a la revista online CECIL, Cahiers d'Études des Cultures Ibériques et Latino-américaines.

1937. Puig als setanta anys a les excavacions de Sant Miquel de Cuixà, a França, durant el seu exili de la Guerra Civil espanyola

2-OBJECTIUS I METODOLOGIA

2.1. Objectius, interès, plantejament i abast de la recerca	p.22
2.2. Marc teòric	p.23
2.2.1. Antecedents	p.23
2.2.2. Tipus d'investigació	p.25
2.2.3. Revisió teòric-documental:	p.26
2.2.3.1. Bibliografies existents sobre Puig i Cadafalch	p.26
2.2.3.2. Revisió teòrica del context històric, periodístic i biogràfic	p.32
2.2.4. El Fons Puig i Cadafalch de l'Arxiu Nacional de Catalunya	p.33
2.3. Hipòtesis de treball	p.38
2.4. Univers i mostra	p.42
2.5. Metodologia i tècniques d'investigació	p.43
2.5.1. Establiment del corpus d'articles censats de Puig i Cadafalch	p.43
2.5.2. Localització de fons i fonts, validació del material i elaboració de la bibliografia i de la base de dades	p.44
2.5.3. Sinopsis i contextualització dels articles validats	p.47
2.5.4. Base de dades de la Bibliografia completa Puig i Cadafalch	p.48
2.5.4.1. Taula jeràrquica de matèries	p.50
2.5.4.2. Taules de descriptors antroponímics i toponímics	p.54
2.5.4.3. Normes d'estil de la base de dades	p.61
2.5.4.4. Notes de context històric	p.62
2.5.5. Catàleg de les 39 publicacions catalanes on va col·laborar	p.64
2.5.6. Referències bibliogràfiques: Aplicació de la ISO 690	p.67

Puig i Cadafalch en el cèlebre retrat de Francesc Serra i Dimas, al seu despatx, del carrer Provença, 231

2.1. Objectius, interès, plantejament i abast de la recerca

L'objectiu general, universal, d'aquesta recerca ha estat oferir als investigadors i a la societat en general el perfil de Puig i Cadafalch com a articulista. Per això abans s'ha volgut elaborar la seva bibliografia, mai abans compilada amb voluntat d'exhaustivitat, per tal de poder identificar i extreure'n el seu llegat periodístic. Aquest ha estat quantificat, classificat i posat a l'abast a través d'un instrument metodològic de consulta que és la base de dades de la seva obra completa. El personatge històric havia estat profusament estudiat en les seves facetes de polític catalanista, arquitecte-urbanista, historiador de l'art-acadèmic, arqueòleg-restaurador i gestor i impulsor d'iniciatives culturals, però restava encara verge pel que fa a la seva vessant d'opinòleg-articulista. El nostre objectiu general es desglossa en vuit objectius específics:

- 1.Fer l'inventari de tota la seva obra escrita per quantificar el seu llegat
- 2.Organitzar aquest corpus en una base de dades útil a la consulta
- 3.Elaborar instruments metodològics que permetin facilitar la consulta de la base de dades: jerarquia de matèries i taules de descriptors
- 4.Identificar els articles d'opinió, fer-ne la sinopsi i contextualitzar-los
- 5.Elaborar un catàleg de totes les publicacions on va col·laborar
- 5.Dedicar un capítol al tema del gènere
- 7.Valoritzar el seu llegat periodístic en general i articulístic en particular i extreure conclusions que omplin el buit de la seva faceta d'articulista
- 8.Proposar noves vies de recerca

2.2. Marc teòric

2.2.1. Antecedents

La recerca catalana sobre periodística i sobre història del periodisme ha facilitat ens els darrers vint anys un coneixement generalista de l'evolució de la comunicació social, dels seus efectes en l'opinió pública i de la seva funció cultural. No obstant els buits en el camp de la historiografia de la premsa i en camps que se'n deriven com la periodística o l'hemerografia registral catalana són encara abundosos.⁸

És un lloc comú a la cultura catalana i no per això deixa de ser certa, l'afirmació que Puig i Cadafalch és tan polèmic com desconegut i que ha estat injustament marginat, eclipsat o oblidat per la historiografia⁹. Aquesta dramàtica constatació s'ha repetit a la majoria dels pròlegs dels llibres que han aparegut sobre qualsevol aspecte del polifacètic personatge. Normalment els diferents autors ho atribueixen al mal caràcter de Puig i Cadafalch, la seva tebior amb els dictadors, la seva tornada de l'exili als anys 40, o els seus dramàtics enfrontaments amb institucions i personatges, com el consistori mataroní, l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, l'activista Eugeni d'Ors, el polític Francesc Cambó, l'historiador Josep Pijuan, el pintor Joaquim Torres García, o el filòleg Antoni M. Alcover pvre, entre d'altres.

Fa un quart de segle, al 1989, la investigadora nord-americana Dra. Judith Rohrer, especialista en Puig i Cadafalch, professora a la Universitat d'Emory, a Atlanta, i deixeble del Dr. George R. Collins¹⁰, es planyia, a la presentació del catàleg de la cèlebre exposició "*J. Puig i Cadafalch: l'arquitectura entre la casa i la ciutat*" organitzada per La Caixa i el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya al

⁸ FIGUERES, 1996. Pàg. 145.

⁹ Josep Massot i Muntaner al pròleg de les memòries de l'arquitecte, que va editar, afirma: "...ens acostem a la vida i al pensament d'un arquitecte, un erudit i un polític que va tenir una gran influència en la Catalunya del segle XX, tot i que sovint ha quedat oblidat o eclipsat injustament". PUIG i CADAVALCH, 2003 : 8.

¹⁰ Professor a la universitat de Columbia, EUA, i conegut gaudinista, George F. Collins va ser Premi Internacional Catalonia de l'IEC 1996, membre de la reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, Dr. Honoris Causa per la UPC i té un carrer dedicat a Barcelona des del 1977.

palau Macaya, de la falta d'estudis sobre la figura de Puig i Cadafalch: “*Tal com el títol indica, aquesta és una exposició que se centra en la figura de Josep Puig i Cadafalch en el seu vessant d'arquitecte projectista i constructor d'edificis i d'amplis conjunts urbans. L'extensió i la riquesa de la seva personalitat d'arquitecte, polític i historiador de l'art i l'arquitectura demanaven, algun dia, un projecte de més gran abast. Possiblement és prematur pensar que això es pugui fer ara, quan manquen encara estudis sectorials de moltes de les seves facetes. És per això que, davant d'aquest personatge tan respectat com poc conegut, [ens] hem volgut centrar en la seva activitat arquitectònica.*”¹¹

La quantificació i valorització del seu llegat periodístic és un dels estudis més aviat pluridisciplinars que sectorials, dels que parlava la Dra. Rohrer. Fins aquell moment, els treballs acadèmics i les tesis doctorals realitzades sobre Puig i Cadafalch eren monogràfics d'Arquitectura i d'Història de l'Art que s'allunyen del nostre objecte d'estudi. En destaquem les de l'arquitecte Jordi Romeu¹² aquell mateix any de 1989, i les de les hispanistes Judit Rohrer¹³ al 1984, seguida al 1992 de la de la també historiadora de l'art alemanya Andrea Mesecke¹⁴.

Només existien com a estudi divulgatiu multidisciplinar del personatge l'article d'Antoni Florensa “Puig i Cadafalch, arquitecto, político, historiador del arte y arqueólogo”¹⁵, de l'any 1967; el llibre inèdit de Josep M. Ainaud del 1973¹⁶ -per fi un estudi de Puig en català-; la biografia d'Enric Jardí, *Puig i Cadafalch: Arquitecte, Polític i Historiador de l'Art*¹⁷ de l'any 1975, centrat en la vessant política del personatge malgrat el seu títol; i el llibret del 1985 de Joan Bassegoda i Nonell de la popular col·lecció “Gent Nostra”: *Puig i Cadafalch*.¹⁸

¹¹ ROHRER i De SOLÀ-MORALES, 1989: 13.

¹² ROMEU, 1989. Document inèdit.

¹³ ROHRER, 1984. Document inèdit.

¹⁴ MESECKE, 1992.

¹⁵ FLORENSA, 1967.

¹⁶ AINAUD de LASARTE, 1973. Document inèdit.

¹⁷ JARDÍ, 1975.

¹⁸ BASSEGODA i NONELL, 1985.

Semblava que la transició política i la recuperació democràtica havien d'obrir una etapa de publicacions sobre Puig i Cadafalch però això no es va donar fins l'arribada de l'esmentada exposició i el consegüent catàleg de Judith Rohrer i Ignasi de Solà Morales de l'any 1989. Val a dir que amb aquella exposició el Col·legi d'Arquitectes es redimia de la suspensió del títol d'arquitecte a Puig i Cadafalch a partir de 1939, fet que havia ocasionat que des de la seva tornada de l'exili fins la seva mort al 1956 el qui havia estat un dels grans arquitectes del país només es pogués dedicar a fer petites restauracions privades.

Aquesta gran mancança d'estudis va quedar en part pal·liada amb el gran esforç editorial que es va realitzar arran de l'Any temàtic Puig i Cadafalch 2001¹⁹. Entre les publicacions que van omplir buits en la recerca destaquem la compilació de 1.000 pàgines de textos de Puig i Cadafalch a cura del Dr. Xavier Barral i Altet titulat *Josep Puig i Cadafalch: escrits d'arquitectura, art i política* (IEC, 2003)²⁰, que esmentem en l'apartat següent com a antecedent de la nostra recerca; i la recopilació de ponències de les Jornades Científiques de l'IEC-Secció Històrico-arqueològica editada per Albert Balcells, *Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània* (IEC, 2003)²¹, que estudia des de diferents vessants com l'activitat de Puig i Cadafalch va contribuir a la construcció de la Catalunya moderna.

2.2.2. Tipus d'Investigació

Pel que fa al tipus d'investigació, com ja hem avançat, aquesta recerca pertany al camp de la Història del periodisme, més específicament a l'Hermerografia Registral. Per les seves característiques és:

Exploratòria: Tècnicament ha estat exploratòria en tota la fase inicial d'elaboració de la base de dades d'articles i llibres i del seu seguiment.

Descriptiva: És fonamentalment descriptiva en la part d'estudi de les publicacions.

¹⁹ Organitzat per l'Ajuntament de Barcelona i comissionat per Montserrat Blanch, membre de la Junta de la Fundació Amatller i ajudant de Josep Puig i Cadafalch en la seva joventut

²⁰ BARRAL, 2003

²¹ *Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània*, 2003

Explicativa: Té un grau d'explicativa pel que fa als temes d'interpretació dels fets històrics de context.

La metodologia que hem emprat en la fase documental és positivista. Abans de centrar-nos en l'estudi dels textos o discursos comunicatius²² ens hem dedicat llargament al treball de camp, a recopilar-los mitjançant una metodologia mixta, barreja de recerca empírica primària i secundària. Quan hem localitzat textos inèdits de Puig i Cadafalch, que cap altre investigador havia inclòs abans en una bibliografia, i que no han estat mai citats en cap altre treball, hem utilitzat com a mètode la recerca empírica primària. D'altra banda, quan hem compilat i creuat bibliografies ja existents hem utilitzat la recerca empírica secundària, ja que les dades recollides no han estat produïdes en origen sinó que la recerca ha consistit a treballar amb fons bibliogràfics existents.

Finalment, posicionats des d'una perspectiva científica historiogràfica en la realització d'aquesta recerca dibuixem un marc teòric conceptual i metodològic prou ample perquè s'hi ubiquin totes les disciplines de la Historiografia en general, i en particular de la Història del Periodisme català i universal que ens ajudin a estudiar el conjunt d'articles i llibres de Josep Puig i Cadafalch. El nostre objecte d'estudi aglutina tots els gèneres i recursos redaccionals que Puig i Cadafalch va aplicar per a la divulgació de les seves idees polítiques, descobriments erudits i fites arquitectòniques en el llarg període de la seva tasca professional, des del 1888, quan comença a publicar sobre arqueologia, fins al 2003 –pòstumament, ja que ell mor al 1956- quan apareixen les seves memòries inèdites.

2.2.3. Revisió teòric-documental

2.2.3.1. Bibliografies existents sobre Puig i Cadafalch

El primer pas metodològic en la nostra recerca ha estat la constitució del corpus d'articles censats de Puig i Cadafalch. Per tant hem partit de les dues úniques bibliografies existents, publicades al 1947 i al 2003. Durant molts anys només havia existit com a bibliografia de Puig i Cadafalch el llistat de 159

²² SORIANO, 2007. Pàg.144.

entrades d'història de l'art que constitueix la *Bibliografia de Josep Puig i Cadafalch* (IEC, 1947)²³ realitzada per les bibliotecàries Rosa Leveroni i Maria Montserrat Martí en vida de l'arquitecte. Aquesta bibliografia no és completa, com expliquen les autores a la primera pàgina: “*De l’extensa bibliografia del senyor Puig i Cadafalch hem triat únicament els principals treballs històrico-arqueològics; tots els llibres i articles, doncs, que escapen a l’òrbita d’aquests estudis, han estat deliberadament deixats de banda*”.²⁴

Fent un salt de 30 anys, gràcies a l'avís del director de la Biblioteca i l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (AHCOAC), David Ferrer, vam localitzar un segon intent de bibliografia inèdit del 1977, que s'havia quedat en un calaix. Es tractava d'una carpeta gegant de fotocòpies DIN-A-3 d'articles polítics de Puig i Cadafalch publicats majoritàriament però no única a *La Veu de Catalunya*, de la qual uns mesos més tard va aparèixer el fitxer i un informe mecanografiat, com explicàvem a l'apartat 1.2., però cap inventari ni molt menys una bibliografia. Aquest material provenia del projecte avortat de quan l'arquitecte Ignasi de Solà-Morales era director de l'Arxiu de fer una gran exposició amb catàleg bio-bibliogràfic sobre Puig i Cadafalch i les seves facetes com a polític, arquitecte i historiador de l'art. Un equip d'historiadors – Llorenç Torrado, Cèlia Cañellas i Rosa Torán- va fer la recerca dels articles polítics, i els textos es van encarregar a dos historiadors, doctors en Dret: Enric Jardí per a la part política i Josep M. Ainaud de Lasarte per a la vessant d'arquitecte i historiador. La conjuntura política va fer fracassar el projecte, però amb el material aplegat pels dos autors, Enric Jardí –amb l'aquiescència d'Ainaud, segons el mateix Ainaud ens va referir- va preparar la biografia de Puig i Cadafalch que va guanyar el premi Iluro de Mataró al 1974.²⁵ Pel que fa a la part de recerca documental dels historiadors Llorenç Torrado, Cèlia Cañellas i Rosa Torán, aquests van lliurar a l'AHCOAC l'esmentat fitxer. Malauradament la recerca no va passar de l'estadi d'inventari del material amb el fitxer i d'un

²³ LEVERONI i MARTÍ, 1947: 13 a 24.

²⁴ Ibid: 13.

²⁵ JARDÍ, 1975. El Dr. Ainaud ens explica en les entrevistes realitzades els dies 20 i 24 de maig del 2005 que Enric Jardí li va demanar la seva part per poder presentar-la al premi i ell li va cedir desinteressadament ja que Jardí en aquell moment tenia problemes econòmics derivats d'un fill malalt.

breu informe mecanografiat que hem incorporat a la bibliografia com a literatura grisa, sense que es fes cap estudi del material recopilat.²⁶ L'informe explica que només es va treballar en arxius de Barcelona ciutat i llista les publicacions on es van localitzar textos de Puig i Cadafalch.

En tercer lloc, amb motiu del seu 90è aniversari, l'IEC va publicar al 1997 un *Catàleg de publicacions 1907-1996* que ens va servir per creuar amb la bibliografia Martí-Leveroni i entrar totes les obres publicades per l'IEC no referenciades per les historiadores.

En quart lloc, al 2003 va aparèixer un text pòstum nou signat per Puig i Cadafalch, molt significatiu ja que la seva publicació es va traduir en la sortida a la llum d'un valuosíssim material documental inèdit. Es tracta del llibre autobiogràfic *Memòries de Puig i Cadafalch*²⁷ redactades per l'arquitecte a partir de 1944 prenent com a base els seus propis escrits. El volum, està publicat a les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i editat per Núria Mañé i Josep Massot i Muntaner a partir dels manuscrits descoberts inopinadament a la casa Puig i Cadafalch del Carrer de Provença de Barcelona per Montserrat Pagès, conservadora del MNAC, que hi buscava material per a una exposició sobre el romànic i va trobar²⁸: “una paperassa que omple una gran carpeta i un arxivador amb tot de dossiers, cada un dels quals correspon a un possible capítol”.²⁹ Aquesta edició, molt acurada, a més de nous textos no documentats anteriorment, va aportar nova llum a passatges de la seva biografia totalment desconeguts com el calvari que va sofrir a partir de juliol del 1936, alguns passatges del qual havien aparegut en un article a *Serra d'Or*³⁰, o els seus intents –totalment inèdits– de trobar una sortida a la Guerra Civil a l'agost del 1936, volent contactar amb el general Franco des de l'exili a França.³¹

²⁶ Amb el fitxer i les fotocòpies dels articles polítics hi figura un informe de 14 pàgines que hem inclòs a la bibliografia CAÑELLAS, TORÁN i TORRADO, 1977.

²⁷ PUIG, 2003

²⁸ Montserrat Pagès en trobar el manuscrit inèdit de les memòries va proposar-ne l'edició a les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i als descendents de l'arquitecte. PUIG, 2003: 7

²⁹ Ho explica Josep Massot a PUIG, 2003: 7

³⁰ PAGÈS, 2001: 32-35

³¹ PUIG, 2003: 359

En cinquè i últim lloc, també al 2003 va aparèixer una nova recopilació de textos: “*Bibliografia essencial de Josep Puig i Cadafalch*”, al llibre de Xavier Barral i Altet *Josep Puig i Cadafalch, escrits d’arquitectura, art i política*³² que també hem contrastat amb la nostra. Aquesta bibliografia consta de 239 registres, una vuitantena més que la bibliografia de Martí-Leveroni i 350 menys que la nostra. És a dir que la nostra representa un increment del 150% de registres respecte a la de Barral i un increment del 270% respecte a la de Leveroni-Martí.

	1947	<p>Bibliografia de Rosa Leveroni i Maria Montserrat Martí per a l'Institut d'Estudis Catalans. (Només de tema cultural)</p> <p>159 entrades</p>
	2003	<p>Bibliografia de Xavier Barral per a l'Institut d'Estudis Catalans</p> <p>239 entrades (80 més que l'anterior)</p>
	2014	<p>Bibliografia de la present Tesi doctoral</p> <p>589 entrades (350 més que l'anterior)</p>

El llibre de Barral, que citem contínuament en aquesta tesi ja que a efectes pràctics és l'únic manual de referència que existeix sobre Puig i Cadafalch, encara que no fos concebut com a tal, i encara que posa el focus en l'art romànic sobre tots els altres temes i dedicacions de Puig, està publicat dins la col·lecció de Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

³² BARRAL, 2003: 65

El gruix del llibre el constitueix un recull de 56 textos que es reproduïen íntegrament, i que s'acompanyen d'un breu text introductori de dues pàgines en el qual el compilador argumenta que enlloc de presentacions individuals per a cada text ha preferit una introducció genèrica, que és l'assaig de 48 pàgines que obre el volum. Complementen aquestes tres parts, tres parts més: una bibliografia de Puig i Cadafalch, una bibliografia sobre Puig i Cadafalch, una brevíssima cronologia de dues pàgines del personatge, i una llista de les seves obres arquitectòniques o decoratives.

Degut a la seva orientació cap a la història de l'art aquesta obra no ens ha pogut ajudar gaire en la nostra recerca. A l'assaig introductori s'obvia absolutament la seva faceta periodística i articulística. Només s'esmenta que *"Puig i Cadafalch va realitzar diversos articles i conferències que tractaven del tema de les arts decoratives i la seva aplicació arquitectònica en els quals es reflecteix l'interès que tenia per la recuperació d'uns oficis artesanals molt lligats a l'arquitectura tradicional catalana i que la progressiva expansió de la indústria havia anat arraconant"*³³. Resulta xocant que aquests articles que esmenta però no identifica ni data, tampoc són reproduïts a la bibliografia que presenta. Sobre decoració d'aquesta època només esmenta a la bibliografia la conferència "Del esperit regional en les indústries artístiques de Catalunya" reproduïda a *La Tradició Catalana* (15.06.1893), p. 36 a 39. Vol. I., però no aporta que també la va reproduir *La Il·lustració Catalana* el 30.06.1893, pàg 20 i *La Tradició Catalana* un mes més tard, el 15.07.1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I.

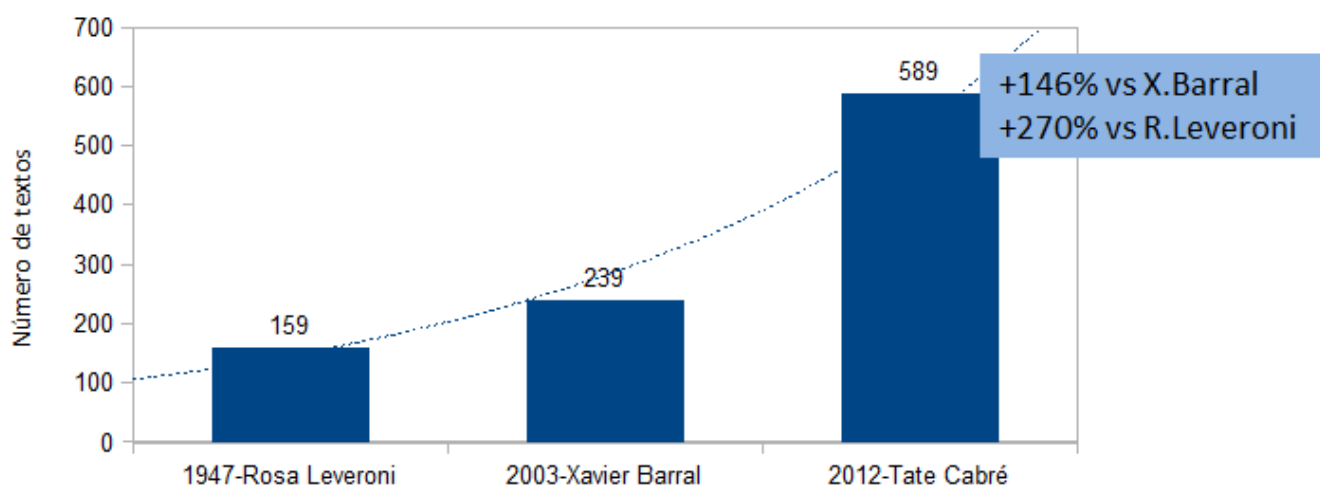
Els textos als que possiblement es refereix són un llibre, *L'Escultura decorativa de l'època ojival* (1893); un article, "L'absolta d'una indústria mataronesa". (26.08.1894); i la conferència "Una exposició d'art y d'industria. Epístola o article", (9.09.1894), pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona". Els dos darrers textos van ser publicats a *El Semanario de Mataró*, la revista carlina on Puig va debutar amb les seves poesies patriòtiques i la sèrie d'assajos sobre la natació als 16 i 17 anys respectivament.

³³ BARRAL, 2003: 11

Tornant a l'essència d'aquest llibre, es tracta d'una selecció de 56 textos de Puig, majoritàriament sobre arquitectura romànica que és l'especialitat del compilador, encara que no sigui aquesta la dedicació més intensa del personatge, que va ser la política, ni el tema predominant dels seus textos que també és la política. El mateix Barral ho justifica a la introducció: *“El present recull no ha pogut ser sistemàtic ni exhaustiu; és el fruit d'una tria personal...”*

³⁴Els textos, tots traduïts al català, van ser originàriament publicats en català, en francès i en anglès. Pertanyen a vuit gèneres periodístico-literaris: articles d'opinió, discursos, conferències, assajos –dos dels quals són llibres-, perfils de personatges –alguns són necrològiques-, crítiques, cursos, i pròlegs a llibres.

Quadre de les bibliografies existents de Puig i Cadadalch

Els temes es decanten clarament cap a la cultura, bandejant totalment la faceta política del personatge: 38 d'Història de l'Art, 4 d'Arqueologia-restauració, 4 d'Arquitectura-urbanisme -que sumen 46 textos- *versus* només 10 de política. Barral ha classificat els 56 textos reproduïts sota 7 epígrafs on només 2 no són d'art romànic: “El polític al servei de Catalunya” i “Les empreses culturals”. Entre els dos epígrafs de tema polític sumen 10 textos del total de 56.

³⁴ Ibid. p. 60

Pel que fa a l'articulística, un tema important d'aquesta tesi, només tres dels 56 textos reproduïts són articles d'opinió, els dos primers de tema polític i el tercer d'història de l'art-romànic:

“Una polèmica violenta entre *La Publicitat* i en Puig i Cadafalch” del 1930³⁵; la sèrie de 6 articles “La Mancomunitat de Catalunya i el dictador” del 1930³⁶, i “Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres”, del 1933³⁷.

Val a dir que a la base de dades de Puig i Cadafalch hem citat, a tots els 56 textos que reproduïx el llibre de Barral, les pàgines on apareixen, com s'observa en les notes al peu d'aquesta pàgina, per tal de facilitar l'accés del lector a textos molt difícils de localitzar ja que molts d'ells van ser publicats a revistes estrangeres, en altres idiomes, i no es troben a les hemeroteques digitals. D'altra banda, pel que fa a la “Bibliografia essencial de Josep Puig i Cadafalch”³⁸, també és un recull de textos majoritàriament d'història de l'art, amb alguns títols no contrastats com el que obre el llistat, unes conferències datades del 1883³⁹, atribuïdes per error a Puig, l'autor de les quals, segons *L'Excursionista* número 52, del 31 de febrer del 1883, a la pàgina 185 i següents, és Joaquim Olivó i Formentí. Aquestes conferències apòcrifes de Puig són també citades a totes les seves biografies, un error que s'ha anat repetint històricament, com el d'atribuir-li un doctorat en matemàtiques i ciències físiques, o un Honoris Causa per Harvard.

³⁵ A la Bibliografia de la base de dades d'aquesta tesi: "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". *La Nau* (7.03.1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003: 103-105.

³⁶ A la base de dades d'aquesta tesi: PUIG i CADAVALCH, Josep: "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". *La Veu de Catalunya* (27.02.1930). Continua la sèrie a: El 28.02.1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3.03.1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4.03.1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5.03.1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a “Barral” 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192.

³⁷ A la base de dades d'aquesta tesi: PUIG i CADAVALCH, Josep: "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres" . *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Publicació de la Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. 3. Reproduït a Barral, 2003: 799 a 801.

³⁸ BARRAL 2003: 65-82

³⁹ A la base de dades d'aquesta tesi: PUIG i CADAVALCH, Josep: “Conferències sobre l'art romànic a Catalunya”. *L'Excursionista*, núm.6 (1883)

2.2.3.2. Revisió teòrica del context històric, periodístic i biogràfic

També ens hem dedicat a l'estudi de les fonts teòric-documentals entorn a l'autor, la seva època, el periodisme català del moment, i el context polític i l'econòmic. Aquesta revisió teòrica, que hem realitzat a partir de la bibliografia especialitzada en premsa, arquitectura, història de l'art i història de Catalunya que esmentem a la bibliografia, ens ha servit per poder contextualitzar i categoritzar els 120 articles d'opinió, classificar-los i resumir-los amb sinopsis individualitzades.

Pel que fa al context periodístic, hem estudiat tota la premsa del moment segons els principals historiadors de la premsa Josep Maria Casasús, Francesc Costa i Oller, Josep Maria Figueres, Joan Givanel i Mas, Jaume Guillamet, Josep Maria Huertas Clavería, Lluís Solà i Dachs, Joan Torrent i Rafael Tasis, i el crític d'art Daniel Giralt-Miracle pel que fa a les revistes de disseny. Hem realitzat un catàleg de les 39 capçaleres catalanes on va publicar Puig i Cadafalch que es descriu més endavant i en el qual fins i tot reproduïm una o varies mostres de portades quan són significatives o espectaculars com les d'*Hispania, Arquitectura y Construcción* o *La Veu de Catalunya*.

2.2.4. El Fons Puig i Cadafalch de l'Arxiu Nacional de Catalunya

Finalment, per tancar l' apartat del Marc teòric i de la Revisió documental ens referirem als que fins l'any 2006 es coneixien com els arxius secrets de Puig i Cadafalch, que avui constitueixen el Fons Puig i Cadafalch de l'Arxiu Nacional de Catalunya, Fons ANC1-737, que es van obrir a la consulta en línia al març del 2013.

Articles inèdits, articles rebutjats pels editors, articles reaprofitats, corregits, guixats, publicats i emmarcats amb un llapis verd o bé destacats amb una creu en llapis verd a cada banda, esborranys d'articles, apunts per a articles... Totes aquestes perles són una font primària d'informació valuosíssima que ens aporta informació de primera mà sobre la manera de treballar del personatge, com per exemple que escrivia ell mateix els articles, sense secretari, en qualsevol lloc, de manera decidida i amb pocs penediments; que li agradava conservar el que s'havia publicat i ho reaprofitava i ho tornava a publicar...

Són testimonis documentals que han esperat durant anys en els arxivadors del fons esperant a ser analitzats. Com a mostra en aquest apartat reproduïm l'original de l'article "La memòria de Rius i Taulet befada a l'Ajuntament" i la seva versió publicada a *La Veu de Catalunya* el 23.12.1910. En aquest article Puig i Cadafalch es mostra indignadíssim perquè un regidor valencià de l'Ajuntament de Barcelona pretén que se li retiri la pensió a la vídua de l'ex-alcalde Rius i Taulet impulsor de la Gran Barcelona de l'Exposició Universal del 1888. Ho considera un intent d'esborrar la memòria del prohomi i a l'impulsor el considera un "barbre", apel·latiu que no es talla gens en utilitzar tot sovint.

L'any Puig i Cadafalch 2001 va servir per donar un impuls definitiu al tema del fons documental, que portava quinze anys parat⁴⁰, des que havia estat descobert l'any 1986 per la historiadora de l'art nord-americana Judith Rohrer a les golfes tapiades de la casa familiar de Puig i Cadafalch al carrer Provença, 231. Cap institució catalana s'havia mogut per adquirir-lo als descendents de l'arquitecte i només se n'havien extret –amb el permís de la família– els planells i dibuixos que van ser el centre de la històrica exposició esmentada a l'inici d'aquest capítol i comissariada per la historiadora de l'art Judith Rohrer i l'arquitecte Ignasi de Solà-Morales al palau Macaya.

Ho explica Albert Balcells al pròleg del volum compilatori de les Jornades Científiques de l'Institut d'Estudis Catalans sobre "Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània" celebrades al 2001: *"Convé remarcar que les jornades van tenir un fruit important: la conscienciació de l'interès que la documentació conservada a casa de Puig i Cadafalch té per a la història cultural i política de Catalunya. Es va acordar constituir una comissió per a entrar en contacte amb els descendents del personatge amb l'objectiu que aquella documentació sigui depositada a centres públics on pugui ser consultada i estudiada pels investigadors. Les gestions estan en marxa i tenim l'esperança fonamentada que tindran èxit. Serà un pas important en la conservació del patrimoni documental col·lectiu"*

⁴⁰ *Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània*, 2003: 16

El final del tema dels arxius secrets de Puig i Cadafalch, que anecdòticament van ser “redescoberts” l’any 2006 i per tant van tornar a generar molts escrits en premsa⁴¹, va arribar el 6 de desembre de 2007, quan la Generalitat va adquirir el fons per aproximadament 1,4M€ (240M ptes)⁴². De fet aquest fons documental ja es trobava en dipòsit a l’Arxiu Nacional de Catalunya des del 23 d’octubre de 2006, materialitzat en 150 arxivadors.

A partir d’aquell any va haver de ser reclassificat directament des de la font primària ja que segons els seus responsables de l’Arxiu Nacional de Catalunya va arribar amb una relació totalment desordenada del contingut, tal qual s’havia anat encaixant sense cap sistema⁴³.

El primer tractament important es va fer els anys 2008-2009 amb una classificació dels registres de correspondència. Al 2010-2011 es va fer una altra campanya per catalogar la documentació familiar, privada i patrimonial separadament de la de les activitats professionals, especialment dels documents d’arquitectura i d’història de l’art. Es van anar descrivint les sèries segons les activitats professionals de Puig. Al 1912 es va inventariar la correspondència i el fons polític i de la Mancomunitat, i al 2013 es va penjar online tot el fons excepte la part de la Mancomunitat: 51,3m de documentació textual en paper (422 unitats d’instal·lació), 5.940 imatges i 10.000 planells i dibuixos.

Al web de l’Arxiu Nacional de Catalunya, ANC es pot consultar la descripció del fons documental, però el que més impressiona és veure en viu i en directe les

⁴¹ La Generalitat va organitzar una roda de premsa per anunciar l’adquisició del fons on es va explicar el descobriment de les golfes secretes com si s’hagués acabat de produir, enlloc d’especificar que el descobriment s’havia produït l’any 1986. L’estratègia va “colar” i tots els mitjans van fer públic l’impactant “descobriments” amb grans titulars. Fins i tot va caure en el parany *La Vanguardia*, que al 1989 havia dedicat tres llargs articles al tema: “*Decenas de inéditos de Puig i Cadafalch, sacados a la luz*”, 30.11.1989, de Llàtzer Moix; “*Puig i Cadafalch, un arquitecto entre el estilo gótico y la era de las urbanizaciones*”, 05.12.1989, també de Llàtzer Moix, i “*El archivo Puig i Cadafalch*”, 22.12.1989, de Maria Lluïsa Borràs. Descobert l’error li vaig comunicar al periodista Llàtzer Moix, llavors director de Cultura de *La Vanguardia*, que es va dirigir per e-mail a Judit Rohrer per disculpar l’errada del diari. (correspondència per e-mail amb Judit Rohrer, novembre de 2006)

⁴⁰ Les cifres exactes de l’adquisició són de 1.442.000€, és a dir 240.814.000 ptes, segons el bloc d’arxivística disponible a: <http://www.archivistica.net/>. 06.12.2007. Per ampliar la informació sobre el tema veure l’article PLANES, 2007: 42-45.

⁴³ Entrevistes a l’ANC amb el primer responsable, Llorenç Coderch, el 18.09.2008 i amb la darrera responsable Amèlia Castan, el 20.09.2012 i el 30.07.2014.

joies més preuades que per als arquitectes seran els planells esgrogueïts i acolorits amb aquarel·la i que per als periodistes són els originals dels articles. Alguns estan dactilografiats, d'altres estan escrits a ploma amb bonics arabescos en quartilles o simplement en el revers de paper de carta d'hotels i de restaurants, però tots aporten informació més enllà de les paraules.

BILBAO

y Vives

J. Escarrá

D'HIVERN

VETATS

ies - Panes

- Sealskins

ISTENCIES

s conegudes

**il y Gabinet Electroterapia y
re'l tractament de les MALALTIES
Cancil de Cent, a.º 365, principal.**

F'ill d'Eqnansi Edamians

**DESPATX: Carrer d'Esudollers, núms. 24, 26 y 28
TALLERS: Carrer d'Urgell, Provensa y Borrell.**

La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament

Barcelona poch a poch va prenent els afres d'una ciutat conquistada. Una massa nombrosa, no pas la més intel·ligent, ni la més culta, una massa que no ha adquirit el dret de ciutadania per l'amor a la ciutat, que es estranya a Barcelona, car no sent per ella cap d'aquelles afeccions quasi filials per la propia Patria, s'ha ançarat del nostre govern, y desde ell fustoja com a amo als barcelonins y als catalans.

Recordem aquelles paraules del regidor foraster, llegant tot just pessa possessió desde la Sala del Concell de Cent, consagrada per castes abnegacions y sacrificis, l'insult de deslleialtat y inobediencia y de insinceritat als catalans; recordem als forasters atacant als barcelonins que s'arreviren a dansar la sardana a la plaça de Catalunya, prop d'aquell arch triomfal aliat peis barbes, pera celebrar son triomf; recordem l'atropell de la poch dies a les zones d'una escola que cantaven devant el monument del Dr. Robert, després de sentir de la nostra que les guitava, una actual lissó de coques.

Els fets venen uns darrera dels altres; als negocis en la cosa pública pagant els catalans, s'hi agrega la befa de cada dia a tot lo que entinem.

En esferes més elevades d'homos de ciencia, que tampoch tenen arrels d'amor a Catalunya, s'accentúa l'expulsar la lengua catalana dels seus acres. Ahir fou això en el Congrés anti-tuberculós; demà serà potser en la Setmana Social; que en la legió del despreci a lo nostre o del desamor a lo nostre, s'ajunen blancs y rojos: el baix poble, vingut dels deserts monterissos, als el pervingut massa depressa a una pseudociencia o pseudociencia; els capicós amiguats que pesen en una Espanya dels Austries y els que creuen fer del castellá un instrument de ciencia mundial que imperi per les Pampes americanes.

La fuetada es diaria; s'odia tot lo nostre, tot lo nostre's menyspreca, si no es com baixa mercaderia objecte d'agiotatjes que avoronyeixen.

Els barbres deixen sos vells carros atrocinats y van ràpidament en automòvil.

Som com a l'Amèrica, som com a Cuba, explotats pels que desde Madrid s'avalan y se'ls dona'l poder com els representants incondicionals del patriotisme.

Els barbres desprecia la ciutat; els barbres odien nostres cants y nostres danses, y senten el desamor a lo que no entenen. Els barbres rompen les estatuas beléniques y en fan grava o se les venen; foraden els carrers y destrueixen els monuments venerables per robarne la miseria del bronze que unia les pedres. Els barbres cremarien els llibres, tressors de saber y de belleza, pera encendre la llar en sos repugnants turques.

Sofrim a la ciutat el govern d'homos forasters, estranys a tot: a la nostra vida material, a la nostra civilització, a

la nostra historia, a les nostres afeccions y amor.

Ahir en l'Ajuntament hi harpé del tot això, un episodi tristíssim de despreci a Barcelona.

El regidor Vinalta, valencià, va aixecarse demanant que's suprimís la pensió votada per la ciutat a la viudeden Rius y Taulet, l'home de la nostra Exposició Universal, el fundador, podriem dir, de la Barcelona moderna.

El regidor Vinalta no ha tingut temps de saber lo que representa pera Barcelona la memoria den Rius y Taulet.

En Vinalta, vingut ràpidament de València, guiat desprecia a Boda elevaba no sab que hi ha omes fora de la discussió dels ciutadans, per sobre les lites polítiques, que no poden, com coques sagrades ésser objecte de vanjança, y es el respecte als grans homes nostres que forma y als votis de la ciutat, solemnement consagrats per l'afect de tot.

En Vinalta no ha sagut de totom ni d'evant la certoria a que l'obliga la qualitat de foraster, massa depressa en filat, ni d'evant lo sagrat d'una memoria venerable per als altres ni d'evant el respecte d'una diena que fou la campanya d'amargures d'un gran home a qui la ciutat rescabala ab una pensió modesta, sacrificis materials y morals immensos.

Hi hà gent que's recorden dels nostres tres homes sola pera befarom.

Recordem les campanyes contra Catalunya suposant l'oblit, que may há estat, del nostre gran poeta Verdaguer.

Ara la befa es a la inventa la venjança política's tara contra la memoria dels nostres passats.

Per sort en Vinalta's quodá sol; els seus propis amichs barcelonins declararen que ses paraules no devien ni escriures, y per l'honor del Ajuntament devien ésser considerades com si no fossin dites.

Per sort la sanció pública caigué sobre d'ell, en el mateix moment, per mans dels propis amichs catalans.

Per sort se reponal, per un moment, un esclat patriòtic, momentà, com els que precediren al moviment de la Solidaritat Catalana.

Barcelona comença ara a ventar l'ell fuetades lissades en sos nostres perrams dels qui ocupen els seials del Concell de Cent y que's tracten com a poble venut per la força, com a esproctias indigne, que no té homes propis ni vius pera representarla, ni morts dignes de memoria y de respecte.

J. PUIG Y CADAFALCH.

"El perill lerrouxista"

"Al Dia"

y el "Glosari"

van a 2.ª plana.

La Veu de Catalunya 23-12-1910

L'article, tal com va aparèixer publicat al diari *La Veu de Catalunya*, amb algunes correccions ortogràfiques i d'estil, com es pot comprovar. La frase "car no sent per ella cap d'aquelles afeccions casi [sic] filials dels fills" ha corregit el "quasi" i ha perdut "els fills".

2.3. Hipòtesis de treball.

A continuació exposem i revisem les set hipòtesis amb les que vam començar la tesi: les validem o refutem segons els resultats de la investigació. Són hipòtesis que vam postular tot responent a les preguntes de la recerca que ens formulàvem al projecte de Tesi: Quins i quants són els escrits de Puig i Cadafalch, i quin percentatge n'hi ha de periodístics? Quants articles d'opinió trobarem i sobre quin tema predominant? En quantes i quines publicacions periòdiques va publicar? Quins són els descriptors temàtics que formen el tesaurus de Puig i Cadafalch? Quina és l'aportació que fa al públic i a la cultura de la seva època mitjançant els seus articles?

Les 7 hipòtesis de les quals hem partit en aquesta Tesi doctoral s'han validat més que s'han refutat: Cinc validacions i dues refutacions. les cinc hipòtesis validades ens demostren que les línies generals de la recerca han estat vàlides. Les dues hipòtesis refutades acoten, afinen i redistribuixen les línies de la recerca. Aquestes dues hipòtesis refutades 2.3.1. i 2.3.4., s'han originat, com veurem tot seguit, perquè al llarg de la recerca molts textos atribuïts a Puig i Cadafalch, alguns d'ells que consideràvem canònics, han resultat ser apòcrifs – com el que pensàvem que havia publicat a *El Debate* sobre Gaudí al 1926 o el de *El Excursionista* del 1883, prèviament esmentat. També perquè el nombre d'escrits de Puig i Cadafalch ha disminuït per comptes d'augmentar: Això s'ha degut a que s'han suprimit molts textos mal referenciats a les bibliografies clàssiques que eren entrevistes que li feien a ell, o textos que parlaven d'ell. També ens hem trobat amb obres repetides, mal referenciades, sèries comptades per article i no com un total, articles publicats per parts que tampoc es comptaven com un total sinó per separat, articles que es publicaven en diferents diaris i no es comptaven com un de sol... Si a la hipòtesi primera, que ve seguidament pensàvem augmentar un 10% els textos, aquests han baixat un 14% !

2.3.1. La primera hipòtesi és quantitativa. Fins al projecte de Tesi havíem fixat l'aportació de Puig i Cadafalch a la cultura catalana en 624 títols publicats, dels quals 69 llibres i 555 articles i assajos. D'aquests 555 textos, la majoria (el 53,3%) eren de tema polític (296 articles i discursos), i només 259 culturals, (el

46,6%). En canvi pel que fa als 69 llibres, la majoria (66, el 95%) eren culturals, i només 3 eren de tema polític (el 4,3%). La meva hipòtesi era que les xifres quedarien superades almenys un 10% si bé sempre dominarien els textos polítics sobre els culturals.

ANY 2009: 624 títols			ANY 2014: 686 títols?
555 publicacions	296 polítics 53,3%	259 culturals 46,6%	Mínim de 610 articles?
69 llibres	3 polítics 4,3%	66 culturals 95,6%	Mínim de 76 llibres?

Doncs bé, la hipòtesi ha quedat refutada perquè la bibliografia de Puig i Cadafalch va quedar tancada en 589 títols, 97 menys que els esperats, un 14% menys sobre les expectatives: La recerca ha demostrat que les bibliografies existents estaven poc contrastades i que amb les successives edicions acumulaven els errors de pes que hem enumerat a la introducció d'aquest apartat.

2.3.2. Com a segona generació de prohoms de la Renaixença, i com a segona generació de periodistes polítics clàssics, després de Valentí Almirall i abans d'Antoni Rovira i Virgili, Josep Puig i Cadafalch va posar el periodisme combatiu al servei de la causa catalanista, per tant la hipòtesi era que el periodisme polític seria el seu gènere més conreat, i que ho faria a *La Veu de Catalunya* i a *La Renaixença*.

La segona hipòtesi s'ha validat. Josep Puig i Cadafalch va posar el periodisme polític, al servei de la causa catalanista, sobre la qual va publicar 320 textos a *La Veu de Catalunya* i 14 a *La Renaixença*. El periodisme polític és el gènere més utilitzat, en primer lloc amb discursos i en segon lloc amb articles.

2.3.3. Puig i Cadafalch va viure les millors èpoques de la periodística catalana des del seu inici al 1883 fins a l'esplendor de la República, quan a Barcelona la societat de comunicació de masses començava a traslluir. Les seves etapes d'articulisme més intenses seran les d'aflorament del que s'entén com a societat de masses? Postulàvem la hipòtesi que aquest seria el seu moment més prolífic.

La tercera hipòtesi queda validada: Puig i Cadafalch va coincidir amb les millors èpoques de la periodística catalana molt especialment entre 1931 i 1936 malgrat la seva avançada edat (entre els 64 i els 69 anys), quan és president de l'Institut d'Estudis Catalans i se'l vol rehabilitat com a figura pública deixant enrere els anys negres amb Primo de Rivera al davant del país.

2.3.4. La seva dedicació a la premsa comença i acaba amb estudis sobre l'art romànic. La primera col·laboració en premsa del jove escriptor al 1883, als 16 anys va ser una conferència publicada a *El Excursionista*, i l'últim text publicat pòstumament és un assaig sobre aquest art.

Aquesta hipòtesi no s'ha complert perquè la referència bibliogràfica ha resultat ser incorrecta i l'autor del text del 1883 és un altre. Les primeres col·laboracions en premsa són les poesies patriòtiques del 1883, seguides, al 1884 de l'article descobert per nosaltres a *El Semanario de Mataró* "Un Memorial a los Reyes Magos" del 4.01.1885 on els demana als reis d'Orient infraestructures culturals per a Mataró.

2.3.5. La vigència dels seus estudis sobre el romànic, especialment de *L'arquitectura romànica a Catalunya* (1909-1918) és real ja que s'han fet reedicions al 1983 i 2001, la nostra hipòtesi és que és i seguirà essent vigent.

Efectivament, constatem que la vigència dels seus estudis sobre el romànic, especialment de *L'arquitectura romànica a Catalunya* (1909-1918) és real ja que en fòrums apropiats se segueix treballant sobre la seva obra. A l'ICAC, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, hi ha un equip que treballa sobre un estudi de romànic inèdit de Puig que no va sortir degut a l'adveniment de la Guerra Civil.

2.3.6. El discurs estètic-cultural de Puig i Cadafalch ja apareix en els seus primers textos/poemes i edificis i voldrem comprovar i al llarg de la seva carrera editorial també impregnarà els seus textos i totes les seves dedicacions professionals tot difonent un sentiment/una ideologia política catalanista nascuda en el si de la Renaixença, els efectes culturals de la qual han arribat als nostres dies.

La sisena hipòtesi s'ha acomplert. El discurs estètic-cultural de Puig i Cadafalch ja apareix en els seus primers textos/poemes i edificis i impregna totes les seves dedicacions professionals tot difonent un sentiment/una ideologia política catalanista possibilista conservadora els efectes culturals de la qual han arribat als nostres dies. Tot i que la hipòtesi s'ha acomplert m'agradaria introduir un matís al tema, ja que en aquests valors transmesos per Puig i Cadafalch hi veig més un influx del Noucentisme que no pas de la Renaixença.

2.3.7. La seva mentalitat conservadora tradicional i seu comportament androcèntric no evolucionen i creiem que malgrat que visqui en un ambient en el qual podria haver col·laborat a millorar la situació de la dona de la seva època es limita a seguir els projectes que li vénen marcats per l'actuació política de Prat de la Riba i no enceta noves línies.

Finalment, la setena hipòtesi, de gènere, s'ha validat. No hem descobert nous indicis de consideració dels temes de la dona dins la seva agenda política. Comprovar que la seva posició ha estat tan conservadora pel que fa al món de la dona ha estat una constatació decebedora ja que es tracta d'un personatge tan capdavanter en la vida pública. Tant a nivell personal, en l'àmbit privat, com professional en l'àmbit públic, Puig va tenir un comportament totalment misogin, i les úniques iniciatives que va impulsar per al progrés i la millora de la situació de la dona van ser, com apuntàvem a la hipòtesi, la continuació de projectes dissenyats pels seus predecessors, especialment Prat de la Riba, com la Maternitat de Barcelona, l'Escola de Bibliotecàries o la d'Infermeres.

Tanmateix, cal matisar que el seu immobilisme té esclertes ja que a una conferència a l'Ateneu B

arcelonès on descriu la Universitat de Harvard afirma que aquesta té la gran limitació que no accepta les dones, fet que considera un handicap⁴⁴.

2.4. Univers i mostra

En la nostra investigació, l'univers està constituït pel conjunt dels escrits de Puig i Cadafalch. Es tracta de la bibliografia completa de Puig i Cadafalch, un *work in progress* que vam començar amb una primera bibliografia per a l'assignatura del doctorat del Dr. Marín i Otto l'any al curs 2005-2006; vam presentar una segona bibliografia actualitzada al Treball de Suficiència Investigadora al 2009; una tercera va ser presentada a la Borsa d'Estudi Ramon d'Alòs Moner de l'Institut d'Estudis Catalans de l'any 2011, i finalment, a l'hivern del 2014, vam tancar la base de dades que es presenta com a Annex 12.9 d'aquesta tesi, de la qual parteix la bibliografia que es presenta ordenada per data a l'Annex 12.1, per capçaleres i editorials a l'Annex 12.2. i a l'Annex 12.3 per disciplines: política, arquitectura i gestió cultural. Aquest univers abarca 589 textos: llibres, publicacions de premsa generalista -especialment *La Veu de Catalunya* i *La Renaixensa*-, premsa local –sobretot del Maresme-, premsa especialitzada en història de l'art i arquitectura, i finalment una mostra simbòlica de literatura grisa⁴⁵. Comencem al 1883 i acabem al 2003 encara que tots els títols són pòstums a partir de 1956.

Dins d'aquest univers hem acotat una mostra que són els 120 articles d'opinió, dels quals hem elaborat les sinopsis contextualitzades i sobre els quals hem desenvolupat la segona part de la tesi, capítols 6-9.

La mostra sobre la qual hem treballat s'ha acotat i s'ha tancat a l'hivern del 2014 per tal de tenir temps suficient de treballar el material documental, ja que el goteig de nous textos impedeix la part estadística. Posteriorment han

⁴⁴ BARRAL, 2003: 235

⁴⁵ Hem introduït aquest tipus de document, que no té difusió, a la recerca en haver-nos trobat amb un manuscrit provinent del Fons Puig i Cadafalch de l'ANC i amb uns apunts dactilografiats d'una conferència a la biblioteca de Montserrat

aparegut alguns fils per estirar i noves fons d'informació on acudir per intentar trobar nous escrits de Puig i Cadafalch. Aquests, però, formaran part d'ulteriors actualitzacions de la bibliografia de Puig i Cadafalch i de noves línies d'investigació que renovaran i actualitzaran aquesta recerca. Precisament una de les conclusions es dedica a aquest tema. Alguns d'aquests textos localitzats després del tancament de la mostra provenen del Fons Puig i Cadafalch de l'ANC i d'altres podrien provenir de les subhastes de part del fons que no va anar a l'Arxiu Nacional de Catalunya, ja que va quedar en mans de familiars i persones properes a Puig i Cadafalch, i que es rumoreja en mitjans arxivístics que aniran apareixent gradualment, en els propers anys.

2.5. Metodologia i tècniques d'investigació

2.5.1. Establiment del corpus d'articles censats de Puig i Cadafalch

Com hem explicat a la Presentació, aquesta recerca va començar amb la indexació d'un fons no identificat inicialment de fotocòpies d'articles de Puig i Cadafalch que temps més tard es va identificar com una recerca encarregada per l'arquitecte i erudit puigcadafalquià Ignasi de Solà-Morales a tres historiadors al 1977 amb la intenció d'organitzar una gran exposició i un catàleg.

En un principi vaig entrar les fotocòpies en una taula de Word seguint una normativa bibliogràfica estàndard amb les dates amb números romans. Més tard, quan va aparèixer a l'arxiu un fitxer amb una entrada/fitxa de cartró per fotocòpia vaig anar indexant les fotocòpies a la taula en format Word a partir de les fitxes, una feina molt més sistematitzada, ja que a les fotocòpies de vegades costava trobar la informació. La indexació va durar dos anys en diversos períodes, ja que al fons hi havia més de 500 fotocòpies de tot tipus de textos: articles, conferències, discursos, pròlegs de llibres, llibres... L'ambient de treball al AHCOAC, al costat de les planeres amb els dibuixos de Puig, dels seus contemporanis i dels seus deixebles m'ajudava a comprendre la personalitat polifacètica del polític, arquitecte, historiador de l'art, arqueòleg, impulsor d'infraestructures culturals i comunicador.

.....

L'AHCOAC em va permetre treure còpies dels DIN-A-3 a un preu raonable, còpies que em vaig emportar una vegada indexats tots els textos per a començar a analitzar. La primera taula de Word es va sobredimensionar tant que la vaig passar a Excel, i posteriorment a Access amb la qual cosa va passar de ser una acumulació de dades en una taula immòbil a funcionar com a base de dades amb totes les prestacions que aquest gran instrument d'organització de la informació aporta: elaboració de llistats, filtratge, creació de gràfics, etc.

Aquesta primera base de dades la vaig creuar amb les bibliografies de Montserrat Martí i Rosa Leveroni, amb la de Barral, amb el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya, CCUC, d'on vaig treure 70 noves entrades, i amb l'índex de publicacions de l'IEC per obtenir un primer corpus de textos censats que superava els 500 textos i que tot feia pensar que aniria *in crescendo* malgrat la sorpresa posterior.

2.5.2. Localització de fons i fonts, validació del material i elaboració de la bibliografia i de la base de dades

Una vegada localitzats els fons i les fonts de consulta presencials, bàsicament a Barcelona, vaig començar a visitar-los. A la primera base de dades que hem explicat a l'apartat anterior, elaborada en la quietud de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya hi vaig anar incorporant els articles que van anar apareixent arran del treball de camp d'aquesta etapa següent, que va ser molt menys tranquil·la i va comportar molts desplaçaments.

Teníem constància de l'existència de molts dels articles de Puig i Cadafalch a partir de les bibliografies existents, però localitzar-los i poder treure'n còpies en paper va ser una tasca sorprenentment difícil. Moltes d'aquestes visites a biblioteques van resultar infructuoses. Vaig estar a la Biblioteca de Catalunya buscant almanacs i anuaris de publicacions efímeres on figurava que hi havia d'haver textos de Puig que no hi van ser. També vaig fer un desplaçament inútil a Madrid, a la Biblioteca Nacional buscant un article mal referenciat i vaig passar una intensa setmana imprimint a la sala de microfilms de la Biblioteca

de Comunicació de la UAB molts dels quals no es van poder llegir per la seva mala qualitat.

Vaig constatar que la majoria de col·leccions de diaris no són mai completes a un mateix fons, ni a les biblioteques, ni a les bases de dades digitals. Posem 3 exemples: Per a poder treure còpies de només 5 articles del diari *La Renaixensa*, hem hagut d'acudir a 4 fonts diferents: a l'Arxiu del COAC, a la Biblioteca de Catalunya, a la Biblioteca de Comunicació de l'UAB i a l'Arxiu Històric Municipal de Barcelona, casa de l'Ardiaca. Per les 9 còpies del diari *Lo Somatent* hem visitat la Biblioteca del Centre de Lectura de Reus, la Biblioteca Xavier Amorós de Reus, i la Biblioteca Virtual de Premsa Històrica del Ministerio de Cultura, i per '1 article del 1900 d'*Arquitectura y Construcción* que no apareixia a les col·leccions de la Biblioteca de Catalunya vaig haver d'anar al Pavelló de la República, on també hi vaig localitzar, per fi *El Setmanari català* de Manresa que no vaig localitzar enlloc més.

Altres fonts que vaig visitar assíduament van ser l'Arxiu Històric Municipal de Barcelona, AHMB; la Biblioteca Comarcal del Maresme i l'Arxiu de Santa Maria, a Mataró; i a Reus la Biblioteca Municipal Xavier Amorós, la Biblioteca del Centre de Lectura i l'Arxiu Comarcal i Municipal.

També hem extret textos de Puig i Cadafalch de bases de dades de premsa catalana antiga digitalitzada com les disponibles als següents enllaços⁴⁶:

- ARCA: Arxiu de Revistes Catalanes Antigues de la Biblioteca de Catalunya i el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (<http://www.bnc.cat/digital/arca/index.html>)
- Biblioteca Virtual de Premsa Històrica del Ministerio de Cultura (<http://prensahistorica.mcu.es/es/consulta/busqueda.cmd>)
- Fons local de publicacions periòdiques digitalitzades de la Diputació de Barcelona (<http://www.diba.es/xbcr/default.htm>)
- Hemeroteca digital de la Biblioteca Nacional de España (<http://www.bne.es/es/Catalogos/HemerotecaDigital/>)

⁴⁶ Vegeu-ne referències completes a la bibliografia final de la tesi.

- Hemeroteca històrica digital de l'Ateneu Barcelonès
(http://biblioteca.ateneubcn.cat/web/continguts/ca/apartats/menuprincipal/hemeroteca/hemeroteca_digital/index.html)
- XAC Premsa, premsa històrica digitalitzada del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya
(<http://xacpremsa.cultura.gencat.cat/pandora/#top>)
- Premsa catalana. *Inventari col·lectiu de còpies digitals i microfilms* de la Biblioteca de Catalunya.
(<http://www.bnc.cat/catalegs/fonsrpp/inici.php>)

En resum, pel que fa al treball de camp: l'obtenció de tots els articles d'opinió en paper no ha estat fàcil i ha produït canvis enormes respecte a l'inventari inicial, ja que molts escrits estaven mal referenciats a les bibliografies clàssiques. Dels 185 articles d'opinió que inicialment vaig considerar la mostra i que vaig buscar en paper per analitzar a fons, només n'han quedat 120 en acabat de passar pel sedàs final. El cas més flagrant va ser quan vam anar a la Biblioteca Nacional de Madrid a la cerca del famós article de Puig i Cadafalch sobre Gaudí al diari *El Debate*, que apareix a la bibliografia de Xavier Barral i Altet com a "Gaudí", *El Debate* 13.06.1926, i que ha estat impossible de trobar a cap font digitalitzada ni a cap biblioteca catalana. L'article d'opinió va resultar ser una entrevista signada pel corresponsal a Catalunya, Miguel Capdevila! I per tant queda fora del nostre objecte d'estudi.

Vaig presentar una primera bibliografia completa de Puig i Cadafalch al setembre del 2011, ja que, com anticipàvem a l'apartat 2.4., al 2010 vaig guanyar la borsa d'estudi Ramon d'Alós Moner 2011 de l'Institut d'Estudis Catalans, IEC, per a treballs bibliogràfics sobre un autor, que s'havia de lliurar al mes següent. Amb la base de dades en Access ja ultimada, vaig poder lliurar els llistats còmodament a l'IEC a l'octubre del 2011 i encetar l'etapa darrera de la tesi. Aquesta inclou als ANNEXOS 12.1., 12.12.,12.3., una ulterior actualització de la bibliografia que seria ingenu pensar que és l'última. Perquè tancar la bibliografia de Puig i Cadafalch de manera definitiva és, encara de moment, una utopia. Des de finals del 2011, fins a l'hivern del 2014, he anat entrant textos nous trobats en arxius i que historiadors locals i especialistes en

premsa em van proporcionar, en un goteig poc encoratjador que no es podrà donar per acabat fins que no es puguin buidar tots els fons de Puig i Cadafalch que encara no han sortit a la llum i que es preveu que ho facin en els propers anys.

2.5.3. Sinopsis i contextualització dels articles validats

El procés de lectura dels textos i d'elaboració de les sinopsis o *abstracts* de cadascun d'ells ha estat molt més lent i detingut del previst degut a que ens vam trobar que els articles impresos a partir dels microfilms de la Biblioteca de Comunicació de la UAB eren il·legibles. Afortunadament eren del diari *La Veu de Catalunya* que està digitalitzat i en consulta oberta a l'ARCA, Arxiu de Revistes Catalanes Antiques i els vam poder descarregar en unes setmanes.

El procés de lectura va servir per descartar com a articles d'opinió molts textos que en una primera aproximació havíem considerat vàlids. Així, per exemple, els articles escrits per Puig durant els seus viatges els hem considerat cròniques de viatge i no articles d'opinió encara que en alguns expressi opinions, cosa que ell sempre fa, fins i tot en les necrològiques.

La lectura també ha servit per a descartar molts articles atribuïts a Puig però que no ho eren, com un monogràfic sobre la plaça Catalunya, com l'entrevista que li fa Azorín en la seva visita a Barcelona o la que li fa el corresponsal a Barcelona del diari madrileny *El Debate* amb motiu de la mort de Gaudí al 1926, del qual hem parlat a l'apartat anterior.

Per a la contextualització de molts articles que necessiten aportació de dades externes per a ser compresos –definició de “Home Rule”, per exemple- ho fem dins el mateix text de la sinopsi. Pels casos en que es necessiti informació addicional hem obert un camp nou de “NOTES” a la Base de Dades per incorporar-hi les explicacions. Hem incorporat imatges d'aquest camp a l'apartat següent, 2.5.4., explicatiu de la metodologia de la base de dades.

2.5.4. Base de Dades de la Bibliografia completa de Puig i Cadafalch

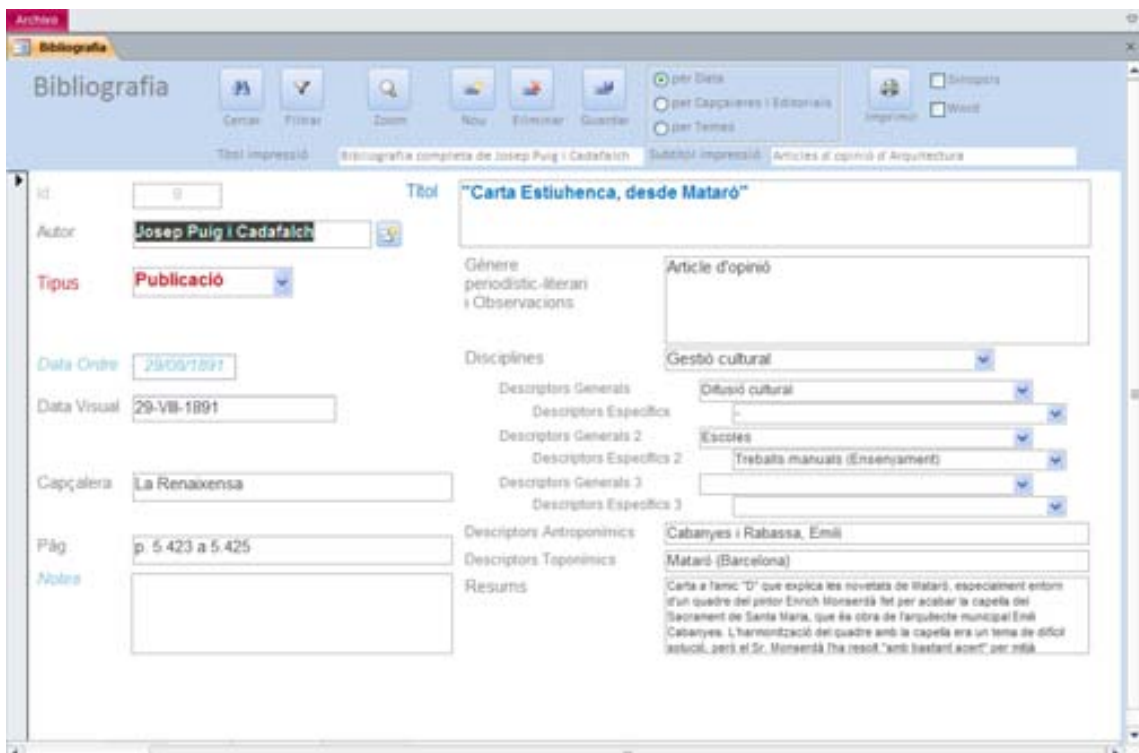
La Base de Dades de la Bibliografia completa de Puig i Cadafalch és l'aportació metodològica més important d'aquesta Tesi Doctoral, com s'ha anticipat al capítol 1, de presentació de la tesi. És per aquest motiu que el seu disseny i funcionalitat s'expliquen en aquest apartat, el més extens de tot el capítol 2 d'Objectius i Metodologia de la tesi. La base de dades s'incorpora amb un CD a l'Annex 12.7., i també es presenta impresa a l'apartat 12.9.

És una aportació metodològica destacada ja que facilita l'ús i l'organització de la informació però cal tenir present que és molt més que això, és el gruix de la tesi, ja que conté tot el treball de camp realitzat a través de les fitxes que conté i les que s'han suprimit, i tot el treball de revisió teòric-documental que representa la lectura i anàlisi dels documents que prenen forma en les sinopsis i les dades de context de l'apartat de les "Notes".

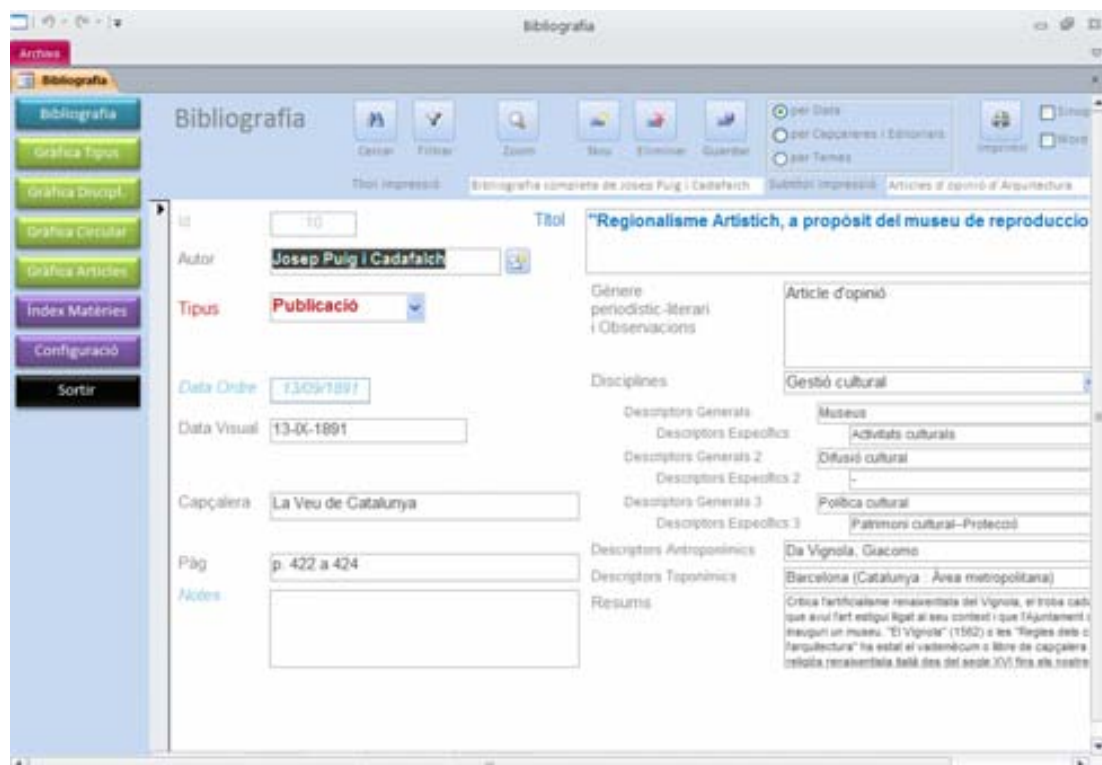
Com s'explica a continuació, a més de facilitar la indexació dels textos de Puig i Cadafalch, hem incorporat a aquesta base de dades llistats i gràfics que permeten imprimir la bibliografia de diferents maneres i il·lustrar-la amb tots els tipus de gràfics que permet l'Access 2010, malgrat que per defecte, hem deixat els de formatgets.

Aquesta base de dades presenta una descripció formal i de contingut dels documents d'en Puig i Cadafalch. A la descripció formal es dóna la referència bibliogràfica i la procedència de cada font i, a la descripció del contingut, s'inclou el resum i tres taules per identificar-los a partir de descriptors de matèria, topònims i antropònims. Cada registre pot incloure un o una sèrie de documents, i per tant, una descripció del document o conjunt.

La taula jeràrquica de matèries s'estructura semànticament, a partir de cinc disciplines cadascuna de les quals, agrupa un conjunt de descriptors que van de més generals a específics. Les taules de descriptors antroponímics s'ordenen alfabèticament i, les de descriptors toponímics, per ordre jeràrquic, primer, i alfabètic, en segon lloc.

Al costat s'observen els botons de la base de dades que permeten exportar gràfics de forma ràpida.

2.5.4.1. Taula jeràrquica de matèries

Abans d'elaborar aquesta taula jeràrquica de matèries entorn dels documents de la base de dades, es van observar alguns tesaurus i es va demanar assessorament a la Biblioteca de Comunicació, on ens van advertir que l'elaboració d'un tesaurus era un procés complex, amb molts tipus de relacions entre els termes, atès que el seu objectiu principal és representar de forma unívoca el contingut dels documents i de les consultes. Per tant, es va estudiar la possibilitat de llistar els conceptes que defineixen el contingut dels documents d'una altra forma menys complexa.

Segons el diccionari del *Termcat*⁴⁷, aquests conceptes que identifiquen el contingut dels textos, s'anomenen descriptors, i una "*Taula indicativa del contingut d'un llibre*" és una de les definicions que atribueix al concepte d'índex. Per tant, al principi es va utilitzar de forma alterna el concepte d'índex amb el de taula jeràrquica, per referir-nos al conjunt de descriptors que depenien de cinc matèries o disciplines generals, identificades en els textos.

El procés d'elaboració ha partit de la lectura de la bibliografia de Puig i Cadafalch, i a l'hora de cercar matèries per permetin caracteritzar i localitzar el contingut dels seus documents, s'ha considerat que es poden associar a cinc disciplines admeses per les autoritats en matèria de catalogació com el Llistat d'encapçalaments de matèria en català *LEMAC*⁴⁸, i que es corresponen amb: Ciències Polítiques, Arquitectura, Gestió Cultural, Arqueologia i Humanitats.

Dins de cadascuna d'aquestes disciplines s'han agrupat diferents paraules clau que permeten identificar amb diferents graus d'especificitat cadascun dels documents, i que s'han anomenat descriptors generals i específics. Per tal d'elaborar la llista jeràrquica de descriptors, acceptats oficialment i ordenats de més generals a més específics, que s'agrupessin en aquestes disciplines, s'ha recorregut a l'ús d'eines utilitzades pels bibliotecaris, gràcies al seu assessorament. Així en la confecció de l'índex o taula s'han emprat termes

⁴⁷ <http://www.termcat.cat>

⁴⁸ <http://www.bnc.cat/lemac>

acceptats pel *Lemac* i, en el seu defecte, quan els termes o les seves relacions no es trobaven recollits a la base de dades d'aquesta font, s'ha emprat el *Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya*, CCUC⁴⁹ i el web de terminologia, *Termcat*. Per a cada registre, en primer lloc, s'ha assignat un sol camp de disciplina, que obligués a decantar-se per l'àmbit de referència principal del text i, en segon lloc, sempre associats en aquesta disciplina, tres camps de descriptors generals, vinculats a l'hora a tres camps de descriptors específics. I dins de cada camp, els descriptors es presenten endreçats alfabèticament.

⁴⁹ <http://ccuc.cbuc.cat>

Continuació de la *Jerarquia de matèries*:

	Arquitectura primitiva	
	Excavacions arqueològiques	
	Monuments--Conservació i restauració	
Gestió cultural	Associacions, institucions, etc	
	Associacions, institucions, etc	Acadèmies, societats culturals, etc
	Associacions, institucions, etc	Associacions de professionals i tècnics
	Associacions, institucions, etc	Gremis
	Equipaments culturals	
	Escoles	
	Escoles	Universitats
	Escoles	Activitats culturals
	Escoles	Treballs manuals (Ensenyament)
	Museus	Activitats culturals
	Universitats	Activitats culturals
	Difusió cultural	
	Política cultural	
	Política cultural	Art i Estat
	Política cultural	Literatura i Estat
	Política cultural	Patrimoni cultural—Protecció
Humanitats	Arts	
	Art i història	
	Art modern S. XX	Neoromanticisme (Moviment artístic)
	Art modern S. XX	Interdisciplinarietat
	Ciència i humanitats	
	Educació clàssica	
	Història	
	Història contemporània S. XIX	
	Història contemporània S. XX	
	Història en l'art	
	Literatura catalana	Renaixença
	Literatura catalana	

2.5.4.2. Taules de descriptors antroponímics i toponímics

En aquest apartat, es presenten, els processos d'elaboració de les taules de descriptors seguits de les taules corresponents, tot començant en primer lloc, entorn dels descriptors antroponímics i, en segon lloc, dels descriptors toponímics.

Procés d'elaboració de la taula de descriptors antroponímics:

L'antroponímia és una part de l'onomàstica que tracta els noms de les persones o personatges. La taula de descriptors antroponímics en aquesta base de dades recull tots aquells personatges o persones que han tingut algun paper rellevant en el contingut que narra el document. Atesa la diversitat de formes en què apareix escrit el mateix nom d'una persona o possibles confusions que pot generar un cognom, s'ha consultat als organismes de normalització de la llengua catalana, com *Enciclopèdia.cat*⁵⁰. Aquesta font, a més d'utilitzar el nom normalitzat, ens ha permès ampliar la informació cronològica i contextual per tal d'identificar-los adequadament. Aquesta informació s'ha inclòs al camp de notes de la base de dades en les fitxes que ho requerien.

⁵⁰ <http://www.enciclopedia.cat>

Taula de descriptors antroponímics

Aixalà [Vallverdú], Josep	Lauer, Philippe
Anglès, Higiní	Lavedan, Pierre
Arnau, Onofre	Lefèvre Pontalis, Eugeni
Balius Juli, Ramon	Lerroux García, Alejandro
Bals, Georges	Mañé, Núria
Bassegoda, Bonaventura	Martínez Aloi, Josep
Bosch i Gimpera, Pere	Martorell, Francesc
Brutails, Joan August	Massot i Muntaner, Josep
Cabanyes i Rabassa, Emili	Maura i Montaner, Antoni
Cambó i Batlle, Francesc	Milà i Camps, Josep Maria
Casellas i Dou, Raimon	Miret i Sans, Joaquim
Cervantes, Miguel de	Morgades i Gili, Josep
Corominas [i Cornell, Eusebi]	Nebot i Torrens, Francesc de Paula
Cram, Ralph Adams	Nicolau d'Olwer, Lluís
Da Vignola, Giacomo	Omar i Barrera, Claudi
D'Abadal i Calderó, Ramon	Osma, Guillermo [Joaquín] de
Dato Iradier, Eduardo	Paris, Pierre
De Falguera, Antoni	Pijoan [i Soterias, Josep]
De Lasteyrie, Robert	Pirandello, Luigi
Dieulafoy, Marcel Auguste	Plaut, M. *
D'Olwer, Nicolau	Prat de la Riba, Enric
Domènech i Montaner, Lluís	Pujol [i Tubau], Pere
Duran i Ventosa, Lluís	Quixot (Personatge de ficció)
Durand, Llorenç	Rius i Taulet, Francesc de Paula
Echegaray, Josep	Rivoira, C.T. *
Eiximenis, Francesc	Royo Villanova, Antonio
Enlart, Camille	Rubió i Lluch, Antoni
Focillon, Henri	Rubió y Bellver, Joan
Folch i Torres, [Joaquim]	Sala i Argemí, Alfons
Gaillard, Georges	Salmerón [y Alonso, Nicolás]
Gallissà i Soqué, Antoni Maria	Samblancat i Salanova, Àngel
García Prieto, Manuel	Sánchez de Toca, Joaquín
Goday, Josep	Sanchis Sivera, S.*
Gómez Moreno [y Martínez], Manuel	Serra-Ràfols, Josep [de Calassanç]
Gudiol i Cunill, Josep	Silvela y de Le Villeuze, Francisco
Iorga, Nicolae	Sol i Ortega[, Joan]
Joffre, Joseph Jacques Césaire	Suàrez Inclàn [<i>sic</i>]
Kingsley Porter, Arthur	Thos i Codina, Terenci
Kondakov, Nikodim Pavlovich	Toesca, Pietro
Lambert, Elie	Turró y Darder, Ramon
Lampérez y Romea, Vicente	Viladevall i Malgá, Lluís
Largo Caballero, Francisco	Vinaixa, [Josep Jordi]
Lasteyrie du Saillant, Robert de	

OBSERVACIONS:

- * Els noms que es mostren amb inicials com el text original són aquells que no ha estat possible completar amb les fonts referenciades a la base de dades, com l' *Enciclopèdia.cat*.
- Amb la marca [*sic*] es mostren els antropònims incomplets i probablement mal escrits, tal i com s'han trobat en el text original.
- Amb clàudators [] s'han afegit els noms que en el text original no apareixien, però que ha estat possible completar a partir de les fonts referenciades a la base de dades, com l' *Enciclopèdia.cat* i la Fundació Folch i Torres (<http://www.fundaciofolchitorres.org>).

Procés d'elaboració de les taules de descriptors toponímics:

Entre els descriptors o paraules clau que defineixen el contingut dels documents d'en Puig i Cadafalch, hi ha noms de lloc i de fets geogràfics, corresponents als topònims (*Termcat*). S'ha fet necessària la confecció d'un llistat d'aquests topònims, a partir d'uns criteris homogenis i reconeguts, i a l'hora, d'una ordenació que en permeti una fàcil localització dels descriptors.

Davant l'absència de normativa pròpia sobre la toponímia, l'elaboració pròpia d'aquestes taules, s'ha inspirat en la proposta elaborada per l'equip de la biblioteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC) i en algunes de les autoritats en matèria de catalogació com les que s'esmenten en l'esmentada proposta⁵¹. Les formes dels descriptors amb què s'ha creat aquest llistat, s'han cercat també al catàleg actualitzat del *LEMAC* i, en cas d'adoptar una forma o elements especificadors diferents de la proposta, s'ha optat per escollir el descriptor acceptat en aquest catàleg.

D'altra banda, sempre que hi ha la forma catalana d'un topònim, s'ha optat per escollir-la. Per això ha estat útil la cerca d'alguns noms de llocs, especialment d'esglésies i ens territorials menors, a l' *Enciclopèdia.cat*. I com s'observa en elements que componen els descriptors, bona part d'aquests vénen acompanyats d'addicions representades entre parèntesi, que tenen dos objectius especificadors segons el tipus de topònims: en el cas de topònims referits a la geografia humana, emmarcar l'indret en un territori més ampli del qual forma part; però en els topònims d'accident geogràfic, les addicions són menys freqüents i tipològiques, per definir "què és l'indret".

La distinció entre els dos llistats de topònims s'ha realitzat a partir de criteris propis, en observar que en sorgien dos grups, un d'un tipus de divisió territorial administrativa, i l'altre que no contempla aquest tipus de divisió i que, a més de topònims de geografia humana – establerta per l'ésser humà-, inclou topònims d'accident geogràfic.

⁵¹ López, 2004.

Atesa la complexitat de la toponímia, i per tal de dissenyar un llistat o taula que contemplés certa homogeneïtat en els seus criteris, pel que fa a la geografia política del primer índex, s'ha establert com a punt de partida l'estructura administrativa, i s'ha prioritzat un marc d'anàlisi que permetés fer analogismes d'ordre internacional. Per tant, s'han pres com a referents, tres nivells d'autonomia administrativa com els que agafa l'organització territorial d'Espanya del moment i allò que estableix la constitució de l'Estat vigent.

Si bé a l'Estat espanyol, aquests nivells són els municipis, les províncies, i les comunitats autònomes, s'ha tractat trobar certs paral·lelismes aproximats de nivells que van d'escala superior a inferior, en els altres estats. Per exemple, a França escollim regions, en el nivell de les comunitats autònomes espanyoles. No obstant això, cal advertir que no es tracta de nivells equivalents, com en el cas dels Estats Units d'Amèrica, sinó d'una gradació de tres nivells, a partir de la emmarcació reconeguda superior. Els de color clar no es troben als textos originals, sinó que són orientatius.

Amb aquest mateix objectiu d'establir criteris anàlegs, no s'han considerat en les addicions emmarcatives –d'ubicació– dels topònims, aquelles extensions territorials menors com les comarques, només reconegudes per administracions de tipus local, sinó que per als municipis s'ha utilitzat l'emmarcació immediatament superior de la província. Excepcionalment, però, si un dels documents esmenta una comarca, aleshores si que s'ha recollit, com a topònim en el llistat que recull descriptors de caràcter no administratiu, com per exemple ha succeït, amb la comarca de la Vall d'Aran. També en aquesta segona taula, s'hi recullen d'una banda, topònims antics, de ciutats o restes en runes, i de l'altra, com a ens submunicipals, edificis i complexos d'edificis conservats, per la rellevància que tenien en els textos de Puig i Cadafalch. Això s'ha fet d'acord amb el criteri de la proposta esmentada (López, 2004), amb el benentès que aquests elements són indrets, però no constitueixen institucions en si.

**TOPÒNIMS PER AL MAPA POLÍTIC
(NIVELLS D'AUTONOMIA ADMINISTRATIVA)**

Continent	Estats o unions d'estats	Nivell 1: regions, comunitats autònomes (...)	Nivell 2: províncies	Nivell 3: ciutats i municipis
Amèrica	Estats Units d'Amèrica	Massachusetts (Estats Units d'Amèrica)		Harvard (Massachusetts : Estats Units d'Amèrica)
		Nova York (Estats Units d'Amèrica : estat)	Nova York (Estats Units d'Amèrica : comtat)	Nova York (Nova York : Estats Units d'Amèrica)
Europa	Alemanya			Berlín (Alemanya)
	Bèlgica	Brussel·les (Regió)		Brussel·les (Bèlgica)
	Egipte			
	Espanya	Andalusia		Almeria (Andalusia)
	Aragó (Comunitat Autònoma)	Saragossa (Aragó)		Favara de Matarranya (Aragó)
	Catalunya	Barcelona (Catalunya : Província)		Badalona (Barcelona) Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) Brull (Barcelona) Mataró (Barcelona) Navarcles (Barcelona) Sabadell (Barcelona) Sant Cugat del Vallès (Barcelona) Sant Sadurní d'Anoia (Barcelona) Sitges (Barcelona) Terrassa (Barcelona) Vic (Barcelona)
		Girona (Catalunya)		Cornellà (Girona) Figueres (Girona) Ripoll (Girona)

Continua:

Continent	Estats o unions d'estats	Nivell 1: regions, comunitats autònomes...	Nivell 2: províncies	Nivell 3: ciutats i municipis
		Illes Balears	Lleida (Catalunya)	Balaguer (Lleida) La Vall de Boí (Lleida)
		Madrid (Comunitat Autònoma)	Tarragona (Catalunya)	Aiguamúrcia (Tarragona) El Vendrell (Tarragona) <i>Montblanc (Tarragona)</i>
		País Valencià	Madrid (Madrid : Província)	Manacor (Mallorca) Madrid (Madrid)
			València (País Valencià: Província)	València (València) Xàtiva (València)
	França	Illa de França	París	París (Illa de França: França)
		Llenguadoc-Rosselló (França)		Carcassona (Llenguadoc Rosselló : França) Casteil (LlenguadocRosselló : França) Narbona (LlenguadocRosselló : França) Perpinyà (Llenguadoc Rosselló : França) Vernet les Bains (Llenguadoc Rosselló : França)
		Provença – Alps – Costa Blava		Marsella (Provença–Alps – Costa Blava : França)
	Grècia			
	Irlanda			
	Itàlia	Trentino-Tirol del Sud	Roma (Roma: Província)	Castelnuovo (Trento : Itàlia)
		Laci	Trapani (Sicília)	Roma (Roma)
		Sicília		Pantel-leria (Trapani: Sicília, Itàlia)
		Sardenya		
	Lituània			
	Portugal			
	Romania			Bucarest (Romania)

TOPÒNIMS PER A DIVISIONS DE TIPUS NO ADMINISTRATIU

Territoris menors i macroregions (per criteri no administratiu)	Aran, Vall d' (Lleida) Balcans Mediterrània, Regió Peloponès (Grècia)
Accidents geogràfics	Montserrat (Catalunya: Massís) Noguera Pallaresa (Lleida, Catalunya : Riu)
Topònims antics	Empúries (Ciutat antiga) <i>Onofre Arnau, castell d' (Mataró, Barcelona : Arqueologia)</i> Pompeia (Ciutat antiga) Santa Maria del Miracle, església de (Taragona : Arqueologia)
Ens submunicipals: edificis *	Burriac, castell de (Cabrera de Mar, Barcelona) Concepció, església parroquial de l' (Barcelona) Conjunt monumental de la Roca (Sant Martí Sarroca, Barcelona) Girona, Banys àrabs de (Girona) Montserrat, monestir de (Monistrol de Montserrat, Barcelona) Sant Benet de Bages, monestir de (Sant Fruitós de Bages, Girona) Sant Daniel, monestir de (Girona) Sant Filibert de Tournus, abadia de (Tournus, Borgonya) Sant Genís de Fontanes (Fontanes, Languedoc-Rosselló) Sant Joan de les Abadesses, monestir de (Sant Joan de les Abadesses, Girona) Santa Maria de Ripoll, monestir de (Ripoll, Girona) <i>Sant Martí Sescorts, església de (Santa Maria de Corcó, Barcelona)</i> <i>Sant Miquel de Cuixà, monestir de (Codalet, Languedoc-Rosselló)</i> Sant Pere de Roda, monestir de (Girona) Sant Pere, esglésies de (Terrassa, Barcelona) Sant Ponç de Corbera, església de (Cervelló, Barcelona) Sant Sadurní d'Osormort, església de (Sant Sadurní d'Osormort, Barcelona) <i>Santa Àgata, capella de (Barcelona, Catalunya)</i> Santa Cecília de Montserrat, abadia de (Marganell, Barcelona) Santa Maria d'Urgell, catedral de (Seu d'Urgell, Lleida) Tarragona, catedral de (Tarragona)

*Remarca: els ens submunicipals duen principalment l'addició emmarcativa de municipi. No obstant això, en casos acordats, o bé si el municipi no és fàcil d'escatir, l'emmarcament es pot referir a demarcacions més àmplies, fins l'estat inclòs⁵².

⁵² Lòpez, 2004

2.5.4.3. Normes d'estil de la base de dades

Pel que fa al català antic pre-fabrià de Puig i Cadafalch l'hem respectat en tot moment, tant en els títols com en les citacions de fragments de textos originals en tot aquest treball, en general, emmarcant-lo amb cometes per respectar la riquesa i l'originalitat del text. Quan hem introduït alguna aportació al text original per tal de facilitar la comprensió, ho hem fet amb claudàtors. Aquesta mateixa norma l'hem seguit en els llistats d'articles que s'extreuen de la base de dades.

Mentre la data visual es representa habitualment en números romans, tal i com ho hem vingut fent fins l'aplicació de la ISO 690 de citació bibliogràfica⁵³, la data d'ordre, ha vingut en números aràbics, normalitzada segons els criteris d'aquesta norma internacional de citació bibliogràfica.

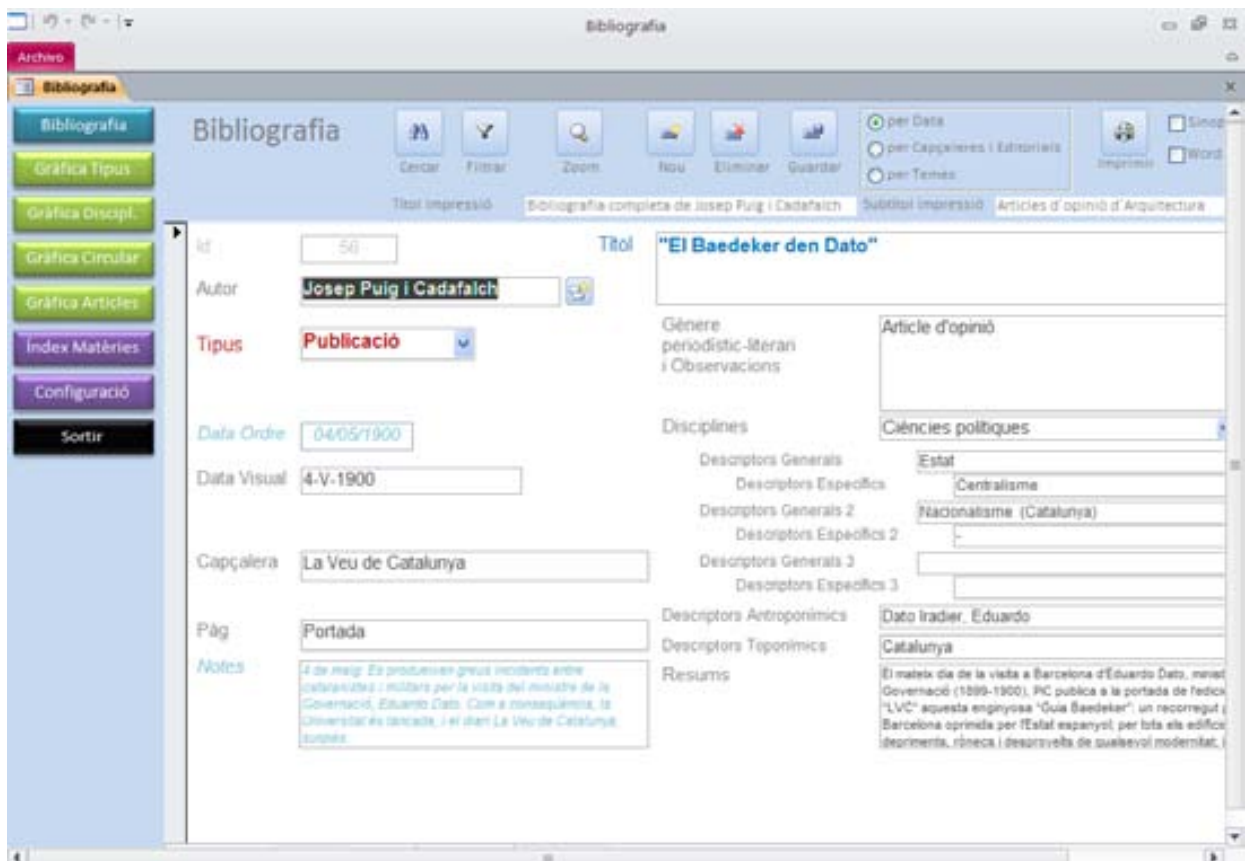
Aquesta norma també s'ha tractat de seguir a l'hora d'elaborar els camps – diferenciats segons es tractés de registres de publicacions o de llibres – i a l'hora d'imprimir els diferents llistats de referències bibliogràfiques - per Data, per Capçaleres i Editorials, o per Temes.

Algunes normes d'estil han vingut determinades pel tipus de recurs digital emprat. Per exemple, les característiques de la base de dades no permeten l'ús de cursiva en el camp de resum. Per aquest motiu s'ha optat per utilitzar cometes tant per als títols, com per al contingut de les cites textuais. I en cas de trobar un títol dins una cita textual es presenta entre cometes anglosaxones.

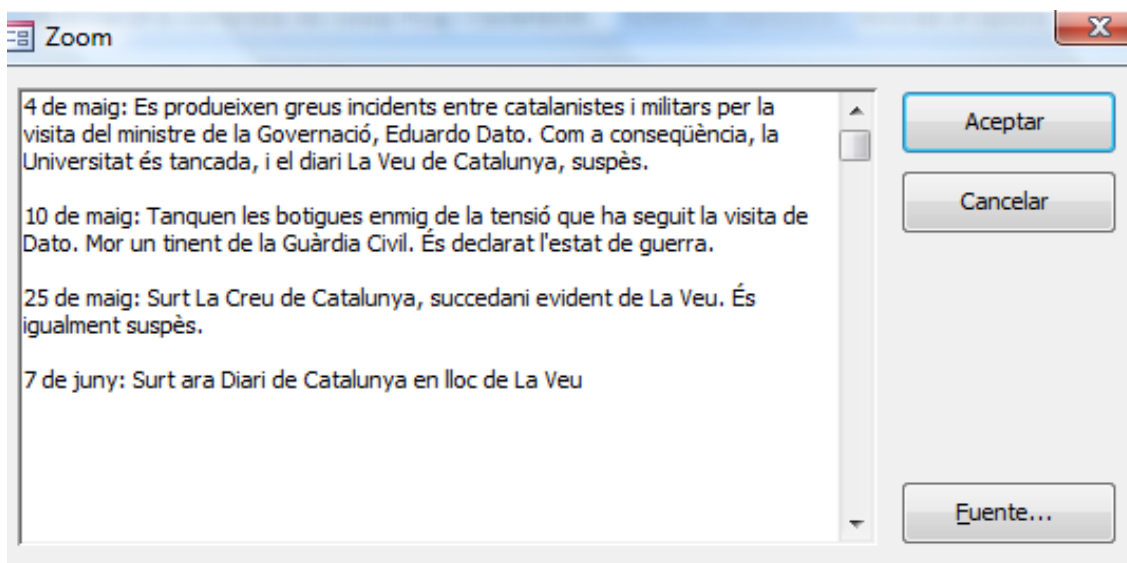
2.5.4.4. Notes de context històric

Per als casos en què el context històric és important per tal de comprendre un fet polític o, a tall d'exemple, un esdeveniment artístic, hem introduït a la fitxa de la base de dades el camp 'Notes'. A l'article "El Baedeker den Dato", per exemple, és interessant que el lector sàpiga que apareix el dia en què el ministre Eduardo Dato visita Barcelona i els greus aldarulls entre els joves catalanistes i els militars porten al tancament de *La Veu de Catalunya* i de la Universitat.

⁵³ Norma ISO 690 de citació bibliogràfica. [2001?]

L'eina zoom de la base de dades permet ampliar els camps per poder copsar tot el text sencer.

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY II (X.) NÚM. 486 BARCELONA: DIVENDRES 4 DE MAIG DE 1900 EDICION DEL VESPRE

DEBARI CATALA D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIOS
Noticia y Anuncios: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 32.
FARMACIA DE ESPECIALIDAD
Farmacia de Especialidad: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 32.

Boletín del día
Boletín del día: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 32.

Directorio meteorológico de la Universidad.—D. E. LLORENTE.—
Directorio meteorológico de la Universidad: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 32.

Objetos para regalos para la primera Comunió. • Variat assortit en la gran
Joyeria y rellotgeria EL REGULADOR
Rambla de las Flores, núm. 27 y Carrer del Caspe, núm. 3.—Se compra se y plata

Andreu Yglesias

participo en el comercio que se celebra de
Curtis y arteles para Calsat
de la Bañada de Sant Miquel número 2 y 3 bis
SE TRASLADA al carrer de CASPE, núm. 13
(enfrento Puig i Puig de Sant Joan)
Con la calidad del textil que abasteció al detall
se garantiza una unión para la venta al detall

Xocolata del Conde de la Trapa

El más exquisito de los chocolates
I. MAJANS ROP.—Valores y cupón
Rambla de Cataluña, 9

Dr. Casasa

Medicina y cirugía
Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

Magasinaria baronesa

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El Baedeker den Dato

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

En el momento en que se publica este número de la revista, el país está en un estado de profunda agitación política y social. Los partidos políticos se disputan el poder, y el pueblo espera con ansia que se resuelva el conflicto que se ha abierto. En estas circunstancias, es necesario que los ciudadanos se informen de lo que sucede y que sepan cómo actuar. Este número de la revista ofrece una serie de artículos que analizan la situación actual y proponen soluciones. Los lectores encontrarán una exposición clara de los hechos y una crítica justa de las acciones de los diferentes grupos políticos. Esperamos que esta información sea útil para todos los que se interesan por el futuro de nuestro país.

L'arribada den Dato

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

De Sant Vicenç a Barcelona

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

Alcalde de Barcelona

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

Notas políticas

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

El pago de contribuciones

Urb. de San Joan de Vilatorrada, 11

Portada de La Veu de Catalunya amb l'article "El Baedeker den Dato" on Puig i Cadafalch fa gala del seu sarcasme habitual i suggereix al ministre que visita Barcelona un recorregut turístic tipus la guia alemanya a l'ús, la Baedeker, pels indrets més abandonats pel Govern de Madrid

2.5.5. Catàleg de les 39 publicacions catalanes on va col·laborar

Aquest és el segon instrument metodològic en importància d'aquest treball de Tesi i està pensat per poder contextualitzar els textos de Puig i Cadafalch en referència al context periodístic de la seva època.

Per elaborar aquest *Catàleg* de les publicacions catalanes on va col·laborar Puig i Cadafalch hem realitzat un buidatge exhaustiu de tots els catàlegs de premsa catalana, de manera que tenim recopilades totes les opinions dels historiadors de la premsa, històrics i contemporanis, sobre aquestes 39 capçaleres. És a dir que, estem oferint alhora, un instrument metodològic als investigadors i una revisió teòrico-documental del context periodístic mitjançant els historiadors de la premsa més coneguts: Joan Givanel i Mas, Joan Torrent i Rafael Tasis, Jaume Guillamet, Josep Maria Huertas Clavería, Josep Maria Casasús, Lluís Solà i Dachs, Francesc Costa i Oller, Josep Maria Figueres, i el crític d'art Daniel Giralt-Miracle per les revistes de disseny.

Premsa generalista	6 capçaleres
Premsa local i comarcal	9 capçaleres
Premsa científica i especialitzada catalana	24 capçaleres
TOTAL	39 capçaleres

En aquesta base de dades no s'han inclòs les 19 capçaleres estrangeres de premsa científica i especialitzada en les quals va col·laborar Puig i Cadafalch, perquè ha resultat impossible localitzar informació sobre aquestes publicacions. A continuació reproduïm una de les fitxes, en aquest cas la de l'*Avenç* amb la informació de l'historiador de la premsa Joan Torrent i Martínez, tal com apareixen llistades en Word.

L'Avenç

Del 3-VII-1881 **Joan Torrent i Martínez** "Revista velografada"
al 4-XII-1881

De l'1-i-1882 primer número imprès, amb la capçalera il·lustrada amb un dibuix en el qual hom veu una nau grisa amb al·legories de les Ciències, les Arts i les Lletres i, a la vela les quatre barres. Va començar quinzenal, des del número 7 va ésser "Revista Mensual" amb nova capçalera i canvi de format.

"Massó i Torrents, que llavors no més tenia disset anys, fou l'ànima de la empresa. El velògraf era l'únic procediment d'impressió proporcionat als cabals amb que comptaven ell i els seus col·laboradors. "El nostre propòsit", l'article de presentació del primer número diu: "Tan sols en mirar la primera plana de L'Avenç, ja es pot formar càrrec de les nostres aspiracions. Son té al ja indica que pertanyen a un partit avançat i en fer-lo "periòdic catalanista", manifesten tenir gran amor a la terra on havem vist la llum per primera volta. Prenem la determinació de "catalanistes" per a distingir-nos dels que essent fills de Catalunya, no senten o no tenen amor a la seva pàtria..."

El primer número de L'Avenç imprès comença també amb l'article "El nostre propòsit". [***] L'Avenç imprès va tenir molt bona col·lecció. [***] La revista oberta a totes les orientacions, pogué comptar, doncs, des del primer moment, amb la col·laboració dels millors escriptors de l'època.

El juliol de 1883, la direcció de Ramon D. Peris va fer-se efectiva i L'Avenç va guanyar un ta magnífic de revista literària. Aquesta època, sens dubte la més brillant, va acabar-se amb el número publicat el desembre de 1884

[***] Quatre anys després, el 25 de gener de 1889, L'Avenç va reprendre la publicació, també com a revista mensual, i amb els mateixos col·laboradors d'abans. [***] Amb el número 23-24, del 15-31 de desembre de 1893, L'Avenç desapareix definitivament, després d'una vida ben fructífera. (pàgs. 67-68 i 69)

Si en canvi, hi treballem sense extreure'n llistats, simplement accedint a la base de dades per a fer consultes, l'aspecte de la fitxa és el següent:

The screenshot shows a database record for 'L'Avenç' in a software interface. The record is displayed in a table-like format with fields for 'Autor', 'Subtítol', 'Sinopsi', and 'Notes'. The 'Autor' field is 'Joan Givanel i Mas' with a date range of 'Del 3-VII-1881 al 4-III-1882'. The 'Subtítol' field is 'Periòdic catalanista' (Capçalera velografada amb el títol de la publicació). The 'Sinopsi' field contains a detailed description of the magazine's history and content. The 'Notes' field is empty. The interface includes a search bar at the top and a navigation bar at the bottom.

Aquesta base de dades tècnicament està dissenyada en Access 2010 com la de la Bibliografia completa, però és molt més modesta en volum. Conté, però dues bases de dades en una, atès que cada registre –cada capçalera- té a la

vegada diversos registres, un de diferent per a cada historiador de la premsa. És una eina de consulta molt útil, ja que ens permet copsar ràpidament la ideologia i el tarannà de cada mitjà, i comprendre el perquè de les opinions que Puig i Cadafalch hi expressa. Tanmateix hi ha historiadors tan neutres que, només descriuen el mitjà asèpticament, sense donar idea de la seva ideologia.

Catàleg de 39 publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

<i>"¡Cu-Cut!"</i>	<i>Hispania</i>
<i>AC. Documentos de Actividad Contemporanea</i>	<i>L'Avenç</i>
<i>Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans</i>	<i>L'Excursionista</i>
<i>Arquitectura i Urbanisme</i>	<i>La Ciutat i la Casa</i>
<i>Arquitectura y Construcción</i>	<i>La Costa de Llevant</i>
<i>Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa</i>	<i>La Il·lustració Catalana</i>
<i>Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona</i>	<i>La Nau</i>
<i>Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya</i>	<i>La Novel·la Nova</i>
<i>Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona</i>	<i>La Renaixensa</i>
<i>Catalunya</i>	<i>La Tradició Catalana</i>
<i>Cuca Fera</i>	<i>La Vanguardia</i>
<i>Diari de Mataró</i>	<i>La Veu de Catalunya</i>
<i>Diari de Mataró i la Comarca</i>	<i>Lo Somatent</i>
<i>El Dia</i>	<i>Museu</i>
<i>El Semanario de Mataró</i>	<i>Noticiero Mataronés</i>
<i>El Vallès Nou</i>	<i>Revista Catalana d'Educació</i>
<i>Estudis Universitaris Catalans</i>	<i>Revista de Catalunya</i>
<i>Gasete de les Arts</i>	<i>Setmanari català</i>
<i>Gasete Municipal de Barcelona</i>	<i>Studia Monastica</i>
<i>Germanor</i>	

L'eina de filtratge permet llistar les fitxes de les publicacions en PDF i en Word i classificar-les per premsa generalista, tècnica-especialitzada, i local i comarcal. En tots els casos en què ha estat possible, hem inserit una o dues portades i/o capçaleres, com en l'exemple de *L'Avenç* que adjuntem. A la vista del catàleg de publicacions en el qual va escriure Puig i Cadafalch, detectem que les publicacions que dominen són les tècniques i especialitzades -25 de 39-, sobretot culturals, que constitueixen el seu feu de savi erudit i la plataforma

de divulgació de les seves idees científiques. Van seguides de les 9 locals, quasi totes de Mataró i del Maresme; i de les 5 generalistes: *L'Avenç*, *La Nau*, *La Renaixença*, *La Vanguardia* i *La Veu de Catalunya*. No és que Puig i Cadafalch publicués a *La Vanguardia*, que no ho feia, és que a aquest diari conservador i antagònic de la *Veu de Catalunya*, en una ocasió va reproduir íntegra una conferència sobre art romànic que l'arquitecte va impartir a l'Ateneu Barcelonès.⁵⁴

2.5.6. Referències bibliogràfiques: Aplicació de la norma ISO 690

Per tal de complir amb el primer objectiu d'aquesta tesi, que és posar el llegat periodístic de Puig i Cadafalch a l'abast dels investigadors, hem escollit la Norma ISO 690 de citació bibliogràfica internacional que és la que s'aplica a les biblioteques i universitats catalanes. Així, tant les citacions com les referències bibliogràfiques d'aquesta tesi, estan basades en la Norma ISO 690: 1987 (UNE 50-104-94).

Atès que hi ha tres edicions d'aquesta norma i de vegades resulta confús aplicar-la, especialment pel que fa als recursos electrònics, hem treballat a partir d'una guia adaptada d'aquesta normativa compilada per la Dra. Eulàlia Fuentes, de la qual hem inclòs la referència completa a l'apartat de metodologia de la bibliografia.⁵⁵

I pel que fa a les citacions en el text, seguim les recomanacions del Gabinet de llengua catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona⁵⁶, segons les quals, en obres d'investigació i d'assaig, el sistema més utilitzat i el que es demana en qualsevol publicació de caràcter internacional i de caràcter científic, és citar les obres bibliogràfiques pel sistema d'autor i any. Aquest sistema directe i efectiu es pot utilitzar en les notes a peu de pàgina, tal i com esmenta una guia més recent publicada per la Universitat de València⁵⁷ i disponible en línia. Per tant, s'ha seguit aquest sistema de citacions per a les fonts relacionades a la

⁵⁴ La conferència va ser donada a l'Ateneu Barcelonès el 21.03.1896, i també reproduïda a *La Renaixença* els dies 25, 26, 27 i 28.03.1896.⁵⁴

⁵⁵ *Norma ISO 690 de citació bibliogràfica*. [2001?]. Document inèdit.

⁵⁶ ESTELLA, 2000.

⁵⁷ *Com realitzar i interpretar cites i referències bibliogràfiques*, 2011.

bibliografia final d'aquesta tesi, tret d'aquelles referències que no eren entrades per autor, sinó per títol. Així, per exemple, per aquest sistema –AUTOR, any: pàgina- citem una font de la bibliografia final: BARRAL, 2003: 4. Tret que no en mostri l'autor, cas que posem el títol en lloc de l'autor: *Com realitzar i interpretar cites i referències bibliogràfiques*, 2011. I les fonts referents a webs, són citades a peu de pàgina, amb la seva localització a l'adreça url.

En canvi, s'ha utilitzat el sistema de referència completa, per a les citacions sobre la Bibliografia d'en Puig i Cadafalch que s'ha recollit a la base de dades, així com també per altres fonts bibliogràfiques només consultades puntualment i que, pel seu abast temàtic, no esqueia recollir a la bibliografia final de la tesi. Per exemple, sobre un dels articles de la base de dades:

⁹⁴ A la bibliografia de Puig i Cadafalch: “Carta Estiuhenca, desde Mataró”. *La Renaixensa*, 29.08.1891, p. 5423 a 5425.

Per aquestes citacions de referència completa a peu de pàgina, s'ha aplicat l'estil normalitzat de la ISO 690, a partir del qual, per exemple s'han convertit en números aràbics, els números romans utilitzats a la base de dades.

PART 1. EL CONTEXT HISTÒRIC I PERIODÍSTIC

3-El context històric de Josep Puig i Cadafalch.

Catalunya 1867-1956: aproximació històrica, econòmica, política i cultural

3.1. Josep Puig i Cadafalch, el personatge històric	
3.1.1. Biografia falta primo rivera	p.59
3.1.2. Cronologia	p.65
3.2. El context històric al segle XIX	
3.2.1. Economia	p.69
3.2.2. Tradicionalisme religiós	p.70
3.2.3. Política i Catalanisme	p.71
3.2.3.1. Poesia i Arqueologia	p.73
3.2.4. Arquitectura	p.76
3.3. El context històric al segle XX	
3.3.1. Política i Catalanisme	p.77
3.3.2. La cultura, del Modernisme al Noucentisme	p.79

4-El context periodístic de Josep Puig i Cadafalch.

La premsa a Catalunya des de finals del segle XIX fins el final de la Guerra Civil

4.1. S. XIX, L'explosió de la llibertat condicionada	p.82
4.2. S. XX, Vers la normalització de la premsa catalana	p.83
4.3. Puig i Cadafalch i el periodisme polític català	p.84
4.3.1. Tres generacions de periodistes polítics d'avantguerra	p.85

5-L'activitat pública de Josep Puig i Cadafalch.

Sis dedicacions que no són paral·leles sinó interrelacionades

5.1. La passió per Catalunya com a eix de les seves sis dedicacions	p.87
5.1.1. El polític catalanista	p.88
5.1.2. L'arquitecte-urbanista	p.89
5.1.3. L'historiador de l'art-acadèmic	p.90
5.1.4. L'arqueòleg-restaurador de monuments	p.91
5.1.5. El gestor cultural	p.92
5.1.6. L'assagista i articulista	
5.2. La dona en l'univers de Puig i Cadafalch	p.93

3-El context històric: Catalunya 1867-1956, aproximació històrica, econòmica, política i cultural

3.1. Josep Puig i Cadafalch, el personatge històric

3.1.1. Biografia

Degut a la frenètica activitat de Josep Puig i Cadafalch al llarg de 73 anys d'activisme polític-cultural, i a la gran quantitat de fets històrics que va viure, de vegades resulta difícil resseguir les seves peripècies personals i professionals. És per aquest motiu que, hem inserit en el capítol dedicat al context històric, una breu biografia del personatge i una cronologia que acompanyaran al lector d'aquesta Tesi en la seva recerca d'itineraris argumentals.

L'obra de Josep Puig i Cadafalch presenta sis aspectes diferents, però molt estretament units: el d'historiador de l'art-acadèmic, el d'arquitecte-urbanista, el d'arqueòleg-restaurador de monuments, el d'impulsor d'empreses culturals, el de polític catalanista, i el de publicista o comunicador que és el que donem a conèixer amb aquesta recerca. Ja des dels seus inicis és difícil destriar-los, i al llarg de la seva vida apareixen sovint tan units que no és possible separar cada un d'aquests diferents aspectes de la seva vida pública.

Puig i Cadafalch va néixer a Mataró en una família molt tradicional, molt conservadora, i molt catòlica –la seva germana Àngels va ser germana de la Caritat- que regentava un negoci de puntes i blondes. Aquesta activitat artesanal que va viure des de petit en la llar familiar el va marcarde per vida ja que és un tema recurrent en els seus articles, on reivindica permanentment la seva protecció i pervivència, i també com a arquitecte: A la casa Amatller, al passeig de Gràcia, per exemple, utilitza patrons de puntes antigues conservades al museu de Vic, per a dissenyar els esgrafiats de la façana. De la seva família va heretar una solidesa de principis morals molt entroncada amb el país de la qual fa gala a les seves *Memòries*, on repassa tots els seus avantpassats i s'enorgulleix d'haver conservat, de generació en generació, els

seus mobles antics. Aquest gran arrelament a la família, a les tradicions, al país, el predisposa a comprometre's amb el naixent moviment catalanista en el qual des de molt jove militarà activament.

El Centre Escolar Catalanista i l'Escola Superior d'Arquitectura

En la seva època d'estudiant a Barcelona, ja s'integra en alguns moviments. L'any 1888 havia ingressat en el "Centre Escolar Catalanista", una entitat fundada dos anys abans per uns quants estudiants universitaris, la majoria de fora de Barcelona. Aquells nois sentien ben viva la seva catalanitat, fins i tot més que alguns dels seus companys barcelonins, més influïts per la capitalitat de Madrid. El "Centre Escolar Catalanista" s'havia aixoplugat primerament en el "Centre Català" que havia fundat el polític federalista Valentí Almirall, però se n'havien separat el 1887 per a ingressar a la "Lliga de Catalunya", una entitat marcada per un catalanisme historicista, socialment conservador, allunyat de l'actuació política i promogut pel grup de la revista "La Renaixensa".

Cal assenyalar també els altres elements que influïren en la formació juvenívola de Puig i Cadafalch. Un dels més importants fou l'ambient que trobà a l'Escola Superior D'Arquitectura de Barcelona, dirigida llavors per dues de les figures cabdals de la història de l'arquitectura catalana: Elies Rogent i Amat (nascut el 1821, Director de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona des de 1871, mort el 1897), i Lluís Domènech i Montaner (nascut el 1850, títol d'arquitecte de 1873, Director de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona des de 1901, mort el 1923).

L'excursionisme, els Jocs Florals i l'Ateneu Barcelonès

Un dels moviments que desvetllaren a Catalunya l'interès per a conèixer i estudiar el passat del nostre país fou l'excursionisme. Un excursionisme, a més amb unes característiques pròpies. Des del 1876, almenys, en què es fundà la "Associació Catalanista d'Excursions Científiques", trobem grups de gent jove disposada a recórrer, pam a pam, el territori català, amb una senyalada preferència per les comarques muntanyoses, d'acord amb el propòsit de conèixer directament el país o partint de la bipolaritat ciutat/muntanya. Aquest interès per les comarques muntanyoses, els portà, lògicament, a la descoberta

d'un estil arquitectònic poc conegut: el romànic, amb abundoses mostres a les valls del Pirineu català, del qual se'n sabia abans tan poca cosa que, fins i tot, se l'anomenava amb el nom, equívoc, de "bizantí".

L'ambient d'aquests centres excursionistes era semblant al que inspirava una venerable institució: els Jocs Florals, reinstaurats el 1859 a Barcelona, per a honorar el conreu artístic de la llengua catalana. La veneració per un passat gloriós, que se centrava en l'Edat Mitjana i en el lema *floralesc* de "Pàtria, Fe i Amor", tot fent que, tant Puig i Cadafalch, com molts dels seus companys, concorreguessin sovint als certàmens promoguts pel Consistori dels Jocs Florals. Cal aclarir, però, que a més dels premis pròpiament poètics, hi havia distincions per a diverses obres en prosa molt especialment per a treballs d'investigació històrica, als quals concorrien els noms més prestigiosos de la historiografia catalana del seu temps. A més, hi havia un fet encoratjador: la seguretat en què els treballs premiats serien publicats.

Un altre nucli, on Puig i Cadafalch pogué conèixer un art diferent del que li havien ensenyat a l'Escola d'Arquitectura, fou l'Ateneu Barcelonès. A finals del segle XIX, l'Ateneu Barcelonès era un important centre cultural: tenia un bon local- llavors era al costat del Teatre Principal, a la Rambla barcelonina- , la biblioteca més nodrida de Barcelona, amb gran varietat de revistes, i era un dels pocs llocs on coincidien persones d'edat, condició social i cultural ben diferents. Estava estructurat en diverses Seccions, entre elles la de belles Arts. Puig i Cadafalch n'era soci des del 1892, i a la Secció de Belles Arts alternava amb personatges tan diferents com eren Raimon Caselles, Josep Amargós, Manuel Ballarín, Domènech i Montaner, Lluís Labarta, Josep Llimona i Antoni Gaudí. El 1895 fou elegit president de l'entitat el poeta i dramaturg Angel Guimerà – actiu militant de la Unió Catalanista - , com el mateix Puig i Cadafalch, i el to de l'Ateneu es feu notòriament més català. El 1897, en la Junta que presidia el catedràtic Joan-Josep Permanyer, Puig fou elegit Bibliotecari, i posà al dia els fons artístics de la Biblioteca.

Els Estudis Universitaris catalans

L'exigència científica i metodològica de Puig i Cadafalch necessitava, però, una entitat pròpia on desenrotllar degudament les seves inquietuds i els seus propòsits. No havia reeixit els seus intents de guanyar una càtedra de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona, sembla que degut a unes obstaculitzades oposicions que calgué fer, com era forçós, a Madrid. Això podria ser un dels motius que portaren a una campanya d'atacs contra l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona, a la qual dedicà apassionants articles periodístics. Convençut que amb l'ensenyament oficial no hi havia res a fer, fou un dels promotors del primer "Congrés Universitari Català" que se celebrà a Barcelona l'any 1903, pràcticament al marge de les entitats oficialment d'ensenyament. Un dels resultats del Congrés fou la creació d'uns "Estudis Universitaris catalans", de caràcter privat, que l'Estat no volgué reconèixer ni ajudar. En el congrés havia prosperat la tesis del grup partidari mantinguda especialment per Eugeni d'Ors, Joan Bardina i Puig i Cadafalch. Enfront, hi havia la dels partidaris de modificar l'ensenyament oficial i les seves Institucions des de dins, infiltrant l'esperit de catalanitat i d'autonomia indispensables.

Amb la creació dels Estudis Universitaris Catalans s'acomplia uns dels propòsits que Puig i Cadafalch creia més necessaris a la normalització de la cultura catalana: la creació d'unes càtedres vives, autèntics centres d'estudi i d'investigació i lloc de convivència de professors i alumnes. Puig i Cadafalch donà els primers cursos sobre Història de l'Arquitectura a Catalunya, seguint un pla que després desenvoluparia i ampliaria en la seva obra "L'Arquitectura romana a Catalunya". Comptà, des d'un bon començament, amb la col·laboració entusiasta dels seus alumnes i també de la dels seus dos ajudants de càtedra: els arquitectes Antoni de Falguera i Josep Goday. Més endavant, col·laboraren en les activitats de la Càtedra, fins i tot donant-hi lliçons públiques, l'arquitecte i historiador Josep Pijoan, l'arqueòleg Mn. Josep Guidol, l'escultor Pere Carbonell – que donà els cursos d'Escultura- i personalitats diverses, com l'arqueòleg italià Francesco Turohi.

L'arqueologia i la creació de l'Institut d'Estudis Catalans

A més de les investigacions sobre les troballes que ja s'havien fet a Catalunya, a ell es deu preferentment el nou impuls que prengueren les excavacions de la colònia grega d'Empúries, que tot i trobar-se situades dins del territori geogràfic de la província de Girona, foren dirigides i subvencionades per la Diputació de Barcelona, presidida des de 1907 per Enric Prat de la Riba. Novament trobem unides les personalitats del Puig i Cadafalch, polític – fou diputat de la Diputació Provincial de Barcelona i col·laborador fidel de Prat-, i de Puig i Cadafalch, arqueòleg i historiador de l'art.

Per a la coordinació dels estudis superiors i la investigació a Catalunya, calia un organisme que superés la lentitud de treball de les antigues Acadèmies i que tingués alhora un rigor científic superior al dels Ateneus i Centres excursionistes. La decisió era, evidentment, política, i fou un polític qui prengué: Enric Prat de la Riba, en ésser elegit President de la Diputació Provincial de Barcelona l'any 1907. Una de les primeres decisions fou la de crear l'Institut d'Estudis Catalans, amb el propòsit declarat que fos “la cabdal corporació científica de Catalunya, que tingués com a funció primordial la superior investigació científica de tots els elements de cultura catalana”. Constituït per acord del 18 de juny de 1907, els seus membres es reuniren per primera vegada el dia 5 de juliol del mateix any, al Palau de la Generalitat.

El resultat dels cursos d'arquitectura i d'art català als “Estudis Universitaris Catalans” i de la labor d'equip que hi realitzà Puig i Cadafalch amb els seus ajudants, els arquitectes Antoni de Falguera i Josep Goday, amb la col·laboració d'alguns dels deixebles dels cursos, fou una obra monumental: “L'arquitectura romànica a Catalunya”. Per primera vegada s'escrivia en català una obra de tanta magnitud. Els seus mèrits aviat foren reconeguts: obtingué el Premi Martorell del 1907 i el Premi Dusciameur de l'Academie des Inscriptors et Belles Lettres de París l'any 1919. La seva publicació fou patrocinada per l'Institut d'Estudis Catalans.

Guerra Civil, exili a França i exili intern a Catalunya

La guerra civil representà, per a Puig i Cadafalch, un enorme trasbals. L'odi entre persones, les brutalitats de la guerra, les destruccions de tants i tants monuments i obres d'art, la mort de molts dels seus amic, l'afectaren profundament. D'altra banda, el desordre i el perill que, per a moltes persones representava l'haver militat en partits polítics considerats de dreta o catòlics, aconsellaren Puig i Cadafalch i la seva família a buscar refugi a França. Allí residiria durant els anys de la guerra civil i, encara, un temps perjudicial en acabar les hostilitats.

Puig i Cadafalch es trobava en la difícil situació del qui se sabia rebutjat per una i altra banda de les que havien estat en lluita. Però acabada la guerra i en poder retornar a Catalunya, es presentaven tres camins per a Puig i Cadafalch: el de l'exili, el de la claudicació i el del retorn a la pàtria conservant fidelitat al país. Puig trià el més difícil: el del retorn al país amb la labor silenciosa, el treball sense ressò aparent, sense honors ni honoraris.

De retorn a Barcelona, i apartat forçosament de la seva professió d'arquitecte i allunyat, voluntàriament, de tota activitat pública, es dedicà novament als seus estudis d'història de l'art i es posà, de nou, al servei dels seus compatricis. Poc a poc, veié aplegar-se al seu voltant a antics i nous deixebles. Cap el 1942, l'Institut d'Estudis Catalans reprenia, silenciosament, privadament, les seves sessions de treball i d'alta cultura. Mancat dels seus locals propis, la casa particular de Puig i Cadafalch, al carrer de Provença nº 231, fou el nou local de l'Institut d'Estudis Catalans. Calgué posar-se novament en relació amb els seus membres, tots ells dispersos: els uns morts, altres a Catalunya, molts, acollits en països estrangers. Però la voluntat de treball era ferma, i poc a poc es reprengué la feina, i aviat, el 1948, les publicacions i els Cartells de Premis.

La seva obra més important, en aquests darrers anys, fou la publicació dels seus estudis sobre escultura romànica monumental dins de la gran col·lecció "Monumenta Catalonia" que havia fundat el seu amic Francesc Cambó, i que ara reprenia les edicions. Forma un conjunt impressionant de tres grans volums, en els quals aplegà i actualitzà el treball més de cinquanta de

recerques i aplega de materials que Puig i Cadafalch acumulà amb una exemplar constància.

Tot just havia acabat la publicació d'aquesta obra monumental, quan els editors Aymà proposaren, a Joaquim Folch i Torres, la direcció d'una obra de conjunt, feta per diversos investigadors, dedicada a historiar l'art català, des dels seus inici fins al segle actual. L'obra era enormement ambiciosa i més en aquelles circumstàncies, però la tenacitat dels editors i la bona disposició dels col·laboradors aconseguiren que fos una realitat. Puig i Cadafalch també volgué aportar-hi el seu nom, i no des d'un lloc preferent, sinó com el d'un col·laborador més.

El treball de Puig i Cadafalch a "L'art català" fou el capítol sobre "L'escultura romànica monumental". L'escriví amb entusiasme i voluntat, però amb les enormes dificultats dels seus vuitanta-sis anys. Puig i Cadafalch pogué veure les galerades del seu treball, però ja no pogué veure el llibre acabat, ja que va morir a Barcelona al 1956.

3.1.2. Cronologia bàsica de Puig i Cadafalch

Any / Vida i marc històric / **Obres arquitectòniques**

1867 Neix a Mataró.

1883 Inici carreres universitàries.

1885 Ingressa en el Centre Escolar Catalanista (1888, President el curs següent).

1888 Participa als Jocs Florals de Barcelona (1888 i 1889).

Associació Artístic-Arqueològica Mataronesa.

1891 Es llicencia en arquitectura.

Casa Sisternes (Mataró).

1892 Arquitecte Municipal de Mataró (fins 1896).

Es casa amb Dolors Macià i Monserdà a Barcelona.

I Assemblea de la Unió Catalanista (Bases de Manresa).

Creu de Terme (Mataró).

El Rengle (Mataró).

1893 Atemptats anarquistes (Liceu de Barcelona).

Secretari de la Lliga de Catalunya.

Inauguració del Monestir de Ripoll restaurat.

Saló de Sessions de l'Ajuntament (Mataró).

Projectes de reformes Hospital de Mataró.

1894 Fundació de la Biblioteca Pública i del Museu Arqueològic (Mataró)

La Beneficència (Mataró).

Projecte de xarxa de clavegueram (Mataró).

Tenda La Confiança (Mataró).

Casa Parera (Mataró).

Joieria Macià (Barcelona).

1895 *Memòria sobre l'estat sanitari de la ciutat de Mataró...*

(publicació amb Dr. Viladevall).

1896 Dimiteix com Arquitecte Municipal de Mataró.

Es trasllada a Barcelona.

Casa Martí, "Els Quatre Gats" (Barcelona).

Quiosc Anís del Mono (Badalona).

Obres menors a Montserrat (Bages).

1897 Casa Puig i Cadafalch (Argentona, finalització el 1905).

Fàbrica Cabot i Barba (Mataró).

Capella del Sagrament (Argentona).

Casa Moreu (Sta. Elena d'Agell).

Casa Coll i Regàs (Mataró).

1898 Fundació de la Unió Regionalista.

Pèrdua espanyola de las colònies de Cuba i Filipines.

Casa Garí (Argentona, obra fins 1900).

Capella del Santíssim Sagrament (Vilassar de Dalt).

1899 Creació de *La Veu de Catalunya*.

1900 Membre adscrit a la Associació d'Arquitectes de Catalunya.

Torre d'Aigües del Cros (Argentona).

Casa Amatller (Barcelona).

1901 Professor de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona (fins el 1902).

Fundació de la Lliga Regionalista.

Regidor a l'Ajuntament de Barcelona (fins 1906).

Casa Macaya (Barcelona).

Cellers Codorniu (Sant Sadurní d'Anoia).

1902 Promou la constitució de la Junta Autònoma de Museus

Casino (Argentona).

Església Parroquial Sant Julià (Argentona).

Casa Muntades (Barcelona).

Panteó Costa (Lloret de Mar).

1903 Hotel Terminus (Barcelona).

Creu de Terme (Lloret de Mar).

1904 Edició de *L'oeuvre de Josep Puig i Cadafalch*.

Casa Trinxet (Barcelona).

Casa Pastor de Cruïlles (Barcelona).

1905 Professor dels Estudis Universitaris Catalans.

Casa Terrades o "de les Punxes" (Barcelona).

1906 Casa Raventós (Vilafranca del Penedès).

1907 President de la Junta de Museus (fins 1909).

Diputat a Corts per a la Solidaritat Catalana.

Creació de l'Institut d'Estudis Catalans.

1908 50è aniversari de la restauració dels Jocs Florals.

Excavacions a Empúries.

Casa Serra (Barcelona).

Projecte d'església (Buenos Aires, Argentina).

1909 Setmana tràgica.

15 Membre del Consell Directiu dels Jocs Florals.

Publicació del primer volum de *L'Arquitectura Romànica a*

Catalunya (segon el 1911 i tercer el 1918).

1910 Projecte de columna de base per al bust de Víctor Balaguer.

1911 Casa Company (Barcelona).

1912 Restauració de Sant Joan de les Abadesses (Ripollès, fins

1917).

1913 Diputat provincial.

Manifestació a Barcelona reclamant la Mancomunitat.

Fàbrica Casarramona (Barcelona).

1914 Mancomunitat de Catalunya.

Inauguració Biblioteca de l'Institut d'Estudis Catalans (projecte i direcció de Josep Puig i Cadafalch).

Casa Muley Afid (Barcelona).

1915 Projectes per a l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929

1917 Mor Enric Prat de la Riba. Puig el substitueix com a President de la Mancomunitat (fins 1924).

Casa Puig i Cadafalch (Barcelona).

Reforma de la Biblioteca del Monestir de Montserrat.

Excavació i restauració de les esglésies de Terrassa (finalització 1929).

1919 Casa Pich i Pon (Barcelona).

1921 Inici de les obres Exposició Internacional de Barcelona de 1929.

Projecte façana Monestir de Montserrat.

1922 President de l'IEC (fins 1956, intermitentment).

1923 Cop d'Estat de Primo de Rivera.

Doctor Honoris Causa Universitat de Friburg de Brisgòvia, a Alemanya.

Casa Guarro (Barcelona).

Font del Gat (Barcelona).

Palau d'Alfons XIII (Barcelona).

Palau de la Reina Victòria Eugènia (Barcelona).

Casa Casarramona (Barcelona).

1924 Elecció d'Alfons Sala com a president de la Mancomunitat de Catalunya.

Projecte d'urbanització de Plaça Catalunya.

1925 Supressió de la Mancomunitat de Catalunya.

Imparteix cursos a la universitat de La Sorbona (París).

1926 Imparteix cursos a Harvard i Cornwell.

1929 Reforma Casino (Argentina).

Casa Puig i Bruguera (Mataró).

1930 Publicació de *La geografia i els orígens del primer art romànic*.

Doctor Honoris Causa Universitat de París.

Avantprojecte d'Ampliació de l'Eixample (Mataró).

1931 Proclamació de la II República (14 de abril).

1932 Publicació de *La Place de la Catalogne dans la géographie et la chronologie du premier art roman*.

1934 Reedició i ampliació del 1r volum de *L'Arquitectura Romànica a Catalunya*.

1935 President dels Jocs Florals de Barcelona.

Publicació de *L'Architecture gothique civile en Catalogne*.

1936 Guerra Civil. Exili a França.

1942 Retorn de l'exili.

Restauració i projectes Basílica de Santa Maria (Mataró).

1947 Membre de la Comissió Abat Oliva.

Restauració Convent de les Caputxines (Mataró).

1949 Publicació de *L'escultura romànica a Catalunya*.

Doctor Honoris Causa per la Universitat de Tolosa.

1950 Membre del Comitè de Honor dels Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrats a Perpinyà.

1956 Mor a Barcelona (23 de desembre).

És enterrat al cementiri dels Caputxins de Mataró (25 de desembre).

3.2. El context històric al segle XIX

2.1. Economia.

Al segle XIX, Catalunya va esdevenir la regió més industrialitzada d'Espanya gràcies al gran desenvolupament del sector hegemònic, el tèxtil, afavorit per l'entrada de capital que s'anava repatriant des de les antigues colònies. La pagesia, preeminent fins la industrialització, anava abandonant el món rural per integrar-se als petits nuclis urbans en creixement. Aquest va ser el cas de *Pere Sastre*, renom del primer avantpassat de Josep Puig i Cadafalch que va abandonar la pagesia modesta del poble empordanès de Púbol per a convertir-se en comerciant, emprendre la fabricació de teixits de seda, i anar a establir-se a Mataró, com a *veler* cap a mitjans del segle XVIII. Com explica el mateix

Puig i Cadafalch a les seves memòries, els descendents mataronins de Pere Sastre, *Petrus Puig Sartor civis Mataronis*, van seguir les seves passes i “*el comerç i la indústria de les puntes i el conreu de les finques arrendades o adquirides amb els guanys i els estalvis foren el mode de viure també de sos descendents*”⁵⁸.

Així doncs, la família de Josep Puig i Cadafalch formava part de la proto-indústria tèxtil mataronina, un entramat de petits propietaris rurals-industrials i comerciants tèxtils de Mataró, en el seu cas de puntes, com s’hi refereix ell mateix, o de tuls i randes, com s’hi refereixen els seus biògrafs, origen del potent nucli industrial tèxtil que s’acabaria desenvolupant als segles XIX i XX.

3.2.2.Tradicionalisme religiós

Pel que fa a la ideologia, la nissaga dels Puig combregava amb la més reaccionària i dominant a l’època, barreja de religió i tradició. Era una família de tarannà tradicional i conservador, amb una relació fortíssima i directa amb l’església ja a Púbol, on al cap de poc d’haver sortit de pagès, Pere Sastre ja va oferir, amb el seu fill, “*una imatge de la verge dels Dolors amb son retaule a l’església del poble*”⁵⁹. Puig i Cadafalch continua referint a les seves memòries que els fills externs de “*Pere Puix beler de Mataró*” foren monjos, frares, o simplement capellans. Esmenta fra Jeroni Puig i Camps que anà a Jerusalem al 1790; el Dr. Llorenç Puig, Doctor en dret civil i canònic, beneficiat de Santa Maria de Mataró; i dos oncles-avis un dominic, lector de teologia de santa Caterina de Barcelona i l’altre benedictí de Sant Pere de Besalú, exclaustats amb les desamortitzacions del 1835, quan se’n van anar a Itàlia, un a Roma i l’altre a Montecassino.

Aquest fort ascendent religiós arribà intacte a la generació de Puig i Cadafalch, una de les germanes del qual, quatre anys més jove que ell, Maria dels Àngels, va ser monja, Filla de la Caritat, fins que va morir a Barcelona al 1951, als 80

⁵⁸ PUIG, 2003: 15.

⁵⁹ Ibid: 14.

anys, com a “Sor Ángeles Puig y Cadafalch”.⁶⁰ El mateix Puig va començar a col·laborar en premsa als 16 anys a *El Semanario de Mataró*, una revista local reaccionària, que portava el subtítol de “Premsa informativa catòlica” i que “tenia un contingut general de tipus religiós”, segons l’estudiós de la premsa a Mataró Francesc Costa, que refereix que: “*el tema religiós el tractaven amb notícies de tota mena sobre el culte local. I d’altres d’intenció més ampla: pastorals del Papa, notes de divulgació catòlica, etc. Els anatemes més durs els varen rebre les escoles laiques, els esperitistes i els maçons*”.⁶¹ El mateix Puig i Cadafalch ens diu a les seves *Memòries* que el setmanari “*era inspirat i dirigit per carlistes, amb idees d’unitat espanyola. Sovint s’hi parlava de nuestro teatro clásico i s’hi publicaven poesies dels poetes castellans antics i moderns (...) Jo pecador hi publicava poesies. Vaig tenir el pudor de firmar-les amb inicials que no eren les del meu nom. Avui, amb tot, les he reconegudes*”.⁶²

El context religiós de les Escoles Pies de Santa Anna, de *El Semanario de Mataró*, i de la família tradicional conservadora va marcar el jove escriptor que es va iniciar en la seva carrera d’escriptor amb els poemes patriòtics catalanistes esmentats, que tractarem més endavant, entremig dels quals hi apareix un poema dogmàtic “*En lo camí del vici. A un amich*” impregnat d’un intens to moralista i de constants referències a Déu⁶³ que reflecteix la manera de sentir i els valors accentuadament conservadors del primer Puig i Cadafalch. Va adreçada a un amic que, segons diu, ha caigut en el vici. El poeta expressa el seu rebuig per la persona en què s’ha convertit, i la voluntat d’oblidar-ne fins i tot els bons moments d’amistat que hi va haver. El patriotisme s’hi fa poc explícit, i els sentiments de decepció afectiva i d’ira esdevenen més importants que l’acció. Les referències a Déu i el to moralista són recurrents en les estrofes. Està formada per quinze estrofes de sis versos, on el primer i el tercer són decasíl·labs i la resta són versos alexandrins amb cesura, que rimen de manera consonant, AABCCB. En reproduïm la darrera estrofa:

Y trepitxant mon cos cent mil vegadas

⁶⁰ Esquela a: *La Vanguardia* 10.05.1951, p. 14.

⁶¹ COSTA, 1982: 84-86.

⁶² PUIG, 2003: 31-32.

⁶³ Bibliografia de Puig i Cadafalch: “En lo camí del vici. A un amich”. *El Semanario de Mataró*. 15.03.1884, p. 4 i 5.

Quan ab sanch innocent-tas mans vegis banyadas
Al vici pots tirarte-no sentiras mon clam:
Més no hi arribaràs qu'ans d'arribarhi
Ans qu'assessino y vil-traidor puguis anar-hi
Lo foch del Déu justissim-t'abrusará ab son flam.

3.2.3. Política i Catalanisme

Políticament, la nova societat catalana de finals del segle XIX se sentia diferenciada de la resta d'Espanya degut a factors històrics i lingüístics, a un millor desenvolupament econòmic, i al record de l'esplendor medieval i de les llibertats perdudes que s'encarregaven d'atjar els intel·lectuals de La Renaixença. Aquest darrer tret va afavorir el sorgiment de moviments federalistes i regionalistes a nivell polític, i d'activistes a nivell cultural, que impulsaven la revifalla de la cultura i la llengua catalanes. Aquest moviment, inicialment històric-literari, va anar adquirint un caire polític, germen del primer catalanisme polític, que es va veure impulsat per la crisi de confiança creada arran de la pèrdua per part d'Espanya de les colònies de Cuba i Filipines.

Dins d'aquest corrent ideològic patriòtic es movia Josep Puig i Cadafalch, integrat a la segona generació d'activistes de La Renaixença. Aquests joves catalanistes, hereus de la generació romàntica de Joaquim Rubió i Ors -Lo Gaiter del Llobregat- Víctor Balaguer, mossèn Jacint Verdaguer o Marià Aguiló, entre d'altres, s'identificaven i buscaven les arrels del país en el passat gloriós de Catalunya a través de l'excursionisme i de l'arqueologia. Veneraven les ruïnes dels monuments tal com havien fet uns anys abans el jove arquitecte Antoni Gaudí amb els seus companys de batxillerat Eduard Toda i Güell i Josep Ribera i Sans, quan en el dors d'un pamflet de propaganda republicana van dibuixar un planell per a la futura restauració del monestir de Poblet, en ruïnes després de la desamortització de Mendizábal.⁶⁴

⁶⁴ Eduard Toda materialitzaria el projecte al 1920, ja jubilat de la seva carrera diplomàtica i dels negocis, i després d'haver restaurat el castell d'Escornalbou.

3.2.3.1. Poesia i Arqueologia.

Aquest amor a l'arqueologia, fruit del context històric i cultural de la seva època, queda palès de ben aviat en la carrera del jove escriptor. Puig i Cadafalch al 1883, quan només tenia 16 anys, i havia obtingut el títol de batxiller per l'Institut de Segon Ensenyament de Tarragona,⁶⁵ ja dedicava poemes al Castell de Burriac, al campanar de l'església i al Castell de'n Nofre Arnau⁶⁶, indrets monumentals de Mataró a través dels quals establia un contacte místic amb la seva Catalunya ideal. Són poemes compostats amb una precoç i sorprenent perfecció formal per un batxiller tan jove, tot i que en Puig i Cadafalch en renega, com hem vist, a les seves memòries. En un altre passatge també afirma: *“Ben aviat vaig començar a escriure poesies en català, com tots els companys, i articles de periòdic. De les poesies és millor no parlar-ne”*.⁶⁷ Alguns dels poemes tenen un estrofisme rebuscat i poc habitual. En veiem un fragment de cadascun pel mateix ordre cronològic en que van ser publicats.

El castell de Burriac. Les dues primeres estrofes que reproduïm corresponen als versos dedicats al castell de Burriac, que descriu des de Mataró i amb la mirada d'algú que l'ha observat des que era nen. Com els altres dos poemes escollits, també és èpic i patriòtic catalanista i està emmarcat en el context de la Renaixença. Comenta aquelles llegendes de bruixes i rondalles entorn del castell que han forjat les arrels del poeta i l'estima per tot allò que envolta la construcció i la seva història. Formalment aquesta poesia està escrita amb versos d'art menor. Està formada per tretze estrofes de quatre versos, on combina l'octosíl·lab cesurat (amb cesura femenina) amb el vers de quatre síl·labes: 8 (4+4), 4, 8 (4+4), 4, en què els versos breus –el segon i el quart– rimem de manera assonant:

⁶⁵ JARDÍ, 1975: 9-10

⁶⁶ Tots tres descrits a la base de dades a: *El Semanario de Mataró*: “Lo Castell de Burriach”, 19.08.1883; “Lo campanar de l'església” 23.09.1883 i “Lo Castell d'en Nofre Arnau” 8.12.1883

⁶⁷ PUIG, 2003: 31.

...La gent estranya-que á nostra terra
N'ha endogalat,
Des d'ell midava-de nostra mare
Lo coll quant fá.

Y fins ne diuen-Que d'allí penja
Lo fort dogal.
Que un jorn lligaba-de nostra patria
La llibertat...⁶⁸

El campanar de l'església [sic]. El segon poema està dedicat 'a mon amich N.N.', i al·ludeix a un campanar d'església genèric i simbòlic que tan aviat situa dalt d'una muntanya com enmig de les casetes d'un nucli urbà que podria ser Mataró. Els versos fan referències contínues a l'entorn natural que envolta el campanar. Puig i Cadafalch se serveix del repic de campanes per evocar diferents fets i moments, litúrgics, però també, fenòmens meteorològics, activitats quotidianes, festivitats i el sometent o l'avís per tal de mobilitzar el poble a defensar-se de l'enemic. Acaba amb una exaltació de la creu que hi ha al capdamunt del campanar i que el corona, i va signat amb el pseudònim "Arqueófilo". Formalment, està escrit en deu estrofes de quatre versos alexandrins amb cesura femenina –tot i que en aquesta edició els hemistiquis no estan separats tipogràficament-, de rima consonant encadenada, ABAB:

...Si'l crit enemich sona y lo cano retrunya
y mil petxas malmeten los camps sembrats de poch,
també la torra crida.-!*Via fora Catalunya!*
Y tots los cors bategan al patriótic foc.

-!*Via fora! Va cridatne [sic] lo só de la campana.*

⁶⁸ Bibliografia de Puig i Cadafalch: Sisena i setena estrofes de "Lo castell de Burriach". *El Semanario de Mataró*. 19.08.1883, p.4. Signat Un Arqueófilo

-!Via fora! Ne contestan arreu tot i á matén;
Los monts i valls s'aixecan, la patria es qui hu demana.
Lo mon enter tremola.-*Aquí, hi ha somatén!*⁶⁹ ...

Lo castell de'n Nofre Arnau. El tercer poema és una composició que també té un regust neoromàntic, i per primera vegada va signada amb els cognoms de l'autor. En el context del moviment cultural de la Renaixença en que ens trobem, reivindica i enyora un passat gloriós, referit en aquests versos al castell medieval d'Onofre Arnau. El castell, ubicat a Mataró, és motiu per a l'evocació del seu record d'abans de ser enderrocat. A l'inici, els versos descriuen l'aparença i l'entorn natural del castell quan s'alçava, i el goig que feia en diferents períodes estacionals. Després de qüestionar-se la pèrdua de les arrels nacionals, Puig torna a emfasitzar la necessitat de la memòria del castell i del seu senyor, per a conservar la identitat del poble. Formalment, està formada per vint-i-una estrofes de quatre versos alexandrins amb cesura femenina (llevat del primer vers de la primera estrofa i el de la dotzena, i el tercer vers de la darrera), amb els hemistiquis no separats tipogràficament i amb rima consonant encadenada ABAB:

...¿Ha mort aquella rassa que un dia va engendrarme?
¿Dels Berenguers y Jofres un sol no n'ha quedat?
¿Han mort ja tots los Jaumes que un jorn vaiu contemplarme?
Sas barras catalanas ¿Quin llamp las ha trencat?⁷⁰

I per a tancar el context polític de Puig i Cadafalch al segle XIX, al 1892 es va celebrar la I Assemblea de la Unió Catalanista, popularment coneguda com "les Bases de Manresa", que l'any següent es va celebrar a Reus, "les Bases de Reus". Puig i Cadafalch va assistir a totes dues, a la primera amb el seu amic i company de totes les aventures polítiques Enric Prat de la Riba, amb qui treballaria per la causa comuna del catalanisme fins la mort del primer al 1917. Fins i tot llavors li agafaria el testimoni polític al capdavant de la Mancomunitat

⁶⁹Bibliografia Puig i Cadafalch: Quatorzena i quinzena estrofes de "Lo campanar de la esglèssia". El Semanario de Mataró. 23.09.1883, p.4. Signat Arqueófilo

⁷⁰ Bibliografia Puig i Cadafalch: Desena estrofa de "Lo Castell d'en Nofre Arnau". El Semanario de Mataró. 8.12.1883, p. 4. Ja signat J. Puig y Cadafalch

de Catalunya (1917-1924). Malgrat una gran part d'aquests primers regionalistes no era partidari d'entrar en política, tota una altra facció entre la que s'hi trobaven Puig i Cadafalch i Prat de la Riba, i que va sortir guanyadora, sí que ho era.

3.2.4. Arquitectura

I de la literatura a l'arquitectura. Només cal veure a les il·lustracions annexes, l'aire medievalitzant de la casa Terrades o "de les Punxes" i de la casa Serra, actual seu de la Diputació de Barcelona, ambdues obres de Puig i Cadafalch situades a l'avinguda Diagonal al seu pas per l'Eixample de Barcelona, per a identificar aquest llenguatge puigcadafalquià de cerca de les arrels de la identitat nacional. Com a fills de la seva època, així ho van fer un petit grup d'arquitectes coetanis de Puig i Cadafalch durant l'etapa en que el Modernisme va estar de moda, seguint l'estola deixada pel mestre Lluís Domènech i Montaner, a l'emblemàtic article de *La Renaixensa* del 1878⁷¹.

Arquitectura medievalista a (d'esq. A dta.) les cases Amatller, fàbrica Casaramona, palau Quadras, palau Macaya i casa Coll Regàs de Mataró

⁷¹ DOMÈNECH I MONTANER, Lluís: "En busca d'una arquitectura nacional". *La Renaixensa*, 28.02.1878.

En aquest text canònic, Domènech i Montaner dibuixa les línies mestres d'una arquitectura moderna que sigui alhora emblemàtica i identificativa de Catalunya. Ho va aconseguir amb escreix i alguns dels seus seguidors, a més de Puig i Cadafalch i Antoni Gaudí, van ser Josep Vilaseca i Casanovas, Pere Falqués i Urpí, Joan Rubió i Bellver, Antoni de Falguera i Sivilla, Antoni M. Gallisà i Soqué, o Bernardí Martorell i Puig, per citar-ne alguns.

En el cas especial de Puig i Cadafalch, com veurem en els apartats del capítol 3, la cerca de la identitat nacional catalana no es limita a l'etapa arquitectònica coincident amb el Modernisme, la rosada, segons la nomenclatura d'Alexandre Cirici Pellicer⁷², sinó que és el motor que hi darrere la resta d'etapes: la blanca, i la groga, i que també serà una constant repetida i revisitada al llarg de la seva carrera i en totes les seves dedicacions professionals.

⁷² En la seva famosa conferència al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya de març del 1966, durant la Caputxinada, que va ser prohibida per la policia però impresa clandestinament, i oficialment pel COAC l'any 2001, el crític Cirici Pellicer estableix una acotació de les etapes constructives de Puig i Cadafalch a base de colors: l'etapa rosada correspondria *grosso modo* amb la modernista, la blanca amb la noucentista-secessionista, i la groga amb la racionalista-Escola de Chicago.

3.3. El context històric al segle XX

3.1. Política i Catalanisme

L'any 1901 va néixer la Lliga Regionalista, el primer partit polític modern a Catalunya⁷³ i a Espanya, del qual Puig en va ser co-fundador i amb el qual es va identificar sempre, i en va formar part permanentment del Consell. La Lliga tindria amb el diari *La Veu de Catalunya*, fundat l'any 1899 a partir d'un setmanari del mateix nom, el seu òrgan d'expressió, el diari català de més llarga durada –almenys fins l'any 2012 en que s'escriuen aquestes línies. L'any 1907 la Lliga en coalició amb altres forces catalanistes es va integrar en la Solidaritat Catalana, en protesta per l'entrada dels militars a la revista satírica “*!Cu-Cut!*” i al diari *La Veu de Catalunya*. La nova coalició de partits catalans va guanyar les eleccions rotundament amb un programa regionalista dissenyat per Enric Prat de la Riba.

L'any 1907 també s'havia fundat la Solidaritat Obrera i les fortes tensions socials van traduir-se en la Setmana Tràgica del 1909, i en la creació, l'any següent, de la CNT, sindicat anarquista que va dominar fins i durant la Guerra Civil. El catalanisme polític va crear la Mancomunitat 1914-1924, que Puig i Cadafalch va presidir en quatre mandats i vuit anys successius, succeint el seu amic personal i company de partit Prat de la Riba, fins la dictadura de Primo de Rivera al 1923. La plataforma d'autonomia política que procurava la Mancomunitat de les quatre Diputacions catalanes va facilitar un gran avenç social i cultural per a Catalunya i la posada en pràctica de l'ideari intel·lectual del Noucentisme.

Aquest ideari de progrés, modernització i més autonomia de Catalunya, que s'emmirallava en els països Europeus –Noruega s'independitza de Suècia al 1905-, i també de reivindicació al govern de Madrid dels impagats, és el context històric en el qual es desenvoluparà tota l'acció política catalanista de Puig i Cadafalch, que arribarà al seu punt culminant al 1920, quan Puig aconsegueix tots els traspassos de les competències de les 4 diputacions per part de

⁷³ El 25.04.1901 es funda la Lliga Regionalista que trenca l'alternança acomodaticia entre el partit Liberal i el Conservador. Resulta de la fusió entre la Unió Regionalista i el Centre Nacional Català

Madrid. Malgrat l'èxit aconseguit, totes les il·lusions es veuran truncades al 1923 amb la dictadura de Primo de Rivera, que malgrat les esperances que hi havia dipositat Puig i Cadafalch, que el considerava un pacificador de l'ambient de caos i de pistolisme que es vivia a Barcelona, imposa un decret de persecució del separatisme i acaba amb les llibertats de Catalunya.

L'etapa de la Restauració monàrquica es va tancar amb la caiguda de la dictadura de Primo de Rivera i de la Monarquia i l'adveniment de la Segona República al 1931. La Lliga va perdre hegemonia i va pujar Esquerra Republicana de Catalunya. Van tornar l'autonomia i l'autogovern a Catalunya en forma del govern de la Generalitat, primer provisional i després estatutària. La recuperació de les llibertats va propiciar un gran renaixement de la premsa a partir del 1931, que ja només seria interromput per l'esclat de la Guerra Civil al 1936.

Durant aquests anys Puig i Cadafalch va escriure més articles i va publicar més llibres d'arqueologia i d'història de l'art que mai abans en la seva llarga vida pública. Va intentar netejar la imatge que havia donat de connivència amb la dictadura de Primo de Rivera amb sèries d'articles d'opinió, i va participar en campanyes de premsa a favor de l'estatut de Núria (1932). Després dels fets d'octubre de 1934 i de la sublevació militar del 1936 Puig va resistir tot els que va poder a Catalunya però finalment es va exiliar a França. Quan va tornar al 1942, ja vell, l'activitat política era impossible sota la bota militar, i es va dedicar a fer política cultural a la clandestinitat, organitzant reunions catalanistes a casa seva del carrer Provença, i poc a poc va aconseguir recuperar l'Institut d'Estudis Catalans.

3.2. La cultura: dos moviments, del Modernisme al Noucentisme

Pel que fa al context històric cultural, que hem deixat en el Modernisme de l'última dècada del segle XIX i el cèlebre manifest de Domènech i Montaner, val a dir que l'arquitectura modernista sofrirà a partir de finals de la primera dècada del segle XX els embats violentíssims dels ideòlegs del Noucentisme naixent, que arribaran a demanar fins i tot l'enderroc dels edificis modernistes més

emblemàtics, com el palau de la Música! Gaudí serà progressivament abandonat pels seus admiradors, a banda d'un nucli d'incondicionals, i vilipendiat pels seus detractors, ja indefectiblement després de la mort del comte Güell al 1918, i el Temple de la sagrada Família sofrirà penúries econòmiques insondables.

En una data tan primerenca com el 1909 i després d'un viatge a Alemanya, Puig i Cadafalch abandonarà definitivament el Modernisme i començarà a edificar la casa de Pere Company (1911) –avui museu de l'Esport a Diagonal entre Buenos Aires i Casanovas⁷⁴- iniciant la seva etapa blanca o noucentista amb forta influència del moviment *sezessionista* vienès.

Entretant s'anirà desenvolupant l'ideari noucentista, tant en arquitectura com en art, literatura i política, que quedarà reflectit en la gestió cultural i el programa de la Mancomunitat de Catalunya: 1914-1924, ideat per Prat de la Riba amb l'assessoria de Puig i Cadafalch en especial en els temes de Museus i institucions. L'estètica noucentista, amb les seves escultures classicitzants i els seus dibuixos puristes a xil·lografies, ceràmiques i rajoles, s'identificarà per sempre més, fins els nostres dies, amb la Mancomunitat de Catalunya i per extensió amb catalanitat en estat pur en el seu màxim esplendor. Durant els anys de clandestinitat i resistència sota el franquisme l'estètica noucentista i els edificis de Puig i Cadafalch amb les senyes i els Sant Jordi, s'utilitzaran com un senyal d'identitat de la cultura catalana.

La dictadura de Primo de Rivera (1923-1929), que Puig va passar a l'exili immers en les seves activitats científiques i docents a La Sorbona, va ser un període erm des del punt de vista cultural per a Catalunya. Però Puig va fomentar les seves relacions internacionals des de París de manera que quan va tornar al 1930 va seguir publicant llibres a l'estranger. Seguidament va viure a Catalunya un període intens de tretze anys abans del segon exili degut a la Guerra Civil. Com comentàvem a l'apartat dedicat a la política, van ser uns anys intensíssims en els quals Puig va publicar més que mai abans,

⁷⁴ Carrer Buenos Aires 56-58/ Carrer Casanovas, 203.

especialment a l'Institut d'Estudis Catalans, tot i l'ambient dels fets d'octubre de 1934 i la inestabilitat prèvia a l'esclat de la Guerra Civil.

Durant el primer franquisme, Puig i Cadafalch va viure el seu segon exili polític a França, primer a Sant Miquel de Cuixà i després a París, on va tornar a exercir la docència a la Sorbona. Tornat a Catalunya no va poder exercir com a arquitecte degut a un expedient de depuració però gran com era, va seguir amb la gestió cultural i es va dedicar a recuperar l'Institut d'Estudis Catalans, un objectiu molt difícil però que va aconseguir amb escreix. En va ser nomenat president al 1942, càrrec que va conservar fins la seva mort el 23-XII-1956, als 89 anys.

Puig i Cadafalch col·laborà a *La Renaixensa*, òrgan d'expressió de la Unió Catalanista entre 1889 i 1897. El dibuix es deu a Domènech i Montaner

4-El context periodístic de Josep Puig i Cadafalch. La premsa a Catalunya des de finals del segle XIX fins el final de la Guerra Civil

4.1. S. XIX, l'explosió de la llibertat condicionada

En un reflex de la situació de bonança del país, la premsa catalana del segle XIX té la seva etapa d'or a les últimes dues dècades, després de la intermitència de períodes més o menys brillants.⁷⁵ L'any 1883 ja existeix un gruix de publicacions considerable de tipus molt divers: premsa literària, cultural, satírica, política, religiosa, miscel·lània, butlletins d'entitats... Totes tenen en comú una gran voluntat de qualitat i algunes d'elles s'atreveixen a fer catalanisme en català.

L'any 1883, any en què Gaudí iniciava la seva col·laboració al temple de la Sagrada Família, Puig i Cadafalch començava la seva carrera periodística als setze anys a la premsa local de Mataró publicant la sèrie de poemes d'exaltació patriòtica al setmanari tradicionalista i carlí *El Semanario de Mataró* que hem analitzat en l'apartat anterior. En aquestes col·laboracions ja s'anticipen els temes i la ideologia que Puig conrearà als seus articles i assajos fins al final dels seus dies: la consideració del romànic com l'art nacional de Catalunya, i dels símbols medievals –castells, torres, campanars, personatges històrics i paisatges patris- com a referents al seu discurs, no només periodístic sinó també arquitectònic.

Al llarg d'aquestes dues dècades del segle XIX, Josep Puig i Cadafalch col·laborarà en 13 periòdics, 6 locals, 6 generalistes i un d'especialitzat en arquitectura, tots ells catalanistes. La seva popularitat s'expandirà fins al punt que fins i tot *La Vanguardia*, d'ideologia conservadora, li publicarà el 22.03.1896 en portada una conferència sobre art romànic impartida a l'Ateneu Barcelonès.

⁷⁵ FIGUERES, 1994: 92

4.2. S. XX, vers la normalització de la premsa catalana

Les dues primeres dècades del segle XX són d'autèntica florida de la premsa catalana, que agafa la seva màxima volada històrica amb la multiplicació de capçaleres comarcals i a Barcelona, on es configura un sistema comunicatiu de gran abast.⁷⁶ Dos diaris conviuen en català, tots dos provenen de setmanaris homònims i Puig i Cadafalch col·labora a ambdós: *La Renaixença*, on publicarà un total de 14 articles, i *La Veu de Catalunya*, on la xifra de col·laboracions de Puig al llarg de tota la seva vida arriba als 320 textos i la fundació del qual rememora en l'article "Els primers dies de *La Veu de Catalunya*" publicat el 4-I-1929 al mateix diari.

L'etapa de normalització de la premsa catalana té un moment d'esplendor durant la Mancomunitat de Catalunya (1914-1924), etapa que queda truncada amb el cop d'estat i la dictadura del general Primo de Rivera al 1923. El militar suspèn capçaleres polítiques, limita els continguts dels diaris i processa periodistes catalanistes. La premsa catalanista haurà d'esperar fins l'any 1930, quan la dictadura s'acaba d'extingir del tot, per al seu ressorgiment.

És en la dècada de duració de la Mancomunitat (1914-1924) que neix a Catalunya la Comunicació de masses⁷⁷. Els continguts "moderns" apareixen gradualment, especialment a través de la publicitat, i el discurs periodístic de masses es comença a articular. Durant la Mancomunitat la vella premsa d'opinió es va substituint per una nova premsa d'informació general més personalitzada. Els diaris de Barcelona també experimenten modificacions morfosintàctiques que tanmateix no seran espectaculars fins la Segona República.

L'any 1930 la premsa catalanista salta de l'àmbit cultural on havia nascut i on havia quedat reclosa, a tots els sectors. Fins i tot arriba a les revistes humorístiques, com el "*!Cu-Cut!*", que adquireixen una influència creixent.

⁷⁶ Ibid: 97

⁷⁷ GÓMEZ, 1992: 233.

També apareixen publicacions de gran categoria, especialitzades en arquitectura com *Actividad Contemporánea*, on Puig col·labora al 1933 amb l'article "Conclusiones del IV Congreso Internacional de la CIRPAC sobre la ciudad funcional" i *AC, Documentos de Actividad*, on col·labora al 1934 amb "Notas previas a un estudio urbanístico sobre Barcelona".

Però l'evolució de la premsa catalana queda novament truncada al 1936 per la Guerra Civil, durant la qual Puig segueix publicant llibres i articles als mitjans que segueixen funcionant, especialment a l'*Anuari* de l'IEC, l'Institut d'Estudis Catalans. No només segueix publicant amb normalitat sinó que bat el seu propi rècord i publica més llibres i articles que en cap de les seves etapes anteriors.

La represa durant la postguerra és impossible al primer franquisme i fràgil i lenta després. Al seu retorn de l'exili al 1942, Puig només publica a revistes especialitzades en arqueologia, especialment franceses com el butlletí de l'*Académie des Inscriptions et Belles-Lettres* però també portugueses com el *Boletim da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa* i angleses com *Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie*, i a algunes catalanes del món de la història de l'art com *Monumenta Cataloniae*, les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans i el *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona*.

4.3. Puig i Cadafalch i el periodisme polític català

Segons l'historiador de la premsa Josep M. Casasús, la periodística doctrinal apareix al segle XIX a Catalunya perquè es donen els condicionants econòmics favorables a l'aparició de grans periodistes, especialistes en temes concrets i que tenen una gran vocació d'intervenció a la vida pública.⁷⁸

L'exemple per antonomàsia és Jaume Balmes, gran figura del periodisme doctrinal, que crea dues línies de seguiment: l'escola apologètica catalana, amb noms com Joaquim Rubió i Ors, "Lo Gaiter del Llobregat", defensor del

⁷⁸ CASASÚS, 1988: 110

tomisme a Catalunya i actiu al *Diario de Barcelona*; i una línia d'articulisme d'orientació en la qual se situa Joan Mañé i Flaquer, periodista del *Brusi*.

Amb aquest precedent, el periodisme polític català també segueix dues línies, la del periodisme d'orientació anterior, i la de persuasió, on s'integren els articulistes més propers en estil i contingut a Puig i Cadafalch: Valentí Almirall, Enric Prat de la Riba, o Antoni Rovira i Virgili. La gran figura per excel·lència d'aquest corrent és Valentí Almirall, tant en la seva etapa federalista a *El Estado Catalán*, com en la catalanista al *Diari Català*.

4.3.1. Tres generacions de periodistes polítics d'avantguerra

Si Valentí Almirall pertany, doncs, a la primera generació de periodistes polítics catalans, el millor exemple de la segona generació és –segons Casasús– Enric

Prat de la Riba, de qui l'advocat, polític i periodista Lluís Duran i Ventosa, company d'aventures polítiques de Puig i Cadafalch a *La Veu de Catalunya* i a la Lliga, va dir que més que un periodista polític era un polític periodista.

Nosaltres integràrem a Puig i Cadafalch també en aquesta segona generació de periodistes polítics, ja que la tercera generació és la del tarragoní Antoni Rovira i Virgili i del gironí Carles Rahola, més joves i amb un altre perfil.

La segona generació es caracteritza perquè fa un ús del periodisme totalment al servei de la política i dels seus ideals, exactament com és costum en Puig i Cadafalch. En el cas de Prat de la Riba, la periodística és un recurs per evitar l'oratòria, que no és el seu fort, però aquest no és el cas de Puig, segons els seus detractors un orador discret i segons d'altres, com Francesc Cambó, un gran orador, punyent, amant de pronunciar discursos i de fer-los imprimir i divulgar.

Puig i Cadafalch exerceix el periodisme polític combatiu, al servei dels seus ideals catalanistes en els millors moments de la premsa catalana, tant a finals del segle XIX com a començaments del XX fins la dissolució de la Mancomunitat. L'any 1924 encara publica 5 articles d'opinió a *La Veu de Catalunya* i un de sol al 1925, que és l'últim fins passada la dictadura, quan el 4.1.1929 publica "Els primers dies de La Veu de Catalunya". Tanmateix, amb la represa dels anys 30 el seu fort ja no és la política sinó la història de l'art i al romànic i a l'arqueologia dedica la major part dels seus textos. Paradoxalment, quan escriu les seves *Memòries* l'any 1944 no toca per a res la història de l'art ni l'arquitectura i se centra en els passatges polítics i personals de la seva vida.

5-L'activitat pública de Josep Puig i Cadafalch. Sis dedicacions que no són paral·leles sinó interrelacionades

El llegat puigcadafalquià és immens i multidisciplinari. La perspectiva dels anys li dóna cada vegada més valor tant a l'home com a la seva obra. El present treball està centrat en les seves publicacions de cara a bastir un estudi global de la seva personalitat com a comunicador en premsa escrita i completar el seu perfil d'home públic. Tanmateix la seva trajectòria és molt més polifacètica: inclou el polític catalanista, l'arquitecte-urbanista, l'historiador de l'art-acadèmic, l'arqueòleg-restaurador de monuments, i el gestor cultural, a més del personatge mediàtic descrit. Són sis dedicacions que giren al voltant d'un mateix eix: un amor profund a Catalunya i la voluntat de servir el país, millorar-lo i obrir-li les portes de la internacionalitat. Per aquest motiu és important remarcar que les seves sis dedicacions no corren paral·leles sinó que estan trenades, totalment interrelacionades, són interdependents.

5.1. La passió per Catalunya com a eix de totes les seves 6 dedicacions

Puig i Cadafalch, a qui hem ubicat dins la segona generació de polítics catalanistes que va generar el moviment de La Renaixença, tenia un ideal vital molt clar que era l'amor a Catalunya, traduït en catalanisme polític, estètic, literari, arquitectònic, arqueològic, periodístic... i sempre va mantenir una actitud molt coherent al respecte en totes les facetes que va conrear, que interrelacionava així que podia en un mestissatge de disciplines *avant la lettre*.

Podem trobar una intenció política catalanista en qualsevol dels seus mitjans d'expressió, ja siguin la paraula escrita –articles, llibres, poesia, pròlegs...-; la comunicació oral –discursos, mítings, cursos acadèmics, conferències, tertúlies...-; les estructures arquitectòniques –edificis, fàbriques, escoles...- o en l'urbanisme, amb la tasca desenvolupada com a arquitecte municipal o com a polític. El Dr. Santiago Alcolea i Gil establia un paral·lelisme entre la intensitat

de l'expressió del pensament de Puig i Cadafalch i alguns dels mitjans que estaven al seu abast. Com a exemple valgui el tema de l'oposició a les normes unificadores que regien la construcció d'habitatges de l'Eixample de Barcelona i que es manifesta:

*“tant en els articles que va publicar a La Veu de Catalunya a partir del 1900 com en els seus projectes arquitectònics o en el desig d'introduir-se en els òrgans de govern de la ciutat, per tal d'impulsar unes iniciatives renovadores que permetessin situar el seu equipament urbà als nivells que aleshores eren habituals als països que estaven situats a l'avantguarda d'Europa”.*⁷⁹

El Dr. Alcolea i Gil tenia molt clar que la comunicació oral, escrita i a tots els nivells en què es va produir en el context històric de Puig i Cadafalch és un fet indestruïble de les altres vocacions de l'arquitecte i que s'ha d'estudiar de manera paral·lela a l'evolució de la carrera de Puig i Cadafalch.

Partint de la mateixa idea que el Dr. Santiago Alcolea i Gil, el Dr. Xavier Barral i Altet ja no parla de paral·lelismes entre les diferents facetes del personatge sinó de dedicacions entrelligades:

*“Seria un error no lligar estretament les diverses personalitats de Puig que poden semblar paral·leles, de l'arquitecte al polític, passant sempre per l'historiador nacionalista de l'art medieval”.*⁸⁰

5.1.1. Polític catalanista

El Puig i Cadafalch “animal polític” comença quan es matricula, als 20 anys, al Centre Escolar Catalanista, l'any 1887, una espècie d'escola de futurs quadres polítics on fa coneixença d'Enric Prat de la Riba, i d'altres futurs companys de viatge. L'any següent, 1888, Puig ja n'és escollit president (1888-1890), i

⁷⁹ Aquesta idea Alcolea l'apunta a la pàgina 13 del capítol “La personalitat política de Josep Puig i Cadafalch” del seu llibre *Puig i Cadafalch* (Lunweg, 2006), que havia de sortir en ocasió de l'Any Puig i Cadafalch 2001 i que per desesperació de l'autor l'editorial no va treure fins cinc anys més tard.

⁸⁰ BARRAL, 2003.

només té 21 anys. Tanmateix, a les seves *Memòries*⁸¹, ell comenta que la vocació li va néixer a les Bases de Manresa, l'Assemblea I de la Unió Catalanista del 1892, on “*per primera vegada es concretaren les nostres aspiracions polítiques*”. Ell i Prat de la Riba, de 25 anys els dos, eren els participants més joves i encara que Prat no hi va anar, Puig, l'any següent, va anar a les Bases de Reus (1893).

Pel que fa als seus càrrecs polítics públics, Puig i Cadafalch va ser tres anys regidor per l'Ajuntament de Barcelona (1901-1906), tres anys diputat a Corts per Barcelona a Madrid (1907-1909), onze anys diputat provincial per Barcelona (1913-1924) i president de la Mancomunitat de Catalunya durant vuit anys –reelegit 4 vegades- (1917-1924), fins que amb la dictadura de Primo de Rivera va partir per voluntat pròpia cap a França, cap a l'ostracisme polític.

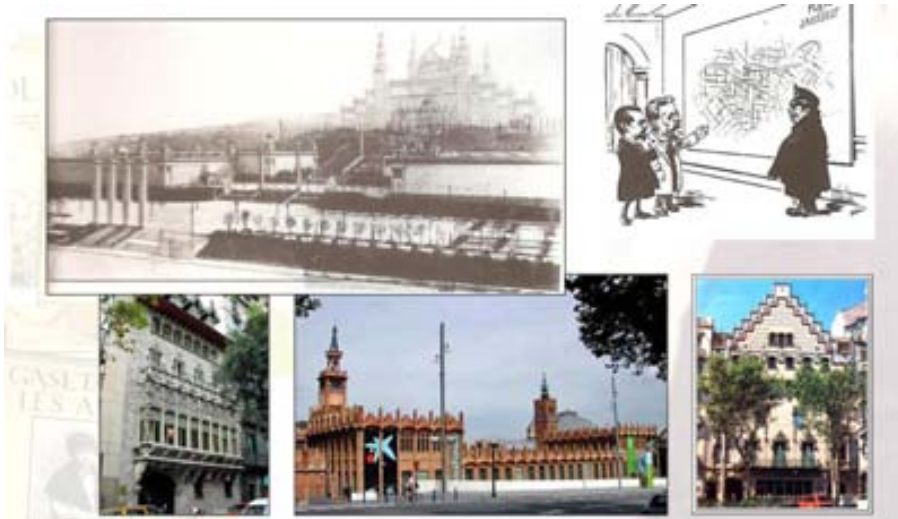
Altres càrrecs polítics que va ostentar van ser: secretari de la societat Lliga de Catalunya (1896), fundador de la Unió Regionalista (1898), i fundador de la Lliga Regionalista de Catalunya (1901), on sempre va formar part de la “Comissió d'Acció Política”.

5.1.2. Arquitecte i urbanista

Com a arquitecte, Puig i Cadafalch va obtenir el títol als 24 anys, el 1891. L'any següent, com hem comentat, va aconseguir la plaça d'arquitecte municipal de Mataró (1892-1896) que degut a les seves grans inquietuds aviat li va anar petita. Al 1895 va començar a rebre encàrrecs a Barcelona, on va aixecar les millors cases per a la burgesia del moment (la casa Amatller al passeig de Gràcia i la casa Terrades o de les Punxes a la Diagonal són les més conegudes), i va arribar a projectar i a coordinar canvis urbanístics (Montjuïc, la Via Laietana, la plaça de Catalunya, o el pla Jaussely) alguns dels quals per raons polítiques no es van materialitzar. La seva trajectòria com a arquitecte és molt personal i va coincidir amb el Modernisme i el Noucentisme, veient-se minvada molt sovint degut a la seva gran dedicació a la política primer i a l'exili i a un expedient de depuració després. L'inventari de les seves obres consta de

⁸¹ PUIG, 2003: 53.

160 projectes i es pot resseguir als índex d'Oriol Bohigas⁸² i de Joan Bassegoda⁸³, resumits a l'apartat d'annexos de la meua guia de l'Any Puig i Cadafalch.⁸⁴

Els dos grans projectes urbanístics: el de la muntanya de Montjuïc, a l'esquerra, i a la dreta Puig i Domènech al davant del pla Jaussely, per annexionar les antigues vil·les independents a la Gran Barcelona

Com en una trista metàfora del silenci proscrit que ha envoltat la figura de l'arquitecte des de la seva mort i fins la seva "rehabilitació" amb l'Any temàtic que li va dedicar l'Ajuntament de Barcelona al 2001, Puig està enterrat al cementiri dels Caputxins de Mataró en un nínxol⁸⁵ anodí. L'autor de grans panteons als cementiris de Lloret de Mar i Barcelona va ser enterrat a ras de terra en un nínxol en el qual ni tant sols hi figura el seu nom. Tanmateix, els seus grans edificis, especialment els modernistes, constitueixen amb els de Gaudí i els de Domènech i Montaner, el gran aparador turístic de Barcelona.

5.1.3. Historiador de l'art i acadèmic

La seva dedicació a la història de l'art és la que li va donar més solidesa i prestigi internacionals. Aquest profund reconeixement i la densa xarxa de coneixences que va teixir en universitats i acadèmies de tot el món li van

⁸² BOHIGAS, 1983.

⁸³ BASSEGODA, 1985.

⁸⁴ CABRÉ, 2001: 152

⁸⁵ Illa B, nínxol núm. 145. Localitzat per l'historiador Manuel Cusachs i Corredor.

procurar feina com a professor i ajuts econòmics durant els moments més difícils dels seus successius exilis, i també el van salvar de la pressió del règim franquista durant els primers anys de la postguerra. Aquest alleugeriment de les dures condicions de l'expedient de depuració franquista va arribar mitjançant una carta de la Universitat de Harvard al govern espanyol.

Puig i Cadafalch es va donar a conèixer ja al 1889 com a erudit en història de l'art, als vint-i-dos anys, amb els estudis sobre el romànic de les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Seria la seva gran dèria fins la mort⁸⁶ i una matèria per a l'estudi de la qual va posar les bases que encara vull resten sense discussió. Internacionalment Puig és reconegut encara avui com la gran autoritat acadèmica en art romànic i Com a reconeixement a la seva autoritat se li van atorgar en vida quatre doctorats Honoris Causa a universitats d'Europa:

Doctor Honoris Causa per la Universitat de Friburg de Brisgòvia (1923)

Doctor Honoris Causa per la Universitat de la Sorbona de París (1930)⁸⁷

Doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona (1934)

Doctor Honoris Causa per la Universitat de Tolosa de Llenguadoc (1949)

A la fotografia, en el seu nomenament Honoris Causa a Tolosa de Llenguadoc, als 82 anys.

⁸⁶ Pòstumament publica "L'art romànic. L'escultura monumental" dins *l'Art català* de Joaquim Folch i Torres. Aymà. 1957.

⁸⁷ A les seves *Memòries*, ell apunta 1933. PUIG I CADAFALCH, 2003: 391

A continuació llistem les 14 institucions acadèmiques nacionals i internacionals de les quals va formar part com a erudit:

Corresponent de la Sociedade dos Architectos Portuguezes de Lisboa (1904)

Membre de l'Institut d'Estudis Catalans (1907)

Corresponent de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique (1909)

Corresponent Honorari de la Société Nationale des Antiquaires de France (1919)

Corresponent de la Pontificia Academia Romana di Archeologia (1924)

Corresponent de l'Archeologisches Institut des Deutschen Reiches (1924)

Corresponent Honorari de la Societat d'Estudis Bizantins d'Atenes (1924)

Id. de l'Institut de France. Académie des Inscriptions et Belles Lettres (1925)

Corresponent de The Medieval Academy of America (1927)

Corresponent de L'Academia Rumana de Bucarest (1931)

Corresponent De L'Academia Nacional de Belas-Artes de Lisboa (1937)

Corresponent. de la Société Historique d'Alger (1931)

Membre de l'Acadèmia catalana de Belles Arts de Sant Jordi (1931)

Corresponent de la Société Centrale d'Architecture de Belgique

Corresponent de la Société Agricole Scientifique et Littéraire des Pyrénées Orientales

Finalment llistem els congressos nacionals i internacionals als quals va assistir individualment o bé com a representant de l'Institut d'Estudis Catalans o de la Junta de Museus de Barcelona:

Congrés Internacional d'Arquitectura de Madrid (1904)

Congrés d'Archéologie de France: Carcasona i Perpinyà (1906), Avinyó (1909), Angers i Saumur (1910), Reims (1911), Clermont-Ferrand (1912), Limoges (1921), París (1922).

Congrés d'Art Cristià de Catalunya (1912)

Congrés d'Història de la Corona d'Aragó a Barcelona (1913)

Congressos d'Història de l'Art de Roma (1913), París (1921), Londres (1930) i

Estocolm (1933)

Congrés Litúrgic de Montserrat (1915)

Congressos Internacionals d'Història d'Oslo (1923) i de Brusel.les (1928)

Congrés Internacional d'Estudis Bizantins de Bucarest (1924), Belgrad (1927) i Atenes (1930)

Congrés d'Art et Archéologie Méridionaux du Roussillon (1932)

Congrés d'Arqueologia Cristiana de Ravenna (1932)

5.1.4. Arqueòleg-restaurador de monuments

Com a arqueòleg, Puig va ser un pioner històric i promotor d'empreses culturals que avui són referents. Va intervenir personalment en més de quinze excavacions i va iniciar projectes que encara continuen avui en dia com les excavacions d'Empúries (1908) o les de Sant Pere de Terrassa (1917). A continuació llistem les seves intervencions més importants en monuments històrics:

Corbins, Monument funerari romà	Sant Joan de les abadesses, Monestir
Cuixà, Monestir de Sant Miquel	Sant Llorenç Savall, Vidriera
Empúries, Jaciment greco-romà	Sant Martí Sarroca, Monestir
Favara, Sepulcre	Sant Pere de Rodes, Monestir
Girona, Banys àrabs	Santa Maria de la Seu d'Urgell, Catedral
Montserrat, Abadia i Santa Cecília	Solsona, Seu
Ripoll, Landa sepulcral	Tarragona, Seu i Arc de Berà
Sant Benet de Bages, Monestir	Terrassa, Esglésies de Sant Pere
Sant Jaume de Vilanova, Monestir	

Expedicions al Pirineu amb Mossèn Gudiol

5.1.5. Gestor cultural

Malgrat que aquest és un terme que sembla massa modern pel tema que ens ocupa l'utilitzem per emfasitzar que Puig es va adelantar a la seva època fent gestió cultural. L'ànsia de crear infraestructures culturals, museus, escoles, centres d'estudi... És una dèria vital que acompanyarà Puig i Cadafalch al llarg de tota la seva llarguíssima vida. En una data tan primerenca com és l'any 1885, als 18 anys, ja publica el seu primer article d'opinió a *El Semanario de Mataró*, "Un memorial a los Reyes Magos"⁸⁸ signat amb les inicials H.G. reivindicant infraestructures culturals per a la capital del Maresme. Com que és el 4 de gener i falten tres dies per als Reis, Puig els hi demana un museu per a Mataró, una associació literària o bé una bona remesa de llibres de qualitat per a la biblioteca. A continuació llistem les principals infraestructures culturals que impulsa:

Fundador de la Junta Municipal de Museus i Belles Arts (1902)

Fundador de l'Institut d'Estudis Catalans (1907)

Fundador de la Junta de Museus de Barcelona (1907)

President de la Junta de Museus de Barcelona (1907-1909)

President dels Jocs Florals de Barcelona (1935)

Sots-president de la Junta del Museu Arqueològic de Barcelona

Fundador a la Universitat de la Sorbona de París del Centre d'Estudis d'Art i cultura Catalana

⁸⁸ Aquest és un dels articles no documentats ni citats en cap bibliografia que hem descobert en aquesta recerca buidant revistes antigues a l'Arxiu Municipal de Mataró.

■ Institut d'Estudis Catalans (1907)

■ Junta de Museus de Barcelona (1907)

5.1.6. Periodista, assagista i articulista

Puig va ser conegut primer com a escriptor i articulista que no pas com a arquitecte o polític. L'any 1892, al mateix exemplar on publicava una crítica arquitectònica sobre l'església de la Concepció de l'Eixample, *La Veu de Catalunya* donava compte que “el jove i distingit escriptor catalanista” havia obtingut la plaça d'arquitecte municipal de Mataró⁸⁹. Era un conegut jove escriptor que portava 9 anys publicant en premsa, abans de començar a destacar com a arquitecte.

A la premsa de Madrid se'l tenia en consideració. Sobre ell el periodista A. Salvador del diari *El Globo* deia: “*Puig de Cadafalch [sic] es también uno de los periodistas de pluma más brillante entre los redactores de La Veu de Catalunya, en donde sirve con ardor a sus ideales políticos, siendo, en resumen, un ciudadano completo, siempre en constante cumplimiento con sus deberes (...) hasta el noble orgullo de haber nacido catalán que le ha arrostrado a determinada filiación política, es una nota simpática del carácter de Cadafalch, que completa su personalidad original de artista a la moderna*”.⁹⁰

⁸⁹ *La Veu de Catalunya*, 3.04.1892

⁹⁰ Cita del periodista A. Salvador del diari *El Globo* reproduïda a “En Puig y Cadafalch y la premsa de Madrid”. *La Veu de Catalunya*, 15.04.1904, pàg. 2

"Todo lo que él toca, lleva un sello especial que lo distingue de lo demás.
 Puig de Cadafalch es también uno de los periodistas de pluma más brillante entre los redactores de LA VEU DE CATALUNYA, en donde sirve con ardor á sus ideales políticos, siendo, en resumen, un ciudadano completo, siempre en constante cumplimiento con sus deberes y ejercitando de continuo sus deberes.
 Hasta el noble orgullo de haber nacido catalán, que le ha arrostrado á determinada filiación política, es una nota simpática del carácter de Cadafalch, que completa su personalidad original de artista á la moderna.
 Su conferencia de anoche mantuvo cons-

Fragment del diari *El Globo* de Madrid

A les seves *Memòries* Puig recorda la seva etapa a *La Veu de Catalunya* amb molt d'afecte: "Allí, en aquella cambra petita de La Rambla, hi vaig escriure un reflex d'aquell període accidentat de la política catalana. Després, quan comença la Lliga a ésser una força seriosa, la meva ploma deixa de moure's".⁹¹

Cambó també comentava que Puig era el més punyent dels redactors de *La Veu de Catalunya*, i probablement, si la seva personalitat no fos tan polièdrica i no s'hagués dedicat a 6 disciplines com va fer, hauria estat un periodista professional que enlloc de reunir un llegat periodístic de 589 textos, al nivell del poeta Joan Maragall (450 textos), arribaria a les xifres de Josep M. Espinàs i Ferran Agulló, "Pol" (10.000), Vázquez Montalbán (9.000), Manuel Brunet (5.000), o fins i tot a les de Rovira i Virgili o Josep Pla, que van produir uns 15.000 articles cadascun. Molt disparat respecte a la mitjana trobem a Néstor Luján que afirmava haver-ne escrit 25.000!

Així es pot afirmar que existeix un Puig i Cadafalch comunicador, periodista i articulista amb un estil molt personalitzat, que ha generat un llegat escrit important per Catalunya pel seu pes històric, i que a seva aportació a la comunicació té dues dimensions: una es la que comprèn la seva obra en premsa, especialment com a articulista, cronista, i sobretot autor de discursos. L'altra com a impulsor d'infraestructures de comunicació va crear plataformes de comunicació i de difusió acadèmica on poder expressar-se lliurement en català i des d'on publicar llibres, anuaris, memòries, conferències escrites, etc com el Centre Escolar Catalanista, els Estudis Universitaris Catalans, l'Institut d'Estudis Catalans, nous mitjans de premsa escrita: va intentar ressuscitar *La Renaixença* (1895), i va fundar *La Veu de Catalunya* (1899).

⁹¹ PUIG, 2003: 10

5.2. La dona en l'univers de Puig i Cadafalch⁹²

Hem estimat interessant incloure un capítol de gènere en aquesta tesi doctoral perquè creiem necessari que els estudis de gènere es vagin incorporant als estudis d'humanitats com un fet normalitzat, i també per les curioses conclusions a què hem arribat en contrastar un personatge tan capdavanter en la vida pública i tan retrògrad pel que fa al món de la dona: Tant a nivell personal com professional Puig va tenir un comportament totalment misogin, i les úniques iniciatives que va impulsar per a la millora de la situació de la dona van ser la continuació de projectes dissenyats pels seus predecessors, especialment Prat de la Riba, com la Maternitat de Barcelona, l'Escola de Bibliotecàries i la d'Infermeres. Puig i Cadafalch tenia dues germanes, esposa, sogra, una filla i dues nétes. Tot i haver viscut sempre envoltat de dones no tenia l'emancipació de la dona dins els seus plans ni va escriure una sola línia a les seves *Memòries* sobre cap dona ni de la seva família ni amb notorietat social. L'única escletxa que li hem descobert al seu favor, a les seves *Memòries*, és un comentari negatiu sobre Harvard, que no permet estudiar les dones.

5.2.1. La sogra feminista: inexistent

Dolors Monserdà i Vidal, (1845-1919), era poetessa, dramaturga i narradora. El seu ideari feminista s'exposa a *El Feminisme a Catalunya* (1907) i a *Estudi Feminista* (1909), ambdós llibres en català, llengua que va utilitzar a partir del 1875. La sogra de Puig, defensava un feminisme molt transgressor per a l'època però que comparat amb el del segle XXI resulta tradicional i conservador, d'arrel cristiana i seguint les encíclicues de Lleó XIII. Defensava el paper tradicional de la dona a la família i coherent amb el seu pensament i com totes les dames respectables del moment signava amb el cognom del marit unit al seu: Dolors Monserdà de Macià. Conreava la novel·la costumista i participava amb les seves poesies als Jocs Florals, que va guanyar en diverses ocasions. Malgrat la seva projecció social, la sogra de Puig Cadafalch tampoc

⁹² Extret del treball de Doctorat "Puig i Cadafalch i la dona de la seva època" 15.06.2005. Disseny d'una investigació per al Doctorat. Amb Dra. Amparo Moreno Sardà. Per aquest treball vaig comptar amb l'ineestimable ajut i testimoni directe del Dr. Josep M. Ainaud de Lasarte.

no li va merèixer ni una línia a les seves *Memòries* ni als seus escrits en premsa.

5.2.2. Les feministes de la Lliga Regionalista: inexistents

Per bé que com a polític de la Lliga Regionalista, Puig i Cadafalch s'havia de relacionar per força amb Francesca Bonnemaison, no hem trobat mencions a l'escriptora en qüestió en cap dels escrits puigcadafalquians. Francesca Bonnemaison era l'esposa de Narcís Verdaguer i Callís, co-fundador amb Puig de la Lliga Regionalista i de *La Veu de Catalunya* de la qual va ser director entre 1891 i 1898. Ella representava la vessant més conservadora del feminisme català de l'època. La vessant més progressista seria la representada per Carme Karr, àvia de Josep M. Ainaud de Lasarte, que signava amb el pseudònim "Xènia" a la revista *Feminal*.

5.2.3. L'esposa: la logística

Dolors –familiarment Lola- Macià i Monserdà es va ocupar de la reraguarda de l'home públic, de la logística i les finances, de manera que ell no es va haver de preocupar mai de cap tema domèstic i es va concentrar fins la mort d'ella -a la que va sobreviure quasi quatre anys- en les seves sis dedicacions públiques. Amb aquest tarannà a la casa, no és d'estranyar que la seva filla única, Pilar Puig i Macià, també és dedicada a ser mestressa de casa, malgrat haver tingut una àvia escriptora i pionera feminista. Pilar Puig es va casar amb el secretari personal del seu pare (1918-1924), l'advocat i doctor en Dret Ramon Conill i Bastús i va tenir dues filles, una de les quals, per fi, Teresa Conill Puig, de sobrenom "El Titit" es va professionalitzar i va ser professora a La Sorbona.

L'historiador, polític i advocat Dr. Josep M. Ainaud de Lasarte explica en unes notes que ens va confeccionar per aquest treball, que Puig no amagava ni dissimulava el tracte despòtic a la seva dona ni en presència de terceres persones: *"La meva àvia Carme Karr de Lasarte, activa feminista i escriptora, no tenia gaire bon record de Puig i Cadafalch. Explicava que una vegada havia fet callar la seva esposa amb un tallant: "Tu calla, Lola, que no hi entens!" i la meva àvia ho va considerar una grolleria inacceptable i no el va rebre més a casa seva. El seu fill i oncle meu, l'enginyer Joan de Lasarte, havia treballat de jove com a delineant de Puig*

i Cadafalch. Molts anys més tard, quan els anys 40 Puig i Cadafalch havia tornat de l'exili i vivia a Barcelona, el vaig anar a saludar per reprendre els cursos dels clandestins "Estudis Universitaris Catalans" amb mi va estar molt cordial i em va demanar que saludés el meu oncle de part seva. Quan li vaig comentar al meu oncle i vaig dir que "el senyor Puig ha estat molt simpàtic", ell només va comentar: "Deu haver canviat molt!".

Dolors Macià, esposa de Puig, i la seva filla Pilar, apareixen a les fotografies d'època de la casa d'estiueig d'Argentona, fent puntes de coixí, o bé passant l'estona a la sala, dedicacions "femenines" pròpies de les "senyores" de l'època. Puig en canvi apareix a totes les fotografies acompanyat de celebritats, rodejat dels llibres del seu despatx o bé com a orador en actes polítics. La política, l'arquitectura o la història de l'art eren dedicacions "masculines" reservades a l'home de la casa.

Dolors Macià i Pilar Puig, respectivament esposa i filla de Puig i Cadafalch, a l'entrada de la casa d'estiueig d'Argentona, en una fotografia del 1905.

5.2.4. El tractament de la dona en l'actuació política

5.2.4.1. La Casa de la Maternitat

Com hem vist al capítol 1 de context històric, l'època de la Mancomunitat es caracteritza per la voluntat de modernització del país i de facilitar l'accés de la dona a la sanitat (maternitats), l'ensenyament (escoles) i al món laboral. La nova Maternitat va ser escola de llevadores, escola de tocòlegs i ginecòlegs i lloc de formació de puericultores. A l'estiu del 1921 es van inaugurar els pavellons Prat de la Riba, i el 1923 ja va rebre embarassades i parteres solteres i secretes amb capacitat per a 112 llits. No podia saber-se que aquestes noies havien estat a la Maternitat ja que era un estigma inesborrable i al 1915 la natalitat il·legítima i expòsita era a Barcelona del 8,8% dels nascuts vius. La Mancomunitat va fer un esforç per a integrar aquestes mares i els seus nadons.

5.2.4.2. L'Escola Superior de Bibliotecàries (1915) i la d'Infermeres (1917)

Aquestes realitats es van poder dur a la pràctica per la reivindicació d'unes dones pioneres com la pedagoga Rosa Sensat o l'escriptora Carme Karr que l'any 1916 van organitzar unes conferències sobre l'accés de la dona a l'educació a l'Ateneu Barcelonès. Com a precedent, a Barcelona al 1909 s'havia fundat la Biblioteca de la Dona, avui Biblioteca Francesca Bonnemaison amb una voluntat clarament formativa. Els fets més rellevants dins l'actuació política de Puig i Cadafalch com a president de la Mancomunitat de Catalunya (1917-1924) en relació a la formació de la dona són la posada en marxa de l'Escola Superior de Bibliotecàries, que havia creat Prat de la Riba, l'anterior president al 1915, i que va funcionar fins el 1939, i l'Escola d'Infermeres al 1917. Altres dues escoles creades, són l'Escola Professional per a la Dona i la Secció d'Ensenyament Domèstic al 1919. Malgrat tots els dirigents i professors d'ambdues escoles fossin homes, el fet d'oferir una formació professional assequible a la dona li obria nous horitzons i li garantia poder desenvolupar una carrera professional i guanyar-se la vida.⁹³

⁹³ BALCELLS, 1996: 475-478.

5.2.5. L'arquitectura de Puig i Cadafalch i la dona

L'arquitectura és possiblement el camp d'actuació pública puigcadafalquià en què s'hi troba una major projecció de la dona, ja que un gran nombre de clients de l'arquitecte van ser dones que van imposar els seus criteris a l'hora de fer-se construir una casa: Isabel Llorach, Àngela Brutau, Sra Trinxet, Mercè Pastor, Àngels Macià Monserdà, Pilar Moragas, Vídua Guix, Maria Guarro, Rosa Alemany, vídua Prat de la Riba, Teresa Amatller... Alguns estudiosos han volgut veure un tipus de decoració femení en les parts de les cases destinades a la dona. En la casa Amatller del passeig de Gràcia, n. 41 (1898-1900), per exemple, a les dependències de Teresa Amatller, la filla d'Antoni Amatller, s'hi troba un columna de marbre rosa polit en forma helicoïdal que recorda les corbes del cos femení. La decoració també és rosada. Tota la façana de la casa està recoberta per esgrafiats en forma de randes i les escultures d'Eusebi Arnau inclouen molts personatges femenins. En canvi en les estances destinades als homes de la casa, la decoració és sòbria i més fosca, la llum és més escassa i convida al treball i al recolliment.

Dolors Monserdà i Vidal,
sogra de Puig i Cadafalch,
destacada intel·lectual i
escriptora feminista

Dolors Monserdà va escriure
uns versos per al monument
de l'Àngel de Lloret situat a la
finca on el seu gendre va
treballar com a arquitecte

L'Àngel de Lloret, promogut
per Puig i Cadafalch i Enric
Monserdà, germà de Dolors
Monserdà, dins la finca de
Sant Pere del Bosc de Lloret

“Sant Patró de esta encontrada
benehiunos llars y fruyts
y al cel donaunos entrada”

Dolors Monserdà de Macià

Versos de Dolors Monserdà
dedicats a Sant Pere, patró de
Lloret i de la finca, al lateral sud-
oest del monument de l'Àngel de
Lloret

PART 2- EL LLEGAT PERIODÍSTIC

6-Tots els escrits

El llegat de l'escriptor, assagista i periodista p.115

- 6.1. Els escrits per tipologia: llibres i publicacions periodístiques p.116
- 6.2. Els escrits per temes: política, arqueologia, humanitats, arquitectura, gestió cultural p.117
- 6.3. Els escrits per cronologia: els 4 grans moments de Puig i Cadafalch p.118
- 6.4. Els escrits per capçaleres i editorials: 38 editorials i 40 capçaleres p.121

7-Les publicacions periòdiques: el llegat articulístic

El llegat del periodista i promotor de plataformes de comunicació...p.121

- 7.1. Els escrits per tipologia/gèneres periodístics: Discursos, articles, assajos, cursos, conferències, recensions, perfils, informes, cartes i cròniques p.121
- 7.2. Els temes/disciplines: política, arqueologia, humanitats, arquitectura, gestió cultural p.123
- 7.3. Característiques bàsiques dels articles d'opinió p.124
 - 7.3.1. Articulisme combatiu p.124
 - 7.3.2. Estil personal p.125
 - 7.3.3. Ironia i sarcasme p.126
 - 7.3.4. Els temes generals i secundaris p.126
 - 7.3.5. Els articles d'opinió i el mestissatge de gèneres p.127
 - 7.3.6. L'evolució en la forma al llarg de 50 anys p.127
 - 7.3.7. El contingut ha suportat el pas del temps p.128
 - 7.3.8. Tècnica d'escriptura i reaprofitament de paper i textos propis p.128

8-El contingut: les sinopsis

Un llegat viu, punyent, polemista i amb un estil molt personal p.129

- 8.1. L'articulisme polític i els articles d'opinió polítics p.129
- 8.2. L'articulisme cultural i els articles de gestió cultural **p.150**
- 8.3. Els articles d'opinió com a arquitecte, arqueòleg i urbanista p.156

9- Els escrits per capçaleres i editorials, catalanes i estrangeres

40 mitjans de comunicació i 38 editorials p.158

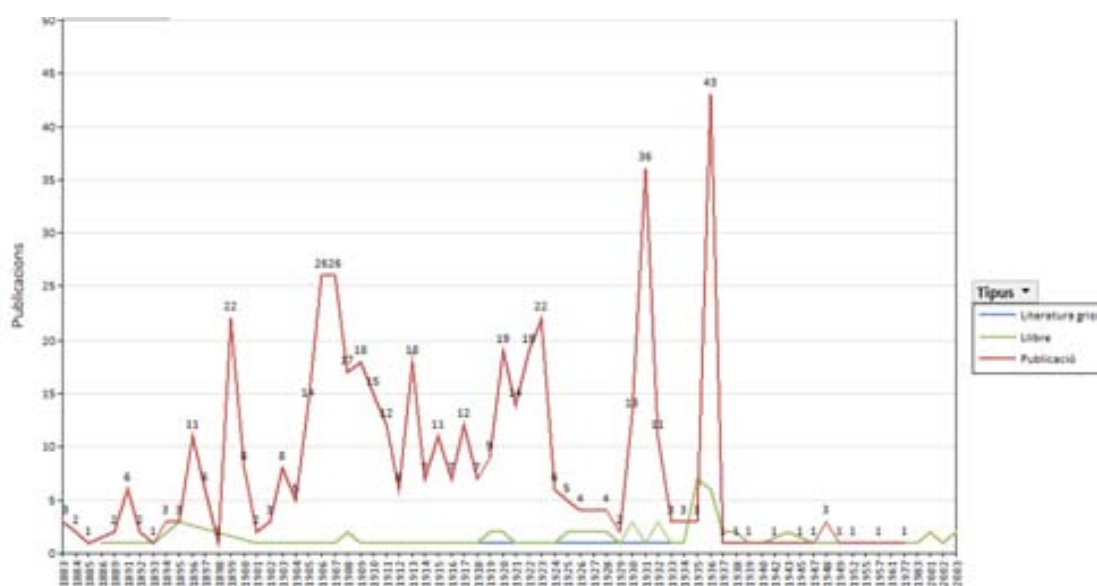
- 9.1. Les capçaleres on va col·laborar p.158
- 9.2. El cas de La Veu de Catalunya i de La Renaixença p.167

6-Tots els escrits: el llegat de l'escriptor, assagista i periodista

En el moment de tancar la base de dades, l'univers d'escrits de Puig i Cadafalch, la bibliografia de Puig i Cadafalch, s'ha quantificat en 589 textos que per tipologia separem en 73 llibres, 515 publicacions, i 2 exemplars de literatura grisa⁹⁴, entenent com a tals els escrits manuscrits o dactilografiats sense difusió. Dins d'aquest capítol també els analitzarem separats per temes/disciplines i per gèneres periodístics.

6.1. Els escrits per tipologia

En el següent gràfic que combina la producció escrita de Puig amb un eix cronològic, hem distingit els 73 llibres en una línia verda i els 515 textos periodístics en vermell, la literatura grisa és tan testimonial (2 esborranys) que no la considerem. Veiem a simple vista com el volum de publicacions (87'43%) supera de molt l'editorial (12,22%) i que hi ha unes puntes d'activitat molt marcades fins la dictadura de Primo de Rivera i el trencament absolut i final de la Guerra Civil, de manera que es pot veure que en la postguerra no va publicar en premsa però va seguir traient llibres de tan en tant.

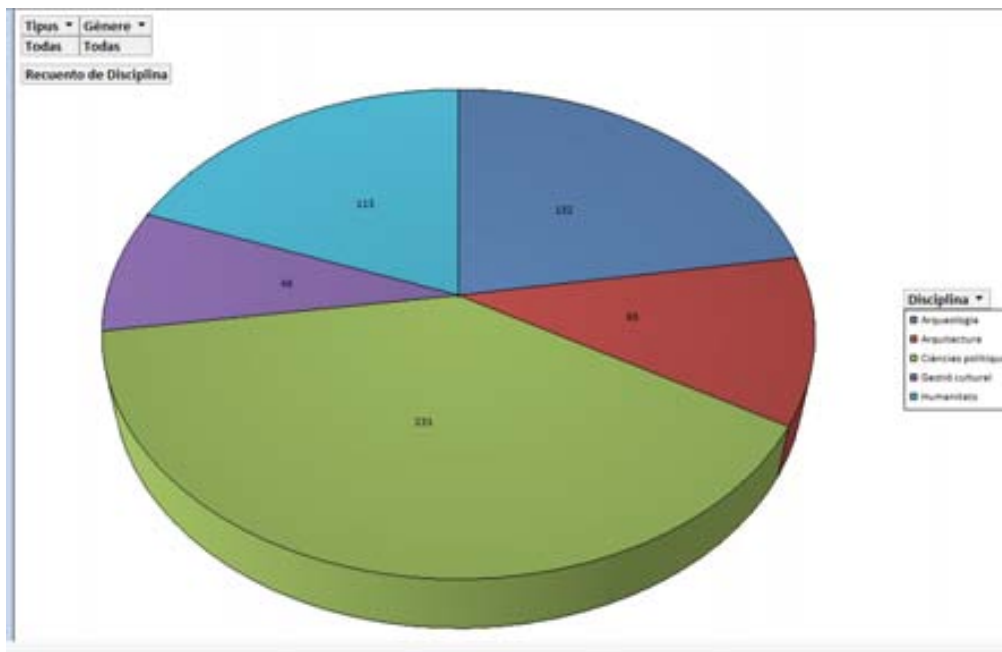
⁹⁴ Dos manuscrits que són apunts de conferències, referenciats a la Base de dades amb els identificadors 613 i 552

6.2. Per temes o disciplines

Hem afirmat reiteradament que en els escrits de Puig i Cadafalch hi mana la política, una observació que queda confirmada amb la taula i el gràfic circular següents que ens informen que els escrits polítics representen el 39% del total dels escrits de Puig i Cadafalch. Van seguits dels escrits d'Arqueologia 22% i d'Humanitats 19%, que són els que fins el dia d'avui li han donat la fama de savi internacional i compilador del romànic català. La secció verda ocupa quasi la meitat del formatget.

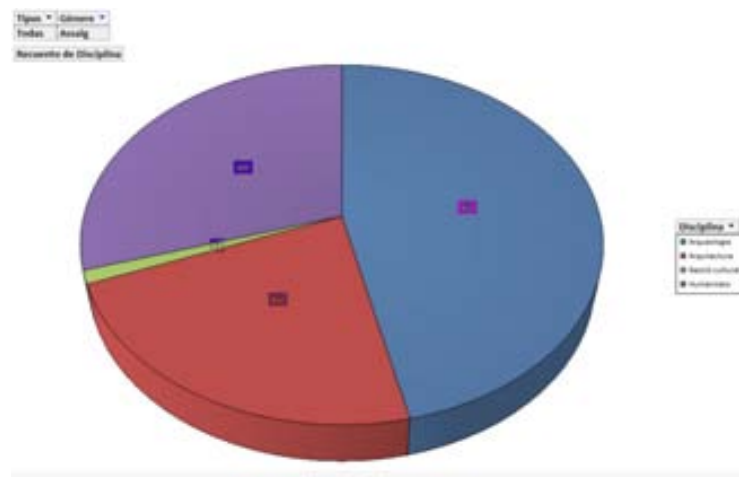
Èscrets de Puig i Cadafalch per les disciplines que va conrear

Ciències Polítiques	231 escrits	39%
Arqueologia	132 escrits	22%
Humanitats	113 escrits	19%
Arquitectura	65 escrits	11%
Gestió Cultural	48 escrits	8%

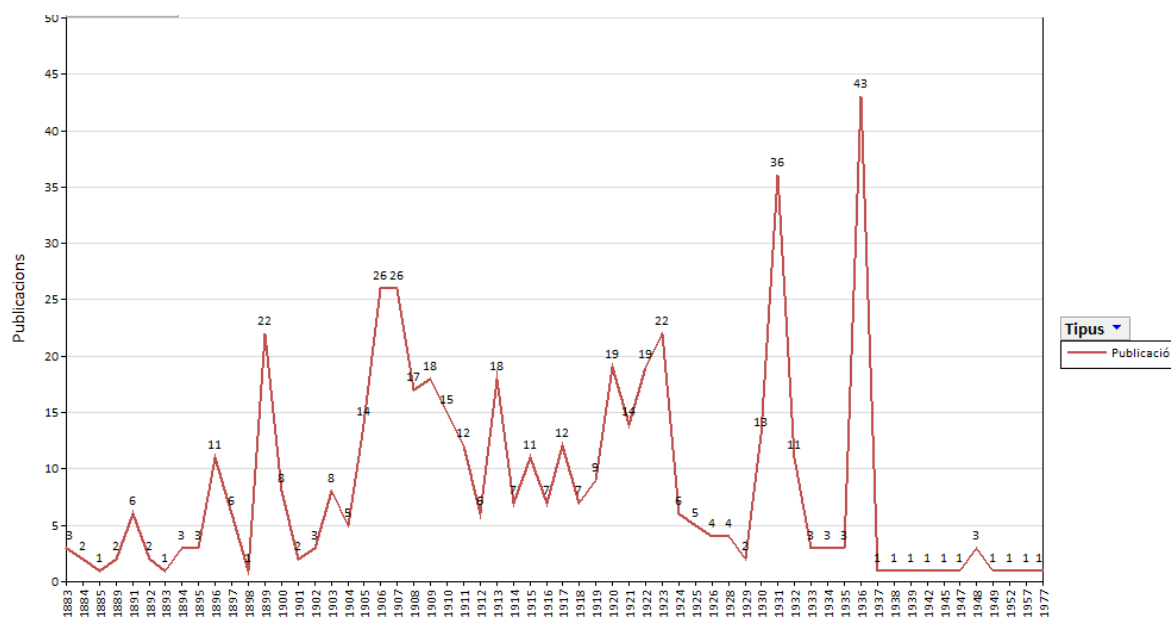
Com indiquem a l'apartat de les conclusions, aquestes xifres que redescobreixen l'home polític omplen el buit històric que existia per poder oferir un perfil complet del personatge. La fama de Puig li venia donada per l'Arquitectura i la Història de l'Art perquè no s'havia pogut investigar ni quantificar la seva dedicació a l'articulisme ni a la política en general. Els gràfics en són il·lustratius.

Per acabar amb els gràfics de seccions veiem que, en canvi, lògicament, quan es tracta de l'assaig, un gènere no periodístic però que Puig insertava en premsa igualment, el dels llargs raonaments sobre el romànic, el bizantí, la proto-història... l'Arqueologia s'imposa (blau) i la política desapareix sense deixar rastre:

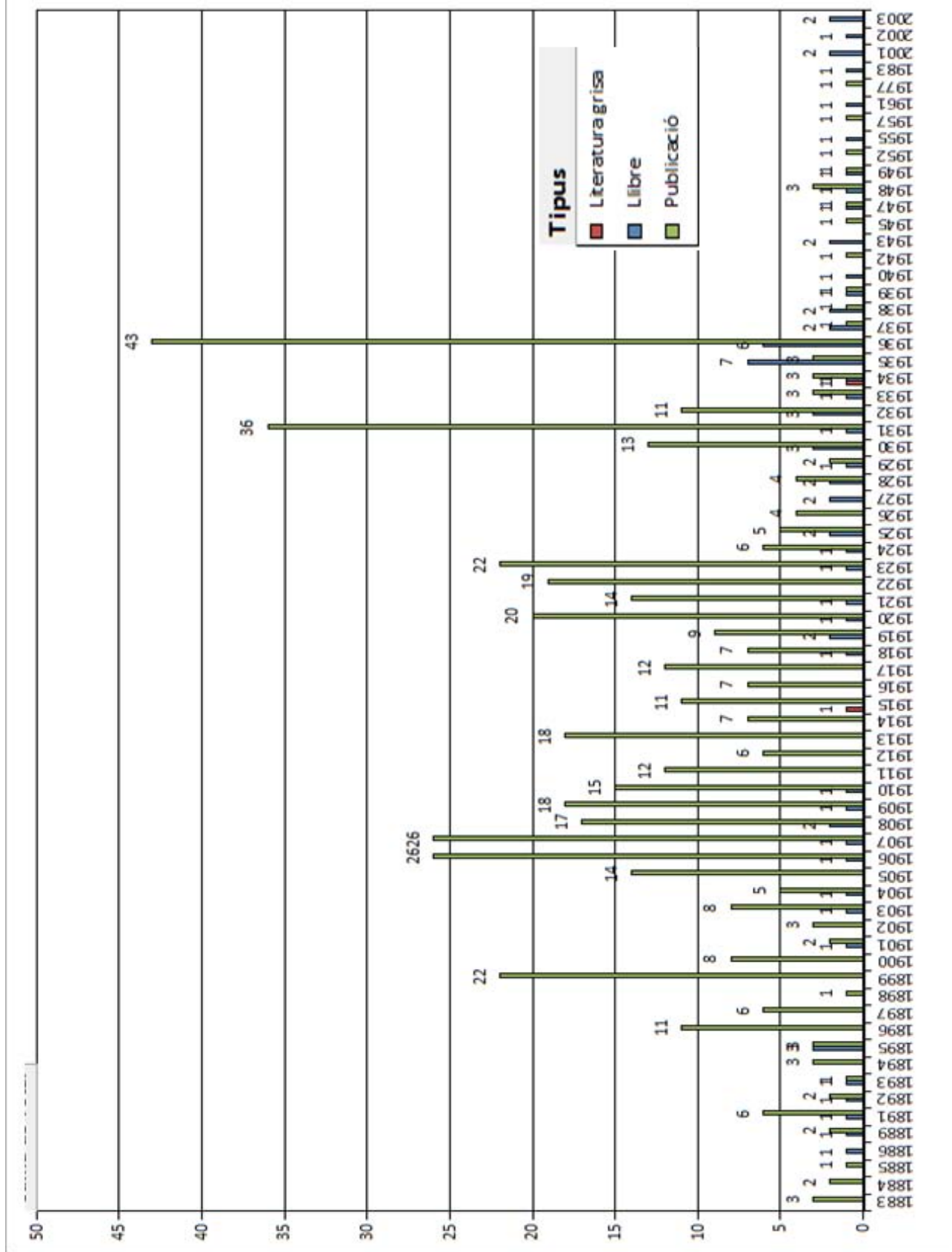
6.3. Els escrits per cronologia

Pel que fa a la disposició dels 589 escrits de Puig i Cadafalch en el temps, hem elaborat el següent gràfic de coordenades i abscisses amb resultats molt interpretatius. Observem els pics de publicacions quan es funda La Veü de Catalunya (1899) i els anys de la Solidaritat Catalana (1906-1909) i les davallades de la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) i la Guerra Civil (1936-1939).

En segon lloc, hem separat els 589 escrits en 73 llibres i 515 publicacions i els hem col·locat en un eix cronològic per a formar el gràfic de la pàgina següent. Gràcies a aquest creuament de dades temps/producció escrita observem quins són els pals més llargs del gràfic, i determinem els 4 grans moments de Puig i Cadafalch com a escriptor (1899, 1906-1907, 1920-1923, i 1931-1936), i podem establir les seves 4 grans etapes: per ordre cronològic:

1-1899, la seva posada de llarg com a comunicador i escriptor s'ha realitzat al 1891 amb 6 articles, entre ells "El regionalisme artístic" al setmanari *La Veu de Catalunya* de Verdaguer, i dues conferències quan entra a l'Acadèmia Catalana de la congregació, fundada per Torres i Bages. Té un segon pic amb 11 publicacions al 1896, any en què també dóna conferències a l'Ateneu, i un gran moment al 1899, amb 22 publicacions, any de fundació de *La Veu de Catalunya*, diari que el frenetitzava i l'apassiona, on queda a escriure fins la nit, i en el qual hi té un paper rellevant com a fundador, accionista i gestor.

2-1906-1907, quan funda la Solidaritat catalana al 1906, unió de partits catalanistes, arran dels fets de la revista satírica *Cu-Cut!* I l'Institut d'Estudis Catalans (1907), on publicarà la major part dels seus assajos com a investigador de l'art i com a arqueòleg.

3-1920-1923, encara és president de la Mancomunitat, exerceix com a arquitecte i publica fins a 20 articles l'any 1920, i 22 l'any 1923, abans de la dictadura de Primo de Rivera degut a la qual s'autoexiliarà un mes a França.

4-1931-1936, durant la República el seu partit perd i manen les esquerres, Puig es refugia en els escrits i en els congressos a l'estranger, el nomenen honoris causa per la Universitat de Barcelona al 1934, i publica fins a 36 textos l'any 1931 i bat el seu rècord al 1936 amb 43! Sobretot a l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta bona etapa de Puig com a assagista científic es trunca amb la Guerra Civil.

6.4. Per capçaleres i editorials

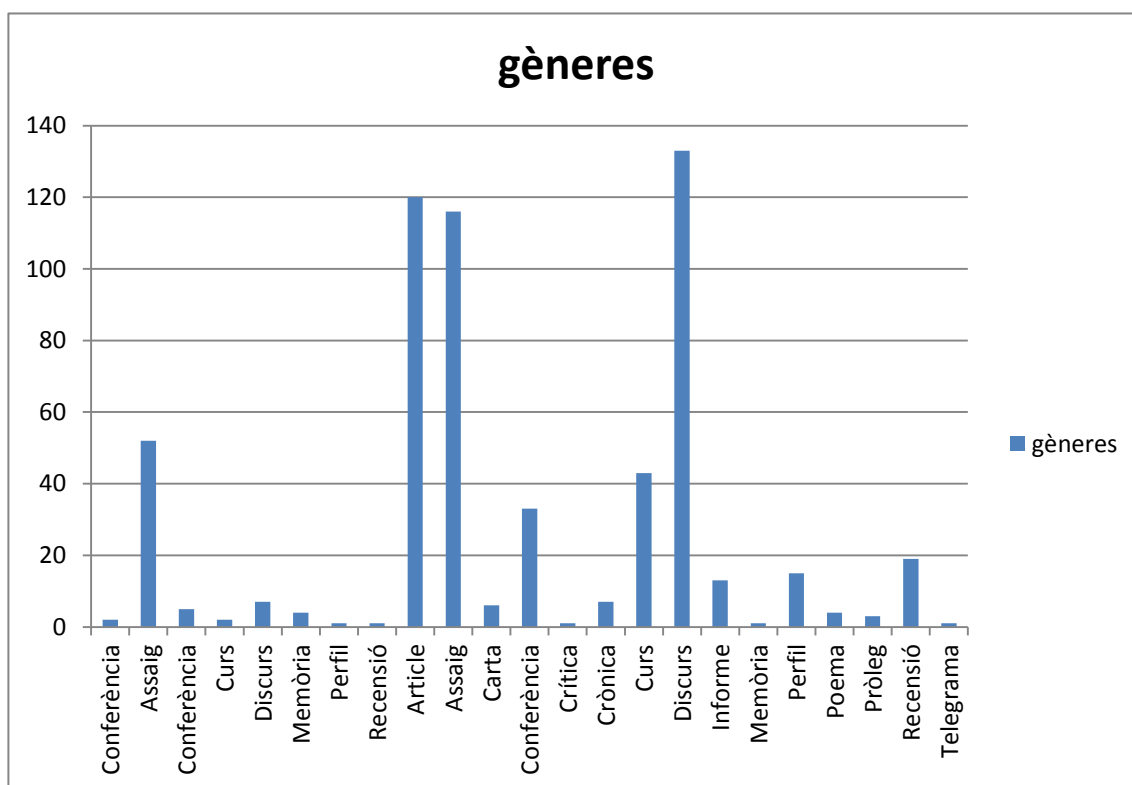
Hi trobem 40 capçaleres i 38 editorials catalanes, que juntament amb les 20 estrangeres sumen 98 mitjans d'expressió. Aquest tema l'hem desenvolupat al punt 9 d'aquesta segona part de la tesi.

7-Les publicacions periòdiques: el llegat articulístic

7.1.- Els escrits per tipologia/gèneres periodístics: Discursos, articles, assajos, cursos, conferències, recensions, perfils, informes, cartes i cròniques.

Farem una passejada per familiaritzar-nos amb el llegat bibliogràfic de Puig i Cadafalch. De primer veurem, gràcies a aquest il·lustratiu gràfic de barres que el gènere que més va emprar l'intel·lectual van ser els discursos. Excel·lent orador, de fet sol aparèixer a les fotografies pronunciant algun discurs. La segona barra més llarga és la dels articles d'opinió, tema seminal d'aquesta tesi, seguida de l'assaig, el gènere dels savis i dels erudits. Veiem dues

columnes d'assaig i dues de conferències perquè unes corresponen als que es van publicar en llibres les altres a les que es van publicar en periòdics.

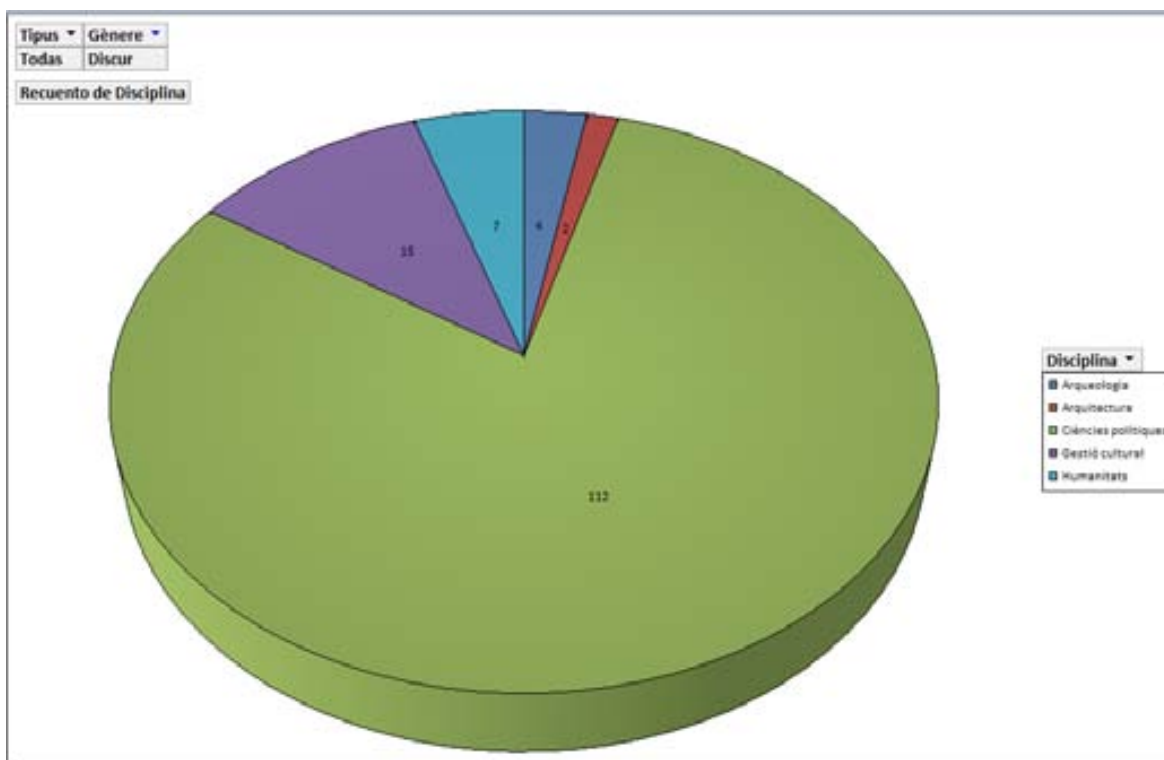

Ja que hem descobert que el seu fort eren els discursos anem a aprofundir-hi a través de la taula i el gràfic circular següents. De què parlava Puig i Cadafalch en els seus discursos?

Discursos de Puig i Cadafalch per disciplines

Ciències Polítiques	112 discursos	80%
Gestió Cultural	15 discursos	11%
Humanitats	7 discursos	5%
Arqueologia	4 discursos	3%
Arquitectura	2 discursos	1%

Doncs veiem que, almenys als que van quedar reflectits en llibres, diaris i altres impressions, parlava més que res de política (112), seguida de temes de Gestió cultural (15), d' Humanitats (7), d'Arqueologia (4) i d'Arquitectura, (2).

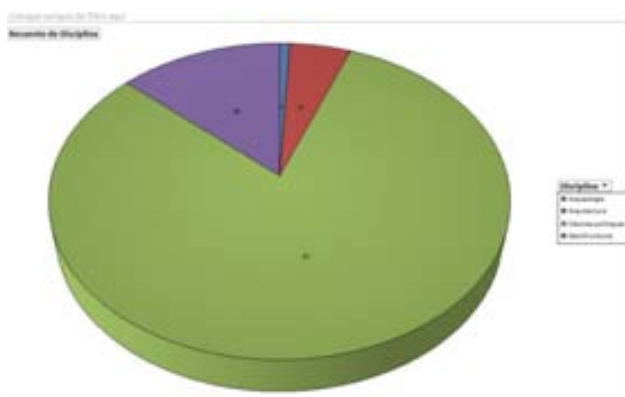

7.2. Els temes/disciplines: majoritàriament polítics

El primer que observem en el gràfic següent és que Puig no va escriure articles d'opinió d'Humanitats (art, història...) disciplina per a la qual preferia altres gèneres més adients com l'assaig. Dominen les Ciències Polítiques, que és la tesi que venim defensant al llarg d'aquest treball, seguides de la gestió cultural, l'afany de Puig per inaugurar museus, escoles, centres d'estudi que permetessin fer país i homologar Catalunya a la categoria dels països europeus que ell tan admirava. I amb una presència testimonial d'articles d'Arquitectura i Arqueologia, disciplines per a les quals ell utilitzava l'assaig acadèmic.

Els articles d'opinió de Puig i Cadafalch per les disciplines que va conrear

Ciències Polítiques	97 Articles	81%
Gestió Cultural	16 Articles	13%
Arquitectura	6 Articles	5%
Arqueologia	1 Articles	1%

El gràfic circular assenyalava en verd les ciències polítiques, en roig l'arquitectura, en blau l'arqueologia i en violeta la gestió cultural.

7.3. Característiques bàsiques dels articles d'opinió

7.3.1. Articulisme combatiu

Quan ja és gran, Puig i Cadafalch es refereix sovint a la seva etapa de periodisme combatiu, ja sigui als articles rememoratius que li encarreguen de *La Veu de Catalunya* a cada efemèride o a les seves *Memòries*. Parla de les campanyes intenses del tombant de segle, al 1899 “*Les campanyes són innombrables. El piset de La Veu de Catalunya a la Rambla, arranjat amb elements arquitectònics i mobles la major part donats per amics, es converteix en el centre de la política catalanista*”.⁹⁵ N'està enyorós i recorda quan de vegades marxaven de la redacció de La Rambla passades les deu de la nit. També en parla amb afalacs Francesc Cambó a les seves memòries i afirma que els articles de Puig eren els més punyents. Al 1929 Puig enyora el periodisme de ploma sofisticada que feia, i pensa que el periodisme ha perdut nivell. Ell no accepta l'estil de moda que s'imposa a la seva senectut *Ad usum delphini*, és a dir com si estigués arreglat perquè els nens puguin seguir l'actualitat dels diaris.

En aquella premsa combativa, reflex dels moments històrics tan intensos que es vivien el ritme de les polèmiques era molt àgil, tant com ho pot ser avui el

⁹⁵ PUIG, 2003: 114

ritme de la televisió. Ho facilitava el fet que els diaris tenien edició de matí i de vespre i moltes vegades Puig publicava a la tarda activitats que havien tingut lloc al matí. La capacitat de reacció dels polemistes era ultraràpida. Puig replicava els articles que li havien dirigit el dia anterior, és a dir que els escrivia al matí del mateix dia!

En aquesta guerra d'atacs i rèpliques que era l'articulisme combatiu *La Veu de Catalunya* reproduïa nombrosos articles íntegres de Puig i Cadafalch a d'altres rotatius -per exemple el 20-XII-1918 en reproduïx un al diari de Madrid *El Liberal* que carrega contra els polítics espanyols i els deixa a l'alçada del betum- i també altres diaris reproduïxen els articles de Puig i Cadafalch a *La Veu de Catalunya*, com *La Nau*...

-Està al mig de les polèmiques, li agrada contestar i replicar des de *La Veu de Catalunya* els atacs de la premsa de Madrid des de *El Tiempo* o *La Dinastía*, i quan no hi està directament involucrat s'hi afegeix de *motu propi* per al·lusions, com en la polèmica que es crea amb Domènech i Montaner per unes cartes entre aquest i un regidor d'Hisenda de l'Ajuntament.

7.3.2. Té un estil molt personal

La seva empremta a les pàgines de la premsa és fàcilment identificable com diu ell mateix a les *Memòries*, on recorda que escrivia molts textos agressius anònims i de vegades amb pseudònim.

Utilitza un llenguatge molt ric, de lèxic variat, amb moltes referències a personatges i fets històrics de Catalunya i Europa; però també a personatges del seu temps, protagonistes de l'actualitat política, social, científica, artística i literària. Només va emprar tecnicismes erudits de tots els camps de la ciència i les humanitats sense fer cap concessió a la paràfrasi.

Li agrada encunyar expressions que reutilitza en textos posteriors: "l'anarquisme de levita", "el caciquisme", "Catalunya quincalla", "lo fabricantisme", "lo francesisme"...

Sol fer abundants citacions de fragments d'altres textos d'ell mateix o d'altres autors que poden ser articles, poemes, cançons. Li encanta l'autoreferència. Fins i tot les seves *Memòries* estan fetes a base d'articles vells reaprofitats

7.3.3. Ironia i sarcasme.

Té una ploma molt dura. Sol començar essent molt irònic, salta al sarcasme fàcilment i no li costa gens caure en l'insult. Els seus "solts" –en el seu llenguatge- més punyents són tan forts que els deixa anònims, com reconeix a les seves *Memòries*. Altrament, aquest tipus de periodisme polític agressiu és freqüent en el seu temps.

Prefereix l'articulisme als textos llargs ja que sol afirmar sempre que li agrada més el croquis que l'obra acabada i que sempre ha necessitat d'algun ajudant que li acabés de donar forma a les obres llargues⁹⁶.

7.3.4 Els temes generals i secundaris

Els seus temes generals són els que desgranem als apartats pertinents: política, arquitectura... però quant a temes secundaris, els articles són un vademècum dels seus valors i de les seves dèries, i els temes són reincidents:

Com es va sentir vexat en els primers estudis per la imposició del castellà, és un trauma obsessiu que apareix en molts articles i en les seves memòries

La importància de les clavegueres per la higiene i sanitat de les ciutats, va ser un treball important quan va ser nomenat arquitecte municipal de Mataró al 1892 i tema principal de varis articles d'opinió

La passivitat, lentitud, Inutilitat de la funció pública i de la burocràcia als que oposa "l'ideal de l'esperit català que reneix"... ("Els Regeneradors Administratius", 1889) -la repetició de tots aquests clixés – funcionaris espanyols versus catalans emprenedors; Madrid ancorat en el passat i

⁹⁶ " He necessitat sempre qui posés en net els meus escrits, mancats sovint de gramàtica, amb faltes de lèxic; jo he estat sempre incapaç d'altra correcció que la que es pot fer amb les tisores i les pastetes i així he cercat un ordre més lògic que el que havia improvisat (...)" . PUIG, 2003: 10.

Barcelona projectada cap al futur;....- col·labora a la formació d'arquetips antiespanyols que encara perduren i a la seva fixació en l'imaginari col·lectiu.

7.3.5. Els articles d'opinió i el mestissatge de gèneres

Sovint Puig i Cadafalch aplica les característiques dels gèneres periodístics segons les seves necessitats ja siguin cròniques, necrològiques, cartes/manifests polítics, reportatges, poemes... podríem dir que aplica el mestissatge de gèneres *avant la lettre*.

Sempre inserta opinió a tots els seus escrits, fins i tot en les necrològiques. A la de l'arqueòleg medieval Robert de Lasteyrie du Saillant, per exemple, després d'enumerar la nòmina de savis titulars de la càtedra d'arqueologia de l'Escola de Cartes aprofita per fer crítica a la Universitat espanyola: “ *Quin contrast amb les càtedres oficials d'Espanya, proveïdes per les clàssiques oposicions, regentades sovint per anònims en la ciència i quasi sempre sense el títol d'un llibre original!*”⁹⁷

En els perfils que escriu de grans savis de la seva època, sovint són les seves necrològiques, s'hi emmiralla i descriu les seves virtuts com a científics i erudits com si es fes un autoretrat.

7.3.6. Els articles d'opinió evolucionen en la forma al llarg de 50 anys:

Amb els anys escurcen molt la llargada, s'abandona l'ús de pseudònims i s'adapta a la normativa fabriana. De la premsa combativa inicial, passa a uns articles nostàlgics de memòria de fets històrics que li demanen algunes publicacions, com la fundació de *La Veu de Catalunya* que li demana un diari de Mataró als anys 50. La ubicació dins el diari: solen ser portada.

⁹⁷ BARRAL, 2003: 821

7.3.7.El contingut ha suportat el pas del temps

El contingut segueix essent d'actualitat perquè els temes de la política catalana són els mateixos i l'articulació Catalunya-Espanya sobre la qual tanta reflexió produeix Puig i Cadafalch no s'ha resolt en qüestió de sentiments, finançament, competències...

Els llegim com un document històric i semblen tenir un *déjà vu* de l'actualitat del segle XXI amb l'única diferència del llenguatge, que utilitza termes antics com “administratius” per funcionaris o “regionalisme” per catalanisme o nacionalisme.

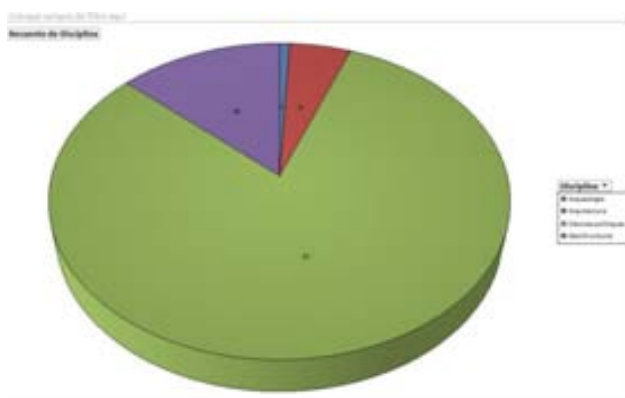
7.3.8. Tècnica d'escriptura i reaprofitaments de paper i de textos propis

Pel que fa al moment de l'escriptura, tal com hem vist als originals del seu arxiu, Puig utilitza quartilles. Se sent còmode omplint peces petites de paper per comptes de folis, de manera que esquinça el foli –sempre paper reutilitzat d'hotels, cafès, empreses...- en quatre quartilles i les numera al raconet superior dret. Ell mateix confessa que prefereix els textos curts que els llargs i que pel que fa a aquests darrers sempre ha necessitat qui l'ajudés a acabar-los. Té una escriptura decidida que no dubta en tatxar i refer les frases, els originals estan plens de penediments. És molt anglesa, com d'exercici de cal·ligrafia en la joventut i a mida que es fa gran es torna lliure i s'omple d'arabescos. Tant en els llibres com en els articles, com en els discursos, Puig reutilitza sovint els seus textos i s'autocita. És molt ordenat i guarda de cada text l'original, les galerades i la part del diari on s'ha publicat.

8-El contingut: les sinopsis

8.1. L'articulisme polític i els articles d'opinió polítics

A continuació presentem els 97 articles d'opinió de tema polític de Puig i Cadafalch. S'inicien l'any 1891 a *La Renaixensa* i acaben l'any 1936 a *La Veu de Catalunya*. Els hem resumit i contextualitzat i n'adjuntem les sinopsis. Aquests abstracts es complementen amb dades de context i/o biografies de personatges que es troben en el camp de 'Notes' de la base de dades. Val a dir que en el pas d'Access a Word s'han perdut molts codis irreversiblement, com la justificació i la cursiva de les capçaleres.

El gràfic circular assenyala en verd els articles polítics, en roig els d'arquitectura, en blau els d'arqueologia i en violeta els de gestió cultural.

1891

— "Los federales a Mataró". *La Renaixensa* (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.

Article sobre el contingut de l'assemblea de propaganda del partit federalista a Mataró. Puig hi denuncia diferents qüestions: d'una banda, de forma, el fet que la meitat dels discursos fossin pronunciats en castellà en un acte purament local; d'altra banda, qüestions de fons, com la barreja que fan alguns oradors del catolicisme amb el carlisme i, en general, de la política amb la religió, i es contradiccions dels qui esgrimeixen el lliure pensament. Conclou que el partit federalista, amb els seus atemptats carlistes, no podrà guanyar-se el cor del poble català, poble "tolerant per temperament" i "que aborreix de tot cor tota intolerància".

1895

— "Lo Catalanisme y La Arqueología". *La Renaixença* (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.

Puig diu que el catalanisme és fill de les aficions arqueològiques i històriques. Defensa l'escola històrica i la política experimental, davant l'escola racionalista i la política "tancada d'ulls". Aquesta segona, que segons l'autor, ha passat de moda, englobava les ciències apriorístiques, la indústria que qualifica d'art a l'engròs i de la quincalla que pretenia destruir els gremis artesanals i, alhora, engendrava un absolutisme unitarista que no entenia d'arqueologia, ni de sentit dels pobles. Però la renovació ha vingut de la mà de la Renaixença, i gràcies a la política i l'art experimentals que,

compta amb exponents europeus, i identifica amb la tradició i el regionalisme català; un regionalisme que permet que els pobles es construeixin a partir de la seva història i les seves arts.

- "La Cuestió del Castellà". *La Renaixença* (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a *Lo Somatent* el 6-XII-1895 i al *Diari de Mataró i la comarca*. Segueix la sèrie publicat també al *Diari de Mataró i a la comarca*: "La qüestió del castellà i la arqueologia" amb data 9-XII-1895.

El gran precepte de totes les arts és que l'artista parli amb la seva boca o amb el seu pinzell, no amb els dels altres. I és que el llenguatge té un sens fi de ressorts i delicadeses, perquè en la parla d'un poble hi queda, tan profundament, tota la seva història que mai s'esborra. En l'accent i en l'arrel d'una paraula el filòleg hi troba el signe de la germanor d'antics pobles, de barreges de races, de parentius perduts i germanors trencades i això ho sap molt bé l'artista, l'escriptor, el poeta. Per aquest motiu i, en el terreny artístic - ja no el polític-, considera que és una barbaritat que s'intenti exigir al poeta que posi el diccionari entre la seva ànima i la seva ploma.

- "Los Administratius Castellanistes". *La Renaixença* (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al *Diario de Mataró y la Comarca* el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".

Crítica els administratius dient que: "l'administratiu és un dels exemplars més curiosos de la tonteria humana, són uniformistes i centralitzadors i per ells la vida real no és més que la llei o el reglament, són incapaçs de pensar per ells mateixos" i això ho diu pensant en les vegades que a l'Ateneu s'ha qüestionat si s'havia de parlar en català. Segons ell, els administratius diuen que si el reglament és n castellà, s'ha de parlar en aquest idioma. Dur article de Puig contra els "Administratius castellanistes" per les resistències que posaven a la catalanització.

1896

- "La cortesia castellanista". *La Renaixença* (10-I-1896), p. 210 a 212.

Crítica la cortesia dels castellanistes i comenta que aquesta mena de cortesans menestrals no fonamenten la cortesia en l'educació de l'esperit, sinó en la de les mans, dels peus, de l'espina i de la llengua i afirma que "sovint dintre el cos blindat d'un cortesà castellanista, a sota la respallada levita, hi ha un mal educat enter i verdader".

- "L'art administratiu". *La Renaixença* (26-I-1896), p. 572 a 574.

Crítica com l'administració de l'Estat espanyol estén la seva uniformització i centralització en l'art i en la història. Així, no es pot aixecar cap monument sense passar pel filtre i censura del cos artístic suprem de la nació. La burocràcia dels formularis elimina qualsevol tret individual en l'art i, el ensenyament acadèmic espanyol no té pensament propi, ni és artista, sinó conservador i un veritable statu quo. Amb certa ironia, però, Puig mostra els errors de dictàmens històrics d'aquestes autoritats artístico-administratives que, per exemple, no aconseguen fer gòtic i català, allò que no és ni gòtic ni català.

- "La administració de les vides humanes". *La Renaixença* (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.

Parla del problema consistent en què gairebé cada any nombren una comissió de regidors per a l'estudi del sanejament de sota terra, atès que el fang soterrani que filtra poquet a poquet per les parets podrides de les velles canonades d'aigua, en lloc d'aigua, reparteix a domicili allò que anomena "verí que mata". No obstant això, segons escolta i llegeix, diu que és més un problema científic i econòmic que humà.

- "Lo home rule guerrero". *La Renaixença* (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a *Lo Somatent* el 13-III-1896.

Crítica a l'adoració idolàtrica que es fa de l'Estat espanyol, que si bé amb el seu centralisme vol uniformar el territori i restar de competències a regions i municipis, és incapaç de dotar-se dels recursos en matèria de defensa, i aleshores es veu obligat a demanar, a través de diaris i parlamentaris, l'auxili de les regions i, en general, del poble, com de fet, recorda ja va passar en la guerra francesa i en altres ocasions. Per això, parla amb cert to irònic, de 'Home rule' guerrero, de

mena d'autonomia política improvisada, en què es demana auxiliar l'Estat. Titlla l'Estat d'idol de guix i expressa que quan cau, desapareix l'artificialisme i emergeix, allò que Puig, anomena la pàtria natural.

- "L'anarquisme de levita". *La Renaixença* (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al *Diario de Mataró y la comarca* el 22-VI-1896, a *Lo Somatent* el 2-VII-1896 i a *La Costa de Llevant* el 1896.

Puig i Cadafalch comenta que la policia està fent requisita d'anarquistes però el que no ha fet ni farà és la "requisita d'un anarquisme de més endintre": el de les idees. Hi ha dos tipus d'anarquistes oposats: el dinamiter que és el de brusa i el que tira bombes, i l'anarquista de levita, que si fos pobre també les llançaria. Es refereix a un i a l'altre, amb la metàfora de la "llaga per fora" i la "llaga per dintre" amb el virus. Defensa la recerca i destrucció de l'esperit anàrquic que domina dins governants i governats, i que produeix el desballestament d'idees i de tot l'establert i que fa la guerra contra tothom. I adverteix, reiteradament, del perill latent que pot comportar la desposseïció de béns i d'ideals de l'anarquista de classe rica o de levita, en una societat de fi de segle que qualifica de salvatge.

- "Lo caciquisme". *La Renaixença* (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a *Lo Somatent* el 21-VII-1896.

Puig critica el caciquisme perquè com l'anarquia va contra el recte govern dels pobles. Mentre l'anarquia nega tota autoritat, el caciquisme no només l'afirma doblement, sinó que cerca doblar la vexació i la tirania. El titlla de monstruositat contra natura, i diu com Catalunya el va sofrir quan se i va treure el dret a governar-se i ara, també, amb la imposició del govern de Madrid, govern artificial, foraster i quasi despòtic, que desconeix les arrels de la gent, i no la representa. Però adverteix que aquesta tirania, a diferència de la vella Roma, és prosaica i desproveïda d'art, i els pobles moderns se la miren com una farsa entre bastidors.

- "Los administratius de peu de marge". *La Renaixença* (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.

Critica que en els pobles, a semblança de la vella Roma, hi ha el cacic, que és l'emperador modern. I més del cacic, hi existeixen uns quants Ministeris, que denomina, "de secà", com el d'hisenda, de Foment, de Governació o els de Gràcia i Justícia. A més, hi ha l'aspirant a Secretari de l'Ajuntament, dos o tres fabricants rics, un foraster i un "qualsevol sér providencial que pugui fer d'alcalde". A tots ells els anomena administratius de peu de marge, que aspiraven a més quasi tots en una capital veïna, però finalment han acabat al poble, i fan la feina que no fan al lloc d'on provenen: la lluita de l'home salvatge dins de la llei, i això és política. Entre els motius de lluita s'inclouen els les faldilles o de butxaca. Uns la fan en nom d'Espanya, d'altres del poble, però conclou "la bestia es sempre la mateixa".

- "La moral administrativa". *La Renaixença* (28-VIII-1896), p.5.141 a 5.143. També reproduït a *Lo Somatent* el 2-XI-1896.

Parla de la moral administrativa en un moment en què són properes les eleccions i s'acaba el període de suspendre els ajuntaments i de processar regidors. Per a Puig i Cadafalch, tot allò administratius una mena de simulacre de la realitat, com una mena de comèdia. Critica fortament les lleis i procediments contradictoris amb què actua l'administració, i fins i tot, la doble moral en què incorre sovint. Diu que aquestes actuacions sovint no són més que un mitjà per cercar majories i vots. No vol donar exemples, per tal de no caure en la seva dinàmica. No obstant això, al final atenua l'acusació, tot dient que també n'hi ha de persones honorables al capdavant de l'aparell administratiu i confia que hi faran reeixir els ideals.

- "Los conillets del Parlament". *La Renaixença* (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a *Lo Somatent* el 3-XI-1896.

Puig critica l'escenari del Congrès de diputats espanyol que li evoca una plaça de toros, però també l'paper que hi van a fer els diputats catalans elegits. Aquests catalans, diu, es troben entre la llista de noms de desconeguts i dels quals poques vegades se'ls sent la veu al Parlament, més enllà de donar els vots afirmatius o negatius. Per això els anomena 'conillets del Parlament', lamenta que estan

mancats de talent per defensar les qüestions catalanes, i que les seves intervencions van poc més enllà de fer preguntes i del seguiment de protocols davant l'allò que qualifica l'oligarquia castellana d'oradors.

1897

— "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". *Lo Somatent* (10-I-1897), Signat J.P. i C..

Puig explica l'èxit i la justificació de la lliçó d'inauguració de la càtedra lliure de literatura catalana a la Universitat de Barcelona. La lliçó, que és explicada pel doctor Rubió i Lluch, adverteix prèviament la dificultat d'acotar una història de la literatura catalana, i reclama que el dret a exigir la càtedra als governants, ha de començar per l'esforç català que cal invertir-hi en la necessitat de crear un urs de literatura catalana. Elogia la iniciativa que ha tingut el rector en acollir-ne el seu plantejament, i contribuir al reconeixement del dret a la seva existència universitària i amb l'esperança 'aconseguir-ne l'oficialitat en el marc dels nous plans d'estudis literaris regionals, proposats per Menéndez Pelayo, a l'Estat espanyol.

— "Todos nos quieren". *La Veu de Catalunya* (17-I-1897), p. 18 - 19.

És una acusació contra la política castellana que fa segles va perdent territori i el poc que li queda se li revolta. Ara es troba Espanya amb quasi totes les colònies en revolta, amb guerra a Cuba i Filipines molt probablement a Melilla, els "moros" veuen en l'espanyol l'enemic, a Cuba odien Espanya, a Filipines no poden veure als Castillas i per Europa el nom d'espanyol representa "un matón, un bandido o un torero". Els fets d'aquelles "armes victoriosas en todos los climas" de quan "no se ponía el sol en los dominios de la corona de Castilla", ara ens ho paguen centuplicats totes les nacions.

— "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". *La Veu de Catalunya* (21-III-1897), p. 96 - 97.

Enèrgic article d'opinió de Puig i Cadafalch condemnant un decret governatiu contra el seu amic i company polític Prat de la Riba que havia defensat el Regionalisme per a Catalunya a l'Ateneu, a "La Renaixensa" i a l'Acadèmia de Legislació.

— "Los ateneistas". *La Veu de Catalunya* (16-V-1897), p. 161 - 162.

Critica els respectables senyors "ateneístas y sólo ateneístas" que signaren el manifest, tot incitant als senyors socis de l'Ateneu a batallar en les eleccions de les Juntes de secció i la meitat de la Directiva que portaven ja perdudes. Els ateneistes tenien doble i triple personalitat: no era gent compromesa, ni un tipus de polític decidit que ho sacrifica tot per un ideal. Ni és que el castellanisme de les ànimes vulgars ha passat a certa gent de l'Ateneu o que les ànimes vulgars s'han fet ateneistes.

— "Lo fabricantisme". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1897), p. 226 - 227.

Algú ha dit que, el principi fonamental de la història econòmica dels pobles es basa en tres períodes caracteritzats per la proporcionalitat en què el treball i les eines intervenen en la producció: en el primer, tot o quasi tot es deu al treball i és allò dels pobles al començament de la civilització; en el segon, el treball i les eines hi tenen igual intervenció, i en el tercer, la intervenció de les eines és quasi l'única, mentre el treball humà no és res. El segon període coincideix sempre en la major perfecció e l'obra produïda, amb l'edat d'or de la producció. En canvi, el tercer període és el que està passant a Catalunya i, al qual Puig i Cadafalch, anomena Fabricantisme, mal de totes les plagues que en aquest moment pateix Catalunya.

1898

— "La mort de Don Quijote". *La Veu de Catalunya* (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a La Costa de Llevant el 1898.

Força càrrega contra els dirigents polítics de Madrid, la "caterva d'ignorants o malvats que han llençat el país a les més desastroses aventures", als qui compara amb el Quixot, especialment a un d'ells a qui no esmenta (possiblement l'aleshores candidat a president de govern, el sr. Francisco

Silvela) de qui afirma que és "sols imatge i símbol lo del Cervantes". Puig en ridiculitza les seves preteses reformes legislatives i en reproduceix set exemples realment risibles.

1899

___ "Els regeneradors administratius". *La Veu de Catalunya* (5-I-1899).

Puig critica que hi ha qui creu que la regeneració d'Espanya consisteix a reglamentar-ho i burocratitzar-ho tot. Amb aquest concepte s'ha treballat per convertir tothom en milicians. Però contra els regeneradors administratius i els seus programes polítics, Puig hi oposa l'ideal i la força de "l'esperit català que renaix".

___ "A n' en Silvela". *La Veu de Catalunya* (18-I-1899).

Puig s'adreça indirectament a en Francisco Silvela, aleshores president del govern espanyol, per defensar el reconeixement del poble català. Ho fa amb referència a un article publicat a "El Tiempo", diari en què en Silvela hi exerceix una forta influència. Li demana que no cerqui el pensament del poble català en els representants dels organismes oficials catalans escollits per Madrid, atès que són dues coses diferents: "lo poble y la falsificació del poble". I afegeix que si els catalans ajuden a regenerar alguna cosa, ho faran sempre per amor a Catalunya.

___ "Nosaltres". *La Veu de Catalunya* (28-I-1899).

Puig desmenteix els comentaris del diari espanyol "La Dinastia" segons el qual semblen qüestionar la possibilitat que el programa d'en Silvela, com a cap de la Unión Conservadora, contempli atorgar autonomia a cada regió. Hi contraposa el parer de "La Veu de Catalunya" que insisteix en demanar l'autonomia per a Catalunya, malgrat que aquesta aspiració no entra en el programa d'en Silvela, ni del seu partit. Continua remarcant la forta oposició que hi ha entre aquests polítics espanyols i Catalunya, en totes les seves facetes i, fins i tot, en el moment de la seva etapa històrica. Conclou advertint que seran benvinguts tots aquells qui tractin de refer la pàtria catalana i, enemics, tots aquells qui tractin d'enfonsar-la.

___ "La qüestió separatista". *La Veu de Catalunya* (25-II-1899).

A partir d'un incident al Senat espanyol, Puig comenta i es postula sobre les opinions que hi ha a Catalunya de la relació d'aquesta terra amb Espanya. D'entrada indica l'existència de dos corrents: el separatista i l'afrancesat. Ambdós evidencien els debils llaços que es mantenen amb Espanya, i que queden quasi reduïts als interessos comercials. Davant d'això, Puig es decanta per refermar aquest llaç i el de les diverses nacions d'Espanya, mitjançant una federació harmònica on convisquin els seus organismes autònoms. Un procés, que diu, ha de ser gradual cap a una "Espanya nova".

___ "La temporada còmica". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1899).

Puig denuncia les llistes i procediments electorals a Madrid, el funcionament dels quals titlla de farsa. L'amiguisme en l'elecció de candidats de govern, fins i tot, porta al governador, si convé a "forsar la màquina" i el poble no participa en res. Conclou la crítica en dues línies: d'una banda, l'artificialisme del sistema; de l'altra, "el divorci entre'ls catalans y'ls que governan".

___ "Don Quijote á Catalunya". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1899).

Crítica a la imposició de la llegenda castellana sobre la cultura catalana. Amb motiu de la diada de Sant Jordi, que coincideix amb l'aniversari de la mort de l'autor de "Don Quijote", en Puig i Cadafalch denuncia els actes de patriotisme espanyol a Catalunya, un patriotisme que titlla de "virulent" i d'"atac de bogeria de nostre pobre Don Quijote". També fa un repàs crític a la concepció de la història d'Espanya que narra l'escriptora Emilia Pardo Bazán i un amic espanyol, per defensar que les llegendes i rondalles que expliquen, provenen d'una "patria postissa" que res té a veure amb el poble català.

___ "La administració de Correus y Telégrafos francesa". *La Veu de Catalunya* (1-V-1899).

Carta elogiant als empleats i al ministre de Correus i Telègrafs francès per la seva previsió i pel bon ordre en què marxen els seus serveis després d'haver-se descuidat la cartera amb documents, diners i algunes targetes de premsa a la sucursal de telègraf del Grand Hotel, boulevard des Capucines.

___ "La nostra obra". *La Veu de Catalunya* (6-V-1899).

En aquest article d'opinió Puig i Cadafalch parla dels atacs del diaris de Madrid ("El tiempo de Silvela" i "El Heraldo") contra l'autonomia, el separatisme i contra Catalunya en general. I explica que per aquest motiu "existeix a Catalunya vigorosa i forta la corrent autonomista per aturar la riuada castellanista. I ho lograrem salvant amb això Catalunya i potser Espanya".

___ "La qüestió dels quartos". *La Veu de Catalunya* (2-VII-1899).

Puig i Cadafalch llegint els pressupostos de l'Estat Espanyol, que s'han de discutir properament, es posa a fer números i compara Catalunya amb Bèlgica i explica que "aquí la gent cansada de veure malversats els seus diners per l'Empresa-Estat, demana servir-se per ella mateixa i l'Estat torna a treure el tema del separatisme".

___ "Lo francesisme". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1899).

En aquest article Puig i Cadafalch denuncia que a Catalunya hi ha una corrent intensa de francesisme: "durant la guerra amb Estats Units era aquesta la forma de protesta d'una gran part de Catalunya". La gent cansada del desgovern estranger de Madrid preferia l'estranger de París. Però Puig opina que el que s'hauria de fer és que als catalans els hi interessi conservar la unió amb Espanya, s'ha de fer que els catalans es trobin bé on són. El nostre poble vol ser català, ho vol ser fermament i també ser un poble civilitzat i culte. Als governs els hi toca fer que es pugui ser català dins l'Estat espanyol.

___ "Las manifestacions francesistas". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1899).

El 1899, estant la flota francesa de visita al port de Barcelona, es va organitzar una festa en honor de l'almirall francès Fournier. El públic, dempeus, va ovacionar els himnes de "La Marsellesa" i "Els Segadors"; en canvi, l'himne espanyol va ser acollit amb una xiulada general. Aquest article reflecteix l'estat d'ànim del poble català que manifesta el malestar d'un país contra els que mal governen.

___ "Lo del Catalanisme". *La Veu de Catalunya* (19-VIII-1899).

En aquest article Puig i Cadafalch ens explica que el Catalanisme passa per una crisi molt trista i esmenta que el Catalanisme l'han elaborat durant anys gradualment a poc a poc, gent de diversa mena i de diferents aptituds, té una tradició i un procés lògic pel que s'han format els seus principis passant de les idees velles a les noves successiva i pausadament. Però de la Convocatòria pel Consell General i redactada per la Junta Permanent de la Unió Catalanista, es dedueix que aquesta evolució llarga, algú n'admet sols un moment i es vol constituï una inquisició de consciències.

___ "La unidad de la Hacienda". *La Veu de Catalunya* (26-VIII-1899).

Es tracta de la investigació que fa l'Estat de la riquesa amagada, la que no tributa. "És natural que l'Estat investigui la riquesa amagada, el que no és lògic és que aquesta investigació es converteix en una nova tributació imposada per força, segons plagui a qui la cobri i sense rebut, sense Real decret, Llei o Reglament".

___ "Companyerisme periodístich". *La Veu de Catalunya* (20-X-1899).

En aquest article critica al "Noticiero" i al "Diario" Mercantil "que són la representació de la premsa madrilenya", els quals parlen del companyerisme polític per censurar els diaris barcelonins "que no han rebut amb palmes i domassos als dos intrépits que 'El Imparcial' i 'l'Heraldo' ens han enviat a descobrir-nos i estudiar-nos".

___ "Als governants d'Espanya". *La Veu de Catalunya* (26-X-1899), També reproduït a *Lo Somatent* el 28-X-1899.

Puig fa una crida a l'Estat espanyol a "deturar el compliment de la fatal lley històrica" i li adverteix que es pot repetir amb el poble català. Una llei, per la qual, alerta que les guerres que s'inicien quan la "Madre patria" nega la llibertat d'un poble, condueixen a la independència d'aquell poble. A tall d'exemple, esmenta diversos exponents, el més recent que els comportà la pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines. Explica que aquests pobles haurien continuat la vida en comú amb els altres pobles espanyols, si el govern espanyol no els hagués tractat amb enganys i despotisme.

___ "Estafas ab cortesia". *La Veu de Catalunya* (1-XI-1899).

Puig i Cadafalch comenta que "a Espanya tenim una política de frases de cortesia i bona educació. La gent del món diari, la gent decent diu les coses amb un sol significat i la paraula dita és una escriptura. No passa així amb els polítics que recluten la gent amb programes de quatre cares, plens de frases buides que després s'orientan cap on convé, això sí amb molta educació i cortesia". I critica també en Silvela per ser un dels que utilitza aquesta tècnica.

1900

___ "Evolucions". *La Veu de Catalunya* (13-I-1900), Portada.

La facilitat de Puig i Cadafalch per expressar per escrit les pròpies idees queda ben palesa a l'article "Evolucions" (acabament), en el qual opina sobre un article aparegut el dia anterior a "La Publicidad" (d'un dia per l'altre tenia capacitat per reaccionar). Aquest article de Puig i Cadafalch també fa referència a un escrit de la publicació "La Renaixensa", del 1897, a propòsit de la concessió de l'autonomia a Cuba (aleshores aquesta illa encara era espanyola; va deixar de ser-ho el 1898): "Avuy dia en todas aquestas regions que tenen plena conciencia de la seva personalitat nacional, existeixen agrupacions polítiques que parteixen de la unitat del Estat espanyol y volen que dintre d'aquesta unitat els sia reconeguda la seva autonomia interior". L'escrit de "La Renaixensa" afegeix que aquestes agrupacions polítiques no han aspirat mai a que el seu programa s'implanti d'un sol cop, sense reformes que facilitin la transició. L'arquitecte Puig i Cadafalch ho discuteix, i afirma que en cap cas el catalanisme rebaixarà les seves aspiracions, i que els catalanistes continuaran fidels a les bases de Manresa (). "El catalanisme triomfarà pesi á qui pesi, y triomfará sol per la virtud de sos principis", afirma en aquest article de "La Veu de Catalunya".*

(*) Bases de Manresa:

Nom amb què és conegut el document Bases per a la Constitució Regional Catalana, presentades com a projecte per una ponència de la Unió Catalanista davant el consell de representants de les associacions catalanistes, reunits en assemblea a Manresa el març de 1892. És un document fonamental que estableix els principis del catalanisme.

___ "La Unitat del idioma". *La Veu de Catalunya* (20-I-1900), Portada.

En aquest article publicat a "La Veu de Catalunya", Puig i Cadafalch critica les veus que des de Madrid defensen a ultrança l'ús del castellà, també a Catalunya. L'arquitecte català respon així un article del diari "El Imparcial", segons el qual "no voler intermediari de la llengua castellana en el nostre pensament y en els nostres sentiments" es "estrecho", "particularista" i sobretot "medieval". Puig i Cadafalch diu que després d'haver repassat la seva llibreria, ha observat que de llibres originals en castellà n'hi ha ben pocs (els escrits en castellà són sobretot traduccions). I afirma: "La llengua del poble castellà ha estat una llengua civilisadora á América; però civilisadora á mitjas; tants pobles que la parlan, i entre tots no tenen la cultura per crear una llibreria científica". "Per a "El Imparcial" no hi ha altre interès que "la unidad", diu Puig i Cadafalch. I afegeix que "la unitat del Estat será, si's vol, un medi per a la administració, però no'l fi de la societat mateixa; ni'l mateix Estat es ni ha estat may superior als fonamentals interessos socials".

___ "Espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (6-III-1900), També reproduït a *Lo Somatent* el 8-III-1900.

A partir dels comentaris de la premsa de Madrid, Puig denuncia que Espanya qualifiqui d'odi, el reclam de Catalunya a ser diferents d'Espanya. Critica, així, la manca de reconeixement a la diversitat, en virtuts i defectes. I conclou que per a ser amic dels espanyols s'ha de ser com ells, imposició per a la qual utilitza l'expressió: "Pera unirse ab algú han de menjarsel"

___ "La protecció oficial á la cultura catalana". *La Veu de Catalunya* (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.

Article d'opinió amb títol irònic, molt breu en comparació als que habitualment escriu en Puig i Cadafalch a "La Veu de Catalunya". En el context de la indignació i les protestes ciutadanes contra l'embarcament per part d'Hisenda de la senyera i els premis de l'Orfeó Català Puig i Cadafalch es dol amargament de com el govern espanyol perjudica la cultura catalana (en un article annex "La Veu de Catalunya" informa que el deute és de 1.000 pessetes, el valor dels objectes embargats és de 350 pessetes i que 10 associacions culturals de Barcelona han expressat la seva indignació i solidaritat).

Espanya perjudica Catalunya ja sigui escanyant les entitats filantròpiques, la Universitat, les escoles o imposant els seus artistes cursis, mestres ignorants, inspectors d'Hisenda... I per això l'obra pública és tronada, l'art antic es deixa caure de vell, els museus estan buits en comparació als dels països europeus... A Catalunya la desgoverna la burocràcia "la barbàrie, aqueixa mitja civilització que no és la naturalesa salvatge, ni la cultura de l'home modern europeu". Tot el que és català és embargat pel fisc perquè "tot se'ns admet menys el ser nosaltres mateixos". I conclou afirmant: "Els quartos que tregui l'Estat venent à públich encant els premis de l'Orfeó Català, serviran en cambi pera subvencionar el Teatre Real, el Teatre Espanyol, la escola Nacional de Música y las Academias panteó de las milocas de la cultura nacional".

___ "El Baedeker den Dato". *La Veu de Catalunya* (4-V-1900), Portada.

El mateix dia de la visita a Barcelona d'Eduardo Dato, ministre de Governació (1899-1900), Puig i Cadafalch publica a la portada de l'edició vespertina de "La Veu de Catalunya" aquesta enginyosa "Guia Baedeker": un recorregut per la Barcelona oprimida per l'Estat espanyol; per tots els edificis públics depriments, ròncs i desproveïts de qualsevol modernitat; i per les comarques properes a Barcelona on els cacics espanyolistes amagarien la realitat i només mostrarien el que Dato vol veure igual que fan quan van a Madrid com a parlamentaris. Dato formava part d'un govern regeneracionista dirigit per en Silvela. La seva visita va acabar amb greus enfrontaments entre les joventuts catalanistes i els militars que van portar al tancament de la Universitat i de "La Veu de Catalunya".

1902

___ "L'autonomia al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (1-I-1902).

Puig denuncia l'excessiva burocràcia de l'Ajuntament de Barcelona. Hi contraposa, allò que per a ell, hauria de ser el principi d'autonomia de serveis, segons el qual, ha de cuidar de cada cosa qui hi entengui, sense "la intervenció desconfiada de l'administració". Aquesta diu, és la forma d'anar contra la llei imposada i superar-la, i ha de permetre el progrés dels afers que es tracten.

1903

___ "Els mals del Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1903).

Com en altres ocasions, Puig critica l'excessiva burocràcia a l'Ajuntament de Barcelona, portada en mans d'inexperts que no coneixen els temes que s'hi tracten. Per això, titlla de comèdia, el procediment de lectura i aprovació de temes al Consistori. Reclama seriositat i una reorganització dels empleats d'aquesta entitat, que està formada per més de seixanta escriptors; petició, que li han refusat, i per la qual diu sentir-se força sol.

___ "Els nostres plans a l'Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (11-V-1903).

Exposició i defensa dels nous plans i iniciatives que s'han fet per al municipi de Barcelona, des que el catalanisme és a l'Ajuntament. Tot i que, lamenta que hi ha un dèficit de milions, que sense l'ajut dels ciutadans, és impossible de cobrir, d'altra banda, enumera nombroses obres fetes, sobretot en l'àmbit urbanístic. També el fet que han impedit el nomenament d'amics i els negocis poc transparents. Al final del text es pregunta per què hi tenen "gent enemiga de tot això" que, segons diu, els insulta.

___ "La difamació contra'ls regidors catalanistes ". *La Veu de Catalunya* (18-V-1903).

Cal situar aquest article en el context del regeneracionisme administratiu iniciat per l'alcalde Robert que els regidors de La Lliga continuen fermament per tal d'eradicar la corrupció i l'amiguisme de l'Ajuntament de Barcelona, on Puig i Cadafalch és regidor des del 1901. En la seva lluita per desfer els monopolis d'algunes concessionàries de serveis públics, com l'aigua –Dos Rius- i el gas de l'enllumenat –Strache- els catalanistes són atacats amb campanyes de difamació orquestrades des d'aquestes potents empreses que subornen diaris i mercenaris de la ploma. En aquest article ens parla, entre d'altres coses, de les mesures que el seu grup impulsa perquè el clavegueram i l'aigua

potable funcionin correctament a la ciutat. Puig i Cadafalch diu que el tema de la portada d'aigües a Barcelona "ha aixecat els clams d'un diari que no anomeno" i que la portada del gas d'aigua "ha concitat contra nosaltres las iras baixas d'aqueixa gent dedicada a la vil feina d'infamar als altres per trenta o quaranta duros cada més". Josep Puig i Cadafalch diu que és un "problema vital" el fet de dur aigua a Barcelona, i subratlla que el preu que es paga per l'aigua a Barcelona és més alt que a la major part de ciutats d'Europa. Critica els qui s'oposen a que es portin a Barcelona aigües del Montseny. I apunta que aquesta oposició prové d'un diari on hi ha advocats de l'empresa que porta a Barcelona les aigües de Dos-Rius, la qual perdria el monopoli si prospera la proposta del grup catalanista. Puig i Cadafalch recorda que els catalanistes també són contraris al monopoli del gas, i que per això proposaran i votaran la municipalització d'aquest servei. I afirma que volen dur a terme també la municipalització de l'enllumenat públic, per la qual cosa proposaran que es realitzi un concurs internacional.

— "Barcelona". *La Veu de Catalunya* (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inanició municipal).

Davant les properes eleccions municipals (novembre 1903), Puig i Cadafalch crida els ciutadans a votar per una ciutat de progrés, l'enemic més gran de la qual afirma que és l'Estat espanyol. Per molt bé que s'administri la ciutat de Barcelona segons PiC no aconseguirà reduir mai prou les despeses perquè sempre hi ha l'Estat espanyol que s'endu per no retornar mai a Barcelona, una gran quantitat de diners en impostos. El problema és que Espanya és un país pobre. França, per exemple, gasta tres vegades més que Espanya en serveis públics amb una població del doble d'Espanya i la mateixa extensió de territori. D'aquest pobre pressupost se'n beneficien els pobles pobres d'Espanya i en surten perjudicats els rics; no és un problema de mala administració sinó de desequilibri, i li ve molt gran al Govern espanyol. Per això apareixen les solucions regionalistes. I per això els governs haurien de deixar lliures les ciutats i fan el contrari, les aclaparen amb impostos que se'n van a Madrid i no tornen. El pressupost de Barcelona és de la meitat de les seves homòlogues europees. "Per això, aquí, fins las eleccions municipals tenen una aspiració més alta que la de la administració arreglada y honrada; l'aspiració a la llibertat y el dret de fer d'aquella Barcelona raquítica d'anys enrera, la Barcelona ideal, gran y europea".

1904

— "Els representants dels analfabets". *La Veu de Catalunya* (1-I-1904), p. 2.

Critica al programa electoral del trust republicà, un programa que segons revelen les estadístiques municipals, representa una majoria de vots de l'electorat obrer i analfabet. Segons Puig, aquest programa lerrouxista nega la cultura i les institucions, i és propi de l'home primitiu. Lamenta que no hi hagi campanyes de cultura en el programa.

— "Els econòmichs". *La Veu de Catalunya* (26-X-1904).

Critica a la garreperia i a l'immobilisme d'alguns economistes. Puig comenta amb orgull el cost que ha comportat un acte que, com a representant de Barcelona, ha anat a fer a Saragossa. Parteix d'aquesta anècdota per destacar la inversió que, per a la ciutat, suposen els actes festius. També hi defensa les inversions fetes pel polític i economista, Rius i Taulet, qui va convertir-la en una ciutat rica i europea. Contraposa l'exemple de l'activitat d'aquest economista, al dels "econòmichs" a quis acus no fer-hi res.

— "La batalla de divendres". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1904), p. 3.

Puig remarca la importància d'un fet insòlit esdevingut divendres a l'Ajuntament de Barcelona: les classes mercantils i industrials aconseguiren imposar-hi el seu pressupost. A l'Ajuntament, hi ha dues forces socials que es contraposen. N'hi ha una que està formada bàsicament per una majoria republicana, que fou "proclamada dictatorialment per en Lerroux" i que representa les masses compostes per emigrants, cosmopolites i analfabets. L'altra força correspon al conglomerat de classes mercantils i industrials, i és representada pel grup catalanista. Puig manté l'esperança en aquesta segona força per acabar amb l'analfabetisme.

1905

___ "La lluita per la patria". *La Veu de Catalunya* (4-III-1905), Portada.

Amb motiu de la imminència de les eleccions municipals, Puig fa un cant a l'esperança per a la reconstitució nacional. Empresa de reconstitució que diu, triomfarà contra dos enemics de la pàtria: el caciquisme antic - del qual només en queden uns quants inconscients -, i els esperits dèbils o l'enemic de dins, a qui la victòria dels enemics de fora, fa perdre la fe.

___ "El nostre espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (23-VIII-1905).

Puig i Cadafalch qüestiona si l'afirmació del catalanisme només pot tenir lloc fora d'Espanya. Després d'un reguitzell d'interrogacions sobre la concepció d'Espanya, reafirma, com altres vegades, que l'ésser col·lectiu català no és un atac contra Espanya. Insta l'Estat espanyol a adoptar aquella idea de pàtria que ha evolucionat cap a formes pacífiques d'unió entre pobles.

___ "La crisi del patriotisme". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1905), Portada.

Puig i Cadafalch critica aquells lligams de Catalunya amb l'Estat que resten subjectes a una qüestió d'interessos purament mercantils. Qüestió amb la qual s'ha envaït extensions pobres i "atrassades" de Catalunya, atès que la gent d'aquestes extensions, a canvi de determinades promeses de sous o càrrecs, ports i carreteres, s'han "entregat" a "diputats forasters". Però a la crisi de patriotisme que aquest fet suposa, reclama "l'amor a lo nostre".

___ "A votar per l' Exposició Universal". *La Veu de Catalunya* (11-XI-1905).

Davant les imminents eleccions municipals que se celebren amb motiu de l'Exposició Universal a la ciutat de Barcelona, Puig i Cadafalch fa una crida al vot dels ciutadans catalans. Creu que només l'electorat genuïnament català, amb el seu vot, pot defensar la ciutat, engrandir-la i fer-la una capital moderna. L'obra ha de portar Catalunya al Mercat del món i al pensament internacional. També s'afegeix el fet que, en la mateixa jornada, s'elegiran també nous consellers municipals, els quals hauran d'executar el projecte descrit.

1907

___ "Les subvencions del Estat a la Exposició". *La Veu de Catalunya* (15-I-1907), Portada.

Amb relació a la petició d'un ajut de 100.000 pessetes per a l'Exposició Universal de Belles Arts que ha d'obrir-se a l'abril, Puig i Cadafalch, explica la seva postura. Demostra com tantes promeses i bones paraules per part del govern espanyol, no s'han fet efectives i, fins i tot, hi ha hagut hostilitat en la representació que n'han fet a l'estranger. Per això, Puig justifica el seu vot contrari a la subvenció i al nomenament de presidències ministerials.

___ "Aliansa". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1907).

Com en altres ocasions, Puig i Cadafalch, denuncia la incomprensió d'Espanya vers la germanor de nacions i vers el dret a ser diferents; aquesta vegada, a més, hi contraposa un exponent del patriotisme català, consistent en una aliança que denomina "Solidaritat de catalans" i que uneix tots els partits catalans, amb idees diferents, però que estimen Catalunya. I, afegeix que, mentre el govern de Madrid titlla aquesta aliança de "montón", aquest ideal ja és una realitat als pobles més poderosos d'Europa.

___ "Virgili processat". *La Veu de Catalunya* (12-XI-1907), Portada.

Puig i Cadafalch explica com és citat a declarar amb motiu d'una inscripció que va escriure fa tres anys en lletres gòtiques al frontó d'una casa de la Diagonal. El denunciador és el diari "El Progreso" que l'acusa d'atacar la integritat de la pàtria. Puig al·lega que la inscripció és treta d'un vers d'en Virgili, que al·ludeix a la llibertat de Catalunya dins l'Estat espanyol. Lamenta que, els comentaris d'aquesta llibertat que s'han fet a les Corts i en altres ocasions, ara siguin tractats de delictes.

1908

___ "L'alegria dels enemics de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1908), Portada.

Davant la victòria del partit de Lerroux a la ciutat de Barcelona, Puig insta a "no despreciar en aquests moments la veu del enemic". Fa un repàs a les accions violentes i de desordre públic que aquest partit ha portat a Barcelona. Esmenta, també, com des de l'Estat espanyol, celebren i consagren en Lerroux i el seu partit com a símbol nacional de progrés hispànic contra la reacció transitòria del moviment català, que ve representat per Solidaritat Catalana. L'article conclou amb una crida als catalans a fer memòria i prendre nota de la missió del partit guanyador, que és contrari a les aspiracions catalanes.

___ "La Fleca contra'l Llibre" . *La Veu de Catalunya* (30-XII-1908), També reproduït a *La Revista Catalana d'Educació* el 1909, pàgs. 41 i 42.

Puig parla d'una discussió mantinguda a l'administració local de Barcelona vers l'assignació pressupostària, en la qual s'acabà elegint la proposta d'una fleca, en lloc d'un premi literari en memòria de D. Manuel Durán i Bas. Segons diu, aquesta oposició és recurrent i té lloc entre els que, com ell, lluiten al costat del llibre units per aspiracions espirituals i, aquells altres, defensors del pa, "àcrates", enemics de la cultura pública per considerar-la una despesa. Els anarquistes que posen bombes, els contraris a la propietat, s'agermanen en aquesta causa contra el bé públic, amb els anarquistes de levita, representants de la propietat. Puig expressa obertament el seu desig perquè desapareguin uns i altres.

1909

___ "La processó de la moral". *La Veu de Catalunya* (29-III-1909), Portada.

Article dels que escriu com a diputat a Corts a Madrid (1907-1909). És una barreja de crònica política i de descripció pintoresca, quasi grotesca, de l'ambient casolà que viu al parlament "santuari de les lleys", i al senat, on tot és més tràgic però li segueix semblant domèstic. El tema que l'ocupa és "un drama casolà de govern municipal de Madrid, volgut transformar en qüestió nacional pel senador per Guadalajara", Sol y Ortega: la pugna per la concessió de llicències a dues companyies d'aigua, la del marquès de antillana i la de les aigües del Lozoya, propietat de l'Estat, que ha portat a la paralització de les obres. Sol ha acusat Maura de poca moral perquè té accions de la companyia del marquès, i a Barcelona el tema ha revoltat els lerrouxistes indignats per la falta de moral. Amb el to àcid de tot l'article Puig se'n riu de la moral dels lerrouxistes i conclou: "Y jo he pensat com temps enrera aquelles mateixes colles aplaudien el nou decàlech de la moral lerrouxiana dictada entre llampechs retòrics als 'jóvenes bárbaros': 'Violad, robad, matad...'"

___ "El geni de l'ordre econòmic". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1909), Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.

Aquest article crida al vot per la Lliga Regionalista a les eleccions municipals del 2-V-1909, que acabaran guanyant els lerrouxistes. Puig i Cadafalch està fent el cèlebre viatge a Alemanya que marcarà l'inici de la seva etapa blanca com a arquitecte, amb la qual cosa barreja la descripció i la narració de la crònica de viatge amb l'argumentació i la instrospecció dels gèneres opinatius. Puig observa a Berlín les grans infraestructures culturals que es creen (escoles, museus, biblioteques, parcs botànics, instituts d'investigació...), la ciutat espiritual del futur, i pensa en "els genis de l'ordre econòmic" que a Barcelona han parat les obres d'en Rius i Taulet, que representen deu milions, i les han tingut deu anys parades, perdent cinc milions d'interessos. Xifra el retard de Barcelona respecte a Europa en trenta o quaranta anys en falta d'aigua, d'escoles, d'ensenyança, d'urbanització, quan la ciutat podria ser una Brussel·les del Migdia, i diposita el seu futur espiritual i material en mans de la Lliga, que cal votar.

___ "La fi d'una campanya patriòtica" . *La Veu de Catalunya* (25-XI-1909).

En un context temporal que segueix els incidents de la Setmana tràgica, Puig lamenta amb emotivitat que no s'hagi aprovat una llei d'administració local a les Corts, aprovació que havia de significar un pas important cap a l'alliberació del poble català. En la causa d'aquest fracàs, hi veu un error de tàctica: la creació del partit Solidaritat Catalana, sorgit de l'aliança de partits catalans, i del qual se'n penedeix, atès que "cercà la foma de disgregarse y de arborar banderas diferentes" . Qualifica d'acte de traïció al poble català, les esmenes que aquest partit hi ha fet a la llei. I creu que

els mateixos republicans del partit, anteposaren la llibertat a l'autonomia, i que l'obra de deslleialtat continuà, quan els diputats nacionalistes no tingueren prou autoritat i restaren en silenci. Tanmateix, manté la voluntat de cercar esperances d'una nova oportunitat.

1910

___ "Lo del governador". *La Veu de Catalunya* (1-II-1910), Portada.

Puig lamenta unes declaracions que, segons els diaris, ha formulat el governador de la província de Barcelona, el Sr. Suàrez Inclàn, i segons les quals, l'existència d'una "maffia" que vincula alguns elements conservadors amb l'anarquisme pot ser la causant de atemptats esdevinguts a la ciutat de Barcelona. Puig insta al governador a fer públic els detalls del seu descobriment. Tanmateix suggereix la hipòtesi que aquestes declaracions no són fonamentades i han estat fruit de la improvisació inflada per la irritabilitat del governador, davant de certs rumors sobre la davallada de valors morals a la província. Finalment, li demana que si no és capaç de revelar els detalls de les seves declaracions, confessi el seu error i dimiteixi.

___ "Lo de la llengua catalana". *La Veu de Catalunya* (18-II-1910), Portada.

Puig mostra decepció per la nova etapa política que havia de possibilitar la creació de Solidaritat Catalana, en la qual "l'enemich hauria deixat de ser un traïdor, les idees contraries se suposarien llealment professades (...)". El tema en què es focalitza el desengany és, ara, la qüestió de la llengua, tema pel qual alguns redactors de "El Poble Català" han acusat en Prat de la Riba de traïdor. Puig surt a la seva defensa, tot argüint les accions que ha emprès al seu costat per portar la llengua a la vida pública i a la cultura i, sobretot, per difondre-la pel món. També, lamenta les resistències que ell mateix ha trobat per part de l'esquerra a l'Ajuntament, qui ha substituït una proposició seva sobre el reglament dels empleats en què requeria els coneixements parlats i escrits de la llengua, per una altra, en què només l'han d'entendre. I conclou, entristit, en com les grans reivindicacions patriòtiques poden incloure una "fonda hipocresia".

___ "Campanya Electoral. La qüestió catalana". *La Veu de Catalunya* (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.

Davant una Barcelona trasbalsada per l'anarquia, Puig defensa una acció comuna entre la Lliga Regionalista i la coalició de carlins, integristes i conservadors, per tal de restablir l'ordre material i religiós a la ciutat. Justifica la participació catalanista, esgrimint que hi van reclamar la qüestió catalana de la necessitat d'un organisme de govern català de l'administració pública. Un programa votat en un míting de Tívoli ja havia proclamat aquesta necessitat, i havia estat signat per en Salmerón i la Unió republicana. Ningú de les Cambres legislatives objectà aquesta aspiració i "en Maurà l'encarnà en la Lley de Administració local", que fou acceptada per tots els partits. Puig qüestiona i retreu als "senyors de Barcelona" el fet que no han acceptat aquesta acció, en un moment en què la situació de la ciutat ho exigia.

___ "Els Barbres". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), Portada del suplement .

Crítica a les forces polítiques progressistes que es troben al capdavant del govern general i del govern municipal. Analitza l'aplicació del concepte de "progrés" a les diverses esferes humanes, es qüestiona l'aspecte nou que es detecta en tota cultura i art que arriben de fora, i lamenta que "tota la mansuetut del art negoci, del art tant-se-mendona, se's tornat art oficial". Equipara el moviment progressista amb els barbres que envairen Roma i que després de destruir algunes estàtues i llibres, se'n dedicaren a copiar-ne. Veu mansuetud i amiguisme en l'acció política de l'Ajuntament, com a símptoma d'aquesta invasió. Finalment, saluda, amb sarcasme, aquesta nova arribada dels barbres que diu comporta el retorn a la vida primitiva i salvatge. I per acabar augura una ciutat futura "sense centre, sense acrópolis; sense cervell, ni cor".

___ "La nostra llengua expulsada". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1910), Portada.

L'article comença amb la justificació de la necessitat de tractar la situació en què s'exclou el poble català de la seva llengua, quan es troba amb un foraster, i dóna, a tall d'exemple, alguns congressos. Mentre les autoritats castellanes imposen el seu "ordre social", Puig detecta que "may l'autoritat floreix de nosaltres" donat el fons anàrquic dels catalans. Tot seguit, lamenta el procés d'assimilació pel qual la llengua dels Estats tirans esdevé llengua noble, de civilització i progrés, mentre la llengua dels vençuts és condemnada a ser grollera i "indigna de les coses elevades". Tracta de desfer alguns arguments afegits amb els quals al·leguen aquest tracte, com la forma musical o la universalitat, i recorda que els "assimilistes romans" havien parlat del castellà esgrimint motius semblants de menyspreu. En canvi, en l'església, hi veu un exponent de l'apreci a les llengües "que cauen" com el llatí. Finalment, afalaga l'anarquia del poble català vers la negació que pateix de la seva vida col·lectiva "com si no fos digna d'existir fora de les capes baixes".

"La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (23-XII-1910), Portada.

Puig es plany que Barcelona sigui cada cop més una "ciutat conquistada" per diversos fets com l'exclusió de la llengua catalana en actes públics, els quals qualifica de "fuetades" per part del Consell de Cent. Entre aquesta enumeració de fets que proven el menyspreu a Catalunya per part d'uns forasters que anomena "barbres", Puig en remarca un esdevingut a l'Ajuntament. Es tracta de l'intent, per part del regidor valencià Vinaixa, de suprimir la pensió a la vídua del difunt Rius i Taulet. En Puig el considera un acte d'ignorància i un atac per esborrar la memòria d'en Rius i Taulet, qui segons diu, va ser el fundador de la Barcelona moderna. I crítica, entre altres coses, la manca de cortesia que hauria de tenir el senyor Vinaixa, en qualitat de foraster. Finalment, s'alegra que la proposta no prosperés i que tingués sanció pública per part dels amics barcelonins. Tanmateix, reprèn el fet de les fuetades a Barcelona.

1914

"La causa i el remei de l'epidèmia". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1914).

Puig defensa l'obra de sanejament de les aigües que ha fet a Barcelona, i les possibles solucions a un problema antic que ha tingut com a conseqüència la contaminació de les aigües i la transmissió de l'epidèmia a les Il·lars. En primer lloc, al·lega la manca de previsió i cura de l'obra de desguàs i canalització d'aigües dels seus antecessors a Barcelona, així com les prescripcions burocràtiques que, des de 1885, impedièren fer les clavegueres. Iniciada l'obra, però es van trobar que, a l'hora de portar l'aigua de Montcada a Barcelona, la manca de canonades de ferro feia desviar l'aigua per un "curs desconegut", cosa que va degenerar en l'epidèmia. Després de sospesar possibles solucions, descriu el remei en tres fases, un remei que no és ràpid ni econòmic, però que s'aplica a tota Europa. Finalment, reclama heroïs per a fer-lo.

1915

"Els barbres contra la cultura". *La Veu de Catalunya* (12-III-1915).

Puig defensa la inversió que ha fet la Diputació de Barcelona en cultura catalana, com a quelcom nou que se surt de la "pauta provinciana". Si bé és conscient de les suspicàcies de l'Espanya conservadora vers les innovacions, no comprèn la postura nacionalista i d'"ideal progressiu" del senyor Corominas que considera les institucions d'Ensenyament Superior exclusivament adreçades als rics. Puig li respon que l'ensenyament s'adreça a les plebs, formades per rics i pobres, però lamenta que tutelat pel Ministeri i tan proper al programa lerrouxista, perdi les seves arrels. Un ensenyament que defensen, tant els "barbres rojos" com els "barbres blancs"; tant el conservadurisme castellà del sr. Maura, com el lerrouxisme anticatalà. Conclou acusant en Corominas d'atacar la seva pròpia cultura i qualifica el seu nacionalisme de "suicidi".

"La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". *La Veu de Catalunya* (23-XI-1915), Portada. Reproduït a *El Vallés Nou* el

28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.

Article molt extens (6.820 caràcters) publicat també a "La Veu de Catalunya" en què duia l'avantítol "La qüestió de la llengua". Puig fa ostentació del seu estil irònic més pur, que en el títol, a l'inici, i al final del text es converteix en sarcasme contra el diputat Royo Villanova, cèlebre anticatalà, que va portar al Parlament el problema de la llengua catalana quan sembla que es va molestar per un rètol en català durant una visita a Barcelona. El defineix com "el nostre irascible col·laborador, ple d'espontaneïtat" i el compara indirectament a un primat. Segons Puig, a Royo el molesta que es parli català, i a Madrid, on encara es viu com als temps del general Espartero, desconeixen que a Europa ja es parla del lliure ús del propi llenguatge. A més la premsa madrilenya lliberal l'increpa i un catedràtic, fins i tot, insta el ministre de Governació a reprimir la llibertat de la llengua. La culpa del retard amb què es viu a Madrid és segons Puig la pobra bibliografia que tenen, i que les idees triguen trenta anys a ser traduïdes "i l'home que traspassa la frontera i aprèn un llenguatge i torna, és un súper-home durant un quart de segle". En canvi a Catalunya es parlen idiomes, es viatja, i el català es fa entenedor. Les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans sovint troben tancades les portes a Madrid però obertes les d'Europa. I és la imposició del castellà, la que causa retard a Catalunya. Puig recorda –tema recurrent en ell– com es va sentir vexat a l'escola, quan essent infant, li van imposar el castellà. També és un tema de sentiment, els catalans se senten maltractats i s'amaguen per no ofendre com els negres que "abandonen a Amèrica el lloc del teatre o del tramvia per no ofendre els blancs". Per a Puig s'ha acabat la "cortesía negra", demana una mútua tolerància i conclou recordant que "al nostre poble el mou més que un pa una bandera, i és ben segur que no governaria en pau el que s'atrevis a aquesta qüestió de la llengua catalana."

1918

"Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".

"La Veu de Catalunya" reproduïx íntegrament un article de Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat, al diari 'El Liberal', sense títol, i que com a tota referència temporal porta 'Madrid, 29, 2 tarda'. És un article molt agre contra els polítics i diaris espanyols que considera incapaçs d'entendre el problema nacionalista per la seva suprema ignorància de la realitat espanyola i internacional. Cita "ABC" i "EL Debate" i "otros dignos periódicos" que no van entendre el seu discurs a les Corts sobre Federalisme i Autonomia, i els polítics Royo Villanueva, Sánchez de Toca i García Prieto, les intervencions dels quals replica. Els considera analfabets en règims polítics en general i sobre el Federalisme i l'Autonomia, models polítics en què viuen les set desenes parts del món civilitzat. Afirma que coneixen tan poc Catalunya com Irlanda que acaba de proclamar-se independent, i li sembla que se li dirigeixen com si ho fessin a la Catalunya del 1880, quaranta anys enrere, on encara viu ancorada gran part d'Espanya. Li sap molt de greu el fals clixé que molts espanyols tenen de Catalunya, sobre la modernitat de la qual ell fa un autèntic panegíric. També lamenta que Espanya va passar la meitat del segle XIX lluitant contra el progrés, la ciència i les llibertats individuals. Acaba amb uns símls molt divertits que devien ofendre de ben segur els seus contrincants polítics: "los gobernantes de levita residen en suntuosas salas Luis XVI traídas desde Francia; pero ni con 'boiserie' ni con los muebles de laca ha venido ni una idea. Nos figuramos hablar con un hombre del siglo XX y nuestro interlocutor es el duque de Alba disfrazado o el conde-duque de Olivares afeitado y recortado el bigote, si no es Viriato que, recién bañado, se sienta con la mentalidad del guerrero primitivo en la silla de primer ministro de un Estado moderno."

1919

"Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". *La Veu de Catalunya* (1-I-1919).

Amb nostàlgia, Puig i Cadafalch repassa els noms dels seus companys fundadors de "La Veu de Catalunya" com a diari l'any 1999, i amb sentiment, reproduïx un al·legat patriòtic que va escriure com a president del Centre Escolar Catalanista anys abans (1888-1890). Afirma que, al cap dels anys, la pàtria "espera l'Autonomia, que és la llibertat, que és la cultura. Que sigui el vintè aniversari de 'La Veu de Catalunya' el pòrtic de l'any primer de la Pàtria nova." Aquesta cloenda s'explica perquè en aquells moments s'estava preparant el Projecte d'Estatut d'Autonomia de

Catalunya de 1919, que seria aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat el 24 i 25 de gener amb el suport de tots els partits catalans. Francesc Cambó va defensar el projecte a Madrid, però la proposta no va ser aprovada i les Corts van ser dissoltes.

1922

___ "A la Joventut". Galanies. *Revista mataronina de Joventut* (31/05/1922), p. 3.

Puig apel·la a la consciència de propi poble per recuperar la seva personalitat. Mentre la decadència va acompanyada de l'oblit identitari, en canvi, hi ha com una acció recíproca entre aquesta consciència nacional i la força del poble.

1923

___ "Barcelone et l'unité catalane". *Le Feu* (1923), p. 351.

Article d'opinió que encapçala un monogràfic titulat "Barcelone", però que està dedicat a Catalunya, per la revista francesa Le Feu, "òrgan del regionalisme mediterrani". Com a President de la Mancomunitat, Puig denuncia que Catalunya sofreix un retard històric en el sector públic, a conseqüència que les generacions immediates a la contemporània van actuar com a comparses de la cultura i la política espanyoles. Qualsevol polític espanyol mediocre s'erigia en protector del poble català "com els senadors de Roma a les seves colònies"; Catalunya li responia amb una comèdia electoral simulada de tant en tant, i com a recompensa, "la industriosa Catalunya" rebia un aranzel protector d'algun sector industrial: "Érem la capital 'activa', 'laboriosa', sense cap més aspiració". Tanmateix, Puig argumenta que la situació ha canviat des de fa quatre o cinc anys i s'està acomplint el desig generalitzat d'autonomia gràcies a un moviment nacionalista constructiu que pren forma en la Mancomunitat de Catalunya. Per motius històrics, conclou Puig, Catalunya es concentrava en Barcelona i aquesta injustícia històrica ha estat reparada per la Mancomunitat: "La nostra tasca ha estat restablir la unitat del país".

___ "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. *Diari de Mataró* (24-III-1923).

Breu preàmbul que escriu en Puig i Cadafalch, en qualitat de President de la Mancomunitat de Catalunya, i que encapçala un monogràfic amb què el "Diari de Mataró" fa constar la seva adhesió a la festa d'homenatge a la llengua catalana, organitzada per l'entitat Nostra Parla i secundada per altres entitats de la ciutat. El monogràfic està compost per textos de signants il·lustres, a qui se'ls ha demanat la col·laboració. El text principal d'en PiC expressa l'ofensa que sent el poble de Catalunya pel menyspreu que rep la seva llengua, expressió de la personalitat com a col·lectiu. Com a reacció davant d'aquesta actitud negativa, Puig manifesta que cap raó farà canviar de llengua al poble.

1924

___ "Els deutes de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (24-III-1924).

Puig i Cadafalch adreça aquest article al President i al Consell de la Mancomunitat, lamentant llur manca de cortesia demostrada en les assemblees públiques, en atacar els absents. Justifica el text per rebatre'ls les afirmacions que hi ha fet el sr. Alfons Sala. Les considera mancades de precisió de llenguatge, atès "el dia que el càlcul es feia, que les quantitats pendents de pagament canvien d'un dia a l'altre" i els recorda, que hi ha un dia determinat per conèixer el deute: el 31 de març de cada any. Aquest deute que anomena "resultes", inclou comptes pendents de pagament i partides compromeses. Puig esgrimeix diversos mitjans utilitzats per en Sala, per tal d'inflar el pressupost de l'any 1923-24, entre ells: la campanya perquè els pobles no paguessin; la campanya per fer impossible l'emissió de títols; l'aprovació de preus de les obres aturades durant anys, per carregar-les al pressupost vigent, i el fet de no pagar en el darrer trimestre de l'any econòmic. A més, es pregunta per allò que s'acredita dels ingressos procedents d'altres conceptes diferents del contingent. Finalment, Puig adverteix la intencionalitat d'aquestes xifres dubtoses per a les infraestructures de cultura, tal com revelen unes paraules a la Memòria d'en Sala: la destrucció de laboratoris "y de otras pomposas instituciones de muy discutible valor".

___ "Els números del Sr. Sala són falsos". *La Veu de Catalunya* (1-IV-1924), p. 5.

Amb voluntat pedagògica i explicació dels conceptes econòmics, Puig i Cadafalch argumenta en

aquest text els comptes dels darrers pressupostos, per tal de demostrar la falsedat dels números aportats per la Memòria del President de la Mancomunitat, Alfons Sala. Parteix del fet que, en la data de fi de l'any econòmic, a 31 de març, no es pot haver cobrat ni pagat les quantitats que vencen el mateix dia, i això sembla que no ho ha tingut en compte el senyor Alfons Sala, en el deute de prop de 13 milions que hi troba. Puig mostra un quadre dels ingressos o contingent que paguen els municipis a la Mancomunitat i que quedava pendent de pagament en els tres anys liquidats (1921-23), amb quantitats totals que "comprenen el ròssec dels anys anteriors". Exposa que, a 31 de març, si d'aquesta quantitat pendent de cobrament, se'n dedueix l'import del trimestre de l'any corrent, un cop vençut, es veu la diferència, i aquesta és una quantitat mínima, i els deutes endarrerits es liquiden ràpidament. Però la dada d'en Sala, provenia del mes de desembre, en què "hi havia recaptat més de la meitat de resultes, o sia 2.700.000, i dos terços de la xifra total de contingent consignada en pressupost, o sia 9.000.000." I si es resta aquest total de les quantitats vençudes del 1922-1923, més del 1923-24, la diferència pendent de cobrament és quasi de quatre milions de pessetes, xifra, que el senyor Sala i els seus financers han convertit en prop de deu milions de pessetes. Per tant, conclou que els números d'en Sala, són falsos.

1925

— "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1925).

Puig i Cadafalch comenta la liquidació definitiva de la Mancomunitat de Catalunya, amb motiu d'una nota que publica el senyor Josep Maria Milà i Camps, President de la Comissió Liquidadora. Compara aquesta liquidació dels anys 1924-25, amb la de l'any anterior, 1923-24, administració en la qual Puig va intervenir, i també es fonamenta en el pressupost per a 1924-25, per tal de formular nou afirmacions: el "muntant" de la liquidació del vell règim és gairebé igual al del nou règim; les quantitats demanades al préstec són semblants; igualment ho són, les quantitats pendents de liquidació al final de cada pressupost; el darrer pressupost segueix en proporció anàloga els pressupostos de la política vella, i "el muntant del seu total és major a tots els pressupostos anteriors"; la diferència entre ambdós pressupostos, consisteix en haver canviat l'objecte de les despeses; el pressupost de cultura s'ha reduït clarament a la meitat; mentre el sr. Alfons Sala diu que hi ha deute, la liquidació de 1923-24 se salda amb "un excés dels ingressos totals sobre les despeses", tot i que aquestes han estat superiors als anys anteriors; se li parla al sr. Milà i Camps, de deute peremptori de setze milions de pessetes, així com de la necessitat de cobrir amb més de cinc milions els compromisos per als pròxims exercicis; després de tot això que Puig anomena "disbauxa", el resultat és que hi ha equilibri entre l'actiu i el passiu del balanç de liquidació i la xifra dels interessos dels emprèstits "es amplia y desahogadamente compatible con los respectivos presupuestos de las corporaciones deudoras".

1929

— "Els primers dies de La Veu de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (4-I-1929).

Trenta anys després de la fundació de "La Veu de Catalunya" com a diari (l'1-I-1899); Puig i Cadafalch en fa una rememoració filtrada "en l'estil que es gasta, 'Ad usum delphini', m'enteneu?". En recorda com van buscar el capital amb Prat de la Riba, quan van llogar el local de la Rambla de les Flors, la impremta, i com un tal Muntanyola s'encarregava de les finances mentre que ell, en Prat i en Duran només cercaven un gran valor moral. Crítica de passada en DiM: "No faltava, com en tota escissió amb ses grans qualitats, fetes malbé per petit [sic] defectes, En Lluís Domènech". Recorda molts noms, com en Raimon Casellas, a qui van anar a buscar com a professional, les col·laboracions de la feminista Francesca Bonnemaison, esposa de Verdaguer que signava "Framar" i traduïa els poetes occitans —es feia occitanisme— (també esmenta el Felibrisme mistralià) molts i molts noms de col·laboradors, i anècdotes, com el trencament de la màquina d'imprimir a mitja tirada, les temperatures de ple estiu que van sortir l'1 de gener, o la compra de la rotativa més gran de Barcelona. Als 62 anys rellegeix aquells diaris antics "amb un plaer dolç, d'agradable dolçor agredolça, com de llimonada, la dolçor que em plau" i es retroba "en les descripcions anònimes i en els escrits de polèmica". Es congratula que les idees i el programa de "La Veu de Catalunya" no s'han abandonat mai i que "Al cap de trenta anys ens lliga, amb els primers i els que després vingueren, a tots la mateixa amistat, refermada pel comú sentiment pairal".

1930

— "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". *La Veu de Catalunya* (27-

II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..

Puig denuncia en aquesta sèrie de sis articles a "La Veu de Catalunya" les pressions i censures que va exercir Primo de Rivera contra la Mancomunitat i contra ell mateix en els últims mesos d'existència de la institució i primers de la dictadura. Puig i Cadafalch desglossa detalladament com es van esdevenir els fets de la desfeta de la Mancomunitat l'any 1923 i justifica el seu paper al capdavant de la institució, basant-se en què Primo de Rivera va canviar el seu discurs inicial de respecte a Catalunya, a la seva llengua i a les seves llibertats, per un discurs de repressió total. Puig parla de censures concretes, de limitacions, i fins i tot parla de l'autocensura del general, que canvia i manipula les seves pròpies manifestacions: «és encara menys explicable que després es dediqués a perseguir les mateixes idees que havia professat i a fer esborrar per la censura les pròpies velles manifestacions.» El mateix dia del cop d'Estat, el 13 de setembre de 1923, Puig, com a president de la Mancomunitat, va redactar una nota de conciliació amb el nou dictador.

Al segon article de la sèrie, Puig explica que la nota va sortir publicada suprimint una al·lusió a les nacions lliures, és a dir, que la frase següent, li van eliminar tot el parèntesi: «...la existencia colectiva de España, que para ser grande, conservando su unidad estatal, ha de ser varia y formada de regiones libres (naciones, usando la palabra de los clásicos castellanos, repetida en la terminología moderna)». Puig segueix la crònica dels fets explicant que «Els diaris en daven compte al vespre [de l'entrevista entre Puig i Primo], visats per la censura...». A l'últim article de la sèrie és on Puig parla més obertament de la tasca de difamació que la dictadura va fer de la Mancomunitat, de la qual en falsejava les xifres, i de com la fèrria censura no permetia els afectats de rectificar: «Uns quants secretaris d'ajuntaments se suïciden... Es parla de sous immensos, de disbauxes de milions, de dèficits fantàstics. A les difamacions amb prou feines la censura deixa oposar uns nombres lacònics.».

— "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". *La Veu de Catalunya* (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.

Aquest article publicat a "La Veu de Catalunya" on Puig i Cadafalch treu foc contra el diari "La Publicitat", resulta tan polèmic que serà reproduït íntegrament el mateix dia pel diari "La Nau", que el qualificarà com "de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu (...) periodísticament molt superior als de la sèrie de dies enrere sobre la Mancomunitat i la dictadura" i n'analitzarà minuciosament els arguments de PiC. El diari "La Publicitat" és l'òrgan d'expressió d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig i Cadafalch, que té com a òrgan d'expressió "La Veu de Catalunya". En aquest article Puig, molt molest pels comentaris de "La Publicitat" contra els seus articles d'autodefensa a la sèrie "La Mancomunitat i el dictador" segueix autojustificant-se i ataca directament "La Publicitat": "molts extremistes es passaren a l'enemic, La Publicitat no ha tingut per a ells un blasme" o "els meus companys de 'La Publicitat' van per mal camí".

— "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". *La Nau* (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.

Parla de crítica dura contra Puig i Cadafalch al diari "La Nau", quan explica que els membres d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig, carreguen les tintes des del diari "La Publicitat" contra Puig i Cadafalch, quan aquest acaba de publicar a "La Veu de Catalunya" la seva sèrie «La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador». "La Nau" s'alinea amb "La Publicitat" i reproduïx i comenta negativament l'article furibund de rèplica de Puig «Als polítics eminents de 'La Publicitat'». "La Nau" diu: «En resposta a les censures d'Acció Catalana, en Puig i Cadafalch ha publicat a "La Veu de Catalunya" un article de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu. La ira de l'expresident, tant de temps continguda, esclata ara amb força.».

— "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". *La Veu de Catalunya* (14-V-1930), p. 5.

Puig i Cadafalch comença l'article tot lamentant, que si bé sovint veu com les seves obres s'atribueixen a d'altres, aquesta vegada se li atribueixen actes que ell no ha fet, en aquest cas d'instigació de la Dictadura d'en Primo de Rivera, anys enrera. Les acusacions provenen del polític

Santiago Alba en els seus articles publicats a "La Nación", de Buenos Aires, entorn d'unes escenes esdevingudes al Palau de la Generalitat en les quals entreveia expectació el dia següent al cop d'Estat. En Puig se sent obligat a defensar-les, per l'atac que suposen a la institució de la Mancomunitat. Per tal de desmentir-les, en primer lloc, al·lega els seus articles 'La Mancomunitat i el dictador', publicats a "La Veu de Catalunya". En segon lloc, diu que no podia mantenir secrets amb el general Primo de Rivera, perquè la única comunicació que hi establí, consistí en una nota publicada. I per últim, argumenta que no podia col·laborar amb el cop d'Estat atesa la seva "manca d'entusiasme pels governs forts". Conclou que si Dictadura no va ser rebuda amb gaire sorpresa a Catalunya, era perquè representava la continuació d'un règim absolutista, que cohibia l'activitat de les institucions catalanes com, també, recorda ho havia fet el mateix senyor Alba des del Ministeri de Governació.

___ "Catalunya quincalla!". La Veu de Catalunya (19-V-1930).

"Catalunya quincalla!" o "llengua espingarda" són entre altres, els qualificatius de menyspreu per referir-se a tot allò català, i que escriuen "els homes àguiles en periòdics de Madrid i Barcelona", aquells que han sortit de la presó o han vingut de l'exili després d'haver lluitat per "un ideal quincalla". Puig i Cadafalch recorda que el tema és vell i cita unes paraules del Sr. D. Melquíades Álvarez en una sessió al Congrés de diputats, quan per primera vegada es presentaven els diputats elegits per Solidaritat Catalana i els deia: "Vuestro empeño es de entendimientos mediocres". Puig li responia, aleshores, amb cert to irònic, que allò que anomenava "mediocritat" o ideal "quincalla" havia permès forjar una literatura i un art que ha arribat a tota Europa. Passats els anys, recorda que "els homes mediocres" han anat més enllà, tot fent possible l'activitat de l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat nova, així com la tasca per normalitzar la recerca catalana i difondre'n l'admissió de la cultura científica a les grans Acadèmies i Universitats del món. I també, han fet la Mancomunitat. Finalment, demana no pendre's seriosament el tema, i es qüestiona si l'home "glossador paradoxal".

1931

___ "La Cultura i la República". La Veu de Catalunya (9-IV-1931), Portada.

Tot coincidint amb "l'ingrés en el fervor esquerrista d'homes il·lustres formats en l'ambient de la Lliga Regionalista", Puig i Cadafalch expressa la seva oposició en aquesta tendència ideològica. Per això, esgrimeix fets històrics amb els quals remarca l'esforç cultural de Catalunya, unes vegades, sense i, d'altres, contra les esquerres catalanes. Entre els exemples, esmenta l'obstrucció al pressupost d'Instrucció i a la creació de laboratoris i seminaris, per part del sector republicà. I retreu, sobretot, que l'esquerra no ha iniciat cap de les grans institucions d'ensenyament, d'entre les quals a Barcelona, en destaquen tres de fonamentals: la Comissió Municipal de Cultura, el Patronat de la Universitat Industrial i el Consell de Pedagogia de la Diputació. Comenta la tasca d'en Prat de la Riba i d'ell, en la segona i tercera institució. L'obra del Consell de Pedagogia s'emprengué en el període en què en Prat presidia la Diputació i PIC la Comissió d'Instrucció Pública i perdurà fins l'any 1923. En canvi, recalca que els hereus d'en Prat, no crearen institucions. Finalment lamenta "la moda d'apropiar-se d'obres d'altri" i que s'oblidi tot el que ha fet en la seva trajectòria institucional i política: "ja quasi vell, em trobo que no he fet res, i que tot ho han fet els meus admirats contradictors".

___ "Mal per mal, votaré la Lliga". La Veu de Catalunya (11-IV-1931), Portada.

Puig i Cadafalch dóna suport a la frase amb què titula l'article, l'endemà d'haver-la sentit al Passeig de Gràcia a un transeünt jove. D'aquesta forma, es preocupa per llimar diferències i lluny de perseguir la perfecció en els acords del partit que ell ha seguit ben de prop, defensa que, els grans partits democràtics es formen amb "els pensaments diversos units per l'acció, sacrificats de vegades per l'acció" i que "l'eficàcia humana exigeix acontentar-se amb la imperfecció". En aquest sentit, el programa de la Lliga, "dintre d'una finalitat ben definida" dóna cabuda a una tipologia molt àmplia de persones i de pensaments. I allò important és no perdre nous moments o ocasions per a l'obra de la Pàtria.

___ "Per la Pau". La Veu de Catalunya (18-IV-1931), Portada.

Article de Puig i Cadafalch, tot just després dels resultats de les eleccions amb el triomf d'Esquerra Republicana al govern català, l'abril de 1931. Comença amb un to esperançat: "Hem aconseguit, almenys, la constitució d'un nou govern, en harmonia amb el d'Espanya, que regeixi i administri

Catalunya en els seus afers peculiars". Tot seguit, apel·la a la col·laboració de tots, per tal de consolidar-lo i estructurar-ne les seves relacions. Recorda les ocasions històriques per a l'autonomia que han estat malmeses pels mateixos catalans; les diferències i discòrdies amb el sector republicà. Tanmateix, posa èmfasi en què les diferències han estat per problemes de tàctica, "no de finalitat, quant al problema de la llibertat de Catalunya". I que si bé "ens separaran, encara, molts problemes en el temps a venir", aquests es discutiran dins el "règim Català estatut". S'ofereix amb els seus, a assistir el nou partit elegit en la discussió i l'alerta del perill de governar sol, tot cercant la divisió. Conclou recordant el deure que té el govern, "de fer un poble", lluny de qualsevol interès partidista.

— "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". *La veu de Catalunya* (5-V-1931), Portada.

A l'hora de treballar per al pròxim Estatut de Catalunya del 1932 (Estatut de Núria), Puig i Cadafalch suggereix l'exemple del procés d'elaboració del de l'any 1919 que fou presentat al Govern de Madrid on va ser rebutjat però va provocar la dissolució de les Corts. Va començar el 1918 amb el plebiscit de la majoria d'Ajuntaments en pro de l'autonomia catalana i s'hi adheriren multitud d'associacions de tot Catalunya. El Consell de la Mancomunitat amb representants de tots els partits catalans i de les quatre províncies, en redactà les Bases. Malgrat el fracàs de la gestió al Parlament espanyol, el Consell de la Mancomunitat reuní l'Assemblea Constituent, on hi assistiren els diputats i s'hi adherí el sr. Francesc Macià. L'Assemblea reconegué "la total potestat d'un Parlament i d'un Govern Català que regeixi la seva vida interior". Després es presentà l'Estatut a una Assemblea de Municipis catalans. Els Municipis s'hi adheriren i en l'acte solemne foren representats tots els partits catalans. Finalment, PiC apel·la al govern de la Generalitat del moment, a esdevenir, com aleshores, el representant de tots els partits de Catalunya.

— "El programa de la pau catalana". *La Veu de Catalunya* (23-V-1931), portada.

Puig i Cadafalch s'adreça als qui presideixen Catalunya, per reclamar-los la unió de tot el poble –ja demanada per l'Estatut de 1919–, i davant d'un nou Estatut que corre el risc de no ser discutit per un sector immens de Catalunya. Així, es qüestiona si es vol constituir una Catalunya de tots, i un Estatut discutit entre tots. I recorda que, després de tot, quedarà un gran programa a començar: estructurar de nou, social, moral i políticament, el país, i restablir la concòrdia destituïda per la dictadura. I en el vell programa de la Mancomunitat que cal recuperar, hi ha la dotació de les infraestructures de cultura al poble, i altres mesures que segons Puig hi ha d'haver abans de qualsevol reforma proletària. Per a fer-ho demana "ressuscitar alguns dels profetes enterrats i apedregats".

— "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1931), p. 5.

Puig i Cadafalch reclama una clàusula crítica per a l'estatut que s'està preparant -referèndum Estatut de Núria 2-VIII-1932-, en relació amb els mitjans econòmics de la Catalunya autònoma. I atesa la seva importància, proposa adjuntar-li un pressupost. En ell s'hi recollirien les dades amb què Catalunya contribueix a les despeses de l'Estat – import que veu de localització difícil- i la quantitat que s'esmerça a Catalunya, un precedent de les modernes balances fiscals. El pressupost de la Generalitat s'obtingria d'aquestes contribucions unides al pressupost de les Diputacions Catalanes. A tall d'exemple, compara les xifres de les darreres estadístiques, amb els ingressos i despeses d'altres països europeus. El resultat revela que, en proporció a la densitat de població, el percentatge que Catalunya destina a Instrucció Pública és molt inferior. I que el pressupost català invertit en cultura representa un "terç" de la inversió que es fa en països europeus. Puig senyala que aquesta anàlisi és només un avís, i que calen escoles de tot tipus i millora social, "però només fins el punt que no faci minvar la nostra riquesa". De Madrid creu que podrien imposar una "nova civilització", raó per la qual, no vol "el programa senzill que tant aplaudeix una joventut daurada a l'Ateneu", ni tampoc el retorn al comunisme. En aquest sentit, considera pitjor i més ridícul caure en la "barbàrie" des de la "mitja cultura" –entenem amb infraestructures mig fetes-, que des de la civilització.

— "Després de les aclamacions cal l'obra". *La Veu de Catalunya* (5-VIII-1931),

Portada.

En el moment en què l'Estatut de Catalunya acaba d'obtenir la unanimitat de tots els partits catalans, Puig i Cadafalch com a membre de l'oposició manifesta el seu dret a fer una crítica més lliure als qui governen. Per començar, considera que, en lloc de seguir un procediment de discussió democràtica partir de la unió de tots els partits catalans –com es fa en els grans Estats-, s'ha seguit un procediment molt semblant al realitzat pel Príncep de Mònaco: encarregar l'Estatut constitucional el seu poble a un advocat expert. A Catalunya, la diferència és que, "l'advocat expert ha tingut el bon encert de posar sota el paper transparent en què escrivia, l'Estatut del 1919" que fou discutit i reformat per representants de tots els partits, pels diputats de Corts, i pels membres de l'Assemblea de la Mancomunitat. I diu que, possiblement, aquest fet condueix al President Francesc Macià a rectificar i admetre que el nou projecte és "obra de tots". Però els adverteix la difícil representació que tindran a les Corts com a partit en solitari. Tot i que, des de fa pocs mesos la Generalitat és una Diputació única per a Catalunya, com ho era la Mancomunitat, "uns comissaris regeixen els serveis de les altres tres províncies", i lamenta que la Generalitat no ha refet encara la unitat desfeta per la Dictadura. Critica la lentitud per a reformar els plans que donà la dictadura en l'ensenyament tècnic i universitari, i també, per "crear de bell nou" el Consell de Sanitat i Beneficència. Els motius els troba en el fet que uns pocs caps que monopolitzen el Govern, no donen abast a l'activitat trifàsica –a les Corts, a la Generalitat i als Municipis-, malmeten energies i envolten Catalunya d'una "altra anarquia".

— "La supressió de les ordes religioses". *La Veu de Catalunya* (25-VIII-1931), Portada.

En aquest article, Puig i Cadafalch qüestiona "als diputats que han redactat el projecte de la Constitució si han fet el pressupost del que costaria la supressió en sec dels serveis públics que presten a Espanya les ordes religioses". Tot seguit, esgrimeix les conseqüències que podria tenir una vaga general a hospitals com Sant Llützer o les Cases de la Maternitat. Pel que fa a ensenyament exposa l'absència de primària a diversos pobles catalans i la manca d'Escoles d'Arts i Oficis a bona part del territori; en canvi, l'ensenyament secundari i de comerç és possible en moltes ciutats gràcies a les ordes religioses. Amb un càlcul simulat demostra que la substitució per Liceus i Escoles de comerç seria un cost gens assumible. A més, alerta de la manca de mestres, atesos els seus "sous míseros". Conclou que, davant els problemes difícils i urgents, "la República es complica absurdament la vida" i alerta de la fatalitat històrica a què s'exposa, i que caigué en les Repúbliques d'altres temps i nacions.

— "Les constituents". *La Veu de Catalunya* (12-X-1931).

Crítica contundent a les Corts Constituents de la República Espanyola. Puig i Cadafalch, considera que aquestes, estan formades per catedràtics en Dret o en Lletres, que no s'encarnen en l'home polític ni investigador, sinó en el "glossador", "repetidor" o "místic intuïtiu". Els acusa de manca de realisme, de fer el "joc del snobisme polític" i d'elaborar un programa sense finalitat pràctica. Qualifica la Constitució que hi redacten, d'assemblar-se més a un "assaig redactat com a exercici pràctic", en el qual s'hi recullen notes entorn de les "novetats de les Constitucions dels suburbis d'Europa". També li mereix descredít el procediment de votació dels temes més fonamentals i complicats. I senyala que aquestes Corts estan lluny d'alguns exemples d'accions parlamentàries dutes a terme a Anglaterra i a França. I conclou que "no fundaran res immortal".

1932

— "El que paga Catalunya". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1932), Portada.

Puig i Cadafalch exposa les dades del darrer estat de recaptació per províncies, de l'any 1925-26, publicat a l'"Anuario d'Espanya", per tal de mostra la comparativa de la proporció entre la recaptació a Catalunya i la del total d'Espanya, en les partides computables. El resultat revela que, en aquell any, Catalunya pagava aproximadament el terç del total que pagava Espanya. Puig adverteix que, en l'any que escriu l'article, aquesta diferència ha augmentat, i cal tenir en compte que, Catalunya no arriba a una setzena part de l'extensió d'Espanya. A més, sospita, amb certes reserves, que "una proporció anàloga regeix en els impostos no tant fàcilment localitzables". Creu que aquestes dades haurien de ser un estímul a la República. I suggereix un pressupost suportable superior per a Catalunya, si l'esforç d'Espanya "s'uniformés". Finalment, presenta les dades com al·legació per demanar una certa autonomia econòmica.

___ "L'Elogi de la Lliga". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1932), p. 7.

Amb aquest text Puig i Cadafalch recorda l'obra feta per la Lliga com una de les organitzacions que "ens han menat al tros d'Història que estem vivint", en un moment en què acaben de ser escollides les noves forces del Govern de Catalunya -amb la victòria d'Esquerra Republicana. Per això, reproduceix l'escrit del senyor Angel Samblancat, publicat a "La Campana de Gràcia", el 1916. En ell, l'esmentat senyor hi enalteix l'obra feta per la Lliga, en contrast amb les mancances i errors que admet del republicanisme del qual n'ha estat membre i que ara li desmereix. Així enumera accions de la Lliga en tres àmbits: l'industrial i urbanístic, les reformes social, i l'ensenyament i la cultura. Puig diu que es limita a signar l'article com a "arxiver desordenat de papers vells".

1936

___ "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". *La Veu de Catalunya* (7-II-1936).

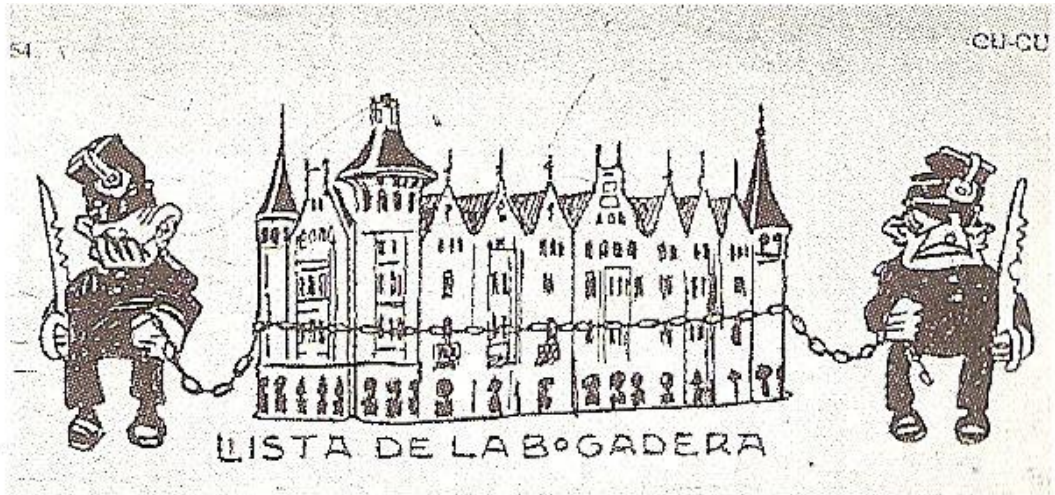
Amb al·lusió a les aspiracions comunistes del senyor Francisco Largo Caballero fins aleshores president del partit socialista espanyol, Puig i Cadafalch utilitza un text del programa comunista extret de la comèdia d'Aristòfanes i representada a Atenes l'any 392 abans de Jesucrist. En el fragment reproduït, les dones reunides en assemblea promulguen el comunisme davant d'una Atenes empobrida per les guerres. El desenllaç resulta un fracàs, i s'exemplifica amb un dinar, en què segons Puig, els "aprofitats" hi apareixen en primer terme, mentre altres "com avui, no troben què menjar". Contrari en aquesta ideologia, finalment recorda que també Rússia torna "al règim normal del treball lliure i del profit de qui treballi".

___ "El comunisme bàrbar". *La Veu de Catalunya* (29-III-1936), Portada.

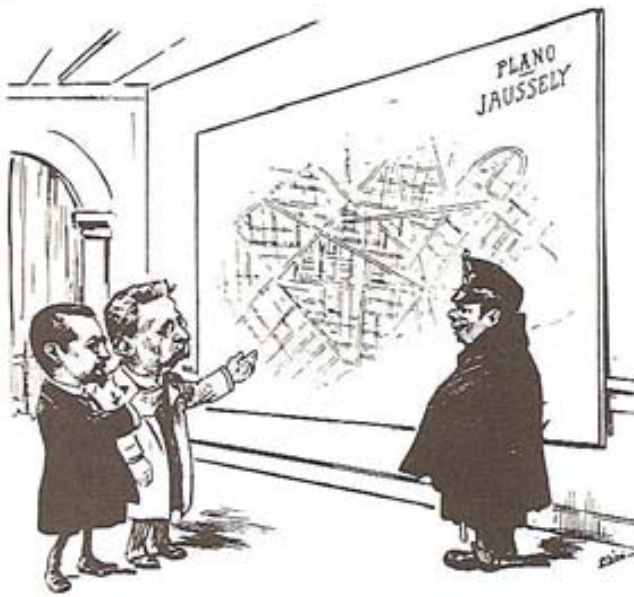
Puig i Cadafalch, sense intenció d'ofendre, parteix del concepte de "bàrbar" utilitzat pels alemanys descendents d'aquells, segons el qual es refereix a les emigracions de pobles. Segons Puig, en les emigracions hi ha hagut sempre l'aspiració a posseir millors terres, i a embrancar-se en guerres per aconseguir-ho. Però quan eren reduïts per la força, aleshores havien de repartir-se les terres i, fins i tot, els valors culturals amb els pobles amb qui s'establien. Trasllada el tema als temps contemporanis i considera que "quasi tots els comunistes són emigrats", i es qüestiona amb cert to irònic "que cap català sigui comunista". Tot seguit, en suggereix possibles explicacions: "Tot seria de l'Estat, l'Estat ho fóra tot. Tots coneixem que vol dir l'acció i la intervenció del poder suprem de l'Estat en aquestes terres assolellades del migdia." I es pregunta sobre "què seria de nosaltres". Conclou que, a la Rússia on "tots són pobres", el treballador català hi ha d'oposar el lema americà de: "tothom ric".

___ "Dels Jocs Florals al Parlament". *La Veu de Catalunya* (19-V-1936), Portada.

Puig i Cadafalch evoca el record de tots els homes de la cultura del país, que amb tot i les seves diferències, feren possible l'entrada de Catalunya a la política: poetes, dramaturgs, historiadors, homes de ciència, entre altres. I diu: "Fou un fet extraordinari el baixar de la torre de vori a la plaça pública, (...) dels versos o de l'article teòric al discurs al Parlament". I afegeix que encara fou més extraordinari l'obra anterior: el ressuscitar la Pàtria, l' enamorar-se novament de la terra al veure-la". Finalment, compara la força d'aquest amor, amb l'amor incondicional d'un home cap a la seva muller i els seus fills, que no té en compte llurs defectes.

La casa Terradas o de les Punxes, befada al "¡Cu-Cut!"

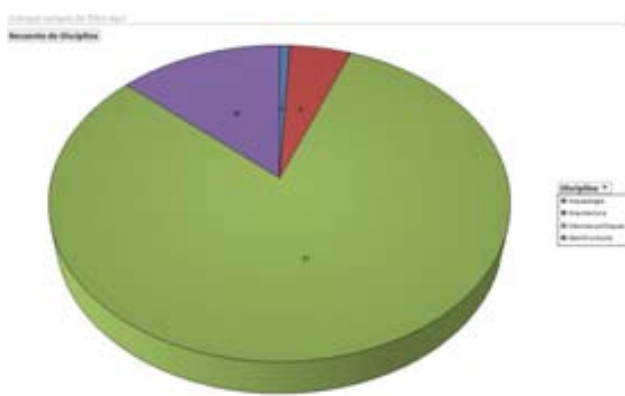

Puig i Domènech i Montaner decidint sobre el pla Jaussely d'annexió de les antigues viles a la quadrícula de l'Eixample

8.2. L'articulisme cultural i els articles de gestió cultural

Puig i Cadafalch comença a escriure en premsa –a banda dels poemes inicials al 1883- amb temes de gestió cultural, la seva dèria. Escriu 4 articles d'opinió de promoció de noves infraestructures culturals abans primer de tema polític. El primer article comença al 1885, reivindicant infraestructures culturals per a Mataró, al següent del 1889 es congratula *de la creació d'una nova institució d'ensenyament: L'Escola d'Arts i Oficis*, al tercer informa que l'Ajuntament de Barcelona ha creat el museu de Reproduccions, al quart felicita el bisbe Murgades pel museu de Vic, al cinquè critica que siguin els membres de San Fernando de Madrid els que hagin de prendre les decisions a la Catedral de Barcelona, i per fi el primer article polític apareix al 1891: “Los federales a Mataró”.

A continuació presentem els 16 articles d'opinió de gestió cultural de Puig i Cadafalch. S'inicien l'any 1885 a *El Semanario de Mataró* i acaben l'any 1933 al *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona*. Els hem resumit i contextualitzat i n'adjuntem les sinopsis. Aquests abstracts es complementen amb dades de context i/o biografies de personatges que es troben en el camp de NOTES de la base de dades. Val a dir que en el pas d'Access a Word s'han perdut molts codis irreversiblement, com la justificació i la cursiva de les capçaleres.

El gràfic circular assenyala en verd les ciències polítiques, en roig l'arquitectura, en blau l'arqueologia i en violeta la gestió cultural.

1885

- ___ "Un memorial á los Reyes Magos". *El Semanario de Mataró* (4-I-1885), p. 2i3
Signat amb el pseudònim H.G..

Article en defensa del caràcter il·lustrat de la població de Mataró, tret que esdevé antecedent del moviment de la Renaixença en què s'emmarca el text. L'autor contraposa l'objecció segons la qual Mataró està mancada de vida intel·lectual perquè no disposa d'associacions d'aquest caire ni de museu arqueològic. Per fer-ho, al·lega l'efecte que la vida comercial i industrial exerceix en la intel·ligència de la ciutadania, les escoles que disposen, el predomini d'homes de carrera i, també, com la intensa vida política del poble els resta temps per fomentar la biblioteca. No obstant això, al final del text demana als Reis Mags que els portin un museu, una associació literària o una bona remesa de llibres de qualitat per a la biblioteca.

1891

- ___ "Carta Estiuhenca, desde Mataró". *La Renaixensa* (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.

Carta a l'amic "D" que explica les novetats de Mataró, especialment entorn d'un quadre del pintor Enrich Monserdà fet per acabar la capella del Sacrament de Santa Maria, que és obra de l'arquitecte municipal Emili Cabanyes. L'harmonització del quadre amb la capella era un tema de difícil solució, però el Sr. Monserdà l'ha resolt "amb bastant acert" per mitjà d'una viva policromia. També informa de la creació d'una nova institució d'ensenyament: L'Escola d'Arts i Oficis, promoguda per Terenci Thos i Codina, i dedicada a fer revivre les indústries del vitrall, la ceràmica i les puntes.

- ___ "Regionalisme Artistich, a propòsit del museu de reproduccions". *La Veu de Catalunya* (13-IX-1891), p. 422 a 424.

Critica l'artificialisme renaixentista del Vignola, el troba caduc i s'alegra que avui l'art estigui lligat al seu context i que l'Ajuntament de Barcelona inauguri un museu. "El Vignola" (1562) o les "Reglesels cinc ordres de l'arquitectura" ha estat el vademècum o llibre de capçalera de l'estil clàssic religiós renaixentista italià des del segle XVI fins els nostres dies.

- ___ "Regionalisme Artistich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". *La Veu de Catalunya* (4-X-1891), p. 459 a 461.

Puig i Cadafalch elogia el Museu Arqueològic Diocessà de Vic, avui Museu Episcopal, i alaba el bisbe Josep Murgades i Gili que ha aconseguit reunir, al claustre de la catedral, la més completa col·lecció d'art de l'edat mitjana d'Espanya.

1894

- ___ "L'absolta d'una indústria mataronesa". *Noticiero Mataronés* (26-VIII-1894).

Mena de rèquiem per la indústria artesanal de Mataró. Puig i Cadafalch lamenta profundament la desaparició de velers, vidriers, gerrers i, especialment, de la figura de la puntaire. Considera que aquesta indústria tradicional ha mort, des del moment que està sent substituïda per l'obra a 'engròs' de la indústria moderna i per la 'quincalla'. Qualifica el fet de retrocés moral i aquest desencís el porta a dir: "no crech en la civilització d'un poble que no produeix art". Destaca l'ús de metàfores amb elements de la natura salvatge, com les onades i la sorra. En conjunt, es fa palesa la seva preferència per l'art antic i arrelat a la terra.

1899

- ___ "Lo dels Museus". *La Veu de Catalunya* (2-X-1899).

Critica al regidor Roig i Torres per la seva gestió al capdavant dels museus municipals i compara els de casa nostra amb els anglesos.

1900

— "Lo de l'Escola de Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.

Puig i Cadafalch denuncia l'estat d'obsolescència en què es troba l'Escola de Belles Arts. Troba caducs i retrògrads els seus programes, tècniques i mètodes d'ensenyament, professors, instal·lacions... Confessa que li cau la cara de vergonya quan pensa en els programes d'escoles d'arts i oficis europees que ha vist en exposicions internacionals i es plany que els professionals de Catalunya faran obres cursis amb aquesta pèssima formació, els únics beneficiaris de la qual són els endollats pels estaments oficials, funcionaris i administratius.

1906

— "Novetats Estantices". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1906), Portada.

Puig i Cadafalch critica la nova joventut que emergeix de les lletres i de les arts, influenciada per la teoria universalista. Discrepa d'en Brossa, a qui qualifica de bromista, perquè davant dels joves, ella tota llei en l'art. Segons Puig, quan l'art no té arrels, ni és local, ni nacional, cal parlar de regla, deei o d'imitació. Finalment lamenta que es pugui tornar a la visió apriorística d'anys anteriors, com si en allò nostrat no hi hagués universalitat.

1908

— "Pel nostre Museu". *La Veu de Catalunya* (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.

Sèrie d'articles, en què Puig i Cadafalch defensa la Junta de Museus de Barcelona, i especialment, la gestió que en fa del Museu de Santa Àgueda. En el primer, parteix de l'acusació formulada per uns diputats provincials i un articulista del "Poble català", a qui al·ludeix com a "esperit subtil", ambdós partidaris de separar els museus per matèries, de diferenciar aquest Museu del municipal i d'acceptar l'amenaça de l'Estat a portar el Museu a Madrid. El segon article, tracta de l'esmena que ell havia presentat als pressuposts de l'Estat, per mitjà de la qual, cedia l'esmentat Museu a la Diputació provincial, ens que en tenia dipositats la major part d'objectes, i li entregava en dipòsit una minoria d'objectes que eren propietat de l'Estat, per tal que, d'aquesta forma, els "objectes que son de Barcelona fossin cuidats per Barcelona". Seguidament, mostra les crítiques, que per aquest motiu, a rebut de la premsa centralista espanyola, però també d'acadèmics catalans, que conceben cada museu amb una única disciplina. En contraposició, Puig creu que cada museu engloba diverses disciplines i argüeix, per això, la impossibilitat de distingir l'obra artística de l'objecte arqueològic, és a dir, la impossibilitat d'explicar l'art sense mostrar-ne la seva evolució.

1909

— "Lo de la cultura". *La Veu de Catalunya* (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola d'Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V--1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..

Aquests dos articles se sumen a la polèmica existent a "La Veu de Catalunya" i "El Poble Català" sobre l'Escola d'Arquitectura.

En el primer, Puig i Cadafalch es dirigeix, agreujat, a l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, llavors director de l'Escola d'Arquitectura, que ja fa cinc anys que ha abandonat la política, que en polèmica oberta amb el Sr. Gubern, president de la Comissió d'Hisenda de la Diputació va defensar l'organització de l'ensenyament oficial des de Madrid i criticar les corporacions populars que no donen títols i que inclouen l'IEC, els Estudis Universitaris Catalans, el Museu d'Art, la Biblioteca de la Diputació, la Junta d'Atracció de Forasters... Puig s'hi torna criticant l'Escola d'Arquitectura per retrògrada i desfassada, i en comenta agrament les mancances, i es confessa entristit per "l'agravi de gent amiga llençat indiferentment, despreciativament, com qui ni pensa en que fereixi". En el segon article DiM ja ha contestat i PiC comença citant textualment moltes de les sagetes enverinades que el seu antic mestre li ha dedicat: l'ànima petita d'artista... Explica que DiM té tendència a criticar i enemistar-se per escrit amb els seus antics amics i que ell li havia vist fer moltes vegades a la redacció de "La Veu de Catalunya" però que ells mateixos les esqueixaven i

"tornat a la normalitat i a la calma, ell ho agraià". Segueix criticant durament l'Escola d'Arquitectura i conclou tancant la polèmica per la seva banda: "Crech un dever social no prestar ni tan sols la col·laboració de la defensa en una discussió degenerada, no per mí ni per causa meva, en grollera y incívil baralla."

1910

— "Aclaració". *La Veu de Catalunya* (15-III-1910), p. 2.

"*La Veu de Catalunya*" reproduïx un article de Puig i Cadafalch a la revista "*La Sembra*" de Terrassa, setmanari de l'Agrupació Regionalista, per tal que no s'atribueixi al señor Cambó "lo que may ha pensat" contra l'Escola de Terrassa. Puig explica la grata impressió que li va causar l'Escola Industrial de Terrassa i la polèmica que va seguir a la visita, amb una carta d'Alfons Sala – l'impulsor de l'Escola- contra Barcelona, que una publicació de Terrassa va reproduir, on malinterpretava les paraules del sr. Cambó. Puig argumenta que des de fa molt de temps que es busca a Barcelona la unificació dels ensenyaments industrials i artístics al voltant de la Universitat Industrial, a l'antiga fàbrica Batlló, com es fa als països anglosaxons. D'aquesta unificació va parlar en Cambó, i ja s'ha aconseguit a les escoles de Manchester i de Londres, aquestes al costat del museu d'art industrial més gran del món. Puig acaba insistint en que Cambó no va parlar mai contra les escoles ni de Terrassa ni de Vilanova i desitjant que després d'aquest article don Alfons Sala "serà un cooperador de la nostra obra y reprovarà la lleugeresa y l'acritut ab que ha sigut judicada".

— "Un experiment. La Residència d'Estudiants a Madrid". *La Veu de Catalunya* (25-X-1910).

L'autor de l'article, J.P., explica que és a punt d'instal·lar-se a Madrid una primera residència d'estudiants. Es tracta de la prestigiosa Residència de Estudiantes que va fundar i dirigir el pedagog Alberto Jiménez Fraud. Diu que es tracta d'una iniciativa de la Junta d'Ampliació d'Estudis i investigacions científiques i que estarà oberta a tots els espanyols i, per tant, també els catalans, que facin el doctorat, es preparin per unes oposicions o simplement hagin d'estudiar (opina que els estudiants seran el grup menys nombrós). J.P. hi explica que de residències d'estudiants se n'instal·laran d'altres, cadascuna d'un tipus diferent, i la compara amb els "colleges" de les universitats angleses. "Això que ara's va començar a Madrid, fa no més que cinch cents anys que dura a Oxford", afirma.

1916

— "Les ensenyances tècniques de la Diputació". *La Veu Catalunya* (27-I-1916).

Continua: 28/I/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/I/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/I/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/II/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona".

Sèrie de sis articles en què Puig i Cadafalch proposa la necessitat de reformes a l'Ensenyament tècnic de la Diputació de Barcelona, i concretament, les iniciatives per a l'Escola d'Enginyers, d'Arquitectura i de Belles Arts de Llotja.

En els primers dos articles fa una anàlisi dels dèficits de coneixements a l'àmbit universitari català, i fa palesa la manca de professorat preparat i en contacte amb la realitat de la seva disciplina.

El tercer article tracta la reforma de l'Escola d'Enginyers. A més de la manca d'un coneixement tècnic com el que hi ha a escala europea, l'escola s'ha vist mancada de recursos materials, com turbines o màquines de gas. Puig considera que tot i que el professorat ha millorat, "persisteix el vell i espanyol enciclopedisme" allunyat de la l'experiència i de la realitat, més adient per formar un cos de ministres, que dirigir la indústria. A més pretén dotar-les de tres ordres de coneixements: els laboratoris químics, els mecànics i l'electricitat.

En el quart article, subtítulat "Les Escoles d'Arquitectura i de Belles Arts", comenta les mancances d'ambdues escoles. De la primera en destaca com a símptomes exteriors el retard d'almenys mig segle, en coneixements científics –matemàtiques i físiques-; la manca d'elements d'història de l'art en els seus estudis, i el retard dels mètodes pedagògics en l'ensenyament del dibuix. Afegeix que tem no haver descrit prou el baix nivell intel·lectual de l'Escola, i a l'expectativa de l'ensenyament dels

auxiliars joves que han vingut a fer classes. De l'Escola de Belles Arts, remarca s'hi perd el temps en "mètodes clàssics" com aliena a la renovació dels oficis de Barcelona. Conclou amb l'esperança que les seves crítiques siguin escoltades, per tal de dotar les Escoles de "vida nova".

En el cinquè article sobre el paper de l'Estat vers les Ensenyament, PiC revela xifres de la seva inversió i les compara amb les de la Diputació. En els resultats de la liquidació del quinquenni entre 1009 i 1913, entreveu que allò que la Diputació inverteix en les Escoles és molt superior, no només als costos de l'Estat, sinó a allò que produeixen les Escoles a l'Estat. A més, l'Estat fa pagar altres serveis a part. Crítica també els sous de certs nomenaments de professorat a càrrec del pressupost provincial. I lamenta, en general,abusos del ministeri en matèria de professorat.

Finalment, en el sisè i últim article, PiC extreu una breu conclusió de tota la sèrie: que l'Ensenyament català necessita una reforma, però tal reforma no pot sr obra de l'Estat. Lamenta que les tres Escoles tècniques descrites i l'Escola de Nàutica, "s'ha aixecat contra la Diputació de Barcelona, que fa quasi mig segle que les sostè (...)" i esgrimeix que sense la Diputació haurien desaparegut. Exposa xifres del pressupost de la Diputació, respecte de l'esforç de l'Estat a la resta d'Espanya. Justifica la "intervenció" de la Diputació a les Escoles que contraposa a les limitacions que el govern imposa al desenvolupament de la cultura catalana i a la i a la inviolabilitat de l'ensenyament oficial.

1930

— "El cas d'En Folch i Torres". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1930).

Quan l'Ajuntament destitueix el museòleg Joaquim Folch i Torres del seu càrrec de Director del Museu d'Art de Barcelona, Puig i Cadafalch surt a la seva defensa, tot al·legant-ne l'obra i, en un moment, en què després d'un període de censura (la dictadura de Primo de Rivera), li és permès de publicar aquest article. De l'obra del destituït, Puig en destaca l'aportació al Museu, d'un conjunt únic de ceràmica moresca i, concretament, de la descoberta al món científic, del grup de ceràmica de Paterna d'entre els segles I i XIV. I pel que fa al Museu de Barcelona, l'ordenació de la col·lecció de teixits i brodats, així com la catalogació de pintures de caràcter únic sobre fusta, entre altres coses. Finalment, demana que se li diguin d'entre els Directors de Museus i Escoles, "els noms de qui posseeix per les seves publicacions recerques títols majors".

1931

— "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1931), Portada.

Puig i Cadafalch es planteja el tema de l'orientació que hauria de tenir la formació i la vida científica a Catalunya, a partir de la transcendència del fet que suposa la instal·lació de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i de la Biblioteca de Catalunya en la Casa de Convalescència, a l'Hospital de la Santa Creu. Puig cerca l'embrió del que ha de ser el mitjà per a la formació del nucli dels "escollits", que segons el seu parer, "són la civilització", allò que diferencia països, com França, d'un "país a mig fer" o d'una "mitja civilització", com els Balcans, a qui considera semblants a nosaltres. Sosté que el problema de l'home polític dels Balcans rau en la dificultat de prendre consciència del propi estat de la cultura. I el programa de cultura ha de contemplar primer formar el "nucli dels escollits". Els homes de la civilització no es formen sols, com ho fa una minoria d'homes d'aquestes terres; es remet, per això, a "dos grans centres d'elaboració d'homes: la Sorbona i la Universitat de Harvard". La primera forma "èlit" de França, la segona, "homes educats en generosos ideals". Honorat per una de les càtedres e Harvard, Puig enalteix aquesta segona com a exemple d'Universitat independent de l'Estat i de la monarquia, amb llibertat de pensament i tradició científica de reputació internacional. Finalment, augura en aquestes institucions a Barcelona, una nova vida científica i la formació dels "homes escollits" de Catalunya.

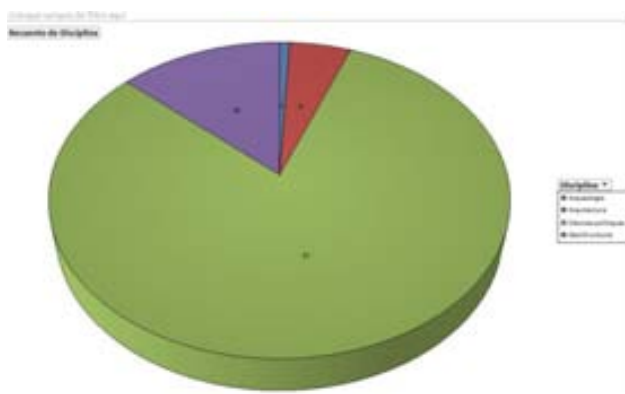
1933

— "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.

Puig i Cadafalch es lamenta que ha fugit de Catalunya una obra cabdal i demana el Museu de Barcelona que almenys en faci una rèplica.

8.3. Els articles d'opinió com a arquitecte, arqueòleg i urbanista

A continuació presentem els 7 articles d'opinió d'arqueologia i d'arquitectura de Puig i Cadafalch. S'inicien l'any 1892 a *El Setmanari català de Manresa* i acaben l'any 1924 a *La Veu de Catalunya*. Els hem resumit i contextualitzat i n'adjuntem les sinopsis. Aquests *abstracts* es complementen amb dades de context i/o biografies de personatges que es troben en el camp de 'Notes' de la base de dades. Val a dir que en el pas d'Access a Word s'han perdut molts codis irreversiblement, com la justificació i la cursiva de les capçaleres.

El gràfic circular assenyala en verd els articles polítics, en roig l'arquitectura, en blau l'arqueologia i en violeta la gestió cultural.

1891

- ___ "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona".
La Renaixensa (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.

Crítica tres membres de la Real Academia de San Fernando de Madrid, per donar el dictamen que ha de convèncer tothom que les columnes de la Seu "La Catedral de Barcelona" poden sostenir el cimbori i que aquest harmonitza amb l'obra antiga de la catedral. Denuncia l'emmotllament a les lleis centralitzadores i com des de l'Acadèmia de San Fernando impedeixen decidir en qüestions artístiques catalanes.

- ___ "L'Academia de Madrit y l'arquitectura regional catalana". *L'Avenç* (30-XI-1891), p. 344-345.

Crítica del projecte per al cimbori de la Catedral de Barcelona, triat -igual que el del frontispici- per la Real Academia de San Fernando de Madrid, projecte que s'hagués hagut de confiar a arquitectes catalans.

1894

- ___ "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau

dels Reis d'Aragó". *La Renaixensa* (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..

Puig es felicita de la iniciativa catalanista de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya -tot i que no li agraden "ses formes á la castellana"- de visitar monuments catalans cabdals. Es visita la capella del palau dels reis d'Aragó i l'arquitecte Bonaventura Bassegoda llegeix part d'una monografia històrica que ha escrit sobre la construcció. També s'alegra del sorgiment d'aquest art que brilla a Europa i que molta gent anomena catalanista. Conclou l'article dient que "al poble que renaix artísticament deixeu-lo anar".

1900

— "La Barcelona d'anys a venir" I-III. *La Veu de Catalunya* (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..

Atac frontal contra l'Eixample de Cerdà, a qui mai no anomena pel nom, sinó només com la "quadricula", l'"Eixample" o bé l'"Ensanche". El molesta que sigui "un dels horrors més grossos del món" comparable a certes ciutats de l'Amèrica llatina. El compara a les galeries de nínxols dels cementiris. Advoca per dissoldre la comissió que el controla i tot l'aparell administratiu que el suporta i que li ha donat la forma que té, les normes de construcció, etc. No pot suportar que sigui un producte del segle XIX, fet a mida del "barceloní comú", que sigui "cursi" i sobretot que sigui una imposició de Madrid que Barcelona no volia.

1922

— "La plaça Catalunya de llarg". *La Veu de Catalunya* (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..

El dimarts 28 de març "La Veu de Catalunya" dedica una doble pàgina 12-13 a la plaça Catalunya, amb un primer article genèric que va signat O i un segon sobre la casa Pich que no va signat. En l'estil del primer s'hi pot entreveure la ploma de Puig i Cadafalch encara que no hi ha cap prova documental que li atribueixi científicament. L'article comença amb la història de la plaça, les diferents remodelacions que s'hi ha fet i el problema congènit que té: el desnivell. L'autor proposa una font monumental al davant del portal de l'Àngel que reculli el desnivell, i acaba amb una metàfora en la qual la plaça és la dama i el projecte que la salvi un bon partit.

1924

— "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". *La Veu de Catalunya*. Suplement *La Veu de l'Acròpolis* (10-XII-1924).

Article irat contra el projecte de l'arquitecte Francesc de Paula Nebot, en aquell moment tinent d'alcalde d'Obres Públiques de Barcelona (1924-1926) per a la plaça darrere l'absis de la Catedral i el remodelatge del centre històric de Barcelona. S'hi oposa en nom de la conservació de l'escala de l'entorn monumental i perquè no vol que es repeteixin "les modes del temps de Napoleó III" referint-se a enderroc de ciutats antigues "que han profanat Florència i han destruït una part de Roma". Critica que tot hagi estat pensat de pressa i es vulgui executar ràpidament i considera el projecte una "profanació de l'acròpolis de Barcelona".

I sobre Arqueologia:

1892

— "Art català. Records de Sant Benet de Bages". *Setmanari català* (12-V-1892).

Amb l'intent de recuperar el record de l'antic monestir de Sant Benet a partir de les seves runes, Puig fa una descripció de la seva història i art des dels s. X i XI. Obra que considera de "les més catalanes de totes" i que malgrat el predomini del nou art modern, la gent no deixa d'evocar. Acaba el text amb unes paraules d'esperança en la immortalització d'aquest reconeixement: "comensém ja tots á adonarnos de lo de casa".

9-Els escrits per capçaleres i editorials, catalanes i estrangeres

9.1. Les capçaleres on va col·laborar. Puig i Cadafalch va col·laborar en prop d'un centenar d'òrgans d'expressió: 6 capçaleres catalanes de premsa generalista, 10 de premsa local, sobretot de Mataró i del Maresme, 24 revistes científiques catalanes, 18 revistes científiques estrangeres, i en 38 editorials catalanes i estrangeres. Un total de 96 capçaleres i editorials.

Premsa generalista	6 capçaleres
Premsa local i comarcal	10 capçaleres
Premsa científica catalana	24 capçaleres
Premsa científica estrangera	18 capçaleres
Editorials	38 editorials
TOTAL	96 òrgans d'expressió

D'aquests 96 òrgans d'expressió, 78 són catalans i 18 internacionals. Els catalans són 40 publicacions i cases editores de llibres: institucions, impremtes, editorials... Els internacionals són 18 publicacions i cases editores. A continuació reproduïm el catàleg de les 40 publicacions catalanes i 18 estrangeres on va col·laborar, seguit de la taula de les editorials catalanes i estrangeres on va publicar, i del llistat dels 120 articles d'opinió endreçats per 13 capçaleres.

25 Llibres a 18 estrangeres

A. Picard	1
Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus	8
Académie Royale d'Archéologie de Belgique	1
Congrès Archéologique de France (LXXIIIe).	1
Deuxième Congrès Internationale des Etudes Byzantines. Compte rendu	1
Eine Festgabe. Dr. Heinrich Finke gewidmet	1
Ernest Leroux	1
F. de Nobele	1
Harvard University Press	1
Henri Delesques	1
Henri Laurens	2
Les monuments historiques de la France	
Les Presses Modernes	
Librairie Ernest Leroux	1
Imprimerie Nationale	1
Mélanges Charles Diehl	1
Société Française d'Archeologie	1
Société générale d'imprimerie et édition	1

39 Llibres a 28 Catalanes

Editorial	Publicacions
Arts Gràfiques Vila. Corporació Municipal	1
Col.lecció: Monumenta Cataloniae; 5-7. Alpha	1
Edit. M. Parera	1
Estampa de la Casa Provincial de Caritat	1
Estudis Universitaris Catalans	2
Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria General de l'Esport	1
Heinrich i Cia, successors de N. Ramirez i Cia	1
Impremta Casa de Caritat	1
Impremta de J.Canals Doménech	1
Impremta de la Caritat. Institut d'Estudis catalans	1
Impremta Ràfols	1
Impremta Ricard Duran	1
Institut d'Estudis Catalans	7
Institut d'Estudis Catalans i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.	1
Institut d'Estudis Catalans. Institució Patxot	1
La Reinaxença	1

Editorial	Publicacions
Llibreria Catalònia	1
	1
Minerva	1
Montaner y Simón	2
Publicacions de l'Abadia de Montserrat	1
Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans	5
Taller d'arts gràfiques Henrich i C ^a	1
Tipografia de D. Pedro Vilá i Font	1
Tipografia H. Abadal	1
Unió interacadèmica : Acadèmies de Bones Lletres, Ciències i Arts, Medicina i Belles Arts de Barcelona	1
Universitat de Barcelona	1

Catàleg de les 40 publicacions catalanes on va publicar

<i>"¡Cu-Cut!"</i>	<i>Germanor</i>
<i>AC. Documentos de Actividad Contemporanea</i>	<i>Hispania</i>
<i>Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans</i>	<i>L'Avenç</i>
<i>Arquitectura i Urbanisme</i>	<i>L'Excursionista</i>
<i>Arquitectura y Construcción</i>	<i>La Ciutat i la Casa</i>
<i>Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa</i>	<i>La Costa de Llevant</i>
<i>Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona</i>	<i>La Il·lustració Catalana</i>
<i>Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya</i>	<i>La Nau</i>
<i>Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona Catalunya</i>	<i>La Novel·la Nova</i>
<i>Cuca Fera</i>	<i>La Renaixensa-La Renaixença</i>
<i>Diari de Mataró</i>	<i>La Tradició Catalana</i>
<i>Diari de Mataró i la Comarca</i>	<i>La Vanguardia</i>
<i>El Dia</i>	<i>La Veu de Catalunya</i>
<i>El Semanario de Mataró</i>	<i>Lo Somatent</i>
<i>El Vallès Nou</i>	<i>Museu</i>
<i>Estudis Universitaris Catalans</i>	<i>Noticiero Mataronés</i>
<i>Galanies</i>	<i>Revista Catalana d'Educació</i>
<i>Gasetta de les Arts</i>	<i>Revista de Catalunya</i>
<i>Gasetta Municipal de Barcelona</i>	<i>Setmanari català</i>
	<i>Studia Monastica</i>

Una de les dèries de Puig i Cadafalch era la internacionalització, inspirar-se en

el progrés de les nacions avançades i donar a conèixer la realitat de Catalunya als països del món, tal com va quedar reflectit en un discurs adreçat a l'Assemblea de la Mancomunitat l'11-S de l'any 1919, en el que proposava la creació d'un òrgan *Ad Hoc*, la IPC, Institució de Propaganda de Catalunya: “*Hem de crear la Institució de Propaganda de Catalunya. La nostra terra és desconeguda pel món i cal expandir son coneixement (...) Una selecció de la nostra literatura, metòdicament i contínuament traduïda, fora un èxit literari. Ho fóra també el d'un sector de la nostra ciència. No cal dir la transcendència d'ésser coneguts del món: cal només veure els esforços fets pels pobles que ara han recobrat llur autonomia*⁹⁸, *i pensar en les conseqüències per al nostre comerç material i espiritual. Conèixer i ésser coneguts,! Veus aquí una tasca a fer...*”⁹⁹. Aquest afany d'internacionalització és el que l'havia portat, a partir de l'any 1914 a exportar el seu missatge cultural arreu i a publicar en la major quantitat de revistes estrangeres possible.

Catàleg de les 18 Publicacions científiques internacionals on va publicar

1	<i>Revue de l'Art Chrétien</i>	1 text - 1914
2	<i>Annales de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique</i>	1 text - 1923
3	<i>Bulletin de la Société Historique de l'Académie Roumaine</i>	1 text - 1923
4	<i>Le Feu</i>	1 text - 1923
5	<i>Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines</i>	1 text - 1924
6	<i>Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France</i>	3 texts - 1925, 1928, 1931
7	<i>Bulletin Monumental</i>	3 texts - 1925, 1935, 1942
8	<i>Art Studies: Medieval Renaissance and Modern</i>	1 text - 1926, 1928
9	<i>Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York</i>	2 texts - 1926
10	<i>Bulletin of the International Committee of Historical Sciences</i>	1 text - 1928
11	<i>Byzantinische Zeitschrift</i>	1 text - 1929

⁹⁸ El 22.01.1919 Irlanda es proclama independent

⁹⁹ Discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat de l'11.09.1919, publicat a *La Veu de Catalunya* el 12.09.1919. p.7

12	<i>Cahiers d'Histoire et d'Archeologie</i>	1 text - 1932
13	<i>Revue Belge d'Archéologie et d'Histoire de l'Art</i>	1 text - 1932
14	<i>Revista de la Renaixença dels Païses d'Occitànea</i>	1 text - 1932
15	<i>Académie des Inscriptions et Belles Lletres</i>	1 text - 1938
16	<i>Medieval studies in memory of Arthur Kingsley Porter</i>	1 text - 1939
17	<i>Boletín da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa</i>	1 text - 1945
18	<i>Orientalia Christiana Periódica</i>	1 text - 1947

En el llistat següent hem ordenat els articles d'opinió de Puig i Cadafalch segons les 12 capçaleres on es van publicar. Observem que es concentren majoritàriament al diari *La Veu de Catalunya* seguit de *La Renaixença*, els dos òrgans d'expressió que li eren més políticament afins. També observem que no deixa de publicar mai a la premsa local de Mataró i del Maresme.

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona: Publicació de la Junta de Museus

- ___ "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres" . (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.

Diari de Mataró

- ___ "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. (24-III-1923).

El Semanario de Mataró

- ___ "Un memorial á los Reyes Magos". (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..

Galanies: Revista mataronina de Joventut

- ___ "A la Joventut". (31-V-1922), p. 3.

La Nau

- ___ "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.

La Renaixença

- ___ "Lo Catalanisme y La Arqueología". (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.
- ___ "La Cuestió del Castellà". (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a *Lo Somatent* el 6-XII-1895 i al *Diari de Mataró i la comarca*. Segueix la sèrie publicat també al *Diari de Mataró i a la comarca*: "La qüestió del castellà i la arqueología" amb data 9-XII-1895.

- ___ "Los Administratius Castellanistes". (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al *Diario de Mataró y la Comarca* el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".
- ___ "La cortesía castellanista". (10-I-1896), p. 210 a 212.
- ___ "L'art administratiu". (26-I-1896), p. 572 a 574.
- ___ "La administració de les vides humanes". (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.
- ___ "Lo home rule guerrero". (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a *Lo Somatent* el 13-III-1896.
- ___ "L'anarquisme de levita". (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al *Diario de Mataró y la comarca* el 22-VI-1896, a *Lo Somatent* el 2-VII-1896 i a "La Costa de Llevant" el 1896.
- ___ "Lo caciquisme". (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a *Lo Somatent* el 21-VII-1896.
- ___ "Los administratius de peu de marge". (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.
- ___ "La moral administrativa". (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a *Lo Somatent* el 2-XI-1896.
- ___ "Los conillots del Parlament". (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a *Lo Somatent* el 3-XI-1896.

La Renaixensa

- ___ "Carta Estiuhenca, desde Mataró". (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.
- ___ "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona". (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.
- ___ "Los federales a Mataró". (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.
- ___ "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reis d'Aragó". (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..

La Veu de Catalunya

- ___ "Regionalisme Artístich, a propòsit del museu de reproduccions". (13-IX-1891), p. 422 a 424.
- ___ "Regionalisme Artístich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". (4-X-1891), p. 459 a 461.
- ___ "Todos nos quieren". (17-I-1897), p. 18 - 19.
- ___ "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". (21-III-1897), p. 96 - 97.
- ___ "Los ateneistas". (16-V-1897), p. 161 - 162.
- ___ "Lo fabricantisme". (11-VII-1897), p. 226 - 227.
- ___ "La mort de Don Quijote". (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a *La Costa de Llevant* el 1898.
- ___ "Els regeneradors administratius". (5-I-1899).
- ___ "A n' en Silvela". (18-I-1899).
- ___ "Nosaltres". (28-I-1899).
- ___ "La qüestió separatista". (25-II-1899).

- ___ "La temporada còmica". (9-IV-1899).
- ___ "Don Quijote á Catalunya". (23-IV-1899).
- ___ "La administració de Correus y Telégrafos francesa". (1-V-1899).
- ___ "La nostra obra". (6-V-1899).
- ___ "La qüestió dels quartos". (2-VII-1899).
- ___ "Lo francesisme". (16-VII-1899).
- ___ "Las manifestacions francesistas". (23-VII-1899).
- ___ "Lo del Catalanisme". (19-VIII-1899).
- ___ "La unidad de la Hacienda". (26-VIII-1899).
- ___ "Lo dels Museus". (2-X-1899).
- ___ "Companyerisme periodístich". (20-X-1899).
- ___ "Als governants d'Espanya". (26-X-1899), També reproduït a *Lo Somatent* el 28-X-1899.
- ___ "Estafas ab cortesía". (1-XI-1899).
- ___ "Evolucions". (13-I-1900), Portada.
- ___ "La Unitat del idioma". (20-I-1900), Portada.
- ___ "Espanyolisme". (6-III-1900), També reproduït a *Lo Somatent* el 8-III-1900.
- ___ "La protecció oficial á la cultura catalana". (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.
- ___ "El Baedeker den Dato". (4-V-1900), Portada.
- ___ "Lo de l'Escola de Bellas Arts". (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.
- ___ "La Barcelona d'anys a venir" I-III. (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..
- ___ "L'autonomia al Ajuntament". (1-I-1902).
- ___ "Els mals del Ajuntament". (2-IV-1903).
- ___ "Els nostres plans a l'Ajuntament". (11-V-1903).
- ___ "La difamació contra'ls regidors catalanistas ". (18-V-1903).
- ___ "Barcelona". (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inaniació municipal).
- ___ "Els representants dels analfabets". (1-I-1904), p. 2.
- ___ "Els econòmichs". (26-X-1904).
- ___ "La batalla de divendres". (20-XII-1904), p. 3.
- ___ "La lluita per la patria". (4-III-1905), Portada.
- ___ "El nostre espanyolisme". (23-VIII-1905).
- ___ "La crisis del patriotisme". (29-VIII-1905), Portada.
- ___ "A votar per l' Exposició Universal". (11-XI-1905).
- ___ "Novetats Estantices". (7-XII-1906), Portada.

- ___ "Les subvencions del Estat a la Exposició". (15-I-1907), Portada.
- ___ "Aliansa". (20-IV-1907).
- ___ "Virgili processat". (12-XI-1907), Portada.
- ___ "Pel nostre Museu". (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.
- ___ "L'alegria dels enemichs de Catalunya". (16-XII-1908), Portada.
- ___ "La Fleca contra'l Llibre" (30-XII-1908). També reproduït a *La Revista Catalana d'Educació* el 1909, pàgs. 41 i 42.
- ___ "La processó de la moral". (29-III-1909), Portada.
- ___ "Lo de la cultura". (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V—1909. Afegeix el subtítol: "L'escola d'Arquitectura de Barcelona".
- ___ "El geni de l'ordre econòmic". (26-IV-1909), Portada. Berlín el 17-IV-1909.
- ___ "La fi d'una campanya patriòtica". (25-XI-1909).
- ___ "Lo del governador". (1-II-1910), Portada.
- ___ "Lo de la llengua catalana". (18-II-1910), Portada.
- ___ "Aclaració". (15-III-1910), p. 2.
- ___ "Campanya Electoral. La qüestió catalana". (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.
- ___ "Els Barbres". (5-V-1910), Portada del suplement .
- ___ "Un experiment. La Residencia d'Estudiants a Madrid". (25-X-1910).
- ___ "La nostra llengua expulsada". (14-XII-1910), Portada.
- ___ "La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". (23-XII-1910), Portada.
- ___ "La causa i el remei de l'epidemia". (16-XI-1914).
- ___ "Els barbres contra la cultura". (12-III-1915).
- ___ "La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". (23-XI-1915), Portada. Reproduït a El Vallés Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.
- ___ "Les ensenyances tècniques de la Diputació". (27-I-1916), Continua: 28/I/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/I/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/I/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/II/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..
- ___ "Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".
- ___ "Aniversari de *La Veu de Catalunya*". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". (1-I-1919).
- ___ "La plaça Catalunya de llarg". (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..
- ___ "Els deutes de la Mancomunitat". (24-III-1924).
- ___ "Els números del Sr. Sala són falsos". (1-IV-1924), p. 5.

- ___ "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". (13-XII-1925).
- ___ "Els primers dies de *La Veu de Catalunya*". (4-I-1929).
- ___ "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..
- ___ "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.
- ___ "El cas d'En Folch i Torres". (11-IV-1930).
- ___ "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". (14-V-1930), p. 5.
- ___ "Catalunya quincalla!". (19-V-1930).
- ___ "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". (15-III-1931), Portada.
- ___ "La Cultura i la República". (9-IV-1931), Portada.
- ___ "Mal per mal, votaré la Lliga". (11-IV-1931), Portada.
- ___ "Per la Pau". (18-IV-1931), Portada.
- ___ "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". (5-V-1931), Portada.
- ___ "El programa de la pau catalana". (23-V-1931), Portada.
- ___ "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". (13-VI-1931), p. 5.
- ___ "Despres de les aclamacions cal l'obra". (5-VIII-1931), Portada.
- ___ "La supressió de les ordes religioses". (25-VIII-1931), Portada.
- ___ "Les constituents". (12-X-1931).
- ___ "El que paga Catalunya". (2-IV-1932), Portada.
- ___ "L'Elogi de la Lliga". (23-IV-1932), p. 7.
- ___ "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". (7-II-1936).
- ___ "El comunisme bàrbar". (29-III-1936), Portada.
- ___ "Dels Jocs Florals al Parlament". (19-V-1936), Portada.

La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis

- ___ "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". (10-XII-1924).

L'Avenç

- ___ "L'Academia de Madrid y l'arquitectura regional catalana". (30-XI-1891), p. 344-345.

Le Feu

- ___ "Barcelone et l'unité catalane". (1923), p. 351.

Lo Somatent

- ___ "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". (10-I-1897), Signat J.P.i C..

Noticiero Mataronés

___ "L'absolta d'una indústria mataronesa". (26-VIII-1894).

Setmanari català

___ "Art català. Records de Sant Benet de Bages". (12-V-1892).

9.2. El cas de *La Veu de Catalunya* i de *La Renaixença*

.El diari *La Veu de Catalunya* i el setmanari *La Renaixença* després La Renaixença, són de llarg les capçaleres on Puig i Cadafalch va col.laborar més, ja que del primer diari va ser soci fundador, accionista i impulsor i del segon va tenir gran contacte i afinitat.

Cartell d'homenatge de la Solidaritat Catalana en homenatge a Puig i Cadafalch. En ell una dona simbòlica i medievalitzant representa a Catalunya il·luminada pels rajos de la Solidaritat Catalana que neixen del Pedraforca. La musa porta un escut al pit, una espasa combativa i està embolicada amb la bandera de les quatre barres, el peu sobre una màscara que simbolitza el teatre i uns pergamins les arts, i sostenint el caduceu de Mercuri i la roda, símbols del comerç i la indústria amb unes espigues de blat que són l'agricultura. Aquesta unió de partits catalans (1905-1909) va néixer arran de l'assalt dels militars a *La Veu de Catalunya* i al "*!Cu-Cut!*". El setmanari humorístic havia publicat el 23.11.1905 una caricatura de Junceda sobre el banquet de la Victòria de La Lliga a les eleccions municipals del 12.11.1905, celebrat el 18.11.1905. Els militars ho van mal interpretar com una sàtira contra les seves victòries pírriques, , van arrasar ambdues publicacions el 25.22.1905 i les van suspendre el 2 i el 5 de desembre.

10-CONCLUSIONS

10-Conclusions

10.1. Conclusions sobre el llegat periodístic p.169

- 10.1.1. Una nova visió de conjunt. P.169
- 10.1.2. Nova font primària de consulta organitzada i informatitzada 171
- 10.1.3. Escrits desconeguts, textos no documentats 171
- 10.1.4. Metodologia indispensable 171
- 10.1.5. Existeix un Puig i Cadafalch comunicador, escriptor i articulista 172
- 10.1.6. I també existeix un Puig i Cadafalch comunicador, fundador de plataformes de difusió i expressió 172
- 10.1.7. Difusor del catalanisme internacionalment 173
- 10.1.8. Més periodista que assagista de llibres, cursos i conferències 174
- 10.1.9. El llegat periodístic de Puig i Cadafalch és eminentment polític 174
- 10.1.10 Quatre etapes en comunicació marcades per la política 174

10.2. Conclusions sobre els articles d'opinió

- 10.2.1. Descobriment, recompte, estudi, valoració dels articles d'opinió 175
- 10.2.2. Són molt poc coneguts 176
- 10.2.3. Sinopsis o *abstracts* dels articles 176
- 10.2.4. Articulisme de combat i de defensa 176
- 10.2.5. Estil propi puigcadafalquià 177
- 10.2.6. Tècnica d'escriptura i reaprofitament dels textos 177
- 10.2.7. El contingut ha aguantat el pas del temps 178
- 10.2.8. El clixé antiespanyol 178
- 10.2.9. Temes i subtemes 178
- 10.2.10. Cap presència femenina 178

10.3. Conclusions sobre el personatge públic

- 10.3.1. Errors històrics repetits 179

10.4. Actualitzacions de la bibliografia i noves vies de recerca p.180

10.5. Resum de les conclusions en anglès (doctorat europeu) p.181

10-CONCLUSIONS

La primera part d'aquesta tesi, dedicada a explicar el context històric de Puig ens ha donat la clau per entendre la segona part: els seus escrits. Del creuament d'ambdues parts d'aquesta recerca neixen les conclusions.

Els dos punts primers i principals següents resumeixen les conclusions que fan referència al Puig i Cadafalch escriptor i periodista i al seu llegat, per fi quantificat, analitzat i valoritzat, mentre que el tercer punt es refereix al personatge públic en els seus altres cinc vessants. Aquestes facetes del Puig-home públic només ens interessen des del nou punt de vista de la comunicació que ens ofereixen els escrits. La darrera conclusió apunta cap al futur suggerint que la bibliografia de Puig i Cadafalch no està tancada i proposa noves vies de continuació de la recerca.

10.1. Conclusions sobre el llegat periodístic de Puig i Cadafalch

10.1.1. La visió de conjunt del llegat escrit.

La primera aportació d'aquesta Tesi a la Història del Periodisme en particular i a la Història de Catalunya dels segles XIX i XX en general, és que s'ofereix com no s'ha fet fins ara una visió de conjunt de l'obra escrita de Puig i del paper d'aquest conjunt en el context històric i periodístic de l'època. Aquesta aportació el fa més accessible com a personatge històric als estudiosos i l'acosta a la societat en les seves múltiples cares, ara àmpliament documentades a través del seu llegat periodístic: com a 1) polític catalanista, 2) arquitecte-urbanista, 3) historiador de l'art-acadèmic, 4) arqueòleg-restaurador de monuments, 5) impulsor d'infraestructures bàsiques i culturals i 6) articulista-assagista. Degut al seu caràcter polifacètic, a la seva complicada personalitat, -tradicionalment se li ha atribuït falta d'empatia o intel·ligència emocional- i a escenaris polítics contraris a la seva ideologia, Puig i Cadafalch ha estat durant anys injustament oblidat per la historiografia en molts aspectes de la seva

biografia, un greuge que gradualment es va corregint amb nous estudis sobre totes les facetes del personatge.

10.1.2. Nova font primària de consulta organitzada i informatitzada

La segona aportació se situa en el camp de l'Hermerografia Registral. Tota la documentació aportada constitueix una font primària de consulta que ha estat localitzada, ordenada, indexada i sistematitzada, treball que facilita la utilització a altres estudiosos a partir d'ara. Per a portar a terme aquest treball documental, hem elaborat una base de dades en Access 2010 amb la bibliografia completa de Puig i Cadafalch de 589 registres. Seguint un mètode científic de localització, indexació i documentació hem recopilat tota la seva producció bibliogràfica i hermerogràfica en una base de dades que es pretén que sigui oberta i que constitueixi una eina metodològica a l'abast dels futurs estudiosos del personatge i del període, i que possibiliti obrir noves vies de recerca. Amb aquesta tasca hem precisat, acotat, contrastat i ampliat les bibliografies preexistents, hem suprimit textos apòcrifs que li eren atribuïts i hem descobert 350 textos no inclosos com s'apunta a la propera aportació.

10.1.3. Escrits desconeguts, textos no documentats

La tercera aportació són tots els textos i articles no indexats o censats prèviament, ni citats a obres publicades, que hem descobert en diferents arxius, i que hem documentat, resumit i incorporat a la base de dades general. Aquests textos –conferències, assajos, articles...- aporten nova informació, fins ara desconeguda, sobre el personatge i les seves opinions. L'única bibliografia existent fins ara és la de Xavier Barral que documenta 239 escrits. Nosaltres n'aportem 589, un total de 350 escrits més, la majoria desconeguts, un 146% més de textos respecte dels que es tenia notícia científica.

10.1.4. Metodologia indispensable

La metodologia i les tècniques d'investigació que hem utilitzat en aquesta recerca per organitzar els escrits han estat cabdals per poder extreure'n conclusions. Hem pogut creuar moltes dades que ens han permès estudiar a fons i treure moltes deduccions, detectar dades errònies i filtrar la informació.

La conclusió metodològica és que aquestes tècniques es poden aplicar a altres recerques similars d'història del Periodisme.

10.1.5. Existeix un Puig i Cadafalch comunicador, periodista i articulista

La recerca i l'estudi del llegat periodístic de Puig i Cadafalch ens han portat a una conclusió determinant que es desglossa a un segon nivell en dues conclusions més específiques. La conclusió determinant és que hi ha un Puig i Cadafalch comunicador, periodista i articulista amb un estil molt personalitzat, i que com a tal ha generat un llegat escrit important per Catalunya pel seu pes històric, que encara és molt desconegut per la societat. La seva aportació a la comunicació té dues dimensions relacionades amb el periodisme: una es la que comprèn la seva obra en premsa, especialment com a articulista, cronista, i sobretot autor de discursos. L'altra fa referència a l'estructura de la comunicació, com veiem a la conclusió següent. Reagafant el fil del Puig periodista, veiem que la producció periodística de Puig sembla que sigui limitada (amb 589 publicacions, 73 d'elles llibres, per tant, 516 periodístiques), si la posem al costat dels periodistes professionals més prolífics de les lletres catalanes, com Josep Pla o Antoni Rovira i Virgili que van produir uns 15.000 articles cadascun (Josep M. Espinàs i Ferran Agulló, "Pol", baixen a 10.000, Vázquez Montalbán a 9.000, Manuel Brunet a 5.000, mentre que Néstor Luján es dispara supersònicament i es destaca amb 25.000!). Però quan comparem l'obra periodística de Puig amb la d'altres periodistes menys prolífics no sembla tan minsa i se situa una mica per sota de Valentí Almirall, entre 600-700 articles i al mateix nivell de producció global de Joan Maragall, amb 450 textos en prosa, encara que dins d'aquests, Maragall va escriure 248 articles i Puig només 120.

10.1.6. I també existeix un Puig i Cadafalch comunicador, fundador de plataformes de difusió i expressió

Si l'anterior conclusió posa de relleu al comunicador-escriptor, aquesta emfasitza el comunicador- creador de plataformes de comunicació. El Puig i Cadafalch impulsor d'infraestructures de comunicació també va ser molt actiu en el món de la comunicació de la seva època i es va preocupar des de jove –

juntament amb altres activistes- de crear plataformes de comunicació i de difusió acadèmica on poder expressar-se lliurement en català i des d'on publicar llibres, anuaris, memòries, conferències escrites, etc com el Centre Escolar Catalanista, els Estudis Universitaris Catalans o l'Institut d'Estudis Catalans. L'afany de crear òrgans de difusió de les seves idees es va materialitzar al 1899 amb la fundació: a) de nous mitjans de premsa escrita: va intentar ressuscitar *La Renaixença* (1895), i va fundar *La Veu de Catalunya* (1899); i b) nous centres de formació i debat acadèmic en substitució dels centres oficials que depenien de Madrid i no permetien l'ús del català com: El Centre Escolar Catalanista (no el va fundar al 1886, però s'hi va integrar al 1887 i en va ser president del 1888 al 1890), els Estudis Universitaris Catalans (1903) i l'Institut d'Estudis Catalans, (1907, refundat per ell mateix desafiant el franquisme, en plena etapa repressiva, el 1942).

10.1.7. Difusor del catalanisme internacionalment

Aquestes dues dimensions del llegat escrit de Puig i Cadafalch com a impulsor de mitjans i com a articulista/assagista estan relligades pel seu ideari ètic i polític catalanista de fer política i construir país, de modernitzar-lo i posar-lo al costat dels països de l'avantguarda europea que tant coneixia a través dels seus viatges i de les seves lectures. Tant com a articulista, com a escriptor d'assaig històric, va ser molt actiu en el món de la comunicació de la seva època malgrat que aquest vessant encara no hagi estat estudiat fins el moment actual. Per tant és un autor desconegut, quasi inèdit, de ploma fàcil, verb dur, i a través dels seus nombrosos escrits -articles i llibres en premsa generalista i en premsa especialitzada-, actua com a incansable divulgador de totes les seves activitats polítiques catalanistes i acadèmiques i erudites a nivell nacional i internacional. A més, aquestes dues dimensions de comunicador també estan entrelligades amb totes les altres cinc dedicacions, que són: 1) el polític catalanista, 2) l'arquitecte-urbanista, 3) l'arqueòleg-restaurador de monuments, 4) l'historiador de l'art-acadèmic i 5) el gestor cultural *avant la lettre*.

10.1.8. Més periodista que assagista de llibres, cursos i conferències

Contràriament a la idea tradicional que ha transcendit històricament i que existeix avui de Puig i Cadafalch com a assagista de textos erudits d'història de l'art, el seu llegat escrit és eminentment periodístic ja que dels 589 escrits que hem inventariat, 515 són textos en publicacions periòdiques, només 73 són llibres i 2 són textos testimonials de literatura grisa (un manuscrit i un dactilografia). Deixant a banda els discursos, que són el seu gènere periodístic més conreat i que són tots de tema polític, entre les 515 publicacions periòdiques, s'hi compten 120 articles d'opinió, 97 de política, 16 de gestió cultural, 6 d'arquitectura i 1 d'arqueologia. Per tant domina el periodista sobre l'assagista, i els seus textos són majoritàriament polítics.

10.1.9. El llegat periodístic de Puig i Cadafalch és eminentment polític. Ja l'hem avançat a la conclusió anterior, però insistim en el predomini del tema polític perquè aquesta conclusió és nova respecte als estudis anteriors d'aquest *work in progress*, és a dir respecte als treballs de doctorat, la Tesina i al Projecte de Tesi. Després de l'estudi del llegat periodístic de Puig i Cadafalch queda comprovat científicament que els escrits de política són els que dominen (39%) tota la seva producció periodística, científica, i literària, per sobre dels d'Arqueologia (22%) que són els que semblava que dominaven fins aquest estudi, dels d'Humanitats-Història de l'Art, on hi entraria el romànic (19%), dels d'arquitectura (11%) i dels de Gestió Cultural (8%). Aquesta conclusió és important perquè demostra que la política és la primera vocació de Puig tot i que degut a les circumstàncies socials només s'hi pot dedicar 53 anys (entre 1883 i 1936) mentre que a la Història de l'Art s'hi dedica 73 anys (entre 1883 i 1956). De fet a la cèlebre entrevista amb Josep Pla ja li confessa que la política és la seva devoció.

10.1.10 Quatre grans etapes en comunicació marcades per la política

1-1899, la seva posada de llarg com a comunicador i escriptor s'ha realitzat al 1891 amb 6 articles, entre ells "El regionalisme artístic" al setmanari *La Veu de Catalunya* de Verdaguer, i dues conferències quan entra a l'Acadèmia Catalana de la Congregació, fundada per Torres i Bages. Té un segon pic amb 11 publicacions al 1896, any en què també dona conferències a l'Ateneu, i un

gran moment al 1899, amb 22 publicacions, any de fundació de *La Veu de Catalunya*, diari que el frenetitzava i l'apassiona, on es queda a escriure fins la nit, i en el qual hi té un paper rellevant com a fundador, accionista i gestor.

2-1906-1907, quan funda la Solidaritat catalana al 1906, unió de partits catalanistes, arran dels fets de la revista satírica *Cu-Cut!* I també crea l'Institut d'Estudis Catalans (1907), on publicarà la major part dels seus assajos com a investigador de l'art i com a arqueòleg.

3-1920-1923, encara és president de la Mancomunitat, exerceix com a arquitecte i publica fins a 20 articles l'any 1920, i 22 l'any 1923, abans de la dictadura de Primo de Rivera degut a la qual s'autoexiliarà un mes a França.

4-1931-1936, durant la República el seu partit perd i manen les esquerres, Puig es refugia en els escrits i en els congressos a l'estranger, el nomenen Honoris Causa per la Universitat de Barcelona al 1934, publica fins a 36 textos l'any 1931 i bat el seu rècord al 1936 amb 43! Sobretot a l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta etapa és la millor etapa de Puig com a intel·lectual, assagista científic, l'han volgut rehabilitar com a home públic i l'omplen de càrrecs, es trunca amb la Guerra Civil i la dictadura de Franco, quan s'exilia a París.

10.2. Conclusions sobre els articles d'opinió

10.2.1. Descobriment, recompte, estudi i valoració dels articles d'opinió

Hem compatibilitzat i resumit 120 articles d'opinió dins el context dels 589 escrits de la bibliografia total. L'aportació més destacada d'aquesta tesi és la posada en valor i l'estudi dels articles d'opinió de Puig i Cadafalch, entre els quals hem descobert que dominen els de tema polític, i sobre els quals s'ha realitzat tot un treball descriptiu després de fer una revisió teòric-documental dels fons i les fonts existents. Els articles s'estudien en el context de la premsa de la seva època i en el context de la producció escrita de l'autor. Per motius polítics els intents de treballs en aquest sentit que hem descrit al capítol introductori de la tesi havien quedat històricament avortats per diferents motius.

10.2.2.Són molt poc coneguts

Ens hem adonat al llarg de la recerca que sempre són els mateixos articles de Puig i Cadafalch els que se solen citar –com la sèrie sobre Primo de Rivera i la Mancomunitat- mentre que la majoria són poc utilitzats en les citacions per diversos motius: a) perquè no han estat reeditats ni recopilats i no han arribat al gran públic; b) perquè els estaven barrejats i confosos en les bibliografies entre assajos, discursos i conferències; b) perquè alguns d'ells no estaven traduïts; c) perquè la majoria són mal coneguts ja que sempre són parcialment citats; d) perquè molts estaven disseminats en premsa local.

10.2.3.Sinopsis o *abstracts* dels articles

Una nova aportació de la tesi són les sinopsis i referències de context que es presenten de tots els articles d'opinió, a les fitxes de la bibliografia. Els papers originals són pesats de llegir en les edicions antigues degut a una excessiva llargària que avui ens sorprèn, són incòmodes per la maquetació irregular i la tipografia antiga bellugadissa, són complicats de desxifrar degut al pèssim estat de conservació d'alguns diaris i sobretot a la mala qualitat dels microfilms; també dificulta la comprensió el català pre-fabrià de tota la primera etapa articulística del personatge; i finalment són documents difícils d'aconseguir, sobretot els que no estan digitalitzats i penjats a arxius d'internet, com apuntem a la conclusió anterior.

10.2.4.Articulisme de combat i de defensa

L'articulisme de Puig va estar sempre al servei de les seves idees catalanistes en fases de combat i de defensa. Al tombant de segle XIX, Puig era molt combatiu, qualificat d'articulista punyent per Cambó, feia gala sempre de la seva ironia i sarcasme, quan esmolava més la llengua utilitzava pseudònims i amb els seus companys, orquestrava campanyes de premsa per tal d'influir i modificar la política de cada moment. Trenta anys més tard, quan s'ha de defensar de les acusacions de connivència amb el dictador Primo de Rivera

utilitza la premsa per a la seva famosa sèrie de sis articles “La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador”.¹⁰⁰

10.2.5. Estil propi puigcadafalquià

La seva ploma és tan característica que resulta identificable. El seu estil viu i punyent, és ric en imatges, creatiu, ocurrent, i utilitza moltes expressions vernàcules com els “administratius de peu de marge” (curts d’enginy o de talent). També juga amb el llenguatge (“economistes vs economichs” [sic]) la qual cosa afegeix dinamisme al text per una banda, però per l’altra sovint utilitza una sintaxi complicada de frases llargues i moltes subordinades, un lèxic ple de tecnicismes, estrangerismes, frases i paraules encunyades per ell mateix, de vegades no gaire explicatives, que reutilitza tot sovint com: “L’anarquisme de levita”, “la Catalunya quincalla”, “lo fabricantisme”, “lo francesisme”, “lo caciquisme”... No explica quasi mai els tecnicismes ni els estrangerismes perquè assumeix que el seu és un lector culte. Utilitza un to *ex-catedra* de superioritat que no abandona mai perquè va lligat a la seva forma de ser, amb una ironia mofeta que es torna violent sarcasme contra els seus enemics, als quals no els deixa passar res! Té molts temes obsessius que va traient al llarg dels anys, tant als articles com a les *Memòries*, com la seva infantesa vexada quan era obligat a parlar en castellà a l’escola de Mataró, la seva obsessió contra la “caterva” de Madrid i la manera de ser castellana, que li dóna molt de joc per fer ironia amb el Quitxot, fins i tot en el títol d’alguns articles.

10.2.6. Tècnica d’escriptura i reaprofitaments de paper i de textos

Pel que fa al moment de l’escriptura, tal com hem vist als originals del seu arxiu, Puig utilitza quartilles. Se sent còmode omplint peces petites de paper per comptes de folis, de manera que esquinça el foli –sempre paper reutilitzat d’hotels, cafès, empreses...- en quatre quartilles i les numera al raconet superior dret. Ell mateix confessa que prefereix els textos curts que els llargs i que pel que fa a aquests darrers sempre ha necessitat qui l’ajudés a acabar-los. Té una escriptura decidida que no dubta en tatxar i refer les frases, els

¹⁰⁰ A La Veu de Catalunya entre el 27.02.1930 i el 5.03.1930

originals estan plens de penediments. És molt anglesa, com d'exercici de cal·ligrafia en la joventut i a mida que es fa gran es torna lliure i s'omple d'arabescos. Tant en els llibres com en els articles, com en els discursos, Puig reutilitza sovint els seus textos i s'autocita. És molt ordenat i guarda de cada text l'original, les galerades i la part del diari on s'ha publicat.

10.2.7.El contingut dels seus articles ha aguantat el pas del temps

Molts dels referents i arguments que ell utilitzava durant les campanyes autonomistes de La Lliga són encara avui utilitzats pel procés sobiranista actual. Després de la independència de Noruega, que pertanyia a Suècia fins l'any 1905, Puig l'esmenta com a país on emmirallar-se de cara a Espanya. Els casos històrics de nacions independitzades de llurs metròpolis al segle XX, segueixen essent citats constantment pels opinadors catalans.

10.2.8.El clixé antiespanyol

Les seves diatribes contra el govern espanyol i contra els castellanistes dolents, mandrosos, ancorats en el passat, oposats al caràcter català noble i assenyat, emprenedor, espiritual... afavoreixen la creació de clixés i arquetips antiespanyols que encara perduren avui en dia.

10.2.9.Temes generals i secundaris

Hem repetit a bastament els sis temes o dedicacions professionals de Puig, que evidentment són els sis temes generals dels seus articles.pel que fa als seus temes secundaris, solen reaparèixer tot sovint: Com es va sentir vexat en els primers estudis per la imposició del castellà, la importància de les clavegueres per la higiene i sanitat de les ciutats, la inoperància dels funcionaris públics, la necessitat de progrés i modernització, de protegir les arts decoratives i l'artesanía, etc.

10.2.10 Cap presència femenina

Hem volgut introduir una conclusió sobre el tema del gènere ja que la misogínia del personatge de Puig i Cadafalch es fa molt evident amb la visió de conjunt

de la seva obra. El seu interès per modernitzar el país no passa per millorar la situació de les dones, tot i que la seva sogra és la feminista Dolors Monserdà i Vidal. Puig té una germana monja de la Caritat, una altra mare de família i la seva esposa, malgrat haver pogut seguir l'exemple de la seva mare, es dedica a la llar, com la seva filla. Ni a l'ambient domèstic ni a les institucions que funda les dones adquireixen papers rellevants.

10.3. Conclusions sobre el personatge públic

En els apartats anteriors hem resumit les conclusions a les quals hem arribat sobre el Puig i Cadafalch comunicador, escriptor i articulista. Anem a analitzar quines altres aportacions ens brinda aquesta recerca quan es tracta d'aproximar-se a l'home públic en les seves altres facetes com a persona, com a polític, arqueòleg, historiador de l'art i gestor cultural *avant la lettre*.

10.3.1. Errors històrics repetits

Gràcies a la criva de textos hem canviat la percepció que teníem del personatge. Hem descobert que alguns dels fets que adornen la biografia de Puig tot atorgant-li una aureola especial d'intel·ligència i saviesa superior eren falsos. Per exemple, totes les seves bibliografies comencen amb les conferències sobre art romànic que suposadament impartia als 16 anys! i que li va publicar una revista tan seriosa i científica com *El Excursionista*¹⁰¹. Doncs bé, aquest jove erudit i superdotat no existeix perquè quan hem anat a la revista, hem vist que les conferències no són d'ell sinó de Joaquim Olivó i Formentí. Tampoc és cert que sigui Doctor en ciències físiques i matemàtiques, ni en arquitectura, ja que segons ell mateix explica a les *Memòries* només va fer un curs de doctorat a Madrid, i mai una tesi. Seria increïble que amb la gran quantitat d'activitats que feia com a estudiant hagués tingut temps per treure's un doctorat. Finalment, tampoc no va ser mai Doctor Honoris Causa per la universitat de Harvard, un títol que li va atorgar Enric Jardí a la seva biografia i un error de pes que s'ha anat repetint històricament fins al punt que, per posar un exemple, se li atribueix 3.060 vegades a Google quan busquem "Puig i

¹⁰¹ *El Excursionista, Butlletí mensual de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques.*

Cadafalc”, “Honoris Causa”, “Harvard”. Tal com ens han informat des de la mateixa universitat, on Puig sí que hi va donar un curs, aquest nomenament no va existir.

10.4. Actualitzacions de la bibliografia i noves vies de recerca

10.4.1. Una de les conclusions que es va perfilar més clarament al principi de la recerca és que la bibliografia s’ha de tancar per poder formalitzar l’estudi de la seva obra, però no es pot considerar com a obra completa de Puig i Cadafalch, almenys a mig termini, perquè per molt esforç que s’inverteixi en la cerca dels textos de Puig i Cadafalch, sempre segueixen apareixent nous articles, conferències, discursos... com una maledicció bíblica. Per tal de poder tancar la recerca vam acotar la mostra fins l’hivern de 2014 i els articles que hem anat recopilant *a posteriori* queden preparats per a ulteriors actualitzacions de la bibliografia, i per proposar noves vies de recerca a partir d’aquesta. Aquesta idea de deixar les actualitzacions pel futur es va consolidar quan per fi al març del 2013 es va posar a l’abast del públic la totalitat del Fons Puig i Cadafalch de l’ANC, que com expliquem a la introducció de la tesi, només havíem pogut conèixer a través d’uns tasts l’any 2008. Quan vam comprovar *in situ* la gran quantitat de nou material que el fons de l’ANC conté, es va fer evident que la feina minuciosa que es requereix per a buidar-lo (innumerables manuscrits que s’ha de contrastar si es van publicar, i amb quin títol, articles no signats que s’ha d’investigar si són d’ell o no, etc) ens vam fer al càrrec que la nostra bibliografia s’havia de tancar, i deixar el nou material per a ulteriors recerques. Per acabar-ho d’adobar, des de la institució ens van confirmar que la part del Fons corresponent a la Mancomunitat encara no està posada a l’abast del públic, i que es preveu que en els propers anys surtin a subhasta les parts del fons que la família no va vendre a la Generalitat.

10.4.2. Una nova via de recerca que s’obrirà, doncs, a partir d’aquesta tesi, és la l’actualització de la bibliografia de Puig i Cadafalch. L’Institut d’Estudis Catalans està interessat en la seva edició i per això és possible que aquesta obra, a banda de l’aportació acadèmica i històrica que realitza, tingui projecció social. Una segona possibilitat prenent com a base aquesta tesi és l’Obra

Completa de Puig i Cadafalch, a l'estil de la compilació de l'obra completa en III volums de Valentí Almirall (1867-1879), editada per Josep M. Figueres i publicada per l'Institut d'Estudis Catalans.¹⁰²

10.5. Resum de les conclusions en anglès (doctorat europeu)

Regarding the contributions of this thesis:

a) With the presentation of the writings of Josep Puig i Cadafalch, his full bibliography, this thesis provides the society with a better understanding of, his thought, and of the historical context in which he moved.

b) A second methodological contribution, in the field of indexing magazines is presented in a database in Access 2012 which puts limits to existing bibliographies, and is a methodological platform which is important for the future students of the works of Puig: archaeologists, art historians, architects, urban planners, philologists, and researchers in the humanities in general, because it offers not only thematic, onomastic and toponymic registers, which facilitate search by subject, date, headers magazines and publishers, but also provides, and here is one of the added values of this research, synopses of all opinion articles with context data in order to interpret them.

c) The third contribution are all the unpublished articles of the author that have been discovered in different files, and have been documented, summarized and incorporated into the general database. These texts, lectures, essays, articles... constitute new information hitherto unknown, about the character and his views.

d) The fourth contribution are the methodological tools and research techniques used, which can be applied to other similar investigations of the history of the development of journalism such as databases, timelines, charts and comparative tables.

e) The fifth contribution is the study of the 120 opinion articles, among which dominate the political ones. Their description has involved a review of the

¹⁰² FIGUERES, Josep M. (cur.): *Valentí Almirall. Obra completa (1880-1884). 3 Volums*. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica. 2010-2013

theoretical background and documentary sources. The articles are studied in the context of their press time and in the context of the written contributions of the author.

g) The sixth input is the series of abstracts we provide, which contain references to the context in which the articles were written. These old texts are difficult to read in the original editions due to the bad condition of some newspapers and microfilm, due to pre-Catalan Fabra style, and because they are difficult to obtain from the archives. Moreover they are usually dispersed in private collections, especially those that are not digitized and uploaded to the Internet.

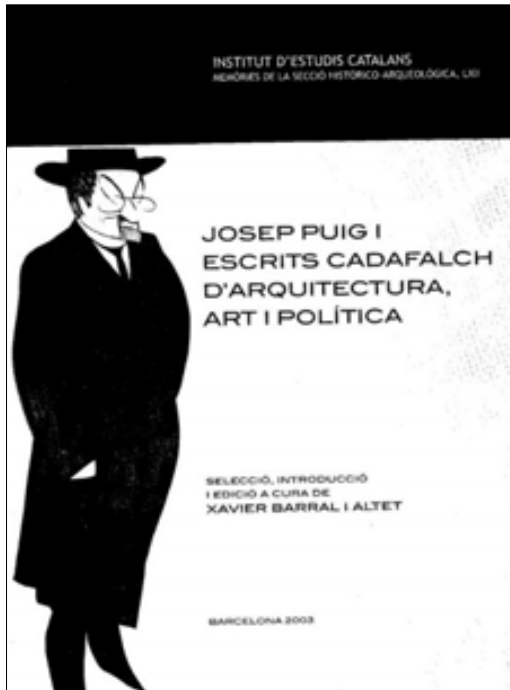
g) The seventh contribution is a chapter devoted to gender studying the role of women in the universe of Puig I Cadafalch. Despite all the basic infrastructures and cultural movements he founded; despite being married to the only child of feminist writer Dolores Monserdà Vidal, both personally and professionally Puig had a totally misogynistic behavior, and the only initiatives that led to improve the status of women of his time were projects designed by his predecessors, especially by Enric Prat de la Riba.

h) As for opening new fields of study, it is possible to open multiple lines from the texts presented in our data base. It would be desirable that we can work in the critical edition of his complete works. The texts indexed through this thesis, a part from articles, are chronic, obituaries, conferences, speeches, essays, letters, courses, manifestos, prefaces, reviews, news and poems.

i) In the social sense, the academic community, the researchers in history of journalism of the nineteenth and twentieth century claim this research for decades. In addition, the bibliography is a handy tool for people working in a) libraries, b) research centers, c) archives and documentation centres, d) researchers and scholars.

j) Facing the possibility of publication, it is likely that institutions such as the UAB, the Generalitat of Catalonia and the Catalan Studies Institute, IEC, show interest in publishing the complete works in the future, at least the bibliography of Puig, ideologue of the first Catalan, driving major cultural infrastructure of the

country, President of the old Federation of Catalonia, La Mancomunitat de Catalunya.

Aquest llibre coordinat per l'historiador de l'art Xavier Barral al 2003 inclou l'única bibliografia de Puig i Cadafalch posterior a la de l'IEC, Martí-Leveroni del 1947

11. BIBLIOGRAFIA I FONTS

L'elaboració de la bibliografia de la tesi i de les cites a peu de pàgina, s'ha fet aplicant la Norma ISO 690 de citació bibliogràfica internacional que s'aplica a les biblioteques i universitats catalanes. La citació de recursos electrònics s'ha fet a partir d'una guia adaptada d'aquesta normativa compilada per la Dra. Eulàlia Fuentes, que també es referencia a l'apartat de metodologia de la bibliografia.

- 11.1. Referències bibliogràfiques p.185
 - 11.1.1. Sobre Modernisme i arquitectura p.186
 - 11.1.2. Sobre història de la Premsa i la Comunicació p.186
 - 11.1.3. Sobre Puig i Cadafalch p.190
- 11.2. Fonts p.191
 - 11.2.1. Sobre aspectes metodològics p.191
 - 11.2.1.1. Documentació i lexicografia p.191
 - 11.2.1.2. Metodologia de recerca en Comunicació p.193
 - 11.2.2. Webgrafia. Bases de dades digitals consultades p.194
 - 11.2.2.1. Arxius hemerogràfics d'altres àmbits p.194
 - 11.2.2.2. Arxius hemerogràfics digitalitzats de publicacions catalanes p.195

11-Bibliografia i Fonts

11.1. Referències bibliogràfiques

11.1.1. Sobre Modernisme i Arquitectura

CAPDEVILA, Miguel. "Todo Barcelona asistió al entierro de Gaudí". *El Debate*. 13.06.1926, p. 2. Entrevista a Puig i Cadafalch

FREIXA i SERRA, Mireia. "El neogòtic". Dins: *Catalunya gòtica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2002.

FREIXA i SERRA, Mireia; SALA, T.M. "Temps de família: el model burgès i el mite de la vida privada". Dins: *Àlbum: Imatges de la família en l'art*. Girona: Museu de Girona, 2004, p. 77 – 87.

FREIXA i SERRA, Mireia; MERCADER, Laura; MOLET, Joan. *Ruta Europea del Modernisme*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2000.

MESECKE, Andrea. "Josep Puig i Cadafalch 1867-1956: Katalanisches Selbstverständnis und Internationalität in der Architektur". *Europäische Hochschulschriften*. Berlín: Peter Lang, 1992. (Sèrie 37: Architektur.) Tesi llegida a la Universitat de Bonn.

ROHRER, Judit: *Artistic regionalism and architectural politics in Barcelona c. 1880-1906*. 1984. Document inèdit. Tesi llegida a la Columbia University, Nova York.

ROHRER, Judit; De SOLÀ-MORALES, Ignasi. *J. Puig i Cadafalch: l'arquitectura entre la casa i la ciutat*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions i Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 1989.

ROMEU, Jordi. *Josep Puig i Cadafalch: Obres i Projectes des del 1911*. 1989. Document inèdit. Tesi presentada al 1989 a la Universitat Politècnica de Catalunya.

VEGA i MARCH, Manuel. "Regeneración Artística". *Arquitectura y Construcción*. Núm 111 (Octubre 1901), p. 306-312.

11.1.2. Sobre Història de la Premsa i la Comunicació

ALBERT, Pierre. *Historia de la prensa*. Madrid: Rialp, 1990.

CABRÉ, Tate. "Les limitacions del periodisme i la censura dins l'obra escrita de Puig i Cadafalch". Dins *Censura i limitacions de la premsa: actes de les*

Terceres Jornades d'Història de la Premsa [e-pub]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2010 (Lexikon Papers, 7), p.26-31.

CAPMANY, M. Aurèlia. *El feminisme a Catalunya*. Barcelona: Nova Terra, 1973.

CASASÚS i GURI, Josep Maria. *El periodisme a Catalunya*. Barcelona: Plaza & Janés, 1988.

CASASÚS i GURI, Josep Maria. *Ideología y análisis de medios de comunicación*. Barcelona: Cims, 1997.

Censura i limitacions de la premsa: actes de les Terceres Jornades d'Història de la Premsa [e-pub]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2010 (Lexikon Papers, 7), p.26-31. Jornades que van tenir lloc els dies 22 i 23 d'octubre de 2009 al Museu d'Història de Catalunya, a Barcelona, organitzades per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Disponible a: <<http://www20.gencat.cat/portal/site/Publicacions/menuitem>>. [Consulta: 12.06.2012]

COSTA i OLLER, Francesc. *La premsa a Mataró (1820-1980)*. Mataró (Barcelona): Caixa d'Estalvis Laietana, 1982. Premi Iluro 1981.

DURAN I TORT, Carola. *"La Renaixença": primera empresa editorial catalana*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001.

DURAN I TORT, Carola. *Índexs de "La Renaixensa": Barcelona 1871-1880*. Barcelona: Barcino, 1998.

ESPINET i BURUNAT, Francesc. *La Gènesi de la societat de masses a Catalunya, 1888-1939*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions, 1999.

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. "Ressenya a 200 anys de premsa diària a Catalunya" de JM Huertas. *Revista Anàlisi*, núm. 19, 1996, p. 145 a 150

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *Breu història de la premsa a Catalunya*. Barcelona: Barcanova, 1994

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *El primer congrés catalanista i Valentí Almirall: materials per a l'estudi dels orígens del catalanisme*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 2004

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *El primer diari en llengua catalana: Diari català (1879-1881)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1999

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *Història de La Veu de Catalunya (1899-1937)*. "Vol III: Els homes". 199?. Document inèdit. Barcelona [Arxiu personal del professor Figueres].

FIGUERES I ARTIGUES, Josep Maria. *La Renaixensa: Diari de Catalunya (1881-1905)*. Barcelona: Rafael Dalmau, 1981. Episodis de la Història.

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *Materials d'història de la premsa a Catalunya: segles XIX i XX*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions, 1995.

FIGUERES i ARTIGUES, Josep Maria. *Premsa i nacionalisme: el periodisme en la reconstrucció de la identitat catalana*. Barcelona: Pòrtic, 2002. 351 p. (Monografies).

FUENTES, J. F.; FERNÁNDEZ SEBASTIÁN. J. *Historia del periodismo español*. Madrid: Síntesis, 1997.

GIRALT-MIRACLE, Daniel. "Moments cabdals d'un segle de publicacions : les revistes, imatge del seu temps". *Barcelona Metròpolis Mediterrània*. Núm. 3. Any 1987. També disponible en línia a:
<http://www.bcn.es/publicacions/bmm/pdf_historic/03_BCN_Metropolis_Mediterrania/Revistes_Imatge_Temps.pdf> [Consulta: 21.06.2012]

GIVANEL I MAS, Joan. *Bibliografia Catalana. Premsa*. Barcelona: Institució Patxot. Imp. Altès, 1931.

GOMEZ APARICIO, Pedro. *Historia del periodismo español, I: Desde la "Gaceta de Madrid" (1661) hasta el destronamiento de Isabel II*. Madrid: sn, 196?. Madrid 1903-1983.

GOMEZ APARICIO, Pedro. *Historia del periodismo español*. Madrid: Editora Nacional, 1974, vol. 3.

GÓMEZ MOMPART, Josep Lluís, i MARIN OTTO, Enric (ed.). *Historia del periodismo universal*. Madrid: Síntesis, 1999.

GÓMEZ MOMPART, Josep Lluís. *La gènesi de la premsa de masses a Catalunya (1902-1923)*. Barcelona: Pòrtic, 1992

GÓMEZ MOMPART, Josep Lluís. *La gènesi de la premsa diària de masses, Barcelona, 1914-1923: l'arrencada del diari modern industrial a l'Estat espanyol i l'origen del discurs periodístic de masses a la Catalunya de la Mancomunitat*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions, 1992

GUILLAMET, Jaume. *Els orígens de la premsa a Catalunya: Catàleg de periòdics antics, 1641-1833*. Barcelona: Arxiu Municipal de Barcelona, 2003.

GUILLAMET, Jaume. *La formació de la premsa moderna: periodisme informatiu, polític i cultural a la Barcelona progressista (1841-1843)*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 1993.

GUILLAMET, Jaume. *Premsa, franquisme i autonomia*. Barcelona: Flor del vent, 1996.

HATZENBUSCH, Eugenio. *Apuntes para un catálogo de periódicos madrileños desde el año 1661 a 1870* [en línia]. Madrid: Suc. Rivadeneyra, 1894. 421 p. <<http://revistas.ucm.es/inf/02104210/articulos/DCIN0505110211A.PDF>> [Consulta: 20.02.2001]

HUERTAS i CLAVERIA, Josep Maria (dir.). *200 anys de premsa diària a Catalunya (1792-1992)*. Barcelona: Fundació Caixa de Catalunya, 1995.

MORENO i SARDÀ, Amparo. *Cap a una història de la comunicació des de Catalunya, ex-cèntrica, plural i interactiva*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions, 1999.

MORENO i SARDÀ, Amparo. “Los inicios de la cultura de masas: algunas observaciones no-androcéntricas”. *Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura*. 1990. Núm. 13, p. 137-143. Dossier: El periodisme català a la Segona República. Recull de les ponències escrites que van ser presentades al cicle de conferències i taules rodones que, amb el títol “El periodisme català a la Segona República”, va celebrar-se del dia 6 al 9 de febrer de 1989 a la Facultat de Ciències de la Comunicació i al Col·legi de Periodistes de Catalunya, organitzat pel Departament de Periodisme.

OLLER i FOIXENCH, Joan Manel. *Apunts per a una història de la premsa terrassenca*. Terrassa: Ajuntament, 1965.

SEGURA, Isabel; SELVA, Marta. *Revistes de dones 1846-1935*. Barcelona: Edhasa, 1984.

SEOANE, M. Cruz i SÁIZ, M. Dolores. *Historia del periodismo en España 3: el siglo XX: 1898-1936*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.

SOLÀ I DACHS, Lluís. *Història dels diaris en català: Barcelona, 1879-1976*. Barcelona: Edhasa, 1978

SURROCA i TALLAFERRO, Robert. *Premsa catalana de l'exili i de l'emigració (1861-1976)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2004.

TASIS Rafael, TORRENT Joan. *Història de la premsa catalana. 2 vols*. Barcelona: Bruguera, 1966

TIMOTEO ÁLVAREZ, J. et al. *Historia de los medios de comunicación en España: periodismo, imagen y publicidad (1900-1990)*. Barcelona: Ariel, 1989.

TORRENT I MARTINEZ, Joan. *La Premsa de Barcelona (1641-1967)*. Barcelona: Bruguera, 1969.

TOUS i VALLVÉ, Jordi. *La formació del catalanisme polític a Reus: "Lo Somatent" (1886-1903)*. Reus: Associació d'Estudis Reusencs, 1987.

TRESSERRAS i GAJU, Joan Manuel. *Per una història de la comunicació social a Catalunya: reflexions sobre l'objecte d'estudi, la metodologia, la periodificació i la documentació*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de la Informació, 1979. 154 f.

11.1.3. Sobre Josep Puig i Cadafalch

AINAUD de LASARTE, Josep M. *Puig i Cadafalch, historiador de l'art*. 1973. Document inèdit. Barcelona.

ALCOLEA i GIL, Santiago. *Puig i Cadafalch*. Barcelona: Lunweg, 2006.

BALCELLS, Albert; PUJOL, Enric; SABATER, Jordi. *La Mancomunitat de Catalunya i l'autonomia*. Edició a cura d'Albert Balcells. Barcelona: Proa, 1996.

BARRAL i ALTET, Xavier. *Josep Puig i Cadafalch: escrits d'arquitectura, art i política*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2003.

BASSEGODA i NONELL, Joan. *Puig i Cadafalch*. Barcelona: Nou Art Thor, 1985. (Col·lecció Gent Nostra, 42).

BOHIGAS, Oriol. *Reseña y catálogo de la Arquitectura Modernista*. Barcelona: Lumen, 1983. (La palabra en el tiempo, 149 i 150). 2 vols.

BORRÀS, M. Lluïsa. "El archivo Puig i Cadafalch". *La Vanguardia*, 22.12.1989.

CABRÉ, Tate. *Guia de la Ruta Puig i Cadafalch*. Barcelona: IMPUQV, 2001.

CABRÉ, Tate. "Memoria de Puig i Cadafalch". *La Vanguardia*, 27.01.2002, p.8.

CAÑELLAS, Cèlia; TORÁN, Rosa; TORRADO, Llorenç. *Bio-bibliografia de Josep Puig i Cadafalch*. 1977. Document inèdit. Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Barcelona.

Catàleg de publicacions 1907-1996. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1997.

FLORENSA, Antoni. "Puig i Cadafalch, arquitecto, político, historiador del arte y arqueólogo". *Cuadernos de Arquitectura*. 1967. Núm. 68-69.

JARDÍ, Enric. *Puig i Cadafalch: arquitecte, polític i historiador de l'art*. Barcelona: Ariel, 1975.

LEVERONI, Rosa; MARTÍ, M. Montserrat. "Bibliografia de Josep Puig i Cadafalch". Dins: *Miscel·lània Puig i Cadafalch*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1947, p. 13-24.

MOIX, Llätzer. "Decenas de inéditos de Puig i Cadafalch, sacados a la luz". *La Vanguardia*. 30.11.1989.

MOIX, Llätzer. "Puig i Cadafalch, un arquitecto entre el estilo gótico y la era de las urbanizaciones". *La Vanguardia*. 05.12.1989.

OTERO ALIA, Francisco Javier. "El debate en torno al ornamento arquitectónico en la revista 'Arquitectura y Construcción' : 1897-1922". *Espacio Tiempo y Forma: Serie VII: Historia del Arte* [en línia]. 1991. [Vol.] 4, p. 425-458. <<http://e-spacio.uned.es/fez/eserv.php?pid=bibliuned:ETFSerie7-F19100C8-C2C0-0892-CFBD-6D818B7C590C&dsID=Documento.pdf>>. [Consulta: 25.03.2011]

PAGÈS, Montserrat. "Records de l'home perseguit". *Serra d'Or*. 2001. Núm. 502 (octubre), p. 32-35.

PLANES i ALBETS, Ramon. "El retrobament (de l'arxiu) de J. Puig i Cadafalch". *L'Avenç*. Núm. 324, 2007, p.42-45.

Puig i Cadafalch i la Catalunya Contemporània. Edició a cura d'Albert Balcells. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2003.

PUIG i CADAFALCH, Josep. *Memòries*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.

RIBAS i PIERA, Manuel. *Josep Puig i Cadafalch, cofundador i membre il·lustre de l'IEC*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1996.

11.2. Fonts

11.2.1 Sobre aspectes metodològics

11.2.1.1. Documentació i lexicografia:

Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya [en línia]. <<http://ccuc.cbuc.cat>> [Consulta: 21.07.2012]

Com citar documents impresos, audiovisuals i comunicacions orals.

Bibliotècnica: Biblioteca digital de la UPC [en línia]:

<<http://bibliotecnica.upc.edu/content/com-citar-documentos-impresos-i-comunicacions-orals>> [Consulta: 20.08.2012]

Com realitzar i interpretar cites i referències bibliogràfiques [en línia]. València: Servei de Biblioteques i Documentació de la Universitat de València, 2011. Actualització: 11.03.2011. Disponible en línia a: http://biblioteca.uv.es/valenciano/servicios/formacion_usuaris/cites_2010.pdf [Consulta: 21.09.2012]

DIEC2: Diccionari de la llengua catalana [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2007. <<http://dlc.iec.cat/>>. [Consulta: 21.09.2012]

Enciclopèdia.cat [en línia]. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana, 2010. <<http://www.enciclopedia.cat/>> [Consulta: 20.05.2012]

ESTELLA, M. (Dir.) et al. "Citacions". Dins *Guia de comunicació eficaç* [en línia]. Bellaterra, Barcelona: Gabinet de llengua catalana, Universitat Autònoma de Barcelona, 2000. Disponible en línia a: <<http://wuster.uab.es/assessorament/guia/credits.html>> [Consulta: 20.09.2012]

ESTIVILL, A.; URBANO, C. "Citacions i referències de fonts bibliogràfiques i no bibliogràfiques: una proposta per a la revista *Item*". *Item: revista de biblioteconomia i documentació*. 1994. Núm. 15, p. 4-59.

ESTIVILL, A.; URBANO, C. *Com citar recursos electrònics*. [en línia]. <<http://www.ub.es/biblio/citae.htm>>. [Consulta: 22.09.2010]

Glossari de termes de gestió de la recerca i la innovació. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca, 2009.

Lemac: [Llista d'encapçalaments de matèria en català]. [en línia]. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2009. <<http://www.bnc.cat/lemac/>> [Consulta: 21.08.2012]

LÓPEZ, Ferran; FARRÉS, Joan; DOMÈNECH, David. «Proposta d'ús dels topònims en la indexació». *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, juny, núm. 12 (2004). <<http://www.ub.edu/bid/12lopez.htm>> [Consulta: 21-09-2012].

MOCHÓN, Gonzalo; SORLI, Ángela. *Tesaurus de Biblioteconomía y Documentación*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 2002.

Norma ISO 690 de citació bibliogràfica. Apunts de Documentació Informativa per la professora Eulàlia Fuentes. [2001?]. Document inèdit. Bellaterra (Barcelona). [Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de la Comunicació, Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació]

Termcat: Centre de Terminologia en línia [en línia]. <<http://www.termcat.cat/>> [Consulta: 22.07.2012]

11.2.1.2. Metodologia de recerca en Comunicació:

“Criteris i requisits d’elaboració dels treballs de recerca de doctorat”. Dins: *Programa de Doctorat en Comunicació i Periodisme: Biennis 2004/2005 i 2005/2006*, p. 8–10. Bellaterra (Barcelona). [Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de la Comunicació, Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació]

DEL RÍO, Olga; VELÁZQUEZ, Teresa: “Planificación de la investigación en Comunicación: fases del proceso”, dins BERGANZA CONDE, Mª Rosa; RUIZ SAN ROMÁN, José A. : *Investigar en Comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en Comunicación* . Mc Graw & Hill, 1984. Pàgs. 43 a 76

DUVERGER, Maurice: *Métodos de las Ciencias Sociales*. Ediciones Ariel. Colección Demos. Barcelona, 1962

MORENO i SARDÀ, Amparo. “Diseño de una investigación para el doctorado”. Dins: *Programa de l’assignatura del Doctorat en Comunicació i Periodisme curs 2004-2005*. Bellaterra (Barcelona). [Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de la Comunicació, Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació].

MORENO i SARDÀ, Amparo. *De qué hablamos y no hablamos cuando hablamos del hombre: 30 años de crítica y alternativas al pensamiento androcéntrico*. Barcelona: Icaria, 2007. En prensa.

MORENO SARDÀ, A.; ROVETTO, F.; BUITRAGO, A.. *¿De quién hablan las noticias?: Guía para humanizar la información*. Barcelona: Icaria, 2007.

SORIANO, Jaume. *L’ofici de comunicòleg: mètodes per investigar la comunicació*. Vic (Barcelona): Eumo Editorial; UVic, 2007.

VELÁZQUEZ, Teresa. “Communication, cooperation and social change in the Mediterranean region: Research, projects and training”. *EMUNI (2nd EMUNI Research Souk. Multi-Conferencia Euromediterrànea de Investigació: Living Together in the Multi-cultural Society* [en línia]. 2010b, p. 1461-1469. <<http://res.emuni.si>>. [Consulta: 20.02.2012]

VELÁZQUEZ, Teresa. "Société multiculturelle et construction de l’image de l’autre. Le rol de moyens de communication”. Dins: Christoph Wulf ; Jacques Poulain ; Fathi Triki (eds.). *Violence, religion, et dialogue interculturel. Perspectives euro-méditerranéennes*. Paris: L’Harmattan, 2010a, p. 207-234.

VELÁZQUEZ, Teresa. “Comunicación y Sociedad del Conocimiento: proyectos de investigación en la región mediterránea (Europa y Norte de África)”. *Revista Líbero– São Paulo*, 2010c. Vol. 13. Núm. 26, p. 21-28.

VELÁZQUEZ, Teresa. "La presencia de la interculturalidad en las secciones de cultura en los diarios de Barcelona". *Revista Latinoamericana de Ciencias de la Comunicación: ALAIC*. Núm. 10 (Año 4, 2009b), p. 92-102.

VELÁZQUEZ, Teresa. *Fronteras (Coordinadora)*. Buenos Aires: La Crujía, 2009a. (Colecció deSigniS, 13).

11.2.2. Webgrafia. Bases de dades digitals consultades

11.2.2.1. Arxius hemerogràfics digitalitzats de publicacions catalanes antigues

ARCA: Arxiu de Revistes Catalanes Antiques de la Biblioteca de Catalunya i el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya [en línia]
<<http://www.bnc.cat/digital/arca/index.html>> [Consulta: 14.07.2012]

Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives [en línia].
<<http://213.0.4.19/portal/estudiscatalans>> [Consulta: 18.06.2012]

Biblioteca Virtual de Prensa Histórica del Ministerio de Cultura [en línia]
<<http://prensahistorica.mcu.es/es/consulta/busqueda.cmd>> [Consulta: 14.03.2011]

Dipòsit General de Documents de la UAB [en línia]
<<http://ddd.uab.cat/record/20712>> [Consulta: 18.03.2011]

Directori bibliogràfic digital de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat [en línia]. <http://www.pamsa.com/cat/ver_revistes_detall> [Consulta: 18.06.2012]

Directori bibliogràfic digital de la Universitat de la Rioja [en línia].
<<http://dialnet.unirioja.es>> [Consulta: 10.07.2012]

Fons local de publicacions periòdiques digitalitzades de la Diputació de Barcelona [en línia]
<<http://www.diba.es/xbcr/default.htm>> [Consulta: 03.03.2011]

Hemeroteca Aula Màrius Torres [en línia]
<<http://www.catedramariustorres.udl.cat/materials/hemeroteca/index.php>> [Consulta: 08.03.2011]

Hemeroteca digital de la Biblioteca Nacional de España [en línia]
<<http://www.bne.es/es/Catalogos/HemerotecaDigital/>> [Consulta: 23.04.2011]

Hemeroteca històrica digital de l'Ateneu Barcelonès [en línia]
<http://biblioteca.ateneubcn.cat/web/continguts/ca/apartats/menuprincipal/hemeroteca/hemeroteca_digital/index.html> [Consulta: 21.03.2010]

La Veu de Catalunya a la Biblioteca de Catalunya [en línia]
<http://www.bnc.cat/digital/veu_catalunya/index.html> [Consulta: 21.04.2012]

Premsa catalana: *Inventari col·lectiu de còpies digitals i microfilms* de la Biblioteca de Catalunya [en línia]
< <http://www.bnc.cat/Catalegs/Recursos-amb-fons-BC/Premsa-catalana.-Inventari-col·lectiu-de-copies-digitals-i-microfilms2>> [Consulta: 21.04.2012]

Premsa comarcal històrica [en línia]
<<http://www.premsa.comarcal.cat/>> [Consulta: 15.05.2012]

XAC: Premsa, premsa històrica digitalitzada del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya [en línia]
<<http://xacpremsa.cultura.gencat.cat/pandora/#top>> [Consulta: 16.05.2012]

11.2.2.2. Arxius hemerogràfics d'altres àmbits

GONZÀLEZ i VILALTA, Arnau. *Documents per a la Història = Documents for History (1750-2010)* [en línia]. Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
<<http://documentsforhistory.com/ca/>> [Consulta: 14.06.2012]

JONES, Daniel E. (coord.); Centre d'investigació de la comunicació de la Generalitat de Catalunya (CEDIC). *Bibliografia Catalana de la Comunicació, 1796-1996*. [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Departament de la Presidència, 1997. <<http://www.union-web.com/tesis/listates.html>> [Consulta: 17.06.2010]

12-ANNEXES

12-ANNEXOS (VOLUM I)

12.1. Gràfics sobre els escrits de Puig i Cadafalch p.197

12.1.1. Els escrits per disciplines/temes

12.1.2. Els articles d'opinió per disciplines/temes

12.1.3. Els escrits per anys i per temes

12.1.4. Els escrits per llibres o premsa

12.2. Bibliografia de Puig i Cadafalch

12.2.1. Bibliografia per data

12.2.2. Bibliografia per disciplines: política, arquitectura i gestió cultural

12.2.3. Bibliografia per Publicacions

12.3. Taxonomia de publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

12.4. Suport digital amb la Tesi Doctoral en PDF, Base de dades de la Bibliografia i Base de dades del Catàleg de publicacions, ambdues en Access 2010

ANNEXOS (VOLUM II)

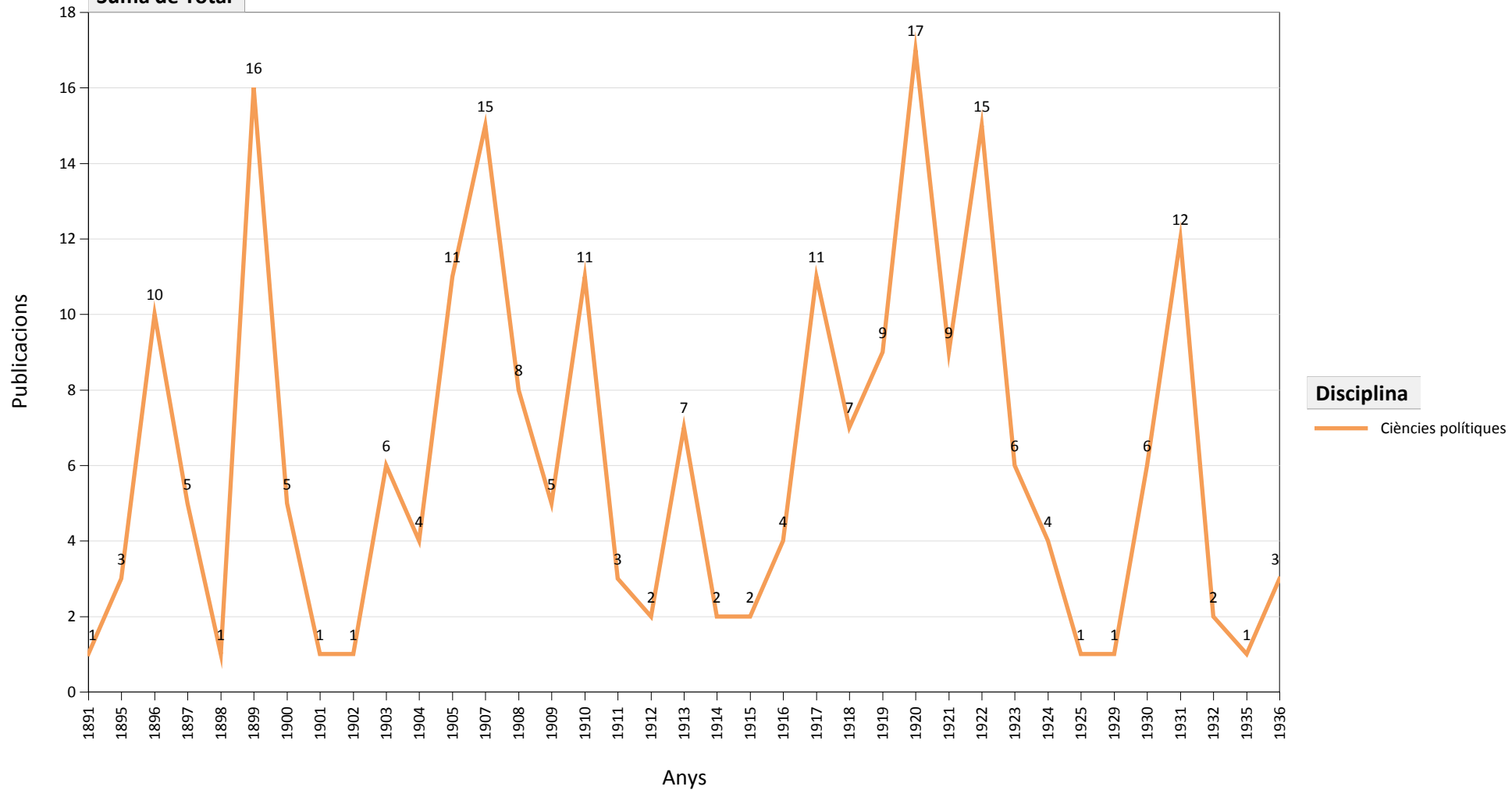
12.5. Fitxes de la Base de dades de la Bibliografia de Puig i Cadafalch

12-ANNEXOS (VOLUM I)

- 12.1. Gràfics sobre els escrits de Puig i Cadafalch p.197
 - 12.1.1. Els escrits per disciplines/temes
 - 12.1.2. Els articles d'opinió per disciplines/temes
 - 12.1.3. Els escrits per anys i per temes
 - 12.1.4. Els escrits per llibres o premsa

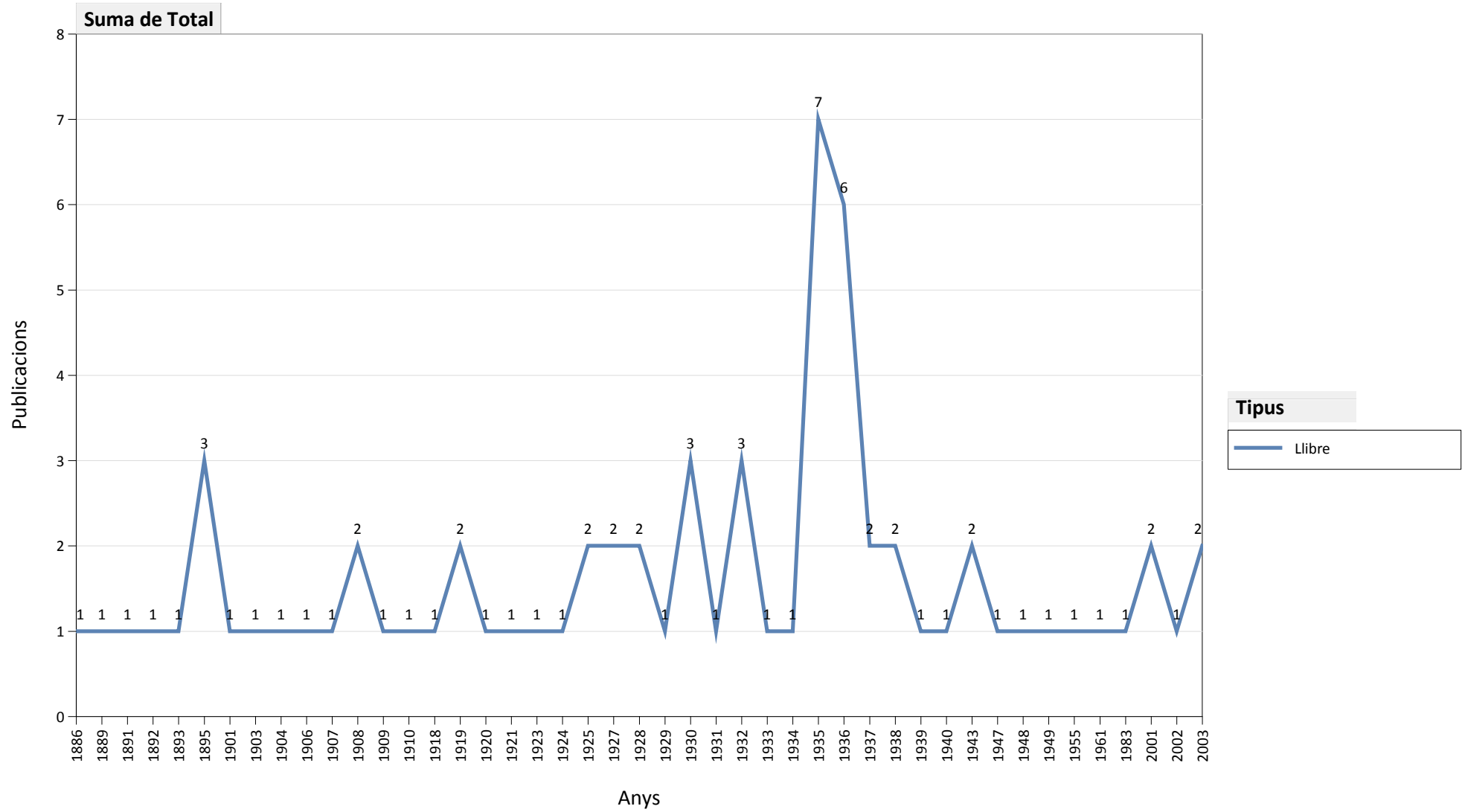
Tipus
Publicació

Suma de Total

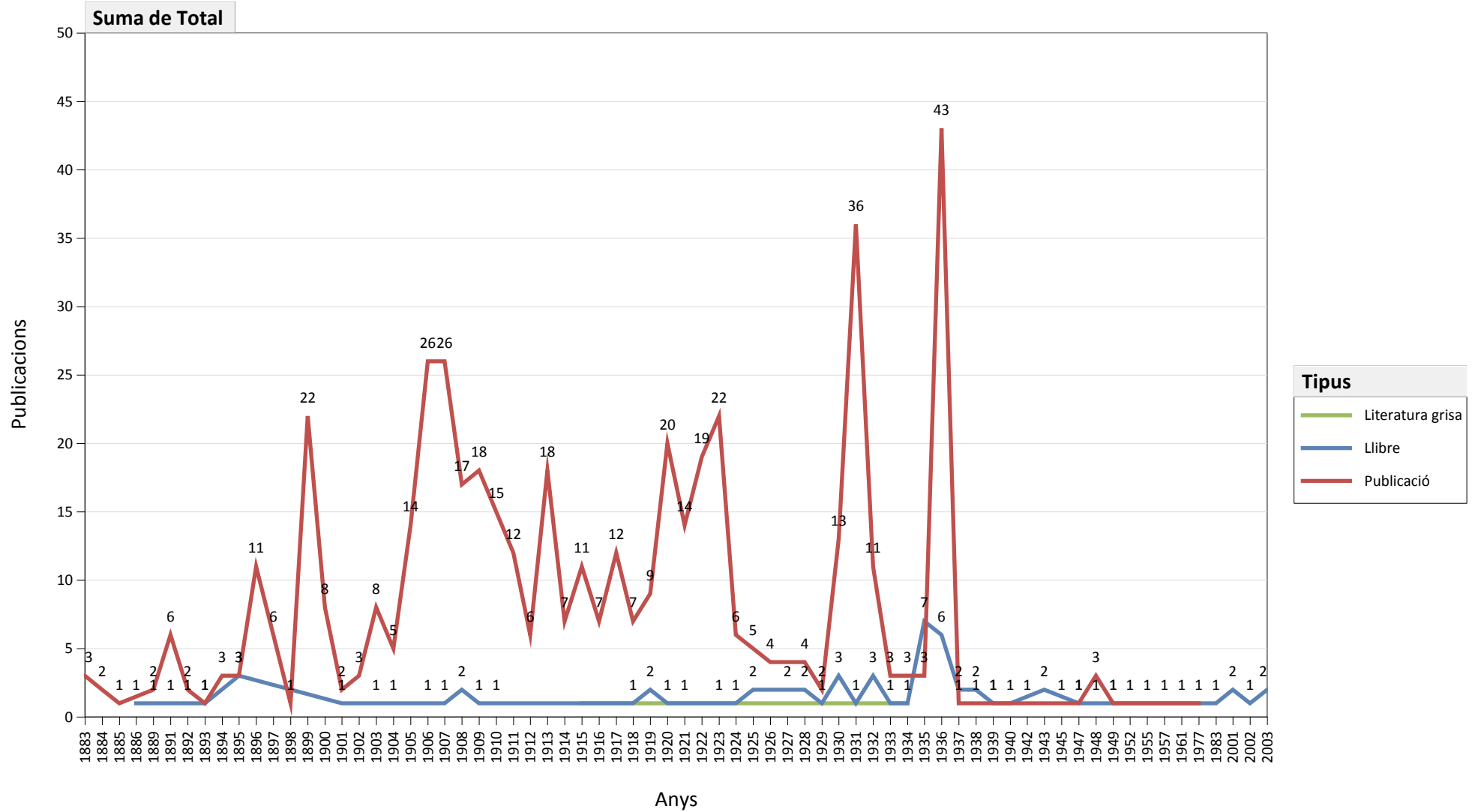
Any

Coloque campos de filtro aquí

Any

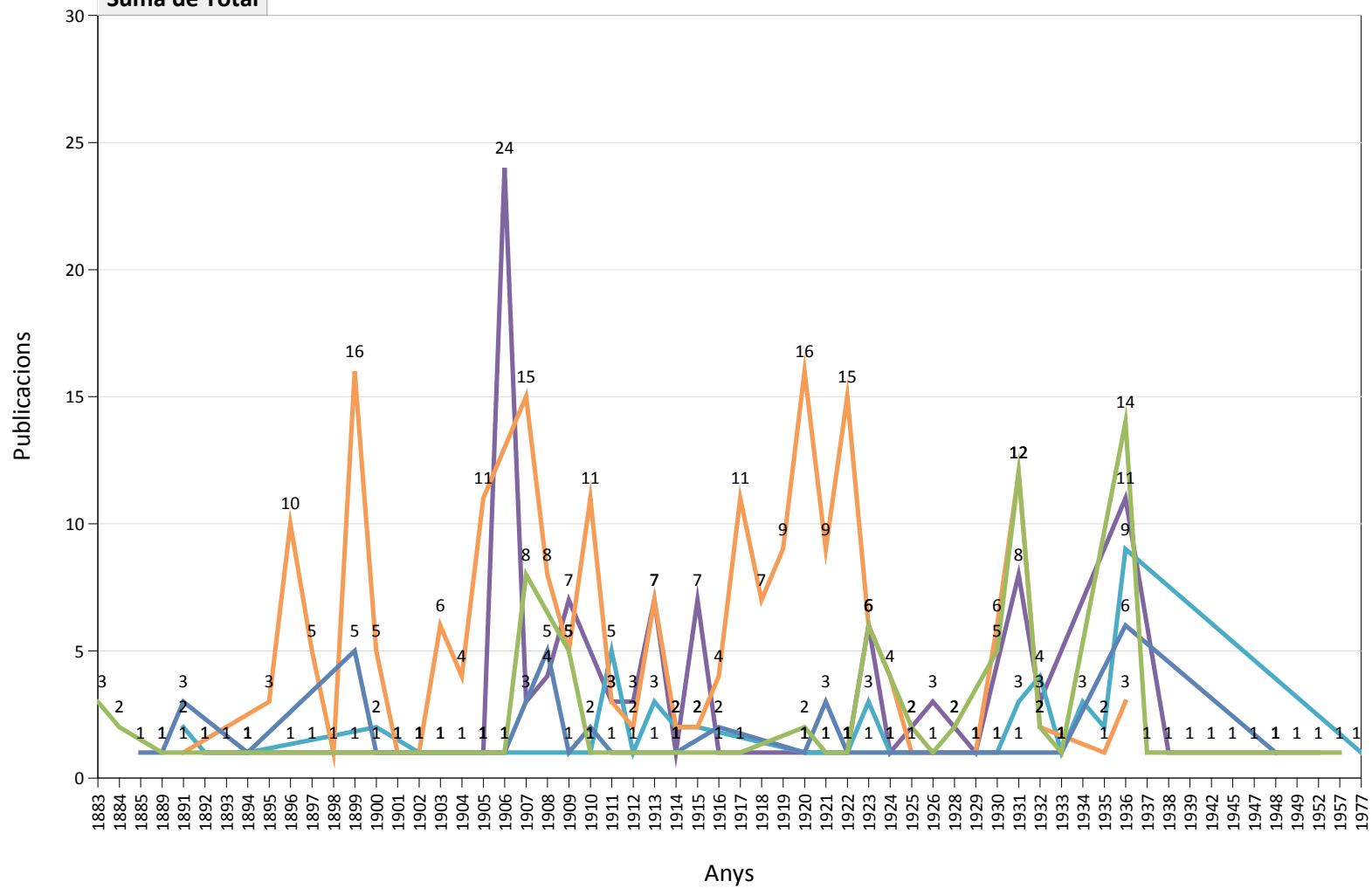
Coloque campos de filtro aquí

Any

Tipus
Publicació

Suma de Total

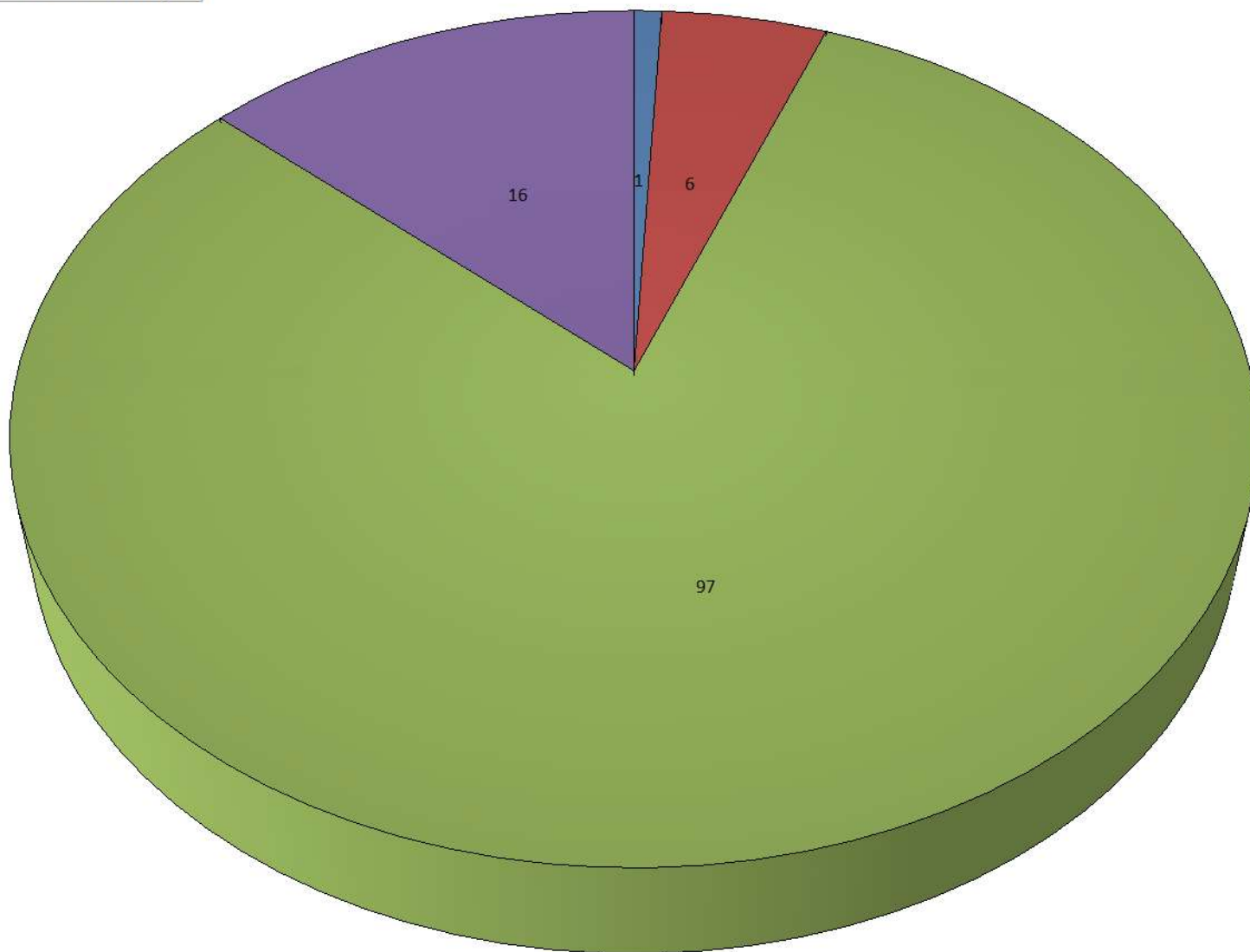
Disciplina

- Arqueologia
- Arquitectura
- Ciències polítiques
- Gestió cultural
- Humanitats

Any

Coloque campos de filtro aquí

Recuento de Disciplin

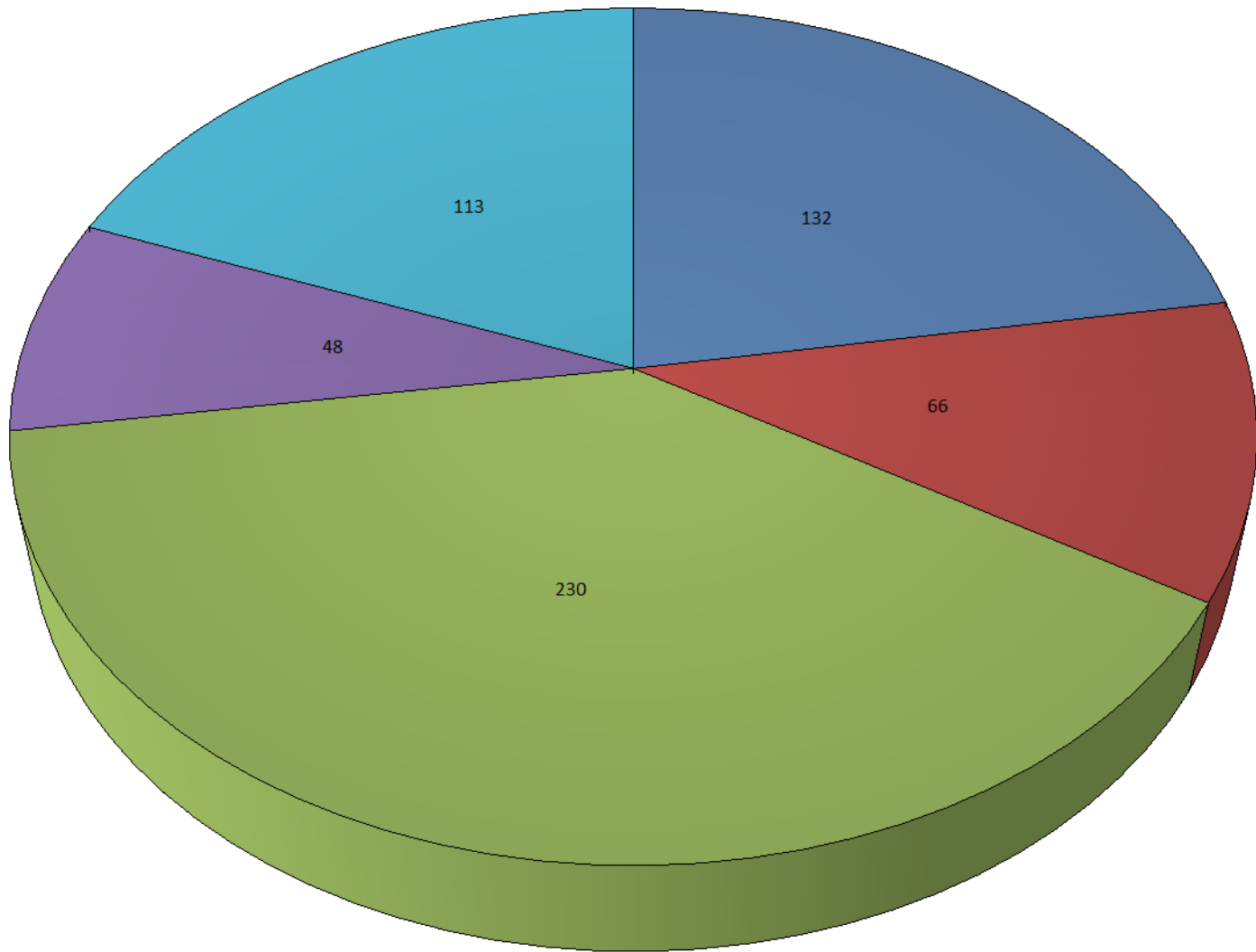

Disciplina

- Arqueologia
- Arquitectura
- Ciències polítiques
- Gestió cultural

Tipus	Gènere
Todas	Todas

Recuento de Disciplin

Disciplina
Arqueologia
Arquitectura
Ciències polítiques
Gestió cultural
Humanitats

12-ANNEXOS (VOLUM I)

12.2. Bibliografia de Puig i Cadafalch

12.2.1. Bibliografia per data

12.2.2. Bibliografia per disciplines: política, arquitectura i gestió cultural

12.2.3. Bibliografia per Publicacions

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

Llistat per data

1883

- "Lo Castell de Burriach". *El Semanario de Mataró* (19-VIII-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Un Arqueófilo".
- "Lo campanar de l'església". *El Semanario de Mataró* (23-IX-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Arqueófilo".
- "Lo Castell d'en Nofre Arnau". *El Semanario de Mataró* (8-XII-1883), p. 4 i 5. Signat "J.Puig y Cadafalch".

1884

- "En lo camí del vici. A un amich". *El Semanario de Mataró* (15-III-1884), p. 4 i 5. Signat "Joseph Puig i Cadafalch".
- "Estudio físico sobre la natación". *El Semanario de Mataró* (12-X-1884), p. 3 i 4 (Sèrie de 6 lliuraments: del 12-X-1884 a l'11-I-1885, signats amb el pseudònim H.G.).

1885

- "Un memorial á los Reyes Magos". *El Semanario de Mataró* (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..

1886

- i Lluís DOMÈNECH I MONTANER. *Historia General del Arte. Vol. I: Arquitectura*. Barcelona. Montaner y Simón, 1886.

1889

- "Fonts de la arquitectura romànica a Catalunya". *La Renaixensa* (1-I-1889), p. 8 a 13.
- "Música i pintura". *Semanario de Mataró* (27/07/1889), p. 5 (Núm. 3, VIII, 1889).
- *Notes arquitectòniques sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa*. Barcelona. La Reinaxença, 1889.

1891

- "Carta Estiuhenca, desde Mataró". *La Renaixensa* (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.

- "Regionalisme Artístich, a propòsit del museu de reproduccions". *La Veu de Catalunya* (13-IX-1891), p. 422 a 424.
- "Regionalisme Artístich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". *La Veu de Catalunya* (4-X-1891), p. 459 a 461.
- "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona". *La Renaixensa* (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.
- "Los federales a Mataró". *La Renaixensa* (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.
- "L'Academia de Madrit y l'arquitectura regional catalana". *L'Avenç* (30-XI-1891), p. 344-345.
- *Discurs del President del Centre Escolar Catalanista de Barcelona. D. Joseph Puig y Cadafalch llegit en la sessió inaugural del curs 1.889 a 1.890.* Barcelona. Estampa de la Casa Provincial de Caritat, 1891.

1892

- "La nova capella del Sagrament en l'església de la Concepció". *La Veu de Catalunya* (3-IV-1892), p. 162 (Any 2, núm. 14). En el mateix número s'anuncia que PiC és nomenat Arquitecte municipal de Mataró.
- "Art català. Records de Sant Benet de Bages". *Setmanari català* (12-V-1892).
- i Casimir BRUGUÉS i ESCUDER. *Estudi d'arqueologia arquitectónica sobre'l sepulcre romà de Fabara anomenat "La Casa dels Moros"*. Barcelona. Heinrich i Cia, successors de N. Ramirez i Cia, 1892.

1893

- "Del esperit regional en les indústries artístiques de Catalunya". *La Tradició Catalana* (15-VI-1893), p. 36 a 39. Vol. I. També reproduït a *La Il·lustració Catalana* el 30-VI-1893, pàg 20 i a *La Tradició Catalana* el 15-VII-1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I.
- *L'Escultura decorativa de l'època ojival*. Barcelona. 1893.

1894

- "L'absolta d'una indústria mataronesa". *Noticiero Mataronés* (26-VIII-1894).
- "Una exposició d'art y d'industria. Epístola o article". *Noticiero Mataronés* (9-IX-1894), Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona".

- "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reys d'Aragó". *La Renaixensa* (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..

1895

- "Lo Catalanisme y La Arqueología". *La Renaixença* (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.
- "La Cuestió del Castellà". *La Renaixença* (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La qüestió del castellà i la arqueología" amb data 9-XII-1895.
- "Los Administratius Castellanistes". *La Renaixença* (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al Diario de Mataró y la Comarca el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".
- _ i Lluís VILADEVALL i MALGÁ. *Memoria sobre el estado sanitario de la ciudad de Mataró presentado a la Junta de Sanidad y publicado por acuerdo del Excmo. Ayuntamiento*. Mataró. Tipografía de D. Pedro Vilá i Font , 1895.
- *El pont vell i el pont nou* . Barcelona. 1895.
- "*La Real Capilla de Santa Agueda per Don Bonaventura Bassegoda*". . 12-XI-1895.

1896

- "La cortesía castellanista". *La Renaixença* (10-I-1896), p. 210 a 212.
- "L'art administratiu". *La Renaixença* (26-I-1896), p. 572 a 574.
- "La administració de les vides humanes". *La Renaixença* (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.
- "Lo home rule guerrero". *La Renaixença* (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a Lo Somatent el 13-III-1896.
- "L'arquitectura romànica-catalana". *La Vanguardia* (22-III-1896), Portada i pàg 2. També reproduït a La Renaixença els dies 25, 26, 27 i 28-III-1896, amb el títol "L'Arquitectura romànica catalana".

- "Discurs llegit per Don Joseph Puig y Cadafalch al cloure la vetllada donada en lo Saló de Cent en obsequi als escriptors premiats en los Jochs Florals". *La Renaixença* (10-V-1896), p. 2.827 - 2.828. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 10-V-1896 i el 18-V-1896, pàg 3 amb el títol modificat: "Parlament de D. Joseph Puig y Cadafalch en la vetllada del Saló de Cent en honor dels escriptors premiats en los Jochs Florals".
- "L'anarquisme de levita". *La Renaixença* (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 22-VI-1896, a "Lo Somatent" el 2-VII-1896 i a "La Costa de Llevant" el 1896.
- "Lo caciquisme". *La Renaixença* (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a "Lo Somatent" el 21-VII-1896.
- "Los administratius de peu de marge". *La Renaixença* (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.
- "La moral administrativa". *La Renaixença* (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a "Lo Somatent" el 2-XI-1896.
- "Los conillets del Parlament". *La Renaixença* (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a "Lo Somatent" el 3-XI-1896.

1897

- "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". *Lo Somatent* (10-I-1897), Signat J.P.i C..
- "Todos nos quieren". *La Veu de Catalunya* (17-I-1897), p. 18 - 19.
- "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". *La Veu de Catalunya* (21-III-1897), p. 96 - 97.
- "Los ateneistas". *La Veu de Catalunya* (16-V-1897), p. 161 - 162.
- "Carácter que diferencia las arquitecturas catalana y castellana antiguas". *La Renaixença* (11,12 i 14-VI-1897), p. 869 a 875, 886 a 890 i 918 a 921. Conferència llegida per Puig i Cadafalch a l' Ateneu Barcelonès el 31.05.1897.
- "Lo fabricantisme". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1897), p. 226 - 227.

1898

- "La mort de Don Quijote". *La Veu de Catalunya* (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a La Costa de Llevant el 1898.

1899

- "Els regeneradors administratius". *La Veu de Catalunya* (5-I-1899).
- "A n' en Silvela". *La Veu de Catalunya* (18-I-1899).
- "Nosaltres". *La Veu de Catalunya* (28-I-1899).
- "La qüestió separatista". *La Veu de Catalunya* (25-II-1899).
- "A Xativa". *La Veu de Catalunya* (13-III-1899), També el 14, 16 i 17-III-1899.
- "Almeria". *La Veu de Catalunya* (19-III-1899), També el 20-III-1899.
- "Des de Andalusia". *La Veu de Catalunya* (25-III-1899).
- "La temporada còmica". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1899).
- "Don Quijote á Catalunya". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1899).
- "La administració de Correus y Telégrafos francesa". *La Veu de Catalunya* (1-V-1899).
- "La nostra obra". *La Veu de Catalunya* (6-V-1899).
- "La qüestió dels quartos". *La Veu de Catalunya* (2-VII-1899).
- "Lo francesisme". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1899).
- "Las manifestacions francesistas". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1899).
- "Lo del Catalanisme". *La Veu de Catalunya* (19-VIII-1899).
- "La unidad de la Hacienda". *La Veu de Catalunya* (26-VIII-1899).
- "La pretenguda y mal entesa civilització árabe" . *La Veu de Catalunya* (16-IX-1899).
- "Gazeta bibliogràfica de l'Anuari per a 1899 de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (22-IX-1899).
- "Lo dels Museus". *La Veu de Catalunya* (2-X-1899).

- "Companyerisme periodístich". *La Veu de Catalunya* (20-X-1899).
- "Als governants d'Espanya". *La Veu de Catalunya* (26-X-1899), També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899.
- "Estafas ab cortesía". *La Veu de Catalunya* (1-XI-1899).

1900

- "Las iglesias de San Pedro de Tarrassa. Notas arquitectónicas". *Arquitectura y Construcción* (1900), p. 56 a 59, 71 a 74, 88 a 91, 132 a 136.
- "Evolucions". *La Veu de Catalunya* (13-I-1900), Portada.
- "La Unitat del idioma". *La Veu de Catalunya* (20-I-1900), Portada.
- "Espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (6-III-1900), També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900.
- "La protecció oficial á la cultura catalana". *La Veu de Catalunya* (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.
- "El Baedeker den Dato". *La Veu de Catalunya* (4-V-1900), Portada.
- "Lo de l'Escola de Bellas Arts". *La Veu de Catalunya* (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.
- "La Barcelona d'anys a venir" I-III. *La Veu de Catalunya* (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..

1901

- "El gran prelat català". *La Veu de Catalunya* (14-II-1901), Necrològica sobre el bisbe Morgades.
- "La Lliga Regionalista de Gracia. Meeting d'Inauguració. (Extracte: El senyor Puig y Cadafalch)". *La Veu de Catalunya* (29-X-1901).
- _ i Lluís DOMÈNECH i MONTANER. *Historia general del Arte. Vol. II i III: Arquitectura*. Barcelona. Montaner y Simón, 1901.

1902

- "L'autonomía al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (1-I-1902).

- "Dictamen sobre las cloacas de Barcelona, aprovat per la comissió municipal de Foment". *La Veu de Catalunya* (8-II-1902), Subscrit amb data del 30 de gener pels regidors Juli Marial, J. Carner, Lluís Dolsa i Puig i Cadafalch.
- "Don Luís Doménech y Montaner". *Hispania* (30-XII-1902), p. 539 a 557. Semblança de Doménech i Montaner. Revista núm. 93. Acompanya la signatura "traducido del catalán por M.G."

1903

- "Els mals del Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1903).
- "Campanya electoral. Als electors catalanistes". *La Veu de Catalunya* (25-IV-1903).
- "En Gallissá". *¡CU-CUT!* (30-IV-1903).
- "Els nostres plans a l'Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (11-V-1903).
- "La difamació contra'ls regidors catalanistas ". *La Veu de Catalunya* (18-V-1903).
- "Discurs pronunciat per Puig i Cadafalch a la inauguració de les sales Verdaguer i Pellicer el 30.06.1903". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1903).
- "Barcelona". *La Veu de Catalunya* (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inanició municipal).
- "Meeting electoral de 'Las Arts' ". *La Veu de Catalunya* (5-XI-1903), p. 3.
- i Claudi OMAR i BARRERA. *Discursos que D. Claudi Omar i Barrera i Puig i Cadafalch llegiren a la solemne sessió necrològica de l'Excm. Ajuntament de la ciutat de Mataró, celebrada el 29.07.1903 per honrar la memòria de D.Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber*. Mataró. Tipografia H. Abadal, 1903.

1904

- "Els representants dels analfabets". *La Veu de Catalunya* (1-I-1904), p. 2.
- "La Maison du Peuple i la Casa del Pueblo". *La Veu de Catalunya* (7-III-1904), p. 3. dins el monogràfic: "Las casas del poble, aquí y al extranjero".
- "Festa de Germanor Catalanista". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1904), p. 4.
- "Els econòmichs". *La Veu de Catalunya* (26-X-1904).

— "La batalla de divendres". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1904), p. 3.

— *L'Oeuvre de Puig i Cadafalch architecte. 1896-1904: Architecture, Décoration, Mobilier, Serrurerie, Carrelages, etc..* Barcelona. Edit. M. Parera, 1904.

1905

— "Projectes d'obras municipals. La memoria explicativa". *La Veu de Catalunya* (27-II-1905), Resum i comentari de la memòria presentada pels regidors Puig i Cadafalch i Carner.

— "La lluita per la patria". *La Veu de Catalunya* (4-III-1905), Portada.

— "El meeting de Las Arts". *La Veu de Catalunya* (10-III-1905), p. 3.

— "Inauguración del Museo de Bellas Artes (antiguas y modernas) y de las secciones, reinstaladas, del Museo Arqueológico y de Arte Decorativo". *Gaceta Municipal de Barcelona* (10-XI-1915), p. 10 a 14. S'esmenta que hi va intervenir Puig i Cadafalch però no es reproduïx el seu text..

— "Discurs del senyor Puig i Cadafalch en el certamen de Mataró". *La Veu de Catalunya* (3-VIII-1905), Portada.

— "El nostre espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (23-VIII-1905).

— "La crisis del patriotisme". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1905), Portada.

— "El meeting de Las Arts". *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.

— "Meeting Electoral Catalanista del Nou Retiro". *La Veu de Catalunya* (6-IX-1905), Portada.

— "Sesio de l'Ajuntament. Proposició Puig de manifestació al cos consular". *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.

— "Paraules pronunciades per Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.

— "Parlament de Josep Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.

— "A votar per l' Exposició Universal". *La Veu de Catalunya* (11-XI-1905).

- "Les ciutats primitives de les Balears. Els talayots i les naus. Quarta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (28-XI-1905).

1906

- "El temple dòric, els grans recintes sagrats d'Atenes, Olimpia i Eleusis. Quatorzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1906).
- "Prolech". A: Antoni de FALGUERA. Sant Pere de Roda. Barcelona. *L'Avenç* (1906).
- "Comparació dels primitius monuments balears amb els de Sardenya i Pantelleria. Quinta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris catalans". *La Veu de Catalunya* (4-I-1906).
- "Els monuments dels imperis antics i mitg d'Egipte i els de les illes mediterrànies. Sisena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (11-I-1906).
- "Els murs de Tarragona, Girona, Olèrdola i Saguntus, comparats amb els de les illes Balears. Els murs etruschs i micènics. El megalitisme en la construcció mediterrània. Els túmuls grecs i els del sud d'Espanya i Portugal. Els túmuls de Romanya i els talaiots. Idees sobre la unitat de la civilització mediterrània anterior a la de Mycenae. Setena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (18-I-1906).
- "Antecedents per a l'Estudi de l'arquitectura romana. L'arquitectura del nou imperi egipci. Vuitena lliçó donada a la càtedres d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-I-1906).
- "Els temples ptolomaics. La casa i la tomba del nou imperi. Novena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-II-1906).
- "L'arquitectura caldeu assiris y la dels pobles mediterranis. Desena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (8-II-1906).
- "Els restes arquitectònics dels heteus, fenicis i jueus. Onzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (16-II-1906).

- "Restos de la colonització fenícia a Andalucía. L'Arquitectura dels grecs primitius. Creta, Troya, Mecenas. Els sepulcros amb c pula de forma micènica a Portugal i al Sud d'Espanya. Dotzena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (22-II-1906).

- "La casa de la illa de There i la de Creta. Els palaus de Gnosse i Phestos. Els palaus de Tyrinte, Troya i Mecenas. Recorts de l'habitació en els poemes homèrics. Tretzena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-III-1906).

- "Els recintes sagrats de Grecia: Olimpia, Atenes i Eleusis. Origen i evolució de l'ordre dòric. Quinzena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1906).

- "Ordres grecs, jonich, corinti i car tic. Setzena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (23-III-1906).

- "Com era una ciutat grega. Dissetena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (29-III-1906).

- "Les colònies gregues. La civilització marseillea. Divuitena lli o donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-IV-1906).

- "El baptisteri de Sant Pere de Terrassa". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1906).

- "Els temples romans. Primera lli o del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (2-XI-1906).

- "El temple romà de Barcelona. Segona lli o del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (8-XI-1906).

- "El temple romà de Vich. Tercera lli o del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-XI-1906).

- "Els temples de Tarragona. Quarta lli o del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (22-XI-1906).

- "Els monuments funeraris romans a Catalunya. Cinquena lli o del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1906).

- "La restauració de l'església de Sant Martí Sarroca". *La Il·lustració Catalana* (2-XII-1906), Núm.183, p. 757 a 761.
- "Els monuments commemoratius.Sisena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (6-XII-1906).
- "Novetats Estantices". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1906), Portada.
- "Els edificis de reunió a l'aire lliure. Els archs romans de Tarragona i Sagunte. Els mosaics de Barcelona i Girona. Els teatres de Sagunte, Tarragona i Pollensa. Comparació amb els grans teatres grecs i romans. VIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1906).
- "Teatres, anfiteatres.VIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1906).
- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch.* Carcassonne et Perpignan. Congrès Archéologique de France (LXXIIIe). , 1906.

1907

- "La història de l'arquitectura catalana". *Estudis Universitaris Catalans* (1907), Vol I. (gener-febrer 1907), p. 20 a 22. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 323 a 325.
- "Les esglésies romàniques ab cobertes de fusta de les Valls de Bohí i d'Aran". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1907), Any I, p. 119 a 136. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 671 a 682.
- "La casa romana. XIXa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).
- "Les ciutats romanes. Roma, Pompeya, Tarraco, Barcino. Xa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).
- "Les subvencions del Estat a la Exposició". *La Veu de Catalunya* (15-I-1907), Portada.
- "Paraules de Puig i Cadafalch al Meeting de Sabadell" . *La Veu de Catalunya* (21-I-1907).

- "Introducció a l'estudi de l'arquitectura cristiana. Els començaments de l'arquitectura cristiana a Roma. Les catacumbes. XIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-I-1907).
- "Les catacumbes. XIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (31-I-1907).
- "Les basíliques italianes a Roma. Restos monumentals i recorreguts de basíliques cristianes a Catalunya. XIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (7-II-1907).
- "La basílica de Terrasa. XIVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (21-II-1907).
- "La basílica visigòtica d'Egara. XVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-IV-1907).
- "La columna visigòtica. XVIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (13-IV-1907).
- "Presentació dels candidats per Barcelona. Meeting del Tívoli". *La Veu de Catalunya* (14-IV-1907), Portada.
- "Aliansa". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1907).
- "Estat social en el moment de la introducció de l'arquitectura romànica a Catalunya. XVIIa lliçó i última del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (4-V-1907).
- "Intervencions de Puig i Cadafalch al Congrés". *La Veu de Catalunya* (14-VI-1907), p. 5.
- "Documents Parlamentaris. Congrés. Discussió del Missatge. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (17-VI-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris. Congrés. L'Exposició Internacional d'Art de Barcelona. Discursos dels senyors Puig y Junoy". *La Veu de Catalunya* (19-VI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris. Congrés. Discussió del Missatge. Rectificació del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (26-VI-1907), Portada.
- "L'acte de la Lliga Regionalista". *La Veu de Catalunya* (7-X-1907).

- "Documents Parlamentaris.Congrés. Els quadres del Greco". *La Veu de Catalunya* (19-X-1907).
- "Virgili processat". *La Veu de Catalunya* (12-XI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió dels pressupostos.Foment. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1907).
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Provisió de cátedres y conservació de Museos. Discurs del senyor Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Alusió del Sr.Puig i Cadafalch al Congrés en la discussió de Pressupostos-Foment". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Pressupost d'Instrucció Pública. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch. L'ideal de la ensenyança y la ensenyança burocràtica". *La Veu de Catalunya* (26-XII-1907), Portada.
- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch*. Caen. Société Française d'Archeologie, 1907.

1908

- "Les excavacions d'Empuries. Estudi de la topografia". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1908), Vol. II, p. 150 a 194.
- i Josep PIJOAN. "Informe sobre la proposta d'enviar una comissió arqueològica a les Exposicions dels Centenaris a Saragossa y Valencia. En col·laboració amb J. Pijoan". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1908).
- "Les influences lombardes en Catalogne". *Compte-rendu du LXXIIIe Congrès archeologique de France, tenu en 1906 à Carcassone et Perpignan* (1908), p. 1 a 22 i 684 a 703.
- "Pel nostre Museu". *La Veu de Catalunya* (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Reglament d'Exposicions. Preguntes del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-III-1908).
- "Contra les escoles neutres. El meeting d'ahir". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1908).

- "Parlament a la inauguració de les noves sales del Museo Decoratiu i Arqueològic". *La Veu de Catalunya* (1-VI-1908).
- "Una escola romànica amb cobertes de fusta". *La Veu de Catalunya* (20-VII-1908).
- "Discurs a la inauguració de l'Ateneu Autonomista del districte Vllè". *La Veu de Catalunya* (26-X-1908), p. 2.
- "Pro Noguera-Pallaresa. Meeting a Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (30-XI-1908), Portada.
- "Intervenció al Meeting electoral al Casino de Sants". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1908).
- "El meeting electoral de la Bohemia Modernista ". *La Veu de Catalunya* (10-XII-1908), p. 3.
- "Discurs de propaganda electoral al miting del Teatre Asiàtic". *La Veu de Catalunya* (11-XII-1908).
- "L'alegria dels enemichs de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1908), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés.18 del corrent. Incompliment d'acorts sobre Instrucció Pública" . *La Veu de Catalunya* (22-XII-1908), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés.21 del corrent. Incompliment d'ofertes sobre Instrucció Pública" . *La Veu de Catalunya* (26-XII-1908), p. 2.
- "La Fleca contra'l Llibre" . *La Veu de Catalunya* (30-XII-1908), També reproduït a La Revista Catalana d'Educació el 1909, pàgs. 41 i 42.
- *Discurs de gràcies, certamen literari organitzat per la secció de propaganda de la Lliga Regionalista de Sabadell celebrat en 1r d'agost de 1907*. Sabadell. Impremta de J.Canals Doménech, 1908.
- *Les influences lombardes en Catalogne*. Caen. Henri Delesques, 1908.

1909

- "La casa catalana". *Congrés d'Història de la Corona d'Aragó dedicat al Rey en Jaume I y a la seua època* (1909-1913).

- "Documents Parlamentaris. Congrés. Dies 14 i 15 del corrent. L'Alcaldia de Barcelona. Alusió del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (19-I-1909).
- "Antecedents al primer període de l'arquitectura romànica catalana. Primera lliçó del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-III-1909).
- "El medi social romànic. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (11-III-1909).
- "Els fundadors d'edificis, els medis econòmics i l'organització de les obres. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (19-III-1909).
- "Els treballadors de les obres romàniques i els arquitectes. Lliçó 4 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-III-1909).
- "Conferència inaugural del curs al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu del Palomar". *La Veu de Catalunya* (29-III-1909).
- "La processó de la moral". *La Veu de Catalunya* (29-III-1909), Portada.
- "Les colles transhumants dels mestres lombards. Lliçó 5 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1909), Portada.
- "Lo de la cultura". *La Veu de Catalunya* (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V-1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..
- "El geni de l'ordre econòmic". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1909), Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.
- "Les esglésies romaniques. Planols i disposicions dels principals tipus. Lliçó 6 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (27-V-1909).
- "Les esglésies romaniques del primer període i la seva disposició interior. Lliçó 7 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (3-VI-1909).

- "El monestir, la casa i el castell en els segles XI i XII. Lliçó 8 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-VI-1909).
- "Les excavacions d'Empuries. Conferència donada al Palau de Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (14-VI-1909).
- "Medis usats en la construcció durant el primer període a Catalunya. Lliçó 9 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (17-VI-1909).
- "Els elements de decoració en les esglésies del primer període romànic. Lliçó 10 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-VII-1909).
- "La fi d'una campanya patriòtica" . *La Veu de Catalunya* (25-XI-1909).
- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY CASALS. *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1909-1918.

1910

- "Lo del governador". *La Veu de Catalunya* (1-II-1910), Portada.
- "Lo de la llengua catalana". *La Veu de Catalunya* (18-II-1910), Portada.
- "Aclaració". *La Veu de Catalunya* (15-III-1910), p. 2.
- "Cronologia de l'arquitectura romànica a Catalunya. Conferència donada a l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (6-IV-1910).
- "Campanya Electoral. La qüestió catalana". *La Veu de Catalunya* (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (4-V-1910), p. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), p. 2.
- "Els Barbres". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), Portada del suplement .
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-V-1910).
- "Un experiment. La Residència d'Estudiants a Madrid". *La Veu de Catalunya* (25-X-1910).

- "En Casellas". *La Veu de Catalunya* (10-XI-1910).
- "La nostra llengua expulsada". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1910), Portada.
- "D. Joseph Puig y Cadafalch. Intervenció a les conferències de la Lliga Regionalista sobre l'administració municipal barcelonina". *La Veu de Catalunya* (28-XII-1910).
- "La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (23-XII-1910), Portada.
- "Parlament del Joseph Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (24-XII-1910).
- *Lo grafic a l'escola*. Barcelona. 1910.

1911

- "Dictamen presentat a l'IEC per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans sobre les obres que's deuen fer a l'antich Palau de la Generalitat per donar llum i ventilació a la seva planta baixa". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "Historia de la arquitectura cristiana española de la Edad Media de Vicente Lampérez y Romea. Recenció". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. II.
- "La catedral de Valencia. Guia històrica y artística de S. Sanchis Sivera. Recenció". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III.
- "Les excavacions arqueològiques de Castell Roselló (Perpinyà), Montlaures (Narbona) i Marsella". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "Crònica de les excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), (Any III).Vol. III (1909-1910-1911).
- "Informació sobre la forma d'organitzar la concurrència de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Exposició Arqueològica Internacional de Roma". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III, 1909-1910-1911.
- "El Palau de la diputació general de Catalunya. Per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III, 1909-1910, p. 385 a 480. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 646.

- "La Casa de la Diputación de Joseph Martínez Aloy. Recenció". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (11-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (12-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1911).
- "El palau de la diputació general de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (1-V-1911).

1912

- "Sant Joan de les Abadesses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1912), (1911-1912) p. 693 - 694.
- "Pel monestir de Sant Joan de les Abadeses". *La Veu de Catalunya* (14-III-1912).
- "L'Arquitectura". *La Veu de Catalunya* (24-III-1912).
- "Les noves descobertes a les excavacions d' Empúries". *La Veu de Catalunya* (16-V-1912).
- "El Congrès de les Nacionalitats. L'Office Central des Nationalités" a París.-La reunió preparatoria del Congrès de les Nacionalitats.-El nacionalisme y el pacifisme. Intervenció de Catalunya en aqueix moviment internacional". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1912).
- "Catalunya en el Congrès de les Nacionalitats". *La Veu de Catalunya* (29-X-1912).

1913

- "Crònica de les excavacions d'Empúries. Troballa d'armes y restes de màquines de guerra". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Restauracions i destruccions. Sant Joan de les Abadeses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "L'Architecture religieuse en France a l'époque romane, ses origines, son developement. Per R. De Lasteyrie. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).

- "Els temples d'Empuries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), ol. IV (1911-1912-1913), p. 303 a 322.
- "La Catedral de Mallorca, per Joan Rubió y Bellver. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Urbanización de Barcelona. Carta al Ayuntamiento". *Arquitectura y Construcción* (22-I-1913), Núm. 247, p. 39 a 44.
- "Per la bellesa de la ciutat". *La Veu de Catalunya* (7-II-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (3-III-1913).
- "Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (8-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (17-III-1913).
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-IV-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-V-1913).
- "Evolució de l'art cristià a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (28-X-1913).
- "L'art cristià a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (31-X-1913).
- "Visions d'Empúries". *La Veu de Catalunya* (13-XI-1913).
- "L'Arquitectura a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (18-XII-1913).

1914

- "Un cas intéressant d'influence française en Catalogne. Sant Joan de les Abadesses". *Revue de l'Art Chrétien* (1914), Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 273 a 281 i 667.
- "L'Escola elemental del Treball". *La Veu de Catalunya* (30-V-1914).
- "La casa catalana (per capítols...)". *La Veu de Catalunya* (18-VI-1914), També el 25-VI-1914, el 2,16 i 23-VII-1914 i el 6 i 13-VIII-1914.

- "Projecte per a la Casa Central de Correus". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1914).
- "L'onze de setembre". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1914).
- "La causa i el remei de l'epidemia". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1914).
- "El sanejament de la Ciutat". *La Veu de Catalunya* (17-XI-1914), Reproduïda al setmanari Catalunya el 21-XI-1914.

1915

- "L'església del Miracle a Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Vol. V (1913-1914-1915).
- "L'architecture en Espagne". *España económica, social y artística* (1915), Lecciones del VIII Congreso Internacional de Expansión Comercial, 2 Vol. Celebrado en Barcelona del 27 de julio al 12 de agosto de 1914. Barcelona: Impremta Moderna de Guinar y Pujolar. Col.lecció de conferències en castellà i francès.
- "Architettura musulmana, sue origine e suo sviluppo per C.T.Rivoira. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Vol.V - VI.
- "Els banys de Girona i la influència moresca a Catalunya". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Anuari 1913-1914. Any V. Part I. (2 Vol) p. 687 a 728. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 283 a 306.
- "Excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol.
- "Espagne et Portugal per Marcel Dieulafoy. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol..
- "Missió per estudiar els banys dits aràbics i el monestir de Sant Daniel a Girona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol..
- "Els barbres contra la cultura". *La Veu de Catalunya* (12-III-1915).
- "Origen de l'estructura del temple cristià". *La Veu de Catalunya* (7-XI-1915).
- "Projectes per a l'Expo.de Monjuic". *La Veu de Catalunya* (19-07-1915).
- "La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". *La Veu de Catalunya* (23-XI-1915), Portada. Reproduït a El Vallés Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.

— Estructura litúrgica del temple. (1915).

1916

— "Estudis arqueològics". *La Veu de Catalunya* (1-I-1916).

— "Les ensenyances tècniques de la Diputació". *La Veu de Catalunya* (27-I-1916), Continua: 28/II/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/II/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/III/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/III/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..

— "La gran festa patriòtica d'ahir. En honor d'En Raimón d'Abadal i En Lluís Duràn i Ventosa. L'acte Don Joseph Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (31-I-1916).

— "El problema de la cultura a les nostres corporacions populars. Intervencions del Sr.Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-II-1916).

— "Brindis i parlament de Don Josep Puig i Cadafalch a la magna festa de la Unitat Catalana al Park Guell". *La Veu de Catalunya* (22-V-1916).

— "Intervenció en l'Assemblea de la Mancomunitat. El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (1-VI-1916), Portada.

— "Conferència a Madrid sobre l'acció cultural de la Diputació (Resum de la redacció)". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1916).

1917

— "Conferència sobre l'obra de la Mancomunitat i de la Diputació a l'Associació Catalanista de Balaguer". *La Veu de Catalunya* (17-I-1917).

— "El Sr. Puig i Cadafalch. Discurs. Acte de presentació de candidats". *La Veu de Catalunya* (2-III-1917), p. 2.

— "Cultura Catalana. L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència d'En Josep Puig i Cadafalch al Centre Autonomista de Dependents". *La Veu de Catalunya* (3-III-1917).

— "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència donada el dia 2 de març de 1917 al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, per D.Josep Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (6-III-1917), 4 pàgines il·lustrades al Suplement, número 6.413 de "La Veu de Catalunya".

- "Al Districte VI. El miting d'anit. El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de*
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. Al Centre Autonomista de Sant Gervasi. El Sr.Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. A Sarrià. El Sr.Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).
- "Miting al Centre Regionalista de Badalona. El Sr.Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (10-III-1917).
- "In memoriam". *Cuca Fera* (8-VIII-1917), p. 254.
- "Al Palau de la Generalitat. Sessió a la memòria d'En Prat de la Riba. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-X-1917), p. 5.
- "La Quarta Setmana Municipal. La Mancomunitat de Catalunya. El president de la Mancomunitat D.Joseph Puig i Cadafalc [sic]". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917).
- "Quinta sessió. En Puig i Cadafalch, president". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917), p. 8.

1918

- "Conferència sobre el que és la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (6-VII-1918).
- "Vindicació de l'Institut d'Estudis Catalans. Paraules d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (13-VII-1918).
- "Parla el Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1918), p. 10.
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).
- "Les Reivindicacions de Catalunya. Document presentat al President del Consell de Ministres". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).
- "Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (21-XII-1918).

— _i Pere PUJOL [i TUBAU]. *Santa Maria de la Seu d'Urgell*. Barcelona. Taller d'arts gràfiques Henrich i C^a, 1918.

1919

— "Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". *La Veu de Catalunya* (1-I-1919).

— Parla el President de Catalunya / discurs del Senyor Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat del dia 12 de setembre de 1919. *La Novel.la Nova* (1919).

— "Catalunya i l'autonomia". *La Novel.la Nova* (1919), p. 1- 47.

— "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (25-I-1919), p. 5.

— "L'Assemblea dels Ajuntaments. Jurament de Fidelitat a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (27-I-1919), p. 6 - 7.

— "L'Actualitat Patriòtica. De l'Assemblea d'Ajuntaments. Discurs d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-I-1919), p. 9.

— "L'Assemblea de la Mancomunitat. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch. De la sessió d'ahir. En Puig i Cadafalch és elegit president". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1919), p. 7.

— "Paraules d'agraïment en la festa dels periodistas en honor seu". *La Veu de Catalunya* (26-IX-1919).

— "Festes de Joffre a Perpinyà". *La Veu de Catalunya* (14-X-1919), p. 6. També el 15-X-1919. Pàg. 7.

— *Catalunya i l'autonomia: antecedents històrics, l'Estatut, parlaments de les Assemblees magnas dels dies 24-25 i 26 de gener de 1919*. Barcelona. Impremta Ràfols , 1919.

— *Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya en prendre possessió de la presidència per a la qual fou novament elegit*. Barcelona. Impremta Casa de Caritat, 1919.

1920

- "Parlament del senyor President del consell Permanent, D. Josep Puig i Cadafalch, en l'acte de la inauguració de la Biblioteca Popular de la Mancomunitat de Catalunya a la Vila del Vendrell, celebrat el dia 17 d'octubre de 1920". *Mancomunitat de Catalunya. Crònica Oficial* (1920), Vol. I, núm 1.
- "Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya al prendre possessió per a la qual fou novament elegit". "Discurs íntegre del president de la Mancomunitat de Catalunya a la sessió del 14 de Gener de 1920". *Germanor* (1920), p. 29 - 40. Germanor de Santiago de Xile..
- "L'actualitat social. Paraules d'opinió sobre el moment social". *La Veu de Catalunya* (7-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. II i III sessió. Unanimitat patriòtica". *La Veu de Catalunya* (14-I-1920), p. 5.
- "Paraules del President. Parlament íntegre del Sr. Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat sobre la qüestió social". *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Unanimitat patriòtica. IV sessió. Paraules del president". *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. IV i V sessió. Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (16-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea d'Ajuntaments. Jurament de fidelitat a Catalunya. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (27-I-1920).
- "La tasca de la Mancomunitat. L'obra a fer". *La Veu de Catalunya* (27-II-1920), p. 6.
- "En defensa del Dret Català. La Mancomunitat de Catalunya al Govern". *La Veu de Catalunya* (21-IV-1920), p. 6.
- "El discurs del president". *La Veu de Catalunya* (1-V-1920), p. 10.
- "Diu el senyor Puig i Cadafalch. Sobre els fets dels Jocs Florals". *La Veu de Catalunya* (2-V-1920), p. 11.
- "Nota del President. En comiat del mariscal Joffre". *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 7.
- "Paraules del President. Sobre els fets dels Jocs Florals". *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 6.

- "Paraules del President. Afirmació catalanista". *La Veu de Catalunya* (28-V-1920), p. 5.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (9-VI-1920), p. 6.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1920), p. 5.
- "Concepte històric de l'Arquitectura.Conferència Puig i Cadafalch. Final del Segon curs d'Humanitats i cultura general per a obrers". *La Veu de Catalunya* (11-IX-1920), p. 10.
- "Inauguració de la Biblioteca Popular del Vendrell". *La Veu de Catalunya* (18-X-1920).
- "La conferència del President. Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1920), p. 8 - 9 .
- *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Impremta Ricard Duran, 1920.

1921

- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya". *Miscel.lània Prat de la Riba* (1921), Contribució a l'estudi de l'Arquitectura Gòtica Meridional. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 749 a 760.
- "Documents històrics. Dues cartes. Carta al Sr.Josep Aixalà. Signada al Palau de la Generalitat el 05.10.1920". *La Veu de Catalunya* (8-I-1921), p. 9.
- "Inauguració del Servei d'assistència social dels tuberculosos de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (21-III-1921), p. 5.
- "Visita a Lleida per a inaugurar l'exposició de maquinària agrícola". *La Veu de Catalunya* (4-IV-1921).
- "Paraules de clausura d'un curs d'infermeres a Sabadell". *La Veu de Catalunya* (18-IV-1921).
- "La Mancomunitat i els seus enemics". *La Veu de Catalunya* (6-VI-1921), p. 6 - 7.
- "L'obra agrícola i industrial de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (10-VI-1921), p. 8 - 9 .
- "Paraules d'agraïment després de les eleccions provincials de juny de 1921". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1921).

- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Elecció del Consell. Discurs del President el 30.08.1921". *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1921), p. 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs.167 a 171.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La unitat essencial de Catalunya el 31.08.1921". *La Veu de Catalunya* (1-IX-1921).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La qüestió del Marroc". *La Veu de Catalunya* (5-IX-1921), p. 7.
- "Extensió i relacions de les diverses escoles de l'arquitectura romànica lombarda. La ceràmica de Paterna i els temes decoratius de l'escultura romànica". *La Veu de Catalunya* (22-X-1921).
- "Els Jocs Florals de Girona". *La Veu de Catalunya* (2-XI-1921), p. 5.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (17-XII-1921).
- *Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya. Dues conferències davant els problemes actuals*. Barcelona. 1921.

1922

- "Pòrtic". *Història nacional de Catalunya* (1922), A: López Llausàs. Edicions Pàtria. Primer Volum.
- "Memòria succinta de la tasca acomplerta per la Junta de Museus de Barcelona en el trieni MCMXIX-MCMXXII". *Congrés Internacional d'Història de l'Art* (1922), Congrés celebrat a París el 1922 i memòria impresa a Barcelona al 1922.
- "L'area geographique de l'architecture lombarda a la fin du onzième siècle". *Atti del X Congresso Internazionale di Storia dell'Arte in Roma. L'Italia e l'Arte Straniera* (1922), p. 100 a 116.
- "El nacionalisme gallec. Un pròleg d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (24-I-1922).
- "Les festes catalanesques de Montblanch. Homenatge a en Prat de la Riba. Discurs d'en Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (13-II-1922), p. 7.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat Catalana. Discursos i intervencions del President del Consell Permanent de la Mancomunitat. En Josep Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (17-III-1922), p. 5 - 6.

- "La plaça Catalunya de llarg". *La Veu de Catalunya* (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..
- "La Conferència Nacional Catalana. Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (15-IV-1922).
- "El Sant Jordi d'enguany. Catalunya i els catalans d'Amèrica". *La Veu de Catalunya* (24-IV-1922).
- "La Conferència Nacional Catalana. Declaració de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista". *La Veu de Catalunya* (25-V-1922), Portada.
- "A la Joventut". *Galanies. Revista mataronina de Joventut* (31/05/1922), p. 3.
- "Actes patriòtics d'afirmació catalana. La Comissió d'Acció Política de la Lliga al poble de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1922), p. 8.
- "La biblioteca popular de Figueres. El president de la Mancomunitat de Catalunya és aclamat pel poble". *La Veu de Catalunya* (3-VII-1922).
- "En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (10-VII-1922).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Segona Sessió. Discurs del President". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1923), Portada.
- "Inauguració del Laboratori de Psicologia Experimental. Sota la presidència d'En Josep Puig i Cadafalch. Parla el President". *La Veu de Catalunya* (21-X-1922), p. 11.
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (23-X-1922), p. 10.
- "La Conferència de les Assegurances. Sessió final". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1922), p. 7.
- "Primer desenari de la societat de biologia. Homenatge al Doctor Turró. Savis eminents d'arreu del món s'adhereixen a l'acte. Parla el president". *La Veu de Catalunya* (15-XII-1922), p. 11.

1923

- "El teatre romà de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

- "Iglesias mozárabes. Arte español de los siglos IX a XI, per M.Gómez Moreno. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 805 a 808.

- "Les églises de Moldavie. Contribution a l'étude des origines et de leur forme decorative. Une école parallèle pendant le XIème siècle dans l'Europe occidentale". *Bulletin de la Société Historique de l'Académie Roumaine* (1923), Bucarest. Vol. XI.

- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya. Contribució a l'estudi de l'arquitectura gotica meridional". *Miscel.lània Prat de la Riba* (1923), Vol. I. Institut d'Estudis Catalans.

- "Marcel Dieulafoy". *Institut d'Estudis Catalans* (1923).

- "Els draps d'Arràs del Palau de la Generalitat i la serie anàloga del Palau Reial". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol.VI (1915-1920-1923).

- "Noves pintures murals". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923), p. 770 a 774. eproduït a Barral 2003. Pàgs. 475 a 482.

- "Basilica cristiana primitiva en el paratge de Son Pereto a Manacor. La catedral visigòtica d'Egara". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

- "El forn ibèric de Fonscaldes. Comparacions i tècnica de cuita". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

- "Lombard Architecture per Wingsley Porter. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

- "Les tapisseries du Palais de la Généralité à Barcelone et celles de Palais Royal de Madrid". *Annales de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique* (1923), Vol. LXXI.

- "La colonia grega d'Empuries. La tasca dels anys 1916 a 1920". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), VI (1915-1920-1923).

- "Barcelone et l'unité catalane". *Le Feu* (1923), p. 351.

- "Conferència al monestir de Sant Cugat amb motiu de la festa inaugural de 'Els amics de l'art litúrgic'". *La Veu de Catalunya* (6-II-1923).

- "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. *Diari de Mataró* (24-III-1923).

- "El temple de Sant Cugat del Vallès". *El Dia* (2-VI-1923), p. 4 - 5. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 719 a 723.
- "Conferència al Palau de la Generalitat en obsequi dels mestres de l'Escola d'Estiu del 1923, sobre l'evolució dels estudis arqueològics a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (28-VIII-1923).
- "Assemblea de la Mancomunitat. Tercera Sessió. Discurs del President". *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1923), p. 10.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President del Consell". *La Veu de Catalunya* (4-IX-1923), p. 5 - 6.
- "Tel.legrama al President del Consell de Ministres en nom de l'assemblea de la Mancomunitat demanant l'autonomia integral per a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1923).
- "El Govern del Directori. Una nota de la Mancomunitat de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (18-IX-1923), Portada.
- "Homenatge al President de la Mancomunitat de Catalunya. En Puig i Cadafalch, Doctor "Honoris Causa" de la Universitat de Friburg. L'Àpat al Ritz. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (18-XII-1923), p. 2.
- _ ; Joan Mora Castella ; Claudi Omar i Barrera. *Tríptic de biografies del mataroní il·lustre Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber, escrites per Joan Mora Castella, Claudi Omar i Barrera i Josep Puig i Cadafalch*. Mataró. Arts Gràfiques Vila. Corporació Municipal , 1923.

1924

- "L'Architecture religieuse dans le domaine byzantin d' Espagne". *Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines* (1924), ol. I, París. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 763 a 769.
- "Els deutes de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (24-III-1924).
- "Els números del Sr. Sala són falsos". *La Veu de Catalunya* (1-IV-1924), p. 5.
- "Al nostre poble". *La Veu de Catalunya. Suplement al núm. 8.685* (3-IV-1924).
- "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". *La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis* (10-XII-1924).
- "El P.E.N. Club a Pirandello". *La Veu de Catalunya* (17-XII-1924).

- *Programa del curs sobre Arquitectura Romànica donat pel professor Puig i Cadafalch a la Universitat de Harvard, USA, el curs 1924-25*. Barcelona. Estudis Universitaris Catalans, 1924.

1925

- "Les dates de Saint-Philibert de Tournus". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1925).
- "Introducció a Nous estudis sobre Castelnuovo i especialment sobre la Gran Sala del Triomf de C.Calzecchi ". *La Ciutat i la Casa* (1925), Vol. I.
- "A propos du portail de Ripoll. Traduction du catalan par E. Lambert". *Bulletin Monumental* (1925), Vol 84, París. n° 3-4.
- "Arquitectura del segles IX a XII a Catalunya. Fenòmens històrics i artístics paral·lels a França". *Gasetta de les Arts* (1-II-1925), p. 5. Vol II. Reproduït a la "Revista de Catalunya" el 1925 i a "Barral" 2003. Pàgs. 783 a 798.
- "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1925).
- *A propos du portail de Ripoll*. París. Société générale d'imprimerie et édition, 1925.
- *El tipus de l'església coberta amb fusta, a Catalunya, al Nord d'Itàlia i a la França mediterrània en els segles X i XI. Estudis de sos orígens*. Munster, Aschendorff. Eine Festgabe. Dr. Heinrich Finke gewidmet, 1925.

1926

- "Synopsis of a Lecture on Le Premier Art Roman à l' XIème siècle". *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York* (1926).
- "La transmission de la coupole orientale à la basilique romane du XIème siècle. Recueil d'études dédiées à la mémoire de N.P. Kondakov". *Seminarium Kondakovianum* (1926), p. 263 a 273. Reproduït també a Barral 2003. Pàgs. 771 a 782.
- "Le Premier art roman à XIème siècle. Le Problème de son origine et de sa transformation" . *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York* (1926), p. 61.
- "Decorative forms of the first romanesque style". *Art Studies* (1926), p. 11 a 25. A "Art Studies: Medieval Renaissance and Modern".Vol. IV.

1927

— *L'arquitectura romànica a Catalunya en els segles X-XI. Programa del curs donat a la Universitat de Harvard, II Semestre 1924-25*. Barcelona. Estudis Universitaris Catalans, 1927.

— *La Plaça de Catalunya. Comentaris, comparacions, projectes, làmines*. Barcelona. Llibreria Catalònia, 1927.

1928

— "Decorative forms of the first romanesque styl. Their diffusion by Moslem art". *Art Studies: Medieval Renaissance and Modern* (1928), Vol.VI, p. 15 a 27.

— "L'església franciscana a Catalunya". *Franciscàlia* (1928).

— "Origine musulmane des motifs de decoration figurant sur les rebords de tables d'autel du XI ème siècle". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1928).

— "Les origines de l'art roman". *Bulletin of the International Comitee of Storical Sciences* (1928).

— *La geographie generale et la cronologie du premier art roman*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1928.

— *Le premier Art roman. L'architecture en Catalogne dans l'occident mediterranéen au X et XI ème siècles*. París. Henri Laurens, 1928.

1929

— "Un detail de construction oriental dans le premier art roman". *Byzantinische Zeitschrift* (1929), Vol. XXX, p. 540 a 548.

— "Els primers dies de La Veü de Catalunya". *La Veü de Catalunya* (4-I-1929).

— *Les périodes successives de l'influence byzantine. Le premier art roman, l'art mudéjar, les églises moldaves*. Belgrad. Deuxième Congrès Internationale des Etudes Byzantines. Compte rendu, 1929.

1930

— "Conferència del Sr. Josep Puig i Cadafalch a Paris". *La Veü de Catalunya* (21-I-1930).

— "La segona conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". *La Veü de Catalunya* (25-I-1930).

- "Grans millores a Montserrat". *La Veu de Catalunya* (31-I-1930), p. 5.
- "La tercera conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". *La Veu de Catalunya* (1-II-1930).
- "Les conferències del senyor Puig i Cadafalch a la Sorbona". *La Veu de Catalunya* (4-II-1930).
- "Pren possessió el nou Ajuntament. Parla el senyor Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-II-1930), Portada.
- "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". *La Veu de Catalunya* (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..
- "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". *La Nau* (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.
- "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". *La Veu de Catalunya* (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.
- "El cas d'En Folch i Torres". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1930).
- "Henri Focillon". *La Veu de Catalunya* (9-V-1930), p. 5.
- "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". *La Veu de Catalunya* (14-V-1930), p. 5.
- "Catalunya quincalla!". *La Veu de Catalunya* (19-V-1930).
- *La geografia i els orígens del primer art romànic*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans. Institució Patxot, 1930.
- *Les periodes succesives de l'influence bizantine en Occident. Premier art Roman. Architecture Mudejar. Eglises de Moldavie*. París. Mélanges Charles Diehl, 1930.
- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle*. Atenes. 1930.

1931

- "More decorative forms of the first romanesque style". *Art Studies* (1931), Separata d'Art Studies.

- "Un mestre anglès contracta l'obra del claustre de Santes Creus". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 123 a 128. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 731 a 742.
- "Necropolis cristiana de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Joan August Brutails". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII, p. 209 a 211. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 811 a 815.
- "Les peintures du VIe. siècle à la cathedrale d'Egara (Terrassa en Catalogne)". *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus* (1931), Comptes Rendus..
- "Bisericile lui Stefan cel Mare de G.Bals. Recensió" . *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice* (1931), Vol. VI (1921-1926, 1931)..
- "Linteau de l'église de Saint Genis des Fontaines". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1931).
- "Monuments funeraris romans". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Els temes de la ceràmica de Paterna en el claustre de l'Estany". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Comunicació llegida al Congrés Internacional d'Història de L'Art de París de 1921.Vol. VII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 727 a 730.
- "La capella de Santa Maria a Sant Joan de les Abadeses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Arqueologia grega i romana". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol.VII (1921-1926-1931)..
- "Guillem J. de Osma". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "La prioritat en el renaixement de l'escultura romànica". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. III- Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Eugeni Lefèvre Pontalis". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 219. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 823.

- "L'art religieux du XII e. siècle en France, Etude sur les origines de l'iconographie du moyen âge. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Arquitectura civil española de los siglos I al XVIII de V. Lamperez y Romea. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "L'art roumanin per N.Iorga i G.Bals. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Storia dell arte italiana. Il medioevo per P.Toesca. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. I - Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Les excavacions d'Empuries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Període paleocristià". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. III.
- "El compte Robert de Lasteyrie du Saillant". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 218 - 219. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 819 a 821.
- "Conferència a Sant Ponç de Corbera sobre Art romànic organitzada dins l'Aplec de la Joventut de la Lliga Espiritual". *La Veu de Catalunya* (17-II-1931).
- "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1931), Portada.
- "La Cultura i la República". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1931), Portada.
- "Mal per mal, votaré la Lliga". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1931), Portada.
- "Mossen Gudiol". *La Veu de Catalunya* (12-IV-1931), Portada. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs .825 a 827.
- "Per la Pau". *La Veu de Catalunya* (18-IV-1931), Portada.
- "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". *La Veu de Catalunya* (5-V-1931), Portada.
- "El programa de la pau catalana". *La Veu de Catalunya* (23-V-1931), Portada.

- "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1931), p. 5.
- "Despres de les aclamacions cal l'obra". *La Veu de Catalunya* (5-VIII-1931), Portada.
- "La supressió de les ordes religioses". *La Veu de Catalunya* (25-VIII-1931), Portada.
- "Les constituents". *La Veu de Catalunya* (12-X-1931).
- "Acte inaugural de la Joventut Universitària de la Lliga Regionalista el 8.11.1931". *La Veu de Catalunya* (9-XI-1931).
- "La Política de l'Ensenyament a Catalunya. Conferència de Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1931), Portada.
- "El IX Àpat Anyal de la Fundació Bernat Metge". El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (31-XII-1931), Portada.
- *More decorative forms of the first romanesque style*. Cambridge. EUA. Harvard University Press, 1931.

1932

- "La Coupole". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "L'apparition de la voûte". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "La place de Catalogne dans la géographie générale et la chronologie du premier Art roman". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "Saint Martin du Canigou". *Cahiers d'Histoire et d'Archeologie* (1932), Nîmes.Vol. IV. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 693 a 698.
- "Les pintures del segle VI de la catedral d'Egara (Terrassa) a Catalunya". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona* (1932), Vol. II. També reproduït a l' Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa el 1932.

- "Etnologia de la Península Ibèrica de P. Bosch i Gimpera. Recensió". *Revista de la Renaixença dels Païses d'Occitànea* (1932).
- "La renovació en l'Arquitectura". *Arquitectura i Urbanisme* (III-1932).
- "El que paga Catalunya". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1932), Portada.
- "L'Elogi de la Lliga". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1932), p. 7.
- "Le premier art roman dans les anciens Pays-Bas". *Revue Belge d'Archéologie et d' Histoire de l'Art* (VII-1932), Vol. II, p. 214 a 230.
- "Un llibre de prehistòria d'actualitat palpitant". *La Veu de Catalunya* (19-VII-1932), Portada.
- *Le premier art roman dans les anciens Pays Bas*. Bruxelles. Académie Royale d'Archéologie de Belgique, 1932.
- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle*. París. Ernest Leroux, 1932.
- *La Catalogne à l'époque romane*. París. Librairie Ernest Leroux, 1932.

1933

- "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.
- "Arthur Kingsley Porter". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 298 - 299.
- "Conclusiones del IV Congreso Internacional de la CIRPAC sobre la ciudad funcional". *AC. Documentos de Actividad Contemporanea* (1933), Revista del GATEPAC. Núm. trimestre IV.
- *Le prototype romain des voûtes romanes primitives*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1933.

1934

- "Notas previas a un estudio urbanístico sobre Barcelona". *AC. Documentos de Actividad Contemporanea* (1934), Revista del GATEPAC. Núm. IV Trimestre.

- "The Cathedral of Palma de Mallorca. An architectural Study, de R.A.Cram. Recensió". *Estudis Universitaris Catalans XIX* (1934).
- "La casa d'habitació i la ciutat gòtiques". *Arquitectura i Urbanisme* (IV-1934), p. 29 - 30.
- *L'Arquitectura romana a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1934.
- "Gaudí com a experiència estètica. Conferència al Cercle Artístic de Sant Lluç". *[Manuscrit]* (1934).

1935

- i Georges GAILLARD. "L'Église de Saint Michel de Cuxa" . *Bulletin Monumental* (1935), Vol. XCIV. N° 3 (París), p. 353 a 373. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 683 a 691.
- "Discurs del president del consistori d'enguany senyor Puig i Cadafalch [sic]". *La Veu de Catalunya* (V-1935).
- "L'arquitectura romana i els intents de renovació arquitectònica". *Arquitectura i Urbanisme* (XII-1935), p. 6 - 7.
- *Les iconostases et les retables Catalans*. Atenes. 1935.
- *Les bibliothèques de Catalogne*. París. Les Presses Modernes, 1935.
- *Problemes actuals de la Universitat catalana*. Barcelona. Universitat de Barcelona, 1935.
- *Lleis històriques de la vida dels estils arquitectònics. Discurs llegit pel senyor Josep Puig i Cadafalch, de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, a la quarta festa d'unió interacadèmica haguda a la Casa Llotja el mes d'abril de 1935* . Barcelona. Unió interacadèmica : Acadèmies de Bones Lletres, Ciències i Arts, Medicina i Belles Arts de Barcelona, 1935.
- *La Géographie et les origines du premier Art Roman*. París. Henri Laurens, 1935.
- *La culture celtibérique d'après les stèles*. París. A. Picard, 1935.
- *L'architecture gothique civil en Catalogne*. Mataró. Minerva, 1935.

1936

- "Glossaire Archéologique du Moyen Âge et de la Renaissance de Victor Gay. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Sarcòfags pagans a la necròpolis de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Sivella visigòtica d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Períodes paleocristià i visigòtic. El cementiri cristià i la catedral primitiva de Tarraco". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Nouvelle Histoire Universelle de l'Art, de Marcel Aubert. I Vol. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Arqueologia grega i romana. Les excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Estudis sobre l'escultura romànica del segle XIè". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)., p. 154 a 163. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 659 a 668.
- "Mossèn Josep Gudiol i Cunill". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 238 - 239. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 825 a 827.
- "El temple romà de Barcino: Descoberta d'elements de la cornisa". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Idees teòriques sobre urbanisme en el segle XIV: Un fragment d'Eiximenis" . *Estudis Universitaris Catalans* (1936), Núm. XXI. "Homenatge a A. Rubió i Lluch". Vol.I, p. 1 a 9. Miscel·lània d'estudis literaris, històrics i lingüístics. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 743 a 748.
- "El portal descobert a Montserrat". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Carreus treballats en ziga-zaga a Sant Cugat del Vallès". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Camile Enlart". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246 - 247. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 817 i 818.
- "Henri Focillon. L'art des sculpteurs romans. Recensió" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

- "Art romànic i gòtic". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Empúries. Enterraments cristians". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "The Crones and Culture of Ireland, de A.K.Porter. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Les chapiteaux de Sant Cugat del Vallès, de Jurgis Baltrusaitis". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "La stilistique ornamentale dans l'esculpture romane, de J. Baltrusaitis. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "La gran sala de Castel Nuovo in Napoli, da R. Filangieri di Candida. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'art gothique en Espagne aux XII et XIII siècles de Elie Lambert. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'architecture religieuse en France a l'epoque gothique, de R. de Lasteyrie. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Recueil de textes relatifs a l'histoire de l'architecture et à la condition des architectes en France au Moyen Age. De V. Mortet i P. Deschamps. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Pierre Paris". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 809 i 810.
- "Basílica de Lugdunnum Convenarum". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 273 a 276.
- i Francesc MARTORELL. "Noves pintures murals". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Historia del arte hispánico del Marqués de Lozoya. Vol I. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'Art chrétien. Son developpement iconographique des origines à nos jours, de Louis Bréhier. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

- "Les pintures del segle VIè de la catedral de Egara (Terrassa)". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Els edificis de l'Hospital de la Santa Creu i de la casa de Convalescència". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'església de Cornellà". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a la restauració dels estudis geogràfics". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1930". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1929". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1931". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1928". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Conferència sobre la Catedral amb motiu de la visita a aquesta dels Amics dels Museus". *La Veu de Catalunya* (15-I-1936).
- "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". *La Veu de Catalunya* (7-II-1936).
- "El comunisme bàrbar". *La Veu de Catalunya* (29-III-1936), Portada.
- "Conferència a la biblioteca Balmes sobre el monestir de Ripoll". *La Veu de Catalunya* (8-V-1936).
- "Dels Jocs Florals al Parlament". *La Veu de Catalunya* (19-V-1936), Portada.
- "Parlament de Puig i Cadafalch a la festa anyal de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (21-V-1936).

- "Xerrada sobre els monestirs de Ripoll i Sant Joan de les Abadeses en l'excursió organitzada pel diari La Veu el 7.06.1936". *Franciscalia* (9-VI-1936).
- *Els banys de Girona: Guia descriptiva*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *Los baños de Gerona: Guía descriptiva*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *Les bains de Gironne: Guide descriptive*. Barcelona. Impremta de la Caritat. Institut d'Estudis catalans, 1936.
- *Miscel·lània Rubió i Lluch*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *La basílica de Tarragona: Períodes paleocristià i visigòtic*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *La Seu visigòtica d'Egara*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

1937

- "L'art romànic als Pirineus". *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* (1937), Vol. XLVII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 571 a 575. Escrit al 1935.
- *Lecture sur l'église mozarabe de Saint-Michel-de-Cuxa*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.
- *Les églises d'Asturies et leur origine*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.

1938

- "L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa". *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus* (1938), Mémoires présentées par divers savants à l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Vol. XIV.
- *La crypte de la crèche de Saint-Michel-de-Cuxa*. París. Les monuments historiques de la France, 1938.
- *L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa*. París. Imprimerie Nationale, 1938.

1939

— "Un chapiteau du Xème siècle au cloître de Sant Benet de Bages". *Medieval studies in memory of Arthur Kingsley Porter* (1939).

— *L'íconographie barbare dans l'art asturien*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1939.

1940

— *La colonne preromane de Vernet les Bains*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1940.

1942

— "Peintures murals de l'église mozarabe de Saint Michel de Cuxa". *Bulletin Monumental* (1942), Núm. 101, p. 109 a 115.

1943

— *La frontière septentrionale de l'art mozarabe*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.

— *Les peintures de la Cathedrale de Nôtre Dame d'Egara*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.

1945

— "Sobrevivência da arte indígena pre-romana". *Boletim da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa* (1945), Núm.XIV.

1947

— "De la pintura romana a la romànica catalana". "Esbós de la introducció al seu estudi". *Orientalia Christiana Periódica* (1947), Vol. I (Roma). Vol. XIII, p. 637 a 647. Miscellania Guillaume de Jerphanion. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 357 a 365.

— *Miscel·lània Puig i Cadafalch*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1947.

1948

— "Noves descobertes a la catedral d'Egara". *Institut d'Estudis Catalans* (1948), Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Vol. IX.

— "Com s'inicià el Museu de Mataró". *Museu* (X-1948).

— "La introducció del gòtic flamíger a Espanya". *Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie* (1948), p. 313 - 314.

- *L'Arquitectura cristiana pre-romànica a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 194?.

1949

- "L'escultura romànica a Catalunya". *Monumenta Cataloniae* (1949-1954), Vol. III (Núm. V-VIII) p. 5 a 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 649 a 657.
- *L'escultura romànica a Catalunya: Estructura d'un llibre*. Barcelona. Col.lecció: Monumenta Cataloniae; 5-7. Alpha, 1949 - 1954.

1952

- i Josep de Calassanç SERRA i RÀFOLS. "Les investigacions arqueològiques i la fotografia aèria". *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona* (1952), Núm. I..

1955

- *L'architecture en Catalogne du IXe au XIIIe siècle*. París. 1955.

1957

- "L'art romànic. L'escultura monumental". *L'art català* (1957), p. 171 a 190. dins l'Art català de Joaquim Folch i Torres. Aymà.

1961

- *L'art wisigothique et ses survivances. Recherches sur les origines et le developement de l'art en France et en Espagne du IV ème au XII ème siècle*. París. F. de Nobele, 1961.

1977

- "Santa Cecília de Montserrat". *Studia Monastica* (1977), Vol. XIX. Fascicle I, p. 19 a 25. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 307 a 312. Article publicat a *Studia Monastica* de l'Abadia de Montserrat al 1977 a partir d'una còpia dactilografiada de l'arxiu del monestir.

1983

- *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya., 1983.

2001

- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY. *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.

- _ i Josep PIJOAN. *Les pintures murals catalanes. Fasc.V: Sant Sadurní d'Osormort, Sant Martí del Brull i Sant Martí ses Corts*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.

2002

- *Estudio físico sobre la natación*. Barcelona. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria General de l'Esport, 2002.

2003

- _ Edició a cura de Josep MASSOT i Núria MAÑÉ. *Memòries*. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.
- _ Edició a cura de Xavier BARRAL i ALTET. *Escrips d'arquitectura, art i política*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2003.

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

Llistat per Disciplines o temes

Arqueologia

- "Art català. Records de Sant Benet de Bages". *Setmanari català* (12-V-1892).
- "L'arquitectura romànica-catalana". *La Vanguardia* (22-III-1896), Portada i pàg 2. També reproduït a *La Renaixença* els dies 25, 26, 27 i 28-III-1896, amb el títol "L'Arquitectura romànica catalana".
- "Carácter que diferencia las arquitecturas catalana y castellana antiguas". *La Renaixença* (11,12 i 14-VI-1897), p. 869 a 875, 886 a 890 i 918 a 921. Conferència llegida per Puig i Cadafalch a l' Ateneu Barcelonès el 31.05.1897.
- "La pretenguda y mal entesa civilització árabe" . *La Veu de Catalunya* (16-IX-1899).
- "Les ciutats primitives de les Balears. Els talayots i les naus. Quarta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (28-XI-1905).
- "El temple dòric, els grans recintes sagrats d'Atenes, Olimpia i Eleusis. Quatorzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1906).
- "Comparació dels primitius monuments balears amb els de Sardenya i Pantelleria. Quinta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris catalans". *La Veu de Catalunya* (4-I-1906).
- "Els monuments dels imperis antics i mitg d'Egipte i els de les illes mediterrànies. Sisena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (11-I-1906).
- "Els murs de Tarragona, Girona, Olèrdola i Saguntus, comparats amb els de les illes Balears. Els murs etruschs i micènics. El megalitisme en la construcció mediterrània. Els túmuls grecs i els del sud d'Espanya i Portugal. Els tumuls de Romanya i els talaiots. Idees sobre la unitat de la civilització mediterrània anterior a la de Mycenae. Setena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (18-I-1906).
- "Antecedents per a l'Estudi de l'arquitectura romana. L'arquitectura del nou imperi egipci. Vuitena lliçó donada a la càtedres d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-I-1906).
- "Els temples ptolomaics. La casa i la tomba del nou imperi. Novena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-II-1906).

- "L'arquitectura caldeu assiris y la dels pobles mediterranis. Desena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (8-II-1906).
- "Els restes arquitectònics dels heteus, fenicis i jueus. Onzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (16-II-1906).
- "Restos de la colonització fenicia a Andalucía. L'Arquitectura dels grecs primitius. Creta, Troya, Mecnas. Els sepulcros amb cúpula de forma micènica a Portugal i al Sud d'Espanya. Dotzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (22-II-1906).
- "La casa de la illa de There i la de Creta. Els palaus de Gnosse i Phestos. Els palaus de Tyrinte, Troya i Mecnas. Recorts de l'habitació en els poemes homèrics. Tretzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-III-1906).
- "Els recintes sagrats de Grecia: Olimpia, Atenes i Eleusis. Origens i evolució de l'ordre dòric. Quinzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1906).
- "Ordres grecs, jonich, corinti i caríatic. Setzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (23-III-1906).
- "Com era una ciutat grega. Dissetena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (29-III-1906).
- "Les colònies gregues. La civilització marsellesa. Divuitena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-IV-1906).
- "El baptisteri de Sant Pere de Terrassa". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1906).
- "Els temples romans. Primera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (2-XI-1906).
- "El temple romà de Barcelona. Segona lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (8-XI-1906).
- "El temple romà de Vich. Tercera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-XI-1906).
- "Els temples de Tarragona. Quarta lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (22-XI-1906).

- "Els monuments funeraris romans a Catalunya. Cinquena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1906).
- "La restauració de l'església de Sant Martí Sarroca". *La Il·lustració Catalana* (2-XII-1906), Núm.183, p. 757 a 761.
- "Els monuments conmemoratius. Sisena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (6-XII-1906).
- "Els edificis de reunió a l'aire lliure. Els archs romans de Tarragona i Sagunte. Els mosaics de Barcelona i Girona. Els teatres de Sagunte, Tarragona i Pollensa. Comparació amb els grans teatres grecs i romans. VIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1906).
- "Teatres, anfiteatres. VIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1906).
- "Les esglésies romàniques ab cobertes de fusta de les Valls de Bohí i d'Aran". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1907), Any I, p. 119 a 136. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 671 a 682.
- "La història de l'arquitectura catalana". *Estudis Universitaris Catalans* (1907), Vol I. (gener-febrer 1907), p. 20 a 22. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 323 a 325.
- "Introducció a l'estudi de l'arquitectura cristiana. Els començaments de l'arquitectura cristiana a Roma. Les catacumbes. XIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-I-1907).
- "Les influences lombardes en Catalogne". *Compte-rendu du LXXIIIe Congrès archeologique de France, tenu en 1906 à Carcassone et Perpignan* (1908), p. 1 a 22 i 684 a 703.
- i Josep PIJOAN. "Informe sobre la proposta d'enviar una comissió arqueològica a les Exposicions dels Centenaris a Saragossa y Valencia. En col·laboració amb J. Pijoan". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1908).
- "Les excavacions d'Empuries. Estudi de la topografia". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1908), Vol. II, p. 150 a 194.
- "Una escola romànica amb cobertes de fusta". *La Veu de Catalunya* (20-VII-1908).
- "Antecedents al primer període de l'arquitectura romànica catalana. Primera lliçó del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-III-1909).
- "El medi social romànic. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (11-III-1909).

- "Els fundadors d'edificis, els medis econòmics i l'organització de les obres. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (19-III-1909).
- "Els treballadors de les obres romàniques i els arquitectes. Lliçó 4 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (25-III-1909).
- "Les colles transhumants dels mestres lombards. Lliçó 5 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1909), Portada.
- "Les esglésies romaniques. Plànols i disposicions dels principals tipus. Lliçó 6 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (27-V-1909).
- "Les excavacions d'Empúries. Conferència donada al Palau de Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (14-VI-1909).
- "Crònica de les excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), (Any III). Vol. III (1909-1910-1911).
- "Les excavacions arqueològiques de Castell Roselló (Perpinyà), Montlaures (Narbona) i Marsella". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "Historia de la arquitectura cristiana española de la Edad Media de Vicente Lampérez y Romea. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. II.
- "Sant Joan de les Abadesses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1912), (1911-1912) p. 693 - 694.
- "Pel monestir de Sant Joan de les Abadeses". *La Veu de Catalunya* (14-III-1912).
- "Les noves descobertes a les excavacions d' Empúries". *La Veu de Catalunya* (16-V-1912).
- "Crònica de les excavacions d'Empúries. Troballa d'armes y restes de màquines de guerra". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Restauracions i destruccions. Sant Joan de les Abadeses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "L'Architecture religieuse en France a l'époque romane, ses origines, son developement. Per R. De Lasteyrie. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Els temples d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), ol. IV (1911-1912-1913), p. 303 a 322.
- "Evolució de l'art cristià a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (28-X-1913).

- "L'art cristià a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (31-X-1913).
- "Visions d'Empúries". *La Veu de Catalunya* (13-XI-1913).
- "Un cas intéressant d'influence française en Catalogne. Sant Joan de les Abadesses". *Revue de l'Art Chrétien* (1914), Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 273 a 281 i 667.
- "Missió per estudiar els banys dits aràbics i el monestir de Sant Daniel a Girona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol..
- "L'església del Miracle a Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Vol. V (1913-1914-1915).
- "Architettura musulmana, sue origine e suo sviluppo per C.T.Rivoira. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Vol.V - VI.
- "Els banys de Girona i la influència moresca a Catalunya". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), Anuari 1913-1914. Any V. Part I. (2 Vol) p. 687 a 728. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 283 a 306.
- "Excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol.
- "Espagne et Portugal per Marcel Dieulafoy. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1915), 2 Vol..
- "Origen de l'estructura del temple cristià". *La Veu de Catalunya* (7-XI-1915).
- "Estudis arqueològics". *La Veu de Catalunya* (1-I-1916).
- "L'area géographique de l'architecture lombarde a la fin du onzième siècle". *Atti del X Congresso Internazionale di Storia dell'Arte in Roma. L'Italia e l'Arte Straniera* (1922), p. 100 a 116.
- "La colonia grega d'Empuries. La tasca dels anys 1916 a 1920". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), VI (1915-1920-1923).
- "Iglesias mozárabes. Arte español de los siglos IX a XI, per M.Gómez Moreno. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 805 a 808.
- "El teatre romà de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "El forn ibèric de Fonscaldes. Comparacions i tècnica de cuita". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Basilica cristiana primitiva en el paratge de Son Pereto a Manacor. La catedral visigòtica d'Egara". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Conferència al Palau de la Generalitat en obsequi dels mestres de l'Escola d'Estiu del 1923, sobre l'evolució dels estudis arqueològics a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (28-VIII-1923).

- "L'Architecture religieuse dans le domaine byzantin d' Espagne". *Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines* (1924), ol. I, Paris. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 763 a 769.
- "A propos du portail de Ripoll. Traduction du catalan par E. Lambert". *Bulletin Monumental* (1925), Vol 84, Paris. nº 3-4.
- "Arquitectura del segles IX a XII a Catalunya. Fenòmens històrics i artístics paral·lels a França". *Gasetta de les Arts* (1-II-1925), p. 5. Vol II. Reproduït a la "Revista de Catalunya" el 1925 i a "Barral" 2003. Pàgs. 783 a 798.
- "Le Premier art roman à XIème siècle. Le Problème de son origine et de sa transformation" . *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York* (1926), p. 61.
- "Synopsis of a Lecture on Le Premier Art Roman à l' XIème siècle". *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York* (1926).
- "La transmission de la coupole orientale à la basilique romane du XIème siècle. Recueil d'études dédiées à la mémoire de N.P. Kondakov". *Seminarium Kondakovianum* (1926), p. 263 a 273. Reproduït també a Barral 2003. Pàgs. 771 a 782.
- "Decorative forms of the first romanesque styl. Their diffusion by Moslem art". *Art Studies: Medieval Renaissance and Modern* (1928), Vol.VI, p. 15 a 27.
- "Origine musulmane des motifs de decoration figurant sur les rebords de tables d'autel du XI ème siècle". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1928).
- "Un detail de construction oriental dans le premier art roman". *Byzantinische Zeitschrift* (1929), Vol. XXX, p. 540 a 548.
- "Les excavacions d'Empuries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "La prioritat en el renaixement de l'escultura romànica". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. III- Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Període paleocristià". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. III.
- "Arqueologia grega i romana". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol.VII (1921-1926-1931)..
- "Monuments funeraris romans". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Necropolis cristiana de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "L'art roumanin per N.Iorga i G.Bals. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

- "Linteau de l'église de Saint Genis des Fontaines". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1931).
- "Etnologia de la Península Ibèrica de P. Bosch i Gimpera. Recensió". *Revista de la Renaixença dels Païses d'Occitànea* (1932).
- "La place de Catalogne dans la géographie générale et la chronologie du premier Art roman". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "L'apparition de la voûte". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "Recueil de textes relatifs a l'histoire de l'architecture et à la condition des architectes en France au Moyen Age. De V. Mortet i P. Deschamps. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Estudis sobre l'escultura romànica del segle XIè". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)., p. 154 a 163. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 659 a 668.
- "El temple romà de Barcino: Descoberta d'elements de la cornisa". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Empúries. Enterraments cristians". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "El portal descobert a Montserrat". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Arqueologia grega i romana. Les excavacions d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Sarcòfags pagans a la necròpolis de Tarragona". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "La gran sala de Castel Nuovo in Napoli, da R. Filangieri di Candida. Recensió ". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Sivella visigòtica d'Empúries". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Glossaire Aarchéologique du Moyen Âge et de la Renaissance de Victor Gay. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Períodes paleocristià i visigòtic. El cementiri cristià i la catedral primitiva de Tarraco". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).

- "L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa". *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus* (1938), Mémoires présentées par divers savants à l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Vol. XIV.
- "Un chapiteau du Xème siècle au cloître de Sant Benet de Bages". *Medieval studies in memory of Arthur Kingsley Porter* (1939).
- "Noves descobertes a la catedral d'Egara". *Institut d'Estudis Catalans* (1948), Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Vol. IX.
- i Josep de Calassanç SERRA i RÀFOLS. "Les investigacions arqueològiques i la fotografia aèria". *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona* (1952), Núm. I..
- i Casimir BRUGUÉS i ESCUDER. *Estudi d'arqueologia arquitectònica sobre'l sepulcre romà de Fabara anomenat "La Casa dels Moros"*. Barcelona. Heinrich i Cia, successors de N. Ramirez i Cia, 1892.
- *Les influences lombardes en Catalogne*. Caen. Henri Delesques, 1908.
- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY CASALS. *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1909-1918.
- *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. Impremta Ricard Duran, 1920.
- *Programa del curs sobre Arquitectura Romànica donat pel professor Puig i Cadafalch a la Universitat de Harvard, USA, el curs 1924-25*. Barcelona. Estudis Universitaris Catalans, 1924.
- *A propos du portail de Ripoll*. París. Société générale d'imprimerie et édition, 1925.
- *El tipus de l'església coberta amb fusta, a Catalunya, al Nord d'Itàlia i a la França mediterrània en els segles X i XI. Estudis de sos orígens*. Munster, Aschendorff. Eine Festgabe. Dr. Heinrich Finke gewidmet, 1925.
- *L'arquitectura romànica a Catalunya en els segles X-XI. Programa del curs donat a la Universitat de Harvard, II Semestre 1924-25*. Barcelona. Estudis Universitaris Catalans, 1927.
- *La géographie generale et la chronologie du premier art roman*. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1928.
- *Le premier Art roman. L'architecture en Catalogne dans l'occident méditerranéen au X et XI ème siècles*. París. Henri Laurens, 1928.
- *Les périodes successives de l'influence byzantine. Le premier art roman, l'art mudéjar, les églises moldaves*. Belgrad. Deuxième Congrès Internationale des Etudes Byzantines. Compte rendu, 1929.

- *Les periodes succesives de l'influence byzantine en Occident. Premier art Roman. Architecture Mudejar. Eglises de Moldavie.* París. Mélanges Charles Diehl, 1930.
- *La geografia i els orígens del primer art romànic.* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans. Institució Patxot, 1930.
- *Le premier art roman dans les anciens Pays Bas.* Bruxelles. Académie Royale d'Archéologie de Belgique, 1932.
- *L'Arquitectura romana a Catalunya.* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1934.
- *La Géographie et les origines du premier Art Roman.* París. Henri Laurens, 1935.
- *L'architecture gothique civil en Catalogne.* Mataró. Minerva, 1935.
- *La basílica de Tarragona: Períodes paleocristià i visigòtic.* Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *La Seu visigòtica d'Egara.* Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa.* París. Imprimerie Nationale, 1938.
- *L'Arquitectura cristiana pre-romànica a Catalunya .* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 194?.
- *L'architecture en Catalogne du IXe au XIIIe siècle.* París. 1955.
- *L'art wisigothique et ses survivances. Recherches sur les origines et le developement de l'art en France et en Espagne du IV ème au XII ème siècle .* París. F. de Nobele, 1961.
- *L'arquitectura romànica a Catalunya.* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya., 1983.
- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY. *L'arquitectura romànica a Catalunya.* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.

Arquitectura

- "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona". *La Renaixensa* (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.
- "L'Academia de Madrit y l'arquitectura regional catalana". *L'Avenç* (30-XI-1891), p. 344-345.
- "La nova capella del Sagrament en l'església de la Concepció". *La Veü de Catalunya* (3-IV-1892), p. 162 (Any 2, núm. 14). En el mateix número s'anuncia que PiC és nomenat Arquitecte municipal de Mataró.

- "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reis d'Aragó". *La Renaixensa* (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..
- "Las iglesias de San Pedro de Tarrassa. Notas arquitectónicas". *Arquitectura y Construcción* (1900), p. 56 a 59, 71 a 74, 88 a 91, 132 a 136.
- "La Barcelona d'anys a venir" I-III. *La Veu de Catalunya* (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..
- "Dictamen sobre las cloacas de Barcelona, aprovat per la comissió municipal de Foment". *La Veu de Catalunya* (8-II-1902), Subscrit amb data del 30 de gener pels regidors Juli Marial, J. Carner, Lluís Dolsa i Puig i Cadafalch.
- "La Maison du Peuple i la Casa del Pueblo". *La Veu de Catalunya* (7-III-1904), p. 3. dins el monogràfic: "Las casas del poble, aquí y al extranjero".
- "Projectes d'obras municipals. La memoria explicativa". *La Veu de Catalunya* (27-II-1905), Resum i comentari de la memòria presentada pels regidors Puig i Cadafalch i Carner.
- "Cronologia de l'arquitectura romànica a Catalunya. Conferencia donada a l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (6-IV-1910).
- "El Palau de la diputació general de Catalunya. Per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III, 1909-1910, p. 385 a 480. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 646.
- "Dictamen presentat a l'IEC per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans sobre les obres que's deuen fer a l'antic Palau de la Generalitat per donar llum i ventilació a la seva planta baixa". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "La Casa de la Diputación de Joseph Martínez Aloy. Recenció". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III.
- "La catedral de Valencia. Guia històrica y artística de S. Sanchis Sivera. Recenció". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III.
- "El palau de la diputació general de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (1-V-1911).
- "L'Arquitectura". *La Veu de Catalunya* (24-III-1912).
- "La Catedral de Mallorca, per Joan Rubió y Bellver. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Urbanización de Barcelona. Carta al Ayuntamiento". *Arquitectura y Construcción* (22-I-1913), Núm. 247, p. 39 a 44.
- "Per la bellesa de la ciutat". *La Veu de Catalunya* (7-II-1913).

- "Projecte per a la Casa Central de Correus". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1914).
- "El sanejament de la Ciutat". *La Veu de Catalunya* (17-XI-1914), Reproduïda al setmanari Catalunya el 21-XI-1914.
- "L'architecture en Espagne". *España económica, social y artística* (1915), Lecciones del VIII Congreso Internacional de Expansión Comercial, 2 Vol. Celebrado en Barcelona del 27 de julio al 12 de agosto de 1914. Barcelona: Impremta Moderna de Guinar y Pujolar. Col.lecció de conferències en castellà i francès.
- "Proyectos per a l'Expo.de Monjuic". *La Veu de Catalunya* (19-07-1915).
- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya". *Miscel.lània Prat de la Riba* (1921), Contribució a l'estudi de l'Arquitectura Gòtica Meridional. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 749 a 760.
- "La plaça Catalunya de llarg". *La Veu de Catalunya* (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..
- "Lombard Architecture per Wingsley Porter. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Les eglises de Moldavie. Contribution a l'etude des origines et de leur forme decorative. Une école parallèle pendant le XIème siècle dans l'Europe occidentale". *Bulletin de la Société Historique de l'Académie Roumaine* (1923), Bucarest. Vol. XI.
- "El temple de Sant Cugat del Vallès". *El Dia* (2-VI-1923), p. 4 - 5. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 719 a 723.
- "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". *La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis* (10-XII-1924).
- "Grans millores a Montserrat". *La Veu de Catalunya* (31-I-1930), p. 5.
- "Arquitectura civil española de los siglos I al XVIII de V. Lamperez y Romea. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "La capella de Santa Maria a Sant Joan de les Abadeses". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Un mestre anglès contracta l'obra del claustre de Santes Creus". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 123 a 128. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 731 a 742.
- "La Coupole". *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)* (1932), Editat a Ernest Leroux, París.

- "Saint Martin du Canigou". *Cahiers d'Histoire et d'Archeologie* (1932), Nîmes. Vol. IV. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 693 a 698.
- "La renovació en l'Arquitectura". *Arquitectura i Urbanisme* (III-1932).
- "Le premier art roman dans les anciens Pays-Bas" . *Revue Belge d'Archéologie et d' Histoire de l'Art* (VII-1932), Vol. II, p. 214 a 230.
- "Conclusiones del IV Congreso Internacional de la CIRPAC sobre la ciudad funcional". *AC. Documentos de Actividad Contemporanea* (1933), Revista del GATEPAC. Núm. trimestre IV.
- "Notas previas a un estudio urbanístico sobre Barcelona". *AC. Documentos de Actividad Contemporanea* (1934), Revista del GATEPAC. Núm. IV Trimestre.
- "The Cathedral of Palma de Mallorca. An architectural Study, de R.A.Cram. Recensió". *Estudis Universitaris Catalans XIX* (1934).
- "La casa d'habitació i la ciutat gòtiques". *Arquitectura i Urbanisme* (IV-1934), p. 29 - 30.
- i Georges GAILLARD. "L'Église de Saint Michel de Cuxa" . *Bulletin Monumental* (1935), Vol. XCIV. Nº 3 (París), p. 353 a 373. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 683 a 691.
- "L'arquitectura romana i els intents de renovació arquitectònica". *Arquitectura i Urbanisme* (XII-1935), p. 6 - 7.
- "Les chapiteaux de Sant Cugat del Vallès, de Jurgis Baltrusaitis". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Idees teòriques sobre urbanisme en el segle XIV: Un fragment d'Eiximenis" . *Estudis Universitaris Catalans* (1936), Núm. XXI.
"Homenatge a A. Rubió i Lluch". Vol.I, p. 1 a 9. Miscel·lània d'estudis literaris, històrics i lingüístics. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 743 a 748.
- "L'església de Cornellà". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Els edificis de l'Hospital de la Santa Creu i de la casa de Convalescència". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Basílica de Lugdunnum Convenarum". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 273 a 276.
- "Carreus treballats en ziga-zaga a Sant Cugat del Vallès". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Conferència sobre la Catedral amb motiu de la visita a aquesta dels Amics dels Museus". *La Veu de Catalunya* (15-I-1936).
- "Conferència a la biblioteca Balmes sobre el monestir de Ripoll". *La Veu de Catalunya* (8-V-1936).

- "Xerrada sobre els monestirs de Ripoll i Sant Joan de les Abadeses en l'excursió organitzada pel diari La Veu el 7.06.1936". *Franciscalia* (9-VI-1936).
- "Santa Cecília de Montserrat". *Studia Monastica* (1977), Vol. XIX. Fascicle I, p. 19 a 25. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 307 a 312. Article publicat a *Studia Monastica* de l'Abadia de Montserrat al 1977 a partir d'una còpia dactilografiada de l'arxiu del monestir.
- *Notes arquitectòniques sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa*. Barcelona. La Reinaxença, 1889.
- *El pont vell i el pont nou*. Barcelona. 1895.
- _ i Lluís VILADEVALL i MALGÁ. *Memoria sobre el estado sanitario de la ciudad de Mataró presentado a la Junta de Sanidad y publicado por acuerdo del Excmo. Ayuntamiento*. Mataró. Tipografía de D. Pedro Vilá i Font, 1895.
- "*La Real Capilla de Santa Agueda per Don Bonaventura Bassegoda*". . 12-XI-1895.
- *L'Oeuvre de Puig i Cadafalch architecte. 1896-1904: Architecture, Décoration, Mobilier, Serrurerie, Carrelages, etc.*. Barcelona. Edit. M. Parera, 1904.
- _ i Pere PUJOL [i TUBAU]. *Santa Maria de la Seu d'Urgell*. Barcelona. Taller d'arts gràfiques Henrich i C^a, 1918.
- *La Plaça de Catalunya. Comentaris, comparacions, projectes, làmines*. Barcelona. Llibreria Catalònia, 1927.
- *Los baños de Gerona: Guía descriptiva*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *Les bains de Girone: Guide descriptive*. Barcelona. Impremta de la Caritat. Institut d'Estudis catalans, 1936.
- *Els banys de Girona: Guia descriptiva*. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *La crypte de la crèche de Saint-Michel-de-Cuxa*. París. Les monuments historiques de la France, 1938.
- "Gaudí com a experiència estètica. Conferència al Cercle Artístic de Sant Lluç". [*Manuscrit*] (1934).

Ciències polítiques

- "Los federales a Mataró". *La Renaixensa* (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.
- "Lo Catalanisme y La Arqueología". *La Renaixença* (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.

- "La Cuestió del Castellà". *La Renaixença* (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La qüestió del castellà i la arqueologia" amb data 9-XII-1895.
- "Los Administratius Castellanistes". *La Renaixença* (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al Diario de Mataró y la Comarca el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".
- "La cortesía castellanista". *La Renaixença* (10-I-1896), p. 210 a 212.
- "L'art administratiu". *La Renaixença* (26-I-1896), p. 572 a 574.
- "La administració de les vides humanes". *La Renaixença* (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.
- "Lo home rule guerrero". *La Renaixença* (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a Lo Somatent el 13-III-1896.
- "Discurs llegit per Don Joseph Puig y Cadafalch al cloure la vetllada donada en lo Saló de Cent en obsequi als escriptors premiats en los Jochs Florals". *La Renaixença* (10-V-1896), p. 2.827 - 2.828. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 10-V-1896 i el 18-V-1896, pàg 3 amb el títol modificat: "Parlament de D. Joseph Puig y Cadafalch en la vetllada del Saló de Cent en honor dels escriptors premiats en los Jochs Florals".
- "L'anarquisme de levita". *La Renaixença* (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 22-VI-1896, a "Lo Somatent" el 2-VII-1896 i a "La Costa de Llevant" el 1896.
- "Lo caciquisme". *La Renaixença* (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a "Lo Somatent" el 21-VII-1896.
- "Los administratius de peu de marge". *La Renaixença* (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.
- "La moral administrativa". *La Renaixença* (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a "Lo Somatent" el 2-XI-1896.
- "Los conillets del Parlament". *La Renaixença* (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a "Lo Somatent" el 3-XI-1896.
- "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". *Lo Somatent* (10-I-1897), Signat J.P.i C..
- "Todos nos quieren". *La Veu de Catalunya* (17-I-1897), p. 18 - 19.
- "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". *La Veu de Catalunya* (21-III-1897), p. 96 - 97.
- "Los ateneistas". *La Veu de Catalunya* (16-V-1897), p. 161 - 162.
- "Lo fabricantisme". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1897), p. 226 - 227.
- "La mort de Don Quijote". *La Veu de Catalunya* (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a La Costa de Llevant el 1898.

- "Els regeneradors administratius". *La Veu de Catalunya* (5-I-1899).
- "A n' en Silvela". *La Veu de Catalunya* (18-I-1899).
- "Nosaltres". *La Veu de Catalunya* (28-I-1899).
- "La qüestió separatista". *La Veu de Catalunya* (25-II-1899).
- "La temporada còmica". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1899).
- "Don Quijote á Catalunya". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1899).
- "La administració de Correus y Telégrafos francesa". *La Veu de Catalunya* (1-V-1899).
- "La nostra obra". *La Veu de Catalunya* (6-V-1899).
- "La qüestió dels quartos". *La Veu de Catalunya* (2-VII-1899).
- "Lo francesisme". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1899).
- "Las manifestacions francesistas". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1899).
- "Lo del Catalanisme". *La Veu de Catalunya* (19-VIII-1899).
- "La unidad de la Hacienda". *La Veu de Catalunya* (26-VIII-1899).
- "Companyerisme periodístich". *La Veu de Catalunya* (20-X-1899).
- "Als governants d'Espanya". *La Veu de Catalunya* (26-X-1899), També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899.
- "Estafas ab cortesía". *La Veu de Catalunya* (1-XI-1899).
- "Evolucions". *La Veu de Catalunya* (13-I-1900), Portada.
- "La Unitat del idioma". *La Veu de Catalunya* (20-I-1900), Portada.
- "Espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (6-III-1900), També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900.
- "La protecció oficial á la cultura catalana". *La Veu de Catalunya* (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.
- "El Baedeker den Dato". *La Veu de Catalunya* (4-V-1900), Portada.
- "La Lliga Regionalista de Gracia. Meeting d'Inauguració. (Extracte: El senyor Puig y Cadafalch)". *La Veu de Catalunya* (29-X-1901).
- "L'autonomía al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (1-I-1902).
- "Els mals del Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1903).
- "Campanya electoral. Als electors catalanistes". *La Veu de Catalunya* (25-IV-1903).
- "Els nostres plans a l'Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (11-V-1903).

- "La difamació contra'ls regidors catalanistas ". *La Veu de Catalunya* (18-V-1903).
- "Barcelona". *La Veu de Catalunya* (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inanició municipal).
- "Meeting electoral de 'Las Arts' ". *La Veu de Catalunya* (5-XI-1903), p. 3.
- "Els representants dels analfabets". *La Veu de Catalunya* (1-I-1904), p. 2.
- "Festa de Germanor Catalanista". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1904), p. 4.
- "Els econòmichs". *La Veu de Catalunya* (26-X-1904).
- "La batalla de divendres". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1904), p. 3.
- "La lluita per la patria". *La Veu de Catalunya* (4-III-1905), Portada.
- "El meeting de Las Arts". *La Veu de Catalunya* (10-III-1905), p. 3.
- "Discurs del senyor Puig i Cadafalch en el certamen de Mataró". *La Veu de Catalunya* (3-VIII-1905), Portada.
- "El nostre espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (23-VIII-1905).
- "La crisis del patriotisme". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1905), Portada.
- "El meeting de Las Arts". *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.
- "Meeting Electoral Catalanista del Nou Retiro". *La Veu de Catalunya* (6-IX-1905), Portada.
- "Sesio de l'Ajuntament. Proposició Puig de manifestació al cos consular". *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.
- "Paraules pronunciades per Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.
- "Parlament de Josep Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.
- "A votar per l' Exposició Universal". *La Veu de Catalunya* (11-XI-1905).
- "Les subvencions del Estat a la Exposició". *La Veu de Catalunya* (15-I-1907), Portada.
- "Paraules de Puig i Cadafalch al Meeting de Sabadell" . *La Veu de Catalunya* (21-I-1907).
- "Presentació dels candidats per Barcelona. Meeting del Tívoli". *La Veu de Catalunya* (14-IV-1907), Portada.
- "Aliansa". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1907).

- "Intervencions de Puig i Cadafalch al Congrés". *La Veu de Catalunya* (14-VI-1907), p. 5.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge.Discurs del Sr. Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (17-VI-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. L'Exposició Internacional d'Art de Barcelona. Discursos dels senyors Puig y Junoy. *La Veu de Catalunya* (19-VI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge. Rectificació del Sr.Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (26-VI-1907), Portada.
- "L'acte de la Lliga Regionalista". *La Veu de Catalunya* (7-X-1907).
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Els quadres del Greco". *La Veu de Catalunya* (19-X-1907).
- "Virgili processat". *La Veu de Catalunya* (12-XI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió dels pressupostos.Foment. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1907).
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Provisió de càtedres y conservació de Museos. Discurs del senyor Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Alusió del Sr.Puig i Cadafalch al Congrés en la discussió de Pressupostos-Foment". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Pressupost d'Instrucció Pública. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch. L'ideal de la ensenyança y la ensenyança burocràtica". *La Veu de Catalunya* (26-XII-1907), Portada.
- "Pro Noguera-Pallaresa. Meeting a Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (30-XI-1908), Portada.
- "Intervenció al Meeting electoral al Casino de Sants". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1908).
- "El meeting electoral de la Bohemia Modernista ". *La Veu de Catalunya* (10-XII-1908), p. 3.
- "Discurs de propaganda electoral al miting del Teatre Asiàtic". *La Veu de Catalunya* (11-XII-1908).
- "L'alegria dels enemichs de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1908), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés.18 del corrent. Inclompliment d'acorts sobre Instrucció Pública" . *La Veu de Catalunya* (22-XII-1908), Portada.

- "Documents Parlamentaris.Congrés.21 del corrent. Incompliment d'ofertes sobre Instrucció Pública" . *La Veu de Catalunya* (26-XII-1908), p. 2.
- "La Fleca contra'l Llibre" . *La Veu de Catalunya* (30-XII-1908), També reproduït a La Revista Catalana d'Educació el 1909, pàgs. 41 i 42.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Dies 14 i 15 del corrent. L'Alcaldia de Barcelona. Alusió del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (19-I-1909).
- "Conferencia inaugural del curs al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu del Palomar" . *La Veu de Catalunya* (29-III-1909).
- "La processó de la moral" . *La Veu de Catalunya* (29-III-1909), Portada.
- "El geni de l'ordre econòmic". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1909), Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.
- "La fi d'una campanya patriòtica" . *La Veu de Catalunya* (25-XI-1909).
- "Lo del governador". *La Veu de Catalunya* (1-II-1910), Portada.
- "Lo de la llengua catalana". *La Veu de Catalunya* (18-II-1910), Portada.
- "Campanya Electoral. La qüestió catalana". *La Veu de Catalunya* (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (4-V-1910), p. 2.
- "Els Barbres". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), Portada del suplement .
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), p. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-V-1910).
- "La nostra llengua expulsada". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1910), Portada.
- "D. Joseph Puig y Cadafalch. Intervenció a les conferències de la Lliga Regionalista sobre l'administració municipal barcelonina". *La Veu de Catalunya* (28-XII-1910).
- "La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (23-XII-1910), Portada.
- "Parlament del Joseph Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (24-XII-1910).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (11-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (12-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1911).

- "El Congr s de les Nacionalitats. L'Office Central des Nationalités" a Paris.-La reunió preparatoria del Congr s de les Nacionalitats.-El nacionalisme y el pacifisme. Intervenció de Catalunya en aqueix moviment internacional". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1912).
- "Catalunya en el Congr s de les Nacionalitats". *La Veu de Catalunya* (29-X-1912).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (3-III-1913).
- "Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (8-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (17-III-1913).
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (7-IV-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-V-1913).
- "L'onze de setembre". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1914).
- "La causa i el remei de l'epidemia". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1914).
- "Els barbres contra la cultura". *La Veu de Catalunya* (12-III-1915).
- "La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". *La Veu de Catalunya* (23-XI-1915), Portada. Reproduït a El Vall s Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.
- "La gran festa patriòtica d'ahir. En honor d'En Raimón d'Abadal i En Lluís Dur n i Ventosa. L'acte Don Joseph Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (31-I-1916).
- "Brindis i parlament de Don Josep Puig i Cadafalch a la magna festa de la Unitat Catalana al Park Guell". *La Veu de Catalunya* (22-V-1916).
- "Intervenció en l'Assemblea de la Mancomunitat. El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (1-VI-1916), Portada.
- "Conferència a Madrid sobre l'acció cultural de la Diputació (Resum de la redacció)". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1916).
- "Conferència sobre l'obra de la Mancomunitat i de la Diputació a l'Associació Catalanista de Balaguer". *La Veu de Catalunya* (17-I-1917).
- "El Sr. Puig i Cadafalch. Discurs. Acte de presentació de candidats". *La Veu de Catalunya* (2-III-1917), p. 2.
- "Cultura Catalana. L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència d'En Josep Puig i Cadafalch al Centre Autonomista de Dependents". *La Veu de Catalunya* (3-III-1917).

- "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència donada el dia 2 de març de 1917 al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, per D.Josep Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (6-III-1917), 4 pàgines il·lustrades al Suplement, número 6.413 de "La Veu de Catalunya".
- "Al Districte VI. El miting d'anit. El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (8-III-1917).
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. A Sarrià. El Sr.Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. Al Centre Autonomista de Sant Gervasi. El Sr.Puig i Cadafalch" . *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).
- "Miting al Centre Regionalista de Badalona. El Sr.Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (10-III-1917).
- "Al Palau de la Generalitat. Sessió a la memòria d'En Prat de la Riba. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-X-1917), p. 5.
- "Quinta sessió. En Puig i Cadafalch, president". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917), p. 8.
- "La Quarta Setmana Municipal. La Mancomunitat de Catalunya. El president de la Mancomunitat D.Joseph Puig i Cadafalc [sic]". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917).
- "Conferència sobre el que és la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (6-VII-1918).
- "Vindicació de l'Institut d'Estudis Catalans. Paraules d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (13-VII-1918).
- "Parla el Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1918), p.
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).
- "Les Reivindicacions de Catalunya. Document presentat al President del Consell de Ministres". *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).
- "Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (21-XII-1918).
- Parla el President de Catalunya / discurs del Senyor Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat del dia 12 de setembre de 1919. *La Novel.la Nova* (1919).
- "Catalunya i l'autonomia". *La Novel.la Nova* (1919), p. 1- 47.
- "Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". *La Veu de Catalunya* (1-I-1919).

- "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (25-I-1919), p. 5.
- "L'Assemblea dels Ajuntaments. Jurament de Fidelitat a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (27-I-1919), p. 6 - 7.
- "L'Actualitat Patriòtica. De l'Assemblea d'Ajuntaments. Discurs d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (29-I-1919), p. 9.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch. De la sessió d'ahir. En Puig i Cadafalch és elegit president". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1919), p. 7.
- "Paraules d'agraïment en la festa dels periodistas en honor seu". *La Veu de Catalunya* (26-IX-1919).
- "Festes de Joffre a Perpinyà". *La Veu de Catalunya* (14-X-1919), p. 6. També el 15-X-1919. Pàg. 7.
- "Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya al prendre possessió per a la qual fou novament elegit". "Discurs íntegre del president de la Mancomunitat de Catalunya a la sessió del 14 de Gener de 1920". *Germanor* (1920), p. 29 - 40. Germanor de Santiago de Xile..
- "L'actualitat social. Paraules d'opinió sobre el moment social". *La Veu de Catalunya* (7-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. II i III sessió. Unanimitat patriòtica". *La Veu de Catalunya* (14-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Unanimitat patriòtica. IV sessió. Paraules del president". *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.
- "Paraules del President. Parlament íntegre del Sr. Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat sobre la qüestió social". *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. IV i V sessió. Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (16-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea d'Ajuntaments. Jurament de fidelitat a Catalunya. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (27-I-1920).
- "La tasca de la Mancomunitat. L'obra a fer". *La Veu de Catalunya* (27-II-1920), p. 6.
- "En defensa del Dret Català. La Mancomunitat de Catalunya al Govern". *La Veu de Catalunya* (21-IV-1920), p. 6.
- "El discurs del president". *La Veu de Catalunya* (1-V-1920), p. 10.
- "Diu el senyor Puig i Cadafalch. Sobre els fets dels Jocs Florals". *La Veu de Catalunya* (2-V-1920), p. 11.
- "Nota del President. En comiat del mariscal Joffre". *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 7.

- "Paraules del President. Sobre els fets dels Jocs Florals". *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 6.
- "Paraules del President. Afirmació catalanista". *La Veu de Catalunya* (28-V-1920), p. 5.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (9-VI-1920), p. 6.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1920), p. 5.
- "La conferència del President. Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1920), p. 8 - 9 .
- "Documents històrics. Dues cartes. Carta al Sr.Josep Aixalà. Signada al Palau de la Generalitat el 05.10.1920". *La Veu de Catalunya* (8-I-1921), p. 9.
- "La Mancomunitat i els seus enemics". *La Veu de Catalunya* (6-VI-1921), p. 6 - 7.
- "L'obra agrícola i industrial de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (10-VI-1921), p. 8 - 9 .
- "Paraules d'agraïment després de les eleccions provincials de juny de 1921". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1921).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Elecció del Consell. Discurs del President el 30.08.1921". *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1921), p. 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs.167 a 171.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La unitat essencial de Catalunya el 31.08.1921". *La Veu de Catalunya* (1-IX-1921).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La qüestió del Marroc". *La Veu de Catalunya* (5-IX-1921), p. 7.
- "Els Jocs Florals de Girona". *La Veu de Catalunya* (2-XI-1921), p. 5.
- "Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (17-XII-1921).
- "Pòrtic". *Història nacional de Catalunya* (1922), A: López Llausàs. Edicions Pàtria. Primer Volum.
- "El nacionalisme gallec. Un pròleg d'En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (24-I-1922).
- "Les festes catalanesques de Montblanch. Homenatge a en Prat de la Riba. Discurs d'en Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (13-II-1922), p. 7.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat Catalana. Discursos i intervencions del President del Consell Permanent de la Mancomunitat. En Josep Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (17-III-1922), p. 5 - 6.
- "La Conferència Nacional Catalana. Paraules del President". *La Veu de Catalunya* (15-IV-1922).

- "El Sant Jordi d'Enguany. Catalunya i els catalans d'Amèrica". *La Veu de Catalunya* (24-IV-1922).
- "La Conferència Nacional Catalana. Declaració de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista". *La Veu de Catalunya* (25-V-1922), Portada.
- "A la Joventut". *Galanies. Revista mataronina de Joventut* (31/05/1922), p. 3.
- "Actes patriòtics d'afirmació catalana. La Comissió d'Acció Política de la Lliga al poble de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1922), p. 8.
- "La biblioteca popular de Figueres. El president de la Mancomunitat de Catalunya és aclamat pel poble". *La Veu de Catalunya* (3-VII-1922).
- "En Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (10-VII-1922).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Segona Sessió. Discurs del President". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1923), Portada.
- "Inauguració del Laboratori de Psicologia Experimental. Sota la presidència d'En Josep Puig i Cadafalch. Parla el President". *La Veu de Catalunya* (21-X-1922), p. 11.
- "El Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (23-X-1922), p. 10.
- "La Conferència de les Assegurances. Sessió final". *La Veu de Catalunya* (27-XI-1922), p. 7.
- "Barcelone et l'unité catalane". *Le Feu* (1923), p. 351.
- "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. *Diari de Mataró* (24-III-1923).
- "Assemblea de la Mancomunitat. Tercera Sessió. Discurs del President". *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1923), p. 10.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President del Consell". *La Veu de Catalunya* (4-IX-1923), p. 5 - 6.
- "Tel.legrama al President del Consell de Ministres en nom de l'assemblea de la Mancomunitat demanant l'autonomia integral per a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (12-IX-1923).
- "El Govern del Directori. Una nota de la Mancomunitat de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (18-IX-1923), Portada.
- "Els deutes de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (24-III-1924).
- "Els números del Sr. Sala són falsos". *La Veu de Catalunya* (1-IV-1924), p. 5.
- "Al nostre poble". *La Veu de Catalunya. Suplement al núm. 8.685* (3-IV-1924).
- "El P.E.N. Club a Pirandello". *La Veu de Catalunya* (17-XII-1924).

- "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1925).
- "Els primers dies de La Veu de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (4-I-1929).
- "Pren possessió el nou Ajuntament. Parla el senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (26-II-1930), Portada.
- "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". *La Veu de Catalunya* (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..
- "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". *La Nau* (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.
- "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". *La Veu de Catalunya* (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.
- "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". *La Veu de Catalunya* (14-V-1930), p. 5.
- "Catalunya quincalla!". *La Veu de Catalunya* (19-V-1930).
- "La Cultura i la República". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1931), Portada.
- "Mal per mal, votaré la Lliga". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1931), Portada.
- "Per la Pau". *La Veu de Catalunya* (18-IV-1931), Portada.
- "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". *La Veu de Catalunya* (5-V-1931), Portada.
- "El programa de la pau catalana". *La Veu de Catalunya* (23-V-1931), Portada.
- "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1931), p. 5.
- "Despres de les aclamacions cal l'obra". *La Veu de Catalunya* (5-VIII-1931), Portada.
- "La supressió de les ordes religioses". *La Veu de Catalunya* (25-VIII-1931), Portada.
- "Les constituents". *La Veu de Catalunya* (12-X-1931).
- "Acte inaugural de la Joventut Universitària de la Lliga Regionalista el 8.11.1931". *La Veu de Catalunya* (9-XI-1931).
- "La Política de l'Ensenyament a Catalunya. Conferència de Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1931), Portada.

- "El IX Àpat Anyal de la Fundació Bernat Metge". El senyor Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (31-XII-1931), Portada.
- "El que paga Catalunya". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1932), Portada.
- "L'Elogi de la Lliga". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1932), p. 7.
- "Discurs del president del consistori d'enguany senyor Puig i Cadafalch [sic]". *La Veu de Catalunya* (V-1935).
- "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". *La Veu de Catalunya* (7-II-1936).
- "El comunisme bàrbar". *La Veu de Catalunya* (29-III-1936), Portada.
- "Dels Jocs Florals al Parlament". *La Veu de Catalunya* (19-V-1936), Portada.
- *Discurs de gràcies, certamen literari organitzat per la secció de propaganda de la Lliga Regionalista de Sabadell celebrat en 1r d'agost de 1907*. Sabadell. Impremta de J.Canals Doménech, 1908.
- *Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya en prendre possessió de la presidència per a la qual fou novament elegit*. Barcelona. Impremta Casa de Caritat, 1919.
- *Catalunya i l'autonomia: antecedents històrics, l'Estatut, parlaments de les Assemblees magnas dels dies 24-25 i 26 de gener de 1919*. Barcelona. Impremta Ràfols, 1919.
- *Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya. Dues conferències davant els problemes actuals*. Barcelona. 1921.

Gestió cultural

- "Un memorial á los Reyes Magos". *El Semanario de Mataró* (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..
- "Fonts de la arquitectura romànica a Catalunya". *La Renaixensa* (1-I-1889), p. 8 a 13.
- "Carta Estiuhenca, desde Mataró". *La Renaixensa* (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.
- "Regionalisme Artistich, a propòsit del museu de reproduccions". *La Veu de Catalunya* (13-IX-1891), p. 422 a 424.
- "Regionalisme Artistich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". *La Veu de Catalunya* (4-X-1891), p. 459 a 461.
- "L'absolta d'una indústria mataronesa". *Noticiero Mataronés* (26-VIII-1894).
- "A Xativa". *La Veu de Catalunya* (13-III-1899), També el 14, 16 i 17-III-1899.

- "Almeria". *La Veu de Catalunya* (19-III-1899), També el 20-III-1899.
- "Des de Andalusia". *La Veu de Catalunya* (25-III-1899).
- "Gazeta bibliogràfica de l'Anuari per a 1899 de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (22-IX-1899).
- "Lo dels Museus". *La Veu de Catalunya* (2-X-1899).
- "Lo de l'Escola de Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.
- "Discurs pronunciat per Puig i Cadafalch a la inauguració de les sales Verdaguer i Pellicer el 30.06.1903". *La Veu de Catalunya* (30-VI-1903).
- "Inauguración del Museo de Bellas Artes (antiguas y modernas) y de las secciones, reinstaladas, del Museo Arqueológico y de Arte Decorativo". *Gaceta Municipal de Barcelona* (10-XI-1915), p. 10 a 14. S'esmenta que hi va intervenir Puig i Cadafalch però no es reproduïx el seu text..
- "Novetats Estantices". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1906), Portada.
- "Pel nostre Museu". *La Veu de Catalunya* (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.
- "Documents Parlamentaris. Congrés. Reglament d'Exposicions. Preguntes del Sr. Puig y Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-III-1908).
- "Contra les escoles neutres. El meeting d'ahir". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1908).
- "Parlament a la inauguració de les noves sales del Museo Decoratiu i Arqueològic". *La Veu de Catalunya* (1-VI-1908).
- "Discurs a la inauguració de l'Ateneu Autonomista del districte VIè". *La Veu de Catalunya* (26-X-1908), p. 2.
- "Lo de la cultura". *La Veu de Catalunya* (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V--1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..
- "Aclaració". *La Veu de Catalunya* (15-III-1910), p. 2.
- "Un experiment. La Residencia d'Estudiants a Madrid". *La Veu de Catalunya* (25-X-1910).
- "Informació sobre la forma d'organitzar la concurrència de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Exposició Arqueològica Internacional de Roma". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III, 1909-1910-1911.
- "L'Arquitectura a Catalunya". *La Veu de Catalunya* (18-XII-1913).
- "L'Escola elemental del Treball". *La Veu de Catalunya* (30-V-1914).

- "Les ensenyances tècniques de la Diputació". *La Veu de Catalunya* (27-I-1916), Continua: 28/I/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/I/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/I/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/II/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..
- "El problema de la cultura a les nostres corporacions populars. Intervencions del Sr.Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (2-II-1916).
- "Parlament del senyor President del consell Permanent, D. Josep Puig i Cadafalch, en l'acte de la inauguració de la Biblioteca Popular de la Mancomunitat de Catalunya a la Vila del Vendrell, celebrat el dia 17 d'octubre de 1920". *Mancomunitat de Catalunya. Crònica Oficial* (1920), Vol. I, núm 1.
- "Inauguració del Servei d'assistència social dels tuberculosos de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (21-III-1921), p. 5.
- "Visita a Lleida per a inaugurar l'exposició de maquinària agrícola". *La Veu de Catalunya* (4-IV-1921).
- "Paraules de clausura d'un curs d'infermeres a Sabadell". *La Veu de Catalunya* (18-IV-1921).
- "Memòria succinta de la tasca acomplerta per la Junta de Museus de Barcelona en el trieni MCMXIX-MCMXXII". *Congrés Internacional d'Història de l'Art* (1922), Congrès celebrat a París el 1922 i memòria impresa a Barcelona al 1922.
- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya. Contribució a l'estudi de l'arquitectura gotica meridional". *Miscel·lània Prat de la Riba* (1923), Vol. I. Institut d'Estudis Catalans.
- "El cas d'En Folch i Torres". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1930).
- "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1931), Portada.
- "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres" . *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1931". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1930". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1929". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a la restauració dels estudis geogràfics". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1928". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Parlament de Puig i Cadafalch a la festa anyal de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (21-V-1936).
- "Com s'inicià el Museu de Mataró". *Museu* (X-1948).
- *Discurs del President del Centre Escolar Catalanista de Barcelona. D. Joseph Puig y Cadafalch llegit en la sessió inaugural del curs 1.889 a 1.890*. Barcelona. Estampa de la Casa Provincial de Caritat, 1891.
- *Les bibliothèques de Catalogne*. París. Les Presses Modernes, 1935.
- *Problemes actuals de la Universitat catalana*. Barcelona. Universitat de Barcelona, 1935.
- *Lleis històriques de la vida dels estils arquitectònics. Discurs llegit pel senyor Josep Puig i Cadafalch, de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, a la quarta festa d'unió interacadèmica haguda a la Casa Llotja el mes d'abril de 1935*. Barcelona. Unió interacadèmica : Acadèmies de Bones Lletres, Ciències i Arts, Medicina i Belles Arts de Barcelona, 1935.

Humanitats

- "Lo Castell de Burriach". *El Semanario de Mataró* (19-VIII-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Un Arqueófilo".
- "Lo campanar de l'església". *El Semanario de Mataró* (23-IX-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Arqueófilo".
- "Lo Castell d'en Nofre Arnau". *El Semanario de Mataró* (8-XII-1883), p. 4 i 5. Signat "J.Puig y Cadafalch".
- "En lo camí del vici. A un amich". *El Semanario de Mataró* (15-III-1884), p. 4 i 5. Signat "Joseph Puig i Cadafalch".
- "Estudio físico sobre la natación" . *El Semanario de Mataró* (12-X-1884), p. 3 i 4 (Sèrie de 6 lliuraments: del 12-X-1884 a l'11-I-1885, signats amb el pseudònim H.G.).
- "Música i pintura". *Semanario de Mataró* (27/07/1889), p. 5 (Núm. 3, VIII, 1889).
- "Del esperit regional en les indústries artístiques de Catalunya". *La Tradició Catalana* (15-VI-1893), p. 36 a 39. Vol. I. També reproduït a *La Il·lustració Catalana* el 30-VI-1893, pàg 20 i a *La Tradició Catalana* el 15-VII-1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I.

- "Una exposició d'art y d'industria. Epístola o article". *Noticiero Mataronés* (9-IX-1894), Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona".
- "El gran prelat català". *La Veu de Catalunya* (14-II-1901), Necrològica sobre el bisbe Morgades.
- "Don Luís Doménech y Montaner". *Hispania* (30-XII-1902), p. 539 a 557. Semblança de Doménech i Montaner. Revista núm. 93. Acompanya la signatura "traducido del catalán por M.G."
- "En Gallissá". *¡CU-CUT!* (30-IV-1903).
- "Prolech". A: Antoni de FALGUERA. Sant Pere de Roda. Barcelona. *L'Avenç* (1906).
- "La casa romana. XIXa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).
- "Les ciutats romanes. Roma, Pompeya, Tarraco, Barcino. Xa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).
- "Les catacumbes. XIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (31-I-1907).
- "Les basíliques italianes a Roma. Restos monumentals i recorreguts de basíliques cristianes a Catalunya. XIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (7-II-1907).
- "La basílica de Terrasa. XIVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (21-II-1907).
- "La basílica visigòtica d'Egara. XVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (5-IV-1907).
- "La columna visigòtica. XVIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (13-IV-1907).
- "Estat social en el moment de la introducció de l'arquitectura romànica a Catalunya. XVIIa lliçó i última del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (4-V-1907).
- "La casa catalana". *Congrés d'Història de la Corona d'Aragó dedicat al Rey en Jaume I y a la seua època* (1909-1913).
- "Les esglésies romaniques del primer període i la seva disposició interior. Lliçó 7 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (3-VI-1909).

- "El monestir, la casa i el castell en els segles XI i XII. Lliçó 8 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (10-VI-1909).
- "Medis usats en la construcció durant el primer període a Catalunya. Lliçó 9 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (17-VI-1909).
- "Els elements de decoració en les esglésies del primer període romànic. Lliçó 10 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". *La Veu de Catalunya* (1-VII-1909).
- "En Casellas". *La Veu de Catalunya* (10-XI-1910).
- "La casa catalana (per capítols...)". *La Veu de Catalunya* (18-VI-1914), També el 25-VI-1914, el 2,16 i 23-VII-1914 i el 6 i 13-VIII-1914.
- "In memoriam". *Cuca Fera* (8-VIII-1917), p. 254.
- "Concepte històric de l'Arquitectura. Conferència Puig i Cadafalch. Final del Segon curs d'Humanitats i cultura general per a obrers". *La Veu de Catalunya* (11-IX-1920), p. 10.
- "Inauguració de la Biblioteca Popular del Vendrell". *La Veu de Catalunya* (18-X-1920).
- "Extensió i relacions de les diverses escoles de l'arquitectura romànica lombarda. La ceràmica de Paterna i els temes decoratius de l'escultura romànica". *La Veu de Catalunya* (22-X-1921).
- "Primer desenari de la societat de biologia. Homenatge al Doctor Turró. Savis eminents d'arreu del món s'adhereixen a l'acte. Parla el president". *La Veu de Catalunya* (15-XII-1922), p. 11.
- "Marcel Dieulafoy". *Institut d'Estudis Catalans* (1923).
- "Les tapisseries du Palais de la Généralité à Barcelone et celles de Palais Royal de Madrid". *Annales de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique* (1923), Vol. LXXI.
- "Noves pintures murals". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923), p. 770 a 774. eproduït a Barral 2003. Pàgs. 475 a 482.
- "Els draps d'Arràs del Palau de la Generalitat i la serie anàloga del Palau Reial". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Conferència al monestir de Sant Cugat amb motiu de la festa inaugural de 'Els amics de l'art litúrgic'". *La Veu de Catalunya* (6-II-1923).
- "Homenatge al President de la Mancomunitat de Catalunya. En Puig i Cadafalch, Doctor "Honoris Causa" de la Universitat de Friburg. L'Àpat al Ritz. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". *La Veu de Catalunya* (18-XII-1923), p. 2.

- "Les dates de Saint-Philibert de Tournus". *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1925).
- "Introducció a Nous estudis sobre Castelnuovo i especialment sobre la Gran Sala del Triomf de C.Calzecchi ". *La Ciutat i la Casa* (1925), Vol. I.
- "Decorative forms of the first romanesque style". *Art Studies* (1926), p. 11 a 25. A "Art Studies: Medieval Renaissance and Modern".Vol. IV.
- "L'esglesia franciscana a Catalunya". *Franciscàlia* (1928).
- "Les origines de l'art roman". *Bulletin of the International Comitee of Storical Sciences* (1928).
- "Conferència del Sr. Josep Puig i Cadafalch a Paris". *La Veu de Catalunya* (21-I-1930).
- "La segona conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". *La Veu de Catalunya* (25-I-1930).
- "La tercera conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". *La Veu de Catalunya* (1-II-1930).
- "Les conferències del senyor Puig i Cadafalch a la Sorbona". *La Veu de Catalunya* (4-II-1930).
- "Henri Focillon". *La Veu de Catalunya* (9-V-1930), p. 5.
- "Eugeni Lefèvre Pontalis". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 219. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 823.
- "L'art religieux du XII e. siècle en France, Etude sur les origines de l'iconographie du moyen âge. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Bisericile lui Stefan cel Mare de G.Bals. Recensió" . *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice* (1931), Vol. VI (1921-1926, 1931)..
- "More decorative forms of the first romanesque style". *Art Studies* (1931), Separata d'Art Studies.
- "Storia dell arte italiana. Il medioevo per P.Toesca. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. I - Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Joan August Brutails". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII, p. 209 a 211. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 811 a 815.
- "Guillem J. de Osma". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "El compte Robert de Lasteyrie du Saillant". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 218 - 219. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 819 a 821.

- "Els temes de la ceràmica de Paterna en el claustre de l'Estany". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Comunicació llegida al Congrés Internacional d'Història de L'Art de París de 1921. Vol. VII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 727 a 730.
- "Les peintures du VIe. siècle à la cathedrale d'Egara (Terrassa en Catalogne)". *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus* (1931), Comptes Rendus..
- "Conferència a Sant Ponç de Corbera sobre Art romànic organitzada dins l'Aplec de la Joventut de la Lliga Espiritual". *La Veu de Catalunya* (17-II-1931).
- "Mossen Gudiol". *La Veu de Catalunya* (12-IV-1931), Portada. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 825 a 827.
- "Les pintures del segle VI de la catedral d'Egara (Terrassa) a Catalunya". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona* (1932), Vol. II. També reproduït a l' Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa el 1932.
- "Un llibre de prehistòria d'actualitat palpitant". *La Veu de Catalunya* (19-VII-1932), Portada.
- "Arthur Kingsley Porter". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 298 - 299.
- "L'art gothique en Espagne aux XII et XIII siècles de Elie Lambert. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Art romànic i gòtic". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Noves pintures murals". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'Art chrétien. Son developpement iconographique des origines à nos jours, de Louis Bréhier. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Historia del arte hispánico del Marqués de Lozoya. Vol I. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Les pintures del segle VIè de la catedral de Egara (Terrassa)". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Camile Enlart". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246 - 247. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 817 i 818.
- "Nouvelle Histoire Universelle de l'Art, de Marcel Aubert. I Vol. Recensió". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Mossèn Josep Gudiol i Cunill". *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 238 - 239. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 825 a 827.

- "Henri Focillon. L'art des sculpteurs romans. Recensió" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "La stilistique ornamentale dans l'esculpture romane, de J. Baltrusaitis. Recensió" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'architecture religieuse en France a l'epoque gothique, de R. de Lasteyrie. Recensió" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Pierre Paris" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 809 i 810.
- "The Crones and Culture of Ireland, de A.K.Porter. Recensió" . *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'art romànic als Pirineus" . *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* (1937), Vol. XLVII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 571 a 575. Escrit al 1935.
- "Peintures murals de l'église mozarabe de Saint Michel de Cuxa" . *Bulletin Monumental* (1942), Núm. 101, p. 109 a 115.
- "Sobrevivência da arte indígena pre-romana" . *Boletim da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa* (1945), Núm.XIV.
- "De la pintura romana a la romànica catalana". "Esbós de la introducció al seu estudi". *Orientalia Christiana Periódica* (1947), Vol. I (Roma). Vol. XIII, p. 637 a 647. Miscellania Guillaume de Jerphanion. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 357 a 365.
- "La introducció del gòtic flamíger a Espanya". *Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie* (1948), p. 313 - 314.
- "L'escultura romànica a Catalunya". *Monumenta Cataloniae* (1949-1954), Vol. III (Núm. V-VIII) p. 5 a 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 649 a 657.
- "L'art romànic. L'escultura monumental" . *L'art català* (1957), p. 171 a 190. dins l'Art català de Joaquim Folch i Torres. Aymà.
- i Lluís DOMÈNECH I MONTANER. *Historia General del Arte. Vol. I: Arquitectura*. Barcelona. Montaner y Simón, 1886.
- *L'Escultura decorativa de l'època ojival*. Barcelona. 1893.
- _ i Lluís DOMÈNECH i MONTANER. *Historia general del Arte. Vol. II i III: Arquitectura*. Barcelona. Montaner y Simón, 1901.
- i Claudi OMAR i BARRERA. *Discursos que D. Claudi Omar i Barrera i Puig i Cadafalch llegiren a la solemne sessió necrològica de l'Excm. Ajuntament de la ciutat de Mataró, celebrada el 29.07.1903 per honrar la memòria de D.Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber*. Mataró. Tipografia H. Abadal, 1903.

- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch.* Carcassonne et Perpignan. Congrès Archéologique de France (LXXIIIe). , 1906.
- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch.* Caen. Société Française d'Archeologie, 1907.
- *Lo grafic a l'escola.* Barcelona. 1910.
- _ ; Joan Mora Castella ; Claudi Omar i Barrera. *Tríptic de biografies del mataroní il·lustre Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber, escrites per Joan Mora Castella, Claudi Omar i Barrera i Josep Puig i Cadafalch.* Mataró. Arts Gràfiques Vila. Corporació Municipal , 1923.
- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle.* Atenes. 1930.
- *More decorative forms of the first romanesque style.* Cambridge. EUA. Harvard University Press, 1931.
- *La Catalogne à l'époque romane.* París. Librairie Ernest Leroux, 1932.
- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle.* París. Ernest Leroux, 1932.
- *Le prototype romain des voûtes romanes primitives.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1933.
- *Les iconostases et les retables Catalans.* Atenes. 1935.
- *La culture celibérique d'après les stèles.* París. A. Picard, 1935.
- *Miscel.lània Rubió i Lluch.* Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.
- *Lecture sur l'église mozarabe de Saint-Michel-de-Cuxa.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.
- *Les églises d'Asturies et leur origine.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.
- *L'iconographie barbare dans l'art asturien.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1939.
- *La colonne preromane de Vernet les Bains.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1940.
- *La frontière septentrionale de l'art mozarabe.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.
- *Les peintures de la Cathedrale de Nôtre Dame d'Egara.* París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.
- *Miscel.lània Puig i Cadafalch.* Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1947.
- *L'escultura romànica a Catalunya: Estructura d'un llibre.* Barcelona. Col.lecció: Monumenta Cataloniae; 5-7. Alpha, 1949 - 1954.

- _ i Josep PIJOAN. *Les pintures murals catalanes. Fasc.V: Sant Sadurní d'Osormort, Sant Martí del Brull i Sant Martí ses Corts*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.
- *Estudio físico sobre la natación*. Barcelona. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria General de l'Esport, 2002.
- _ Edició a cura de Josep MASSOT i Núria MAÑÉ. *Memòries*. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.
- _ Edició a cura de Xavier BARRAL i ALTET. *Escrips d'arquitectura, art i política*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2003.
- Estructura litúrgica del temple. (1915).

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

Llistat per Capçaleres de revistes i editorials

[Manuscrit]

- "Gaudí com a experiència estètica. Conferència al Cercle Artístic de Sant Lluç". (1934).

¡CU-CUT!

- "En Gallissá". (30-IV-1903).

A. Picard

- *La culture celtibérique d'après les stèles*. París. 1935.

AC. Documentos de Actividad Contemporanea

- "Conclusiones del IV Congreso Internacional de la CIRPAC sobre la ciudad funcional". (1933), Revista del GATEPAC. Núm. trimestre IV.
- "Notas previas a un estudio urbanístico sobre Barcelona". (1934), Revista del GATEPAC. Núm. IV Trimestre.

Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus

- "Les peintures du VIe. siècle à la cathedrale d'Egara (Terrassa en Catalogne)". (1931), Comptes Rendus..
- "L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa". (1938), Mémoires présentées par divers savants à l'Académie des Inscriptions et Belles-Lletres. Vol. XIV.
- *La géographie generale et la chronologie du premier art roman*. París. 1928.
- *Le prototype romain des voûtes romanes primitives*. París. 1933.
- *Les églises d'Asturies et leur origine*. París. 1937.
- *Lecture sur l'église mozarabe de Saint-Michel-de-Cuxa*. París. 1937.
- *L'iconographie barbare dans l'art asturien*. París. 1939.
- *La colonne preromane de Vernet les Bains*. París. 1940.
- *La frontière septentrionale de l'art mozarabe*. París. 1943.
- *Les peintures de la Cathedrale de Nôtre Dame d'Egara*. París. 1943.

Académie Royale d'Archéologie de Belgique

- *Le premier art roman dans les anciens Pays Bas*. Bruxelles. 1932.

Annales de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique

- "Les tapisseries du Palais de la Généralité à Barcelone et celles de Palais Royal de Madrid". (1923), Vol. LXXI.

Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans

- "Les esglésies romàniques ab cobertes de fusta de les Valls de Bohí i d'Aran". (1907), Any I, p. 119 a 136. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 671 a 682.
- i Josep PIJOAN. "Informe sobre la proposta d'enviar una comissió arqueològica a les Exposicions dels Centenaris a Saragossa y Valencia. En col·laboració amb J. Pijoan". (1908).
- "Les excavacions d'Empuries. Estudi de la topografia". (1908), Vol. II, p. 150 a 194.
- "Dictamen presentat a l'IEC per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans sobre les obres que's deuen fer a l'antich Palau de la Generalitat per donar llum i ventilació a la seva planta baixa". (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "El Palau de la diputació general de Catalunya. Per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans". (1911), Vol. III, 1909-1910, p. 385 a 480. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 646.
- "Informació sobre la forma d'organitzar la concurrència de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Exposició Arqueològica Internacional de Roma". (1911), Vol. III, 1909-1910-1911.
- "Les excavacions arqueològiques de Castell Roselló (Perpinyà), Montlaures (Narbona) i Marsella". (1911), Vol. III (1909-1910-1911).
- "Crònica de les excavacions d'Empúries". (1911), (Any III).Vol. III (1909-1910-1911).
- "La catedral de Valencia. Guia històrica y artística de S. Sanchis Sivera. Recensió". (1911), Vol. III.
- "Historia de la arquitectura cristiana española de la Edad Media de Vicente Lampérez y Romea. Recensió". (1911), Vol. II.
- "La Casa de la Diputación de Joseph Martínez Aloy. Recensió". (1911), Vol. III.
- "Sant Joan de les Abadesses". (1912), (1911-1912) p. 693 - 694.
- "La Catedral de Mallorca, per Joan Rubió y Bellver. Recensió". (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "L'Architecture religieuse en France a l'époque romane, ses origines, son developement. Per R. De Lasteyrie. Recensió". (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Restauracions i destruccions. Sant Joan de les Abadeses". (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Crònica de les excavacions d'Empúries. Troballa d'armes y restes de màquines de guerra". (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).
- "Els temples d'Empuries". (1913), ol. IV (1911-1912-1913), p. 303 a 322.
- "L'església del Miracle a Tarragona". (1915), Vol. V (1913-1914-1915).

- "Architettura musulmana, sue origine e suo sviluppo per C.T.Rivoira. Recensió". (1915), Vol.V - VI.
- "Excavacions d'Empúries". (1915), 2 Vol.
- "Espagne et Portugal per Marcel Dieulafoy. Recensió". (1915), 2 Vol..
- "Missió per estudiar els banys dits aràbics i el monestir de Sant Daniel a Girona". (1915), 2 Vol..
- "Els banys de Girona i la influència moresca a Catalunya". (1915), Anuari 1913-1914. Any V. Part I. (2 Vol) p. 687 a 728. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 283 a 306.
- "Basilica cristiana primitiva en el paratge de Son Pereto a Manacor. La catedral visigòtica d'Egara". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Iglesias mozárabes. Arte español de los siglos IX a XI, per M.Gómez Moreno. Recensió". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 805 a 808.
- "Lombard Architecture per Wingsley Porter. Recensió". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "El forn ibèric de Fonscaldes. Comparacions i tècnica de cuita". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "La colonia grega d'Empuries. La tasca dels anys 1916 a 1920". (1923), VI (1915-1920-1923).
- "El teatre romà de Tarragona". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).
- "Noves pintures murals". (1923), Vol. VI (1915-1920-1923), p. 770 a 774. eproduït a Barral 2003. Pàgs. 475 a 482.
- "Els draps d'Arràs del Palau de la Generalitat i la serie anàloga del Palau Reial". (1923), Vol.VI (1915-1920-1923).
- "Les excavacions d'Empuries". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "La prioritat en el renaixement de l'escultura romànica". (1931), Vol. III- Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Arqueologia grega i romana". (1931), Vol.VII (1921-1926-1931)..
- "Necropolis cristiana de Tarragona". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Storia dell arte italiana. Il medioevo per P.Toesca. Recensió". (1931), Vol. I - Vol. VII (1921-1926-1931).
- "L'art roumanin per N.Iorga i G.Bals. Recensió". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Arquitectura civil española de los siglos I al XVIII de V. Lamperez y Romea. Recensió". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

- "L'art religieux du XII e. siècle en France, Etude sur les origines de l'iconographie du moyen âge. Recensió". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).
- "Joan August Brutails". (1931), Vol. VII, p. 209 a 211. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 811 a 815.
- "Guillem J. de Osma". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "El compte Robert de Lasteyrie du Saillant". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 218 - 219. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 819 a 821.
- "La capella de Santa Maria a Sant Joan de les Abadeses". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Els temes de la ceràmica de Paterna en el claustre de l'Estany". (1931), Comunicació llegida al Congrés Internacional d'Història de L'Art de París de 1921.Vol. VII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 727 a 730.
- "Monuments funeraris romans". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..
- "Eugeni Lefèvre Pontalis". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 219. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 823.
- "Període paleocristià". (1931), Vol. III.
- "Un mestre anglès contracta l'obra del claustre de Santes Creus". (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 123 a 128. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 731 a 742.
- "Les pintures del segle VIè de la catedral de Egara (Terrassa)". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "El temple romà de Barcino: Descoberta d'elements de la cornisa". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Empúries. Enterraments cristians". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Estudis sobre l'escultura romànica del segle XIè". (1936), Vol. VIII (1927-1931).., p. 154 a 163. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 659 a 668.
- "Henri Focillon. L'art des sculpteurs romans. Recensió" . (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a la restauració dels estudis geogràfics". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1928". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1930". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'església de Cornellà". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

- "L'Art chrétien. Son developpement iconographique des origines à nos jours, de Louis Bréhier. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Els edificis de l'Hospital de la Santa Creu i de la casa de Convalescència". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "La gran sala de Castel Nuovo in Napoli, da R. Filangieri di Candida. Recensió ". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Noves pintures murals". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "El portal descobert a Montserrat". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Carreus treballats en ziga-zaga a Sant Cugat del Vallès". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Camile Enlart". (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246 - 247. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 817 i 818.
- "Basílica de Lugdunnum Convenarum". (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 273 a 276.
- "Art romànic i gòtic". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Arqueologia grega i romana. Les excavacions d'Empúries". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "The Crones and Culture of Ireland, de A.K.Porter. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Historia del arte hispánico del Marqués de Lozoya. Vol I. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "La stilistique ornamentale dans l'esculpture romane, de J. Baltrusaitis. Recensió" . (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1931". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'art gothique en Espagne aux XII et XIII siècles de Elie Lambert. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "L'architecture religieuse en France a l'epoque gothique, de R. de Lasteyrie. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Recueil de textes relatifs a l'histoire de l'architecture et à la condition des architectes en France au Moyen Age. De V. Mortet i P. Deschamps. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Pierre Paris". (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 809 i 810.
- "Les chapiteaux de Sant Cugat del Vallès, de Jurgis Baltrusaitis". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

- i Francesc MARTORELL. "Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1929". (1936), Vol. VIII (1927-1931)..
- "Glossaire Archéologique du Moyen Âge et de la Renaissance de Victor Gay. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Nouvelle Histoire Universelle de l'Art, de Marcel Aubert. I Vol. Recensió". (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Períodes paleocristià i visigòtic. El cementiri cristià i la catedral primitiva de Tarraco". (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Sarcòfags pagans a la necròpolis de Tarragona". (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Sivella visigòtica d'Empúries". (1936), Vol. VIII (1927-1931).
- "Mossèn Josep Gudiol i Cunill". (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 238 - 239. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 825 a 827.

Arquitectura i Urbanisme

- "La renovació en l'Arquitectura". (III-1932).
- "La casa d'habitació i la ciutat gòtiques". (IV-1934), p. 29 - 30.
- "L'arquitectura romana i els intents de renovació arquitectònica". (XII-1935), p. 6 - 7.

Arquitectura y Construcción

- "Las iglesias de San Pedro de Tarrassa. Notas arquitectónicas". (1900), p. 56 a 59, 71 a 74, 88 a 91, 132 a 136.
- "Urbanización de Barcelona. Carta al Ayuntamiento". (22-I-1913), Núm. 247, p. 39 a 44.

Art Studies

- "Decorative forms of the first romanesque style". (1926), p. 11 a 25. A "Art Studies: Medieval Renaissance and Modern". Vol. IV.
- "More decorative forms of the first romanesque style". (1931), Separata d'Art Studies.

Art Studies: Medieval Renaissance and Modern

- "Decorative forms of the first romanesque styl. Their diffusion by Moslem art". (1928), Vol.VI, p. 15 a 27.

Arts Gràfiques Vila. Corporació Municipal

- _ ; Joan Mora Castella ; Claudi Omar i Barrera. *Tríptic de biografies del mataroní il·lustre Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber, escrites per Joan Mora Castella, Claudi Omar i Barrera i Josep Puig i Cadafalch*. Mataró. 1923.

Atti del X Congresso Internazionale di Storia dell'Arte in Roma. L'Italia e l'Arte Straniera

- "L'area géographique de l'architecture lombarde à la fin du onzième siècle". (1922), p. 100 a 116.

Boletim da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa

- "Sobrevivência da arte indígena pré-romana". (1945), Núm.XIV.

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice

- "Bisericile lui Stefan cel Mare de G.Bals. Recensió" . (1931), Vol. VI (1921-1926, 1931)..

Bulletin de la Société Historique de l'Académie Roumaine

- "Les églises de Moldavie. Contribution à l'étude des origines et de leur forme décorative. Une école parallèle pendant le XIème siècle dans l'Europe occidentale". (1923), Bucarest. Vol. XI.

Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France

- "Origine musulmane des motifs de décoration figurant sur les rebords de tables d'autel du XIème siècle". (1928).

Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France

- "Les dates de Saint-Philibert de Tournus". (1925).
- "Linteau de l'église de Saint Genis des Fontaines". (1931).

Bulletin Monumental

- "A propos du portail de Ripoll. Traduction du catalan par E. Lambert". (1925), Vol 84, Paris. nº 3-4.
- i Georges GAILLARD. "L'Église de Saint Michel de Cuxa" . (1935), Vol. XCIV. Nº 3 (Paris), p. 353 a 373. Reproduit a Barral 2003. Pàgs. 683 a 691.
- "Peintures murales de l'église mozarabe de Saint Michel de Cuxa". (1942), Núm. 101, p. 109 a 115.

Bulletin of the International Committee of Historical Sciences

- "Les origines de l'art roman". (1928).

Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York

- "Le Premier art roman à XIème siècle. Le Problème de son origine et de sa transformation" . (1926), p. 61.
- "Synopsis of a Lecture on Le Premier Art Roman à l' XIème siècle". (1926).

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona

- i Josep de Calassanç SERRA i RÀFOLS. "Les investigacions arqueològiques i la fotografia aèria". (1952), Núm. I..

Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya

- "L'art romànic als Pirineus". (1937), Vol. XLVII. Reproduit a Barral 2003. Pàgs. 571 a 575. Escrit al 1935.

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona

- "Les pintures del segle VI de la catedral d'Egara (Terrassa) a Catalunya". (1932), Vol. II. També reproduït a l' Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa el 1932.

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus

- "Arthur Kingsley Porter" . (1933), p. 298 - 299.

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus

- "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres" . (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.

Byzantinische Zeitschrift

- "Un detail de construction oriental dans le premier art roman". (1929), Vol. XXX, p. 540 a 548.

Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines

- "L'Architecture religieuse dans le domaine byzantin d' Espagne". (1924), ol. I, París. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 763 a 769.

Cahiers d'Histoire et d'Archeologie

- "Saint Martin du Canigou". (1932), Nîmes.Vol. IV. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 693 a 698.

Col.lecció: Monumenta Cataloniae; 5-7. Alpha

- *L'escultura romànica a Catalunya: Estructura d'un llibre*. Barcelona. 1949 - 1954.

Compte-rendu du LXXIIIe Congrès archeologique de France, tenu en 1906 à Carcassonne et Perpignan

- "Les influences lombardes en Catalogne". (1908), p. 1 a 22 i 684 a 703.

Congrès Archéologique de France (LXXIIIe).

- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch*. Carcassonne et Perpignan. 1906.

Congrès d'Història de la Corona d'Aragó dedicat al Rey en Jaume I y a la seua època

- "La casa catalana". (1909-1913).

Congrès Internacional d'Història de l'Art

- "Memòria succinta de la tasca acomplerta per la Junta de Museus de Barcelona en el trieni MCMXIX-MCMXXII". (1922), Congrès celebrat a París el 1922 i memòria impresa a Barcelona al 1922.

Cuca Fera

- "In memoriam". (8-VIII-1917), p. 254.

Deuxième Congrès Internationale des Etudes Byzantines. Compte rendu

- *Les périodes successives de l'influence byzantine. Le premier art roman, l'art mudéjar, les églises moldaves.* Belgrad. 1929.

Diari de Mataró

- "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. (24-III-1923).

Edit. M. Parera

- *L'Oeuvre de Puig i Cadafalch architecte. 1896-1904: Architecture, Décoration, Mobilier, Serrurerie, Carrelages, etc..* Barcelona. 1904.

Eine Festgabe. Dr. Heinrich Finke gewidmet

- *El tipus de l'església coberta amb fusta, a Catalunya, al Nord d'Itàlia i a la França mediterrània en els segles X i XI. Estudis de sos orígens.* Munster, Aschendorff. 1925.

El Dia

- "El temple de Sant Cugat del Vallès". (2-VI-1923), p. 4 - 5. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 719 a 723.

El Semanario de Mataró

- "Lo Castell de Burriach". (19-VIII-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Un Arqueófilo".
- "Lo campanar de l'església". (23-IX-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Arqueófilo".
- "Lo Castell d'en Nofre Arnau". (8-XII-1883), p. 4 i 5. Signat "J.Puig y Cadafalch".
- "En lo camí del vici. A un amich". (15-III-1884), p. 4 i 5. Signat "Joseph Puig i Cadafalch".
- "Estudio físico sobre la natación". (12-X-1884), p. 3 i 4 (Sèrie de 6 lliuraments: del 12-X-1884 a l'11-I-1885, signats amb el pseudònim H.G.).
- "Un memorial á los Reyes Magos". (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..

Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie

- "La introducció del gòtic flamíger a Espanya". (1948), p. 313 - 314.

Ernest Leroux

- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle.* París. 1932.

España económica, social y artística

- "L'architecture en Espagne". (1915), Lecciones del VIII Congreso Internacional de Expansión Comercial, 2 Vol. Celebrado en Barcelona del 27 de julio al 12 de agosto de 1914. Barcelona: Impremta Moderna de Guinar y Pujolar. Col.lecció de conferències en castellà i francès.

Estampa de la Casa Provincial de Caritat

- *Discurs del President del Centre Escolar Catalanista de Barcelona. D. Joseph Puig y Cadafalch llegit en la sessió inaugural del curs 1.889 a 1.890.* Barcelona. 1891.

Estudis Universitaris Catalans

- "La història de l'arquitectura catalana". (1907), Vol I. (gener-febrer 1907), p. 20 a 22. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 323 a 325.
- "Idees teòriques sobre urbanisme en el segle XIV: Un fragment d'Eiximenis" . (1936), Núm. XXI. "Homenatge a A. Rubió i Lluch". Vol.I, p. 1 a 9. Miscel·lània d'estudis literaris, històrics i lingüístics. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 743 a 748.
- *Programa del curs sobre Arquitectura Romànica donat pel professor Puig i Cadafalch a la Universitat de Harvard, USA, el curs 1924-25.* Barcelona. 1924.
- *L'arquitectura romànica a Catalunya en els segles X-XI. Programa del curs donat a la Universitat de Harvard, II Semestre 1924-25 .* Barcelona. 1927.

Estudis Universitaris Catalans XIX

- "The Cathedral of Palma de Mallorca. An architectural Study, de R.A.Cram. Recensió". (1934).

F. de Nobele

- *L'art wisigothique et ses survivances. Recherches sur les origines et le developement de l'art en France et en Espagne du IV ème au XII ème siècle .* París. 1961.

Franciscalia

- "Xerrada sobre els monestirs de Ripoll i Sant Joan de les Abadeses en l'excursió organitzada pel diari La Veu el 7.06.1936". (9-VI-1936).

Franciscàlia

- "L'església franciscana a Catalunya". (1928).

Gaceta Municipal de Barcelona

- "Inauguración del Museo de Bellas Artes (antiguas y modernas) y de las secciones, reinstaladas, del Museo Arqueológico y de Arte Decorativo". (10-XI-1915), p. 10 a 14. S'esmenta que hi va intervenir Puig i Cadafalch però no es reproduïx el seu text..

Galanies. Revista mataronina de Joventut

- "A la Joventut". (31/05/1922), p. 3.

Gasetta de les Arts

- "Arquitectura del segle IX a XII a Catalunya. Fenòmens històrics i artístics paral·lels a França". (1-II-1925), p. 5. Vol II. Reproduït a la "Revista de Catalunya" el 1925 i a "Barral" 2003. Pàgs. 783 a 798.

Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria General de l'Esport

- *Estudio fisico sobre la natación.* Barcelona. 2002.

Germanor

- "Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya al prendre possessió per a la qual fou novament elegit". "Discurs íntegre del president de la Mancomunitat de Catalunya a la sessió del 14 de Gener de 1920". (1920), p. 29 - 40. Germanor de Santiago de Xile..

Harvard University Press

- *More decorative forms of the first romanesque style*. Cambridge. EUA. 1931.

Heinrich i Cia, successors de N. Ramirez i Cia

- i Casimir BRUGUÉS i ESCUDER. *Estudi d'arqueologia arquitectónica sobre'l sepulcre romà de Fabara anomenat "La Casa dels Moros"*. Barcelona. 1892.

Henri Delesques

- *Les influences lombardes en Catalogne*. Caen. 1908.

Henri Laurens

- *Le premier Art roman. L'architecture en Catalogne dans l'occident méditerranéen au X et XI ème siècles*. París. 1928.
- *La Géographie et les origines du premier Art Roman*. París. 1935.

Hispania

- "Don Luís Doménech y Montaner". (30-XII-1902), p. 539 a 557. Semblança de Doménech i Montaner. Revista núm. 93. Acompanya la signatura "traducido del catalán por M.G."

Història nacional de Catalunya

- "Pòrtic". (1922), A: López Llausàs. Edicions Pàtria. Primer Volum.

Impremta Casa de Caritat

- *Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya en prendre possessió de la presidència per a la qual fou novament elegit*. Barcelona. 1919.

Impremta de J.Canals Doménech

- *Discurs de gràcies, certamen literari organitzat per la secció de propaganda de la Lliga Regionalista de Sabadell celebrat en 1r d'agost de 1907*. Sabadell. 1908.

Impremta de la Caritat. Institut d'Estudis catalans

- *Les bains de Gironne: Guide descriptive*. Barcelona. 1936.

Impremta Ràfols

- *Catalunya i l'autonomia: antecedents històrics, l'Estatut, parlaments de les Assembles magnas dels dies 24-25 i 26 de gener de 1919*. Barcelona. 1919.

Impremta Ricard Duran

- *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. 1920.

Imprimerie Nationale

- *L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa*. París. 1938.

Institut d'Estudis Catalans

- "Marcel Dieulafoy". (1923).
- "Noves descobertes a la catedral d'Egara". (1948), Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Vol. IX.
- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY CASALS. *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. 1909-1918.
- *L'Arquitectura romana a Catalunya*. Barcelona. 1934.
- *Miscel·lània Puig i Cadafalch*. Barcelona. 1947.
- *L'Arquitectura cristiana pre-romànica a Catalunya* . Barcelona. 194?.
- _ ; Antoni de FALGUERA i Josep GODAY. *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. 2001.
- _ i Josep PIJOAN. *Les pintures murals catalanes. Fasc.V: Sant Sadurní d'Osormort, Sant Martí del Brull i Sant Martí ses Corts*. Barcelona. 2001.
- _ Edició a cura de Xavier BARRAL i ALTET. *Escrips d'arquitectura, art i política*. Barcelona. 2003.

Institut d'Estudis Catalans i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

- *L'arquitectura romànica a Catalunya*. Barcelona. 1983.

Institut d'Estudis Catalans. Institució Patxot

- *La geografia i els orígens del primer art romànic*. Barcelona. 1930.

L'Avenç

- "Prolech". A: Antoni de FALGUERA. Sant Pere de Roda. Barcelona. (1906).

La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó)

- "L'apparition de la voûte". (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "La place de Catalogne dans la géographie générale et la chronologie du premier Art roman". (1932), Editat a Ernest Leroux, París.
- "La Coupole". (1932), Editat a Ernest Leroux, París.

La Ciutat i la Casa

- "Introducció a Nous estudis sobre Castelnuovo i especialment sobre la Gran Sala del Triomf de C.Calzecchi ". (1925), Vol. I.

La Il·lustració Catalana

- "La restauració de l'església de Sant Martí Sarroca". (2-XII-1906), Núm.183, p. 757 a 761.

La Nau

- "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.

La Novel.la Nova

- Parla el President de Catalunya / discurs del Senyor Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat del dia 12 de setembre de 1919. (1919).
- "Catalunya i l'autonomia". (1919), p. 1- 47.

La Reinaxença

- *Notes arquitectòniques sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa*. Barcelona. 1889.

La Renaixença

- "Lo Catalanisme y La Arqueología". (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.
- "La Cuestió del Castellà". (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La qüestió del castellà i la arqueología" amb data 9-XII-1895.
- "Los Administratius Castellanistes". (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al Diario de Mataró y la Comarca el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".
- "La cortesía castellanista". (10-I-1896), p. 210 a 212.
- "L'art administratiu". (26-I-1896), p. 572 a 574.
- "La administració de les vides humanes". (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.
- "Lo home rule guerrero". (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a Lo Somatent el 13-III-1896.
- "Discurs llegit per Don Joseph Puig y Cadafalch al cloure la vetllada donada en lo Saló de Cent en obsequi als escriptors premiats en los Jochs Florals". (10-V-1896), p. 2.827 - 2.828. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 10-V-1896 i el 18-V-1896, pàg 3 amb el títol modificat: "Parlament de D. Joseph Puig y Cadafalch en la vetllada del Saló de Cent en honor dels escriptors premiats en los Jochs Florals".
- "L'anarquisme de levita". (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 22-VI-1896, a "Lo Somatent" el 2-VII-1896 i a "La Costa de Llevant" el 1896.
- "Lo caciquisme". (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a "Lo Somatent" el 21-VII-1896.
- "Los administratius de peu de marge". (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.

- "La moral administrativa". (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a "Lo Somatent" el 2-XI-1896.
- "Los conillets del Parlament". (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a "Lo Somatent" el 3-XI-1896.
- "Carácter que diferencia las arquitecturas catalana y castellana antiguas". (11,12 i 14-VI-1897), p. 869 a 875, 886 a 890 i 918 a 921. Conferència llegida per Puig i Cadafalch a l' Ateneu Barcelonès el 31.05.1897.

La Renaixensa

- "Fonts de la arquitectura romànica a Catalunya" . (1-I-1889), p. 8 a 13.
- "Carta Estiuhenca, desde Mataró". (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.
- "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona". (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.
- "Los federales a Mataró". (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.
- "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reis d'Aragó". (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..
- "*La Real Capilla de Santa Agueda per Don Bonaventura Bassegoda*". . 12-XI-1895.

La Tradició Catalana

- "Del esperit regional en les indústries artístiques de Catalunya". (15-VI-1893), p. 36 a 39. Vol. I. També reproduït a La Il·lustració Catalana el 30-VI-1893, pàg 20 i a La Tradició Catalana el 15-VII-1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I.

La Vanguardia

- "L'arquitectura romànica-catalana". (22-III-1896), Portada i pàg 2. També reproduït a La Renaixença els dies 25, 26, 27 i 28-III-1896, amb el títol "L'Arquitectura romànica catalana".

La Veu de Catalunya

- "Regionalisme Artístich, a propòsit del museu de reproduccions". (13-IX-1891), p. 422 a 424.
- "Regionalisme Artístich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". (4-X-1891), p. 459 a 461.
- "La nova capella del Sagrament en l'església de la Concepció". (3-IV-1892), p. 162 (Any 2, núm. 14). En el mateix número s'anuncia que PiC és nomenat Arquitecte municipal de Mataró.
- "Todos nos quieren". (17-I-1897), p. 18 - 19.
- "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". (21-III-1897), p. 96 - 97.
- "Los ateneistas". (16-V-1897), p. 161 - 162.
- "Lo fabricantisme". (11-VII-1897), p. 226 - 227.

- "La mort de Don Quijote". (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a La Costa de Llevant el 1898.
- "Els regeneradors administratius". (5-I-1899).
- "A n' en Silvela". (18-I-1899).
- "Nosaltres". (28-I-1899).
- "La qüestió separatista". (25-II-1899).
- "A Xativa". (13-III-1899), També el 14, 16 i 17-III-1899.
- "Almeria". (19-III-1899), També el 20-III-1899.
- "Des de Andalusia". (25-III-1899).
- "La temporada còmica". (9-IV-1899).
- "Don Quijote á Catalunya". (23-IV-1899).
- "La administració de Correus y Telégrafos francesa". (1-V-1899).
- "La nostra obra". (6-V-1899).
- "La qüestió dels quartos". (2-VII-1899).
- "Lo francesisme". (16-VII-1899).
- "Las manifestacions francesistas". (23-VII-1899).
- "Lo del Catalanisme". (19-VIII-1899).
- "La unidad de la Hacienda". (26-VIII-1899).
- "La pretenguda y mal entesa civilització árabe" . (16-IX-1899).
- "Gazeta bibliográfica de l'Anuari per a 1899 de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". (22-IX-1899).
- "Lo dels Museus". (2-X-1899).
- "Companyerisme periodístich". (20-X-1899).
- "Als governants d'Espanya". (26-X-1899), També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899.
- "Estafas ab cortesía". (1-XI-1899).
- "Evolucions". (13-I-1900), Portada.
- "La Unitat del idioma". (20-I-1900), Portada.
- "Espanyolisme". (6-III-1900), També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900.
- "La protecció oficial á la cultura catalana". (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.

- "El Baedeker den Dato". (4-V-1900), Portada.
- "Lo de l'Escola de Bellas Arts". (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.
- "La Barcelona d'anys a venir" I-III. (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..
- "El gran prelat català". (14-II-1901), Necrològica sobre el bisbe Morgades.
- "La Lliga Regionalista de Gracia. Meeting d'Inauguració. (Extracte: El senyor Puig y Cadafalch)". (29-X-1901).
- "L'autonomía al Ajuntament". (1-I-1902).
- "Dictamen sobre las cloacas de Barcelona, aprovat per la comissió municipal de Foment". (8-II-1902), Subscrit amb data del 30 de gener pels regidors Juli Marial, J. Carner, Lluís Dolsa i Puig i Cadafalch.
- "Els mals del Ajuntament". (2-IV-1903).
- "Campanya electoral. Als electors catalanistes". (25-IV-1903).
- "Els nostres plans a l'Ajuntament". (11-V-1903).
- "La difamació contra'ls regidors catalanistas ". (18-V-1903).
- "Discurs pronunciat per Puig i Cadafalch a la inauguració de les sales Verdaguer i Pellicer el 30.06.1903". (30-VI-1903).
- "Barcelona". (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inanió municipal).
- "Meeting electoral de 'Las Arts' ". (5-XI-1903), p. 3.
- "Els representants dels analfabets". (1-I-1904), p. 2.
- "La Maison du Peuple i la Casa del Pueblo". (7-III-1904), p. 3. dins el monogràfic: "Las casas del poble, aquí y al estrange".
- "Festa de Germanor Catalanista". (11-VII-1904), p. 4.
- "Els económichs". (26-X-1904).
- "La batalla de divendres". (20-XII-1904), p. 3.
- "Projectes d'obras municipals. La memoria explicativa". (27-II-1905), Resum i comentari de la memòria presentada pels regidors Puig i Cadafalch i Carner.
- "La lluita per la patria". (4-III-1905), Portada.
- "El meeting de Las Arts". (10-III-1905), p. 3.
- "Discurs del senyor Puig i Cadafalch en el certamen de Mataró". (3-VIII-1905), Portada.
- "El nostre espanyolisme". (23-VIII-1905).

- "La crisis del patriotisme". (29-VIII-1905), Portada.
- "El meeting de Las Arts". (IX-1905), p. 3.
- "Meeting Electoral Catalanista del Nou Retiro". (6-IX-1905), Portada.
- "Sesio de l'Ajuntament. Proposició Puig de manifestació al cos consular". (IX-1905), p. 3.
- "Paraules pronunciades per Josep Puig i Cadafalch. (XI-1905), p. 2.
- "Parlament de Josep Puig i Cadafalch". (XI-1905), p. 2.
- "A votar per l'Exposició Universal". (11-XI-1905).
- "Les ciutats primitives de les Balears. Els talayots i les naus. Quarta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (28-XI-1905).
- "El temple dòric, els grans recintes sagrats d'Atenes, Olimpia i Eleusis. Quatorzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (1906).
- "Comparació dels primitius monuments balears amb els de Sardenya i Pantelèria. Quinta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris catalans". (4-I-1906).
- "Els monuments dels imperis antics i mitg d'Egipte i els de les illes mediterrànies. Sisena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (11-I-1906).
- "Els murs de Tarragona, Girona, Olèrdola i Saguntus, comparats amb els de les illes Balears. Els murs etruschs i micènics. El megalitisme en la construcció mediterrània. Els túmuls grecs i els del sud d'Espanya i Portugal. Els tumuls de Romanya i els talaiots. Idees sobre la unitat de la civilització mediterrània anterior a la de Mycenae. Setena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (18-I-1906).
- "Antecedents per a l'Estudi de l'arquitectura romana. L'arquitectura del nou imperi egipci. Vuitena lliçó donada a la càtedres d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (25-I-1906).
- "Els temples ptolomaics. La casa i la tomba del nou imperi. Novena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (1-II-1906).
- "L'arquitectura caldeu assiris y la dels pobles mediterranis. Desena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (8-II-1906).
- "Els restes arquitectònics dels heteus, fenicis i jueus. Onzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (16-II-1906).
- "Restos de la colonització fenicia a Andalucía. L'Arquitectura dels grecs primitius. Creta, Troya, Mecenae. Els sepulcros amb cúpula de forma micènica a Portugal i al Sud d'Espanya. Dotzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (22-II-1906).

- "La casa de la illa de There i la de Creta. Els palaus de Gnosse i Phestos. Els palaus de Tyrinte, Troya i Mecenas. Recorts de l'habitació en els poemes homèrics. Tretzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (1-III-1906).
- "Els recintes sagrats de Grecia: Olimpia, Atenes i Eleusis. Origen i evolució de l'ordre dòric. Quinzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (15-III-1906).
- "Ordres grecs, jonich, corinti i caríatic. Setzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (23-III-1906).
- "Com era una ciutat grega. Dissetena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (29-III-1906).
- "Les colònies gregues. La civilització marselesesa. Divuitena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans". (5-IV-1906).
- "El baptisteri de Sant Pere de Terrassa". (23-VII-1906).
- "Els temples romans. Primera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (2-XI-1906).
- "El temple romà de Barcelona. Segona lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (8-XI-1906).
- "El temple romà de Vich. Tercera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (15-XI-1906).
- "Els temples de Tarragona. Quarta lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (22-XI-1906).
- "Els monuments funeraris romans a Catalunya. Cinquena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (29-XI-1906).
- "Els monuments commemoratius. Sisena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (6-XII-1906).
- "Novetats Estantices". (7-XII-1906), Portada.
- "Els edificis de reunió a l'aire lliure. Els archs romans de Tarragona i Sagunte. Els mosaics de Barcelona i Girona. Els teatres de Sagunte, Tarragona i Pollensa. Comparació amb els grans teatres grecs i romans. Vlla lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (13-XII-1906).
- "Teatres, anfiteatres. Vllla lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (20-XII-1906).
- "La casa romana. XIXa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (10-I-1907).
- "Les ciutats romanes. Roma, Pompeya, Tarraco, Barcino. Xa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (10-I-1907).
- "Les subvencions del Estat a la Exposició". (15-I-1907), Portada.

- "Paraules de Puig i Cadafalch al Meeting de Sabadell" . (21-I-1907).
- "Introducció a l'estudi de l'arquitectura cristiana. Els començaments de l'arquitectura cristiana a Roma. Les catacumbes. XIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans" . (25-I-1907).
- "Les catacumbes. XIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (31-I-1907).
- "Les basíliques italianes a Roma. Restos monumentals i recorreguts de basíliques cristianes a Catalunya. XIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (7-II-1907).
- "La basílica de Terrasa. XIVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (21-II-1907).
- "La basílica visigòtica d'Egara.XVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (5-IV-1907).
- "La columna visigòtica. XVIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (13-IV-1907).
- "Presentació dels candidats per Barcelona. Meeting del Tívoli". (14-IV-1907), Portada.
- "Aliansa". (20-IV-1907).
- "Estat social en el moment de la introducció de l'arquitectura romànica a Catalunya. XVIIa lliçó i última del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (4-V-1907).
- "Intervencions de Puig i Cadafalch al Congrés". (14-VI-1907), p. 5.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge.Discurs del Sr. Puig i Cadafalch" . (17-VI-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. L'Exposició Internacional d'Art de Barcelona. Discursos dels senyors Puig y Junoy. (19-VI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge. Rectificació del Sr.Puig y Cadafalch". (26-VI-1907), Portada.
- "L'acte de la Lliga Regionalista". (7-X-1907).
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Els quadres del Greco". (19-X-1907).
- "Virgili processat". (12-XI-1907), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió dels pressupostos.Foment. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch". (14-XII-1907).
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Provisió de càtedres y conservació de Museos. Discurs del senyor Puig y Cadafalch". (16-XII-1907), p. 2.
- "Documents Parlamentaris.Alusió del Sr.Puig i Cadafalch al Congrés en la discussió de Pressupostos-Foment". (16-XII-1907), p. 2.

- "Documents Parlamentaris.Congrés. Pressupost d'Instrucció Pública. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch. L'ideal de la ensenyança y la ensenyança burocràtica". (26-XII-1907), Portada.
- "Pel nostre Museu". (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Reglament d'Exposicions. Preguntes del Sr. Puig y Cadafalch". (2-III-1908).
- "Contra les escoles neutres. El meeting d'ahir". (20-IV-1908).
- "Parlament a la inauguració de les noves sales del Museo Decoratiu i Arqueològic". (1-VI-1908).
- "Una escola romànica amb cobertes de fusta". (20-VII-1908).
- "Discurs a la inauguració de l'Ateneu Autonomista del districte VIè". (26-X-1908), p. 2.
- "Pro Noguera-Pallaresa. Meeting a Belles Arts". (30-XI-1908), Portada.
- "Intervenció al Meeting electoral al Casino de Sants". (7-XII-1908).
- "El meeting electoral de la Bohemia Modernista ". (10-XII-1908), p. 3.
- "Discurs de propaganda electoral al miting del Teatre Asiàtic". (11-XII-1908).
- "L'alegria dels enemichs de Catalunya". (16-XII-1908), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés.18 del corrent. Inclompliment d'acorts sobre Instrucció Pública" . (22-XII-1908), Portada.
- "Documents Parlamentaris.Congrés.21 del corrent. Incompliment d'ofertes sobre Instrucció Pública" . (26-XII-1908), p. 2.
- "La Fleca contra'l Llibre" . (30-XII-1908), També reproduït a La Revista Catalana d'Educació el 1909, pàgs. 41 i 42.
- "Documents Parlamentaris.Congrés. Dies 14 i 15 del corrent. L'Alcaldia de Barcelona. Alusió del Sr. Puig y Cadafalch". (19-I-1909).
- "Antecedents al primer període de l'arquitectura romànica catalana. Primera lliçó del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (5-III-1909).
- "El medi social romànic. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (11-III-1909).
- "Els fundadors d'edificis, els medis econòmics i l'organització de les obres. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (19-III-1909).
- "Els treballadors de les obres romàniques i els arquitectes. Lliçó 4 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (25-III-1909).
- "La processó de la moral". (29-III-1909), Portada.

- "Conferencia inaugural del curs al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu del Palomar" . (29-III-1909).
- "Les colles transhumants dels mestres lombards.Lliçó 5 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (2-IV-1909), Portada.
- "Lo de la cultura". (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V--1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..
- "El geni de l'ordre econòmic". (26-IV-1909), Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.
- "Les esglésies romaniques. Planols i disposicions dels principals tipus. Lliçó 6 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans" . (27-V-1909).
- "Les esglésies romaniques del primer període i la seva disposició interior. Lliçó 7 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (3-VI-1909).
- "El monestir, la casa i el castell en els segles XI i XII. Lliçó 8 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (10-VI-1909).
- "Les excavacions d'Empuries. Conferencia donada al Palau de Belles Arts". (14-VI-1909).
- "Medis usats en la construcció durant el primer període a Catalunya. Lliçó 9 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (17-VI-1909).
- "Els elements de decoració en les esglésies del primer període romànic. Lliçó 10 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans". (1-VII-1909).
- "La fi d'una campanya patriòtica" . (25-XI-1909).
- "Lo del governador". (1-II-1910), Portada.
- "Lo de la llengua catalana". (18-II-1910), Portada.
- "Aclaració". (15-III-1910), p. 2.
- "Cronologia de l'arquitectura romànica a Catalunya. Conferencia donada a l'Associació d'Arquitectes de Catalunya". (6-IV-1910).
- "Campanya Electoral. La qüestió catalana". (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (4-V-1910), p. 2.
- "Els Barbres". (5-V-1910), Portada del suplement .
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (5-V-1910), p. 2.
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (7-V-1910).

- "Un experiment. La Residencia d'Estudiants a Madrid". (25-X-1910).
- "En Casellas". (10-XI-1910).
- "La nostra llengua expulsada". (14-XII-1910), Portada.
- "D. Joseph Puig y Cadafalch. Intervenció a les conferències de la Lliga Regionalista sobre l'administració municipal barcelonina". (28-XII-1910).
- "La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". (23-XII-1910), Portada.
- "Parlament del Joseph Puig y Cadafalch". (24-XII-1910).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (11-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (12-III-1911).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (26-IV-1911).
- "El palau de la diputació general de Catalunya". (1-V-1911).
- "Pel monestir de Sant Joan de les Abadeses". (14-III-1912).
- "L'Arquitectura". (24-III-1912).
- "Les noves descobertes a les excavacions d' Empúries". (16-V-1912).
- "El Congrès de les Nacionalitats. L'Office Central des Nationalités" a París.-La reunió preparatoria del Congrès de les Nacionalitats.-El nacionalisme y el pacifisme. Intervenció de Catalunya en aqueix moviment internacional". (16-VII-1912).
- "Catalunya en el Congrès de les Nacionalitats". (29-X-1912).
- "Per la bellesa de la ciutat". (7-II-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (3-III-1913).
- "Sr. Puig y Cadafalch". (7-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (8-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (16-III-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (17-III-1913).
- "El Sr. Puig i Cadafalch". (7-IV-1913).
- "El Sr. Puig y Cadafalch". (29-V-1913).
- "Evolució de l'art cristià a Catalunya". (28-X-1913).
- "L'art cristià a Catalunya". (31-X-1913).
- "Visions d'Empúries". (13-XI-1913).
- "L'Arquitectura a Catalunya". (18-XII-1913).

- "L'Escola elemental del Treball". (30-V-1914).
- "La casa catalana (per capítols...)". (18-VI-1914), També el 25-VI-1914, el 2,16 i 23-VII-1914 i el 6 i 13-VIII-1914.
- "Projecte per a la Casa Central de Correus". (16-VII-1914).
- "L'onze de setembre". (12-IX-1914).
- "La causa i el remei de l'epidemia". (16-XI-1914).
- "El sanejament de la Ciutat". (17-XI-1914), Reproduïda al setmanari Catalunya el 21-XI-1914.
- "Els barbres contra la cultura". (12-III-1915).
- "Origen de l'estructura del temple cristià". (7-XI-1915).
- "Projectes per a l'Expo.de Monjuic". (19-07-1915).
- "La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". (23-XI-1915), Portada. Reproduït a El Vallés Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.
- "Estudis arqueològics". (1-I-1916).
- "Les ensenyances tècniques de la Diputació". (27-I-1916), Continua: 28/I/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/I/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/I/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/II/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..
- "La gran festa patriòtica d'ahir. En honor d'En Raimón d'Abadal i En Lluís Duràn i Ventosa. L'acte Don Joseph Puig i Cadafalch". (31-I-1916).
- "El problema de la cultura a les nostres corporacions populars. Intervencions del Sr.Puig i Cadafalch". (2-II-1916).
- "Brindis i parlament de Don Josep Puig i Cadafalch a la magna festa de la Unitat Catalana al Park Guell". (22-V-1916).
- "Intervenció en l'Assemblea de la Mancomunitat. El senyor Puig i Cadafalch". (1-VI-1916), Portada.
- "Conferència a Madrid sobre l'acció cultural de la Diputació (Resum de la redacció)". (30-VI-1916).
- "Conferència sobre l'obra de la Mancomunitat i de la Diputació a l'Associació Catalanista de Balaguer". (17-I-1917).
- "El Sr. Puig i Cadafalch. Discurs. Acte de presentació de candidats". (2-III-1917), p. 2.
- "Cultura Catalana. L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència d'En Josep Puig i Cadafalch al Centre Autonomista de Dependents". (3-III-1917).

- "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència donada el dia 2 de març de 1917 al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, per D.Josep Puig i Cadafalch" . (6-III-1917), 4 pàgines il·lustrades al Suplement, número 6.413 de "La Veu de Catalunya".
- "Al Districte VI. El miting d'anit. El senyor Puig i Cadafalch". (8-III-1917).
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. Al Centre Autonomista de Sant Gervasi. El Sr.Puig i Cadafalch" . (9-III-1917).
- "Més campanya electoral. Els mitings d'anit. A Sarrià. El Sr.Puig i Cadafalch" . (9-III-1917).
- "Miting al Centre Regionalista de Badalona. El Sr.Puig i Cadafalch". (10-III-1917).
- "Al Palau de la Generalitat. Sessió a la memòria d'En Prat de la Riba. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch". (2-X-1917), p. 5.
- "Quinta sessió. En Puig i Cadafalch, president". (27-XI-1917), p. 8.
- "La Quarta Setmana Municipal. La Mancomunitat de Catalunya. El president de la Mancomunitat D.Joseph Puig i Cadafalch [sic]". (27-XI-1917).
- "Conferència sobre el que és la Mancomunitat". (6-VII-1918).
- "Vindicació de l'Institut d'Estudis Catalans. Paraules d'En Puig i Cadafalch". (13-VII-1918).
- "Parla el Sr. Puig i Cadafalch". (16-XI-1918), p. 10.
- "Les Reivindicacions de Catalunya. Document presentat al President del Consell de Ministres". (29-XI-1918).
- "El Sr. Puig i Cadafalch". (29-XI-1918).
- "Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".
- "El Sr. Puig i Cadafalch". (21-XII-1918).
- "Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". (1-I-1919).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President de Catalunya". (25-I-1919), p. 5.
- "L'Assemblea dels Ajuntaments. Jurament de Fidelitat a Catalunya". (27-I-1919), p. 6 - 7.
- "L'Actualitat Patriòtica. De l'Assemblea d'Ajuntaments. Discurs d'En Puig i Cadafalch". (29-I-1919), p. 9.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch. De la sessió d'ahir. En Puig i Cadafalch és elegit president". (12-IX-1919), p. 7.

- "Paraules d'agraïment en la festa dels periodistas en honor seu". (26-IX-1919).
- "Festes de Joffre a Perpinyà". (14-X-1919), p. 6. També el 15-X-1919. Pàg. 7.
- "L'actualitat social. Paraules d'opinió sobre el moment social". (7-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. II i III sessió. Unanimitat patriòtica". (14-I-1920), p. 5.
- "Paraules del President. Parlament íntegre del Sr. Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat sobre la qüestió social". (15-I-1920), p. 4.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Unanimitat patriòtica. IV sessió. Paraules del president". (15-I-1920), p. 4.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. IV i V sessió. Paraules del President". (16-I-1920), p. 5.
- "L'Assemblea d'Ajuntaments. Jurament de fidelitat a Catalunya. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". (27-I-1920).
- "La tasca de la Mancomunitat. L'obra a fer". (27-II-1920), p. 6.
- "En defensa del Dret Català. La Mancomunitat de Catalunya al Govern". (21-IV-1920), p. 6.
- "El discurs del president". (1-V-1920), p. 10.
- "Diu el senyor Puig i Cadafalch. Sobre els fets dels Jocs Florals". (2-V-1920), p. 11.
- "Nota del President. En comiat del mariscal Joffre". (5-V-1920), p. 7.
- "Paraules del President. Sobre els fets dels Jocs Florals". (5-V-1920), p. 6.
- "Paraules del President. Afirmació catalanista". (28-V-1920), p. 5.
- "Paraules del President". (9-VI-1920), p. 6.
- "Paraules del President". (30-VI-1920), p. 5.
- "Concepte històric de l'Arquitectura. Conferència Puig i Cadafalch. Final del Segon curs d'Humanitats i cultura general per a obrers". (11-IX-1920), p. 10.
- "Inauguració de la Biblioteca Popular del Vendrell". (18-X-1920).
- "La conferència del President. Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya". (16-XII-1920), p. 8 - 9.
- "Documents històrics. Dues cartes. Carta al Sr. Josep Aixalà. Signada al Palau de la Generalitat el 05.10.1920". (8-I-1921), p. 9.
- "Inauguració del Servei d'assistència social dels tuberculosos de Catalunya". (21-III-1921), p. 5.
- "Visita a Lleida per a inaugurar l'exposició de maquinària agrícola". (4-IV-1921).
- "Paraules de clausura d'un curs d'infermeres a Sabadell". (18-IV-1921).

- "La Mancomunitat i els seus enemics". (6-VI-1921), p. 6 - 7.
- "L'obra agrícolica i industrial de la Mancomunitat". (10-VI-1921), p. 8 - 9 .
- "Paraules d'agraïment després de les eleccions provincials de juny de 1921". (13-VI-1921).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Elecció del Consell. Discurs del President el 30.08.1921". (31-VIII-1921), p. 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs.167 a 171.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La unitat essencial de Catalunya el 31.08.1921". (1-IX-1921).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. La qüestió del Marroc". (5-IX-1921), p. 7.
- "Extensió i relacions de les diverses escoles de l'arquitectura romànica lombarda. La ceràmica de Paterna i els temes decoratius de l'escultura romànica". (22-X-1921).
- "Els Jocs Florals de Girona". (2-XI-1921), p. 5.
- "Paraules del President". (17-XII-1921).
- "El nacionalisme gallec. Un pròleg d'En Puig i Cadafalch". (24-I-1922).
- "Les festes catalanesques de Montblanch. Homenatge a en Prat de la Riba. Discurs d'en Puig i Cadafalch". (13-II-1922), p. 7.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat Catalana. Discursos i intervencions del President del Consell Permanent de la Mancomunitat. En Josep Puig i Cadafalch". (17-III-1922), p. 5 - 6.
- "La plaça Catalunya de llarg". (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..
- "La Conferència Nacional Catalana. Paraules del President". (15-IV-1922).
- "El Sant Jordi d'enguany. Catalunya i els catalans d'Amèrica". (24-IV-1922).
- "La Conferència Nacional Catalana. Declaració de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista". (25-V-1922), Portada.
- "Actes patriòtics d'afirmació catalana. La Comissió d'Acció Política de la Lliga al poble de Catalunya". (30-VI-1922), p. 8.
- "La biblioteca popular de Figueres. El president de la Mancomunitat de Catalunya és aclamat pel poble". (3-VII-1922).
- "En Puig i Cadafalch". (10-VII-1922).
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. Segona Sessió. Discurs del President". (29-VIII-1923), Portada.
- "Inauguració del Laboratori de Psicologia Experimental. Sota la presidència d'En Josep Puig i Cadafalch. Parla el President". (21-X-1922), p. 11.
- "El Sr. Puig i Cadafalch". (23-X-1922), p. 10.

- "La Conferència de les Assegurances. Sessió final". (27-XI-1922), p. 7.
- "Primer desenari de la societat de biologia. Homenatge al Doctor Turró. Savis eminents d'arreu del món s'adhereixen a l'acte. Parla el president". (15-XII-1922), p. 11.
- "Conferència al monestir de Sant Cugat amb motiu de la festa inaugural de 'Els amics de l'art litúrgic'". (6-II-1923).
- "Conferència al Palau de la Generalitat en obsequi dels mestres de l'Escola d'Estiu del 1923, sobre l'evolució dels estudis arqueològics a Catalunya". (28-VIII-1923).
- "Assemblea de la Mancomunitat. Tercera Sessió. Discurs del President". (31-VIII-1923), p. 10.
- "L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President del Consell". (4-IX-1923), p. 5 - 6.
- "Tel.legrama al President del Consell de Ministres en nom de l'assemblea de la Mancomunitat demanant l'autonomia integral per a Catalunya". (12-IX-1923).
- "El Govern del Directori. Una nota de la Mancomunitat de Catalunya". (18-IX-1923), Portada.
- "Homenatge al President de la Mancomunitat de Catalunya. En Puig i Cadafalch, Doctor "Honoris Causa" de la Universitat de Friburg. L'Àpat al Ritz. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch". (18-XII-1923), p. 2.
- "Els deutes de la Mancomunitat". (24-III-1924).
- "Els números del Sr. Sala són falsos". (1-IV-1924), p. 5.
- "El P.E.N. Club a Pirandello". (17-XII-1924).
- "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". (13-XII-1925).
- "Els primers dies de La Veu de Catalunya". (4-I-1929).
- "Conferència del Sr. Josep Puig i Cadafalch a Paris". (21-I-1930).
- "La segona conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". (25-I-1930).
- "Grans millores a Montserrat". (31-I-1930), p. 5.
- "La tercera conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris". (1-II-1930).
- "Les conferències del senyor Puig i Cadafalch a la Sorbona". (4-II-1930).
- "Pren possessió el nou Ajuntament. Parla el senyor Puig i Cadafalch. (26-II-1930), Portada.
- "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..

- "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.
- "El cas d'En Folch i Torres". (11-IV-1930).
- "Henri Focillon". (9-V-1930), p. 5.
- "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". (14-V-1930), p. 5.
- "Catalunya quincalla!". (19-V-1930).
- "Conferència a Sant Ponç de Corbera sobre Art romànic organitzada dins l'Aplec de la Joventut de la Lliga Espiritual". (17-II-1931).
- "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". (15-III-1931), Portada.
- "La Cultura i la República". (9-IV-1931), Portada.
- "Mal per mal, votaré la Lliga". (11-IV-1931), Portada.
- "Mossen Gudiol". (12-IV-1931), Portada. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs .825 a 827.
- "Per la Pau". (18-IV-1931), Portada.
- "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". (5-V-1931), Portada.
- "El programa de la pau catalana". (23-V-1931), Portada.
- "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". (13-VI-1931), p. 5.
- "Despres de les aclamacions cal l'obra". (5-VIII-1931), Portada.
- "La supressió de les ordes religioses". (25-VIII-1931), Portada.
- "Les constituents". (12-X-1931).
- "Acte inaugural de la Joventut Universitària de la Lliga Regionalista el 8.11.1931". (9-XI-1931).
- "La Política de l'Ensenyament a Catalunya. Conferència de Puig i Cadafalch". (14-XII-1931), Portada.
- "El IX Àpat Anyal de la Fundació Bernat Metge". El senyor Puig i Cadafalch". (31-XII-1931), Portada.
- "El que paga Catalunya". (2-IV-1932), Portada.
- "L'Elogi de la Lliga". (23-IV-1932), p. 7.
- "Un llibre de prehistòria d'actualitat palpitant". (19-VII-1932), Portada.
- "Discurs del president del consistori d'enguany senyor Puig i Cadafalc [sic]". (V-1935).
- "Conferència sobre la Catedral amb motiu de la visita a aquesta dels Amics dels Museus". (15-I-1936).

- "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". (7-II-1936).
- "El comunisme bàrbar". (29-III-1936), Portada.
- "Conferència a la biblioteca Balmes sobre el monestir de Ripoll". (8-V-1936).
- "Dels Jocs Florals al Parlament". (19-V-1936), Portada.
- "Parlament de Puig i Cadafalch a la festa anyal de l'Institut d'Estudis Catalans". (21-V-1936).

La Veu de Catalunya. Suplement al núm. 8.685

- "Al nostre poble". (3-IV-1924).

La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis

- "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". (10-XII-1924).

L'art català

- "L'art romànic. L'escultura monumental" . (1957), p. 171 a 190. dins l'Art català de Joaquim Folch i Torres. Aymà.

L'Avenç

- "L'Academia de Madrid y l'arquitectura regional catalana". (30-XI-1891), p. 344-345.

Le Feu

- "Barcelone et l'unité catalane". (1923), p. 351.

Les monuments historiques de la France

- *La crypte de la crèche de Saint-Michel-de-Cuxa*. París. 1938.

Les Presses Modernes

- *Les bibliothèques de Catalogne*. París. 1935.

Librairie Ernest Leroux

- *La Catalogne à l'époque romane*. París. 1932.

Llibreria Catalònia

- *La Plaça de Catalunya. Comentarís, comparacions, projectes, làmines*. Barcelona. 1927.

Llibres sense editorial determinada

- *L'Escultura decorativa de l'època ojival*. Barcelona. 1893.
- *El pont vell i el pont nou* . Barcelona. 1895.
- *Lo grafic a l'escola*. Barcelona. 1910.

- *Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya. Dues conferències davant els problemes actuals.* Barcelona. 1921.
- *L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle.* Atenes. 1930.
- *Les iconostases et les retables Catalans.* Atenes. 1935.
- *L'architecture en Catalogne du IXe au Xlle siècle.* París. 1955.
- Estructura litúrgica del temple. (1915).

Lo Somatent

- "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". (10-I-1897), Signat J.P.i C..

Mancomunitat de Catalunya. Crònica Oficial

- "Parlament del senyor President del consell Permanent, D. Josep Puig i Cadafalch, en l'acte de la inauguració de la Biblioteca Popular de la Mancomunitat de Catalunya a la Vila del Vendrell, celebrat el dia 17 d'octubre de 1920". (1920), Vol. I, núm 1.

Medieval studies in memory of Arthur Kingsley Porter

- "Un chapiteau du Xème siècle au cloître de Sant Benet de Bages". (1939).

Mélanges Charles Diehl

- *Les périodes succesives de l'influence byzantine en Occident. Premier art Roman. Architecture Mudejar. Eglises de Moldavie.* París. 1930.

Minerva

- *L'architecture gothique civil en Catalogne.* Mataró. 1935.

Miscel·lània Prat de la Riba

- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya". (1921), Contribució a l'estudi de l'Arquitectura Gòtica Meridional. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 749 a 760.
- "El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya. Contribució a l'estudi de l'arquitectura gotica meridional". (1923), Vol. I. Institut d'Estudis Catalans.

Montaner y Simón

- i Lluís DOMÈNECH I MONTANER. *Historia General del Arte. Vol. I: Arquitectura.* Barcelona. 1886.
- _ i Lluís DOMÈNECH i MONTANER. *Historia general del Arte. Vol. II i III: Arquitectura.* Barcelona. 1901.

Monumenta Cataloniae

- "L'escultura romànica a Catalunya". (1949-1954), Vol. III (Núm. V-VIII) p. 5 a 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 649 a 657.

Museu

- "Com s'inicià el Museu de Mataró". (X-1948).

Noticiero Mataronés

- "L'absolta d'una indústria mataronesa". (26-VIII-1894).
- "Una exposició d'art y d'industria. Epístola o article". (9-IX-1894), Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona".

Orientalia Christiana Periódica

- "De la pintura romana a la romànica catalana". "Esbós de la introducció al seu estudi". (1947), Vol. I (Roma). Vol. XIII, p. 637 a 647. Miscellania Guillaume de Jerphanion. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 357 a 365.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

- _Edició a cura de Josep MASSOT i Núria MAÑÉ. *Memòries*. Barcelona. 2003.

Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans

- *La basílica de Tarragona: Períodes paleocristià i visigòtic*. Barcelona. 1936.
- *Los baños de Gerona: Guía descriptiva*. Barcelona. 1936.
- *Els banys de Girona: Guia descriptiva*. Barcelona. 1936.
- *La Seu visigòtica d'Egara*. Barcelona. 1936.
- *Miscel.lània Rubió i Lluch*. Barcelona. 1936.

Revista de la Renaixença dels Païses d'Occitànea

- "Etnologia de la Península Ibèrica de P. Bosch i Gimpera. Recensió". (1932).

Revue Belge d'Archéologie et d' Histoire de l'Art

- "Le premier art roman dans les anciens Pays-Bas" . (VII-1932), Vol. II, p. 214 a 230.

Revue de l'Art Chrétien

- "Un cas intéressant d'influence française en Catalogne. Sant Joan de les Abadesses". (1914), Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 273 a 281 i 667.

Semanario de Mataró

- "Música i pintura". (27/07/1889), p. 5 (Núm. 3, VIII, 1889).

Seminarium Kondakovianum

- "La transmission de la coupole orientale à la basilique romane du XIème siècle. Recueil d'études dédiées à la mémoire de N.P. Kondakov". (1926), p. 263 a 273. Reproduït també a Barral 2003. Pàgs. 771 a 782.

Setmanari català

- "Art català. Records de Sant Benet de Bages". (12-V-1892).

Société Française d'Archeologie

- *Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch.* Caen. 1907.

Société générale d'imprimerie et édition

- *A propos du portail de Ripoll.* Paris. 1925.

Studia Monastica

- "Santa Cecília de Montserrat". (1977), Vol. XIX. Fascicle I, p. 19 a 25. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 307 a 312. Article publicat a *Studia Monastica* de l'Abadia de Montserrat al 1977 a partir d'una còpia dactilografiada de l'arxiu del monestir.

Taller d'arts gràfiques Henrich i C^a

- _ i Pere PUJOL [i TUBAU]. *Santa Maria de la Seu d'Urgell* . Barcelona. 1918.

Tipografía de D. Pedro Vilá i Font

- _ i Lluís VILADEVALL i MALGÁ. *Memoria sobre el estado sanitario de la ciudad de Mataró presentado a la Junta de Sanidad y publicado por acuerdo del Excmo. Ayuntamiento.* Mataró. 1895.

Tipografia H. Abadal

- i Claudi OMAR i BARRERA. *Discursos que D. Claudi Omar i Barrera i Puig i Cadafalch llegiren a la solemne sessió necrològica de l'Excm. Ajuntament de la ciutat de Mataró, celebrada el 29.07.1903 per honrar la memòria de D. Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber.* Mataró. 1903.

Unió interacadèmica : Acadèmies de Bones Lletres, Ciències i Arts, Medicina i Belles Arts de Barcelona

- *Lleis històriques de la vida dels estils arquitectònics. Discurs llegit pel senyor Josep Puig i Cadafalch, de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, a la quarta festa d'unió interacadèmica haguda a la Casa Llotja el mes d'abril de 1935* . Barcelona. 1935.

Universitat de Barcelona

- *Problemes actuals de la Universitat catalana.* Barcelona. 1935.

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

1 Article d'opinió d'Arqueologia amb sinopsis

1892

— "Art català. Records de Sant Benet de Bages". *Setmanari català* (12-V-1892).

Amb l'intent de recuperar el record de l'antic monestir de Sant Benet a partir de les seves runes, Puig fa una descripció de la seva història i art des dels s. X i XI. Obra que considera de "les més catalanes de totes" i que malgrat el predomini del nou art modern, la gent no deixa d'evocar. Acaba el text amb unes paraules d'esperança en la immortalització d'aquest reconeixement: "comensém ja tots á adonarnos de lo de casa".

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

6 Articles d'opinió d'arquitectura amb sinopsis

1891

- "La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona". *La Renaixensa* (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.

Crítica tres membres de la Real Academia de San Fernando de Madrid, per donar el dictamen que ha de convèncer tothom que les columnes de la Seu "La Catedral de Barcelona" poden sostenir el cimbori i que aquest harmonitza amb l'obra antiga de la catedral. Denuncia l'emmotllament a les lleis centralitzadores i com des de l'Acadèmia de San Fernando impedeixen decidir en qüestions artístiques catalanes.

- "L'Academia de Madrid y l'arquitectura regional catalana". *L'Avenç* (30-XI-1891), p. 344-345.

Crítica del projecte per al cimbori de la Catedral de Barcelona, triat-igual que el del frontispici- per la Real Academia de San Fernando de Madrid, projecte que s'hagués hagut de confiar a arquitectes catalans.

1894

- "La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reis d'Aragó". *La Renaixensa* (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..

Puig es felicita de la iniciativa catalanista de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya -tot i que no li agraden "ses formes á la castellana"- de visitar monuments catalans cabdals. Es visita la capella del palau dels reis d'Aragó i l'arquitecte Bonaventura Bassegoda llegeix part d'una monografia històrica que ha escrit sobre la construcció. També s'alegra del sorgiment d'aquest art que brilla a Europa i que molta gent anomena catalanista. Conclou l'article dient que "al poble que renaix artísticament deixeu-lo anar".

1900

- "La Barcelona d'anys a venir" I-III. *La Veu de Catalunya* (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..

Atac frontal contra l'Eixample de Cerdà, a qui mai no anomena pel nom, sinó només com la "quadricula", l'"Eixample" o bé l'"Ensanche". El molesta que sigui "un dels horrors més grossos del món" comparable a certes ciutats de l'Amèrica llatina. El compara a les galeries de nínxols dels cementiris. Advoca per dissoldre la comissió que el controla i tot l'aparell administratiu que el suporta i que li ha donat la forma que té, les normes de construcció, etc. No pot suportar que sigui un producte del segle XIX, fet a mida del "barceloní comú", que sigui "cursi" i sobretot que sigui una imposició de Madrid que Barcelona no volia.

1922

- "La plaça Catalunya de llarg". *La Veu de Catalunya* (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..

El dimarts 28 de març "LVC" dedica una doble pàgina 12-13 a la plaça Catalunya, amb un primer article genèric que va signat O i un segon sobre la casa Pich que no va signat. En l'estil del primer s'hi pot entreveure la ploma de PiC encara que no hi ha cap prova documental que li atribueixi científicament. L'article comença amb la història de la plaça, les diferents remodelacions que s'hi ha fet i el problema congènit que té: el desnivell. L'autor proposa una font monumental al davant del portal de l'Àngel que reculli el desnivell, i acaba amb una metàfora en la qual la plaça és la dama i el projecte que la salvi un bon partit.

1924

- "La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona". *La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis* (10-XII-1924).

Article irat contra el projecte de l'arquitecte Francesc de Paula Nebot, en aquell moment tinent d'alcalde d'Obres Públiques de Barcelona (1924-1926) per a la plaça darrere l'absis de la Catedral i el remodelatge del centre històric de Barcelona. S'hi oposa en nom de la conservació de l'escala de l'entorn monumental i perquè no vol que es repeteixin "les modes del temps de Napoleó III" referint-se a enderrocs de ciutats antigues "que han profanat Florència i han destruït una part de Roma". Critica que tot hagi estat pensat de pressa i es vulgui executar ràpidament i considera el projecte una "profanació de l'acròpolis de Barcelona"

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

16 Articles d'opinió de Gestió Cultural amb sinopsis

1885

- "Un memorial á los Reyes Magos". *El Semanario de Mataró* (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..

Article en defensa del caràcter il·lustrat de la població de Mataró, tret que esdevé antecedent del moviment de la Renaixença en què s'emmarca el text. L'autor contraposa l'objecció segons la qual Mataró està mancada de vida intel·lectual perquè no disposa d'associacions d'aquest caire ni de museu arqueològic. Per fer-ho, al·lega l'efecte que la vida comercial i industrial exerceix en la intel·ligència de la ciutadania, les escoles que disposen, el predomini d'homes de carrera i, també, com la intensa vida política del poble els resta temps per fomentar la biblioteca. No obstant això, al final del text demana als Reis Mags que els portin un museu, una associació literària o una bona remesa de llibres de qualitat per a la biblioteca.

1891

- "Carta Estiuhenca, desde Mataró". *La Renaixensa* (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.

Carta a l'amic "D" que explica les novetats de Mataró, especialment entorn d'un quadre del pintor Enrich Monserdà fet per acabar la capella del Sacrament de Santa Maria, que és obra de l'arquitecte municipal Emili Cabanyes. L'harmonització del quadre amb la capella era un tema de difícil solució, però el Sr. Monserdà l'ha resolt "amb bastant acert" per mitjà d'una viva policromia. També l'informa de la creació d'una nova institució d'ensenyament: L'Escola d'Arts i Oficis, promoguda per Terenci Thos i Codina, i dedicada a fer reviure les indústries del vitrall, la ceràmica i les puntes.

- "Regionalisme Artistich, a propòsit del museu de reproduccions". *La Veu de Catalunya* (13-IX-1891), p. 422 a 424.

Crítica l'artificialisme renaixentista del Vignola, el troba caduc i s'alegra que avui l'art estigui lligat al seu context i que l'Ajuntament de Barcelona inauguri un museu. "El Vignola" (1562) o les "Regles dels cinc ordres de l'arquitectura" ha estat el vademècum o llibre de capçalera de l'estil clàssic religiós renaixentista italià des del segle XVI fins els nostres dies.

- "Regionalisme Artistich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich". *La Veu de Catalunya* (4-X-1891), p. 459 a 461.

Puig i Cadafalch elogia el Museu Arqueològic Diocessà de Vic, avui Museu Episcopal, i alaba el bisbe Josep Murgades i Gili que ha aconseguit reunir, al claustre de la catedral, la més completa col·lecció d'art de l'edat mitjana d'Espanya.

1894

- "L'absolta d'una indústria mataronesa". *Noticiero Mataronés* (26-VIII-1894).

Mena de rèquiem per la indústria artesanal de Mataró. Puig i Cadafalch lamenta profundament la desaparició de velers, vidriers, gerrers i, especialment, de la figura de la puntaire. Considera que aquesta indústria tradicional ha mort, des del moment que està sent substituïda per l'obra a l'engròs de la indústria moderna i per la 'quincalla'. Qualifica el fet de retrocés moral i aquest desencís el porta a dir: "no crech en la civilització d'un poble que no produeix art". Destaca l'ús de metàfores amb elements de la natura salvatge, com les onades i la sorra. En conjunt, es fa palesa la seva preferència per l'art antic i arrelat a la terra.

1899

— "Lo dels Museus". *La Veu de Catalunya* (2-X-1899).

Critica al regidor Roig i Torres per la seva gestió al capdavant dels museus municipals i compara els de casa nostra amb els anglesos.

1900

— "Lo de l'Escola de Belles Arts". *La Veu de Catalunya* (1-XII-1900), Portada. Edició vespre.

Puig i Cadafalch denuncia l'estat d'obsolescència en què es troba l'Escola de Belles Arts. Troba caducs i retrògrads els seus programes, tècniques i mètodes d'ensenyament, professors, instal·lacions... Confessa que li cau la cara de vergonya quan pensa en els programes d'escoles d'arts i oficis europees que ha vist en exposicions internacionals i es plany que els professionals de Catalunya faran obres cursis amb aquesta pèssima formació, els únics beneficiaris de la qual són els endollats pels estaments oficials, funcionaris i administratius.

1906

— "Novetats Estantices". *La Veu de Catalunya* (7-XII-1906), Portada.

Puig i Cadafalch critica la nova joventut que emergeix de les lletres i de les arts, influenciada per la teoria universalista. Discrepa d'en Brossa, a qui qualifica de bromista, perquè davant dels joves, nega tota llei en l'art. Segons Puig, quan l'art no té arrels, ni és local, ni nacional, cal parlar de regla, de llei o d'imitació. Finalment lamenta que es pugui tornar a la visió apriorística d'anys anteriors, com si en allò nostrat no hi hagués universalitat.

1908

— "Pel nostre Museu". *La Veu de Catalunya* (12-II-1908), Portada. També el 20-II-1908.

Sèrie d'articles, en què Puig i Cadafalch defensa la Junta de Museus de Barcelona, i especialment, la gestió que en fa del Museu de Santa Àgueda. En el primer, parteix de l'acusació formulada per uns diputats provincials i un articulista del "Poble català", a qui al·ludeix com a "esperit subtil", ambdós partidaris de separar els museus per matèries, de diferenciar aquest Museu del municipal i d'acceptar l'amenaça de l'Estat a portar el Museu a Madrid. El segon article, tracta de l'esmena que ell havia presentat als pressuposts de l'Estat, per mitjà de la qual, cedia l'esmentat Museu a la Diputació provincial, ens que en tenia dipositats la major part d'objectes, i li entregava en dipòsit una minoria d'objectes que eren propietat de l'Estat, per tal que, d'aquesta forma, els "objectes que son de Barcelona fossin cuidats per Barcelona". Seguidament, mostra les crítiques, que per aquest motiu, ha rebut de la premsa centralista espanyola, però també d'acadèmics catalans, que conceben cada museu amb una única disciplina. En contraposició, Puig creu que cada museu engloba diverses disciplines i argüeix, per això, la impossibilitat de distingir l'obra artística de l'objecte arqueològic, és a dir, la impossibilitat d'explicar l'art sense mostrar-ne la seva evolució.

1909

- "Lo de la cultura". *La Veu de Catalunya* (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V--1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..

Aquests dos articles se sumen a la polèmica existent a "LVC" i "El Poble Català" sobre l'Escola d'Arquitectura. En el primer, PiC es dirigeix, agreujat, a l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, llavors director de l'Escola d'Arquitectura, que ja fa cinc anys que ha abandonat la política, que en polèmica oberta amb el Sr. Gubern, president de la Comissió d'Hisenda de la Diputació va defensar l'organització de l'ensenyament oficial des de Madrid i criticar les corporacions populars que no donen títols i que inclouen l'IEC, els Estudis Universitaris Catalans, el Museu d'Art, la Biblioteca de la Diputació, la Junta d'Atracció de Forasters... Puig s'hi torna criticant l'Escola d'Arquitectura per retrògrada i desfassada, i en comenta agrament les mancances, i es confessa entristit per "l'agravi de gent amiga llençat indiferentment, despreciativament, com qui ni pensa en que fereixi". En el segon article DiM ja ha contestat i PiC comença citant textualment moltes de les sagetes enverinades que el seu antic mestre li ha dedicat: l'ànima petita d'artista... Explica que DiM té tendència a criticar i enemistar-se per escrit amb els seus antics amics i que ell li havia vist fer moltes vegades a la redacció de LVC però que ells mateixos les esqueixaven i "tornat a la normalitat i a la calma, ell ho agraiïa". Segueix criticant durament l'Escola d'Arquitectura i conclou tancant la polèmica per la seva banda: "Crech un dever social no prestar ni tan sols la col·laboració de la defensa en una discussió degenerada, no per mí ni per causa meva, en grollera y incívil baralla."

1910

- "Aclaració". *La Veu de Catalunya* (15-III-1910), p. 2.

"LVC" reproduceix un article de PiC a la revista "La Sembra" de Terrassa, setmanari de l'Agrupació Regionalista, per tal que no s'atribueixi al señor Cambó "lo que may ha pensat" contra l'Escola de Terrassa. Puig explica la grata impressió que li va causar l'Escola Industrial de Terrassa i la polèmica que va seguir a la visita, amb una carta d'Alfons Sala—l'impulsor de l'Escola- contra Barcelona, que una publicació de Terrassa va reproduir, on malinterpretava les paraules del sr. Cambó. Puig argumenta que des de fa molt de temps que es busca a Barcelona la unificació dels ensenyaments industrials i artístics al voltant de la Universitat Industrial, a l'antiga fàbrica Batlló, com es fa als països anglosaxons. D'aquesta unificació va parlar en Cambó, i ja s'ha aconseguit a les escoles de Manchester i de Londres, aquestes al costat del museu d'art industrial més gran del món. Puig acaba insistint en que Cambó no va parlar mai contra les escoles ni de Terrassa ni de Vilanova i desitjant que després d'aquest article don Alfons Sala "serà un cooperador de la nostra obra y reprovarà la lleugerera y l'acritut ab que ha sigut judicada".

- "Un experiment. La Residencia d'Estudiants a Madrid". *La Veu de Catalunya* (25-X-1910).

L'autor de l'article, J.P., explica que és a punt d'instal·lar-se a Madrid una primera residència d'estudiants. Es tracta de la prestigiosa Residencia de Estudiantes que va fundar i dirigir el pedagog Alberto Jiménez Fraud. Diu que es tracta d'una iniciativa de la Junta d'Ampliació d'Estudis i investigacions científiques i que estarà oberta a tots els espanyols i, per tant, també els catalans, que facin el doctorat, es preparin per unes oposicions o simplement hagin d'estudiar (opina que els estudiants seran el grup menys nombrós). J.P. hi explica que de residències d'estudiants se n'instal·laran d'altres, cadascuna d'un tipus diferent, i la compara amb els "colleges" de les universitats angleses. "Això que ara's va començar a Madrid, fa no més que cinch cents anys que dura a Oxford", afirma.

1916

- "Les ensenyances tècniques de la Diputació". *La Veu de Catalunya* (27-I-1916), Continua: 28/I/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/I/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/I/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/II/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..

Sèrie de sis articles en què PiC proposa la necessitat de reformes a l'Ensenyament tècnic de la Diputació de Barcelona, i concretament, les iniciatives per a l'Escola d'Enginyers, d'Arquitectura i de Belles Arts de Llotja. En els primers dos articles fa una anàlisi dels dèficits de coneixements a l'àmbit universitari català, i fa palesa la manca de professorat preparat i en contacte amb la realitat de la seva disciplina. El tercer article tracta la reforma de l'Escola d'Enginyers. A més de la manca d'un coneixement tècnic com el que hi ha a escala europea, l'escola s'ha vist mancada de recursos materials, com turbines o màquines de gas. Puig considera que tot i que el professorat ha millorat, "persisteix el vell i espanyol enciclopedisme" allunyat de la l' experiència i de la realitat, més adient per formar un cos de ministres, que dirigir la indústria. A més pretén dotar-les de tres ordres de coneixements: els laboratoris químics, els mecànics i l'electricitat. En el quart article, subtítulat "Les Escoles d'Arquitectura i de Belles Arts", comenta les mancances d'ambdues escoles. De la primera, en destaca com a símptomes exteriors el retard d'almenys mig segle, en coneixements científics—matemàtiques i físiques—; la manca d'elements d'història de l'art en els seus estudis, i el retard dels mètodes pedagògics en l'ensenyament del dibuix. Afegeix que tem no haver descrit prou el baix nivell intel·lectual de l'Escola, i a l'expectativa de l'ensenyament dels auxiliars joves que han vingut a fer algunes classes. De l'Escola de Belles Arts, remarca s'hi perd el temps en "mètodes clàssics" com arreu d'Espanya i resta aliena a la renovació dels oficis de Barcelona. Conclou amb l'esperança que les seves crítiques siguin escoltades, per tal de dotar les Escoles de "vida nova". En el cinquè article sobre el paper de l'Estat vers les Ensenyament, PiC revela xifres de la seva inversió i les compara amb les de la Diputació. En els resultats de la liquidació del quinquenni entre 1009 i 1913, entreveu que allò que la Diputació inverteix en les Escoles és molt superior, no només als costos de l'Estat, sinó a allò que produeixen les Escoles a l'Estat. A més, l'Estat fa pagar altres serveis a part. Crítica també els sous de certs nomenaments de professorat a càrrec del pressupost provincial. I lamenta, en general, els abusos del ministeri en matèria de professorat. Finalment, en el sisè i últim article, PiC extreu una breu conclusió de tota la sèrie: que l'Ensenyament català necessita una reforma, però tal reforma no pot ser obra de l'Estat. Lamenta que les tres Escoles tècniques descrites i l'Escola de Nàutica, "s'han aixecat contra la Diputació de Barcelona, que fa quasi mig segle que les sostè (...)" i esgrimeix que sense la Diputació haurien desaparegut. Exposa xifres del pressupost de la Diputació, respecte de l'esforç de l'Estat a la resta d'Espanya. Justifica la "intervenció" de la Diputació a les Escoles que contraposa a les limitacions que el govern imposa al desenvolupament de la cultura catalana i a la inviolabilitat de l'ensenyament oficial.

1930

- "El cas d'En Folch i Torres". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1930).

Quan l'Ajuntament destitueix el museòleg Joaquim Folch i Torres del seu càrrec de Director del Museu d'Art de Barcelona, PiC surt a la seva defensa, tot al·legant-ne l'obra i, en un moment, en què després d'un període de censura (la dictadura de PdR), li és permès de publicar aquest article. De l'obra del destituït, Puig en destaca l'aportació al Museu, d'un conjunt únic de ceràmica moresca i, concretament, de la descoberta al món científic, del grup de ceràmica de Paterna d'entre els segles XII i XIV. I pel que fa al Museu de Barcelona, l'ordenació de la col·lecció de teixits i brodats, així com la catalogació de pintures de caràcter únic sobre fusta, entre altres coses. Finalment, demana que se li diguin d'entre els Directors de Museus i Escoles, "els noms de qui posseeix per les seves publicacions i recerques títols majors".

1931

- "La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans". *La Veu de Catalunya* (15-III-1931), Portada.

PiC es planteja el tema de l'orientació que hauria de tenir la formació i la vida científica a Catalunya, a partir de la transcendència del fet que suposa la instal·lació de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i de la Biblioteca de Catalunya en la Casa de Convalescència, a l'Hospital de la Santa Creu. Puig cerca l'embrió del que ha de ser el mitjà per a la formació del nucli dels "escollits", que segons el seu parer, "són la civilització", allò que diferencia països, com França, d'un "país a mig fer" o d'una "mitja civilització", com els Balcans, a qui considera semblants a nosaltres. Sosté que el problema de l'home polític dels Balcans rau en la dificultat de prendre consciència del propi estat de la cultura. I el programa de cultura ha de contemplar primer formar el "nucli dels escollits". Els homes de la civilització no es formen sols, com ho fa una minoria d'homes d'aquestes terres; es remet, per això, a "dos grans centres d'elaboració d'homes: la Sorbona i la Universitat de Harvard". La primera forma l'"èlit" de França, la segona, "homes educats en generosos ideals". Honorat per una de les càtedres de Harvard, Puig enalteix aquesta segona com a exemple d'Universitat independent de l'Estat i de la monarquia, amb llibertat de pensament i tradició científica de reputació internacional. Finalment, augura en aquestes institucions a Barcelona, una nova vida científica i la formació dels "homes escollits" de Catalunya.

1933

- "Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres". *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.

PiC es lamenta que ha fugit de Catalunya una obra cabdal i demana el Museu de Barcelona que almenys en faci una rèplica.

Bibliografia completa de Josep Puig i Cadafalch

97 Articles d'opinió de Ciències polítiques amb sinopsis

1891

— "Los federales a Mataró". *La Renaixensa* (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.

Article sobre el contingut de l'assemblea de propaganda del partit federalista a Mataró. Puig hi denuncia diferents qüestions: d'una banda, de forma, el fet que la meitat dels discursos fossin pronunciats en castellà en un acte purament local; d'altra banda, qüestions de fons, com la barreja que fan alguns oradors del catolicisme amb el carlisme i, en general, de la política amb la religió, i les contradiccions dels qui esgrimeixen el lliure pensament. Conclou que el partit federalista, amb els seus atemptats carlistes, no podrà guanyar-se el cor del poble català, poble "tolerant per temperament" i "que aborreix de tot cor tota intolerància".

1895

— "Lo Catalanisme y La Arqueología". *La Renaixença* (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.

Puig diu que el catalanisme és fill de les aficions arqueològiques i històriques. Defensa l'escola històrica i la política experimental, davant l'escola racionalista i la política "tancada d'ulls". Aquesta segona, que segons l'autor, ha passat de moda, englobava les ciències apriorístiques, la indústria que qualifica d'art a l'engròs i de la quincalla que pretenia destruir els gremis artesanals i, alhora, engendrava un absolutisme unitarista que no entenia d'arqueologia, ni de sentit dels pobles. Però la renovació ha vingut de la mà de la Renaixença, i gràcies a la política i l'art experimentals que, compta amb exponents europeus, i identifica amb la tradició i el regionalisme català; un regionalisme que permet que els pobles es construeixin a partir de la seva història i les seves arts.

— "La Cuestió del Castellà". *La Renaixença* (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La qüestió del castellà i la arqueologia" amb data 9-XII-1895.

El gran precepte de totes les arts és que l'artista parli amb la seva boca o amb el seu pinzell, no amb els dels altres. I és que el llenguatge té un sens fi de ressorts i delicadeses, perquè en la parla d'un poble hi queda, tan profundament, tota la seva història que mai s'esborra. En l'accent i en l'arrel d'una paraula el filòleg hi troba el signe de la germanor d'antics pobles, de barreges de races, de parentius perduts i germanors trencades i això ho sap molt bé l'artista, l'escriptor, el poeta. Per aquest motiu i, en el terreny artístic - ja no el polític-, considera que és una barbaritat que s'intenti exigir al poeta que posi el diccionari entre la seva ànima i la seva ploma.

— "Los Administratius Castellanistes". *La Renaixença* (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al Diari de Mataró y la Comarca el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".

Critica els administratius dient que: "l'administratiu és un dels exemplars més curiosos de la tonteria humana, són uniformistes i centralitzadors i per ells la vida real no és més que la llei o el reglament, són incapaçs de pensar per ells mateixos" i això ho diu pensant en les vegades que a l'Ateneu s'ha qüestionat si s'havia de parlar en català. Segons ell, els administratius diuen que si el reglament és en castellà, s'ha de parlar en aquest idioma. Dur article de Puig contra els "Administratius castellanistes" per les resistències que posaven a la catalanització.

1896

- "La cortesía castellanista". *La Renaixença* (10-I-1896), p. 210 a 212.

Critica la cortesía dels castellanistes i comenta que aquesta mena de cortesans menestrals no fonamenten la cortesía en l'educació de l'esperit, sinó en la de les mans, dels peus, de l'espina i de la llengua i afirma que "sovint dintre el cos blincadís d'un cortesà castellanista, a sota la respallada levita, hi ha un mal educat enter i verdader".

- "L'art administratiu". *La Renaixença* (26-I-1896), p. 572 a 574.

Critica com l'administració de l'Estat espanyol estén la seva uniformització i centralització en l'art i en la història. Així, no es pot aixecar cap monument sense passar pel filtre i censura del cos artístic suprem de la nació. La burocràcia dels formularis elimina qualsevol tret individual en l'art i, el pensament acadèmic espanyol no té pensament propi, ni és artista, sinó conservador i un veritable statu quo. Amb certa ironia, però, Puig mostra els errors de dictàmens històrics d'aquestes autoritats artístico-administratives que, per exemple, no aconsegueixen fer gòtic i català, allò que no és ni gòtic ni català.

- "La administració de les vides humanes". *La Renaixença* (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.

Parla del problema consistent en què gairebé cada any nombren una comissió de regidors per a l'estudi del sanejament de sota terra, atès que el fang soterrani que filtra poquet a poquet per les parets podrides de les velles canonades d'aigua, en lloc d'aigua, reparteix a domicili allò que anomena "verí que mata". No obstant això, segons escolta i llegeix, diu que és més un problema científic i econòmic que humà.

- "Lo home rule guerrero". *La Renaixença* (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a *Lo Somatent* el 13-III-1896.

Critica a l'adoració idolàtrica que es fa de l'Estat espanyol, que si bé amb el seu centralisme vol uniformar el territori i restar de competències a regions i municipis, és incapaç de dotar-se dels recursos en matèria de defensa, i aleshores es veu obligat a demanar, a través de diaris i parlamentaris, l'auxili de les regions i, en general, del poble, com de fet, recorda ja va passar en la guerra francesa i en altres ocasions. Per això, parla amb cert to irònic, de 'Home rule' guerrero, de mena d'autonomia política improvisada, en què es demana auxiliar l'Estat. Titlla l'Estat d'idol de guix i expressa que quan cau, desapareix l'artificialisme i emergeix, allò que Puig, anomena la pàtria natural.

- "L'anarquisme de levita". *La Renaixença* (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al "*Diario de Mataró y la comarca*" el 22-VI-1896, a "*Lo Somatent*" el 2-VII-1896 i a "*La Costa de Llevant*" el 1896.

Puig i Cadafalch comenta que la policia està fent requisa d'anarquistes però el que no ha fet ni farà és la "requisa d'un anarquisme de més endintre": el de les idees. Hi ha dos tipus d'anarquistes oposats: el dinamiter que és el de brusa i el que tira bombes, i l'anarquista de levita, que si fos pobre també les llançaria. Es refereix a un i a l'altre, amb la metàfora de la "llaga per fora" i la "llaga per dintre" amb el virus. Defensa la recerca i destrucció de l'esperit anàrquic que domina dins governants i governats, i que produeix el desballestament d'idees i de tot l'establert i que fa la guerra contra tothom. I adverteix, reiteradament, del perill latent que pot comportar la desposseïció de béns i d'ideals de l'anarquista de classe rica o de levita, en una societat de fi de segle que qualifica de salvatge.

- "Lo caciquisme". *La Renaixença* (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a "Lo Somatent" el 21-VII-1896.

Puig critica el caciquisme perquè com l'anarquia va contra el recte govern dels pobles. Mentre l'anarquia nega tota autoritat, el caciquisme no només l'afirma doblement, sinó que cerca doblar la vexació i la tirania. El títol de monstrositat contra natura, i diu com Catalunya el va sofrir quan se li va treure el dret a governar-se i ara, també, amb la imposició del govern de Madrid, govern artificial, foraster i quasi despòtic, que desconeix les arrels de la gent, i no la representa. Però adverteix que aquesta tirania, a diferència de la vella Roma, és prosaica i desprovista d'art, i els pobles moderns se la miren com una farsa entre bastidors.

- "Los administratius de peu de marge". *La Renaixença* (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.

Critica que en els pobles, a semblança de la vella Roma, hi ha el cacic, que és l'emperador modern. I a més del cacic, hi existeixen uns quants Ministeris, que denomina, "de secà", com el d'hisenda, de Foment, de Governació o els de Gràcia i Justícia. A més, hi ha l'aspirant a Secretari de l'Ajuntament, dos o tres fabricants rics, un foraster i un "qualsevol sér providencial que pugui fer d'alcalde". A tots ells els anomena administratius de peu de marge, que aspiraven a més quasi tots en una capital veïna, però finalment han acabat al poble, i fan la feina que no fan al lloc d'on provenen: la lluita de l'home salvatge dins de la llei, i això és política. Entre els motius de lluita s'inclouen els les faldilles o de butxaca. Uns la fan en nom d'Espanya, d'altres del poble, però conclou "la bestia es sempre la mateixa".

- "La moral administrativa". *La Renaixença* (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a "Lo Somatent" el 2-XI-1896.

Parla de la moral administrativa en un moment en què són properes les eleccions i s'acaba el període de suspendre els ajuntaments i de processar regidors. Per a Puig i Cadafalch, tot allò administratiu és una mena de simulacre de la realitat, com una mena de comèdia. Critica fortament les lleis i procediments contradictoris amb què actua l'administració, i fins i tot, la doble moral en què incorre sovint. Diu que aquestes actuacions sovint no són més que un mitjà per cercar majories i vots. No vol donar exemples, per tal de no caure en la seva dinàmica. No obstant això, al final atenua l'acusació, tot dient que també n'hi ha de persones honorables al capdavant de l'aparell administratiu i confia que hi faran reeixir els ideals.

- "Los conillets del Parlament". *La Renaixença* (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a "Lo Somatent" el 3-XI-1896.

Puig critica l'escenari del Congrés de diputats espanyol que li evoca una plaça de toros, però també el paper que hi van a fer els diputats catalans elegits. Aquests catalans, diu, es troben entre la llista de noms de desconeguts i dels quals poques vegades se'ls sent la veu al Parlament, més enllà de donar els vots afirmatius o negatius. Per això els anomena 'conillets del Parlament', lamenta que estan mancats de talent per defensar les qüestions catalanes, i que les seves intervencions van poc més enllà de fer preguntes i del seguiment de protocols davant l'allò que qualifica l'oligarquia castellana d'oradors.

1897

- "La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona". *Lo Somatent* (10-I-1897), Signat J.P.i C..

Puig explica l'èxit i la justificació de la lliçó d'inauguració de la càtedra lliure de literatura catalana a la Universitat de Barcelona. La lliçó, que és explicada pel doctor Rubió i Lluch, adverteix prèviament de la dificultat d'acotar una història de la literatura catalana, i reclama que el dret a exigir la càtedra als governants, ha de començar per l'esforç català que cal invertir-hi en la necessitat de crear un curs de literatura catalana. Elogia la iniciativa que ha tingut el rector en acollir-ne el seu plantejament, per contribuir al reconeixement del dret a la seva existència universitària i amb l'esperança d'aconseguir-ne l'oficialitat en el marc dels nous plans d'estudis literaris regionals, proposats per Menéndez Pelayo, a l'Estat espanyol.

- "Todos nos quieren". *La Veu de Catalunya* (17-I-1897), p. 18 - 19.

És una acusació contra la política castellana que fa segles va perdent territori i el poc que li queda se li revolta. Ara es troba Espanya amb quasi totes les colònies en revolta, amb guerra a Cuba i Filipines i molt probablement a Melilla, els "moros" veuen en l'espanyol l'enemic, a Cuba odien Espanya, a Filipines no poden veure als castilas i per Europa el nom d'espanyol representa "un matón, un bandido o un torero". Els fets d'aquelles "armes victoriosas en todos los climas" de quan "no se ponía el sol en los dominios de la corona de Castilla", ara ens ho paguen centuplicats totes les nacions

- "Els nostres companys processats. En Prat de la Riba". *La Veu de Catalunya* (21-III-1897), p. 96 - 97.

Enèrgic article d'opinió de Puig i Cadafalch condemnant un decret governatiu contra el seu amic i company polític Prat de la Riba que havia defensat el Regionalisme per a Catalunya a l'Ateneu, a la Renaixensa i a l'Acadèmia de Llegislació

- "Los ateneistas". *La Veu de Catalunya* (16-V-1897), p. 161 - 162.

Critica els respectables senyors "ateneístas y sólo ateneístas" que signaren el manifest, tot incitant als senyors socis de l'Ateneu a batallar en les eleccions de les Junes de secció i la meitat de la Directiva que portaven ja perdudes. Els ateneistes tenien doble i triple personalitat: no era gent compromesa, ni un tipus de polític decidit que ho sacrifica tot per un ideal. Ni és que el castellanisme de les ànimes vulgars ha passat a certa gent de l'Ateneu o que les ànimes vulgars s'han fet ateneistes

- "Lo fabricantisme". *La Veu de Catalunya* (11-VII-1897), p. 226 - 227.

Algú ha dit que, el principi fonamental de la història econòmica dels pobles es basa en tres períodes caracteritzats per la proporcionalitat en què el treball i les eines intervenen en la producció: en el primer, tot o quasi tot es deu al treball i és allò dels pobles al començament de la civilització; en el segon, el treball i les eines hi tenen igual intervenció, i en el tercer, la intervenció de les eines és quasi l'única, mentre el treball humà no és res. El segon període coincideix sempre en la major perfecció de l'obra produïda, amb l'edat d'or de la producció. En canvi, el tercer període és el que està passant a Catalunya i, al qual Puig i Cadafalch, anomena Fabricantisme, mal de totes les plagues que en aquest moment pateix Catalunya.

1898

- "La mort de Don Quijote". *La Veu de Catalunya* (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a La Costa de Llevant el 1898.

Força càrrega contra els dirigents polítics de Madrid, la "caterva d'ignorants o malvats que han llençat el país a les més desastroses aventures", als qui compara amb el Quixot, especialment a un d'ells a qui no esmenta (possiblement l'aleshores candidat a president de govern, el sr. Francisco Silvela) de qui afirma que és "sols imatge i símbol lo del Cervantes". Puig en ridiculitza les seves preteses reformes legislatives i en reproduïx set exemples realment risibles.

1899

- "Els regeneradors administratius". *La Veu de Catalunya* (5-I-1899).

Puig critica que hi ha qui creu que la regeneració d'Espanya consisteix a reglamentar-ho i burocratitzar-ho tot. Amb aquest concepte s'ha treballat per convertir tothom en milicians. Però contra els regeneradors administratius i els seus programes polítics, Puig hi oposa l'ideal i la força de "l'esperit català que renaix".

— "A n' en Silvela". *La Veu de Catalunya* (18-I-1899).

Puig s'adreça indirectament a en Francisco Silvela, aleshores president del govern espanyol, per defensar el reconeixement del poble català. Ho fa amb referència a un article publicat a "El Tiempo", diari en què en Silvela hi exerceix una forta influència. Li demana que no cerqui el pensament del poble català en els representants dels organismes oficials catalans escollits per Madrid, atès que són dues coses diferents: "lo poble y la falsificació del poble". I afegeix que si els catalans ajuden a regenerar alguna cosa, ho faran sempre per amor a Catalunya.

— "Nosaltres". *La Veu de Catalunya* (28-I-1899).

Puig desmenteix els comentaris del diari espanyol "La Dinastia" segons el qual semblen qüestionar la possibilitat que el programa d'en Silvela, com a cap de la Unión Conservadora, contempli atorgar autonomia a cada regió. Hi contraposa el parer de "La Veu de Catalunya" que insisteix en demanar l'autonomia per a Catalunya, malgrat que aquesta aspiració no entra en el programa d'en Silvela, ni del seu partit. Continua remarquant la forta oposició que hi ha entre aquests polítics espanyols i Catalunya, en totes les seves facetes i, fins i tot, en el moment de la seva etapa històrica. Conclou advertint que seran benvinguts tots aquells qui tractin de refer la pàtria catalana i, enemics, tots aquells qui tractin d'enfonsar-la.

— "La qüestió separatista". *La Veu de Catalunya* (25-II-1899).

A partir d'un incident al Senat espanyol, Puig comenta i es postula sobre les opinions que hi ha a Catalunya de la relació d'aquesta terra amb Espanya. D'entrada indica l'existència de dos corrents: el separatista i l'afrancesat. Ambdós evidencien els debils llaços que es mantenen amb Espanya, i que queden quasi reduïts als interessos comercials. Davant d'això, Puig es decanta per refermar aquest llaç i el de les diverses nacions d'Espanya, mitjançant una federació harmònica on convisquin els seus organismes autònoms. Un procés, que diu, ha de ser gradual cap a una "Espanya nova".

— "La temporada còmica". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1899).

Puig denuncia les llistes i procediments electorals a Madrid, el funcionament dels quals titlla de farsa. L'amiguisme en l'elecció de candidats de govern, fins i tot, porta al governador, si convé a "forsar la màquina" i el poble no participa en res. Conclou la crítica en dues línies: d'una banda, l'artificialisme del sistema; de l'altra, "el divorci entre'ls catalans y'ls que governan".

— "Don Quijote á Catalunya". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1899).

Crítica a la imposició de la llegenda castellana sobre la cultura catalana. Amb motiu de la diada de Sant Jordi, que coincideix amb l'aniversari de la mort de l'autor de "Don Quijote", en Puig i Cadafalch denuncia els actes de patriotisme espanyol a Catalunya, un patriotisme que titlla de "virulent" i d'"atach de bogeria de nostre pobre Don Quijote". També fa un repàs crític a la concepció de la història d'Espanya que narra l'escriptora Emilia Pardo Bazán i un amic espanyol, per defensar que les llegendes i rondalles que expliquen, provenen d'una "patria postissa" que res té a veure amb el poble català.

— "La administració de Correus y Telégrafos francesa". *La Veu de Catalunya* (1-V-1899).

Carta elogiant als empleats i al ministre de Correus i Telègrafs francès per la seva previsió i pel bon ordre en què marxen els seus serveis després d'haver-se descuidat la cartera amb documents, diners i algunes targetes de premsa a la sucursal de telègraf del Grand Hotel, boulevard des Capucines.

— "La nostra obra". *La Veu de Catalunya* (6-V-1899).

En aquest article d'opinió Puig i Cadafalch parla dels atacs del diaris de Madrid ("El tiempo de Silvela" i "El Heraldo") contra l'autonomia, el separatisme i contra Catalunya en general. I explica que per aquest motiu "existeix a Catalunya vigorosa i forta la corrent autonomista per aturar la riuada castellanista. I ho logrem salvant amb això Catalunya i potser Espanya".

— "La qüestió dels quartos". *La Veu de Catalunya* (2-VII-1899).

Puig i Cadafalch llegint els pressupostos de l'Estat Espanyol, que s'han de discutir properament, es posa a fer números i compara Catalunya amb Bèlgica i explica que "aquí la gent cansada de veure malversats els seus diners per l'Empresa-Estat, demana servir-se per ella mateixa i l'Estat torna a treure el tema del separatisme"

— "Lo francesisme". *La Veu de Catalunya* (16-VII-1899).

En aquest article Puig i Cadafalch denuncia que a Catalunya hi ha una corrent intensa de francesisme: "durant la guerra amb Estats Units era aquesta la forma de protesta d'una gran part de Catalunya". La gent cansada del desgovern estranger de Madrid preferia l'estranger de París. Però Puig opina que el que s'hauria de fer és que als catalans els hi interessi conservar la unió amb Espanya, s'ha de fer que els catalans es trobin bé on són. El nostre poble vol ser català, ho vol ser fermament i també ser un poble civilitzat i cult. Als governs els hi toca fer que es pugui ser català dins l'Estat espanyol.

— "Las manifestacions francesistas". *La Veu de Catalunya* (23-VII-1899).

El 1899, estant la flota francesa de visita al port de Barcelona, es va organitzar una festa en honor de l'almirall francès Fournier. El públic, dempeus, va ovacionar els himnes de "La Marsellesa" i "Els Segadors"; en canvi, l'himne espanyol va ser acollit amb una xiulada general. Aquest article reflecteix l'estat d'ànim del poble català que manifesta el malestar d'un país contra els que mal governen.

— "Lo del Catalanisme". *La Veu de Catalunya* (19-VIII-1899).

En aquest article Puig i Cadafalch ens explica que el Catalanisme passa per una crisi molt trista i esmenta que el Catalanisme l'han elaborat durant anys gradualment a poc a poc, gent de diversa mena i de diferents aptituds, té una tradició i un procés lògic pel que s'han format els seus principis passant de les idees velles a les noves successiva i pausadament. Però de la Convocatòria pel Consell General i redactada per la Junta Permanent de la Unió Catalanista, es dedueix que aquesta evolució llarga, algú n'admet sols un moment i es vol constituï una inquisició de consciències

— "La unidad de la Hacienda". *La Veu de Catalunya* (26-VIII-1899).

Es tracta de la investigació que fa l'Estat de la riquesa amagada, la que no tributa. "És natural que l'Estat investigui la riquesa amagada, el que no és lògic és que aquesta investigació es converteix en una nova tributació imposada per força, segons plagui a qui la cobri i sense rebut, sense Real decret, Llei o Reglament".

— "Companyerisme periodístich". *La Veu de Catalunya* (20-X-1899).

En aquest article critica al "Noticiero" i al "Diario" Mercantil "que són la representació de la premsa madrilenya", els quals parlen del companyerisme polític per censurar els diaris barcelonins "que no han rebut amb palmes i domassos als dos intrèpits que 'El Imparcial' i 'l'Heraldo' ens han enviat a descobrir-nos i estudiar-nos".

— "Als governants d'Espanya". *La Veu de Catalunya* (26-X-1899), També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899.

Puig fa una crida a l'Estat espanyol a "deturar el compliment de la fatal lley històrica" i li adverteix que es pot repetir amb el poble català. Una llei, per la qual, alerta que les guerres que s'inicien quan la "Madre patria" nega la llibertat d'un poble, condueixen a la independència d'aquell poble. A tall d'exemple, esmenta diversos exponents, el més recent que els comportà la pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines. Explica que aquests pobles haurien continuat la vida en comú amb els altres pobles espanyols, si el govern espanyol no els hagués tractat amb enganys i despotisme.

— "Estafas ab cortesia". *La Veu de Catalunya* (1-XI-1899).

Puig i Cadafalch comenta que "a Espanya tenim una política de frases de cortesia i bona educació. La gent del món diari, la gent decent diu les coses amb un sol significat i la paraula dita és una escriptura. No passa així amb els polítics que recluten la gent amb programes de quatre cares, plens de frases buides que després s'orientan cap on convé, això sí amb molta educació i cortesia". I critica també en Silvela per ser un dels que utilitza aquesta tècnica.

1900

— "Evolucions". *La Veu de Catalunya* (13-I-1900), Portada.

La facilitat de PiC per expressar per escrit les pròpies idees queda ben palesa a l'article "Evolucions" (acabament), en el qual opina sobre un article aparegut el dia anterior a "La Publicidad" (d'un dia per l'altre tenia capacitat per reaccionar). Aquest article de Puig i Cadafalch també fa referència a un escrit de la publicació "La Renaixensa", del 1897, a propòsit de la concessió de l'autonomia a Cuba (aleshores aquesta illa encara era espanyola; va deixar de ser-ho el 1898): "Avuy dia en totas aquestas regions que tenen plena conciencia de la seva personalitat nacional, existeixen agrupacions polítiques que parteixen de la unitat del Estat espanyol y volen que dintre d'aquesta unitat els sia reconeguda la seva autonomia interior". L'escrit de "La Renaixensa" afegeix que aquestes agrupacions polítiques no han aspirat mai a que el seu programa s'implanti d'un sol cop, sense reformes que facilitin la transició. L'arquitecte Puig i Cadafalch ho discuteix, i afirma que en cap cas el catalanisme rebaixarà les seves aspiracions, i que els catalanistes continuaran fidels a les bases de Manresa (). "El catalanisme triomfarà pesi á qui pesi, y triomfará sol per la virtud de sos principis", afirma en aquest article de "La Veu de Catalunya".*

— "La Unitat del idioma". *La Veu de Catalunya* (20-I-1900), Portada.

En aquest article publicat a "La Veu de Catalunya", Puig i Cadafalch critica les veus que des de Madrid defensen a ultrança l'ús del castellà, també a Catalunya. L'arquitecte català respon així un article del diari "El Imparcial", segons el qual "no voler intermediari de la llengua castellana en el nostre pensament y en els nostres sentiments" es "estrecho", "particularista" i sobretot "medioeval". Puig i Cadafalch diu que després d'haver repassat la seva llibreria, ha observat que de llibres originals en castellà n'hi ha ben pocs (els escrits en castellà són sobretot traduccions). I afirma: "La llengua del poble castellà ha estat una llengua civilisadora á América; però civilisadora á mitjas; tants pobles que la parlan, i entre tots no tenen la cultura per crear una llibreria científica". "Per a "El Imparcial" no hi ha altre interès que "la unidad", diu Puig i Cadafalch. I afegeix que "la unitat del Estat será, si's vol, un medi per a la administración, però no'l fi de la societat mateixa; ni'l mateix Estat es ni ha estat may superior als fonamentals interessos socials".

— "Espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (6-III-1900), També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900.

A partir dels comentaris de la premsa de Madrid, Puig denuncia que Espanya qualifiqui d'odi, el reclam de Catalunya a ser diferents d'Espanya. Critica, així, la manca de reconeixement a la diversitat, en virtuts i defectes. I conclou que per a ser amic dels espanyols s'ha de ser com ells, imposició per a la qual utilitza l'expressió: "Pera unirse ab algú han de menjarsel"

- "La protecció oficial á la cultura catalana". *La Veu de Catalunya* (23-III-1900), Portada. Edició vespertina.

Article d'opinió amb títol irònic, molt breu en comparació als que habitualment escriu en PiC a "LVC". En el context de la indignació i les protestes ciutadanes contra l'embargament per part d'Hisenda de la senyera i els premis de l'Orfeó Català PiC es dol amargament de com el govern espanyol perjudica la cultura catalana (en un article annex "LVC" informa que el deute és de 1.000 pessetes, el valor dels objectes embargats és de 350 pessetes i que 10 associacions culturals de Barcelona han expressat la seva indignació i solidaritat). Espanya perjudica Catalunya ja sigui escanyant les entitats filantròpiques, la Universitat, les escoles o imposant els seus artistes cursis, mestres ignorants, inspectors d'Hisenda... I per això l'obra pública és tronada, l'art antic es deixa caure de vell, els museus estan buits en comparació als dels països europeus... A Catalunya la desgoverna la burocràcia "la barbàrie, aqueixa mitja civilització que no és la naturalesa salvatge, ni la cultura de l'home modern europeu". Tot el que és català és embargat pel fisc perquè "tot se'ns admet menos el ser nosaltres mateixos". I conclou afirmant: "Els quartos que tregui l'Estat venent à públich encant els premis de l'Orfeó Català, serviran en cambi pera subvencionar el Teatre Real, el Teatre Espanyol, la escola Nacional de Música y las Academias panteó de las milocas de la cultura nacional".

- "El Baedeker den Dato". *La Veu de Catalunya* (4-V-1900), Portada.

El mateix dia de la visita a Barcelona d'Eduardo Dato, ministre de Governació (1899-1900), PiC publica a la portada de l'edició vespertina de "LVC" aquesta enginyosa "Guia Baedeker": un recorregut per la Barcelona oprimida per l'Estat espanyol; per tots els edificis públics depriments, rònecs i desproveïts de qualsevol modernitat; i per les comarques properes a Barcelona on els cacics espanyolistes amagarien la realitat i només mostrarien el que Dato vol veure igual que fan quan van a Madrid com a parlamentaris. Dato formava part d'un govern regeneracionista dirigit per en Silvela. La seva visita va acabar amb greus enfrontaments entre les joventuts catalanistes i els militars que van portar al tancament de la Universitat i de "LVC".

1902

- "L'autonomia al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (1-I-1902).

Puig denuncia l'excessiva burocràcia de l'Ajuntament de Barcelona. Hi contraposa, allò que per a ell, hauria de ser el principi d'autonomia de serveis, segons el qual, ha de cuidar de cada cosa qui hi entengui, sense "la intervenció desconfiada de l'administració". Aquesta diu, és la forma d'anar contra la llei imposada i superar-la, i ha de permetre el progrés dels afers que es tracten.

1903

- "Els mals del Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1903).

Com en altres ocasions, Puig critica l'excessiva burocràcia a l'Ajuntament de Barcelona, portada en mans d'inexperts que no coneixen els temes que s'hi tracten. Per això, titlla de comèdia, el procediment de lectura i aprovació de temes al Consistori. Reclama seriositat i una reorganització dels empleats d'aquesta entitat, que està formada per més de seixanta escriptors; petició, que li han refusat, i per la qual diu sentir-se força sol.

- "Els nostres plans a l'Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (11-V-1903).

Exposició i defensa dels nous plans i iniciatives que s'han fet per al municipi de Barcelona, des que el catalanisme és a l'Ajuntament. Tot i que, lamenta que hi ha un dèficit de milions, que sense l'ajut dels ciutadans, és impossible de cobrir, d'altra banda, enumera nombroses obres fetes, sobretot en l'àmbit urbanístic. També el fet que han impedit el nomenament d'amics i els negocis poc transparents. Al final del text es pregunta per què hi tenen "gent enemiga de tot això" que, segons diu, els insulta.

— "La difamació contra'ls regidors catalanistas ". *La Veu de Catalunya* (18-V-1903).

Cal situar aquest article en el context del regeneracionisme administratiu iniciat per l'alcalde Robert que els regidors de La Lliga continuen fermament per tal d'eradicar la corrupció i l'amiguisme de l'Ajuntament de Barcelona, on PiC és regidor des del 1901. En la seva lluita per desfer els monopolis d'algunes concessionàries de serveis públics, com l'aigua—Dos Rius- i el gas de l'enllumenat—Strache- els catalanistes són atacats amb campanyes de difamació orquestrades des d'aquestes potents empreses que subornen diaris i mercenaris de la ploma. En aquest article ens parla, entre d'altres coses, de les mesures que el seu grup impulsa perquè el clavegueram i l'aigua potable funcionin correctament a la ciutat. Puig i Cadafalch diu que el tema de la portada d'aigües a Barcelona "ha aixecat els clams d'un diari que no anomeno" i que la portada del gas d'aigua "ha concitat contra nosaltres las iras baixas d'aqueixa gent dedicada a la vil feina d'infamar als altres per trenta o quaranta duros cada més". Josep Puig i Cadafalch diu que és un "problema vital" el fet de dur aigua a Barcelona, i subratlla que el preu que es paga per l'aigua a Barcelona és més alt que a la major part de ciutats d'Europa. Critica els qui s'oposen a que es portin a Barcelona aigües del Montseny. I apunta que aquesta oposició prové d'un diari on hi ha advocats de l'empresa que porta a Barcelona les aigües de Dos-Rius, la qual perdria el monopoli si prospera la proposta del grup catalanista. Puig i Cadafalch recorda que els catalanistes també són contraris al monopoli del gas, i que per això proposaran i votaran la municipalització d'aquest servei. I afirma que volen dur a terme també la municipalització de l'enllumenat públic, per la qual cosa proposaran que es realitzi un concurs internacional.

— "Barcelona". *La Veu de Catalunya* (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inaniació municipal).

Davant les properes eleccions municipals (novembre 1903), PiC crida els ciutadans a votar per una ciutat de progrés, l'enemic més gran de la qual afirma que és l'Estat espanyol. Per molt bé que s'administri la ciutat de Barcelona segons PiC no aconseguirà reduir mai prou les despeses perquè sempre hi ha l'Estat espanyol que s'endu per no retornar mai a Barcelona, una gran quantitat de diners en impostos. El problema és que Espanya és un país pobre. França, per exemple, gasta tres vegades més que Espanya en serveis públics amb una població del doble d'Espanya i la mateixa extensió de territori. D'aquest pobre pressupost se'n beneficien els pobles pobres d'Espanya i en surten perjudicats els rics; no és un problema de mala administració sinó de desequilibri, i li ve molt gran al Govern espanyol. Per això apareixen les solucions regionalistes. I per això els governs haurien de deixar lliures les ciutats i fan el contrari, les aclaparen amb impostos que se'n van a Madrid i no tornen. El pressupost de Barcelona és de la meitat de les seves homòlogues europees. "Per això, aquí, fins las eleccions municipals tenen una aspiració més alta que la de la administració arreglada y honrada; l'aspiració a la llibertat y el dret de fer d'aquella barcelona raquítica d'anys enrera, la Barcelona ideal, gran y europea".

1904

— "Els representants dels analfabets". *La Veu de Catalunya* (1-I-1904), p. 2.

Crítica al programa electoral del trust republicà, un programa que segons revelen les estadístiques municipals, representa una majoria de vots de l'electorat obrer i analfabet. Segons Puig, aquest programa lerrouxista nega la cultura i les institucions, i és propi de l'home primitiu. Lamenta que no hi hagi campanyes de cultura en el programa.

— "Els econòmichs". *La Veu de Catalunya* (26-X-1904).

Crítica a la garreperia i a l'immobilisme d'alguns economistes. Puig comenta amb orgull el cost que ha comportat un acte que, com a representant de Barcelona, ha anat a fer a Saragossa. Parteix d'aquesta anècdota per destacar la inversió que, per a la ciutat, suposen els actes festius. També hi defensa les inversions fetes pel polític i economista, Rius i Taulet, qui va convertir-la en una ciutat rica i europea. Contraposa l'exemple de l'activitat d'aquest economista, al dels "económichs" a qui els acusa de no fer hi res.

- "La batalla de divendres". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1904), p. 3.

Puig remarca la importància d'un fet insòlit esdevingut divendres a l'Ajuntament de Barcelona: les classes mercantils i industrials aconseguiren imposar-hi el seu pressupost. A l'Ajuntament, hi ha dues forces socials que es contraposen. N'hi ha una que està formada bàsicament per una majoria republicana, que fou "proclamada dictatorialment per en Lerroux" i que representa les masses compostes per emigrants, cosmopolites i analfabets. L'altra força correspon al conglomerat de classes mercantils i industrials, i és representada pel grup catalanista. Puig manté l'esperança en aquesta segona força per acabar amb l'analfabetisme.

1905

- "La lluita per la patria". *La Veu de Catalunya* (4-III-1905), Portada.

Amb motiu de la imminència de les eleccions municipals, Puig fa un cant a l'esperança per a la reconstitució nacional. Empresa de reconstitució que diu, triomfarà contra dos enemics de la pàtria: el caciquisme antic - del qual només en queden uns quants inconscients -, i els esperits dèbils o l'enemic de dins, a qui la victòria dels enemics de fora, fa perdre la fe.

- "El nostre espanyolisme". *La Veu de Catalunya* (23-VIII-1905).

Puig i Cadafalch qüestiona si l'afirmació del catalanisme només pot tenir lloc fora d'Espanya. Després d'un reguitzell d'interrogacions sobre la concepció d'Espanya, reafirma, com altres vegades, que l'ésser col·lectiu català no és un atac contra Espanya. Insta l'Estat espanyol a adoptar aquella idea de pàtria que ha evolucionat cap a formes pacífiques d'unió entre pobles.

- "La crisis del patriotisme". *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1905), Portada.

Puig i Cadafalch critica aquells lligams de Catalunya amb l'Estat que resten subjectes a una qüestió d'interessos purament mercantils. Qüestió amb la qual s'ha envaït extensions pobres i "atrassades" de Catalunya, atès que la gent d'aquestes extensions, a canvi de determinades promeses de sous o càrrecs, ports i carreteres, s'han "entregat" a "diputats forasters". Però a la crisi de patriotisme que aquest fet suposa, reclama "l'amor a lo nostre".

- "A votar per l'Exposició Universal". *La Veu de Catalunya* (11-XI-1905).

Davant les imminents eleccions municipals que se celebren amb motiu de l'Exposició Universal a la ciutat de Barcelona, Puig i Cadafalch fa una crida al vot dels ciutadans catalans. Creu que només l'electorat genuïnament català, amb el seu vot, pot defensar la ciutat, engrandir-la i fer-la una capital moderna. L'obra ha de portar Catalunya al Mercat del món i al pensament internacional. També s'afegeix el fet que, en la mateixa jornada, s'elegiran també nous consellers municipals, els quals hauran d'executar el projecte descrit.

1907

- "Les subvencions del Estat a la Exposició". *La Veu de Catalunya* (15-I-1907), Portada.

Amb relació a la petició d'un ajut de 100.000 pessetes per a l'Exposició Universal de Belles Arts que ha d'obrir-se a l'abril, Puig i Cadafalch, explica la seva postura. Demostra com tantes promeses i bones paraules per part del govern espanyol, no s'han fet efectives i, fins i tot, hi ha hagut hostilitat en la representació que n'han fet a l'estranger. Per això, Puig justifica el seu vot contrari a la subvenció i al nomenament de presidències ministerials.

— "Aliansa". *La Veu de Catalunya* (20-IV-1907).

Com en altres ocasions, Puig i Cadafalch, denuncia la incomprensió d'Espanya vers la germanor de nacions i vers el dret a ser diferents; aquesta vegada, a més, hi contraposa un exponent del patriotisme català, consistent en una aliança que denomina "Solidaritat de catalans" i que uneix tots els partits catalans, amb idees diferents, però que estimen Catalunya. I, afegeix que, mentre el govern de Madrid titlla aquesta aliança de "montón", aquest ideal ja és una realitat als pobles més poderosos d'Europa.

— "Virgili processat". *La Veu de Catalunya* (12-XI-1907), Portada.

Puig i Cadafalch explica com és citat a declarar amb motiu d'una inscripció que va escriure fa tres anys en lletres gòtiques al frontó d'una casa de la Diagonal. El denunciador és el diari "El Progreso" que l'acusa d'atacar la integritat de la pàtria. Puig al·lega que la inscripció és tretra d'un vers d'en Virgili, que al·ludeix a la llibertat de Catalunya dins l'Estat espanyol. Lamenta que, els comentaris d'aquesta llibertat que s'han fet a les Corts i en altres ocasions, ara siguin tractats de delictes.

1908

— "L'alegria dels enemichs de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (16-XII-1908), Portada.

Davant la victòria del partit de Lerroux a la ciutat de Barcelona, Puig insta a "no despreciar en aquests moments la veu del enemich". Fa un repàs a les accions violentes i de desordre públic que aquest partit ha portat a Barcelona. Esmenta, també, com des de l'Estat espanyol, celebren i consagren en Lerroux i el seu partit com a símbol nacional de progrés hispànic contra la reacció transitòria del moviment català, que ve representat per Solidaritat Catalana. L'article conclou amb una crida als catalans a fer memòria i prendre nota de la missió del partit guanyador, que és contrari a les aspiracions catalanes.

— "La Fleca contra'l Llibre". *La Veu de Catalunya* (30-XII-1908), També reproduït a *La Revista Catalana d'Educació* el 1909, pàgs. 41 i 42.

Puig parla d'una discussió mantinguda a l'administració local de Barcelona vers l'assignació pressupostària, en la qual s'acabà elegint la proposta d'una fleca, en lloc d'un premi literari en memòria de D. Manuel Durán i Bas. Segons diu, aquesta oposició és recurrent i té lloc entre els que, com ell, lluiten al costat del llibre units per aspiracions espirituals i, aquells altres, defensors del pa, "àcrates", enemics de la cultura pública per considerar-la una despesa. Els anarquistes que posen bombes, els contraris a la propietat, s'agermanen en aquesta causa contra el bé públic, amb els anarquistes de levita, representants de la propietat. Puig expressa obertament el seu desig perquè desapareguin uns i altres.

1909

— "La processó de la moral". *La Veu de Catalunya* (29-III-1909), Portada.

Article dels que escriu com a diputat a Corts a Madrid (1907-1909). És una barreja de crònica política i de descripció pintoresca, quasi grotesca, de l'ambient casolà que viu al parlament "santuari de les lleys", i al senat, on tot és més tràgic però li segueix semblant domèstic. El tema que l'ocupa és "un drama casolà de govern municipal de Madrid, volgut transformar en qüestió nacional pel senador per Guadalajara", Sol y Ortega: la pugna per la concessió de llicències a dues companyies d'aigua, la del marquès de Santillana i la de les aigües del Lozoya, propietat de l'Estat, que ha portat a la paralització de les obres. Sol ha acusat Maura de poca moral perquè té accions de la companyia del marquès, i a Barcelona el tema ha revoltat els lerrouxistes indignats per la falta de moral. Amb el to àcid de tot l'article Puig se'n riu de la moral dels lerrouxistes i conclou: "Y jo he pensat com temps enrera aquelles mateixes colles aplaudien el nou decàlech de la moral lerrouxiana dictada entre llampechs retòrics als 'jóvenes bárbaros': 'Violad, robad, matad...'"

- "El geni de l'ordre econòmic". *La Veu de Catalunya* (26-IV-1909), Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.

Aquest article crida al vot per la Lliga Regionalista a les eleccions municipals del 2-V-1909, que acabaran guanyant els lerrouxistes. PiC està fent el cèlebre viatge a Alemanya que marcarà l'inici de la seva etapa blanca com a arquitecte, amb la qual cosa barreja la descripció i la narració de la crònica de viatge amb l'argumentació i la instrospecció dels gèneres opinatius. Puig observa a Berlín les grans infraestructures culturals que es creen (escoles, museus, biblioteques, parcs botànics, instituts d'investigació...), la ciutat espiritual del futur, i pensa en "els genis de l'ordre econòmic" que a Barcelona han parat les obres d'en Rius i Taulet, que representen deu milions, i les han tingut deu anys parades, perdent cinc milions d'interessos. Xifra el retard de Barcelona respecte a Europa en trenta o quaranta anys en falta d'aigua, d'escoles, d'ensenyança, d'urbanització, quan la ciutat podria ser una Brussel·les del Migdia, i diposita el seu futur espiritual i material en mans de la Lliga, que cal votar.

- "La fi d'una campanya patriòtica". *La Veu de Catalunya* (25-XI-1909).

En un context temporal que segueix els incidents de la Setmana tràgica, Puig lamenta amb emotivitat que no s'hagi aprovat una llei d'administració local a les Corts, aprovació que havia de significar un pas important cap a l'alliberació del poble català. En la causa d'aquest fracàs, hi veu un error de tàctica: la creació del partit Solidaritat Catalana, sorgit de l'aliança de partits catalans, i del qual se'n penedeix, atès que "cerca la forma de disgregarse y de arborar banderas diferentes". Qualifica d'acte de traïció al poble català, les esmenes que aquest partit hi ha fet a la llei. I creu que els mateixos republicans del partit, anteposaren la llibertat a l'autonomia, i que l'obra de deslleialtat continuà, quan els diputats nacionalistes no tingueren prou autoritat i restaren en silenci. Tanmateix, manté la voluntat de cercar esperances d'una nova oportunitat.

1910

- "Lo del governador". *La Veu de Catalunya* (1-II-1910), Portada.

Puig lamenta unes declaracions que, segons els diaris, ha formulat el governador de la província de Barcelona, el Sr. Suàrez Inclàn, i segons les quals, l'existència d'una "maffia" que vincula alguns elements conservadors amb l'anarquisme pot ser la causant de atemptats esdevinguts a la ciutat de Barcelona. Puig insta al governador a fer públic els detalls del seu descobriment. Tanmateix suggereix la hipòtesi que aquestes declaracions no són fonamentades i han estat fruit de la improvisació inflada per la irritabilitat del governador, davant de certs rumors sobre la davallada de valors morals a la província. Finalment, li demana que si no és capaç de revelar els detalls de les seves declaracions, confessi el seu error i dimiteixi.

- "Lo de la llengua catalana". *La Veu de Catalunya* (18-II-1910), Portada.

Puig mostra decepció per la nova etapa política que havia de possibilitar la creació de Solidaritat Catalana, en la qual "l'enemich hauria deixat de ser un traïdor, les idees contraries se suposarien llealment professades (...)". El tema en què es focalitza el desengany és, ara, la qüestió de la llengua, tema pel qual alguns redactors de "El Poble Català" han acusat en Prat de la Riba de traïdor. Puig surt a la seva defensa, tot argüint les accions que ha emprès al seu costat per portar la llengua a la vida pública i a la cultura i, sobretot, per difondre-la pel món. També, lamenta les resistències que ell mateix ha trobat per part de l'esquerra a l'Ajuntament, qui ha substituït una proposició seva sobre el reglament dels empleats en què requeria els coneixements parlats i escrits de la llengua, per una altra, en què només l'han d'entendre. I conclou, entristit, en com les grans reivindicacions patriòtiques poden incloure una "fonda hipocresia".

- "Campanya Electoral. La qüestió catalana". *La Veu de Catalunya* (28-IV-1910), Portada i pàg. 2.

Davant una Barcelona trasbalsada per l'anarquia, Puig defensa una acció comuna entre la Lliga Regionalista i la coalició de carlins, integristes i conservadors, per tal de restablir l'ordre material i religiós a la ciutat. Justifica la participació catalanista, esgrimint que hi van reclamar la qüestió catalana de la necessitat d'un organisme de govern català de l'administració pública. Un programa votat en un míting de Tívoli ja havia proclamat aquesta necessitat, i havia estat signat per en Salmerón i la Unió republicana. Ningú de les Cambres legislatives objectà aquesta aspiració i "en Maurà l'encarnà en la Lley de Administració local", que fou acceptada per tots els partits. Puig qüestiona i retreu als "senyors de Barcelona" el fet que no han acceptat aquesta acció, en un moment en què la situació de la ciutat ho exigia.

- "Els Barbres". *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), Portada del suplement .

Crítica a les forces polítiques progressistes que es troben al capdavant del govern general i del govern municipal. Analitza l'aplicació del concepte de "progrés" a les diverses esferes humanes, es qüestiona l'aspecte nou que es detecta en tota cultura i art que arriben de fora, i lamenta que "tota la mansuetud del art negoci, del art tant-se-mendona, se's tornat art oficial". Equipara el moviment progressista amb els barbres que envaïren Roma i que després de destruir algunes estàtues i llibres, se'n dedicaren a copiar-ne. Veu mansuetud i amiguisme en l'acció política de l'Ajuntament, com a símptoma d'aquesta invasió. Finalment, saluda, amb sarcasme, aquesta nova arribada dels barbres que diu comporta el retorn a la vida primitiva i salvatge. I per acabar augura una ciutat futura "sense centre, sense acrópolis; sense cervell, ni cor"

- "La nostra llengua expulsada". *La Veu de Catalunya* (14-XII-1910), Portada.

L'article comença amb la justificació de la necessitat de tractar la situació en què s'exclou el poble català de la seva llengua, quan es troba amb un foraster, i dóna, a tall d'exemple, alguns congressos. Mentre les autoritats castellanes imposen el seu "ordre social", Puig detecta que "may l'autoritat floreix de nosaltres" donat el fons anàrquic dels catalans. Tot seguit, lamenta el procés d'assimilació pel qual la llengua dels Estats tirans esdevé llengua noble, de civilització i progrés, mentre la llengua dels vençuts és condemnada a ser grollera i "indigna de les coses elevades". Tracta de desfer alguns arguments afegits amb els quals al·leguen aquest tracte, com la forma musical o la universalitat, i recorda que els "assimilistes romans" havien parlat del castellà esgrimint motius semblants de menyspreu. En canvi, en l'església, hi veu un exponent de l'apreci a les llengües "que cauen" com el llatí. Finalment, afalaga l'anarquia del poble català vers la negació que pateix de la seva vida col·lectiva "com si no fos digna d'existir fora de les capes baixes".

- "La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament". *La Veu de Catalunya* (23-XII-1910), Portada.

Puig es plany que Barcelona sigui cada cop més una "ciutat conquistada" per diversos fets com l'exclusió de la llengua catalana en actes públics, els quals qualifica de "fuetades" per part del Consell de Cent. Entre aquesta enumeració de fets que proven el menyspreu a Catalunya per part d'uns forasters que anomena "barbres", Puig en remarca un esdevingut a l'Ajuntament. Es tracta de l'intent, per part del regidor valencià Vinaixa, de suprimir la pensió a la vídua del difunt Rius i Taulet. En Puig el considera un acte d'ignorància i un atac per esborrar la memòria d'en Rius i Taulet, qui segons diu, va ser el fundador de la Barcelona moderna. I crítica, entre altres coses, la manca de cortesia que hauria de tenir el senyor Vinaixa, en qualitat de foraster. Finalment, s'alegra que la proposta no prosperés i que tingués sanció pública per part dels amics barcelonins. Tanmateix, reprèn el fet de les fuetades a Barcelona.

1914

— "La causa i el remei de l'epidemia". *La Veu de Catalunya* (16-XI-1914).

Puig defensa l'obra de sanejament de les aigües que ha fet a Barcelona, i les possibles solucions a un problema antic que ha tingut com a conseqüència la contaminació de les aigües i la transmissió de l'epidèmia a les llars. En primer lloc, al·lega la manca de previsió i cura de l'obra de desguàs i canalització d'aigües dels seus antecessors a Barcelona, així com les prescripcions burocràtiques que, des de 1885, impedièren fer les clavegueres. Iniciada l'obra, però es van trobar que, a l'hora de portar l'aigua de Montcada a Barcelona, la manca de canonades de ferro feia desviar l'aigua per un "curs desconegut", cosa que va degenerar en l'epidèmia. Després de sospesar possibles solucions, descriu el remei en tres fases, un remei que no és ràpid ni econòmic, però que s'aplica a tota Europa. Finalment, reclama heroïs per a fer-lo.

1915

— "Els barbres contra la cultura". *La Veu de Catalunya* (12-III-1915).

Puig defensa la inversió que ha fet la Diputació de Barcelona en cultura catalana, com a quelcom nou que se surt de la "pauta provincial". Si bé és conscient de les suspicàcies de l'Espanya conservadora vers les innovacions, no comprèn la postura nacionalista i d'"ideal progressiu" del senyor Corominas que considera les institucions d'Ensenyament Superior exclusivament adreçades als rics. Puig li respon que l'ensenyament s'adreça a les plebs, formades per rics i pobres, però lamenta que tutelat pel Ministeri i tan proper al programa lerrouxista, perdi les seves arrels. Un ensenyament que defensen, tant els "barbres rojos" com els "barbres blancs"; tant el conservadurisme castellà del sr. Maura, com el lerrouxisme anticatalà. Conclou acusant en Corominas d'atacar la seva pròpia cultura i qualifica el seu nacionalisme de "suicidi".

— "La qüestió de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic". *La Veu de Catalunya* (23-XI-1915), Portada. Reproduït a *El Vallés Nou* el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.

Article molt extens (6.820 caràcters) publicat també a "La Veu de Catalunya" en què duia l'avantítol "La qüestió de la llengua". Puig fa ostentació del seu estil irònic més pur, que en el títol, a l'inici, i al final del text es converteix en sarcasme contra el diputat Royo Villanova, cèlebre anticatalà, que va portar al Parlament el problema de la llengua catalana quan sembla que es va molestar per un rètol en català durant una visita a Barcelona. El defineix com "el nostre irascible col·laborador, ple d'espontaneïtat" i el compara indirectament a un primat. Segons Puig, a Royo el molesta que es parli català, i a Madrid, on encara es viu com als temps del general Espartero, desconeixen que a Europa ja es parla del lliure ús del propi llenguatge. A més la premsa madrilenya lliberal l'increpa i un catedràtic, fins i tot, insta el ministre de Governació a reprimir la llibertat de la llengua. La culpa del retard amb què es viu a Madrid és segons Puig la pobra bibliografia que tenen, i que les idees triguen trenta anys a ser traduïdes "i l'home que traspasa la frontera i aprèn un llenguatge i torna, és un súper-home durant un quart de segle". En canvi a Catalunya es parlen idiomes, es viatja, i el català es fa entenedor. Les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans sovint troben tancades les portes a Madrid però obertes les d'Europa. I és la imposició del castellà, la que causa retard a Catalunya. Puig recorda—tema recurrent en ell— com es va sentir vexat a l'escola, quan essent infant, li van imposar el castellà. També és un tema de sentiment, els catalans se senten maltractats i s'amaguen per no ofendre com els negres que "abandonen a Amèrica el lloc del teatre o del tramvia per no ofendre els blancs". Per a Puig s'ha acabat la "cortesía negra", demana una mútua tolerància i conclou recordant que "al nostre poble el mou més que un pa una bandera, i és ben segur que no governaria en pau el que s'atrevis a aquesta qüestió de la llengua catalana."

1918

- "Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme". *La Veu de Catalunya* (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".

"LVC" reproduceix íntegrament un article de PiC, president de la Mancomunitat, al diari 'El Liberal', sense títol, i que com a tota referència temporal porta 'Madrid, 29, 2 tarda'. És un article molt agre contra els polítics i diaris espanyols que considera incapaços d'entendre el problema nacionalista per la seva suprema ignorància de la realitat espanyola i internacional. Cita "ABC" i "EL Debate" i "otros dignos periódicos" que no van entendre el seu discurs a les Corts sobre Federalisme i Autonomia, i els polítics Royo Villanueva, Sánchez de Toca i García Prieto, les intervencions dels quals replica. Els considera analfabets en règims polítics en general i sobre el Federalisme i l'Autonomia, models polítics en què viuen les set desenes parts del món civilitzat. Afirmar que coneixen tan poc Catalunya com Irlanda que acaba de proclamar-se independent, i li sembla que se li dirigeixen com si ho fessin a la Catalunya del 1880, quaranta anys enrere, on encara viu ancorada gran part d'Espanya. Li sap molt de greu el fals clíxé que molts espanyols tenen de Catalunya, sobre la modernitat de la qual ell fa un autèntic panegíric. També lamenta que Espanya va passar la meitat del segle XIX lluitant contra el progrés, la ciència i les llibertats individuals. Acaba amb uns símils molt divertits que devien ofendre de ben segur els seus contrincants polítics: "los gobernantes de levita residen en suntuosas salas Luis XVI traídas desde Francia; pero ni con 'boiserie' ni con los muebles de laca ha venido ni una idea. Nos figuramos hablar con un hombre del siglo XX y nuestro interlocutor es el duque de Alba disfrazado o el conde-duque de Olivares afeitado y recortado el bigote, si no es Viriato que, recién bañado, se sienta con la mentalidad del guerrero primitivo en la silla de primer ministro de un Estado moderno."

1919

- "Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada". *La Veu de Catalunya* (1-I-1919).

Amb nostàlgia, PiC repassa els noms dels seus companys fundadors de "LVC" com a diari l'any 1999, i amb sentiment, reproduceix un al·legat patriòtic que va escriure com a president del Centre Escolar Catalanista anys abans (1888-1890). Afirmar que, al cap dels anys, la pàtria "espera l'Autonomia, que és la llibertat, que és la cultura. Que sigui el vintè aniversari de 'LVC' el pòrtic de l'any primer de la Pàtria nova." Aquesta cloenda s'explica perquè en aquells moments s'estava preparant el Projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1919, que seria aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat el 24 i 25 de gener amb el suport de tots els partits catalans. Francesc Cambó va defensar el projecte a Madrid, però la proposta no va ser aprovada i les Corts van ser dissoltes.

1922

- "A la Joventut". *Galanies. Revista mataronina de Joventut* (31/05/1922), p. 3.

Puig apel·la a la consciència de propi poble per recuperar la seva personalitat. Mentre la decadència va acompanyada de l'oblit identitari, en canvi, hi ha com una acció recíproca entre aquesta consciència nacional i la força del poble.

1923

— "Barcelone et l'unité catalane". *Le Feu* (1923), p. 351.

Article d'opinió que encapçala un monogràfic titulat "Barcelone", però que està dedicat a Catalunya, per la revista francesa Le Feu, "òrgan del regionalisme mediterrani". Com a President de la Mancomunitat, Puig denuncia que Catalunya sofreix un retard històric en el sector públic, a conseqüència que les generacions immediates a la contemporània van actuar com a comparses de la cultura i la política espanyoles. Qualsevol polític espanyol mediocre s'erigia en protector del poble català "com els senadors de Roma a les seves colònies"; Catalunya li responia amb una comèdia electoral simulada de tant en tant, i com a recompensa, "la industriosa Catalunya" rebia un aranzel protector d'algun sector industrial: "Érem la capital 'activa', 'laboriosa', sense cap més aspiració". Tanmateix, Puig argumenta que la situació ha canviat des de fa quatre o cinc anys i s'està acomplint el desig generalitzat d'autonomia gràcies a un moviment nacionalista constructiu que pren forma en la Mancomunitat de Catalunya. Per motius històrics, conclou Puig, Catalunya es concentrava en Barcelona i aquesta injustícia històrica ha estat reparada per la Mancomunitat: "La nostra tasca ha estat restablir la unitat del país".

— "Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]. *Diari de Mataró* (24-III-1923).

Breu preàmbul que escriu en PiC, en qualitat de President de la Mancomunitat de Catalunya, i que encapçala un monogràfic amb què el "Diari de Mataró" fa constar la seva adhesió a la festa d'homenatge a la llengua catalana, organitzada per l'entitat Nostra Parla i secundada per altres entitats de la ciutat. El monogràfic està compost per textos de signants il·lustres, a qui se'ls ha demanat la col·laboració. El text principal d'en PiC expressa l'ofensa que sent el poble de Catalunya pel menyspreu que rep la seva llengua, expressió de la personalitat com a col·lectiu. Com a reacció davant d'aquesta actitud negativa, Puig manifesta que cap raó farà canviar de llengua al poble.

1924

— "Els deutes de la Mancomunitat". *La Veu de Catalunya* (24-III-1924).

PiC adreça aquest article al President i al Consell de la Mancomunitat, lamentant llur manca de cortesia demostrada en les assemblees públiques, en atacar els absents. Justifica el text per rebatre'ls les afirmacions que hi ha fet el sr. Alfons Sala. Les considera mancades de precisió de llenguatge, atès "el dia que el càlcul es feia, que les quantitats pendents de pagament canvien d'un dia a l'altre" i els recorda, que hi ha un dia determinat per conèixer el deute: el 31 de març de cada any. Aquest deute que anomena "resultes", inclou comptes pendents de pagament i partides compromeses. Puig esgrimeix diversos mitjans utilitzats per en Sala, per tal d'inflar el pressupost de l'any 1923-24, entre ells: la campanya perquè els pobles no paguessin; la campanya per fer impossible l'emissió de títols; l'aprovació de preus de les obres aturades durant anys, per carregar-les al pressupost vigent, i el fet de no pagar en el darrer trimestre de l'any econòmic. A més, es pregunta per allò que s'acredita dels ingressos procedents d'altres conceptes diferents del contingent. Finalment, Puig adverteix la intencionalitat d'aquestes xifres dubtoses per a les infraestructures de cultura, tal com revelen unes paraules a la Memòria d'en Sala: la destrucció de laboratoris "y de otras pomposas instituciones de muy discutible valor".

— "Els números del Sr. Sala són falsos". *La Veu de Catalunya* (1-IV-1924), p. 5.

Amb voluntat pedagògica i explicació dels conceptes econòmics, PiC argumenta en aquest text els comptes dels darrers pressupostos, per tal de demostrar la falsedat dels números aportats per la Memòria del President de la Mancomunitat, Alfons Sala. Parteix del fet que, en la data de fi de l'any econòmic, a 31 de març, no es pot haver cobrat ni pagat les quantitats que vencen el mateix dia, i això sembla que no ho ha tingut en compte el senyor Alfons Sala, en el deute de prop de 13 milions que hi troba. Puig mostra un quadre dels ingressos o contingent que paguen els municipis a la Mancomunitat i que quedava pendent de pagament en els tres anys liquidats (1921-23), amb quantitats totals que "comprenen el ròssec dels anys anteriors". Exposa que, a 31 de març, si d'aquesta quantitat pendent de cobrament, se'n dedueix l'import del trimestre de l'any corrent, un cop vençut, es veu la diferència, i aquesta és una quantitat mínima, i els deutes endarrerits es liquiden ràpidament. Però la dada d'en Sala, provenia del mes de desembre, en què "hi havia recaptat més de la meitat de resultes, o sia 2.700.000, i dos terços de la xifra total de contingent consignada en pressupost, o sia 9.000.000." I si es resta aquest total de les quantitats vençudes del 1922-1923, més del 1923-24, la diferència pendent de cobrament és quasi de quatre milions de pessetes, xifra, que el senyor Sala i els seus financers han convertit en prop de deu milions de pessetes. Per tant, conclou que els números d'en Sala, són falsos.

1925

— "La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps". *La Veu de Catalunya* (13-XII-1925).

PiC comenta la liquidació definitiva de la Mancomunitat de Catalunya, amb motiu d'una nota que publica el senyor Josep Maria Milà i Camps, President de la Comissió Liquidadora. Compara aquesta liquidació dels anys 1924-25, amb la de l'any anterior, 1923-24, administració en la qual Puig va intervenir, i també es fonamenta en el pressupost per a 1924-25, per tal de formular nou afirmacions: el "muntant" de la liquidació del vell règim és gairebé igual al del nou règim; les quantitats demanades al préstec són semblants; igualment ho són, les quantitats pendents de liquidació al final de cada pressupost; el darrer pressupost segueix en proporció anàloga als pressupostos de la política vella, i "el muntant del seu total és major a tots els pressupostos anteriors"; la diferència entre ambdós pressupostos, consisteix en haver canviat l'objecte de les despeses; el pressupost de cultura s'ha reduït clarament a la meitat; mentre el sr. Alfons Sala diu que hi ha deute, la liquidació de 1923-24 se salda amb "un excés dels ingressos totals sobre les despeses", tot i que aquestes han estat superiors als anys anteriors; se li parla al sr. Milà i Camps, de deute peremptori de setze milions de pessetes, així com de la necessitat de cobrir amb més de cinc milions els compromisos per als pròxims exercicis; després de tot això que Puig anomena "disbauxa", el resultat és que hi ha equilibri entre l'actiu i el passiu del balanç de liquidació i la xifra dels interessos dels emprèstits "es amplia y desahogadamente compatible con los respectivos presupuestos de las corporaciones deudoras".

1929

— "Els primers dies de La Veu de Catalunya". *La Veu de Catalunya* (4-I-1929).

Trenta anys després de la fundació de LVC com a diari (l'1-I-1899); Puig i Cadafalch en fa una rememoració filtrada "en l'estil que es gasta, 'Ad usum delphini', m'enteneu?". En recorda com van buscar el capital amb Prat de la Riba, quan van llogar el local de la Rambla de les Flors, la impremta, i com un tal Muntanyola s'encarregava de les finances mentre que ell, en Prat i en Duran només cercaven un gran valor moral. Critica de passada en DiM: "No faltava, com en tota escissió amb ses grans qualitats, fetes malbé per petit [sic] defectes, En Lluís Domènech". Recorda molts noms, com en Raimon Casellas, a qui van anar a buscar com a professional, les col·laboracions de la feminista Francesca Bonnemaison, esposa de Verdaguer que signava "Framar" i traduïa els poetes occitans—es feia occitanisme— (també esmenta el Felibrisme mistralià) molts i molts noms de col·laboradors, i anècdotes, com el trencament de la màquina d'imprimir a mitja tirada, les temperatures de ple estiu que van sortir l'1 de gener, o la compra de la rotativa més gran de Barcelona. Als 62 anys rellegeix aquells diaris antics "amb un plaer dolç, d'agradable dolçor agredolça, com de llimonada, la dolçor que em plau" i es retroba "en les descripcions anònimes i en els escrits de polèmica". Es congratula que les idees i el programa de LVC no s'han abandonat mai i que "Al cap de trenta anys ens lliga, amb els primers i els que després vingueren, a tots la mateixa amistat, refermada pel comú sentiment pairal".

1930

- "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador". *La Veu de Catalunya* (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..

Puig denuncia en aquesta sèrie de sis articles a "La Veu de Catalunya" les pressions i censures que va exercir Primo de Rivera contra la Mancomunitat i contra ell mateix en els últims mesos d'existència de la institució i primers de la dictadura. Puig i Cadafalch desglossa detalladament com es van esdevenir els fets de la desfeta de la Mancomunitat l'any 1923 i justifica el seu paper al capdavant de la institució, basant-se en què Primo de Rivera va canviar el seu discurs inicial de respecte a Catalunya, a la seva llengua i a les seves llibertats, per un discurs de repressió total. Puig parla de censures concretes, de limitacions, i fins i tot parla de l'autocensura del general, que canvia i manipula les seves pròpies manifestacions: «és encara menys explicable que després es dediqués a perseguir les mateixes idees que havia professat i a fer esborrar per la censura les pròpies velles manifestacions.» El mateix dia del cop d'Estat, el 13 de setembre de 1923, Puig, com a president de la Mancomunitat, va redactar una nota de conciliació amb el nou dictador. Al segon article de la sèrie, Puig explica que la nota va sortir publicada suprimint una al·lusió a les nacions lliures, és a dir, que de la frase següent, li van eliminar tot el parèntesi: «...la existencia colectiva de España, que para ser grande, conservando su unidad estatal, ha de ser varia y formada de regiones libres (naciones, usando la palabra de los clásicos castellanos, repetida en la terminología moderna)». Puig segueix la crònica dels fets explicant que «Els diaris en daven compte al vespre [de l'entrevista entre Puig i Primo], visats per la censura...». A l'últim article de la sèrie és on Puig parla més obertament de la tasca de difamació que la dictadura va fer de la Mancomunitat, de la qual en falsejava les xifres, i de com la fèrria censura no permetia els afectats de rectificar: «Uns quants secretaris d'ajuntaments se suïciden... Es parla de sous immensos, de disbauxes de milions, de dèficits fantàstics. A les difamacions amb prou feines la censura deixa oposar uns nombres lacònics.»

- "Als polítics eminents de 'La Publicitat'". *La Veu de Catalunya* (7-III-1930), Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.

Aquest article publicat a "LVC" on PiC treu foc contra el diari "La Publicitat", resulta tan polèmic que serà reproduït íntegrament el mateix dia pel diari "La Nau", que el qualificarà com "de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu (...) periodísticament molt superior als de la sèrie de dies enrere sobre la Mancomunitat i la dictadura" i n'analitzarà minuciosament els arguments de PiC. El diari "La Publicitat" és l'òrgan d'expressió d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig i Cadafalch, que té com a òrgan d'expressió "La Veu de Catalunya". En aquest article Puig, molt molest pels comentaris de "La Publicitat" contra els seus articles d'autodefensa a la sèrie "La Mancomunitat i el dictador" segueix autojustificant-se i ataca directament "La Publicitat": "molts extremistes es passaren a l'enemic, La Publicitat no ha tingut per a ells un blasme" o "els meus companys de 'La Publicitat' van per mal camí".

- "Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch". *La Nau* (7-III-1930), Es reproduïx l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.

Parla de crítica dura contra Puig i Cadafalch al diari "La Nau", quan explica que els membres d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig, carreguen les tintes des del diari "La Publicitat" contra Puig i Cadafalch, quan aquest acaba de publicar a "La Veu de Catalunya" la seva sèrie «La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador». "La Nau" s'alineja amb "La Publicitat" i reproduïx i comenta negativament l'article furibund de rèplica de Puig «Als polítics eminents de 'La Publicitat'». "La Nau" diu: «En resposta a les censures d'Acció Catalana, en Puig i Cadafalch ha publicat a "La Veu de Catalunya" un article de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu. La ira de l'expresident, tant de temps continguda, esclata ara amb força.»

- "Els articles del senyor Alba sobre la dictadura". *La Veu de Catalunya* (14-V-1930), p. 5.

PiC comença l'article tot lamentant, que si bé sovint veu com les seves obres s'atribueixen a d'altres, aquesta vegada se li atribueixen actes que ell no ha fet, en aquest cas d'instigació de la Dictadura d'en Primo de Rivera, anys enrera. Les acusacions provenen del polític Santiago Alba en els seus articles publicats a "La Nación", de Buenos Aires, entorn d'unes escenes esdevingudes al Palau de la Generalitat en les quals entreveia expectació el dia següent al cop d'Estat. En Puig se sent obligat a defensar-les, per l'atac que suposen a la institució de la Mancomunitat. Per tal de desmentir-les, en primer lloc, al·lega els seus articles "La Mancomunitat i el dictador", publicats a "La Veu de Catalunya". En segon lloc, diu que no podia mantenir secrets amb el general Primo de Rivera, perquè la única comunicació que hi establí, consistí en una nota publicada. I per últim, argumenta que no podia col·laborar amb el cop d'Estat atesa la seva "manca d'entusiasme pels governs forts". Conclou que si Dictadura no va ser rebuda amb gaire sorpresa a Catalunya, era perquè representava la continuació d'un règim absolutista, que cohibia l'activitat de les institucions catalanes com, també, recorda ho havia fet el mateix senyor Alba des del Ministeri de Governació.

- "Catalunya quincalla!". *La Veu de Catalunya* (19-V-1930).

"Catalunya quincalla!" o "llengua espingarda" són entre altres, els qualificatius de menyspreu per referir-se a tot allò català, i que escriuen "els homes àguiles en periòdics de Madrid i Barcelona", aquells que han sortit de la presó o han vingut de l'exili després d'haver lluitat per "un ideal quincalla". PiC recorda que el tema és vell i cita unes paraules del Sr. D. Melquíades Álvarez en una sessió al Congrés de diputats, quan per primera vegada es presentaven els diputats elegits per Solidaritat Catalana i els deia: "Vuestro empeño es de entendimientos mediocres". Puig li responia, aleshores, amb cert to irònic, que allò que anomenava "mediocritat" o ideal "quincalla" havia permès forjar una literatura i un art que ha arribat a tota Europa. Passats els anys, recorda que "els homes mediocres" han anat més enllà, tot fent possible l'activitat de l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat nova, així com la tasca per normalitzar la recerca catalana i difondre'n l'admissió de la cultura científica a les grans Acadèmies i Universitats del món. I també, han fet la Mancomunitat. Finalment, demana no pendre's seriosament el tema, i es qüestiona si l'home "glossador paradoxal" a Espanya, no és, també, quincalla.

1931

- "La Cultura i la República". *La Veu de Catalunya* (9-IV-1931), Portada.

Tot coincidint amb "l'ingrés en el fervor esquerrista d'homes il·lustres formats en l'ambient de la Lliga Regionalista", PiC expressa la seva oposició en aquesta tendència ideològica. Per això, esgrimeix fets històrics amb els quals remarca l'esforç cultural de Catalunya, unes vegades, sense i, d'altres, contra les esquerres catalanes. Entre els exemples, esmenta l'obstrucció al pressupost d'Instrucció i a la creació de laboratoris i seminaris, per part del sector republicà. I retreu, sobretot, que l'esquerra no ha iniciat cap de les grans institucions d'ensenyament, d'entre les quals a Barcelona, en destaquen tres de fonamentals: la Comissió Municipal de Cultura, el Patronat de la Universitat Industrial i el Consell de Pedagogia de la Diputació. Comenta la tasca d'en Prat de la Riba i d'ell, en la segona i tercera institució. L'obra del Consell de Pedagogia s'emprengué en el període en què en Prat presidia la Diputació i PiC la Comissió d'Instrucció Pública i perdurà fins l'any 1923. En canvi, recalca que els hereus d'en Prat, no crearen institucions. Finalment lamenta "la moda d'apropiar-se d'obres d'altri" i que s'oblidi tot el que ha fet en la seva trajectòria institucional i política: "ja quasi vell, em trobo que no he fet res, i que tot ho han fet els meus admirats contradictors".

- "Mal per mal, votaré la Lliga". *La Veu de Catalunya* (11-IV-1931), Portada.

PiC dona suport a la frase amb què titula l'article, l'endemà d'haver-la sentit al Passeig de Gràcia a un transeünt jove. D'aquesta forma, es preocupa per llimar diferències i lluny de perseguir la perfecció en els acords del partit que ell ha seguit ben de prop, defensa que, els grans partits democràtics es formen amb "els pensaments diversos units per l'acció, sacrificats de vegades per l'acció" i que "l'eficàcia humana exigeix acontentar-se amb la imperfecció". En aquest sentit, el programa de la Lliga, "dintre d'una finalitat ben definida" dona cabuda a una tipologia molt àmplia de persones i de pensaments. I allò important és no perdre nous moments o ocasions per a l'obra de la Pàtria.

— "Per la Pau". *La Veu de Catalunya* (18-IV-1931), Portada.

Article de PiC, tot just després dels resultats de les eleccions amb el triomf d'Esquerra Republicana al govern català, l'abril de 1931. Comença amb un to esperançat: "Hem aconseguit, almenys, la constitució d'un nou govern, en harmonia amb el d'Espanya, que regeixi i administri Catalunya en els seus afers peculiars". Tot seguit, apel·la a la col·laboració de tots, per tal de consolidar-lo i estructurar-ne les seves relacions. Recorda les ocasions històriques per a l'autonomia que han estat malmeses pels mateixos catalans; les diferències i discòrdies amb el sector republicà. Tanmateix, posa èmfasi en què les diferències han estat per problemes de tàctica, "no de finalitat, quant al problema de la llibertat de Catalunya". I que si bé "ens separaran, encara, molts problemes en el temps a venir", aquests es discutiran dins el "règim Català estatut". S'ofereix amb els seus, a assistir el nou partit elegit en la discussió i l'alerta del perill de governar sol, tot cercant la divisió. Conclou recordant el deure que té el govern, "de fer un poble", lluny de qualsevol interès partidista.

— "Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919". *La Veu de Catalunya* (5-V-1931), Portada.

A l'hora de treballar per al pròxim Estatut de Catalunya del 1932 (Estatut de Núria), PiC suggereix l'exemple del procés d'elaboració del de l'any 1919 que fou presentat al Govern de Madrid on va ser rebutjat però va provocar la dissolució de les Corts. Va començar el 1918 amb el plebiscit de la majoria d'Ajuntaments en pro de l'autonomia catalana i s'hi adheriren multitud d'associacions de tot Catalunya. El Consell de la Mancomunitat amb representants de tots els partits catalans i de les quatre províncies, en redactà les Bases. Malgrat el fracàs de la gestió al Parlament espanyol, el Consell de la Mancomunitat reuní l'Assemblea Constituent, on hi assistiren els diputats i s'hi adherí el sr. Francesc Macià. L'Assemblea reconegué "la total potestat d'un Parlament i d'un Govern Català que regeixi la seva vida interior". Després es presentà l'Estatut a una Assemblea de Municipis catalans. Els Municipis s'hi adheriren i en l'acte solemne foren representats tots els partits catalans. Finalment, PiC apel·la al govern de la Generalitat del moment, a esdevenir, com aleshores, el representant de tots els partits de Catalunya.

— "El programa de la pau catalana". *La Veu de Catalunya* (23-V-1931), Portada.

PiC s'adreça als qui presideixen Catalunya, per reclamar-los la unió de tot el poble –ja demanada per l'Estatut de 1919–, i davant d'un nou Estatut que corre el risc de no ser discutit per un sector immens de Catalunya. Així, es qüestiona si es vol constituir una Catalunya de tots, i un Estatut discutit entre tots. I recorda que, després de tot, quedarà un gran programa a començar: estructurar de nou, social, moral i políticament, el país, i restablir la concòrdia destituïda per la dictadura. I en el vell programa de la Mancomunitat que cal recuperar, hi ha la dotació de les infraestructures de cultura al poble, i altres mesures que segons Puig hi ha d'haver abans de qualsevol reforma proletària. Per a fer-ho demana "ressuscitar alguns dels profetes enterrats i apedregats".

— "Els mitjans econòmics de la nova Catalunya". *La Veu de Catalunya* (13-VI-1931), p. 5.

PiC reclama una clàusula crítica per a l'estatut que s'està preparant-referèndum Estatut de Núria 2-VIII-1932–, en relació amb els mitjans econòmics de la Catalunya autònoma. I atesa la seva importància, proposa adjuntar-li un pressupost. En ell s'hi recollirien les dades amb què Catalunya contribueix a les despeses de l'Estat – import que veu de localització difícil- i la quantitat que s'esmerça a Catalunya, un precedent de les modernes balances fiscals. El pressupost de la Generalitat s'obtidria d'aquestes contribucions unides al pressupost de les Diputacions Catalanes. A tall d'exemple, compara les xifres de les darreres estadístiques, amb els ingressos i despeses d'altres països europeus. El resultat revela que, en proporció a la densitat de població, el percentatge que Catalunya destina a Instrucció Pública és molt inferior. I que el pressupost català invertit en cultura representa un "terç" de la inversió que es fa en països europeus. Puig senyala que aquesta anàlisi és només un avís, i que calen escoles de tot tipus i millora social, "però només fins el punt que no faci minvar la nostra riquesa". De Madrid creu que podrien imposar una "nova civilització", raó per la qual, no vol "el programa senzill que tant aplaudeix una joventut daurada a l'Ateneu", ni tampoc el retorn al comunisme. En aquest sentit, considera pitjor i més ridícul caure en la "barbàrie" des de la "mitja cultura" –entenem amb infraestructures mig fetes–, que des de la civilització.

— "Despres de les aclamacions cal l'obra". *La Veu de Catalunya* (5-VIII-1931), Portada.

En el moment en què l'Estatut de Catalunya acaba d'obtenir la unanimitat de tots els partits catalans, PiC com a membre de l'oposició manifesta el seu dret a fer una crítica més lliure als qui governen. Per començar, considera que, en lloc de seguir un procediment de discussió democràtica a partir de la unió de tots els partits catalans —com es fa en els grans Estats—, s'ha seguit un procediment molt semblant al realitzat pel Príncep de Mònac: encarregar l'Estatut constitucional del seu poble a un advocat expert. A Catalunya, la diferència és que, "l'advocat expert ha tingut el bon encert de posar sota el paper transparent en què escrivia, l'Estatut del 1919" que fou discutit i reformat per representants de tots els partits, pels diputats de Corts, i pels membres de l'Assemblea de la Mancomunitat. I diu que, possiblement, aquest fet condueix al President Francesc Macià a rectificar i admetre que el nou projecte és "obra de tots". Però els adverteix la difícil representació que tindran a les Corts com a partit en solitari. Tot i que, des de fa pocs mesos la Generalitat és una Diputació única per a Catalunya, com ho era la Mancomunitat, "uns comissaris regeixen els serveis de les altres tres províncies", i lamenta que la Generalitat no ha refet encara la unitat desfeta per la dictadura. Critica la lentitud per a reformar els plans que donà la dictadura en l'ensenyament tècnic i universitari, i també, per "crear de bell nou" el Consell de Sanitat i Beneficència. Els motius els troba en el fet que uns pocs caps que monopolitzen el Govern, no donen abast a l'activitat trifàsica —a les Corts, a la Generalitat i als Municipis—, malmeten energies i envolten Catalunya d'una "altra anarquia".

— "La supressió de les ordes religioses". *La Veu de Catalunya* (25-VIII-1931), Portada.

En aquest article, PiC qüestiona "als diputats que han redactat el projecte de la Constitució si han fet el pressupost del que costaria la supressió en sec dels serveis públics que presten a Espanya les ordes religioses". Tot seguit, esgrimeix les conseqüències que podria tenir una vaga general a hospitals com Sant Llàtzer o les Cases de la Maternitat. Pel que fa a ensenyament exposa l'absència de primària a diversos pobles catalans i la manca d'Escoles d'Arts i Oficis a bona part del territori; en canvi, l'ensenyament secundari i de comerç és possible en moltes ciutats gràcies a les ordes religioses. Amb un càlcul simulat demostra que la substitució per Liceus i Escoles de comerç seria un cost gens assumible. A més, alerta de la manca de mestres, atesos els seus "sous míseros". Conclou que, davant els problemes difícils i urgents, "la República es complica absurdament la vida" i alerta de la fatalitat històrica a què s'exposa, i que caigué en les Repúbliques d'altres temps i nacions.

— "Les constituents". *La Veu de Catalunya* (12-X-1931).

Crítica contundent a les Corts Constituents de la República Espanyola. PiC, considera que aquestes, estan formades per catedràtics en Dret o en Lletres, que no s'encarnen en l'home polític ni investigador, sinó en el "glossador", "repetidor" o "místic intuitiu". Els acusa de manca de realisme, de fer el "joc del snobisme polític" i d'elaborar un programa sense finalitat pràctica. Qualifica la Constitució que hi redacten, d'assemblar-se més a un "assaig redactat com a exercici pràctic", en el qual s'hi recullen notes entorn de les "novetats de les Constitucions dels suburbis d'Europa". També li mereix descrèdit el procediment de votació dels temes més fonamentals i complicats. I senyala que aquestes Corts estan lluny d'alguns exemples d'accions parlamentàries dutes a terme a Anglaterra i a França. I conclou que "no fundaran res immortal".

1932

— "El que paga Catalunya". *La Veu de Catalunya* (2-IV-1932), Portada.

PiC exposa les dades del darrer estat de recaptació per províncies, de l'any 1925-26, publicat a l'"Anuario d'Espanya", per tal de mostra la comparativa de la proporció entre la recaptació a Catalunya i la del total d'Espanya, en les partides computables. El resultat revela que, en aquell any, Catalunya pagava aproximadament el terç del total que pagava Espanya. Puig adverteix que, en l'any que escriu l'article, aquesta diferència ha augmentat, i cal tenir en compte que, Catalunya no arriba a una setzena part de l'extensió d'Espanya. A més, sospita, amb certes reserves, que "una proporció anàloga regeix en els impostos no tant fàcilment localitzables". Creu que aquestes dades haurien de ser un estímul a la República. I suggereix un pressupost suportable superior per Catalunya, si l'esforç d'Espanya "s'uniformés". Finalment, presenta les dades com al·legació per demanar una certa autonomia econòmica.

— "L'Elogi de la Lliga". *La Veu de Catalunya* (23-IV-1932), p. 7.

Amb aquest text PiC recorda l'obra feta per la Lliga com una de les organitzacions que "ens han menat al tros d'Història que estem vivint", en un moment en què acaben de ser escollides les noves forces del Govern de Catalunya -amb la victòria d'Esquerra Republicana. Per això, reproduïx l'escrit del senyor Angel Samblancat, publicat a "La Campana de Gràcia", el 1916. En ell, l'esmentat senyor hi enalteix l'obra feta per la Lliga, en contrast amb les mancances i errors que admet del republicanisme del qual n'ha estat membre i que ara li desmereix. Així enumera accions de la Lliga en tres àmbits: l'industrial i urbanístic, les reformes social, i l'ensenyament i la cultura. Puig diu que es limita a signar l'article com a "arxiver desordenat de papers vells".

1936

— "Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys". *La Veu de Catalunya* (7-II-1936).

Amb al·lusió a les aspiracions comunistes del senyor Francisco Largo Caballero fins aleshores president del partit socialista espanyol, PiC utilitza un text del programa comunista extret de la comèdia d'Aristòfanes i representada a Atenes l'any 392 abans de Jesucrist. En el fragment reproduït, les dones reunides en assemblea promulguen el comunisme davant d'una Atenes empobrida per les guerres. El desenllaç resulta un fracàs, i s'exemplifica amb un dinar, en què segons Puig, els "aprofitats" hi apareixen en primer terme, mentre altres "com avui, no troben què menjar". Contrari en aquesta ideologia, finalment recorda que també Rússia torna "al règim normal del treball lliure i del profit de qui treballi".

— "El comunisme bàrbar". *La Veu de Catalunya* (29-III-1936), Portada.

PiC, sense intenció d'ofendre, parteix del concepte de "bàrbar" utilitzat pels alemanys descendents d'aquells, segons el qual es refereix a les emigracions de pobles. Segons Puig, en les emigracions hi ha hagut sempre l'aspiració a posseir millors terres, i a embrancar-se en guerres per aconseguir-ho. Però quan eren reduïts per la força, aleshores havien de repartir-se les terres i, fins i tot, els valors culturals amb els pobles amb qui s'establien. Trasllada el tema als temps contemporanis i considera que "quasi tots els comunistes són emigrats", i es qüestiona amb cert to irònic "que cap català sigui comunista". Tot seguit, en suggereix possibles explicacions: "Tot seria de l'Estat, l'Estat ho fóra tot. Tots coneixem que vol dir l'acció i la intervenció del poder suprem de l'Estat en aquestes terres assolellades del migdia." I es pregunta sobre "què seria de nosaltres". Conclou que, a la Rússia on "tots són pobres", el treballador català hi ha d'oposar el lema americà de: "tothom ric".

— "Dels Jocs Florals al Parlament". *La Veu de Catalunya* (19-V-1936), Portada.

PiC evoca el record de tots els homes de la cultura del país, que amb tot i les seves diferències, feren possible l'entrada de Catalunya a la política: poetes, dramaturgs, historiadors, homes de ciència, entre altres. I diu: "Fou un fet extraordinari el baixar de la torre de vori a la plaça pública, (...) dels versos o de l'article teòric al discurs al Parlament". I afegeix que encara fou més extraordinari "l'obra anterior: el ressuscitar la Pàtria, l' enamorar-se novament de la terra al veure-la". Finalment, compara la força d'aquest amor, amb l'amor incondicional d'un home cap a la seva muller i els seus fills, que no té en compte llurs defectes.

12-ANNEXOS (VOLUM I)

12.3. Taxonomia de publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

Taxonomia de publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

Tate Cabré

Publicacions de Premsa Generalista

L'Avenç

Del 3-VII-1881 **Joan Torrent i Martínez** “Revista velografiada”
al 4-XII-1881

De l'1-I-1882 primer número imprès, amb la capçalera il·lustrada amb un dibuix en el qual hom veu una nau grega amb al·legories de les Ciències, les Arts i les Lletres i, a la vela les quatre barres.

Va començar quinzenal, des del número 7 va ésser “Revista Mensual” amb nova capçalera i canvi de format.

“Massó i Torrents, que llavors només tenia disset anys, fou l'ànima de la empresa.

El velògraf era l'únic procediment d'impressió proporcionat als cabals amb que comptaven ell i els seus col·laboradors.

“El nostre propòsit”, l'article de presentació del primer número diu: “Tan sols en mirar la primera plana de L'Avenç, ja es pot formar càrrec de les nostres aspiracions. Son títol ja indica que pertanyen a un partit avançat i en fer-lo “periòdic catalanista”, manifesten tenir gran amor a la terra on havem vist la llum per primera volta. Prenem la determinació de “catalanistes” per a distingir-nos dels que essent fills de Catalunya, no senten o no tenen amor a la seva pàtria...”

El primer número de L'Avenç imprès comença també amb l'article “El nostre propòsit”. [•••] L'Avenç imprès va tenir molt bona acollida. [•••] La revista oberta a totes les orientacions, pogué comptar, doncs, des del primer moment, amb la col·laboració dels millors escriptors de l'època.

El juliol de 1883, la direcció de Ramon D. Perés va fer-se efectiva i L'Avenç va guanyar un to magnífic de revista literària. Aquesta època, sens dubte la més brillant, va acabar-se amb el número publicat el desembre de 1884.

[•••] Quatre anys després, el 25 de gener de 1889, L'Avenç va reprendre la publicació, també com a revista mensual, i amb els mateixos col·laboradors d'abans. [•••] Amb el número 23-24, del 15-31 de desembre de 1893, L'Avenç desapareixia definitivament, després d'una vida ben fructífera. (pàgs. 67- 68 i 69)

Del 3-VII-1881 al 4-XII-1881 **Joan Torrent i Rafael Tasis** "Periòdic catalanista", "La capçalera és dibuixada pel mateix Massó, en caràcters gòtics del primer cartipàs"

L'1-I-1882 apareixia el primer número de L'Avens imprès.

Subtítols: "Capçalera dibuixada, catalanitzant un gravat anglès, en el qual hom veu una nau grega amb alegories de les Ciències, les Arts i les Lletres. A la vela duu la bandera catalana"
"Lletras, Art, Ciència". "Revista quinzenal, a publicar els dies 1 i 15 de cada mes"

"En el pòrtic editorial, titulat també "Nostre propòsit", hom afirma: "Lo Progrés és y serà sempre nostre guia, com deu ser lo de tota la humanitat, y rebrem ab especial satisfacció'ls avensos practicats en tots los rams del humà saber; deixant apart tota mena d'ideyas enrederides, dèbils estorbs interposats en lo camí de la Civilisació. Som joves los que tenim a càrrech la publicació de L'Avenç y ab la seguretat de que aquest es lo camí que debem empendrer, correrem a passos agegantats, sí'ns és possible, envers la meta de nostras aspiracions"

[•••] El mateix Massó ens explica l'èxit sorprenent del seu periòdic: Em recordo que satisfieia les despeses de l'impremta i encara granejava. "L'Avens imprès va donar-me una vida de relació extraordinària". [•••] "La revista, oberta a totes les orientacions, pogué comptar, des del primer moment, amb la col·laboració dels millors escriptors de l'època". [•••] "Però la revista va sofrir una primera crisi. A partir del número 7, van passar a ésser pròpiament una "revista mensual", amb canvi de format, nova capçalera i augment de preu" [•••] "Això va provocar l'esverament de l'impressor i a partir del número 10 van haver de buscar nova impremta i va associar-se amb dos amics: En Ramon D. Perés i En Lluís López Oms. En Perés tenia una preparació força més literària que nosaltres, i sobretot que jo. Tot seguit es va notar la seva entrada a L'Avens. Aquest fet va obrir nous horitzons i nous èxits des del gener de l'any següent (1883). Pel gener de 1884, la revista va engrandir el seu format, que va ser el que sempre més va acceptar-se. El juliol de 1883 va fer-se efectiva la direcció de la revista per Ramon D. Perés i va conèixer-se en la presentació.

Aquesta època és, probablement, la més brillant de la revista." [•••] "Aquesta època gloriosa va durar fins el desembre de 1884. En aquest número -que és un quadren trimestral- els editors s'adrecen als amics dient-los que L'Avens desapareix precisament quan major vol empresa la seva publicació, quan començava ja a ésser quelcom d'aquella revista elegant i seriosa que havien somniat". [•••] "L'Avens reneix, el 25 de gener de 1889. Duu com a subtítol: "Literari- Artístich- Científich- Revista Mensual Il·lustrada". "La revista tenia els mateixos col·laboradors que abans de la suspensió, i Massó i Torrents n'era el redactor únic. Esverat per la disbauxa econòmica que li havia representat l'etapa de direcció del seu amic Perés, va donar a L'Avens el mateix format modest de l'any 1883. [•••] "Per l'octubre de 1890, Eudald Canibell va començar la publicació a L'Avenç d'uns articles que es deien: "Estudis de llengua catalana" [•••] "Al cap d'un mes d'aquells articles de Canibell, Joaquim Casas Carbó trametia una carta al director de L'Avens proposant-li la publicació d'uns estudis sobre temes ortogràfics, matèria que continuava provocant grans passions i lluites entre els escriptors catalans." [•••] "Fou a les hores quan Joaquim Casas-Carbó, amic de feia temps de Massó i Torrents i home de fortes possibilitats econòmiques va proposar l'associació al propietari de l'Avens". [•••] "L'1 de gener de 1891 van canviar la grafia del seu títol per: L'Avenç". [•••] "El darrer número de L'Avenç és el 23-24 del 15-31 de desembre de 1893 (durant tot aquell any) havia sortit quinzenalment." [•••] "L'Avenç, revista amb la qual iniciaven les seves armes literàries i periodístiques uns joves nets l'any 1881, es convertia amb el temps, en una obra considerable, de grans proporcions i innegable transcendència. La intervenció que van tenir els homes de L'Avenç en empreses de tanta envergadura com el primer Congrés de la Llengua Catalana (octubre del 1906), i la part que Massó i Torrents i Pompeu Fabra tingueren en la creació de l'Institut d'Estudis Catalans són fruits d'aquella tasca que s'iniciava en un modestíssim entresol del carrer de la Cucurulla." (pàgs. 199 a 209)

Del 3-VII-1881 al 4-XII-1881 **Joan Givanel i Mas** "Periòdic catalanista" [Capçalera velografiada amb el títol de la publicació]

De l'1-I-1882 al XII-1884 L'Avens.-Lletres, Arts, Ciència. [Des del núm. 7] L'Avens.- Revista. [Des del núm.17] L'Avens.- Literari-Artístich-Científich. Revista mensual ilustrada.-Ciencias, Arts, Lletres. [Capçalera mixta. Una nau grega amb alegories de les Ciències, Arts i Lletres. La bandera catalana a la vela. [Des del núm.7 Capçalera tipogràfica]

"Poc podia pensar-se En Massó i Torrents, l'ànima d'aquesta publicació, que arribaria dia que la veuria no solament impresa, sinó convertida en una de les primeres de Catalunya. En l'article "Nostre propòsit" ens diu, que "tant sols al mirar la primera plana de L'Avens, ja's pot formar càrrech de les nostres aspiracions. Son títol ja indica que perteneixen a un partit avansat, y al fer-lo "periòdic catalanista" manifestém tenir gran amor á la terra ahont havem vist la llum per primera volta. Preném la denominació de "catalanistas" per a distingirnos dels que sent fills de Catalunya, no sénten o no tenen amor a la mare patria. Nosaltres procurarém inculcar a nostres companys las nobles ideyas d'amor a la patria, admirant als presents y recordant als passats, per lo qual contém ab bonas firmas en lo camp lliterari, artístich y científich... Escriurem en català y sempre ab la mateixa ortografia... per acabar, dirém que nostre lema serà lo del immortal Clavé: Progrés, Virtut y Amor" Fullejant les pàgines d'aquesta revista, que quasi fou quinzenal, veiem treballs literaris d'Emili Guanyavents i d'En Pere Talric, i dibuixos de Víctor Beltri i Ramon Casas; En Massó i Torrents no sols hi escrivia sinó que fins hi dibuixava. Es publicava velografiat. (pàgs. 165-166 i 167 Vol.I)

Del 6-X-1924 al **Huertas i Claveria** "Diari del vespre. Portaveu de les joventuts
8-X-1924 d'esquerra"

També Josep Mª Huertas, ens parla del Diari L'Avenç de l'any 1924. "Diari impulsat per joves catalanistes, que va sortir tot just dos o tres números, segurament perquè les autoritats no varen fixar-se ja el primer dia en aquest modest paper. Al començament declaraven les seves intencions; "No ens cal rebutjar el títol de nacionalistes, perquè nosaltres, internacionalistes sincers, donem al mot nacionalisme només un contingut de justícia, de noble reivindicació. Tota altra interpretació del mot no la compartim." Eren partidaris d'un front únic obrer dins d'aquesta línia avançada. El diari era senzill, però informatiu, amb una portada bicolor." (pàg. 375)

Del 6-X-1924 al **Lluís Solà i Dachs** "Diari de Vespre". "Portaveu de les joventuts
8-X-1924 d'Esquerra"

*Solà i Dachs, ens parla com Huertas Claveria del Diari L'Avenç de l'any 1924 del qual afirma que "molt probablement, només van sortir dos números." [•••] "L'Avenç volia ser un diari de vespre, portaveu de les joventuts d'esquerra i, precisament per això, havia de ser fet per aquestes mateixes joventuts en plena època de la dictadura. Aquestes dues coses, joventut i dictadura, són de difícil coexistència i quan va sortir al carrer, ja ho va fer amb abundants senyals de censura a les seves pàgines." [•••] "Al tercer dia la policia es va presentar a recollir el periòdic i, davant de l'èxit es desistí de la seva continuació, de tal manera que la majoria dels redactors, per no dir tots, no varen arribar ni a cobrar. En el periòdic hi havia seccions com ara "De la Península i Estranger", "Catalunya Social", "Anecdolari", "Teatre i Esports", "Gasetta Local", "Catalunya Política"...
"El director va ser Jaume Grau Casas i els redactors, E. Isern i Dalmau, Joan Ll. Pujol i Font, Antoni Oller i Bertran, Joan B. Rodes, Roc Boronat, Artur Domènech..." (pàgs. 61 i 62)*

La Nau

Joan Givanel i Mas

“La Nau que tenim de Givanel no és la de Rovira i Virgili, és del 26-III-1917, amb el subtítol de “setmanari nacionalista” i l’afegim a aquesta taxonomia per tal d’evitar confusions. En el número 119 dona compte d’haver adquirit la propietat d’El Diario de Mataró, el qual en endavant apareixeria en substitució de La Nau. (pàg. 226)

De l’1-X-1927 al **Josep Mª Huertas i Claveria** “Diari del vespre” (1927-1929); “Diari del matí” (1929-1930); “Diari de la tarda” (1931); “Diari del migdia” (setembre 1931); cap (fins al final).

“Amb una capçalera dibuixada per Apa que mostrava una nau, Antoni Rovira i Virgili, que encara dirigia La Publicitat, va finançar i dirigir aquest nou diari en català, aparegut en plena dictadura.” [•••] “El to social ben propi de Rovira es va fer palès en una sèrie de treballs en defensa dels cenetistes moderats, els trentistes, que van anar sortint pel setembre de 1927. Va ser multat diverses vegades, una per criticar Miguel Primo de Rivera amb ocasió de la seva mort a París. Al final de 1931 La Nau feia aigües i es va formar una cooperativa per intentar salvar-lo. Rovira va plegar i Manuel Valdeperes va prendre el timó.” [•••] “La cooperativa tampoc no va ser la solució, i el nou partit democràtic Unió Democràtica de Catalunya, que cercava un diari com a òrgan, el va comprar. Menys agosarat tant formalment com ideològicament, el diari es va tornar més avorrit i moralista.” [•••] “L’operació no deuria funcionar prou bé, i Unió Democràtica va tancar el diari el 1933.” (pàg. 388)

De l’1-X-1927 al **Joan Torrent i Martínez** “Diari liberal i democràtic”
21-I-1933

“Fundat i dirigit per l’il·lustre periodista Antoni Rovira i Virgili. Aquest diari “dóna llibertat als redactors per exposar i defensar llurs idees i opinions”. Arribà, a través de sis anys de vida molt accidentada, fins al 21 de gener de 1933. (pàg. 21)

De l’1-X-1927 al **Lluís Solà i Dachs** (Del núm.1 al 584). “Diari de vespre”. (Del núm. 585 al 665). “Diari de matí”. (Del núm. 666 al 941) “Diari de vespre”.
(Del núm. 957 al 1.008) No portava subtítol però anava sortint al migdia. (Del núm. 1.009 fins al final) “Diari de vespre”.

“La Nau fou una creació personal i la culminació dels afanys del gran periodista Antoni Rovira i Virgili. fins l’any 1932 en que el director va ser Àngel Grau.” [•••] “La il·lusió de Rovira i Virgili era tenir un diari propi i el modest capital de que disposava l’esmerçà íntegrament en la creació de La Nau que, des de molt aviat, va patir les conseqüències d’aquesta justesa de mitjans. [•••] De moment, la sortida al carrer fou un esdeveniment i els primers dies, fins i tot setmanes, la gent arrabassava el diari de les mans dels venedors. El periòdic responia, del tot, a l’interès del públic. Només mancava una cosa: conjuntar-lo. Però això era, havia de ser, una qüestió de temps. “No va ser així, al contrari, va succeir que, al cap d’unes quantes setmanes de publicar-se, les signatures prestigioses varen anar desapareixent de les seves columnes.” [•••] “A partir d’aquell moment la seva desaparició de la navegació periodística fou un fet previst. En Rovira, al qual ja normalment recava de fer despeses, en adonar-se dels diners que costava fer navegar la seva Nau, va decidir de fer marxa crematística enrere.

I aquest fou el motiu principal del constant canvi de redacció, d’impremta i sobretot, de les hores de sortida del diari, sempre cercant una major venda i una rendibilitat que permetessin d’anar tirant endavant, estalviant despeses com fos”... [•••] “Una mostra de la desorientació que regnava en el diari i de la disbauxa que, en molts aspectes presidia la seva confecció, és l’error que es va produir en la numeració. En efecte, el dia 2 de novembre de 1930 va sortir al carrer el núm. 966 del diari. Normalment, el dia següent hauria d’haver sortit el núm. 967, però no va ser així. Per un error, aneu a saber de qui, es van trabucar dos números i el diari va sortir amb el 697.” Aquest error que alguna vegada ha passat, però, al cap d’un parell de dies o al següent queda rectificat, en el cas de La Nau, no, i el diari, fins al final anà arrossegant aquests 270 números de diferència de manera que, des del núm. 697 fins al 966 són tots duplicats. Sembla ser que és un cas únic en la història del periodisme barceloní.” “El darrer número de La Nau va sortir el 21 de gener de 1933, amb el núm.1.355, tot i que en realitat en van sortir 1.625 pels motius que ja hem dit.” (pàgs. 65 a 73)

De l'1-X-1927 al 21-I-1933 **Joan Torrent i Rafael Tasis** "Diari del vespre" (Fins el núm. 586, i a partir del núm. 1011, 25-XI-1931), "Diari del matí" (2-X-1929) i "Diari del Migdia" (del núm. 942 de l'1-X-1931 al 25-XI-1931)

"El seu director i fundador era Antoni Rovira i Virgili, el qual va assegurar-se, de bon començament, una brillant redacció i una nodrida col·laboració". [•••] "En el primer número de La Nau trobem un article, titulat "El nostre diari", segurament escrit per Rovira i Virgili, en el qual llegim que és un diari liberal i democràtic" [•••] "A més, diu: "El nostre propòsit és fer de La Nau un gran diari d'informació, de vasta i verídica informació. Els diaris nocturns tenen, per a l'interès del públic, una vida més curta que els de matí: neixen a les set del vespre, a les deu ja són vells, a mitja nit es moren, i passen a ésser un diari del dia abans. La Nau ha d'ésser, per tant, un periòdic de lectura ràpida i fàcil, que copsi àgilment els fets de l'actualitat." [•••] "La Nau, amb els seus sis anys accidentats de vida - uns anys també ben accidentats en la vida pública catalana - té un paper destacat, malgrat tot, en la història de la premsa diària catalana". (pàgs. 630 - 631 i 632)

La Renaixensa

De l'1-I-1881 al **Givanel i Mas**
9-IX-1905 diari,
Anteriorment
setmanari

“Diari de Catalunya” (des del núm. 9559), “Periòdic
de Catalunya” (des del núm, 9574)

[Des del juliol de 1892] publica una edició diària. [Des del núm. 8859] Dos edicions diàries. [Des del núm. 9559] Publicació setmanal. [Des del núm. 9574] Torna a tenir l'edició diària.

“Aspirem a que nostre diari sia, en la premsa periòdica, lo que las associacions catalanistas de tota mena en la vida corporativa de Catalunya: motiu de mútua coneixensa, ocasió d'oblidar diferències relativament insignificants, garantia d'estimació que s'arrela ab lo tracte y's dignifica al realitzar, los associats, actes tan meritoris com favorables a tots ells...” [•••] “En la seva llarga vida no va claudicar mai en sos ideals; per això va sofrir denúncies i persecucions, multes i empresonaments”. [•••] “Assenyalar els redactors i col·laboradors d'aquest diari que comptà vint-i-cinc anys de vida, és cosa difícil, però quasi pot ésser dit que difícilment trobaríem escriptor català que en el període de 1881 a 1905 no hi hagués escrit quelcom. L'autorització per a publicar aquest diari, es féu a nom d'En Pere Santaló.” (pàgs. 157 i 158)

De l'1-I-1881 al **Joan Torrent i Rafael** "Diari de Catalunya"
 9-IX-1905 diari, **Tasis**
 Anteriorment
 setmanari.

"La revista continuà sortint tot l'any 1881, però esdevingué mensual, i reduïdes a un simple noticiari les extenses seccions informatives. En començar l'any 1882, va perdre el caràcter de revista i, fins al 1903, fou pròpiament un suplement literari del quotidià. Els subscriptors de La Renaixensa diari, rebien gratuïtament la revista i, després, el suplement literari."

"Guimerà i Aldavert volien fer un diari interessant i no hi planyeren esforços. El segon havia d'ésser-ne, és clar, el director, i ho fou quinze anys seguits. La Renaixensa, diari, ofería diverses seccions" [•••] El cos de redactors i col·laboradors, en els vint-i-cinc anys de la publicació de La Renaixensa com a diari, fou impressionant. [•••] "Comentant l'amplitud d'aquest elenc periodístic i literari, que feia justícia al subtítol de La Renaixensa, "Diari de Catalunya", i aquell "Nostre programa" que apareixia diàriament sota aquest títol ("Mai lo catalanisme ha treballat a l'ombra per arribar a la consecució dels seus ideals... Volem la llengua catalana amb caràcter oficial i que catalans sien els qui a Catalunya desempeñin càrrecs públics. A això anem, això volem i a això arribarem a no tardar gaire"), un periodista del 1936 afirma: "Era aquell catalanisme de La Renaixensa un catalanisme desinteressat, romàntic, si voleu; però d'una puresa indiscutible." [•••] "Mai no es preguntà, des de les pàgines de La Renaixensa, les tendències religioses, socials o polítiques que tinguessin els seus col·laboradors. Mentre aquests se sentissin essencialment catalans, ja sabien que havien de trobar-se perfectament enquadrats dintre la ideologia d'aquell diari." "L'extensió i la varietat d'aquesta llista, amb el caràcter predominantment liberal dels seus components (a remarcar que no s'hi troba ni un sol sacerdot), fa pensar també en el suport popular que podia trobar el diari i les idees que defensava en el públic català."

[•••] El nombre i la categoria de les campanyes que emprengué o sostingué La Renaixensa durant el quart de segle de la seva existència com a diari representa una veritable història de la política catalana en aquell període: El Congrés de Juriconsults (1881), La fundació del Centre Català (1882)... i les reiterades campanyes contra el lliurecanvisme madrileny, hostil als interessos de la indústria catalana.

La publicació del missatge que els catalans havien tramés al rei de Grècia va fer que el governador civil, senyor Hinojosa, suspengués La Renaixensa el 12 de març de 1897. Dotze dies després, i havent fracassat la petició per a fer sortir un nou diari amb el títol de Lo Renaixement, Pere Aldavert va espavilar-se per fer-lo sortir a Reus, com suplement del diari d'aquella ciutat Lo Somatent, i a partir del 25 de març de 1897 La Renaixensa sortí en aquella forma, tot fent constar a sota la capçalera: "Escrit pels exredactors de La Renaixensa." El 17 d'abril fou suspès aquell suplement, i Aldavert va traslladar-lo al Vendrell, des de l'endemà fins al 27 del següent octubre, després d'haver publicat 193 números. El nou governador civil de Barcelona, senyor Larroca, va aixecar la suspensió governativa del diari, i aquest tornà a aparèixer a Barcelona el 28 d'octubre. Els subscriptors del diari havien pogut rebre'l regularment tot el temps de la suspensió.

El motiu d'aquesta havia estat l'actitut de La Renaixensa enfront de la guerra de Cuba, que l'any 1898 arribava a una crisi que representaria la fi de l'imperi colonial espanyol, i que serviria per posar de manifest la feblesa i la corrupció de la situació governamental nascuda del "torn pacífic" [•••]

"La Renaixensa, fidel als seus orígens, mantingué sempre un culte fervent a la literatura catalana. És ella qui inaugura un costum que serà seguit per molts diaris i revistes catalanes posteriors: el de donar un "fulletó" diari rel·ligable, que es dirà "Novelas Catalanas y Extranjeras" i que cada any farà un volum, a partir del 1897"

[•••] "La Renaixensa mantingué durant vint-i-cinc anys la seva existència, gràcies, en una gran part a la tenacitat i a l'esperit de sacrifici de Pere Aldavert. Desnonat del seu estimat diari, encara tingué empena per a fer sortir un setmanari, Nos ab nos, redactat gairebé per ell tot sol." (pàgs. 127 a 132)

De l'1-I-1881 al **Lluís Solà i Dachs** "Diari de Catalunya"
 9-V-1905

"Directors: Pere Aldavert i Àngel Guimerà fins l'any 1904. A partir d'aleshores fins al final Domènec Martí i Julià. Redactors i col·laboradors: Damas Calvet, Celestí Barallat, Joaquim Marsillach, Frederich Soler, Joaquim Riera, Teodor Creus, Lluís Domènec i Montaner, Emili Vilanova..."

"Amb motiu de la publicació, el 7 de març de 1897, d'un missatge al rei dels hel·lens, fou suspès el diari el 13 del mateix mes. Pere Aldavert va intentar de fer sortir, com era costum aleshores, un nou periòdic que s'havia de dir "Lo Renaixement" però no va obtenir el permís. Finalment va sortir a Reus, com a suplement de "LO SOMATENT", des del 25 de març fins al 17 d'abril. En aquesta data fou novament suspès i Aldavert portà el periòdic al Vendrell on van sortir-ne 193 números amb el seu títol original de LA RENAIXENSA. A partir del 28 d'octubre tornà a sortir normalment a Barcelona.

Per conveniències particulars es deixà de publicar des de l'1 d'abril al 31 de juny de 1904." (pàg. 28)

De l'1-I-1881 al V-1905, menys tres mesos de 1904-abril, maig i juny- que no surt el diari.

Josep Mª Huertas i Claveria “Diari de Catalunya”

“Diari nascut amb l’escalfor del primer Congrés Catalanista, celebrat a la tardor del 1880, tot aprofitant el setmanari del mateix nom, que sortia des del 1871, fundat per Pere Aldavert i el seu gran amic Àngel Guimerà”
El 1891 va assumir l’ideari de la Unió Catalanista, entitat nascuda per donar força a les diferents idees de renaixença nacionalista que sorgien a Catalunya. El 7 de març de 1897 La Renaixensa va publicar el missatge tramès per diverses entitats catalanistes al Rei Jordi I de Grècia per haver acudit en ajut del grecs que vivien a Creta, fent referència a la “dominació estranya” que patien, i comparant-la com de passada amb la sort dels catalans. El diari va ser suspès, però Aldavert va aconseguir tornar a fer-lo sortir, el 25 de març, com a suplement del diari reusenc Lo Sometent [sic], amb un subtítol ben explícit: “Escrit per los ex-redactors de La Renaixensa”. Com que aquesta estratagema va funcionar pocs dies, van provar sort d’una altra manera, i va sortir el diari al Vendrell amb el seu nom real. Un nou governador civil va aixecar la suspensió i així va poder tornar a Barcelona, el 28 d’octubre. Van seguir tenint problemes, per la seva posició favorable a la independència de Cuba. Un parell d’anys més tard, pel març del 1900, Pere Aldavert va ser novament processat, i també el seu redactor Josep Maria Roca, per una informació sobre la inauguració de la societat Els Segadors de Sants.
Dissensions polítiques van dur al sector més jove de la Unió Catalanista a escindir-se i fundar la Lliga Regionalista, que va crear diari propi, La Veu de Catalunya, l’any 1899. La Renaixensa va iniciar la seva davallada i el 1902 es va constituir una societat per relançar-la, canviant a més el tàndem directiu pel dinàmic metge Domènec Martí Julià. El to abrandat d’aquest lligava poc amb la circunspecció de llenguatge del diari.” [•••] “Martí Julià va durar poc en el càrrec per molt president de la Unió Catalanista que fos. Per l’agost, Emili Arderiu signava ja com a director. De Verdaguer, en parlaven com d’un redactor del diari a les esqueles i li van dedicar un extra el 29 de juny de 1902. Ni altres ni canvis de direcció van aixecar ja el diari. El 31 de març de 1904 aquest suspenia la publicació per tres mesos. Va tornar a sortir l’1 de juliol, però el 9 de maig de 1905, deu mesos més tard, anunciava que no podia seguir, davant unes pèrdues de 1.200 pessetes mensuals, i que es subhastava per pagar els deutes. Per ironies de la vida la maquinària va ser comprada pel diari El Progreso, d’Alejandro Lerroux, que seria anticatalanista.” (pàg. 194)

De l’1-II-1871 setmanari
 De l’1-I-1882 al 1903- 05 diari

Joan Torrent i Martínez “Diari de Catalunya”

“Les dissensions sorgides arran del Primer Congrés Catalanista entre Valentí Almirall i un grup de joves capitanejats per Àngel Guimerà i Pere Aldavert, mogueren aquests darrers a convertir en diari la revista quinzenal La Renaixença fundada l’any 1871 per Pere Aldavert. La revista continuà sortint tot l’any 1881, però esdevinguda mensual, i, de l’any 1882 al 1903, només va sortir com a suplement literari del diari, repartit gratuïtament als subscriptors. En cessar la publicació del Diari Català, la Renaixença publicà un número prospecte, en el qual feia saber que havia estat decidida la publicació d’un “diari d’interessos generals a Catalunya, amb edició de matí i de tarda”, i a continuació exposava els propòsits que guiaren el nou periòdic: “Aspirem que el nostre diari sia, ..”
[•••] Pere Aldavert, home de gran tenacitat i d’enorme talent, va fer-se càrrec de la direcció del diari. El primer número de la Renaixença sortí amb el subtítol de “Diari de Catalunya”, i cada dia, al dessota del títol, publicava aquell “Nostre programa” tan conegut, en què afirmava: “Mai el catalanisme no ha treballat a l’ombra per a arribar a la consecució dels seus ideals...”
[•••] Sobre el catalanisme que preconitzava La Renaixença, hom ha afirmat: “Era aquell catalanisme un catalanisme desinteressat, romàntic, si voleu, però d’una puresa indiscutible. Eren els homes de La Renaixença que meresqueren el qualificatiu de “cuatro locos” i foren aquells abnegats patricis els vertaders abrandadors del catalanisme polític que, més tard, havia de derivar en les grans manifestacions i en els grans triomfs de les lluites polítiques. [•••] Les eleccions de diputats a Corts celebrades l’any 1901, dites dels “Quatre Presidents”, que constituïren una gran victòria per al catalanisme, produïren una profunda crisi dintre de La Renaixença. [•••] El darrer número publicat el 9 de maig de 1905, feia conèixer “als subscriptors” la memòria llegida al balanç de la Societat Anònima La Renaixença i la venda en pública subhasta de tot el que constituïa el seu haver.” (pàgs. 14 -15 i 16)

La Vanguardia

De l'1-II-1881 a l'actualitat **Josep Mª Huertas i Claveria**

“Diario político de avisos y noticias. Órgano del Partido Constitucional de la provincia” (fins el 10-V-1881, que suprimeix la segona part); hi torna el 25-VII-1883; canvia “Constitucional” per “Liberal” el 24-VII-1884 cap subtítol des de l'1-I-1888; “Diario político independiente” (al 1898); “Diario independiente” (28-III-1905); “Diario al servicio de la democracia” (10-IX-1936); cap (27-I-1939)

“La Vanguardia va néixer com a diari liberal d'oposició al govern conservador, però als vuit dies de la seva sortida entrava a manar el partit liberal, i es parlava ja que el seu director, el diputat Pere Antoni Torres, seria nomenat governador civil. El diari es va arrencar amb la fracció contrària a l'Alcalde Rius i Taulet dins el liberalisme. La Vanguardia no va agafar volada fins al 1888, en entrar com a director Modesto Sánchez Ortiz, que va donar cabuda a bons escriptors i volada a les col·laboracions de grans il·lustradors.” [•••] “El març de 1901 Modesto Sánchez Ortiz va sortir diputat liberal per Mataró, i set mesos més tard deixava el diari. La seva marxa no va provar a La Vanguardia que es va anquilosar i va perdre el tremp d'aquells anys, de la mà de dos directors alhora per decisió de l'hereu dels fundadors, Ramon Godó, fill de Carles, un dels dos germans Godó. La incorporació de Miquel dels Sants Oliver, per l'agost de 1906 a una direcció que seria tripartita...millorarà el producte novament. Ideològicament, Oliver va tornar a connectar el diari amb el pensament català moderat.” [•••] “Per enfrontaments amb els sindicats, el diari va deixar de sortir del 28 de desembre del 1919 al 30 de gener de 1930. En l'interval va morir Oliver. La nova direcció quadripartita que va imposar el propietari va durar formalment fins el 1933, que Gaziel va ser nomenat director en solitari.” [•••] “Gaziel va millorar notablement la qualitat de la informació i dels col·laboradors i La Vanguardia va esdevenir el diari més important de Barcelona.” [•••] El 18 de juliol dels 1936 va esclatar la guerra civil i a partir d'aquell moment la direcció del diari va passar per diferents mans. “Acabada la guerra, se'n va fer càrrec el tàndem format per Manuel Aznar i Josep Pla, però el Govern franquista va nomenar un ferotge anticatalà, Luis de Galinsoga, que va estar-s'hi més de 20 anys, i que actuava com un dictador.” El 1960 va ser substituït per insultar als catalans. “Lentament inclinat a aposicions més liberals a les acaballes del franquisme, va modernitzar els seus continguts sota la direcció d'Horacio Sáenz Guerrero. A la transició va entendre el canvi que s'acostava i el 13 de setembre de 1977 titulava així una portada amb una foto gegant de Pérez de Rozas: Más de un millón de gargantas y una sola voz: ¡Autonomía! Un any més tard, treia de portada l'adjectiu “española”, posat el gener de 1939 per rentar el subtítol d'abans, “Diario al servicio de la democracia”. Pel desembre de 1982 hi treia un suplement dominical en la línia que s'anava establint els diaris per el dia de més venda. I el 1989 canviava l'aspecte extern, que en 60 anys havia envellit, tot mantenint el seu pes a la societat catalana.” (pàgs. 195 -196 i 197)

De l'1-II-1881 a l'actualitat **Joan Torrent i Rafael Tasis**

“Diario Político de Avisos y Noticias. Organo del Partido Constitucional de la Provincia, i que presentava com a nom un títol que era tot un programa: La Vanguardia”.

“Va néixer com a òrgan d'expressió d'una fracció del partit liberal de Barcelona que aspirava aconseguir l'alcaldia de la ciutat.” [•••] “En el partit liberal, a Catalunya, sotmès a la dominació hegemònica de Francesc de P. Rius i Taulet, hi militaven homes que no estaven d'acord amb aquesta dominació. Eren, principalment, els germans Bartomeu i Carles Godó. Aquests dissidents disposaven del periòdic La Crónica de Cataluña i van fundar també un diari petit, de la mida de Diario de Barcelona, el qual prengué el nom de La Vanguardia i tenia com a principal missió combatre el diari titulat El Barcelonés, òrgan de Rius i Taulet”. (pàg. 140)

La Veu de Catalunya

Setmanari: [sic] **Joan Torrent i Martínez** “diari d’avisos i notícies”, que, a partir del número 778, canvià per “diari català d’avisos i notícies”.
 1-I-1899
 Diari: De l’1-I-1899 al 31-XII-1934
 “La capçalera del nou diari, en la qual figura l’escut de Catalunya encapçalat per una cimera, va ésser dibuixada per l’arquitecte Lluís Domènech i Montaner”.

Des dels seus inicis, publicava dues edicions, la del matí i la del vespre. Aquesta darrera, de l’1 de maig de 1933 fins al 31 de desembre de 1934, va sortir amb el títol de La Veu del Vespre.

“El mateix que La Renaixença, també La Veu de Catalunya havia començat com a setmanari. Aquesta publicació, obra principalment de Jaume Collell, Narcís Verdaguer i Callís i Joaquim Cabot i Rovira, anava dedicada a la literatura i a la política.

[•••] *Quan Lluís Duran i Ventosa, Enric Prat de la Riba i altres personalitats polítiques se separaren de la Unió Catalanista per fundar una nova entitat anomenada Centre Nacional Català i, més endavant, Lliga Regionalista, convertiren La Veu de Catalunya en diari, amb la finalitat de fer la competència a La Renaixença, òrgan de la Unió Catalanista. [•••] “La direcció de La Veu de Catalunya fou exercida per Enric Prat de la Riba i, més endavant, per Josep Morató i Joaquim Pellicena i Camacho.*

La orientació política era duta pels homes que formaven la famosa Comissió Política de la Lliga Regionalista.”

[•••] *“L’article editorial del primer número de La Veu de Catalunya, sense signatura, però que sabem original de Prat de la Riba, comença amb les següents paraules: “El títol és ja un símbol de la nostra obra. Anem a fer sortir La Veu de Catalunya, que és una harmonia formada per una gran varietat de tons, harmonia en la unitat de la qual es fonen des de l’aspiració idealista pròpia dels esperits clarividents, fins al clam de dolor del qui només se sent dels obstacles momentanis que entrebanquen les seves energies.”*

“L’aparició del nou diari va ésser rebuda amb entusiasme pels elements polítics i intel·lectuals de Catalunya, molts dels quals li prestaren la seva col·laboració”

[•••] *“Las campanyes polítiques dutes a terme per La Veu de Catalunya li valgueren diverses sancions. L’any 1902, amb motiu de l’agitació promoguda al Migdia de França pels vinyataires.” [•••] “Dos anys abans, una altra campanya política ja havia ocasionat la suspensió del diari, que, a partir del 22 de maig de 1900, va sortir amb el títol de La Creu de Catalunya, canviat el 8 de juliol pel de Diari de Catalunya, fins que aixecada la suspensió, fou autoritzada la reaparició de La Veu de Catalunya el 13 de març de 1901.*

L’any 1917, amb motiu de la celebració de la famosa Assemblea de Parlamentaris, va sofrir una nova suspensió i va haver d’acudir a diferents estratagemes per no perdre el contacte amb els seus llegidors, primer sortint com a suplement d’El Poble Català i després com a Baluart de Sitges i La Costa de Ponent, de Vilanova i la Geltrú.

El 20 de juliol de 1936, com succeí a daltres periòdics considerats de dreta, la redacció i la impremta de La Veu de Catalunya foren incautades pels anarquistes, que continuaren la publicació del diari, però, des del número 12.511 amb el subtítol de: “Diari de l’Autonomia i de la República”, a partir del 12.559, “Diari Antifeixista controlat pel Comitè Obrer”, i, més endavant, a partir del 12.571, “C.N.T. Diari antifeixista A.I.T.”. Al darrer número, el 12.651, la redacció s’acomia dels lectors amb les següents paraules: “La Veu de Catalunya suspèn la seva publicació per manca de primeres matèries.” (pàgs.16-17-18 i 19)

Setmanari: 1891 **Josep Mª Huertas i Claveria** cap (1899). “Diari català d’avisos, notícies i anuncis” (2-I-1907), cap (13-7-1917), “Diari català d’avisos, notícies i anuncis” (1-10-1923); cap (2-5-1929), “Diari d’avisos i notícies” (10-11-1932), “Diari de l’Autonomia i de la República” (28-7-1936), “Diari antifeixista controlat pel Comitè Obrer” (8-9-1936), “CNT-Diari antifeixista-AIT” (3-10-1936).

“Diari nascut del setmanari del mateix nom, creat el 1891 per Narcís Verdaguer i Callís, que esdevindria el portaveu del partit Lliga Regionalista. La capçalera va ser dibuixada per l’arquitecte i militant de la Lliga Lluís Domènech i Montaner, i al primer número van col·laborar-hi Narcís Oller, Lluís Duran i Ventosa, Josep Puig i Cadafalch, Verdaguer i Callís...

El maig de 1900 va ser suspès i hagué de continuar amb altres noms com era usual des de sempre (La Creu de Catalunya, Diari de Catalunya). No va recuperar el seu nom fins al 12 de març de 1901. Al matí d’aquell dia era Diari de Catalunya i a l’edició del vespre tornava a ser La Veu, amb un editorial ben ribià, L’obra de sempre. El diari patiria una altra atzagaiada amb l’empresonament del director per un article sobre el Rosselló. El 2 d’abril de 1902 Prat de la Riba ingressava en presó, on passaria cinc dies. Des de les hores es va cercar el director de palla, que cobrava per rebre els cops (alguns d’aquests directors van ser Ignasi Coma, Joan Velasco...). Prat seguiria, tanmateix, dirigint amb Raimon Casellas com a redactor en cap fins el suïcidi d’aquest. Casellas seria substituït per Josep Morató, que faria de director a la mort de Prat. Tot i figurà Morató com a redactor en cap, el seu successor en parla com de l’home que duia “la direcció del diari.”

“La Veu, diari amb factura més moderna que d’altres en castellà i per suposat que La Renaixensa, el seu rival en català, va reunir un gran estol de col·laboradors: Joan Maragall, Eugeni d’Ors, Xènius, Folch i Torres i tants altres. El 21 de novembre de 1905 el diari va ser assaltat per militars molestos amb un acudit de Junceda al setmanari Cu-Cut!, i cremaren la redacció tant de La Veu com del Cu-Cut!. El diari va treure una edició de mitjanit amb un escrit duríssim, En plena anarquia militar. L’animadversió contra el diari es va mantenir i va ser suspès del 4 al 16 de desembre. En sortir van publicar que eren contraris al separatisme, del qual els acusaven, “per regressiu, per incompatible ab l’esperit y les aspiracions de Catalunya.” Poc després es promulgava la llei de Jurisdiccions, tot un perill per als periodistes, que podien des d’aleshores ser sotmesos a un consell de guerra.” [•••] La Dictadura va ser feixuga per a La Veu. El 15 d’octubre de 1923, un mes després del cop d’estat de Primo de Rivera, els hi prohibien un article del desaparegut Mañé i Flaquer, publicat el 1887 al Brusi, titulat Empleo oficial del catalán, i pel desembre del mateix any era processat el redactor Lluís Bertran i Pijoan per injúries als militars. Pel novembre de 1928 l’administrador i el director de palla, Pere Ardany, van anar a la presó per una denúncia del governador que havia rebut queixes del cònsul de Noruega. Aquest estava molest perquè rebia correspondència del diari en català i, en exclamar-se’n, l’hi van trametre en francès. Fins que van demanar disculpes públiques van estar detinguts. El diari va entrar en decadència i el 1933 es va decidir canviar el director i modernitzar-lo.”

La Veu no va aixecar cap i va mantenir-se en baixes tirades fins i tot per a un diari en català, si es compara amb d’altres, com La Publicitat i L’Opinió, per exemple.

En esclatar la guerra civil, va ser incautada per la CNT, que el 28-7-1936, publicava una mena de mea culpa: “La Veu de Catalunya no està penedida; està, això sí, dignificada. “No es cobrava i va caldre la confiscació d’un compte de Cambó; es va nomenar un nou director i se seguia venent poc. En els primers dies de 1937 va deixar de sortir, perquè a la Soli li calia una nova rotativa. Als 37 anys moria La Veu de Catalunya, el diari català de més llarga vida fins el moment.”

(pàgs. 278 i 279)

Setmanari: De **Joan Torrent i Rafael** “Setmanari popular”.
 l’11-I-1891 al 25- **Tasis** [Capçalera il·lustrada-decorativa amb el títol de la
 XII-1898 publicació i el lema: “Pro aris et focis”]
 Diari: De l’1-I-
 1899 al 31-XII-
 1925

*La redacció del setmanari La Veu de Catalunya estava formada així: Fundadors directors: Narcís Verdaguer i Callís, Joaquim Cabot i Rovira i Joaquim Riera i Cuadreny; redactors: Francesc Cambó, ... Lluís Duran i Ventosa, Enric Prat de la Riba i Josep Puig i Cadafalch. Afegim a aquesta llista, on ja trobem tota la plana major del que serà la Lliga Regionalista, col·laboradors constants com mossèn Jaume Colell, Jacint Verdaguer, Sebastià Farnés, Joaquim Rubió i Ors, Joan Sardà i molts altres.
 La revista era literària tant com política.*

Subtítol: “diari d’avisos i notícies” (Des del núm. 778) “diari català d’avisos, notícies i anuncis”

*“L’article editorial, sense signatura, era d’Enric Prat de la Riba i presentava les aspiracions del diari i dels homes que l’emprenien. [•••] “Era tot un programa i començava així: “El títol -La Veu de Catalunya - és ja un símbol de la nostra obra. Anem a fer sortir La Veu de Catalunya, que és una harmonia formada per una gran varietat de tons, harmonia en la unitat de la qual se fonen des de l’aspiració idealista pròpia dels esperits clarividents, fins al clam de dolor del que només se sent dels obstacles momentanis que entrebanquen les seves energies” [•••] “El director, com hem dit, era Prat de la Riba, però calia trobar un home que entengués, realment en periodisme: un professional autèntic. Aquest fou Raimon Casellas, que fins aleshores era redactor de La Vanguardia i que formava part de la colla de L’Avenç.” [•••] “El diari aconseguí ben aviat un to modern i fou un èxit.” [•••] “L’aparició de La Veu de Catalunya, aquell diari tan modern, enfront de lla venerable i immutable Renaixensa, congruïa un gran nombre de col·laboradors entorn del nou periòdic català. En el primer mes ja hi apareixien entre d’altres les signatures de Lluís Domènech i Montaner, Esteve Sunyol, Lluís Duran i Ventosa, J. Puig i Cadafalch, Enric Prat de la Riba, Joaquim Coll i Regàs... Més endavant, La Veu de Catalunya va adquirir un gran nombre d’altres il·lustres redactors i col·laboradors. Entre ells, cal destacar la figura de Josep Carner, que hi donà una pila de poemes, articles i narracions breus, i que hi féu famosos un gran nombre dels seus pseudònims, durant la Dictadura de Primo de Ribera” [•••] “Però foren els homes de la famosa Comissió d’Acció Política de la Lliga Regionalista – els Cambó, Ventosa, Puig i Cadafalch, Duran i Ventosa, Abadal -, fou, sobretot, el primer director, Enric Prat de la Riba, el qui va donar al nou diari el seu to i el seu esperit polític, obertament polític. Home d’una gran intel·ligència i d’un excepcional patriotisme, Prat de la Riba donava al diari l’orientació política que li semblava més adient per tal de aconseguir els seus ideals. L’any 1902, amb motiu de les agitacions promogudes al Migdia de França pels vinaters, La Veu de Catalunya va publicar una informació dels actes dels “vignerons” exaltant la unitat de la llengua i de pensament dels catalans d’un i altre vessant de la serralada pirinenca. L’autoritat governativa va considerar delictiu l’article i ordenà el processament del seu autor. Enric Prat de la Riba va assumir-ne la responsabilitat i fou detingut el dia 1 d’abril, i empresonat. Aquesta detenció va promoure un intens moviment polític i social, i el nombre de les visites al director de La Veu de Catalunya fou considerable, fins que l’autoritat judicial, davant de l’estat de salut de Prat de la Riba, autoritzà que passés al seu domicili, el dia 7 d’aquell mateix mes. Una altra campanya de premsa, un parell d’anys abans, havia provocat la suspensió del diari. Això feu que amb el fàcil recurs d’aquella època, sortís el 22 de maig de 1900 La Creu de Catalunya i el 8 de juliol el Diari de Catalunya, fins el 13 de març de 1901, que tornà a sortir La Veu de Catalunya. Val a dir que, durant aquest període, la numeració del diari suspès s’enllaça amb la dels seus substituïts, i del número 500, del 21 de maig, passa al 778, del 13 de març següent. L’Assemblea de Parlamentaris de l’any 1917 provocà una altra suspensió governativa de La Veu de Catalunya. [•••] “Per posar-se en comunicació amb el seu país, els parlamentaris no tingueren altre remei que fer ús de la clandestinitat. Els parlamentaris republicans publicaren els Boletines de Informació que sortiren a Barcelona amb el peu d’impremta a Teruel; els nacionalistes publicaren le Fulles numerades que tan enorme difusió tingueren. [•••] Enric Prat de la Riba, president de la Diputació de Barcelona des del 1911, president de la Mancomunitat de Catalunya des del 6 d’abril de 1914, fundador de l’Institut d’Estudis Catalans, moria a Casterterçol el 2 d’agost de 1917 i era enterrat a Barcelona dos dies més tard, en una magna manifestació de dol. [•••] Com tota la premsa que podia ésser considerada de dreta, La Veu de Catalunya va veure, el 20 de juliol de 1936, incautada la seva redacció i la seva impremta. Va continuar sortint, però, des del número 12.511, amb el subtítol “Diari de l’Autonomia i de la República”, el qual, en el número 12.559, esdevé “Diari Antifeixista – A.I.T.”. Aquest darrer avatar no duraria gaire. En el núm. 12.651, amb data de 8 de gener de 1937, la redacció s’acomiada dels lectors amb la següent nota, publicada amb lletres destacades: “La Veu de Catalunya suspèn la seva publicació per manca de primeres matèries”
 No podem acabar aquest estudi de la Veu de Catalunya sense recordar que durant molts anys publicà, demés de la del matí, una edició de vespre, i que aquesta dugué el títol, de l’1 de maig de 1923 fins el 31 de desembre de 1934, que deixà de publicar-se, de La Veu del Vespre.
 (pàgs.156 a 164)*

Setmanari: De **Lluís Solà i Dachs**

l'11-I-1891 al 25-
XII-1898

Diari: De l'1-I-
1899 al 8-I-1937

“Setmanari, literari i polític i feia constar en el seu primer número que tenia per objecte “despertar la consciència del poble català”.

“Diari d’avisos i notícies”. A partir del núm. 778: “Diari català d’avisos i notícies”. Des del núm. 12.511: “Diari de L’Autonomia i de la República”. Des del núm. 12.559: “Diari antifeixista controlat pel Comitè Obrer” i des del núm. 12.571 fins al final: “CNT-Diari antifeixista- AIT”
“La capçalera era un dibuix de Lluís Domènech i Montaner i es va mantenir durant tota la vida del diari”.

“Els promotors van ser: Enric Prat de la Riba, Josep Puig i Cadafalch, Narcís Verdaguer i Callís”.

“Els directors: Enric Prat de la Riba, Josep Morató i Grau, Joaquim Pellicena i Camacho i R. D’Abadal i Vinyals”.

[•••] A causa d’un article editorial, el diari va ser suspès des del 21 de març del 1900 fins el 13 de març de 1901.

Durant aquest període fou substituït per “La Creu de Catalunya” i per “Diari de Catalunya”. El 12 de juliol de 1917, a causa de l’Assemblea de Parlamentaris, fou suspès novament fins el 26 del mateix mes. Per no deixar el públic sense informació en aquells moments tan tensos, va sortir amb els noms de “Baluart de Sitges” i “Costa de Ponent”, de Vilanova i la Geltrú”.

El dia 6 de maig de 1934 va publicar-ne un de titulat “La Veu del Diumenge”, subtítulat “Suplement gràfic de La Veu de Catalunya”. [•••] Era venut conjuntament amb el diari. Reproduïa contes, articles i una doble pàgina central de fotografies. En el primer número hi havia articles de Rafael Benet, Manuel de Montoliu i Lluís Bertràn i Pijoan. No va sortir gaires diumenges. (pàgs. 39 i 40)

Setmanari: De **Joan Givanel i Mas**

l'11-I-1891 al 25-
XII-1898

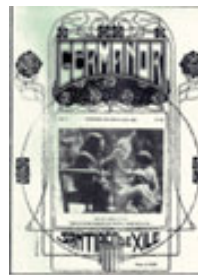
Diari: Del 9-I-
1899 al 31-XII-
1925

“Setmanari popular”. [Capçalera il·lustrada-decorativa amb el títol de la publicació i el lema: “Pro aris et focis”]

“En la carta que endreça Mn. Jaume Collell a En Narcís Verdaguer i Callís, intitolada “Plan de campanya” llegim el que es proposa que “sia verament nostre periódich La Veu de Catalunya. Tota noble aspiració aquí deu trobar-se; tota necessitat del país aquí ha de tenir son echo; tota manifestació de vida regional aquí ha de ser aplaudida y encoratjada, tota nota y tot accent de patriotisme aquí ha de vibrar per repercutir poderosament en lo cor dels bons patricis”. “Tenia una secció doctrinal i una literària. La primera és la més important, per la transcendència que la seva escola tingué en el catalanisme polític. El director fou el ja esmentat Verdaguer Callís, i entre els col·laboradors s’hi veuen els noms de Mn. Verdaguer, Mn. Jaume Collell, Moliné Brasés, Farnés, Puig i Cadafalch, Rubió i Ors, Sardà i molts altres. En F. Cambó, els darrers anys hi escrivia assiduament.”

Subtítol: “Diari de avisos y noticias” (Des del núm. 778) “Diari català, d’avisos, notícies i anuncis”

“En l’article editorial ens diu, que aspira “á ser ressó fidel del sentiment y del pensament de Catalunya... desitjem per Catalunya homes formats en l’embat de la lluita social y no utopistas, no esperits jacobins criats ab dogmatismes... Hem de combatre, donchs, las invasions del Estat en la vida social y en la privada, y treballar per tornar lo moviment y la vida als organismes naturals de la societat... en quan á la organització del Estat, hem de lluytar per transformarla, á fi de que mantenint la seva unitat pera la gestió dels interessos comuns á todas las regions d’Espanya, quedi la nacionalitat catalana ab plena llibertat d’acció pera organitzar-se y seguir los seus interessos.” “Aquesta publicació abans va ser setmanari i el 28 de desembre de 1898 se li va donar autorització per a ésser diari. Ha fet múltiples campanyes en defensa dels seus ideals, ha sofert denúncies i suspensions; fins la seva redacció fou assaltada en novembre de 1905. És el portaveu de la “Lliga Regionalista” i per les seves pàgines hi hem vist articles dels seus capdavaners, Abadal, Cambó, Durán i Ventosa, Prat de la Riba, Puig i Cadafalch, Ventosa i Calvell i molts altres. Qui examini la descripció bibliogràfica d’aquesta publicació observarà que del 21 de maig de 1900, núm. 500, passa al 13 de març de 1901, núm. 778; això es deu a què considera inclosos en la numeració, tots el números en què va sortir, essent sospesa La Veu, amb el títol de La Creu de Catalunya i Diari de Catalunya; també observarà que de l’any II, salta al XI; és que des de llavors compta els anys de publicació de La Veu de Catalunya revista”.
(pàgs. 201 i 202), (pàgs 236 a 238)

Germanor

Del 15-IX-1912 al 1962
Torrent i Tasis

“Periòdic quincenal de la Colectivitat Catalana”. Des del núm. 80: “Periòdic quincenal de la Col·lectivitat Catalana”. Des del número 294: “Revista mesadera orgue de la Col·lectivitat Catalana de Xile”. Més endavant: “Revista dels catalans de Xile”. [•••]

“Revista quinzenal (més endavant serà mensual i al capdavant sortirà cada dos mesos), degana de les revistes que sortien a Amèrica fa uns quants anys”

A l'article "Nostres propòsits", llegim que la publicació d'aquest periòdic "no té per objecte l'escissió de la Colònia ni menys pretensions de formar cisma d'ella, ans al contrari, ens mou a tots un fondo sentiment de solidaritat envers els demás grups y representacions qu'en aquestas terras aixecan ben alta la mil voltas gloriosa bandera espanyola, sens que això impliqui l'abdicació de nostres ideals autonòmichs dins d'Espanya... No obstant... procurarem restar allunyats de tota política y esmersarem nostres energies en bé de l'art y literatura catalana". L'arribada a Xile, l'any 1940, d'un nodrit grup d'intel·lectuals catalans, donà un nou impuls al vell periòdic i el convertí en una revista literària de primera categoria. El director era Joan Oliver [•••] La importància de Germanor en els anys 1940-1962 (en aquest darrer any i amb el número 606 celebrava la revista els seus cinquanta anys) ha estat, no sols de mantenir viu el contacte i la unió entre els catalans residents a Xile, sinó la d'haver suscitat tot d'iniciatives editorials i culturals, com l'editorial "El Pi de les Tres Branques", que donà al públic català obres de Josep Carner, Carles Riba, Joan Olivé. ... [•••] Cal esmentar també la publicació d'un número especial, el 560, de gener-febrer 1951, titulat Cataluña i redactat tot ell en castellà, destinat a donar a conèixer al públic xilè i en general a tot Amèrica la veritable realitat de la vida catalana, en totes les seves formes, amb articles de Manuel Serra i Moret, Josep Pallach...[•••] També hauríem de destacar, entre altres números especials, el dedicat a Antoni Rovira i Virgili en ocasió del seu traspàs, amb interessants articles sobre la vida i l'obra del gran periodista mort a Perpinyà l'any 1949" (pàgs. 651 i 652 Vol.II)

Del 15-X-1912 al XII-1925
Givanel i Mas

“Periòdic quincenal de la colectivitat catalana” (Des del núm. 80) “Periodic quincenal de la col·lectivitat catalana” (Des del núm. 294). “Revista mesadera orgue de la Col·lectivitat Catalana de Xile”. [Capçalera tipogràfica]

En l'article "Nostres propòsits" llegim que la publicació d'aquest periòdic "no te per objecte l'escissió de la Colonia ni menys pretensions de formar cisma d'ella, ans al contrari, ens mou a tots un fondo sentiment de solidaritat envers els demás grupos y representacions qu'en aquestas terras aixecan ben alta, la mil voltas gloriosa bandera espanyola, sens que això impliqui l'abdicació de nostres ideals autonomichs dins d'Espanya... No obstant... procurarém restar allunyats de tota política y esmersarém nostres energies en be de l'art y literatura catalana". (pàg. 432 Vol.II)

Publicacions Locals Catalanes

El Dia

Del 8-IV-1918 al 14-IX-1925 **Joan Givanel i Mas**

“Local Terrassa”, “El lema d’aquesta publicació literària, és: “Tot per Catalunya”, “Publica pàgina literària”

En l'article “Deus vos guard”, ens diu que: “El nostre propòsit, es conquerí l’opinió terrassenca a fi que deixi de ser una nota discordant en el concert general dels pobles de Catalunya... Catalanitzar el nostre districte per mitjà del diari netament nacionalista”. (pàg. 476)

Del 8-IV-1918 al 1936 **Joan Torrent i Rafael Tasis**

“Local Terrassa”, Tenia per lema: “Tot per Catalunya”, “El Dia publicava una pàgina literària notable.”

“Era la més important publicació, des del punt de vista polític, cultural i literari, que hagi sortit a Terrassa”. [•••] Aquesta publicació es proposava, segons deia l'article “Déu vos guard”, del primer número: “Catalanitzar el nostre districte per mitjà del diari netament nacionalista.” Va sortir fins a 1936, defensant l’ideari polític d’Acció Catalana Republicana, i pel desembre de 1936 inicià una segona època, com a Òrgan del Partit Socialista Unificat - Radi Terrassa”.

[•••] “La segona època de El Dia, de durant la guerra, té numeració nova, però continua els anys de la primera època.” (pàgs. 120 i 121)

Del 8-IV-1918 al 22-I-1939 **Josep Mª Huertas i Claveria**

a partir del 2-III-1927. “Diari de Terrassa”; a partir del 21-VIII-1936, “Diari catalanista republicà”; a partir del 9-XII-1936, “Òrgan del Partit Socialista Unificat (Radi Terrassa)”.

“Idioma català”. “Tendència catalanista republicana; durant la guerra, òrgan del PSUC”

“Diari polític i cultural de caire nacionalista. Va defensar successivament les polítiques de la Lliga i d’Acció Catalana. La gestió del diari va canviar el 9 de desembre de 1936, en fer-se’n càrrec el PSUC. Fins va interrompre la numeració, que va tornar a començar amb el número 1 (i la indicació II època), però mantenint la numeració anual (any XIX).” (pàg. 352)

Del 8-IV-1918 al I-1939 **Joan Manel Oller i Foixench**

“En una primera etapa va ser portaveu del catalanisme egarenc per passar després, en el període de la Guerra civil a dependre del PSUC.”

“Va ser una de les publicacions de més prestigi de l’època.” [•••] “Es va enfrontar amb Crònica Social per aspectes relacionats amb la Mancomunitat i el catalanisme.” [•••] “L’any 1918 presentava un panorama periodístic com poques vegades s’ha repetit a aquesta ciutat. Naixien El Dia, La Lucha Electoral, Renovación, La Voz de la Comarca, La Acción, i Tarrasa. Hi havia tres diaris la qual cosa representava un diari per cada 10.000 habitants”. (pàg. 88)

Setmanari català

Del 25-IX-1890 **Joan Givanel i Mas** "Local Manresa" (Capçalera mixta, amb l'escut de
al 19-XII-1895 Catalunya i el lema: "Fe i Pàtria")

"Publicació dirigida per En Lluís Espinalt i Padró, i més tard per N'Oleguer Miró. A més dels articles de literatura, folklore, història, etc., i poesies, s'hi veu una nodrida secció de "Noves". Era el portantveu de la Lliga Regional, de Manresa". (pàg. 193)

Del 29-V-1890 **Joan Torrent i Rafael** "Fe i Pàtria. Portaveu de la Lliga Regionalista de
al 25-XII-1897 **Tasis** Manresa"

"Aquest setmanari era dirigit per Lluís Espinalt i Padró i més tard, per Oleguer Miró. Publicava articles polítics, de literatura, folklore, història, etc., i també poesies, amb una nodrida secció de "Noves" de la població i la comarca." (pàg. 394)

Noticiero Mataronés

Del 26-VII-1894 **Josep Mª Huertas i Claveria** "Local Mataró", "Diario Independiente de Noticias, Avisos y Anuncios. Defensor de los Intereses de Mataró y su Comarca", "Sortia cada dia", "Idioma castellà", "Tendència política: independent, però sense estalviar atacs a les organitzacions d'esquerra"

"Primer diari aparegut a Mataró. Va néixer amb una clara voluntat comercial i informativa. Així doncs, és molt clar que no pot ésser adscrit a cap grup determinat ni, menys encara a cap corrent d'opinió, ni a cap tendència política." (pàg. 260)

Del 26-VII-1894 **Francesc Costa i Oller** "Local Mataró", "Diario Independiente de Noticias, Avisos y Anuncios. Defensor de los Intereses de Mataró y su Comarca", "Prensa informativa, diària en castellà".

"A Mataró: le faltaba un periódico diario (•••), algo que de calor al movimiento diario, a la iniciativa continua y al suceso menudo...; [•••] En una palabra: Un periódico mataronés y escrito para los mataroneses con toda la materia y todas las ventajas de los periódicos no mataroneses y ninguna de sus naderías ni ninguno de sus inconvenientes, "

"Així es presentava el primer diari mataroní que, pel que fa a la qüestió política, deixava ben clara la seva independència respecte a qualsevol partit: Nosotros no somos políticos, o, por mejor decir, intentamos ser eco de la política de todos.

Com a novetat presentava una compaginació bastant exòtica: la portada amb el logotips era a la pàgina quatre. Allà on generalment hi ha la pàgina primera hi havia la segona. I l'interior es repartia a les pàgines tres i quatre." [•••]

"La línia editorial seguia el principi proclamat d'independència, que no tenen en compte en tractar de les organitzacions d'esquerra com socialistes i anarquistes, contra els quals hi ha força articles. En aquest àmbit ressenyen d'una manera molt detallada l'execució de Santiago Salvador, autor de l'atemptat de Liceu, el novembre de 1894." [•••] "L'edició del diumenge era extraordinària, i la componien articles literaris i poemes d'autors locals com: José Mª Pellicer, Terenci Thós, Puig i Cadafalch, i d'altres. En aquesta secció es publiquen alguns escrits en català, així com nombroses il·lustracions i gravats.

Els redactors no signen amb el seu nom per la qual cosa ens són desconeguts, de tota manera a vegades hi ha algun nom de col·laboradors esporàdics, ressenyem els de Miguel Moliné i Mariano de Cavià.

El diari deixà de publicar-se per problemes econòmics." [•••] Antonio Viada y Viladesau en fou el director. (pàgs. 108 -109 i 110)

Del 26-VII-1894 **Joan Torrent i Rafael**
al IX-1894 **Tasis**

"El Noticiero Mataronés, va haver de plegar al cap de dos mesos d'haver sortit." (pàg. 56)

Lo Somatent

Del 15-VIII-1886 **Josep Mª Huertas i Claveria**
al 16-VII-1903

Primera època: [sic] “Diari regionalista”; “Diari regionalista y d’avisos y noticias”, a partir d’abril de 1887; segona època: “Diari catalanista d’avisos y noticias”
“Regionalista i catalanista”

“És el primer diari reusenc íntegrament català, no solament pel que fa a la llengua emprada, sinó també per la seva ideologia. El seu propietari i primer director va ser Pau Font de Rubinat”. [•••] A l’editorial del primer número s’exposa la ideologia del nou diari i s’explica perquè ha estat escollit aquest títol: No venim en so de guerra; no són belicosos los que’ns ha fet posar aquest títol a nostre periòdic, ha sigut únicament lo desitj de recordar una institució verament catalana que ha donat dies de glòria a nostra pàtria un dia en sent petita, avui petita sent més grant”.

[•••] “Lo Somatent té dues èpoques diferenciades: la primera fins a l’agost de 1901, i la segona a partir de setembre del mateix any, moment en què se’n fa càrrec la Lliga Catalanista. El nou programa que presenta la redacció és similar al de la primera època, si bé s’hi concreten més les reivindicacions polítiques. Les aspiracions de la nova redacció es troben en el manifest de la Unió Catalanista del 26 de març de 1897.

Informava amb objectivitat tant de les notícies d’abast general, com de les locals i comarcals, i disposava de corresponals a Barcelona, Madrid i, durant una curta temporada, a París i a Chicago.”

[•••] “Va publicar números extraordinaris dedicats a diades, persones i fets significatius per al regionalisme català.

[•••] “Va mantenir diverses polèmiques amb altres diaris locals, principalment amb Las Circunstàncies i amb La Autonomia. Entre el 25 de març i el 17 d’abril de 1897 va acollir el diari barceloní La Renaixensa, que havia estat suspès per ordre governativa, amb el títol de Suplement de lo Somatent.

A la fi de l’any 1902 el diari va començar a decaure i va anar perdent agressivitat fins arribar al 16 de juliol de 1903, data en què es va publicar l’últim número.” (pàgs. 225 i 226)

Del 15-VIII-1886 **Joan Givanel i Mas**
al 23-III-1902

“Local Reus”
“Diari regionalista y d’avisos y noticias. [Des de l’any 1902] Diari Catalanista d’avisos y noticias”.

Ens diu que el programa d’aquesta publicació “es ben conegut... Indiferents en política volem demostrar que cap partit polític pot salvar Catalunya.

La idea de partit suposa divisió y nosaltres aspirém a agrupar todas las forsas vivas del país catalá, pera treballar en pró del engrandiment y prosperitat de nostra patria...” I abans ens havia dit que “venim a defensar en nostra ciutat les idees regionalistas tiradas al vent desde la capital del principat”. Va deixar de publicar-se en juny de 1903. El propietari era En Pau Font de Rubinat; hi escrivién En Sebastià Torroja, Ramon Vidiella, Lluís Quer, Antoni Pasqual i molts altres”. Publicava fulletó (pàg. 327)

Del 15-VIII-1886 **Joan Torrent i Rafael Tasis**
al VI-1903

“Diari Regionalista y d’Avisos y Noticias. (Des de 1902: “Diari Catalanista d’Avisos y Noticias”

“Aquest diari, “el més important i batallador de tots els escrits en català que s’han publicat a Reus” havia estat fundat per Pau Font de Rubinat, el qual en fou propietari i primer director. A la redacció hi havia, demés, Salvador Vilanova, Eugeni Mata, que signava Berenguer d’Espuny, Martí i Folguera, Freixa i Martí, Ramon Vidiella, Antoni Pascual, Joaquim Borràs i de March, Sebastià Torroja, Santiago Llorens i d’altres. Era, aleshores, el periòdic de més circulació de Reus, puix que tirava sis-cents exemplars. Va tenir després, una certa decadència, a finals de del segle XIX, i pel setembre de 1901, uns quants joves, socis de la “Lliga Catalanista”, [•••] van reorganitzar-lo i en feren un diari independent, catalanista radical. Aquests homes l’aleshores [•••] president de la “Lliga Catalanista”, Marian Pellicer, l’escriptor i polític Pere Cavallé, Lluís Quer i Boule, el catedràtic Antoni Porta, Xavier Gambús, Andreu Anguera i altres. Van publicar-hi articles, en aquesta nova etapa, Bernat Torroja, F. Güell i Mercader, Francesc Gras i Elias, i correspondències especials, de Madrid, a càrrec de B. Santos i Vall, i de Barcelona, per Josep Aladern. Va publicar també en fulletó la novel·la “Crossbat”, original d’un dels seus constants redactors. Lo Somatent fou denunciat diverses vegades per les seves campanyes polítiques, i algun dels seus directors fou empresonat. Grau i Elias ens diu: “Els esforços dels organitzadors van decaure poc a poc i durant un quan temps va arrossegar una vida lànguida, per a desaparèixer de l’estadi de la premsa pel juny de 1903, després d’una campanya ruda, violenta i apassionada. (pàgs. 300 i 301)

La Costa de Llevant

Del 14-I-1894 al **Joan Torrent i Rafael** “Setmanari il·lustrat catalanista”
16-III-1902 **Tasis**

“Comença a sortir a Canet de Mar, tenia redacció a tots els pobles de la comarca i era imprès a Mataró. A la capçalera, amb un dibuix al·legòric de J. Comella, duia el següent lema del Dant: “Vergonya eterna a aquell que, despreciant son idioma, alaba lo dels altres.” [•••] “Va fer moltes campanyes de tipus patriòtic, tot propagant les seves idees, i el fet d’haver estat fins i tot suspès, l’any 1923, després de vint-i-nou anys de publicació, vol dir fins a quin punt sabé fer-se popular.” (pàg. 58)

“Periòdic regionalista quinzenal”, que des de l’any II se subtitulà “Periòdic regionalista” i des de l’any VII “Setmanari il·lustrat catalanista”.

“La Costa de Llevant pertanyia a la Lliga Regionalista i defensava la seva política. Demés, s’ocupava dels interessos de la comarca de Llevant i donava informació dels principals fets ocorreguts a l’esmentada comarca, amb corresponsals a Sant Vicenç de Llavaneres, Caldetes, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Canet de Mar, Sant pol de mar, Calella, Pineda, Malgrat, Blanes i molts altres. És la publicació més notable de la Costa de Llevant, com a contingut polític i també com a duració. Sembla que va sortir fins el 16 de març de 1902, és a dir, més de vuit anys seguits. Tot i que generalment la direcció era a Sant Pol i l’administració a Canet, hi hagué temporades que la redacció era també a Canet i àdhuc a Mataró. La Costa de Llevant fou fundada i dirigida per Francesc Serra.” (pàg. 84)

Del 14-I-1894 al **Joan Givanel i Mas** “Comarcal Maresme” “Setmanari il·lustrat catalanista.”
17-XI-1918 [Des de 1918] Setmanari Degà Catalanista”.

“Aquest setmanari va començar a sortir a Sant Pol de Mar al 14 de gener de 1894, i en publicar-se a Canet el 10 d’octubre de 1908 va continuar la numeració anyal correlativa seguint com sempre amb numeració nova el començament de cada any.”

“Publicava correspondència de tots els pobles de la Costa de Llevant i era un periòdic defensor dels interesos de la comarca en general y de cada un dels seus pobles en particular”. “El dirigia En Marian Serra i Font”. [•••] Segons una nota facilitada per en Francesc X. Serra, fill del fundador, l’època que va publicar-se a Canet, és del 10 d’octubre 1908 al març 1922. (pàgs. 36 i 37)

Del 1894 al 1925 **Francesc Costa i Oller** “Periodich Regionalista”, “Setmanari Il·lustrat Catalanista (gener 1897)”

“D’aquest setmanari no se’n conserven massa exemplars per la qual cosa les indicacions de la durada, col·laboradors, i la mateixa anàlisi és feta damunt un volum escàs dels números publicats al llarg de trenta-un anys. Una altre qüestió prèvia és relativa al mataronisme de “La Costa de Llevant” que tradicionalment es cataloga com a publicació local. Però es tracta de la primera revista comarcal del Maresme. A la portada ja ho indica: No hi ha cap poble preferit. Lo periòdic és de la comarca y per això s’anomena “La Costa de Llevant”. [•••] “De tota manera seguin el costum la ressenyem, ja que publica gran quantitat d’informació de la ciutat, i era impresa també a Mataró. En el primer número de l’any 1897 la redacció al article “Nostre Programa”, dóna la seva posició davant els fets polítics del moment, i els fonaments de la seva ideologia: Dèu ajudarà, perquè la causa de la Pàtria és la causa de Déu. Sóm i volem ésser catalans; per això estímem Catalunya, ab lo mateix amor que sent lo bon fill envers a sa mare. I l’estímem perquè la raó natural nos diu que hi tenim obligació, i perquè ens hi sentim inclinats al veure-la faltada d’aquelles llibertats que un jorn la ferem poderosa i d’aquella felicitat que fou l’admiració del món. Volem per Catalunya tota la llibertat e independència que sia possible dintre l’Estat Espanyol”... [•••] “Com queda explícit en el fragment anterior, el setmanari tenia com a propòsit donar a conèixer i propagar els ideals del catalanisme i, també, fer la crítica del sistema polític bipartidista. A les seves pàgines es dona suport i es fa propaganda dels moviments catalanistes de la dreta que giren a l’entorn del “Centre Nacional Català”, la “Unió Catalanista”, i la “Lliga Regionalista”. També de les plataformes electorals d’ocasió com la “Solidaritat Catalana”.

“La suspensió de les garanties constitucionals va fer que en alguns períodes el setmanari hagués de patir la censura governativa o militar i, conseqüentment, deixar de publicar aquells articles considerats massa estridents. Els darrers anys tenim constància que la seva vida era migrada, i que ja no tenia la bona acollida i popularitat dels primers temps. De tota manera va ser necessari el règim d’excepció de la Dictadura per acabar amb la seva edició. La premsa de l’època es fa ressò d’aquesta imposició governativa.” (pàgs. 110 -111-112 i 113)

El Semanario de Mataró

Del 3-VI-1883 al **Francesc Costa i Oller** “Premsa informativa catòlica”, “Setmanal”, escrita en castellà. “Tenia una contingut general de tipus religiós”
25-V-1895

“El caràcter polèmic de molts articles va fer que mantinguessin dures controvèrsies sobre afers dogmàtics. El tema religiós el tractaven amb notícies de tota mena sobre el culte local. I d’altres d’intenció més ampla: pastorals del Papa, notes de divulgació catòlica, etc. Els anatemes més durs els varen rebre les escoles laiques, els esperitistes i els maçons. Un altre aspecte era el format pels articles divulgatius, de temàtica molt àmplia, sempre buscant la formació del lector i la curiositat de la notícia. D’àmbit literari ho són poemes d’escriptors com Verdaguer, Costa i Llobera.. i dels mataronins Puig i Cadafalch i Terenci Thós.

L’estructura seguia la d’altres publicacions, amb els apartats de religió, gasetilla, anuncis, metereologia, etc. És remarcable que les notes informatives d’interès local hi tenen un lloc i un tractament destacat.

Va deixar de publicar-se en haver arribat a un acord amb el “Diario de Mataró” per editar conjuntament un nou títol “Diario de Mataró y la Comarca”. La redacció s’acomiadava amb aquestes paraules: La causa principal que nos mueve a desaparecer transformándonos, es el acelerado pulso con que vive la actual sociedad; la vida agitada que a todos nos arrastra y precipita y que exige en el [sic] acción del periódico mayor vigor, más eficacia y por lo mismo un esfuerzo más continuo que no puede conseguirse con una edición semanal”. (pàg. 84- 85 i 86)

Del 3-VI-1883 al **Joan Givanel i Mas** “Local Mataró” “Publicació de marcadíssim caire cultural; inseria articles d’història i literatura”
25-V-1895

“S’hi veuen treballs de Terenci Thos i Codina, Mn. Jacint Verdaguer, Josep Puig i Cadafalch, Guillem Tell i Lafont i molts altres” (pàgs. 215 i 216)

Del 4-VI-1883 al **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Local Mataró”, “Revista informativa de text castellà.”
25-V-1895

“Tot i ésser una revista informativa de text castellà publicà poesies i articles en català, entre els quals trobem signatures de Terenci Thos i Codina i Josep Puig i Cadafalch, dos mataronins il·lustres, però també de mossèn Jacint Verdaguer, Guillem Tell i Lafont i molts altres. Publicava estudis de literatura i d’història.” (pàgs. 60 i 61)

Diari de Mataró i la Comarca

Josep Mª Huertas i Claveria

A Huertas estan junts Diario de Mataró, Diario de Mataró y la Comarca (pàgs. 261 i 262)

De l'1-VI-1895 al 30-X-1919 **Francesc Costa i Oller** “Local Mataró”, “Diario de avisos y noticias”
“Premsa informativa diària en castellà”

“Separados de toda idea política, sólo atentos a la prosperidad moral y material de esta fértil y populosa comarca, el “Diario de Mataró y la comarca” ve a: luchar por la justicia y la verdad; fomentar el bien y combatir el mal”.

“Aquest és el títol mataroní que ha tingut una durada més llarga en nombre d'exemplars editat. El seu origen és la fusió del periòdic tradicionalista “El Semanario de Mataró”, i el diari conservador “Diario de Mataró”. Els propòsits d'independència queden convertits, ja de bon començament, en una ideologia clarament conservadora, situada a la dreta dels partits del sistema. De tota manera en els períodes electorals criden els votants a donar suport al partit dirigit per Cànoves del Castillo.” (pàgs. 117 i 118)

Del 1919 al 31-V-1920 **Joan Givanel i Mas** “Local Mataró”, “D'Avisos i notícies”

“Publicació defensora dels interessos locals.

Es veu, pels ideals que propaga, que és continuadora de La Nau. Segueix la numeració de El Diario de Mataró; per això figura com els anys XXV i XXVI de la seva publicació.” (pàg. 226)

Del 31-X-1919 al 31-V-1920 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Local Mataró”, “D'Avisos i Notícies”

Aquest diari substituï al Diario de Mataró y su Comarca al catalanitzar-se. “Era l'any XXV de la seva publicació, i va continuar aquest compte de la seva edat, així com la numeració No sabem si el canvi de llengua fou perjudicial a la publicació, el cert és que ja només va durar fins al número 7720 del diari. Aquest era més aviat modest de conjunt i de presentació.” [•••] “Aquest diari era, com el seu predecessor castellà, defensor dels interessos locals, amb un matís catalanista accentuat.”

(pàgs. 56 i 57)

Diari de Mataró

Del 2-III-1895 al **Josep Mª Huertas**
22-VII-1936 **Claveria**

“De avisos, noticias y anuncios”, “De avisos y noticias” (a partir de l’1 de juny de 1895); “D’avisos i notícies” (a partir del 31 d’octubre de 1919); sense subtítol a partir de 1923.
“Sortia cada dia excepte entre 1920 i 1923)”.

“Aquest diari, continuador sense interrupció, amb nou títol i numeració, del Noticiero Mataronés (el primer número del Diario es va publicar l’endemà d’haver sortit l’últim del Noticiero, i era fet a la mateixa impremta) va registrar, en els seus 40 anys d’existència, diverses vicissituds empresarials.

Al cap d’un any d’haver sortit, va tancar de manera teòrica el 30 de maig de 1895, per donar pas l’endemà mateix a un altre diari fet també a la mateixa impremta que els altres dos i amb idèntiques característiques. L’única cosa que va variar va ser la capçalera i la numeració, que començà de nou. El motiu del canvi, en aquesta última ocasió, va ser la fusió entre els editors del Diario de Mataró i els carlins d’El Semanario de Mataró per crear un nou mitjà unificat.

L’any 1900 recuperà el nom de Diario de Mataró i entre agost i octubre de 1918 va deixar de sortir, després d’uns anys de progressiu decandiment. Quan ho va tornar a fer va ser amb un format més petit. Al cap d’un any, una nova empresa –els editors del setmanari barceloní La Nau- va fer-se càrrec del diari per editar-lo en català i li va tornar a canviar el nom, però aquest cop sense interrompre la numeració. El 5 de juny de 1920 va morir temporalment com a diari en tornar a canviar el nom –i aquest cop també la periodicitat- però no la numeració, per convertir-se en el Setmanari de Mataró i la Comarca, i cinc mesos després, el 5 de novembre de 1920, va convertir-se en bisetmanal, amb el nom de Mataró i la Comarca, i mantenint la numeració original.

Va morir com a bisetmanari el 3 de març de 1923, i dos dies més tard reapareixia com a diari, un altre cop amb el nom de Diari de Mataró i numeració nova, de la mà d’una nova empresa propietat d’Antoni Marfà i Josep Viladevall, amos també de la impremta on el diari es tirava. De fet, l’últim número és el que correspon al 18 de juliol de 1936, encara que el dia 22 en va sortir un altre amb la mateixa capçalera però ja editat pel comitè que es va incautar de les instal·lacions i que les faria servir, a partir de l’endemà, per editar el diari Llibertat. Després de la guerra s’hi faria el trisetmanal Diario de Mataró”.

“Luis Viladevall y Malgà va ser el director, fins que canvia el nom pel de Diario de Mataró, el 1900, moment en què pren la direcció Salvador Llanas y Rabassa; el 1927 passa a Marçal Trilla i Rostoll.”

“Fins l’octubre de 1918, era en castellà. Els dimarts publicava una Fulla Catalanista, en català dirigida per Terenci Thós i Codina, fins a la seva mort el 1903. Hi van col·laborar, entre d’altres, Prat de la Riba, Puig i Cadafalch i Lluís Duràn i Ventosa. A partir d’octubre de 1918, el diari es publica totalment en català.” “Mentre es va publicar en castellà, la tendència política del diari era conservadora, en les campanyes electorals feia campanya a favor del partit de Cánovas del Castillo. Quan es va convertir en diari català, va donar suport a la Lliga. Els anys de la Dictadura va adoptar una actitud possibilista, però no claudicant, i el març de 1930 va publicar el manifest d’Acció Catalana i es va mantenir fins a la seva desaparició en l’òrbita d’aquest partit i de la Lliga, però dintre d’una línia general d’independència editorial. A les eleccions de febrer de 1936 va fer una intensa campanya a favor de la candidatura del Front Català d’Ordre. (pàgs. 261 i 262)

Del 5-III-1923 al **Francesc Costa i Oller** "Publicació informativa diària, en català"
22-VII-1936

"El Diari de Mataró no serà polític. Estimem molt la nostra independència per a consentir de junyir-nos sota la tralla dels carreters de la política [•••]. Ens esforçarem en fer que cadascú pensi amb el seu propi cervell, amb tanta independència com volem que tingui aquest Diari que amb amor de pares lliurem avui al públic mataroní."
*"El Diari surt a la llum mig any abans del cop militar de Primo de Rivera, i té poc temps per exercir la voluntat democràtica i de independència proclamada al manifest inicial. El desig de no junyir-se als polítics de cap mena el deixen de banda el mes d'abril de 1923 quan donen suport a Antoni Marfà, candidat per la coalició catalanista. Aquest, junt amb Josep Viladevall, eren cofundadors i propietaris del Diari i de la Impremta Minerva, lloc on s'imprimia." [•••] "L'ambient polític del país s'anava enrarint pas a pas, i el perill d'involució el pressentia tothom. El mateix Diari havia publicat sota el títol de "S'apropa la tempesta", un editorial que es feia ressò de la impossibilitat de continuar la crisi social i política, i el perill al qual havien dut les institucions corrompudes. Quan Primo de Rivera proclama la Dictadura, el Diari, com tots els altres mitjans d'informació, publica el manifest del general al país. [•••] De tota manera el Diari va patir el rigor de les censures militar i governativa. [•••] El Diari sota les pressions del moment va veure retallada la seva línia catalanista, i es va dedicar a tocar els temes culturals, els relatius a Mataró, la literatura, el noticiari mundial, i tota mena d'articles sense connotacions massa problemàtiques. Però malgrat la censura a vegades incloïa col·laboracions en què es feia la crítica al règim." [•••] "El gener de 1930 publica el següent editorial: Ha caigut la Dictadura i ha estat ben evident que l'opinió, àdhuc la massa anònima, ha respirat com si s'esbatanessin totes les finestres i entrés l'aire pur de la llibertat (•••) la preparació d'eleccions ha d'ésser feta tornant-nos el ple ús de tots els drets. Llibertat d'expressió, principalment per a despertar de nou en el poble abaltit la fe en els ideals que li són més cars." [•••] De cara a les eleccions d'abril de 1931 la posició del Diari és de neutralitat. Tot i el seu suport indirecte a Acció Catalana mantenen l'actitud editorial independent, que anirà evolucionant cap a positures més conservadores en la mesura que el govern de la república s'enfronta amb la religió catòlica, i els interessos de les classes benestants. [•••] "De cara a les eleccions de febrer de 1936 el Diari va fer una intensa campanya a favor de la candidatura del "Front Català d'Ordre", en la lluita contra el "Front Popular". I durant els mesos que precediren la confrontació va prendre un caràcter polític total." [•••] "Quan els resultats electorals varen donar el triomf al "Front Popular" el diari va reprendre el seu caràcter informatiu, i va fer crides a l'entesa entre vencedors i vençuts, denunciant els propòsits socialistes, comunistes i anarquistes de radicalitzar el govern d'Azaña." [•••] "El 18 de juliol de 1936 el número va sortir normalment i informava a tercera pàgina, d'una manera poc rellevant, de la sublevació militar al Marroc. El següent número apareix el dimecres 22 de juliol, i sota el títol de "Visca la República" informa dels fets de la revolta a Mataró i Barcelona, amb notes de la situació a la resta de l'Estat. Però aquest darrer exemplar no el va editar la redacció normal del Diari." [•••] "Amb la incautació va canviar també el nom del Diari que a partir del 23 de juliol es va anomenar "Llibertat"
Els directors eren Salvador Llanas i Rabassa i a partir del 1927, Marçal Trilla i Rostoll. (pàgs. 196 i seg.)*

Del 5-III-1923 al **Joan Torrent i Rafael** "Local Mataró". "Tenia un matís catalanista
22-VII-1936 **Tasis** accentuat."

*"De bell començament, Diari de Mataró defensà els ideals d'Acció Catalana i més endavant, sense renunciar a un catalanisme doctrinal, se n'apartà per tal d'accentuar el seu matís catòlic"
Josep Mª Huertas Claveria
Fou director del Diari de Mataró durant molt de temps l'escriptor mataroní Marçal Trilla i Rostoll. Un altre dels periodistes que donaren to i caràcter al diari fou Julià Gual. [•••] "El Diari de Mataró tingué moments de gran volada i era un quotidià de la tarda realment posat al dia, amb seccions de notícies de tot el món, collides a darrera hora i amb un equip de col·laboradors forans triats entre les plomes més il·lustres de país. Mai més el periodisme local es manifestà amb aquella empena. [•••] L'últim número que va publicar fou el 3868. Deixà d'ésser publicat a conseqüència dels fets revolucionaris del 19 de juliol del mateix any. El Comitè Antifeixista de Mataró va incautar-se de la impremta "Minerva" i del diari que hi era imprès, el qual continuà sortint, però amb un altre títol. Aquest títol fou Llibertat. (pàg. 57)*

Del 5-III-1923 al **Joan Givanel i Mas** "Local Mataró"
31-XII-1925 "Publicació catòlica catalanista i defensora dels interessos de la Comarca" (pàg. 229)

El Vallès Nou

Del 1912 al 1918 **L'Arxiu digital de Granollers. Premsa digitalitzada**

“Diari regionalista de Granollers”

Nostre programa. Ab EL VALLÉS NOU, venim a fer activa propaganda del programa autonomista per la "Lliga Regionalista" sostingut y ab eloqüència defensat per en Cambó en el Parlament y en les conferencies de Girona y Saragossa, En lo que respecta a la política local, nostre programa s'inspirarà en el desitg de normalisar l'administració municipal y empènyer aquelles reformes sense quina implantació nostra vila no sortiria may del estat de postració y enderriment en que's troba.

No hem de ser motiu de recels: no tractem de fomentar divisions entre'ls vallesans, perquè no venim a la vida engendrats per l'odi, sinó inspirats per l'amor.

Volém fer feyna positiva, per això no ens rebaixarém may entaulant lluites xorques d'odis personals que rebaixan y denigran; deixarém de banda y no farem cas a qui volgués fernos cambià de camí.

Volém lluitar sense ferir, véncer sense que amargui jamay nostra victoria 'l recort dolorós d'haver causat dany, volém atraurer al entorn de nostra bandera a tots els homes de bona voluntat, als qui desitjin la regeneració de nostra

Vila y el progrés del Vallés en general.

Treballarém per enrobustir energies, per ajudar iniciatives, quan aquestes s'encaminin al progrés y desenrotllo de la vida de nostra comarca, per això havém batejat a nostre periódich ab el nom de EL VALLÉS NOU.

Acabém enviant un cordial saludo a nostres companys en la premsa, particularment a la Vallesana y local, que'ns trovarán a son costat, sempre que del bé de Granollers y de la comarca Vallesana's tracti

Publicacions tècniques i especialitzades

Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa

Del X-1911al III- **Joan Givanel i Mas**

1915 (primera
època). "Arxiu
d'Estudis del
Centre
Excursionista de
Terrassa"

Del VII-1919 al
XII-1925
(segona època).
"Arxiu del
Centre
Excursionista de
Terrassa"

"El propòsit dels que fan aquesta publicació, és el de donar a conèixer els aspectes científics, històrics, filosòfics folk-lòrics, etc., de Terrassa, i "fomentar y encarrilar entre'ls joves de bona voluntat...ab fretura de saber, l'estudi integral de la nostra localitat"' (pàgs. 472 i 478. Vol.II) Al quadre consta que PiC ho va escriure el 1932. De totes maneres aquest Arxiu es va crear el 1910 i existeix a l'actualitat.

Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya

Del I-1891 al XII- **Rafael Tasis i Joant** “Primer trimestral, després mensual”.
1925 **Torrent**

“El primer número manifesta que és continuador de les revistes que publicaven les dues entitats dissoltes (el Butlletí de l’Associació d’Excursions Catalanes i L’Excursionista) i que ve a “prendre part en la actual creuada catalana en lo pacífich terreno del folklore y de las ciencias naturales, históricas y geográficas, apartats del camp de las brillants qüestions polítiques, mes no per això indiferents a quant se refresca al millorament, en tots sentits y condicions, d’aquesta terra que tant estimem”. [•••] L’any 1926, s’encarregà de l’edició del Butlletí l’Editorial Tàber, que modificà el títol de la següent manera: Butlletí Excursionista de Catalunya, i continuà publicant-lo mensualment. “Gràcies a l’actuació del “Centre” i als esforços dels qui s’encarregaren de la publicació del Butlletí, hem pogut facilitar als nostres historiadors extenses monografies de monuments, poblacions i comarques, els geòlegs i geògrafs han tingut estudis complets i detallats de les terres catalanes; els folkloristes han reunit interessants materials de cançons, danses i narracions populars; els fotògrafs i els dibuixants han acumulat un repertori de les bel·leses artístiques i naturals de la terra, i aquell afany d’investigació ha permès que la nostra generació pogués conèixer pam a pam tot Catalunya.” (pàgs. 308 i 309)

Del I-1891 al XII- **Joan Torrent i Martínez** “Començà essent trimestral, però, a partir del 1898
1938 es convertí en mensual”.

*“Fou fundat pel Centre Excursionista de Catalunya”. [•••]” Les pàgines d’aquest Butlletí han publicat interessants treballs històrics i monografies de les comarques de Catalunya. Recordem alguns autors d’aquests treballs: Daniel Girona i Llagostera, Ramon N. Comes, Jaume Massó i Torrents, Josep Gudiol, pvre., Cèsar August Torres, Ceferí Rocafort, Norbert Font i Sagué, Francesc de B. Maspons i Labrós, Oleguer Miró i molts més”.
Del Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, n’han sortit 523 números. (pàg. 95)*

Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans

Del 1907 al 1995 **Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives**

“Des que fou creat, el 1907, l'Institut tenia fixat tot un programa de publicacions. Així ho veiem en els textos fundacionals: «L'Institut cuidarà de publicar en volums separats, de la mateixa mida, els texts, memòries, col·leccions y tot lo que estimi d'importància y útil divulgació, y, a demés, monografies curtes, documents aïllats y treballs menuts que poden constituir l'objecte d'un anuari o de qualsevol altra publicació periòdica» (Dictamen acord aprovat per la Diputació Provincial de Barcelona el 18 de juny de 1907). Des de bon començament, hom establí que es publicaria un anuari, que havia d'oferir una panoràmica general de l'estat dels estudis duts a terme, i en el qual calia distingir la part dedicada a les col·laboracions (encarregades pel Ple a membres o a especialistes externs) i la dedicada a la crònica de les diferents matèries objecte d'estudi (història, arqueologia, dret i literatura) –la redacció de la qual va ser assumida al començament per tots els membres, d'acord amb l'especialitat de cadascun. Cal recordar que el primer Institut tenia una orientació més aviat historiogràfica.

El 1911, l'Institut es constituí en tres seccions: la Secció Històrico-Arqueològica, la Secció Filològica i la Secció de Ciències. L'Anuari, a partir d'aquesta data, és de fet la publicació de referència de la Secció Històrico-Arqueològica i només recull les activitats d'aquesta secció, tot i mantenir el nom tradicional d'Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans, per tal com la publicació ja havia aconseguit un bon ressò, fins i tot internacional, a través de l'intercanvi acadèmic. La qualitat dels articles de l'Anuari, agrupats en seccions (arqueològica, històrica, jurídica i literària), i l'interès dels balanços fets en la crònica permeten de seguir l'evolució historiogràfica catalana de tot el primer terç del segle XX. Es llegien i es discutien els articles un per un en els plens abans d'ésser publicats, almenys en els primers anualis. Les tasques d'edició i impressió dels primers volums foren dutes a terme per Josep Pijoan, primer secretari general de l'Institut, i els secretaris redactors confeccionaven els índexs onomàstics que s'inclogueren a partir del segon volum, dels nou que es publicaren entre el 1907 i el 1936.

D'altra banda, l'Anuari fou editat en volums de gran format (33 cm), amb marges amples, amb una tipografia acurada, amb fotografies (alguna en color) i il·lustracions abundants. Tot això va fer que tingués un gran impacte tant entre els estudiosos autòctons com entre els estrangers.

La periodicitat editorial fou irregular, com ho fou també el període cobert per cada volum de l'Anuari. La situació política que visqué la institució al llarg dels vint-i-cinc anys que cobreixen els anualis, en part, alterà el ritme de redacció i de publicació. El 1908 apareix l'Anuari del 1907 (531 pàgines), i l'any següent, l'Anuari del 1908 (650 pàgines). Els anys 1911, 1913 i 1915 apareixen, respectivament, tres anualis, que corresponen als biennis 1909-1910, 1911-1912 i 1913-1914, aquest darrer en dos volums, amb un total de 2.577 pàgines. El 1923 i el 1931 veuen la llum, respectivament, dos volums sexennals, amb un total de 1.396 pàgines, que descriuen el període del 1915 al 1926. Finalment, el 1936 apareix un volum quinquennal, que serà el darrer d'aquesta època, que cobreix del 1927 al 1931, de 658 pàgines. La Guerra Civil aturà definitivament aquesta publicació de la SHA. Aquests vuit anualis (en nou volums), de 5.812 pàgines en total, és el que ara hom posa en línia amb accés lliure. Finalment, cal esmentar aquí que, amb la represa de l'Institut després de la guerra, es reprengué l'Anuari, però ja no com una publicació de la SHA, sinó com una de general de tot l'Institut. El 1954 es publicaren, de la mà del secretari general d'aleshores, Ramon Aramon i Serra, els anualis del 1952 i el 1953, en dos volums, en el format habitual de les publicacions actuals de l'Institut. Aquesta iniciativa no tingué continuïtat. Més endavant, es publicaren sis volums de l'Anuari IEC, que cobriren sis cursos acadèmics correlatius, des del 1989-1990 fins al 1994-1995. I a partir d'aleshores, la crònica de l'activitat de cada curs acadèmic de l'Institut es difon a través de la Memòria.”

Arquitectura i Urbanisme

- X-1931** **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Publicació de l’Associació d’Arquitectes de Catalunya”. “Era una revista trimestral”.
- Tenia el següent sumari: “XIII Congrés Internacional de l’Habitació i d’Urbanisme”, Berlín 1931. “Exposició d’Arquitectura”; “Les noves publicacions”; “Congrés d’Arquitectura de Llengua Catalana”, “Els que moren”, per Alexandre Soler i March.*
- Arquitectura i Urbanisme és una revista molt ben presentada tipogràficament, amb textos de gran interès i il·lustrada amb profusió de gravats que reproduïen els més bells exemplars de l’arquitectura moderna, així com projectes d’arquitectes barcelonins. Per l’abril de 1934 trobem el mateix títol en una segona època, amb nova numeració. Era una revista trimestral que, pel seu títol, podríem considerar especialitzada, però que no ho era pas tant com per a negligir voluntàriament altres aspectes que no fossin estrictament els que indica el seu títol Arquitectura i Urbanisme.*
- El primer número de la segona època tenia el sumari següent: “Editorial”, per Josep M. Capdevila; Memòria llegida pel President de l’Associació d’Arquitectes de Catalunya, senyor Amadeu Llopart; “Casal de Sant Jordi”; “Can Masferrer d’Osormort”, per Josep Danés i Torres; “Gràfic per a l’estudi d’alguns problemes d’il·luminació solars en els carrers de l’Eixample de Barcelona”, per Eduard Fernàndez i Díaz; “L’urbanisme a Catalunya”, per R. Giralt i Casadesús; “Revista de Revistes”; “Correu de les Lletres i de les Arts”; “Bibliografia”. La secció “Revista de Revistes”, així com el “Correu de les Lletres i de les Arts” van a càrrec de Josep M. Junoy”. Per la varietat i abundància de temes i de documents gràfics que els acompanyaven, Arquitectura i Urbanisme, era una revista molt interessant i de viva actualitat. (pàg. 826)*

Gaseta Municipal de Barcelona

- 1913** **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Òrgan oficial de l’Ajuntament, en el qual inseria els acords i els edictes municipals”. “Era setmanal”
- “Era redactada totalment en castellà. A partir del 6 de juliol de 1922, el text és català. Hi trobem les notes referents a les sessions celebrades per l’Ajuntament, els acords presos per les diverses comissions que l’integren, i notes d’arxiu. [•••] A partir de l’any X, núm.39 (27 de setembre de 1923) el text torna a ésser íntegrament en castellà, conseqüència del cop d’Estat del general Primo de Rivera i de la consegüent destitució de totes les corporacions d’elecció popular. A partir d’abril de 1931, proclamació de la República, Gaseta Municipal de Barcelona, tornà a sortir escrita en llengua catalana, i publica, a més de l’edició setmanal del periòdic, un suplement il·lustrat amb informacions gràfiques de totes les obres i projectes realitzats o en obra d’execució de l’Ajuntament de Barcelona. (pàg. 608)*
- Del 6-VII-1922 al 13-09-1923** **Joan Givanel i Mas** [Capçalera tipogràfica, amb l’escut de la ciutat]
- “Aquesta publicació va començar en 1913, en espanyol, i fins el juliol de 1922 no va usar el català. Demés de les notes referents a les sessions celebrades per l’Ajuntament, s’hi veuen els acords presos per les diverses comissions que l’integren i notes d’arxiu. Des de l’any X, núm.39 (27 setembre 1923) el text torna a ésser espanyol; recordem que el 13 del dit mes hi hagué el cop d’Estat de Primo de Rivera, el qual destituí totes les corporacions populars.” (pàg. 498)*

Revista de Catalunya

De l'1-VII-1924 **Joan Torrent i Martínez**
al IV-1947

“És una de les grans creacions periodístiques d'Antoni Rovira i Virgili, polític i home de lletres de personalitat rellevant. El primer número sortí amb les següents “Paraules de començament”: “La Revista de Catalunya, en presentar-se en públic, ha volgut prescindir de les rutinàries fórmules de presentació i de l'exposició d'un programa prolix. El nostre programa està contingut en la realitat inicial d'aquest primer número. La nostra salutació catalana és per a tots els homes i totes les fulles de premsa que lluiten noblement per un ideal. El contingut d'aquesta revista té un interès extraordinari, tant pels temes que tracta, com pels noms dels seus col·laboradors, la plana major de la nostra literatura.

En arribar al número 60, corresponent al novembre-desembre de 1929, Rovira i Virgili deixà la direcció de la Revista de Catalunya, de la qual es féu càrrec l'il·lustre historiador Ferran Soldevila. Amb tot, Rovira i Virgili continuà col·laborant-hi activament.

Dificultats econòmiques obligaren a suspendre la publicació de La Revista de Catalunya després del número 76, de l'octubre de 1931. Més endavant, tanmateix, Revista de Catalunya tingué diverses repeses, que en continuaran la numeració i l'esperit: d'abril a agost-setembre de l'any 1934, sortiren els números 77 a 81, sota la direcció de J. V. Foix; del gener al novembre de 1938, els números 82 a 87, sota la direcció conjunta de Rovira i Virgili, Ferran Soldevila i Serra Hunter; del desembre de 1939 al 1940, els números 98 al 102, tres a París i un a Mèxic; finalment, l'abril de 1947, sortí per darrera vegada, a París. (pàg. 84)

Del VII-1924 al **Joan Torrent i Rafael**
X-1931 **Tasis**

És una altra de les grans creacions periodístiques de Rovira i Virgili. En certa manera l'havia prefigurada l'Anuari de Catalunya de l'any 1917, també dirigit per ell. “Pel volum i pel contingut, la nova publicació se situava, des del primer número, al davant de totes les revistes similars que havien aparegut fins a la data.”

“El primer número no conté l'habitual article de presentació. Només, abans de la secció “Cròniques catalanes”, duu unes “Paraules de començament”. Diuen: “La Revista de Catalunya, en presentar-se al públic ha volgut prescindir de les rutinàries fórmules de salutació i de l'exposició d'un programa prolix.

“El nostre programa està contingut en la realitat inicial d'aquest primer número. “La nostra salutació catalana és per a tots els homes i totes les fulles de premsa que lluiten per un ideal.”

“Amb aquest primer número, en efecte, la nova publicació havia ja encertat definitivament la seva fórmula. Aquesta variarà molt poc en els anys de direcció de Rovira i Virgili, l'últim número dirigit per ell és el 60, de novembre-desembre de 1929, i no serà substancialment, alterada durant la de Ferran Soldevila, que és iniciada en el número 61, de setembre de 1930. La revista conserva la seva presentació, llevat de les cobertes, que canvien de tipografia, amb modernització dels tipus de sumari. El nou director explica, en un article titulat “Represa” les raons d'aquesta nova etapa: “Després d'un interval de vuit mesos, la Revista de Catalunya reprèn la seva publicació. En realitat, no ha deixat en cap moment d'existir; s'havia esllanguit el seu ritme, s'havia endarrerit la seva marxa, però mai no s'havia estroncat la seva vida. Ara reprèn el ritme i la marxa normals.

“El fet de la seva persistència, després del fracàs d'altres revistes, després del seu propi esllanguiment, mostren fins a quin punt una publicació d'aquesta mena és ja necessària dins la nostra cultura. En aquesta necessitat que una revista com la nostra constitueix avui per un estol d'escriptors catalans i per a una munió de lectors, trobem l'estímul principal en la represa i la base més sòlida de la nostra confiança davant les dificultats que no han de mancar-nos.”

[•••] “Soldevila diu després que Rovira i Virgili, que havia creat la revista i li havia donat l'estructura definitiva, “lliurat tanmateix de ple a l'activitat política i a la seva Història nacional de Catalunya, no es desentén de la revista” i continuà col·laborant-hi. En aquesta nova etapa, tanmateix, la signatura de Rovira i Virgili no reapareix.” [•••] La Revista de Catalunya ha publicat articles importants i estudis definitius. Demés dels estudis biogràfics de Carles Capdevila, són dignes d'esment els treballs signats per Melcior Font i publicats amb els títols “La jove Catalunya”, “Els primers temps de L'Avenç”, i “Mossèn Jaume Collell”. Cal remarcar també, per la seva vàlua com a document històric, el número especial de maig del 1931, dedicat a la proclamació de la República.” [•••] “En conjunt, la direcció de Ferran Soldevila (el qual ha donat, en les pàgines de la Revista de Catalunya, una gran quantitat d'estudis històrics fonamentals) mantingué el to i qualitat de la publicació i li donà, encara, una major amplitud i una més agradable varietat. Tanmateix, l'esforç econòmic necessari per a mantenir una publicació com aquella no pogué ésser sostingut i, el darrer número de la Revista de Catalunya en aquesta primera època fou el 76, d'octubre del 1931. Més endavant trobarem diverses repeses de la revista, continuadores de la numeració i de l'esperit de la publicació.”

(pàgs. 639 – 640 - 641 i 642)

Del VII-1924 al **Joan Givanel i Mas**
XII-1925

En l'article "Paraules de començament" llegim que : "La Revista de Catalunya en presentar-se en públic, ha volgut prescindir de les rutinàries fórmules de salutació i de l'exposició d'un programa prolix. El nostre programa està contingut en la realitat inicial d'aquest primer número". S'hi veuen articles d'història, de política, de crítica literària i artística, de filosofia, etc". La dirigia N'Antoni Rovira i Virgili. Segueix publicant-se. La seva aparició anà precedida i preparada per una activa campanya de propaganda en la premsa. Comptava amb bona base financiera, i nasqué sota els millors auspicis. (pàg. 534)

Revista Catalana d'Educació

1909 **Joan Torrent i Rafael** "Revista mensual"
Tasis

"L'editava "l'Escola de Mestres" i n'era director Joan Bardina. Aquest declara, al primer número, que "no som orgue de cap impremta, casa editorial, ni empresa econòmica. Engendrada y feta viable la Revista per elements de l'Escola de Mestres, serem orgues d'un moviment espiritual ample y tolerant, tal com s'entenen les escoles pedagògiques y corrents científiques modernes. No som portaveu de cap agrupació agena a la labor educativa, ni cap Escola política o religiosa en el sentit de partit o disciplina. Parlarem i deixarem parlar... Discussió amplíssima, com requereixen les investigacions modernes." Havia d'ésser, de fet, "un intercanvi d'idees i sentiments. D'idees actives y sentiments fecunds". La Revista Catalana d'Educació publicava treballs en català, castellà i francès, i fulletons enquadernables d'obres de Ramon Llull, Bardina, Fenelon i Emerson. El primer número conté articles del major interès, deguts a la senyora Soronella, i als escriptors i pedagogs Agell, Bagés, Bardina, Puig i Cadafalch i Richter, entre d'altre. Publicava també, reproduccions d'altres treballs pedagògics publicats en diferents periòdics i una crònica de totes les novetats en matèria d'ensenyança, amb un nombre de gravats. Duu la data de març de 1909. Era realment, un esforç per a introduir en el món català les idees modernes de pedagogia i donar a l'educació catalana tota l'eficàcia que requeria la formació d'unes generacions de pedagogs destinats a realitzar una tasca exemplar d'educació." (pàgs. 450 i 451)

Del III-1909 **Joan Givanel i Mas**

"El Director declara que no som orgue de cap impremta, casa editorial, ni empresa econòmica. Engendrada y feta viable la Revista per elements de l'Escola de Mestres, serem orgues d'un moviment espiritual ample y tolerant, tal com s'entenen les escoles pedagògiques y corrents científiques modernes. No som portaveu de cap agrupació agena a la labor educativa, ni cap Escola política o religiosa en el sentit de partit o disciplina. Parlarem i deixarem parlar... Discussió amplíssima, com requereixen les investigacions modernes." També ens diu que aquesta publicació serà "un intercanvi d'idees y sentiments. D'idees actives y sentiments fecunds". S'hi veuen treballs en català, castellà i francès. Publicava fulletons rel·ligables, d'obres de Ramon Llull, Bardina, Fenelon i Emerson". En Joan Bardina era el director. (pàg. 338)

Museu

Del 1948 a gener-febrer 1950 **Joan Torrent i Martínez** “Circular per als socis de la secció d’història i arqueologia. Museu de Mataró”.
“Butlletí cultural”, “Bimensual” en català.

“El director fou Marià Ribas i els col·laboradors: Esteve Albert, Jordi Arenas, Agustí Durà i Sampere, Lluís Ferrer i Clariana, Jaume Lladó, Santiago Martínez, Joaquim Llobet, Enric Torra.

Volem inventariar tots els fets històrics i tradicions del nostre poble [•••], informar als mataronins de tot el que és interessant dintre el domini de les arts i l’arqueologia, donant a conèixer les activitats del Museu. Aquest butlletí es publicava en fascicles que en acabar l’any es relligaven. Pel que fa al contingut aquesta és una de les publicacions de més alçada intel·lectual de les sortides a Mataró. Hi col·laboraven distingides personalitats de la cultura catalana. I en les seves pàgines s’hi recullen articles de Puig i Cadafalch, Rafael Amat de Cortada (Baró de Maldà) i d’altres. (pàg. 280)

Del 1948 al 1950 (El darrer número és probablement el de gener-febrer de 1950). **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Revista cultural i científica, ciclostilada, dedicada a l’Art i a l’Arqueologia, com a portaveu del Museu local”.

“En aquesta publicació, que portava articles i ressenyes científiques en català i castellà, col·laboraven J. Illa i Pacs, Josep Puig i Cadafalch (mataroní il·lustre), Agustí Duran i Sanpere, J. C. Serra i Ràfols i Marià Ribas i Bertran, que en fou l’ànima i que duia també el pes del Museu i de les excavacions arqueològiques dintre la comarca”. (pàg.70)

La Tradició Catalana

Del 23-IV-1893 **Joan Torrent i Martínez** “revista quinzenal il·lustrada”
al 15-VIII-1894

“El títol de la revista, és, sens dubte, manllevat de la famosa obra del doctor Torres i Bages, constitueix la primera intervenció en la premsa catalana del propagandista catòlic J. Sardà i Salvany. [•••] En foren directors Frederic Carreres i, més endavant, Gaietà Soler. La intenció dels fundadors de La Tradició Catalana, segons exposen al primer número, era que fos “quelcom més que turbamulta de catalanistes al present a la moda. A l’antiga catalana, volem posar per damunt de tots nostres programes i propagandes el Nom Santíssim de Nostre Senyor Jesucrist. Aneu la nostra pàtria, però no més que el nostre Déu”. El 15 d’agost de 1893, va publicar l’obra musical d’Amadeu Vives, sobre lletra de Jacint Verdaguer, “L’Emigrant”, estrenada per Orfeó Català el 8 d’abril de 1894. (pàg. 66)

Del 23-VII-1893 **Joan Givanel i Mas** “Scientia-Ars-Litterae” (Des de l’any II)
al 15-VIII-1894 “Revista quinzenal il·lustrada” (Capçalera al·legòrica amb dibuix d’A. Utrillo)

“En l’article: “Cla y Català”, s’hi llegeix: [•••] “A la antiga catalana, volem posar per davant de tots nostres programes y propagandes lo Nom Santíssim de Nostre Senyor jesucrist. Aman a nostra patria, però no més que a nostre Déu... No per això preteném fer un periódich exclusivament religiós,” [•••] desitjan que’s reflexin en ses pàgines tots los elements de nostra vida social catalana, més sempre ab aquesta inviolable condició, la de portar tot lo sagell de nostra cristiana fe, y la marca de la més pura y castissa ortodoxia.” (pàg. 214)

Del III-1893 al **Joan Torrent i Rafael** “Scientia - Ars- Litterae” (fins a l’any segon), després
15-VIII-1894 **Tasis** amb més senzillesa, “Revista quinzenal il·lustrada”,
puig que a partir d’aleshores havia de sortir dos cops al mes, enlloc d’un com durant el primer any.

“La Tradició Catalana, és la primera intervenció en el camp de la premsa catalana de l’infatigable propagandista catòlic que fou el doctor J. Sardà i Sanvany”. [•••] “El primer director de La Tradició Catalana - títol manllevat, sens dubte a la famosa obra del doctor Torres i Baiges - fou Frederic Carreras. Un biògraf del doctor Sardà i Salvany ens diu, però, que La Tradició Catalana “hauria mort poc després de la seva aparició a no ésser el doctor Sardà, que li buscà col·laboradors de bon tremp, ensems que l’ajudava amb moltes suscripcions”. “El nou director fou Gaietà Soler, per bé que l’empenta del fogós autor de “El liberalismo es pecado” devia deixar-se sentir fortament.” [•••] “La intenció dels fundadors de la nova revista és exposada amb tota franquesa en el davantal de presentació, sota el títol “Cla y Català”. La Tradició Catalana, diuen, vol ésser “quelcom més que “turba multa” del catalanistes al present a la moda. A la antiga catalana, volem posar per davant de tots nostres programes y propagandes lo Nom Santíssim de Nostre Senyor Jesucrist. Aman a nostra pàtria, però no més que a Nostre Déu... No per això pretenem fer un periódich exclusivament religiós: literari-científich, artístich, comercial, de notícies y fins recreatiu, desitjan que es reflexin en ses pàgines tots los elements de nostra vida social catalana, més sempre amb aquesta inviolable fe, y la marca de la més pura y castissa ortodoxia”. I en el número primer de l’any 1894, sota la signatura del director Gaietà Soler, llegim que els qui fan la revista “no faran pàtria pregonant per tot, com fan molts, que nostres novelistes, dramaturgs y poetes són los millors per ser los nostres; aplaudint bojament a tot aquell qu’escriga en nostra llengua, mes que la deshonre ab ses idees o la malmene ab sa ignorància literària; sinó que farem pàtria alabant lo bo, censurant lo dolent y relegant al cementiri de l’oblit tota exa literatura insulsa ab que una joventut pedantesca’ns avorreix cada dia... Tal és nostre criteri”. (pàgs. 213 i 214)

La Novel·la Nova

Del 3-V-1917 al **Joan Torrent i Rafael** “Publicació setmanal”
1919 **Tasis**

“Imitava d’una manera descarada la presentació – a base de retrats a tota pàgina dels autors que ocupaven el fascicle – de la madrilenya Novela Corta. La dirigia Santiago Elias, succeït després per Manuel Gelabert. El primer número de la Novel·la Nova va publicar “Aucells de fang”, de Santiago Rusiñol”. [•••] “La Novel·la Nova tingué la virtut de suscitar un gènere poc practicat a Catalunya, la novel·la breu, i va tenir un èxit considerable fins al 1919, en que cessà la seva publicació.” (pàg. 513)

La Il·lustració Catalana

Del 10-VII-1880 **Joan Torrent i Martínez** “Primera revista gràfica en català, primerament al 31-III-1894 decenal i, a partir de l’any 1892, quinzenal”

Es titula “periòdic decenal, artístic, literari i científic”.

La capçalera dibuixada per Serra i gravada pel boixista Gómez segueix la moda del simbolisme patriòtic, tan propi de l’època. Així entre altres motius, hi veiem una silueta de la muntanya de Montserrat i els escuts de les quatre províncies del Principat.

Fins a la seva mort, l’any 1882, Carles Sampons fou el propietari, l’editor i, al capdavant, el director i tot. En morir, la direcció de La Il·lustració Catalana fou encomanada a Francesc Matheu, col·laborador des del primer número i amb molta experiència periodística.

[•••] El primer número començava amb una declaració de propòsits de l’editor: “Dotar a Barcelona d’una Il·lustració que doni una clara idea del moviment artístic, literari i científic de Catalunya és el mòbil que ens ha inspirat la publicació del present periòdic, al que pensem consagrar-hi els nostres esforços, la nostra activitat i fins la nostra fortuna”.

[•••] La presentació de la revista era molt digna i el contingut interessantíssim. Publicar una relació dels col·laboradors de La Il·lustració Catalana vol dir reproduir els noms de tots els escriptors de Catalunya en aquella època. L’empresa periodística de Francesc Matheu, en la qual esmerçà tot el seu entusiasme i el seu capital, va mantenir-se al llarg de catorze anys. (pàg. 69)

Del 10-VII-1880 al 31-III-1894 **Joan Torrent i Rafael Tasis** "Periòdic, primerament desenal i a partir de l'any 1882 quinzenal"
 Es deia "periòdic desenal, artístich, literari y científich", La capçalera il·lustra copiosament la dèria del simbolisme patriòtic, tant propi de l'època. És dibuixada per Serra i gravada pel boixista Gómez, un dels més competents que hi ha hagut a Catalunya.

"Obria el sumari una declaració de propòsits de l'editor, en el qual Carles Sampons i Carbó (puix que el seu nom figura com a editor-propietari) declara: "Dotar a Barcelona d'una Il·lustració que dongui una idea clara del moviment artístich, literari y científich de Catalunya és lo móvil que'ns ha inspirat la publicació del present periòdich al que pensem consagrar-hi nostres esforços, nostra activitat y fins nostra fortuna." [•••] A la primera pàgina l'editor feia constar que "l'alt grau que havia arribat el desvetllament artístic i literari de Catalunya era just, millor dit, es feia necessària la sortida d'un periòdic on, a la vegada que es mostri la vitalitat de la literatura catalana, manifestada per la robusta inspiració dels poetes i prosistes, es vegin també reproduïdes per mitjà del gravat les belles concepcions dels pintors que amb llur pinzell saben arrabassar els tresors de la naturalesa i traslladar-los a la terra, o dels escultors que amb llur cisell saben animar i donar vida a la matèria sòlida." [•••] El mateix editor fa saber que la Redacció és composta de "joves entusiastes de coses de la terra". Aquests joves, eren Eudald Canibell, Bassegoda, Franquesa i Gomis i Jacint Laporta. [•••] "En fundar-se La Il·lustració Catalana, després de vint-i-dos anys, els Jocs Florals de Barcelona constitueixen una institució popularíssima, que ha donat el seu patró per a fundar festes consemblants a les ciutats més importants de tot Espanya, i àdhuc a Madrid."

"El primer director de la revista fou Josep Franquesa i Gomis, però ben aviat es féu càrrec de la direcció el propi editor, Carles Sampons, home d'empenta i –no cal regatejar-li-ho-de gust. Ell sabé cridar a omplir les pàgines de La Il·lustració Catalana els millors escriptors de Catalunya" [•••] "Però a darreries del 1882, Sampons va morir i va plantejar-se el problema de la seva successió. Fou un encert d'encomanar-la a Francesc Matheu i Fornells, col·laborador des del primer número, i que tenia l'experiència periodística de les seves intervencions, al costat de Briz i d'Aldavert, al Calendari Català i a La Renaixensa. Francesc Matheu ja no deixà el timó de La Il·lustració Catalana. A partir del número 79, corresponent al 30 de gener de 1883, ja consta a la capçalera de la revista: "Director, Francesc Matheu". La nova direcció representava un augment de qualitat literària i d'exigència, i això va motivar la separació del cos de redacció d'Eudald Canibell. El contingut de La Il·lustració Catalana manifestà sempre un ardent catalanisme, si bé en general s'abstingué de prendre partit en les lluites polítiques i rarament féu comentaris." [•••] "La Il·lustració Catalana va haver de viure un problema que afectava en aquells moments, totes les publicacions il·lustrades del món: era el de substituir poc a poc els gravats perfectes, al boix o al zenc...per les reproduccions fotogràfiques, que el sistema del fotogravat, descobert de poc, permetia. Francesc Matheu, amb el seu entusiasme i el seu capital, s'hi esmerçà. Però la seva empresa periodística, després de catorze anys, va començar a afeblir-se. El darrer número de La Il·lustració Catalana correspon al 31 de març de 1894. Era el que feia tres-cents vint-i-cinc." [•••] "La dilatada existència de La Il·lustració Catalana és un dels autèntics títols de glòria de Francesc Matheu i Fornells, que en fou l'ànima els darrers onze anys." [•••] "Francesc Matheu no es donà per vençut i nou anys més tard, reprendrà, amb una lleugera variant del títol, la seva estimada Il·lustració Catalana." (pàgs. 192 i següents)

Del 10-VII-1880 al 31-III-1894 **Joan Givanel i Mas** "Periòdich desenal, Artístich, Literari y Científich. Se publica'ls dias 10, 20 y 30 de cada mes. [Des de l'any III] Periòdich Quinzenal, Artístic, Literari y Científich. Se publica'ls dias 1 y 15 de cada mes. [Des de l'any IV] Se publica'ls dias 15 y ultim de cada mes."

En l'article de presentació dirigit "Al públich" llegim que: [•••] "L'empresa d'aquesta Revista ha de recordar sempre com a memorable entre'ls dias de sa existencia editorial lo de la publicació del primer número de La Il·lustració Catalana... estem fermament convensuts, per mes que algú ens califiqui de pretenciosos, que'l periòdich que avuy donem al públich, respón a una verdadera necessitat, té lo seu motiu d'ésser... La Il·lustració Catalana serà, donchs, sí'l públich nos hi ajuda, una crónica contemporánea dels fets més importants de Catalunya. [•••] Relatarem los fets ab la més complerta ingenuitat, fugirem de polèmiques polítiques y filosóficas tan profitosas quant se poden sostenir en lo terreno dels principis". "Els seus directors, tant En Carles Sanpons, com En Francesc Matheu, qui n'era l'ànima, aconseguiren fer una publicació envejable i digna d'estima" (pàgs.149 i 150)

La Ciutat i la Casa

Del I-1925 al 1928 **Joan Torrent i Martínez** “Revista d’Arquitectura, Arqueologia i Bells Oficis”.
“Revista trimestral”

“Dirigida per Rafael Benet, hi col·laboraven coneguts arquitectes i arqueòlegs barcelonins. Anava profusament il·lustrada amb fotografies d’obres arquitectòniques i d’arqueologia.” (pàg. 87)

Del I-1925 al 1928 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Revista d’Arquitectura, Arqueologia & Bells Oficis”.
“Revista trimestral”

“La dirigia Rafael Benet, i en el cos de redacció figuraven els prestigiosos arquitectes Florensa, Girona, Martorell i Reventós. Tractava, com ja indicava el subtítol, de temes relatius a l’arquitectura, i era patrocinada per l’Associació d’Arquitectes de Catalunya”. Estava molt ben presentada tipogràficament, estampada damunt bon paper i profusament il·lustrada amb fotogravats. La Ciutat i la Casa deixà d’ésser publicada l’any 1928, per tal de fusionar-se amb la revista catalana Gasete de les Arts.” (pàgs. 658 i 659)

Del I-1925 al XII-1925 **Joan Givanel i Mas** “Es publica trimestralment”. “(Capçalera tipogràfica. Portada il·lustrada i acolorida)”

“Tractava d’assumptes referents a l’arquitectura, arqueologia i bells oficis”. “La dirigia En Rafael Benet; els arquitectes Florensa, Girona, Martinell i Reventós, formaven part del cos de redacció. Era patrocinada per l’Associació d’Arquitectes de Catalunya.” (pàg. 539)

Arquitectura y Construcción

Del 1889 al 1923 **Vega i March**

Manuel Vega i March va ser el fundador i director de la revista.

Del 1897 al 1922 **Francisco Javier Otero**
Alia

Las páginas de la revista Arquitectura y Construcción, eran escritas por arquitectos y dirigidas a los miembros de esta profesión.

Esta publicación no pretende ser un foro para controversia y tampoco renuncia nunca al intento de hacer prevalecer las opciones más próximas a su ideario arquitectónico, pero, a pesar de ello, recoge en su seno una variedad de posicionamientos sobre el tema suficientemente demostrativa del debate sobre la ornamentación arquitectónica.

Hispania

De l'1-I-1899 al XI-1902 **referència al web de la Biblioteca de Catalunya** “Consagrada les Arts i a les Lletres”

La Revista Hispania s'edita en ple moviment Modernista, juntament amb altres grans revistes de l'època com són Hojas Selectas, El Gato Negro, Pluma y Lápiz, La Ilustración Artística, les tapes de la qual es feien al taller de Miralles. Serà una revista mensual, malgrat que a l'abril del mateix any, esdevé quinzenal. Apareixen, com a propietari i editor Hermengildo Miralles; com a director literari Ezequiel Boixet i com a directors artístics Francesc Miquel i Badia i l'artista Josep Pascó. Al novembre de 1902, des de les pàgines de la revista, Miralles s'acomiada dels lectors i subscriptors, traspasant la propietat i la direcció artística a Aleix Clapés. La seva edició va durar doncs, 4 anys, durant els quals, va presentar una decoració eclèctica, depenent dels artistes que varen col·laborar a l'edició de cada número. El seu àmbit de referència va ser el català, malgrat estar escrita en castellà, per aconseguir un major públic, normalment femení i modern. La portada és un disseny de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner.

Studia Monastica

Xavier Barral i Altet “Revista de periodicitat semestral”

1959 **Directori bibliogràfic digital de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat** “D'investigació del monaquisme, d'àmbit internacional”

Fou fundada per Garcia Colombàs i Lull, monjo de Montserrat, que la dirigí fins l'any 1969. Té un consell de redacció internacional i admet articles en les principals llengües cultes.

1959 **Directori bibliogràfic digital de la Universitat de la Rioja** “Revista de periodicitat semestral, de l'Abadia de Montserrat”

El director fou Manel Nin. Revista d'Humanitats: Religió. Història de les religions.

Estudis Universitaris Catalans

Del 1907 al 1918 **Segons Joan Givanel i Mas** “Nasqué com portaveu de l’Associació “Estudis Universitaris Catalans”, la qual es proposava sembrar “la llavor de la futura Universitat Catalana””.

“El seu President el senyor R. D’Abadal i Calderó, n’exposà el programa en l’article de presentació “L’esperit dels nostres Estudis”. Ressenyava l’orientació i els treballs de les càtedres organitzades pels Estudis, i publicava estudis d’investigació dels seus professors i deixebles. El secretari de redacció, qui ho era també de l’entitat, En Carles Francisco i Maimó, morí quan estava en premsa el segon volum. Fou substituït pel senyor Lluís B. Nadal, però ja en el darrer número de l’any 1908, s’anuncia una transformació de la revista, que es féu palesa des del volum III. Des de llavors, en va tenir cura la generació d’alumnes fills de les càtedres de Literatura Catalana i d’Història de Catalunya, i ella ha estat amb la col·laboració dels professors i, sobretot, del Dr. Rubió i Lluch, la que li va donar el caràcter que va conservar i li donà nom. El volum V, corresponent a l’any 1911, fou publicat en realitat vers 1918, i conté els treballs, redactats en 1916, que havien de constituir l’Anuari de l’Associació Catalana d’Estudiants, que per circumstàncies diverses no va poder publicar l’Associació. Diversos motius, i entre ells raons econòmiques, retardaren considerablement la publicació dels darrers volums. El novè, que s’imprimí simultàniament amb el desè, no va veure la llum fins l’any 1923, quasi al mateix temps que aquest últim. L’autorització del Govern Civil va ésser donada a nom del senyor Raimon d’Abadal.” (pàgs. 311 i 312)

Del 25-III-1907 al 1923 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Publicació de gran categoria intel·lectual i científica”, “Sortia cada dos mesos i era el portaveu de l’associació del mateix títol, la qual es proposava de sembrar “la llavor de la futura Universitat Catalana””.

“El president de l’entitat era Raimon d’Abadal i Calderó, a nom del qual fou donada l’autorització de la revista i que n’exposava el programa en l’article de presentació, titulat “L’esperit en els nostres estudis”. La publicació ressenyava l’orientació i els treballs de les càtedres organitzades pels “Estudis” i publicava estudis d’investigació dels seus professors i deixebles. N’era secretari de redacció Carles Francisco Maymó, secretari també de l’Associació, el qual va morir quan el segon volum estava en premsa. Va substituir-lo Lluís B. Nadal.”

[•••] “A partir del volum III, en va tenir cura la generació d’alumnes fills de les càtedres de Literatura Catalana i d’Història de Catalunya, i ella ha estat amb la col·laboració dels professors, i sobretot del Dr. Rubió i Lluch, la que li va donar el caràcter que va conservar i li donà nom.”. “En efecte, a les pàgines dels Estudis Universitaris Catalans, trobem interessantíssims treballs d’investigació, col·leccions de documents inèdits, estudis de personalitats de relleu i articles plens d’erudició, demés de ressenyes de les càtedres i de notes bibliogràfiques molt ben fetes. I els noms dels col·laboradors corresponen als d’una de les generacions més brillants d’historiadors catalans.” [•••] En la publicació dels diferents volums hi hagué moltes irregularitats, com també esmenta Givanel, diversos motius, i principalment els econòmics, retardaren també la impressió dels darrers volums. La Dictadura de Primo de Rivera va ajudar a suspendre la publicació dels Estudis Universitaris Catalans. Aquests la reprendran, però, amb un nou format, el 1926, a despeses de la “Institució Patxot”. [•••] Els Estudis Universitaris Catalans, en aquesta segona època, tenen un nombre variable de pàgines (de 200 a 300) i són publicats semestralment, amb importants sumaris, que en fan una revista d’erudició i de ciència. A la contracoberta final hom fa esment que les ensenyances dels Estudis Universitaris Catalans són donades al local del “Polytechnicum” (l’entitat docent fundada pels professors destituïts de les institucions culturals de la Mancomunitat) per F. Martorell i Trabal (Història de Catalunya), Antoni Rubió i Lluch (Literatura Catalana) i Pompeu Fabra (Gramàtica Catalana). (pàgs. 448 - 449 – 450, 686 i 687)

¡Cu-Cut!

Del 2-I-1902 al **Joan Torrent i Martínez** “setmanari de gresca amb ninots”.
25-IV-1912

“Fou Francesc Cambó qui va trobar el títol sonor i mofeta. N’era director literari Manuel Folch i Torres i formaven part de la redacció els seus germans Josep M^a i Lluís, a més de Josep Morató, Eduard Coca i Vallmajor, Ramon Surinyach Senties i M. Urgellés. L’ànima del setmanari, però fou el popular dibuixant Gaietà Cornet.” [•••] “Les seves sàtires no respectaven ningú ans es complaïen a ridiculitzar polítics i governants. Un dels seus “caps de turc” és Alexandre Lerroux que anomenaven “l’Emperador del Paralelo”. És comprensible, doncs, que sofrís nombroses persecucions i denúncies. La culminació d’aquestes sancions vingué arran de la publicació del número 204, del 23 de novembre de 1905, que fou denunciat i recollit per la policia, a causa d’una caricatura de Junceda.” [•••] A conseqüència l’autoritat va suspendre la publicació del setmanari.

El 28 d’abril de 1906, Cu-Cut ! va reprendre la publicació fins al 25 d’abril de 1912, data en que va desaparèixer definitivament.

Un any i mig després, un grup d’escriptors i dibuixants que fan constar que no tenen res a veure amb Josep Bagunyà, l’editor del vell Cu-Cut!, intenten de ressuscitar-lo. El nou Cu-Cut!, també vinculat a la Lliga, surt del 6 de novembre de 1913 al 4 de juny de 1914. (pàgs. 25 i 26)

Del 2-I-1902 al **Lluís Solà i Dachs** “Setmanari satíric publicat per elements de la Lliga
25-IV-1912 Regionalista”.

La nit del 25 de novembre de 1905, va ser assaltada la seva redacció, per part de diversos militars de la guarnició de Barcelona, ofesos per la campanya anticentralista que portava a terme aquesta publicació i que va culminar amb la publicació, a “Cu-Cut!”, d’un acudit de Junceda que feia referència a l’estament militar i al desastre colonial de feia pocs anys. Aquesta acció va tenir un ressò extraordinari, va donar lloc a la suspensió de la revista, a la promulgació de la Llei de Jurisdiccions, després d’un debat duríssim a les corts, i com a reacció, a la formació posterior de la Solidaritat Catalana. (pàg. 37)

Del 2-I-1902 al **Joan Torrent i Rafael** “setmanari de gresca amb ninots”.
25-IV-1912 **Tasis**

“Sembla just de relacionar la seva aparició amb dos fets polítics que s’havien produït al primer any del segle XX. L’un havia estat la sensacional victòria, en unes eleccions a diputats a Corts, de la candidatura dita “dels quatre Presidents” amb derrota total dels candidats governants i deixant que sortissin per minories, en lloc dels acostumats republicans de tot repòs, com Sol i Ortega, un nou líder, jove i ple de demagògia, que es deia Alejandro Lerroux, al costat del monàrquic Maristany. Abans d’acabar-se l’any, -10 de novembre de 1901- unes eleccions municipals donaven una gran victòria al republicanisme galvanitzat per aquell nou vingut andalús, però també una entrada important de regidors catalanistes, afiliats a un partit nou, jove i ple d’empenta, que es deia la Lliga Regionalista. Entre aquests nous regidors barcelonins hi havia Francesc Cambó, Jaume Carner, Josep Puig i Cadafalch i l’historiador Josep Pella i Forgas.”

[•••] “L’aparició de Cu-Cut! va constituir un èxit editorial sense precedents a Catalunya”. [•••] “El nano de Cu-Cut!, la personificació de Cu-Cut!, tipus creat per En Gaietà Cornet per a què cada setmana digués la seva en les qüestions polítiques i socials d’actualitat, apel·lant a una filosofia sensata i plena de bon sentit, aconseguí tan gran popularitat que avui en els nostres dies, malgrat els anys que fa que deixà de publicar-se Cu-Cut!, encara veiem el nano dibuixat per En Cornet, que figura en anuncis i continua essent popular com en els temps en què es publicava el setmanari. La fi del setmanari es produeix després del número del 25 d’abril de 1912. A conseqüència d’un viatge de l’Orfeó Català a Madrid, la portada del número esmentat, dibuixada per Lloverias, representava, damunt el títol “La música amanseix les feres”, Orfeu (el mestre Millet) tocant la lira als inferns i voltat d’un auditori format per l’ós de l’escut madrileny “i una colla de bestioles simbòliques ...La impertinència d’aquesta caricatura no era pas tan extrema com moltes d’altres publicades sense incident, però en aquell moment la indignació de les altes esferes polítiques alarmà la Lliga Regionalista, la qual es declarà totalment deslligada del Cu-Cut! i aconsellà la suspensió del setmanari. [•••] “La popularitat del setmanari satíric era tan gran que, uns anys després uns editors sense escrúpols feren sortir una altra publicació amb el mateix nom i imitant-ne format i tipografia.” (pàgs. 349 a 354)

Del 2-I-1902 al **Joan Givanel i Mas** "setmanari de gresca amb ninots".
25-IV-1912

"Seguia la política de la Lliga Regionalista. En el "¡Deu vos quart!" s'hi llegeix que no porten "mala voluntat a ningú", que no reconeixen eminències i que si disparen algun tret ho faran amb l'escopeta "carregada ab sal, perque la ferida cogui sense matar". Fou un setmanari lluitador, que' va sofrir moltes denúncies i suspensions; publicava números extraordinaris, i la col·laboració era bona i nodrida, tant en el text com en els dibuixos. Els successos desenrotllats el 25 de novembre de 1905, el feren més popular del que ja ho era. Figurava com a director En Josep Bagunyà". (pàg. 266 Vol.I)

Cuca Fera

Del 19-IV-1917 al 8-VIII-1917 **Joan Torrent i Martínez** "Com tothom ens ho demana, sortirà cada setmana".
A l'article de presentació: "Pam, pam! Qué hi són?", llegim que Cuca Fera s'ha decidit a "sortir entre les potes del cavall de Sant Jordi i convertir-se en una mena de monstre, però lleial, escolanet de Sant Catalanesc –".

Aquest setmanari, que publicà el primer número el 19 d'abril de 1917, era dirigit per Josep Pugès i Guitart, i comptava amb la col·laboració literària de Josep Carner, Carles Riba, Carles Capdevila, Josep M. de Sagarra, Prudenci Bertrana, Lluís Bertran i Pijoan, i altres, i, com a il·lustradors, Xavier Nogués, Josep Aragay, "Apa", Junceda, Labarta...

El públic català donà molt bona acollida a la nova revista, sens dubte una de les millors publicacions humorístiques de l'època, però, per motius que ignorem, després d'haver-ne sortit 17 números, deixa de publicar-se. El darrer número porta la data del 8 d'agost de 1917

Del 19-IV-1917 al 8-VIII-1917 **Joan Torrent i Rafael Tasis** "Com tothom ens ho demana, sortirà cada setmana".
És una de les millors publicacions humorístiques de l'època. En l'article inicial: "Pam, pam! ¿Qué hi són?" llegim que Cuca Fera, "avui totalment catalanitzada, s'ha decidit a "sortir d'entre les potes del Cavall de Sant Jordi i convertir-se en una mena de monstrosós, però lleial, escolanet de Sant Catalanesc..."

Cuca Fera estava dirigida per Josep Pugès i Guirart, i comptava amb la col·laboració literària de Josep Carner, Carles Riba, Carles Capdevila, Josep M. de Segarra, Prudenci Bertrana, Lluís Bertran i Pijoan i d'altres, mentre els seus il·lustradors es deien Xavier Nogués (del qual és la portada del primer número), Josep Aragay, Apa, Junceda, Labarta i d'altres. Cuca Fera va sortir amb molta empena i aconseguí un bon èxit de públic. [•••] Per diverses circumstàncies, deixà d'aparèixer al cap de pocs mesos (el darrer número és el 17, del 8 d'agost de 1917)

Catalunya

Del 1913 al 1914 **l'Enciclopèdia Catalana, extret d'Arca (arxiu de revistes catalanes antigues)** “Setmanari cultural i de pensament polític”

“Sortí a Barcelona en tres etapes: en castellà, com La Cataluña (1907-10) i Cataluña (1911-12), dirigida successivament per Joan Torrendell i Miquel dels Sants Oliver. Finalment es transformà en Catalunya (1913-14), dirigida per Josep Carner. Responia a un moment de cristallització del Noucentisme i es proposava de difondre les obres i el pensament de Catalunya per Castella i l'Amèrica Llatina. Sota la influència de la Lliga Regionalista i especialment de Prat de la Riba, féu de portaveu d'un grup d'intel·lectuals joves —Carner, Ors, Homs, etc.—, des del camp de la literatura i el pensament fins al de la pedagogia, l'economia i la sociologia. Publicà importants números monogràfics, com el titulat El ideal de la juventud catalana en el momento presente (1911), de to programàtic, i hi sovintejaren les col·laboracions de València i de les Illes”

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona

1953 **Directori bibliogràfic digital de la Universitat de la Rioja**

Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona

Juny del 1931 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Publicació de la Junta de Museus”, “Sortia mensualment”

“Estava dedicat a donar a conèixer les activitats de la Junta de Museus i a l'estudi de les principals peces d'art i les col·leccions dels Museus de Barcelona. El director del Butlletí era el mateix que dirigia els Museus d'Art de Barcelona, Joaquim Folch i Torres.” Aquesta publicació, [•••] estava profusament il·lustrada amb fotografats, reproducció de les obres existents als nostres Museus i de les noves adquisicions per la Junta Municipal. Hi col·laboraven A. Duran i Sanpere, Pere B. Tarragó, Esteve Cladellas, Josep F. Ràfols i d'altres.” (pàg. 758)

L'Excursionista

Del 26-XI-1876 al 31-I-1891 **Joan Givanel i Mas** “Bolletí mensual de la Associació Catalanista d'Excursions científicas”

“En l'article dedicat “Als lectors” llegim que un dels projectes que venia de temps estudiant l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, era la publicació d'un Butlletí; ens diu que “cada número contindrà generalment la crònica de l'Associació, o sia, extractes de les actas, en lo que's refereixen a sos treballs científics, artístics y literaris y a sa marxa constitutiva; una secció hont s'insertaran articles referents al objecte de aquella... altres de noves, que compendrà las que's relacionen ab la vida intelectual de Catalunya... y finalment interessants varietats”. Aquesta publicació fou dirigida per N'Eduard Tàmaro, i no cal remarcar la seva importància per als estudis d'història i arqueologia catalanes.” (pàg. 131)

Del 30-XI-1878 al 1891 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Bolletí mensual de la Associació Catalanista d'Excursions Científicas, fundada en 26 de novembre de 1876”.

“Trigà dos anys, doncs, la nova Associació, a decidir-se a publicar un portaveu. En l'article dedicat “Als lectors” ens diu que “cada número contindrà generalment la crònica de l'Associació, o sia, extractes de las actas, en lo que's refereixen a sos treballs científics, artístics y literaris y a sa marxa constitutiva; una secció hont s'insertaran articles referents al objecte de aquella... altres de noves, que compendrà las que's relacionen ab la vida intelectual de Catalunya... y finalment interessants varietats”. [•••] El director era Eduard Tàmaro i entre els col·laboradors trobem Lluís G. Ferrer i Vidal, Antoni Aulèstia i Pijoan, Cèsar August Torras, etcètera. “La col·lecció completa d'aquesta interessant revista està formada per tres volums, amb un total de 147 números”. (pàg. 307)

Del 30-XI-1878 al 31-XII-1891 **Joan Torrent i Martínez** “Butlletí mensual de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques”.

N'era director Eduard Tamaro, il·lustre arqueòleg català. El principal redactor de L'Excursionista va ésser Francesc Carreres Candi. Hi col·laboraren també les principals figures de l'excursionisme. La col·lecció de L'Excursionista consta de 147 números. (pàgs. 94 i 95)

Publicacions tècniques i especialitzades catalanes

Gaseta de les Arts

Del 15-V-1924 al 1-II-1927 **Joan Torrent i Rafael Tasis** “Una de les publicacions catalanes dedicades a temes artístics de més prestigi”. “Revista quinzenal”

El director era Joaquim Folch i Torres, el març anterior va sortir un número mostra. “L’editorial del primer número diu: “La Gaseta de les Arts ve a donar quinzenalment una informació de les obres i els fets que es produeixen a Catalunya, dins el domini de les arts plàstiques, de la història de l’art i de l’arqueologia, així com d’aquelles que produint-se a fora, puguin tenir per a nosaltres un interès de profitós ensenyament...Mancada està la nostra cultura d’aportacions, i el familiaritzar el nostre públic amb les creacions de l’art universal, és una de les tasques que considerem més útils. Tampoc aquest caràcter exclou el comentari extens ni l’estudi documentat, i bé que no sigui una revista de crítica, ni de doctrines, li plaurà ésser la tribuna de totes elles i el lloc de comentari dels fruits que donguin les tendències diverses de l’art del nostre moment”. Hi col·laboraven Rafael Benet, Sebastià Gasch i molts altres escriptors. Aquesta revista deixà d’aparèixer l’any 1927 (número 66, de l’1 de febrer) per tornar a aparèixer l’any següent, molt ampliada.” (pàg. 658)

Del IX-1928 al IX-1930 segona època

Subtítol: “Arquitectura, Escultura, Pintura, Bells Oficis, Cinema”

“La sola inclusió d’aquest darrer tema en la llista dels que faran objecte de la revista, ja indica la modernitat dels qui la redacten. En efecte, La Gaseta de les Arts, és una revista d’art, editada a gran luxe, continuadora de la que amb el mateix títol va sortir els anys 1924 a 1927”. (pàgs. 658 i 659)

Del 15-V-1924 al IX-1930 **Joan Torrent i Martínez** “Revista destinada a informar sobre les obres i els fets que es produeixen a Catalunya dins el domini de les arts plàstiques, de la història de l’art i l’arqueologia”.

“El mes de març anterior havia sortit un número de mostra per a propaganda. És una revista molt ben editada, Hi col·laboraven, entre d’altres, Rafael Benet i Sebastià Gasch. Era impresa damunt excel·lent paper i amb profusió de gravats reproduint obres d’art. En van aparèixer 66 números, fins a l’1 de febrer de 1937 [sic]. Pel setembre de 1928, iniciava una segona època. Joaquim Folch i Torres continuava fent de director de la secció d’art antic mentre que la d’art modern anava a càrrec de Rafael Benet. La presentació material encara era més luxosa. Deixà de sortir, aquesta vegada definitivament, el setembre de 1930”. (pàg. 87)

Del 1924 al 1928 **Daniel Giralt-Miracle** “Revista quinzenal”

Tenia especial cura en l’estampació, tot defugint de les exageracions gràfiques. Aquesta revista dirigida per Joaquim Folch i Torres aplegà els més importants historiadors i crítics de l’art i comentà els esdeveniments artístics més remarcables d’aquell període. Pel seu captentament i rigor en la compaginació, aquesta revista respon molt al model francès de les revistes d’art i lletres coetànies. (pàg. 69)

Del V-1924 al 15-XII-1925 **Joan Givanel i Mas** “Revista quinzenal”

En l’Editorial del número primer ens diu que: “La Gaseta de les Arts ve a donar quinzenalment una informació de les obres i els fets que es produeixen a Catalunya, dins el domini de les arts plàstiques, de la història de l’art i de l’arqueologia, així com d’aquelles que produint-se a fora, puguin tenir per a nosaltres un interès de profitós ensenyament...Mancada està la nostra cultura d’aportacions, i el familiaritzar el nostre públic amb les creacions de l’art universal, és una de les tasques que considerem més útils. Tampoc aquest caràcter exclou el comentari extens ni l’estudi documentat, i bé que no sigui una revista de crítica, ni de doctrines, li plaurà ésser la tribuna de totes elles i el lloc de comentari dels fruits que donguin les tendències diverses de l’art del nostre moment”. “El director era En Joaquim Folch i Torres. En març anterior va sortir un número de mostra”. (pàgs. 528 i 530)

AC. Documentos de Actividad Contemporanea

Del 1931 al 1937 **Daniel Giralte-Miracle**

La més ortodoxament racionalista de les publicacions és la revista "A.C." produïda i editada pel GATCPAC. D'aquests "Documents d'Activitat Contemporània" es van editar vint-i-cinc números confeïts per un grup dirigit per Josep Lluís Sert. Tot i ser una revista d'arquitectura i urbanisme, va ser molt oberta a les arts, la fotografia, el nou cinema i les qüestions socials. La seva compaginació, basada en tres columnes, és cent per cent neoplasticista i dóna tot l'èmfasi a l'element il·lustratiu, fotogràfic i dibuixístic. La lletra Futura i els filets negres són l'autèntic canemàs de la més famosa revista d'arquitectura d'avantguerra.

12-ANNEXOS (VOLUM I)

12.4. Suport digital amb la Tesi Doctoral en PDF, Base de dades de la Bibliografia i Base de dades del Catàleg de publicacions, ambdues en Access 2010

12-ANNEXOS (VOLUM II)

12.5. Fitxes de la Base de dades de la Bibliografia de Puig i Cadafalch

2.7.Suport digital amb la tesi digitalitzada en PDF, la Bases de dades de la Bibliografia Completa i la Base de dades del Catàleg de publicacions on va col·laborar Puig i Cadafalch

"Lo Castell de Burriach"

Fitxa 2

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (19-VIII-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Un Arqueófilo".

Data 19-VIII-1883

Gènere periodístic-literari i Observacions Poema. Signat amb el pseudònim "Un Arqueófilo"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Literatura catalana

Descriptors Específics Renaixença

Descriptors Generals 2 Art i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Poesia èpica i patriòtica catalanista emmarcada en el context de la Renaixença. Descriu el castell de Burriac, des de Mataró i amb la mirada d'algú que l'ha observat des que era nen. Comenta aquelles llegendes de bruixes i rondalles entorn del castell que han forjat les arrels del poeta i l'estima per tot allò que envolta la construcció i la seva història.

Escrita amb versos d'art menor, està formada per tretze estrofes de quatre versos, on combina l'octosíl·lab cesurat (amb cesura femenina) amb el vers de quatre síl·labes: 8 (4+4), 4, 8 (4+4), 4, en què els versos breus –el segon i el quart– rimen de manera assonant.

Notes

"Lo campanar de l'esglesia"

Fitxa 3

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (23-IX-1883), p. 4 i 5. Signat amb el pseudònim "Arqueófilo".

Data 23-IX-1883

Gènere periodístic-literari i Observacions Poema. Signat amb el pseudònim "Arqueófilo"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Literatura catalana

Descriptors Específics Renaixença

Descriptors Generals 2 Art i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Història

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Poema èpic i patriòtic catalanista emmarcat en el context de la Renaixença i dedicat 'a mon amich N.N.'. Al·ludeix a un campanar d'església genèric i simbòlic que tan aviat situa dalt d'una muntanya com enmig de les casetes d'un nucli urbà que podria ser Mataró. Els versos fan referències contínues a l'entorn natural que envolta el campanar. El poeta se serveix del repic de campanes per evocar diferents fets i moments, litúrgics, però també, fenòmens meteorològics, activitats quotidianes, festivitats i el sometent o l'avís per tal de mobilitzar el poble a defensar-se de l'enemic. Acaba amb una exaltació de la creu que hi ha al capdamunt del campanar i que el corona, i va signat amb el pseudònim "Arqueófilo".

Escrit en deu estrofes de quatre versos alexandrins amb cesura femenina –tot i que en aquesta edició els hemistiquis no estan separats tipogràficament-, de rima consonant encadenada: ABAB

Notes

"Lo Castell d'en Nofre Arnau"

Fitxa 4

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (8-XII-1883), p. 4 i 5. Signat "J.Puig y Cadafalch".

Data 8-XII-1883

Gènere periodístic-literari i Observacions Poema. Signat "J.Puig y Cadafalch"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Literatura catalana

Descriptors Específics Renaixença

Descriptors Generals 2 Història en l'art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Art i història

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Arnau, Onofre

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum
Poesia èpica i patriòtica catalanista de regust neoromàntic, signada amb els cognoms de l'autor. En el context del moviment cultural de la Renaixença, reivindica i enyora un passat gloriós, referit en aquests versos al castell medieval de l'Onofre Arnau. El castell, ubicat a Mataró, és motiu per a l'evocació del seu record d'abans de ser enderrocat. A l'inici, els versos descriuen l'aparença i l'entorn natural del castell quan s'alçava, i el goig que feia en diferents períodes estacionals. I després de qüestionar-se la pèrdua de les arrels nacionals, torna a emfasitzar la necessitat de la memòria del castell i del seu senyor, per a conservar la identitat del poble.

Formada per vint-i-una estrofes de quatre versos alexandrins amb cesura femenina (llevat del primer vers de la primera estrofa i el de la dotzena, i el tercer vers de la darrera), amb els hemistiquis no separats tipogràficament i amb rima consonant encadenada ABAB

Notes

"En lo camí del vici. A un amich"

Fitxa 5

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (15-III-1884), p. 4 i 5. Signat "Joseph Puig i Cadafalch".

Data 15-III-1884

Gènere periodístic-literari i Observacions Poema. Signat "Joseph Puig i Cadafalch"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Literatura catalana

Descriptors Específics Renaixença

Descriptors Generals 2 Arts

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Poesia de caire líric i regust neoromàntic, emmarcada al final de la Renaixença. Adreçada a un amic que, segons diu, ha caigut en el vici. El poeta expressa el seu rebuig per la persona en què s'ha convertit, i la voluntat d'oblidar-ne fins i tot els bons moments d'amistat que hi va haver. El patriotisme s'hi fa poc explícit, i els sentiments de decepció afectiva i d'ira esdevenen més importants que l'acció. Les referències a Déu i el to moralista són recurrents en les estrofes.

Formada per quinze estrofes de sis versos, on el primer i el tercer són decasíl·labs i la resta són versos alexandrins amb cesura, que rimen de manera consonant: AABCCB

Notes

"Estudio físico sobre la natación"

Fitxa 6

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (12-X-1884), p. 3 i 4 (Sèrie de 6 lliuraments: del 12-X-1884 a l'11-I-1885, signats amb el pseudònim H.G.).

Data 12-X-1884

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Signat amb el pseudònim H.G. 19-X-1884 "Estudio físico sobre la natación II". Pàgs. 2 i 3. Signat amb el pseudònim G.H. 1-XI-1884 "Estudio físico sobre la natación II-III". Pàgs. 3 i 4. Signat amb el pseudònim H.G. 16-XI-1884 "Estudio físico sobre la natación". Pàgs. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G. 14-XII-1884 "Estudio físico sobre la natación IV". Pàgs. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G. i 11-1-1885 "Estudio físico sobre la natación II". Pàgs. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G.

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Ciència i humanitats

Descriptors Específics Interdisciplinarietat

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Assaig de física sobre l'estudi de la natació, escrit en llengua castellana. Destaca dues parts principals en què divideix el contingut: l'estàtica i la dinàmica de la natació. Amb relació a la primera, tracta aspectes que incideixen en la flotació, com el pes i la densitat dels cossos, la impuresa de l'aigua i els seus canvis de temperatura, o el tipus de material flotador inventat fins al moment. També argumenta el centre de gravetat, el centre d'impuls i el metacentre com a factors de l'estabilitat del nedador. En la segona part, analitza la trajectòria, el sentit i la velocitat, com a trets principals del moviment a l'aigua. Finalment, amb algunes fórmules, hi considera també les lleis referents a la composició de forces i la seva mecànica, així com els seus efectes en determinats tipus de moviments.

Notes

"Un memorial á los Reyes Magos"

Fitxa 7

Josep Puig i Cadafalch. *El Semanario de Mataró* (4-I-1885), p. 2 i 3. Signat amb el pseudònim H.G..

Data 4-I-1885

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Signat amb el pseudònim H.G.

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics Literatura i Estat

Descriptors Generals 2 Museus

Descriptors Específics 2 Activitats culturals

Descriptors Generals 3 Política cultural

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Al títol de l'article hi fa un joc de paraules amb el memorial de Greuges que es presenta al mateix any de 1885. Escriu reclamant infraestructures i en defensa del caràcter il·lustrat de la població de Mataró, tret que esdevé antecedent del moviment de la Renaixença en què s'emmarca el text. L'autor contraposa l'objecció segons la qual Mataró està mancada de vida intel·lectual perquè no disposa d'associacions d'aquest caire ni de museu arqueològic. Per fer-ho, al·lega l'efecte que la vida comercial i industrial exerceix en la intel·ligència de la ciutadania, les escoles que disposen, el predomini d'homes de carrera i, també, com la intensa vida política del poble els resta temps per fomentar la biblioteca. No obstant això, al final del text demana als Reis Mags que els portin un museu, una associació literària o una bona remesa de llibres de qualitat per a la biblioteca.

Notes Any del Memorial de greuges 1885, considerat com el primer acte oficial del catalanisme.
La "Memoria en defensa de los intereses morales y materiales de Cataluña" o "Memorial de Greuges" fou un document adreçat a Alfons XII l'any 1885 per representants d'entitats econòmiques i culturals catalanes i que posava en evidència la insatisfacció de la burgesia catalana pels convenis comercials amb Gran Bretanya i la unificació del dret civil.
La iniciativa va sorgir del Centre Català i es nomenà una Comissió per a redactar-la.
La mort del rei i l'actitud del govern varen frenar les conseqüències d'aquest manifest.www.txec.cat

Historia General del Arte. Vol. I: Arquitectura

Fitxa 536

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Montaner y Simón, 1886.

Data 1886

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. En col.laboració amb Lluís Domènech i Montaner (dir)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Domènech i Montaner, Lluís

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Fonts de la arquitectura romànica a Catalunya"

Fitxa

8

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixensa* (1-I-1889), p. 8 a 13.

Data

1-I-1889

Gènere periodístic-literari i Observacions

Discurs llegit en la solemne vetllada inaugural del curs de la secció d'escoles especials del Centre Escolar Catalanista essent president de la mateixa

Disciplines

Gestió cultural

Descriptors Generals

Escoles

Descriptors Específics

Activitats culturals

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics

Catalunya

Resum

A la introducció i a la cloenda del discurs resumeix els objectius del Centre Escolar Catalanista com a forjador de consciències catalanistes a través de l'intel·lecte.

Notes

Notes arquitectòniques sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa

Fitxa 537

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. La Reinaxença, 1889.

Data 1889

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 397 a 427. Memòria que obtingué'l premi de la Associació Catalanista d'Excursions Científicas en los Jochs Florals de Barcelona (31 ns)

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Música i pintura"

Fitxa 611

Josep Puig i Cadafalch. *Semanario de Mataró* (27/07/1889), p. 5 (Núm. 3, VIII, 1889).

Data 27/07/1889

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Publicat al Núm. 3, VIII (1889).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Arts

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Art i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona) ; Catalunya

Resum

El *Semanario de Mataró*, 27 de juliol de 1889 reproduïx un escrit de Josep Puig i Cadafalch titulat "Música i pintura". Quatre ratlles llegides en la vetllada literari-musical que l'any passat, en la diada d'avuy, dedicà la ciutat de Mataró al Mestre músich Mossèn Manuel Blanch i Puig". Puig i Cadafalch fa un símil, un paral·lelisme, entre la música i diferents formes d'arquitectura i on diu "Jo trobo en la melodia la veu ab que parla la dòrica columna y la monocroma pintura del vas grech; en lo cant pla dels monjos, la representació musical del art romànich; en los entusiasmes del orga, l'art que se enlayrava fins al cel en forma de gòtica agulla, esclat de la sava dels pobles continguda, viva representació del entusiasme religiós que llensà a aquell edat cavalleresca á la conquesta dels mons desconeguts de la moderna ciencia, verdadera obra de gegants (...) més perdoneu'ls que de vosaltres'm creguin pres de foll entusiasme, llençat a forjar concepcions d'imaginació malalta; que aquexa ciència, prehuada y justa glòria de la humana raó, ha de sortir en ma defensa, provant una volta més, com ha dit nostre compatrici en Silvino Thós y Codina: que ella ha conquerit més meravelles que no ha inventat la poesia."

Notes

Discurs del President del Centre Escolar Catalanista de Barcelona. D. Joseph Puig y Cadafalch llegit en la sessió inaugural del curs 1.889 a 1.890

Fitxa 538

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Estampa de la Casa Provincial de Caritat, 1891.

Data 1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Reproduït a Barral 2003. Pàg.197 a 204

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals

Escoles

Descriptors Específics

Activitats culturals

Descriptors Generals 2

Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 2

Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics

Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Carta Estiuhenca, desde Mataró"

Fitxa 9

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixensa* (29-VIII-1891), p. 5.423 a 5.425.

Data 29-VIII-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Difusió cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Escoles

Descriptors Específics 2 Treballs manuals (Ensenyament)

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Cabanyes i Rabassa, Emili
Monserdà, Enric.
Thos i Codina, Terenci.

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Carta a l'amic "D" que explica les novetats de Mataró, especialment entorn d'un quadre del pintor Enrich Monserdà fet per acabar la capella del Sacrament de Santa Maria, que és obra de l'arquitecte municipal Emili Cabanyes. L'harmonització del quadre amb la capella era un tema de difícil solució, però el Sr. Monserdà l'ha resolt "amb bastant acert" per mitjà d'una viva policromia. També l'informa de la creació d'una nova institució d'ensenyament: L'Escola d'Arts i Oficis, promoguda per Terenci Thos i Codina, i dedicada a fer revivre les indústries del vitrall, la ceràmica i les puntes.

Notes

"Regionalisme Artístich, a propòsit del museu de reproduccions"

Fitxa 10

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-IX-1891), p. 422 a 424.

Data 13-IX-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Difusió cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Política cultural

Descriptors Específics 3 Patrimoni cultural--Protecció

Descriptors Antroponímics Da Vignola, Giacomo

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Crítica l'artificialisme renaixentista del Vignola, el troba caduc i s'alegra que avui l'art estigui lligat al seu context i que l'Ajuntament de Barcelona inauguri un museu. "El Vignola" (1562) o les "Regles dels cinc ordres de l'arquitectura" ha estat el vademècum o llibre de capçalera de l'estil clàssic religiós renaixentista italià des del segle XVI fins els nostres dies.

Notes

"Regionalisme Artistich, Lo museo arqueològich diocessá de Vich"

Fitxa 11

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-X-1891), p. 459 a 461.

Data 4-X-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Patrimoni cultural--Protecció

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Morgades i Gili, Josep

Descriptors Toponímics Vic (Barcelona)

Resum Puig i Cadafalch elogia el Museu Arqueològic Diocessà de Vic, avui Museu Episcopal, i alaba el bisbe Josep Murgades i Gili que ha aconseguit reunir, al claustre de la catedral, la més completa col·lecció d'art de l'edat mitjana d'Espanya.

Notes Josep Morgades i Gili
Vilafranca del Penedès, 1826 — Barcelona, 1901

Eclesiàstic i promotor cultural.

Font: Enciclopèdia.cat

"La Academia de Bellas Artes de Madrid, en la Catedral de Barcelona"

Fitxa 12

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixensa* (18-X-1891), p. 6.473 a 6.477.

Data 18-X-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Critica tres membres de la Real Academia de San Fernando de Madrid, per donar el dictamen que ha de convèncer tothom que les columnes de la Seu "La Catedral de Barcelona" poden sostenir el cimbori i que aquest harmonitza amb l'obra antiga de la catedral. Denuncia l'emmotllament a les lleis centralitzadores i com des de l'Acadèmia de San Fernando impedeixen decidir en qüestions artístiques catalanes.

Notes

"Los federales a Mataró"

Fitxa 13

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixensa* (26-XI-1891), p. 7.314 a 7.316.

Data 26-XI-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3 Nacionalisme

Descriptors Específics 3 Llengua i nacionalisme

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Article sobre el contingut de l'assemblea de propaganda del partit federalista a Mataró. Puig hi denuncia diferents qüestions: d'una banda, de forma, el fet que la meitat dels discursos fossin pronunciats en castellà en un acte purament local; d'altra banda, qüestions de fons, com la barreja que fan alguns oradors del catolicisme amb el carlisme i, en general, de la política amb la religió, i les contradiccions dels qui esgrimeixen el lliure pensament. Conclou que el partit federalista, amb els seus atemptats carlistes, no podrà guanyar-se el cor del poble català, poble "tolerant per temperament" i "que aborreix de tot cor tota intolerància".

Notes

"L'Academia de Madrit y l'arquitectura regional catalana"

Fitxa 14

Josep Puig i Cadafalch. L'Avenç (30-XI-1891), p. 344-345.

Data 30-XI-1891

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Monuments

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica del projecte per al cimbori de la Catedral de Barcelona, triat -igual que el del frontispici- per la Real Academia de San Fernando de Madrid, projecte que s'hagués hagut de confiar a arquitectes catalans.

Notes

Estudi d'arqueologia arquitectònica sobre'l sepulcre romà de Fabara anomenat "La Casa dels Moros"

Fitxa 539

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Heinrich i Cia, successors de N. Ramirez i Cia, 1892.

Data 1892

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. En col.laboració amb Casimir Brugués i Escuder. Premi de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques als Jocs Florals del 1888

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Favara de Matarranya (Aragó)

Resum

Notes

"La nova capella del Sagrament en l'església de la Concepció"

Fitxa 15

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-IV-1892), p. 162 (Any 2, núm. 14). En el mateix número s'anuncia que PiC és nomenat Arquitecte municipal de Mataró.

Data 3-IV-1892

Gènere periodístic-literari i Observacions Crítica d'art i arquitectura. En el mateix número s'anuncia que PiC és nomenat Arquitecte municipal de Mataró

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Crítica arquitectònica molt breu de la capella del Sagrament de l'església parroquial de la Concepció de Barcelona, de nova planta situada al carrer d'Aragó 299. Comença amb un record a l'arquitecte Jeroni Granell que va traslladar pedra a pedra l'antic monestir i claustre de Jonqueres fins allà. Segueix amb una descripció molt acurada del projecte acabat, i amb la crítica: negativa perquè troba el conjunt feixuc; però laudatòria perquè segons afirma, l'autor Anton Serrallach ha respectat el gòtic de l'església antiga i no ha fet "originalitats extranyes que malmeten las adicions que's fan als antichs monuments y á que tant acostumats estám per desgracia". Acaba amb l'enhorabona a l'arquitecte Serrallach.

Notes El Monestir de Santa Maria de Jonqueres de Barcelona va ocupar des del segle XIII fins el XIX el solar de La Caixa entre la plaça Urquinaona, el carrer de Jonqueres i la Via Laietana (antic torrent de Jonqueres). Va ser traslladat per Jeroni Granell i Mundet pedra a pedra al carrer d'Aragó 299 (al 1871 el temple i al 1888 el claustre) i avui forma part de l'església parroquial de la Concepció. Arran de l'ordre d'enderroc del monestir per ordre del Govern de Madrid per raons urbanístiques, el trasllat es va aconseguir gràcies a les gestions del rector amb la Comissió de Monuments i amb l'Acadèmia de Belles Arts.

"Art català. Records de Sant Benet de Bages"

Fitxa 16

Josep Puig i Cadafalch. *Setmanari català* (12-V-1892).

Data 12-V-1892

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arqueologia i història

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Navarclés (Barcelona)

Resum Amb l'intent de recuperar el record de l'antic monestir de Sant Benet a partir de les seves runes, Puig fa una descripció de la seva història i art des dels s. X i XI. Obra que considera de "les més catalanas de totes" i que malgrat el predomini del nou art modern, la gent no deixa d'evocar. Acaba el text amb unes paraules d'esperança en la immortalització d'aquest reconeixement: "comensém ja tots á adonarnos de lo de casa".

Notes

L'Escultura decorativa de l'època ojival

Fitxa 540

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. 1893.

Data 1893

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència. Donada al Centre d'Escultors Tallistes. 4-XI-1893

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Del esperit regional en les indústries artístiques de Catalunya"

Fitxa 17

Josep Puig i Cadafalch. *La Tradició Catalana* (15-VI-1893), p. 36 a 39. Vol. I. També reproduït a *La Il·lustració Catalana* el 30-VI-1893, pàg 20 i a *La Tradició Catalana* el 15-VII-1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I.

Data 15-VI-1893

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona" Vol. I. També reproduït a *La Il·lustració Catalana* el 30-VI-1893, pàg 20 i a *La Tradició Catalana* el 15-VII-1893, pàgs. 55 a 60, Vol. I

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Arts

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Art i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Puig afirma que el romànic és l'art més català de tots

Notes

"L'absolta d'una indústria mataronesa"

Fitxa 18

Josep Puig i Cadafalch. Noticiero Mataronés (26-VIII-1894).

Data 26-VIII-1894

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Gremis

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Mena de rèquiem per la indústria artesanal de Mataró. Puig i Cadafalch lamenta profundament la desaparició de velers, vidriers, gerrers i, especialment, de la figura de la puntaire. Considera que aquesta indústria tradicional ha mort, des del moment que està sent substituïda per l'obra a l'engròs de la indústria moderna i per la 'quincalla'. Qualifica el fet de retrocés moral i aquest desencís el porta a dir: "no crech en la civilització d'un poble que no produeix art". Destaca l'ús de metàfores amb elements de la natura salvatge, com les onades i la sorra. En conjunt, es fa palesa la seva preferència per l'art antic i arrelat a la terra.

Notes

"Una exposició d'art y d'industria. Epístola o article"

Fitxa 19

Josep Puig i Cadafalch. *Noticiero Mataronés* (9-IX-1894), Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona".

Data 9-IX-1894

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència pronunciada en l'exposició "Indústries artístiques de Barcelona"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Ciència i humanitats

Descriptors Específics 2 Interdisciplinarietat

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum Discurs que Puig i Cadafalch adreça al director d'una exposició. Associa l'art amb els sentiments i amb la construcció de la civilització i de la pàtria. Defensa l'agermanament entre l'art antic i la indústria moderna, que els inclogui ambdós, en locals de producció, exposicions, certàmens o concursos d'art locals, i en la nova institució de l'Escola d'Arts i Oficis, així com en els diferents museus a inaugurar.

Notes

"La visita de la Associació d'Arquitectes de Catalunya á la Capella del Palau dels Reis d'Aragó"

Fitxa 20

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixensa* (23-X-1894), p. 6.226 - 6.227. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"..

Data 23-X-1894

Gènere *periodístic-literari* i Observacions Article d'opinió. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Bassegoda, Bonaventura

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Puig es felicita de la iniciativa catalanista de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya -tot i que no li agraden "ses formes á la castellana"- de visitar monuments catalans cabdals. Es visita la capella del palau dels reis d'Aragó i l'arquitecte Bonaventura Bassegoda llegeix part d'una monografia històrica que ha escrit sobre la construcció. També s'alegra del sorgiment d'aquest art que brilla a Europa i que molta gent anomena catalanista. Conclou l'article dient que "al poble que renaix artísticament deixeu-lo anar".

Notes Bonaventura Bassegoda; no està clar de qui es tracta de:

Bonaventura Bassegoda i Amigó. Barcelona, 1862 — Barcelona, 1940.
Escriptor i arquitecte.

Bonaventura Bassegoda i Musté
Bonaventura Bassegoda i Musté. Barcelona, 1896 — Barcelona, 1987.
Arquitecte.

Font: Enciclopèdia.cat

El pont vell i el pont nou

Fitxa 541

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. 1895.

Data 1895

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Llegit i premiat a la Festa Modernista del Cau Ferrat a Sitges

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Modernisme (Arquitectura)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura civil

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sitges (Barcelona)

Resum

Notes

Memoria sobre el estado sanitario de la ciudad de Mataró presentado a la Junta de Sanidad y publicado por acuerdo del Excmo. Ayuntamiento

Fitxa 542

Josep Puig i Cadafalch. Mataró. Tipografía de D. Pedro Vilá i Font , 1895.

Data 1895

Gènere periodístic-literari i Observacions Memòria. En col.laboració amb Lluís Viladevall i Malgá. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 24

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Viladevall i Malgá, Lluís

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes

"La Real Capilla de Santa Agueda per Don Bonaventura Bassegoda"

Fitxa 21

Josep Puig i Cadafalch. . 12-XI-1895.

<i>Data</i>	12-XI-1895
<i>Gènere periodístic-literari i Observacions</i>	Recensió d'un llibre de Bonaventura Bassegoda. Signat "Joseph Puig y Cadafalch"
<i>Disciplines</i>	Arquitectura
<i>Descriptors Generals</i>	Monuments
<i>Descriptors Específics</i>	-
<i>Descriptors Generals 2</i>	
<i>Descriptors Específics 2</i>	
<i>Descriptors Generals 3</i>	
<i>Descriptors Específics 3</i>	
<i>Descriptors Antroponímics</i>	Bassegoda, Bonaventura Santa Àgueda
<i>Descriptors Toponímics</i>	Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)
<i>Resum</i>	Recensió molt laudatòria del llibre de Bonaventura Bassegoda sobre la capella de Santa Àgueda. La situa com una obra de les millors que ha publicat l'Associació d'Arquitectes i la classifica dins "de la colla que han fet lo moviment d'investigació històrica característica de nostre renaixement". Acaba criticant que estigui escrita en castellà, llengua que malgrat la seva poca extensió com llengua científica, li pren valor a Catalunya i la priva de divulgació en el món. No obstant això, sense veure-hi remei, claudica davant l'oficialitat del castellà a l'Associació d'arquitectes.
<i>Notes</i>	

"Lo Catalanisme y La Arqueología"

Fitxa 22

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (29-XI-1895), p. 6.723 a 6.725.

Data 29-XI-1895

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3 Política científica

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig diu que el catalanisme és fill de les aficions arqueològiques i històriques. Defensa l'escola històrica i la política experimental, davant l'escola racionalista i la política "tancada d'ulls". Aquesta segona, que segons l'autor, ha passat de moda, englobava les ciències apriorístiques, la indústria que qualifica d'art a l'engròs i de la quincalla que pretenia destruir els gremis artesanals i, alhora, engendrava un absolutisme unitarista que no entenia d'arqueologia, ni de sentit dels pobles. Però la renovació ha vingut de la mà de la Renaixença, i gràcies a la política i l'art experimentals que, compta amb exponents europeus, i identifica amb la tradició i el regionalisme català; un regionalisme que permet que els pobles es construeixin a partir de la seva història i les seves arts.

Notes

"La Cuestió del Castellà"

Fitxa 23

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (5-XII-1895), p. 6.866 a 6.868. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La questió del castellà i la arqueologia" amb data 9-XII-1895.

Data 5-XII-1895

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 6-XII-1895 i al Diari de Mataró i la comarca. Segueix la sèrie publicat també al Diari de Mataró i a la comarca: "La questió del castellà i la arqueologia" amb data 9-XII-1895

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum El gran precepte de totes les arts és que l'artista parli amb la seva boca o amb el seu pinzell, no amb els dels altres. I és que el llenguatge té un sens fi de ressorts i delicadeses, perquè en la parla d'un poble hi queda, tan profundament, tota la seva història que mai s'esborra. En l'accent i en l'arrel d'una paraula el filòleg hi troba el signe de la germanor d'antics pobles, de barreges de races, de parentius perduts i germanors trencades i això ho sap molt bé l'artista, l'escriptor, el poeta. Per aquest motiu i, en el terreny artístic - ja no el polític-, considera que és una barbaritat que s'intenti exigir al poeta que posi el diccionari entre la seva ànima i la seva ploma.

Notes

"Los Administratius Castellanistes"

Fitxa 25

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (22-XII-1895), p. 7.235 a 7.237. També reproduït al *Diario de Mataró y la Comarca* el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas".

Data 22-XII-1895

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït al *Diario de Mataró y la Comarca* el 7-I-1896 amb el títol "Los Administratius castellanistas"

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Critica els administratius dient que: "l'administratiu és un dels exemplars més curiosos de la tonteria humana, són uniformistes i centralitzadors i per ells la vida real no és més que la llei o el reglament, són incapaçs de pensar per ells mateixos" i això ho diu pensant en les vegades que a l' Ateneu s'ha qüestionat si s'havia de parlar en català. Segons ell, els administratius diuen que si el reglament és en castellà, s'ha de parlar en aquest idioma. Dur article de Puig contra els "Administratius castellanistes" per les resistències que posaven a la catalanització.

Notes

"La cortesía castellanista"

Fitxa 26

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (10-I-1896), p. 210 a 212.

Data 10-I-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica la cortesía dels castellanistes i comenta que aquesta mena de cortesans menestrals no fonamenten la cortesía en l'educació de l'esperit, sinó en la de les mans, dels peus, de l'espina i de la llengua i afirma que "sovint dintre el cos blincadís d'un cortesà castellanista, a sota la respallada levita, hi ha un mal educat enter i verdader".

Notes

"L'art administratiu"

Fitxa 72

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (26-I-1896), p. 572 a 574.

Data 26-I-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica com l'administració de l'Estat espanyol estén la seva uniformització i centralització en l'art i en la història. Així, no es pot aixecar cap monument sense passar pel filtre i censura del cos artístic suprem de la nació. La burocràcia dels formularis elimina qualsevol tret individual en l'art i, el pensament acadèmic espanyol no té pensament propi, ni és artista, sinó conservador i un veritable statu quo. Amb certa ironia, però, Puig mostra els errors de dictàmens històrics d'aquestes autoritats artístico-administratives que, per exemple, no aconsegueixen fer gòtic i català, allò que no és ni gòtic ni català.

Notes

"La administració de les vides humanes"

Fitxa 73

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (16-II-1896), p. 1.037 a 1.040.

Data 16-II-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política econòmica

Descriptors Específics Política urbana

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Parla del problema consistent en què gairebé cada any nombren una comissió de regidors per a l'estudi del sanejament de sota terra, atès que el fang soterrani que filtra poquet a poquet per les parets podrides de les velles canonades d'aigua, en lloc d'aigua, reparteix a domicili allò que anomena "verí que mata". No obstant això, segons escolta i llegeix, diu que és més un problema científic i econòmic que humà.

Notes

"Lo home rule guerrero"

Fitxa 74

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (12-III-1896), p. 1.569 a 1.572. També reproduït a Lo Somatent el 13-III-1896.

Data 12-III-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 13-III-1896

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Finances públiques

Descriptors Específics 2 Finances autonòmiques

Descriptors Generals 3 Nacionalisme

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica a l'adoració idolàtrica que es fa de l'Estat espanyol, que si bé amb el seu centralisme vol uniformar el territori i restar de competències a regions i municipis, és incapaç de dotar-se dels recursos en matèria de defensa, i aleshores es veu obligat a demanar, a través de diaris i parlamentaris, l'auxili de les regions i, en general, del poble, com de fet, recorda ja va passar en la guerra francesa i en altres ocasions. Per això, parla amb cert to irònic, de 'Home rule' guerrero, de mena d'autonomia política improvisada, en què es demana auxiliar l'Estat. Titlla l'Estat d'ídol de guix i expressa que quan cau, desapareix l'artificialisme i emergeix, allò que Puig, anomena la pàtria natural.

Notes

"L'arquitectura romànica-catalana"

Fitxa 75

Josep Puig i Cadafalch. *La Vanguardia* (22-III-1896), Portada i pàg 2. També reproduït a *La Renaixença* els dies 25, 26, 27 i 28-III-1896, amb el títol "L'Arquitectura romànica catalana".

Data 22-III-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència donada a l'Ateneu Barcelonés el 21.03.1896. També reproduït a *La Renaixença* els dies 25, 26, 27 i 28-III-1896, amb el títol "L'Arquitectura romànica catalana"

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum L'art romànic, és un llenguatge i una derivació d'un altre art, una evolució d'una altra forma, com ànima d'un poble o una mena de transformació de l'esperit d'un altre. I l'element primitiu de l'art romànic no és més que l'art romà, les formes del qual portades a la nostra terra lograren germinar en ella i donar-li l'abundosa florescència de l'art del nostre poble. Així doncs, la influència romana fou importantíssima a Catalunya.

Notes

"Discurs llegit per Don Joseph Puig y Cadafalch al cloure la vetllada donada en lo Saló de Cent en obsequi als escriptors premiats en los Jochs Florals"

Fitxa 76

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (10-V-1896), p. 2.827 - 2.828. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 10-V-1896 i el 18-V-1896, pàg 3 amb el títol modificat: "Parlament de D. Joseph Puig y Cadafalch en la vetllada del Saló de Cent en honor dels escriptors premiats en los Jochs Florals".

Data 10-V-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs també reproduït al Diario de Mataró y la comarca el 10-V-1896 i el 18-V-1896, pàg 3 amb el títol modificat: "Parlament de D. Joseph Puig y Cadafalch en la vetllada del Saló de Cent en honor dels escriptors premiats en los Jochs Florals"

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Echegaray, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig comença el discurs dels Jocs Florals, tot utilitzant les paraules de l'escriptor Josep Echegaray qui, en la mateixa celebració, va dir entorn de la literatura catalana renascuda: "tot lo que viu té dret á viure". En veu de la Lliga de Catalunya, es congratula del fet i afegeix, també, el dret a tenir un llenguatge i un pensament propis i a ser diferents; dret que fa viu un poble, contra tot artifici administratiu que uniformitza i contra tota tirania. Clou el discurs amb l'agraïment de part de la Lliga de Catalunya adreçat a tots aquells qui fan possible la literatura catalana: des d'escriptors i divulgadors a lectors.

Notes

"L'anarquisme de levita"

Fitxa 77

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (21-VI-1896), p. 3.737 a 3.742. També reproduït al "Diario de Mataró y la comarca" el 22-VI-1896, a "Lo Somatent" el 2-VII-1896 i a "La Costa de Llevant" el 1896.

Data 21-VI-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït al Diario de Mataró y la comarca el 22-VI-1896, a Lo Somatent el 2-VII-1896 i a La Costa de Llevant el 1896

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Resistència al govern

Descriptors Específics Anarquisme

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch comenta que la policia està fent requisita d'anarquistes però el que no ha fet ni farà és la "requisita d'un anarquisme de més endintre": el de les idees. Hi ha dos tipus d'anarquistes oposats: el dinamiter que és el de brusa i el que tira bombes, i l'anarquista de levita, que si fos pobre també les llançaria. Es refereix a un i a l'altre, amb la metàfora de la "llaga per fora" i la "llaga per dintre" amb el virus. Defensa la recerca i destrucció de l'esperit anàrquic que domina dins governants i governats, i que produeix el desballestament d'idees i de tot l'establert i que fa la guerra contra tothom. I adverteix, reiteradament, del perill latent que pot comportar la desposseïció de béns i d'ideals de l'anarquista de classe rica o de levita, en una societat de fi de segle que qualifica de salvatge.

Notes

"Lo caciquisme"

Fitxa 78

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (12-VII-1896), p. 4.183 a 4.185. També reproduït a "Lo Somatent" el 21-VII-1896.

Data 12-VII-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 21-VII-1896

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2 Estat
Descriptors Específics 2 Centralisme
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig critica el caciquisme perquè com l'anarquia va contra el recte govern dels pobles. Mentre l'anarquia nega tota autoritat, el caciquisme no només l'afirma doblement, sinó que cerca doblar la vexació i la tirania. El titlla de monstruositat contra natura, i diu com Catalunya el va sofrir quan se li va treure el dret a governar-se i ara, també, amb la imposició del govern de Madrid, govern artificial, foraster i quasi despòtic, que desconeix les arrels de la gent, i no la representa. Però adverteix que aquesta tirania, a diferència de la vella Roma, és prosaica i desprovista d'art, i els pobles moderns se la miren com una farsa entre bastidors.

Notes

"Los administratius de peu de marge"

Fitxa 79

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (23-VIII-1896), p. 5.043 a 5.045.

Data 23-VIII-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica que en els pobles, a semblança de la vella Roma, hi ha el cacic, que és l'emperador modern. I a més del cacic, hi existeixen uns quants Ministeris, que denomina, "de secà", com el d'hisenda, de Foment, de Governació o els de Gràcia i Justícia. A més, hi ha l'aspirant a Secretari de l'Ajuntament, dos o tres fabricants rics, un foraster i un "qualsevol sér providencial que pugui fer d'alcalde". A tots ells els anomena administratius de peu de marge, que aspiraven a més quasi tots en una capital veïna, però finalment han acabat al poble, i fan la feina que no fan al lloc d'on provenen: la lluita de l'home salvatge dins de la llei, i això és política. Entre els motius de lluita s'inclouen els les faldilles o de butxaca. Uns la fan en nom d'Espanya, d'altres del poble, però conclou "la bestia es sempre la mateixa".

Notes

"La moral administrativa"

Fitxa 80

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (28-VIII-1896), p. 5.141 a 5.143. També reproduït a "Lo Somatent" el 2-XI-1896.

Data 28-VIII-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 2-XI-1896

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Ètica política

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política

Descriptors Específics 2 Eleccions

Descriptors Generals 3 Municipis

Descriptors Específics 3 Govern i administració

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Parla de la moral administrativa en un moment en què són properes les eleccions i s'acaba el període de suspendre els ajuntaments i de processar regidors. Per a Puig i Cadafalch, tot allò administratiu és una mena de simulacre de la realitat, com una mena de comèdia. Critica fortament les lleis i procediments contradictoris amb què actua l'administració, i fins i tot, la doble moral en què incorre sovint. Diu que aquestes actuacions sovint no són més que un mitjà per cercar majories i vots. No vol donar exemples, per tal de no caure en la seva dinàmica. No obstant això, al final atenua l'acusació, tot dient que també n'hi ha de persones honorables al capdavant de l'aparell administratiu i confia que hi faran reeixir els ideals.

Notes

"Los conillets del Parlament"

Fitxa 81

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (1-XI-1896), p. 6.463 a 6.466. També reproduït a "Lo Somatent" el 3-XI-1896.

Data 1-XI-1896

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 3-XI-1896

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2 Parlaments

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig critica l'escenari del Congrés de diputats espanyol que li evoca una plaça de toros, però també el paper que hi van a fer els diputats catalans elegits. Aquests catalans, diu, es troben entre la llista de noms de desconeguts i dels quals poques vegades se'ls sent la veu al Parlament, més enllà de donar els vots afirmatius o negatius. Per això els anomena 'conillets del Parlament', lamenta que estan mancats de talent per defensar les qüestions catalanes, i que les seves intervencions van poc més enllà de fer preguntes i del seguiment de protocols davant l'allò que qualifica l'oligarquia castellana d'oradors.

Notes

"La inauguració de la càtedra de literatura catalana a la universitat de Barcelona"

Fitxa 82

Josep Puig i Cadafalch. Lo Somatent (10-I-1897), Signat J.P.i C..

Data 10-I-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Signat J.P.i C.

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política científica

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum Puig explica l'èxit i la justificació de la lliçó d'inauguració de la càtedra lliure de literatura catalana a la Universitat de Barcelona. La lliçó, que és explicada pel doctor Rubió i Lluch, adverteix prèviament de la dificultat d'acotar una història de la literatura catalana, i reclama que el dret a exigir la càtedra als governants, ha de començar per l'esforç català que cal invertir-hi en la necessitat de crear un curs de literatura catalana. Elogia la iniciativa que ha tingut el rector en acollir-ne el seu plantejament, per contribuir al reconeixement del dret a la seva existència universitària i amb l'esperança d'aconseguir-ne l'oficialitat en el marc dels nous plans d'estudis literaris regionals, proposats per Menéndez Pelayo, a l'Estat espanyol.

Notes

"Todos nos quieren"

Fitxa 83

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-I-1897), p. 18 - 19.

Data 17-I-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum És una acusació contra la política castellana que fa segles va perdent territori i el poc que li queda se li revolta. Ara es troba Espanya amb quasi totes les colònies en revolta, amb guerra a Cuba i Filipines i molt probablement a Melilla, els "moros" veuen en l'espanyol l'enemic, a Cuba odien Espanya, a Filipines no poden veure als castilas i per Europa el nom d'espanyol representa "un matón, un bandido o un torero". Els fets d'aquelles "armes victoriosas en todos los climas" de quan "no se ponía el sol en los dominios de la corona de Castilla", ara ens ho paguen centuplicats totes les nacions

Notes

"Els nostres companys processats. En Prat de la Riba"

Fitxa 84

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-III-1897), p. 96 - 97.

Data 21-III-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Prat de la Riba, Enric

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Enèrgic article d'opinió de Puig i Cadafalch condemnant un decret governatiu contra el seu amic i company polític Prat de la Riba que havia defensat el Regionalisme per a Catalunya a l'Ateneu, a la Renaixensa i a l'Acadèmia de Llegislació

Notes

"Los ateneistas"

Fitxa 85

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-V-1897), p. 161 - 162.

Data 16-V-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2 Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Critica els respectables senyors "ateneístas y sólo ateneístas" que signaren el manifest, tot incitant als senyors socis de l'Ateneu a batallar en les eleccions de les Juntes de secció i la meitat de la Directiva que portaven ja perdudes. Els ateneistes tenien doble i triple personalitat: no era gent compromesa, ni un tipus de polític decidit que ho sacrifica tot per un ideal. Ni és que el castellanisme de les ànimes vulgars ha passat a certa gent de l'Ateneu o que les ànimes vulgars s'han fet ateneistes.

Notes

"Carácter que diferencia las arquitecturas catalana y castellana antiguas"

Fitxa 27

Josep Puig i Cadafalch. *La Renaixença* (11,12 i 14-VI-1897), p. 869 a 875, 886 a 890 i 918 a 921. Conferència llegida per Puig i Cadafalch a l' Ateneu Barcelonès el 31.05.1897.

Data 11,12 i 14-VI-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència llegida per Puig i Cadafalch a l' Ateneu Barcelonès el 31.05.1897

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Lo fabricantisme"

Fitxa 28

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-VII-1897), p. 226 - 227.

Data 11-VII-1897

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Política econòmica

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Algú ha dit que, el principi fonamental de la història econòmica dels pobles es basa en tres períodes caracteritzats per la proporcionalitat en què el treball i les eines intervenen en la producció: en el primer, tot o quasi tot es deu al treball i és allò dels pobles al començament de la civilització; en el segon, el treball i les eines hi tenen igual intervenció, i en el tercer, la intervenció de les eines és quasi l'única, mentre el treball humà no és res. El segon període coincideix sempre en la major perfecció de l'obra produïda, amb l'edat d'or de la producció. En canvi, el tercer període és el que està passant a Catalunya i, al qual Puig i Cadafalch, anomena Fabricantisme, mal de totes les plagues que en aquest moment pateix Catalunya.

Notes

"La mort de Don Quijote"

Fitxa 29

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-X-1898), p. 327 - 328. També reproduït a *La Costa de Llevant* el 1898.

Data 2-X-1898

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a *La Costa de Llevant* el 1898

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Quixot (Personatge de ficció) / Cervantes, Miguel de

Descriptors Toponímics Catalunya
Madrid

Resum Forta càrrega contra els dirigents polítics de Madrid, la "caterva d'ignorants o malvats que han llençat el país a les més desastroses aventures", als qui compara amb el Quixot, especialment a un d'ells a qui no esmenta (possiblement l'aleshores candidat a president de govern, el sr. Francisco Silvela) de qui afirma que és "sols imatge i símbol lo del Cervantes". Puig en ridiculitza les seves preteses reformes legislatives i en reproduïx set exemples realment risibles.

Notes Francisco Silvela y de Le Villeuze: (Madrid 1843-1905) Historiador, advocat i polític espanyol. President del govern el 1899 i el 1902.

Font: Enciclopèdia.cat

"Els regeneradors administratius"

Fitxa 30

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-I-1899).

Data 5-I-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig critica que hi ha qui creu que la regeneració d'Espanya consisteix a reglamentar-ho i burocratitzar-ho tot. Amb aquest concepte s'ha treballat per convertir tothom en milicians. Però contra els regeneradors administratius i els seus programes polítics, Puig hi oposa l'ideal i la força de "l'esperit català que renaix".

Notes

"A n' en Silvela"

Fitxa 31

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-I-1899).

Data 18-I-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Silvela y de Le Villeuze, Francisco

Descriptors Toponímics Catalunya
Espanya

Resum Puig s'adreça indirectament a en Francisco Silvela, aleshores president del govern espanyol, per defensar el reconeixement del poble català. Ho fa amb referència a un article publicat a "El Tiempo", diari en què en Silvela hi exerceix una forta influència. Li demana que no cerqui el pensament del poble català en els representants dels organismes oficials catalans escollits per Madrid, atès que són dues coses diferents: "lo poble y la falsificació del poble". I afegeix que si els catalans ajuden a regenerar alguna cosa, ho faran sempre per amor a Catalunya.

Notes Francisco Silvela y de Le Villeuze: (Madrid 1843-1905) Historiador, advocat i polític espanyol. President del govern el 1899 i el 1902.

Després de la mort de Cánovas en 1897, Silvela va ser nomenat cap indiscutible del Partit Conservador. Entre 1899 i 1903 va ocupar dues vegades la presidència del Consell de Ministres.

El 1903 es va retirar definitivament de la vida política no sense abans designar Antoni Maura com a successor seu.

"Nosaltres"

Fitxa 32

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-I-1899).

Data 28-I-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Silvela y de Le Villeuze, Francisco

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig desmenteix els comentaris del diari espanyol "La Dinastía" segons el qual semblen qüestionar la possibilitat que el programa d'en Silvela, com a cap de la Unión Conservadora, contempli atorgar autonomia a cada regió. Hi contraposa el parer de "La Veu de Catalunya" que insisteix en demanar l'autonomia per a Catalunya, malgrat que aquesta aspiració no entra en el programa d'en Silvela, ni del seu partit. Continua remarcant la forta oposició que hi ha entre aquests polítics espanyols i Catalunya, en totes les seves facetes i, fins i tot, en el moment de la seva etapa històrica. Conclou advertint que seran benvinguts tots aquells qui tractin de refer la pàtria catalana i, enemics, tots aquells qui tractin d'enfonsar-la.

Notes

"La qüestió separatista"

Fitxa 33

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-II-1899).

Data 25-II-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3 Autonomia

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum A partir d'un incident al Senat espanyol, Puig comenta i es postula sobre les opinions que hi ha a Catalunya de la relació d'aquesta terra amb Espanya. D'entrada indica l'existència de dos corrents: el separatista i l'afrancesat. Ambdós evidencien els debils llaços que es mantenen amb Espanya, i que queden quasi reduïts als interessos comercials. Davant d'això, Puig es decanta per refermar aquest llaç i el de les diverses nacions d'Espanya, mitjançant una federació harmònica on convisquin els seus organismes autònoms. Un procés, que diu, ha de ser gradual cap a una "Espanya nova".

Notes

"A Xativa"

Fitxa 34

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-III-1899),
També el 14, 16 i 17-III-1899.**

Data 13-III-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica. També el 14, 16 i 17-III-1899

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Difusió cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Xàtiva (València)

Resum

Notes

"Almeria"

Fitxa 35

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-III-1899),
També el 20-III-1899.**

Data 19-III-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica. També el 20-III-1899

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Difusió cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Almeria (Andalusia)

Resum

Notes

"Des de Andalusia"

Fitxa 36

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-III-1899).

Data 25-III-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Difusió cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Almeria (Andalusia)

Resum

Notes

"La temporada cómica"

Fitxa 37

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-IV-1899).

Data 9-IV-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya
Madrid (Comunitat Autònoma)

Resum Puig denuncia les llistes i procediments electorals a Madrid, el funcionament dels quals titlla de farsa. L'amiguisme en l'elecció de candidats de govern, fins i tot, porta al governador, si convé a "forsar la màquina" i el poble no participa en res. Conclou la crítica en dues línies: d'una banda, l'artificialisme del sistema; de l'altra, "el divorci entre'ls catalans y'ls que governan".

Notes

"Don Quijote á Catalunya"

Fitxa 38

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-IV-1899).

Data 23-IV-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Quixot (Personatge de ficció)

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica a la imposició de la llegenda castellana sobre la cultura catalana. Amb motiu de la diada de Sant Jordi, que coincideix amb l'aniversari de la mort de l'autor de "Don Quijote", en Puig i Cadafalch denuncia els actes de patriotisme espanyol a Catalunya, un patriotisme que titlla de "virulent" i d'"atach de bogeria de nostre pobre Don Quijote". També fa un repàs crític a la concepció de la història d'Espanya que narra l'escriptora Emilia Pardo Bazán i un amic espanyol, per defensar que les llegendes i rondalles que expliquen, provenen d'una "patria postissa" que res té a veure amb el poble català.

Notes

"La administració de Correus y Telégrafos francesa"

Fitxa 39

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-V-1899).

Data 1-V-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya
França

Resum Carta elogiant als empleats i al ministre de Correus i Telègrafs francès per la seva previsió i pel bon ordre en què marxen els seus serveis després d'haver-se descuidat la cartera amb documents, diners i algunes targetes de premsa a la sucursal de telègraf del Grand Hotel, boulevard des Capucines.

Notes

"La nostra obra"

Fitxa 40

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-V-1899).

Data 6-V-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum En aquest article d'opinió Puig i Cadafalch parla dels atacs del diaris de Madrid ("El tiempo de Silvela" i "El Heraldo") contra l'autonomia, el separatisme i contra Catalunya en general. I explica que per aquest motiu "existeix a Catalunya vigorosa i forta la corrent autonomista per aturar la riuada castellanista. I ho lograrem salvant amb això Catalunya i potser Espanya".

Notes

"La qüestió dels quartos"

Fitxa 41

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-VII-1899).

Data 2-VII-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics Finances autonòmiques

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch llegint els pressupostos de l'Estat Espanyol, que s'han de discutir properament, es posa a fer números i compara Catalunya amb Bèlgica i explica que "aquí la gent cansada de veure malversats els seus diners per l'Empresa-Estat, demana servir-se per ella mateixa i l'Estat torna a treure el tema del separatisme"

Notes

"Lo francesisme"

Fitxa 42

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-VII-1899).

Data 16-VII-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum En aquest article Puig i Cadafalch denuncia que a Catalunya hi ha una corrent intensa de francesisme: "durant la guerra amb Estats Units era aquesta la forma de protesta d'una gran part de Catalunya". La gent cansada del desgovern estranger de Madrid preferia l'estranger de París. Però Puig opina que el que s'hauria de fer és que als catalans els hi interessi conservar la unió amb Espanya, s'ha de fer que els catalans es trobin bé on són. El nostre poble vol ser català, ho vol ser fermament i també ser un poble civilitzat i cult. Als governs els hi toca fer que es pugui ser català dins l'Estat espanyol.

Notes

"Las manifestaci3ns francesistas"

Fitxa 43

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-VII-1899).

Data 23-VII-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opini3

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum El 1899, estant la flota francesa de visita al port de Barcelona, es va organitzar una festa en honor de l'almirall francès Fournier. El públic, dempeus, va ovacionar els himnes de "La Marsellesa" i "Els Segadors"; en canvi, l'himne espanyol va ser acollit amb una xiulada general. Aquest article reflecteix l'estat d'ànim del poble català que manifesta el malestar d'un país contra els que mal governen.

Notes

"Lo del Catalanisme"

Fitxa 44

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-VIII-1899).

Data 19-VIII-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum En aquest article Puig i Cadafalch ens explica que el Catalanisme passa per una crisi molt trista i esmenta que el Catalanisme l'han elaborat durant anys gradualment a poc a poc, gent de diversa mena i de diferents aptituds, té una tradició i un procés lògic pel que s'han format els seus principis passant de les idees velles a les noves successiva i pausadament. Però de la Convocatòria pel Consell General i redactada per la Junta Permanent de la Unió Catalanista, es dedueix que aquesta evolució llarga, algú n'admet sols un moment i es vol constituïr una inquisició de consciències

Notes

"La unidad de la Hacienda"

Fitxa 45

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-VIII-1899).

Data 26-VIII-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances publiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Es tracta de la investigació que fa l'Estat de la riquesa amagada, la que no tributa. "És natural que l'Estat investigui la riquesa amagada, el que no és lògic és que aquesta investigació es converteix en una nova tributació imposada per força, segons plagui a qui la cobri i sense rebut, sense Real decret, Llei o Reglament".

Notes

"La pretenguda y mal entesa civiltzació árabe"

Fitxa 46

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-IX-1899).

Data 16-IX-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Gazeta bibliogràfica de l'Anuari per a 1899 de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya"

Fitxa 47

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-IX-1899).

Data 22-IX-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Associacions de professionals i tècnics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Lo dels Museus"

Fitxa 48

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-X-1899).

Data 2-X-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Art i Estat

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Crítica al regidor Roig i Torres per la seva gestió al capdavant dels museus municipals i compara els de casa nostra amb els anglesos.

Notes

"Companyerisme periodístich"

Fitxa 49

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-X-1899).

Data 20-X-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3 Nacionalisme

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum En aquest article critica al "Noticiero" i al "Diario" Mercantil "que són la representació de la premsa madrilenya", els quals parlen del companyerisme polític per censurar els diaris barcelonins "que no han rebut amb palmes i domassos als dos intrépits que 'El Imparcial' i 'l'Heraldo' ens han enviat a descobrir-nos i estudiar-nos".

Notes

"Als governants d'Espanya"

Fitxa 50

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-X-1899),
També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899.**

Data 26-X-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 28-X-1899

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig fa una crida a l'Estat espanyol a "deturar el compliment de la fatal llei històrica" i li adverteix que es pot repetir amb el poble català. Una llei, per la qual, alerta que les guerres que s'inicien quan la "Madre patria" nega la llibertat d'un poble, condueixen a la independència d'aquell poble. A tall d'exemple, esmenta diversos exponents, el més recent que els comportà la pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines. Explica que aquests pobles haurien continuat la vida en comú amb els altres pobles espanyols, si el govern espanyol no els hagués tractat amb enganys i despotisme.

Notes

"Estafas ab cortesia"

Fitxa 51

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-XI-1899).

Data 1-XI-1899

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2 Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Silvela y de Le Villeuze, Francisco

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch comenta que "a Espanya tenim una política de frases de cortesia i bona educació. La gent del món diari, la gent decent diu les coses amb un sol significat i la paraula dita és una escriptura. No passa així amb els polítics que recluten la gent amb programes de quatre cares, plens de frases buides que després s'orientan cap on convé, això sí amb molta educació i cortesia". I critica també en Silvela per ser un dels que utilitza aquesta tècnica.

Notes

"Las iglesias de San Pedro de Tarrassa. Notas arquitectónicas"

Fitxa 59

Josep Puig i Cadafalch. *Arquitectura y Construcción* (1900), p. 56 a 59, 71 a 74, 88 a 91, 132 a 136.

Data 1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Evolucions"

Fitxa 52

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-I-1900),
Portada.**

Data 13-I-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Portada

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

La facilitat de PiC per expressar per escrit les pròpies idees queda ben palesa a l'article "Evolucions" (acabament), en el qual opina sobre un article aparegut el dia anterior a "La Publicidad" (d'un dia per l'altre tenia capacitat per reaccionar). Aquest article de Puig i Cadafalch també fa referència a un escrit de la publicació "La Renaixensa", del 1897, a propòsit de la concessió de l'autonomia a Cuba (aleshores aquesta illa encara era espanyola; va deixar de ser-ho el 1898): "Avuy dia en totas aquestas regions que tenen plena conciencia de la seva personalitat nacional, existeixen agrupacions polítiques que parteixen de la unitat del Estat espanyol y volen que dintre d'aquesta unitat els sía reconeguda la seva autonomia interior". L'escrit de "La Renaixensa" afegeix que aquestes agrupacions polítiques no han aspirat mai a que el seu programa s'implanti d'un sol cop, sense reformes que facilitin la transició. L'arquitecte Puig i Cadafalch ho discuteix, i afirma que en cap cas el catalanisme rebaixarà les seves aspiracions, i que els catalanistes continuaran fidels a les bases de Manresa (*). "El catalanisme triomfarà pesi á qui pesi, y triomfará sol per la virtud de sos principis", afirma en aquest article de "La Veu de Catalunya".

Notes

Tot i que hi posa "(acabament)" als números anteriors de LVC no s'ha trobat l'inici, i pel tipus de redacció tampoc no sembla que sigui una segona part ni el final d'una sèrie.

(*) Bases de Manresa:

Nom amb què és conegut el document Bases per a la Constitució Regional Catalana, presentades com a projecte per una ponència de la Unió Catalanista davant el consell de representants de les associacions catalanistes, reunits en assemblea a Manresa el març de 1892. És un document fonamental que estableix els principis del catalanisme.

"La Unitat del idioma"

Fitxa 53

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-I-1900),
Portada.**

Data 20-I-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Portada

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya
Madrid (Comunitat Autònoma)

Resum

En aquest article publicat a "La Veu de Catalunya", Puig i Cadafalch critica les veus que des de Madrid defensen a ultrança l'ús del castellà, també a Catalunya. L'arquitecte català respon així un article del diari "El Imparcial", segons el qual "no voler intermediari de la llengua castellana en el nostre pensament y en els nostres sentiments" es "estrecho", "particularista" i sobretot "medieval". Puig i Cadafalch diu que després d'haver repassat la seva llibreria, ha observat que de llibres originals en castellà n'hi ha ben pocs (els escrits en castellà són sobretot traduccions). I afirma: "La llengua del poble castellà ha estat una llengua civilisadora á América; però civilisadora á mitjas; tants pobles que la parlan, i entre tots no tenen la cultura per crear una llibreria científica". "Per a "El Imparcial" no hi ha altre interès que "la unidad", diu Puig i Cadafalch. I afegeix que "la unitat del Estat será, si's vol, un medi per a la administración, però no'l fí de la societat mateixa; ni'l mateix Estat es ni ha estat may superior als fonamentals interessos socials".

Notes

"Espanyolisme"

Fitxa 54

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-III-1900),
També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900.**

Data 6-III-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a Lo Somatent el 8-III-1900

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum A partir dels comentaris de la premsa de Madrid, Puig denuncia que Espanya qualifiqui d'odi, el reclam de Catalunya a ser diferents d'Espanya. Critica, així, la manca de reconeixement a la diversitat, en virtuts i defectes. I conclou que per a ser amic dels espanyols s'ha de ser com ells, imposició per a la qual utilitza l'expressió: "Pera unirse ab algú han de menjarsel"

Notes

"La protecció oficial á la cultura catalana"

Fitxa 55

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-III-1900),
Portada. Edició vespertina.**

Data 23-III-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Portada. Edició vespertina

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Article d'opinió amb títol irònic, molt breu en comparació als que habitualment escriu en PiC a "LVC". En el context de la indignació i les protestes ciutadanes contra l'embargament per part d'Hisenda de la senyera i els premis de l'Orfeó Català PiC es dol amargament de com el govern espanyol perjudica la cultura catalana (en un article annex "LVC" informa que el deute és de 1.000 pessetes, el valor dels objectes embargats és de 350 pessetes i que 10 associacions culturals de Barcelona han expressat la seva indignació i solidaritat). Espanya perjudica Catalunya ja sigui escanyant les entitats filantròpiques, la Universitat, les escoles o imposant els seus artistes cursis, mestres ignorants, inspectors d'Hisenda... I per això l'obra pública és tronada, l'art antic es deixa caure de vell, els museus estan buits en comparació als dels països europeus... A Catalunya la desgoverna la burocràcia "la barbàrie, aqueixa mitja civilització que no és la naturalesa salvatge, ni la cultura de l'home modern europeu". Tot el que és català és embargat pel fisc perquè "tot se'ns admet menos el ser nosaltres mateixos". I conclou afirmant: "Els quartos que tregui l'Estat venent à públich encant els premis de l'Orfeó Català, serviran en cambi pera subvencionar el Teatre Real, el Teatre Espanyol, la escola Nacional de Música y las Academias panteó de las milocas de la cultura nacional".

Notes

"El Baedeker den Dato"

Fitxa 56

**Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (4-V-1900),
Portada.**

Data 4-V-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Estat

Descriptors Específics Centralisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Dato Iradier, Eduardo

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum
El mateix dia de la visita a Barcelona d'Eduardo Dato, ministre de Governació (1899-1900), PiC publica a la portada de l'edició vespertina de "LVC" aquesta enginyosa "Guia Baedeker": un recorregut per la Barcelona oprimida per l'Estat espanyol; per tots els edificis públics depriments, ròncs i desproveïts de qualsevol modernitat; i per les comarques properes a Barcelona on els cacics espanyolistes amagarien la realitat i només mostrarien el que Dato vol veure igual que fan quan van a Madrid com a parlamentaris. Dato formava part d'un govern regeneracionista dirigit per en Silvela. La seva visita va acabar amb greus enfrontaments entre les joventuts catalanistes i els militars que van portar al tancament de la Universitat i de "LVC".

Notes
4 de maig: Es produeixen greus incidents entre catalanistes i militars per la visita del ministre de la Governació, Eduardo Dato. Com a conseqüència, la Universitat és tancada, i el diari La Veu de Catalunya, suspès.
10 de maig: Tanquen les botigues enmig de la tensió que ha seguit la visita de Dato. Mor un tinent de la Guàrdia Civil. És declarat l'estat de guerra.
25 de maig: Surt La Creu de Catalunya, succedani evident de La Veu. És igualment suspès.
7 de juny: Surt ara Diari de Catalunya en lloc de La Veu

"Lo de l'Escola de Belles Arts"

Fitxa 57

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-XII-1900),
Portada. Edició vespre.**

Data 1-XII-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Portada. Edició vespre

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Treballs manuals (Ensenyament)

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch denuncia l'estat d'obsolescència en què es troba l'Escola de Belles Arts. Troba caducs i retrògrads els seus programes, tècniques i mètodes d'ensenyament, professors, instal·lacions... Confessa que li cau la cara de vergonya quan pensa en els programes d'escoles d'arts i oficis europees que ha vist en exposicions internacionals i es plany que els professionals de Catalunya faran obres cursis amb aquesta pèssima formació, els únics beneficiaris de la qual són els endollats pels estaments oficials, funcionaris i administratius.

Notes

"La Barcelona d'anys a venir" I-III

Fitxa 58

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-XII-1900), Portada. Edició vespre. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim"..

Data 29-XII-1900

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Segueix sèrie amb: 7-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-II", 22-I-1901 "La Barcelona d'anys a venir-III i últim". Portada. Edició vespre

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Obres públiques

Descriptors Específics 2 Enginyeria urbana

Descriptors Generals 3 Modernisme (Arquitectura)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Atac frontal contra l'Eixample de Cerdà, a qui mai no anomena pel nom, sinó només com la "quadricula", l'"Eixample" o bé l'"Ensanche". El molesta que sigui "un dels horrors més grossos del món" comparable a certes ciutats de l'Amèrica llatina. El compara a les galeries de nínxols dels cementiris. Advoca per dissoldre la comissió que el controla i tot l'aparell administratiu que el suporta i que li ha donat la forma que té, les normes de construcció, etc. No pot suportar que sigui un producte del segle XIX, fet a mida del "barceloní comú", que sigui "cursi" i sobretot que sigui una imposició de Madrid que Barcelona no volia.

Notes

Historia general del Arte. Vol. II i III: Arquitectura

Fitxa 543

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Montaner y Simón, 1901.

Data 1901

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. En col·laboració amb Lluís Domènech (dir.)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Domènech i Montaner, Lluís

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"El gran prelat català"

Fitxa 60

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-II-1901),
Necrològica sobre el bisbe Morgades.**

Data 14-II-1901

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil : Necrològica sobre el bisbe Morgades

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Morgades i Gili, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Josep Morgades i Gili
Vilafranca del Penedès, 1826 — Barcelona, 1901

Eclesiàstic i promotor cultural.

Font: Enciclopèdia.cat

"La Lliga Regionalista de Gracia. Meeting d'Inauguració. (Extracte: El senyor Puig y Cadafalch)"

Fitxa 61

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-X-1901).

Data 29-X-1901

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"L'autonomía al Ajuntament"

Fitxa 62

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-I-1902).

Data 1-I-1902

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local

Descriptors Específics Política i govern

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Puig denuncia l'excessiva burocràcia de l'Ajuntament de Barcelona. Hi contraposa, allò que per a ell, hauria de ser el principi d'autonomia de serveis, segons el qual, ha de cuidar de cada cosa qui hi entengui, sense "la intervenció desconfiada de l'administració". Aquesta diu, és la forma d'anar contra la llei imposada i superar-la, i ha de permetre el progrés dels afers que es tracten.

Notes

"Dictamen sobre las cloacas de Barcelona, aprovat per la comissió municipal de Foment"

Fitxa 64

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-II-1902), Subscrit amb data del 30 de gener pels regidors Juli Marial, J. Carner, Lluís Dolsa i Puig i Cadafalch.

Data 8-II-1902

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe. Subscrit amb data del 30 de gener pels regidors Juli Marial, J. Carner, Lluís Dolsa i Puig i Cadafalch

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Don Luís Doménech y Montaner"

Fitxa 63

Josep Puig i Cadafalch. *Hispania* (30-XII-1902), p. 539 a 557. Semblança de Doménech i Montaner. Revista núm. 93. Acompanya la signatura "traducido del catalán por M.G."

Data 30-XII-1902

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Semblança de Doménech i Montaner. Revista núm. 93. Acompanya la signatura "traducido del catalán por M.G."

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Doménech i Montaner, Lluís

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch escriu a la magnífica revista "Hispania" d'Hermenegild Miralles una semblança extensíssima del seu col·lega Lluís Doménech i Montaner, absolutament laudatòria, en un moment en què aquest darrer fa un any que ha entrat i està plenament integrat a la Lliga Regionalista i dos anys abans que abandoni la política definitivament. Vegi's l'anotació al costat de la signatura "traducido del catalán por M.G."

Notes Barcelona, 1850 — Barcelona, 1923

Arquitecte, historiador i polític, fill de Pere Doménech i Saló.

Font: Enciclopèdia.cat

**Discursos que D. Claudi Omar i Barrera i Puig i Cadafalch
llegiren a la solemne sessió necrològica de l'Excm.
Ajuntament de la ciutat de Mataró, celebrada el 29.07.1903
per honrar la memòria de D.Terenci Thos i Codina, mestre en
Gai Saber**

Fitxa 544

Josep Puig i Cadafalch. Mataró. Tipografia H. Abadal, 1903.

Data 1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Discursos. En col.laboració amb Claudi Omar Barrera

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XIX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Omar i Barrera, Claudi / Thos i Codina, Terenci

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes Terenci Thos i Codina
Mataró, Maresme, 1841 — Mataró, Maresme, 1903

Escriptor.

Claudi Omar i Barrera
Barcelona, 1861 — Barcelona, 1931

Escriptor.

Font: Enciclopèdia.cat

"Els mals del Ajuntament"

Fitxa 66

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-IV-1903).

Data 2-IV-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2 Administració local

Descriptors Específics 2 Política i govern

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Com en altres ocasions, Puig critica l'excessiva burocràcia a l'Ajuntament de Barcelona, portada en mans d'inexperts que no coneixen els temes que s'hi tracten. Per això, titlla de comèdia, el procediment de lectura i aprovació de temes al Consistori. Reclama seriositat i una reorganització dels empleats d'aquesta entitat, que està formada per més de seixanta escriptors; petició, que li han refusat, i per la qual diu sentir-se força sol.

Notes

"Campanya electoral. Als electors catalanistes"

Fitxa 67

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-IV-1903).

Data 25-IV-1903

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política
Descriptors Específics Eleccions
Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)
Descriptors Específics 2 -
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"En Gallissà"

Fitxa 68

Josep Puig i Cadafalch. ¡CU-CUT! (30-IV-1903).

Data 30-IV-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil: Necrològica

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Gallissà i Soqué, Antoni Maria

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Antoni Maria Gallissà i Soqué
Barcelona, 1861 — Barcelona, 1903
Arquitecte modernista, amb títol del 1885.
Font: Enciclopèdia.cat

"Els nostres plans a l'Ajuntament"

Fitxa 65

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-V-1903).

Data 11-V-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Exposició i defensa dels nous plans i iniciatives que s'han fet per al municipi de Barcelona, des que el catalanisme és a l'Ajuntament. Tot i que, lamenta que hi ha un dèficit de milions, que sense l'ajut dels ciutadans, és impossible de cobrir, d'altra banda, enumera nombroses obres fetes, sobretot en l'àmbit urbanístic. També el fet que han impedit el nomenament d'amics i els negocis poc transparents. Al final del text es pregunta per què hi tenen "gent enemiga de tot això" que, segons diu, els insulta.

Notes

"La difamació contra'ls regidors catalanistas "

Fitxa 69

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-V-1903).

Data 18-V-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2 Política econòmica

Descriptors Específics 2 Política urbana

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Cal situar aquest article en el context del regeneracionisme administratiu iniciat per l'alcalde Robert que els regidors de La Lliga continuen fermament per tal d'eradicar la corrupció i l'amiguisme de l'Ajuntament de Barcelona, on PiC és regidor des del 1901. En la seva lluita per desfer els monopolis d'algunes concessionàries de serveis públics, com l'aigua –Dos Rius- i el gas de l'enllumenat –Strache- els catalanistes són atacats amb campanyes de difamació orquestrades des d'aquestes potents empreses que subornen diaris i mercenaris de la ploma. En aquest article ens parla, entre d'altres coses, de les mesures que el seu grup impulsa perquè el clavegueram i l'aigua potable funcionin correctament a la ciutat. Puig i Cadafalch diu que el tema de la portada d'aigües a Barcelona "ha aixecat els clans d'un diari que no anomeno" i que la portada del gas d'aigua "ha concitat contra nosaltres les iras baixes d'aqueixa gent dedicada a la vil feina d'infamar als altres per trenta o quaranta duros cada més". Josep Puig i Cadafalch diu que és un "problema vital" el fet de dur aigua a Barcelona, i subratlla que el preu que es paga per l'aigua a Barcelona és més alt que a la major part de ciutats d'Europa. Critica els qui s'oposen a que es portin a Barcelona aigües del Montseny. I apunta que aquesta oposició prové d'un diari on hi ha advocats de l'empresa que porta a Barcelona les aigües de Dos-Rius, la qual perdria el monopoli si prospera la proposta del grup catalanista. Puig i Cadafalch recorda que els catalanistes també són contraris al monopoli del gas, i que per això proposaran i votaran la municipalització d'aquest servei. I afirma que volen dur a terme també la municipalització de l'enllumenat públic, per la qual cosa proposaran que es realitzi un concurs internacional.

Notes

L'any 1901, per primera vegada, el catalanisme polític entra a l'Ajuntament de Barcelona i Puig i Cadafalch n'és elegit regidor fins al 1903; a "La Veu de Catalunya", hi exposarà els debats que es produeixen al consistori barceloní, com en aquest cas en què "l'opció de la Lliga a favor de la municipalització d'aquests serveis [portada d'aigües i enllumenat públic a gas] va haver d'enfrontar-se a dures oposicions de les empreses que en tenien el monopoli: Dos Rius i Strache. Enfront de certes difamacions polítiques i periodístiques, Puig escriu un dur article en defensa de l'actuació de la Lliga i a favor de la qualitat i l'abaratiment dels serveis" COLL i AMARGÓS, Joaquim: "Puig i Cadafalch: de la militància associativa a l'exercici de la política regionalista (1887-1907)". A: BALCELLS, Albert (Ed.): Puig i Cadafalch i la Catalunya contemporània. Barcelona: IEC, 2003. Pàg. 193

"Discurs pronunciat per Puig i Cadafalch a la inauguració de les sales Verdaguer i Pellicer el 30.06.1903"

Fitxa 70

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-VI-1903).

Data 30-VI-1903

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Literatura i Estat

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Barcelona"

Fitxa 71

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-X-1903), p. 40210. 7-XI-1903 (contra la inanició municipal).

Data 28-X-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió (tema eleccions). 7-XI-1903 (contra la inanició municipal)

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis
Descriptors Específics Govern i administració
Descriptors Generals 2 Política
Descriptors Específics 2 Eleccions
Descriptors Generals 3 Finances públiques
Descriptors Específics 3 Finances locals

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Davant les properes eleccions municipals (novembre 1903), PiC crida els ciutadans a votar per una ciutat de progrés, l'enemic més gran de la qual afirma que és l'Estat espanyol. Per molt bé que s'administri la ciutat de Barcelona segons PiC no aconseguirà reduir mai prou les despeses perquè sempre hi ha l'Estat espanyol que s'endu per no retornar mai a Barcelona, una gran quantitat de diners en impostos. El problema és que Espanya és un país pobre. França, per exemple, gasta tres vegades més que Espanya en serveis públics amb una població del doble d'Espanya i la mateixa extensió de territori. D'aquest pobre pressupost se'n beneficien els pobles pobres d'Espanya i en surten perjudicats els rics; no és un problema de mala administració sinó de desequilibri, i li ve molt gran al Govern espanyol. Per això apareixen les solucions regionalistes. I per això els governs haurien de deixar lliures les ciutats i fan el contrari, les aclaparen amb impostos que se'n van a Madrid i no tornen. El pressupost de Barcelona és de la meitat de les seves homòlogues europees. "Per això, aquí, fins las eleccions municipals tenen una aspiració més alta que la de la administració arreglada y honrada; l'aspiració a la llibertat y el dret de fer d'aquella barcelona raquíca d'anys enrera, la Barcelona ideal, gran y europea".

Notes A BCN la Lliga va guanyar les eleccions municipals de 1901 i 1905 però va perdre les de 1903, per les quals PiC demanava el vot a aquest article. Llavors ell encara era Regidor de l'Ajuntament de Bcn (1901-1903).

Font: Enciclopèdia.cat

"Meeting electoral de 'Las Arts' "

Fitxa 86

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-XI-1903), p. 3.

Data 5-XI-1903

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs pronunciat al míting electoral del teatre de Les Arts

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els representants dels analfabets"

Fitxa 87

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-I-1904), p. 2.

Data 1-I-1904

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Republicanisme

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Idees polítiques

Descriptors Específics 3 Política i cultura

Descriptors Antroponímics Lerroux García, Alejandro

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Crítica al programa electoral del trust republicà, un programa que segons revelen les estadístiques municipals, representa una majoria de vots de l'electorat obrer i analfabet. Segons Puig, aquest programa lerrouxista nega la cultura i les institucions, i és propi de l'home primitiu. Lamenta que no hi hagi campanyes de cultura en el programa.

Notes

L'Oeuvre de Puig i Cadafalch architecte. 1896-1904: Architecture, Décoration, Mobilier, Serrurerie, Carrelages, etc.

Fitxa 545

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Edit. M. Parera, 1904.

Data 1904

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. Pròleg reproduït a Barral 2003.

Pàg. 251-252

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La Maison du Peuple i la Casa del Pueblo"

Fitxa 88

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-III-1904), p. 3. dins el monogràfic: "Las casas del poble, aquí y al extranjero".

Data 7-III-1904

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig arquitectònic dins el monogràfic: "Las casas del poble, aquí y al extranjero"

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Festa de Germanor Catalanista"

Fitxa 90

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-VII-1904), p. 4.

Data 11-VII-1904

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs de Puig i Cadafalch a la festa de la Lliga Regionalista al teatre Nou Retiro del carrer Diputació

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics Lliga Regionalista

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els econòmichs"

Fitxa 91

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-X-1904).

Data 26-X-1904

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió - crònica satírica de les economies en un viatge de polítics a Saragossa.

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics Finances locals

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Saragossa (Aragó) ; Catalunya
Saragossa (Aragó)

Resum Crítica a la garreperia i a l'immobilisme d'alguns economistes. Puig comenta amb orgull el cost que ha comportat un acte que, com a representant de Barcelona, ha anat a fer a Saragossa. Parteix d'aquesta anècdota per destacar la inversió que, per a la ciutat, suposen els actes festius. També hi defensa les inversions fetes pel polític i economista, Rius i Tauler, qui va convertir-la en una ciutat rica i europea. Contraposa l'exemple de l'activitat d'aquest economista, al dels "econòmichs" a qui els acusa de no fer-hi res.

Notes

"La batalla de divendres"

Fitxa 92

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-XII-1904), p. 3.

Data 20-XII-1904

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió del quefer com a regidor municipal

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Republicanisme

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Puig remarca la importància d'un fet insòlit esdevingut divendres a l'Ajuntament de Barcelona: les classes mercantils i industrials aconseguiren imposar-hi el seu pressupost. A l'Ajuntament, hi ha dues forces socials que es contraposen. N'hi ha una que està formada bàsicament per una majoria republicana, que fou "proclamada dictatorialment per en Lerroix" i que representa les masses compostes per emigrants, cosmopolites i analfabets. L'altra força correspon al conglomerat de classes mercantils i industrials, i és representada pel grup catalanista. Puig manté l'esperança en aquesta segona força per acabar amb l'analfabetisme.

Notes

"Projectes d'obras municipals. La memòria explicativa"

Fitxa 93

**Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (27-II-1905),
Resum i comentari de la memòria presentada pels regidors
Puig i Cadafalch i Carner.**

Data 27-II-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe. Resum i comentari de la memòria presentada pels regidors Puig i Cadafalch i Carner

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"La lluita per la patria"

Fitxa 94

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-III-1905),
Portada.**

Data 4-III-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Amb motiu de la imminència de les eleccions municipals, Puig fa un cant a l'esperança per a la reconstitució nacional. Empresa de reconstitució que diu, triomfarà contra dos enemics de la pàtria: el caciquisme antic - del qual només en queden uns quants inconscients -, i els esperits dèbils o l'enemic de dins, a qui la victòria dels enemics de fora, fa perdre la fe.

Notes

"El meeting de Las Arts"

Fitxa 95

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-III-1905), p. 3.

Data 10-III-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Inauguración del Museo de Bellas Artes (antiguas y modernas) y de las secciones, reinstaladas, del Museo Arqueológico y de Arte Decorativo"

Fitxa 296

Josep Puig i Cadafalch. *Gaceta Municipal de Barcelona* (10-XI-1915), p. 10 a 14. S'esmenta que hi va intervenir Puig i Cadafalch però no es reproduïx el seu text..

Data 10-XI-1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. S'esmenta que hi va intervenir Puig i Cadafalch però no es reproduïx el seu text

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Es reproduïx l'extens discurs inaugural del museu, llegit pel secretari de la Junta Municipal de Museus, Carles Pirozzini i Martí, i al final s'esmenta que Puig i Cadafalch hi intervé en nom propi i en representació del President de la Mancomunitat, però no es reproduïx el seu text. El discurs és molt interessant ja que repassa totes les peripècies per les quals s'ha hagut de passar per poder crear el museu al parc de la Ciutadella

Notes

"Discurs del senyor Puig i Cadafalch en el certamen de Mataró"

Fitxa 96

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-VIII-1905), Portada.

Data 3-VIII-1905

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes

"El nostre espanyolisme"

Fitxa 97

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-VIII-1905).

Data 23-VIII-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Autonomia

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch qüestiona si l'afirmació del catalanisme només pot tenir lloc fora d'Espanya. Després d'un reguitzell d'interrogacions sobre la concepció d'Espanya, reafirma, com altres vegades, que l'ésser col·lectiu català no és un atac contra Espanya. Insta l'Estat espanyol a adoptar aquella idea de pàtria que ha evolucionat cap a formes pacífiques d'unió entre pobles.

Notes

"La crisis del patriotisme"

Fitxa 98

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1905),
Portada.**

Data 29-VIII-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Ètica política

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch critica aquells lligams de Catalunya amb l'Estat que resten subjectes a una qüestió d'interessos purament mercantils. Qüestió amb la qual s'ha envaït extensions pobres i "atrassades" de Catalunya, atès que la gent d'aquestes extensions, a canvi de determinades promeses de sous o càrrecs, ports i carreteres, s'han "entregat" a "diputats forasters". Però a la crisi de patriotisme que aquest fet suposa, reclama "l'amor a lo nostre".

Notes

"El meeting de Las Arts"

Fitxa 99

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.

Data IX-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Meeting Electoral Catalanista del Nou Retiro"

Fitxa 100

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-IX-1905),
Portada.**

Data 6-IX-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana); Catalunya

Resum

Notes

"Sesio de l'Ajuntament. Proposició Puig de manifestació al cos consular"

Fitxa 101

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (IX-1905), p. 3.

Data IX-1905

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules pronunciades per Josep Puig i Cadafalch

Fitxa 102

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.

Data XI-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Parlament de Josep Puig i Cadafalch"

Fitxa 103

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (XI-1905), p. 2.

Data XI-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"A votar per l' Exposició Universal"

Fitxa 104

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-XI-1905).

Data 11-XI-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum Davant les imminents eleccions municipals que se celebren amb motiu de l'Exposició Universal a la ciutat de Barcelona, Puig i Cadafalch fa una crida al vot dels ciutadans catalans. Creu que només l'electorat genuïnament català, amb el seu vot, pot defensar la ciutat, engrandir-la i fer-la una capital moderna. L'obra ha de portar Catalunya al Mercat del món i al pensament internacional. També s'afegeix el fet que, en la mateixa jornada, s'elegiran també nous consellers municipals, els quals hauran d'executar el projecte descrit.

Notes

"Les ciutats primitives de les Balears. Els talayots i les naus. Quarta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 105

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-XI-1905).

Data 28-XI-1905

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura primitiva

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Illes Balears

Resum

Notes

"El temple dòric, els grans recintes sagrats d'Atenes, Olimpia i Eleusis. Quatorzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 151

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1906).

Data 1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura antiga

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Grècia

Resum

Notes

"Prolech". A: Antoni de FALGUERA. Sant Pere de Roda. Barcelona

Fitxa 167

Josep Puig i Cadafalch. *L'Avenç* (1906).

Data 1906

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Pròleg al llibre Sant Pere de Roda d'Antoni de Falguera

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Pere de Roda (Girona)

Resum

Notes

Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch

Fitxa 546

Josep Puig i Cadafalch. Carcassonne et Perpignan. Congrès Archéologique de France (LXXIIIe). , 1906.

Data 1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines Humanitats

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Massot [i Muntaner], Josep / Durand, Llorenç

Descriptors Toponímics Carcassona (França) ; Perpinyà (França)

Resum

Notes

"Comparació dels primitius monuments balears amb els de Sardenya i Pantelleria. Quinta lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris catalans"

Fitxa 106

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-I-1906).

Data 4-I-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura primitiva

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Illes Balears ; Sardenya (Itàlia) ; Pantelleria (Itàlia)
Catalunya

Resum

Notes

"Els monuments dels imperis antics i mitg d'Egipte i els de les illes mediterrànies. Sisena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 107

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-I-1906).

Data 11-I-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Egipte ; Mediterrània
Egipte
Catalunya

Resum

Notes

"Els murs de Tarragona, Girona, Olèrdola i Saguntus, comparats amb els de les illes Balears. Els murs etruschs i micènics. El megalitisme en la construcció mediterrània. Els túmuls grecs i els del sud d'Espanya i Portugal. Els tumuls de Romania i els talaiots. Idees sobre la unitat de la civilització mediterrània anterior a la de Mycenae. Setena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 108

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-I-1906).

Data 18-I-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura antiga

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Illes Balears ; Catalunya ; Espanya ; Portugal ; Romania
Mediterrània
Espanya
Catalunya

Resum

Notes

"Antecedents per a l'Estudi de l'arquitectura romana. L'arquitectura del nou imperi egipci.Vuitena lliçó donada a la càtedres d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 109

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-I-1906).

Data 25-I-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Roma (Itàlia) ; Egipte
Egipte
Catalunya

Resum

Notes

"Els temples ptolomaics. La casa i la tomba del nou imperi. Novena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 110

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-II-1906).

Data 1-II-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Grècia ; Catalunya
Mediterrània

Resum

Notes

"L'arquitectura caldeu assiris y la dels pobles mediterranis. Desena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 111

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-II-1906).

Data 8-II-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Catalunya
Mediterrània

Resum

Notes

"Els restes arquitectònics dels heteus, fenicis i jueus. Onzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 112

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-II-1906).

Data 16-II-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Mediterrània
Mediterrània

Resum

Notes

**"Restos de la colonització fenícia a Andalusia.
L'Arquitectura dels grecs primitius. Creta, Troya, Mecenas.
Els sepulcres amb cúpula de forma micènica a Portugal i al
Sud d'Espanya. Dotzena lliçó donada a la càtedra d'art català
als Estudis Universitaris Catalans"**

Fitxa 113

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-II-1906).

Data 22-II-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

<i>Descriptors Generals</i>	Arquitectura antiga
<i>Descriptors Específics</i>	-
<i>Descriptors Generals 2</i>	Arqueologia i història
<i>Descriptors Específics 2</i>	-
<i>Descriptors Generals 3</i>	Arqueologia i art
<i>Descriptors Específics 3</i>	-

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Grècia; Portugal ; Espanya
Mediterrània
Catalunya

Resum

Notes

"La casa de la illa de There i la de Creta. Els palaus de Gnosse i Phestos. Els palaus de Tyrinte, Troya i Mecenas. Recorts de l'habitació en els poemes homèrics. Tretzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 114

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-III-1906).

Data 1-III-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura antiga

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arqueologia i art

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Grècia; Catalunya
Peloponès

Resum

Notes

"Els recintes sagrats de Grecia: Olimpia, Atenes i Eleusis. Origen i evolució de l'ordre dòric. Quinzena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 115

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-III-1906).

Data 15-III-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Grècia ; Catalunya
Peloponès
Catalunya

Resum

Notes

"Ordres grecs, jonich, corinti i caríatic. Setzena Iliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 152

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-III-1906).

Data 23-III-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Com era una ciutat grega. Dissetena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 153

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-III-1906).

Data 29-III-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Grècia

Resum

Notes

"Les colònies gregues.La civilització marselesa. Divuitena lliçó donada a la càtedra d'art català als Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 154

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-IV-1906).

Data 5-IV-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Marsella (França)

Resum

Notes

"El baptisteri de Sant Pere de Terrassa"

Fitxa 156

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-VII-1906).

Data 23-VII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Els temples romans. Primera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 157

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-XI-1906).

Data 2-XI-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El temple romà de Barcelona. Segona lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 158

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-XI-1906).

Data 8-XI-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Província) ; Catalunya

Resum

Notes

"El temple romà de Vich. Tercera lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 159

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-XI-1906).

Data 15-XI-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Vic (Barcelona) ; Catalunya

Resum

Notes

"Els temples de Tarragona. Quarta lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 160

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-XI-1906).

Data 22-XI-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya) ; Catalunya

Resum

Notes

"Els monuments funeraris romans a Catalunya. Cinquena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 161

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-XI-1906).

Data 29-XI-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La restauració de l'església de Sant Martí Sarroca"

Fitxa 162

Josep Puig i Cadafalch. *La Il·lustració Catalana* (2-XII-1906), Núm.183, p. 757 a 761.

Data 2-XII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Revista, núm.183

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Martí Sarroca (Barcelona)

Resum

Notes

"Els monuments commemoratius.Sisena lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 163

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-XII-1906).

Data 6-XII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Novetats Estantices"

Fitxa 164

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-XII-1906),
Portada.**

Data 7-XII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Escoles

Descriptors Específics 2 Universitats

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Europa

Resum Puig i Cadafalch critica la nova joventut que emergeix de les lletres i de les arts, influenciada per la teoria universalista. Discrepa d'en Brossa, a qui qualifica de bromista, perquè davant dels joves, nega tota llei en l'art. Segons Puig, quan l'art no té arrels, ni és local, ni nacional, cal parlar de regla, de llei o d'imitació. Finalment lamenta que es pugui tornar a la visió apriorística d'anys anteriors, com si en allò nostrat no hi hagués universalitat.

Notes

"Els edificis de reunió a l'aire lliure. Els archs romans de Tarragona i Sagunte. Els mosaics de Barcelona i Girona. Els teatres de Sagunte, Tarragona i Pollensa. Comparació amb els grans teatres grecs i romans. Vila lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 165

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-XII-1906).

Data 13-XII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mediterrània ; Catalunya

Resum

Notes

"Teatres, anfiteatres.Villa Iliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 166

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-XII-1906).

Data 20-XII-1906

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les esglésies romàniques ab cobertes de fusta de les Valls de Bohí i d'Aran"

Fitxa 193

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1907), Any I, p. 119 a 136. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 671 a 682.

Data 1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Any I. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 671 a 682

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Boí, Vall de (Catalunya) ; Aran, Vall de (Catalunya)

Resum

Notes

"La història de l'arquitectura catalana"

Fitxa 194

Josep Puig i Cadafalch. *Estudis Universitaris Catalans* (1907), Vol I. (gener-febren 1907), p. 20 a 22. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 323 a 325.

Data 1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol I. gener-febren 1907. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 323 a 325

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Additions a la numismatique de Roussillon. Per Massot, Durand i Puig i Cadafalch

Fitxa 547

Josep Puig i Cadafalch. Caen. Société Française d'Archeologie, 1907.

Data 1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines Humanitats

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Massot [i Muntaner], Josep / Durand, Llorenç

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"La casa romana. XIXa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 168

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).

Data 10-I-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les ciutats romanes. Roma, Pompeya, Tarraco, Barcino. Xa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 169

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-I-1907).

Data 10-I-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Roma (Itàlia) ; Pompeia (Ciutat antiga) ; Tarragona (Catalunya) ; Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les subvencions del Estat a la Exposició"

Fitxa 170

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-I-1907),
Portada.**

Data 15-I-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics Finances locals

Descriptors Generals 2 Estat

Descriptors Específics 2 Centralisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Espanya

Resum Amb relació a la petició d'un ajut de 100.000 pessetes per a l'Exposició Universal de Belles Arts que ha d'obrir-se a l'abril, Puig i Cadafalch, explica la seva postura. Demostra com tantes promeses i bones paraules per part del govern espanyol, no s'han fet efectives i, fins i tot, hi ha hagut hostilitat en la representació que n'han fet a l'estranger. Per això, Puig justifica el seu vot contrari a la subvenció i al nomenament de presidències ministerials.

Notes

"Paraules de Puig i Cadafalch al Meeting de Sabadell"

Fitxa 171

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-I-1907).

Data 21-I-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Fragment del discurs de Puig i Cadafalch a un míting

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees i política

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sabadell (Barcelona)

Resum

Notes

"Introducció a l'estudi de l'arquitectura cristiana. Els començaments de l'arquitectura cristiana a Roma. Les catacumbes. Xla lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 172

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-I-1907).

Data 25-I-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les catacumbes. Xlla lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 173

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-I-1907).

Data 31-I-1907

Gènere *periodístic-literari* i Curs d'art
Observacions

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les basíliques italianes a Roma. Restos monumentals i recorreguts de basíliques cristianes a Catalunya.XIIIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 174

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (7-II-1907).

Data 7-II-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Roma (Itàlia) ; Catalunya

Resum

Notes

"La basilica de Terrasa. XIVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 175

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-II-1907).

Data 21-II-1907

Gènere *periodístic-literari* i Curs d'art
Observacions

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona) ; Catalunya

Resum

Notes

"La basilica visigòtica d'Egara.XVa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 176

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-IV-1907).

Data 5-IV-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona) ; Catalunya

Resum

Notes

"La columna visigòtica. XVIa lliçó del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 177

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-IV-1907).

Data 13-IV-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Presentació dels candidats per Barcelona. Meeting del Tívoli"

Fitxa 178

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-IV-1907), Portada.

Data 14-IV-1907

Gènere *periodístic-literari* i Observacions Discurs de Puig i Cadafalch al Tívoli

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Aliansa"

Fitxa 179

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-IV-1907).

Data 20-IV-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Espanya

Resum Com en altres ocasions, Puig i Cadafalch, denuncia la incomprensió d'Espanya vers la germanor de nacions i vers el dret a ser diferents; aquesta vegada, a més, hi contraposa un exponent del patriotisme català, consistent en una aliança que denomina "Solidaritat de catalans" i que uneix tots els partits catalans, amb idees diferents, però que estimen Catalunya. I, afegeix que, mentre el govern de Madrid titlla aquesta aliança de "montón", aquest ideal ja és una realitat als pobles més poderosos d'Europa.

Notes

"Estat social en el moment de la introducció de l'arquitectura romànica a Catalunya. XVIIa lliçó i última del II Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 180

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-V-1907).

Data 4-V-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines Humanitats

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Intervencions de Puig i Cadafalch al Congrés"

Fitxa 181

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-VI-1907), p. 5.

Data 14-VI-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge.Discurs del Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 182

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-VI-1907), p. 2.

Data 17-VI-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. L'Exposició Internacional d'Art de Barcelona. Discursos dels senyors Puig y Junoy

Fitxa 183

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-VI-1907),
Portada.**

Data 19-VI-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid) ; Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió del Missatge. Rectificació del Sr.Puig y Cadafalch"

Fitxa 184

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-VI-1907),
Portada.**

Data 26-VI-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"L'acte de la Lliga Regionalista"

Fitxa 185

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-X-1907).

Data 7-X-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics Lliga Regionalista

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Els quadres del Greco"

Fitxa 186

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (19-X-1907).

Data 19-X-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Virgili processat"

Fitxa 187

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-XI-1907),
Portada.**

Data 12-XI-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Autonomia

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig i Cadafalch explica com és citat a declarar amb motiu d'una inscripció que va escriure fa tres anys en lletres gòtiques al frontó d'una casa de la Diagonal. El denunciador és el diari "El Progreso" que l'acusa d'atacar la integritat de la pàtria. Puig al·lega que la inscripció és treta d'un vers d'en Virgili, que al·ludeix a la llibertat de Catalunya dins l'Estat espanyol. Lamenta que, els comentaris d'aquesta llibertat que s'han fet a les Corts i en altres ocasions, ara siguin tractats de delictes.

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Discussió dels pressupostos.Foment. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 189

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (14-XII-1907).

Data 14-XII-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Provisió de cátedres y conservació de Museos. Discurs del senyor Puig y Cadafalch"

Fitxa 190

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.

Data 16-XII-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Política científica

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris. Alusió del Sr. Puig i Cadafalch al Congrés en la discussió de Pressupostos-Foment"

Fitxa 191

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XII-1907), p. 2.

Data 16-XII-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Finances públiques

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Pressupost d'Instrucció Pública. Discurs del Sr. Puig y Cadafalch. L'ideal de la ensenyança y la ensenyança burocràtica"

Fitxa 192

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (26-XII-1907), Portada.

Data 26-XII-1907

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Finances públiques

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Política científica

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Les influences lombardes en Catalogne"

Fitxa 209

Josep Puig i Cadafalch. *Compte-rendu du LXXIIIe Congrès archeologique de France, tenu en 1906 à Carcassone et Perpignan (1908), p. 1 a 22 i 684 a 703.*

Data 1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Editorial: H. Delesques, Caen 1908 i París 1907

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; França

Resum

Notes

"Informe sobre la propuesta d'enviar una comissió arqueològica a les Exposicions dels Centenaris a Saragossa y Valencia. En col·laboració amb J. Pijoan"

Fitxa 210

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1908).

Data 1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Pijoan [i Soteras, Josep]

Descriptors Toponímics Catalunya ; Saragossa (Aragó) ; València (València)

Resum

Notes Podria ser:
Josep Pijoan i Soteras
Barcelona, 1881 — Lausana, 1963

Historiador, poeta, assagista i tractadista d'art, germà de Baltasar.

Font: Enciclopèdia.cat

"Les excavacions d'Empuries. Estudi de la topografia"

Fitxa 211

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1908), Vol. II, p. 150 a 194.

Data 1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. II

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

Discurs de gràcies, certamen literari organitzat per la secció de propaganda de la Lliga Regionalista de Sabadell celebrat en 1r d'agost de 1907

Fitxa 548

Josep Puig i Cadafalch. Sabadell. Impremta de J.Canals Doménech, 1908.

Data 1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs llegit l'1-VIII-1907. Pàg. 191 a 194

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics
Descriptors Específics Lliga Regionalista
Descriptors Generals 2 Idees polítiques
Descriptors Específics 2 Política i cultura
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sabadell (Barcelona) ; Catalunya

Resum

Notes

Les influences lombardes en Catalogne

Fitxa 549

Josep Puig i Cadafalch. Caen. Henri Delesques, 1908.

Data 1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Pel nostre Museu"

Fitxa 195

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-II-1908),
Portada. També el 20-II-1908.**

Data 12-II-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També el 20-II-1908

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Art i Estat

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Sèrie d'articles, en què Puig i Cadafalch defensa la Junta de Museus de Barcelona, i especialment, la gestió que en fa del Museu de Santa Àgueda. En el primer, parteix de l'acusació formulada per uns diputats provincials i un articulista del "Poble català", a qui al·ludeix com a "esperit subtil", ambdós partidaris de separar els museus per matèries, de diferenciar aquest Museu del municipal i d'acceptar l'amenaça de l'Estat a portar el Museu a Madrid. El segon article, tracta de l'esmena que ell havia presentat als pressuposts de l'Estat, per mitjà de la qual, cedia l'esmentat Museu a la Diputació provincial, ens que en tenia dipositats la major part d'objectes, i li entregava en dipòsit una minoria d'objectes que eren propietat de l'Estat, per tal que, d'aquesta forma, els "objectes que son de Barcelona fossin cuidats per Barcelona". Seguidament, mostra les crítiques, que per aquest motiu, ha rebut de la premsa centralista espanyola, però també d'acadèmics catalans, que conceben cada museu amb una única disciplina. En contraposició, Puig creu que cada museu engloba diverses disciplines i argüeix, per això, la impossibilitat de distingir l'obra artística de l'objecte arqueològic, és a dir, la impossibilitat d'explicar l'art sense mostrar-ne la seva evolució.

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Reglament d'Exposicions. Preguntes del Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 196

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (2-III-1908).

Data 2-III-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics Art i Estat

Descriptors Generals 2 Museus

Descriptors Específics 2 Activitats culturals

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Contra les escoles neutres. El meeting d'ahir"

Fitxa 197

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-IV-1908).

Data 20-IV-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Escoles

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Parlament a la inauguració de les noves sales del Museo Decoratiu i Arqueològic"

Fitxa 198

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-VI-1908).

Data 1-VI-1908

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics Art i Estat

Descriptors Generals 2 Museus

Descriptors Específics 2 Activitats culturals

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Una escola romànica amb cobertes de fusta"

Fitxa 199

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-VII-1908).

Data 20-VII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Discurs a la inauguració de l'Ateneu Autonomista del districte Vllè"

Fitxa 200

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-X-1908), p. 2.

Data 26-X-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Pro Noguera-Pallaresa. Meeting a Belles Arts"

Fitxa 201

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-XI-1908),
Portada.**

Data 30-XI-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Noguera Pallaresa (Riu)

Resum

Notes

"Intervenció al Meeting electoral al Casino de Sants"

Fitxa 202

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-XII-1908).

Data 7-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"El meeting electoral de la Bohemia Modernista "

Fitxa 203

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-XII-1908), p. 3.

Data 10-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Discurs de propaganda electoral al miting del Teatre Asiàtic"

Fitxa 204

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-XII-1908).

Data 11-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'alegria dels enemichs de Catalunya"

Fitxa 205

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XII-1908),
Portada.**

Data 16-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2 Republicanisme

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Davant la victòria del partit de Lerroix a la ciutat de Barcelona, Puig insta a "no despreciar en aquests moments la veu del enemich". Fa un repàs a les accions violentes i de desordre públic que aquest partit ha portat a Barcelona. Esmenta, també, com des de l'Estat espanyol, celebren i consagren en Lerroix i el seu partit com a símbol nacional de progrés hispànic contra la reacció transitòria del moviment català, que ve representat per Solidaritat Catalana. L'article conclou amb una crida als catalans a fer memòria i prendre nota de la missió del partit guanyador, que és contrari a les aspiracions catalanes.

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés.18 del corrent. Inclompliment d'acorts sobre Instrucció Pública"

Fitxa 206

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-XII-1908),
Portada.**

Data 22-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Política científica

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés.21 del corrent. Incompliment d'ofertes sobre Instrucció Pública"

Fitxa 207

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-XII-1908), p. 2.

Data 26-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Intervenció al Congrés dels Diputats de Madrid

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Política científica

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"La Fleca contra'l Llibre"

Fitxa 208

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-XII-1908),
També reproduït a *La Revista Catalana d'Educació* el 1909,
pàgs. 41 i 42.**

Data 30-XII-1908

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. També reproduït a *La Revista Catalana d'Educació* el 1909, pàgs. 41 i 42

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Resistència al govern

Descriptors Específics 2 Anarquisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum Puig parla d'una discussió mantinguda a l'administració local de Barcelona vers l'assignació pressupostària, en la qual s'acabà elegint la proposta d'una fleca, en lloc d'un premi literari en memòria de D. Manuel Durán i Bas. Segons diu, aquesta oposició és recurrent i té lloc entre els que, com ell, lluiten al costat del llibre units per aspiracions espirituals i, aquells altres, defensors del pa, "àcrates", enemics de la cultura pública per considerar-la una despesa. Els anarquistes que posen bombes, els contraris a la propietat, s'agermanen en aquesta causa contra el bé públic, amb els anarquistes de levita, representants de la propietat. Puig expressa obertament el seu desig perquè desapareguin uns i altres.

Notes

"La casa catalana"

Fitxa 229

Josep Puig i Cadafalch. *Congrés d'Història de la Corona d'Aragó dedicat al Rey en Jaume I y a la seua època (1909-1913).*

Data 1909-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

L'arquitectura romànica a Catalunya

Fitxa 550

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1909-1918.

Data 1909-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. En col·laboració amb De Falguera, Antoni i Goday, Josep. Premi Martorell de l'Ajuntament de Barcelona 1907. 3 Vols. Articles reproduïts a Barral, 2003: "Mitjans econòmics de les obres romàniques". Pàg. 577 a 604; "Conclusió"

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics De Falguera, Antoni / Goday, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Documents Parlamentaris.Congrés. Dies 14 i 15 del corrent. L'Alcaldia de Barcelona. Alusió del Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 212

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-I-1909).

Data 19-I-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Antecedents al primer període de l'arquitectura romànica catalana. Primera lliçó del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 213

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-III-1909).

Data 5-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El medi social romànic. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 214

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-III-1909).

Data 11-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els fundadors d'edificis, els medis econòmics i l'organització de les obres. Lliçó 2 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 215

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-III-1909).

Data 19-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els treballadors de les obres romàniques i els arquitectes. Lliçó 4 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 216

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-III-1909).

Data 25-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Conferencia inaugural del curs al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu del Palomar"

Fitxa 217

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-III-1909).

Data 29-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La processó de la moral"

Fitxa 218

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-III-1909),
Portada.**

Data 29-III-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3 Republicanisme

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Maura i Montaner, Antoni / Sol i Ortega[, Joan]

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Article dels que escriu com a diputat a Corts a Madrid (1907-1909). És una barreja de crònica política i de descripció pintoresca, quasi grotesca, de l'ambient casolà que viu al parlament "santuari de les lleys", i al senat, on tot és més tràgic però li segueix semblant domèstic. El tema que l'ocupa és "un drama casolà de govern municipal de Madrid, volgut transformar en qüestió nacional pel senador per Guadalajara", Sol y Ortega: la pugna per la concessió de llicències a dues companyies d'aigua, la del marquès de Santillana i la de les aigües del Lozoya, propietat de l'Estat, que ha portat a la paralització de les obres. Sol ha acusat Maura de poca moral perquè té accions de la companyia del marquès, i a Barcelona el tema ha revoltat els lerrouxistes indignats per la falta de moral. Amb el to àcid de tot l'article Puig se'n riu de la moral dels lerrouxistes i conclou: "Y jo he pensat com temps enrera aquelles mateixes colles aplaudien el nou decàlech de la moral lerrouxiana dictada entre llampechs retòrics als 'jóvenes bárbaros': 'Violad, robad, matad...'"

Notes Antoni Maura i Montaner
Palma, Mallorca, 2 de maig de 1853 — Torrelodones, Madrid, 13 de desembre de 1925
Polític.

Joan Sol i Ortega:
Reus, Baix Camp, 1849 — Barcelona, 1913
Polític republicà.

Font: Enciclopèdia.cat

"Les colles transhumants dels mestres lombards.Lliçó 5 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 219

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-IV-1909), Portada.

Data 2-IV-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Lo de la cultura"

Fitxa 220

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-IV-1909), Portada. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona". Signat a París el 7-IV-1909 i 19-V--1909 Afegeix el subtítol: L'escola d'Arquitectura de Barcelona..

Data 10-IV-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. El 19-V-1909 segueix amb el tema del dia 10-IV-1909 amb el títol: "Lo de la cultura. La Escola de Arquitectura de Barcelona"

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Treballs manuals (Ensenyament)

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Domènech i Muntaner, Lluís.

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Província) ; Catalunya

Resum Aquests dos articles se sumen a la polèmica existent a "LVC" i "El Poble Català" sobre l'Escola d'Arquitectura.

En el primer, PiC es dirigeix, agreujat, a l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner, llavors director de l'Escola d'Arquitectura, que ja fa cinc anys que ha abandonat la política, que en polèmica oberta amb el Sr. Gubern, president de la Comissió d'Hisenda de la Diputació va defensar l'organització de l'ensenyament oficial des de Madrid i criticar les corporacions populars que no donen títols i que inclouen l'IEC, els Estudis Universitaris Catalans, el Museu d'Art, la Biblioteca de la Diputació, la Junta d'Atracció de Forasters... Puig s'hi torna criticant l'Escola d'Arquitectura per retrògrada i desfassada, i en comenta agraument les mancances, i es confessa entristit per "l'agravi de gent amiga llençat indiferentment, despreciativament, com qui ni pensa en que fereixi".

En el segon article DiM ja ha contestat i PiC comença citant textualment moltes de les sagetes enverinades que el seu antic mestre li ha dedicat: l'ànima petita d'artista... Explica que DiM té tendència a criticar i enemistar-se per escrit amb els seus antics amics i que ell li havia vist fer moltes vegades a la redacció de LVC però que ells mateixos les esqueixaven i "tornat a la normalitat i a la calma, ell ho agraià". Segueix criticant durament l'Escola d'Arquitectura i conclou tancant la polèmica per la seva banda: "Crech un dever social no prestar ni tan sols la col·laboració de la defensa en una discussió degenerada, no per mí ni per causa meva, en grollera y incívil baralla."

Notes

"El geni de l'ordre econòmic"

Fitxa 221

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-IV-1909),
Portada. Signat a Berlín el 17-IV-1909.**

Data 26-IV-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió, dins la campanya electoral. Signat a Berlín el 17-IV-1909

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política científica

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política econòmica

Descriptors Específics 2 Política urbana

Descriptors Generals 3 Partits polítics

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Berlín (Alemanya) ; Catalunya

Resum Aquest article crida al vot per la Lliga Regionalista a les eleccions municipals del 2-V-1909, que acabaran guanyant els lerrouxistes. PiC està fent el cèlebre viatge a Alemanya que marcarà l'inici de la seva etapa blanca com a arquitecte, amb la qual cosa barreja la descripció i la narració de la crònica de viatge amb l'argumentació i la instrospecció dels gèneres opinatius. Puig observa a Berlín les grans infraestructures culturals que es creen (escoles, museus, biblioteques, parcs botànics, instituts d'investigació...), la ciutat espiritual del futur, i pensa en "els genis de l'ordre econòmic" que a Barcelona han parat les obres d'en Rius i Taulet, que representen deu milions, i les han tingut deu anys parades, perdent cinc milions d'interessos. Xifra el retard de Barcelona respecte a Europa en trenta o quaranta anys en falta d'aigua, d'escoles, d'ensenyança, d'urbanització, quan la ciutat podria ser una Brussel·les del Migdia, i diposita el seu futur espiritual i material en mans de la Lliga, que cal votar.

Notes

"Les esglésies romaniques. Planols i disposicions dels principals tipus. Lliçó 6 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 222

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-V-1909).

Data 27-V-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les esglésies romaniques del primer període i la seva disposició interior. Lliçó 7 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 223

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-VI-1909).

Data 3-VI-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El monestir, la casa i el castell en els segles XI i XII. Lliçó 8 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 224

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-VI-1909).

Data 10-VI-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les excavacions d'Empúries. Conferència donada al Palau de Belles Arts"

Fitxa 225

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-VI-1909).

Data 14-VI-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga) ; Catalunya

Resum

Notes

"Medis usats en la construcció durant el primer període a Catalunya. Lliçó 9 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 226

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-VI-1909).

Data 17-VI-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els elements de decoració en les esglèsies del primer període romànic. Lliçó 10 del III Curs d'Història de l'Art Català, organitzat pels Estudis Universitaris Catalans"

Fitxa 227

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-VII-1909).

Data 1-VII-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La fi d'una campanya patriòtica"

Fitxa 228

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-XI-1909).

Data 25-XI-1909

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Govern representatiu

Descriptors Específics Parlaments

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Partits polítics

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum En un context temporal que segueix els incidents de la Setmana tràgica, Puig lamenta amb emotivitat que no s'hagi aprovat una llei d'administració local a les Corts, aprovació que havia de significar un pas important cap a l'alliberació del poble català. En la causa d'aquest fracàs, hi veu un error de tàctica: la creació del partit Solidaritat Catalana, sorgit de l'aliança de partits catalans, i del qual se'n penedeix, atès que "cercà la forma de disgregarse y de arborar banderas diferentes". Qualifica d'acte de traïció al poble català, les esmenes que aquest partit hi ha fet a la llei. I creu que els mateixos republicans del partit, anteposaren la llibertat a l'autonomia, i que l'obra de deslleialtat continuà, quan els diputats nacionalistes no tingueren prou autoritat i restaren en silenci. Tanmateix, manté la voluntat de cercar esperances d'una nova oportunitat.

Notes

Lo grafic a l'escola

Fitxa 551

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. 1910.

Data 1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència per invitació del Deganat de Mestres Públics de Barcelona a l'Ateneu Barcelonès. 15-I-1910

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Arts

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Art i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Lo del governador"

Fitxa 230

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-II-1910),
Portada.**

Data 1-II-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local

Descriptors Específics Política i govern

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3 Resistència al govern

Descriptors Específics 3 Anarquisme

Descriptors Antroponímics Suàrez Inclàn

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Província) ; Catalunya

Resum Puig lamenta unes declaracions que, segons els diaris, ha formulat el governador de la província de Barcelona, el Sr. Suàrez Inclàn, i segons les quals, l'existència d'una "maffia" que vincula alguns elements conservadors amb l'anarquisme pot ser la causant de atemptats esdevinguts a la ciutat de Barcelona. Puig insta al governador a fer públic els detalls del seu descobriment. Tanmateix suggereix la hipòtesi que aquestes declaracions no són fonamentades i han estat fruit de la improvisació inflada per la irritabilitat del governador, davant de certs rumors sobre la davallada de valors morals a la província. Finalment, li demana que si no és capaç de revelar els detalls de les seves declaracions, confessi el seu error i dimiteixi.

Notes

"Lo de la llengua catalana"

Fitxa 231

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-II-1910),
Portada.**

Data 18-II-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2 Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig mostra decepció per la nova etapa política que havia de possibilitar la creació de Solidaritat Catalana, en la qual "l'enemich hauria deixat de ser un traïdor, les idees contraries se suposarien llealment professades (...)". El tema en què es focalitza el desengany és, ara, la qüestió de la llengua, tema pel qual alguns redactors de "El Poble Català" han acusat en Prat de la Riba de traïdor. Puig surt a la seva defensa, tot argüint les accions que ha emprès al seu costat per portar la llengua a la vida pública i a la cultura i, sobretot, per difondre-la pel món. També, lamenta les resistències que ell mateix ha trobat per part de l'esquerra a l'Ajuntament, qui ha substituït una proposició seva sobre el reglament dels empleats en què requeria els coneixements parlats i escrits de la llengua, per una altra, en què només l'han d'entendre. I conclou, entristit, en com les grans reivindicacions patriòtiques poden incloure una "fonda hipocresia".

Notes

"Aclaració"

Fitxa 232

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-III-1910), p. 2.

Data 15-III-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Universitats

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Cambó i Batlle, Francesc

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

"LVC" reproduceix un article de PiC a la revista "La Sembra" de Terrassa, setmanari de l'Agrupació Regionalista, per tal que no s'atribueixi al señor Cambó "lo que may ha pensat" contra l'Escola de Terrassa. Puig explica la grata impressió que li va causar l'Escola Industrial de Terrassa i la polèmica que va seguir a la visita, amb una carta d'Alfons Sala –l'impulsor de l'Escola- contra Barcelona, que una publicació de Terrassa va reproduir, on malinterpretava les paraules del sr. Cambó. Puig argumenta que des de fa molt de temps que es busca a Barcelona la unificació dels ensenyaments industrials i artístics al voltant de la Universitat Industrial, a l'antiga fàbrica Batlló, com es fa als països anglosaxons. D'aquesta unificació va parlar en Cambó, i ja s'ha aconseguit a les escoles de Manchester i de Londres, aquestes al costat del museu d'art industrial més gran del món. Puig acaba insistint en que Cambó no va parlar mai contra les escoles ni de Terrassa ni de Vilanova i desitjant que després d'aquest article don Alfons Sala "serà un cooperador de la nostra obra y reprovarà la lleugerera y l'acritut ab que ha sigut judicada".

Notes

"Cronologia de l'arquitectura romànica a Catalunya. Conferència donada a l'Associació d'Arquitectes de Catalunya"

Fitxa 233

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-IV-1910).

Data 6-IV-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Campanya Electoral. La qüestió catalana"

Fitxa 234

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-IV-1910),
Portada i pàg. 2.**

Data 28-IV-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Partits polítics

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Salmerón [y Alonso, Nicolás]

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya ; Espanya

Resum Davant una Barcelona trasbalsada per l'anarquia, Puig defensa una acció comuna entre la Lliga Regionalista i la coalició de carlins, integristes i conservadors, per tal de restablir l'ordre material i religiós a la ciutat. Justifica la participació catalanista, esgrimint que hi van reclamar la qüestió catalana de la necessitat d'un organisme de govern català de l'administració pública. Un programa votat en un míting de Tívoli ja havia proclamat aquesta necessitat, i havia estat signat per en Salmerón i la Unió republicana. Ningú de les Cambres legislatives objectà aquesta aspiració i "en Maurà l'encarnà en la Lley de Administració local", que fou acceptada per tots els partits. Puig qüestiona i retreu als "senyors de Barcelona" el fet que no han acceptat aquesta acció, en un moment en què la situació de la ciutat ho exigia.

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 235

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-V-1910), p. 2.

Data 4-V-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els Barbres"

Fitxa 236

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-V-1910),
Portada del suplement .**

Data 5-V-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Espanya

Resum Crítica a les forces polítiques progressistes que es troben al capdavant del govern general i del govern municipal. Analitza l'aplicació del concepte de "progrés" a les diverses esferes humanes, es qüestiona l'aspecte nou que es detecta en tota cultura i art que arriben de fora, i lamenta que "tota la mansuetud del art negoci, del art tant-se-mendona, se's tornat art oficial". Equipara el moviment progressista amb els barbres que envairen Roma i que després de destruir algunes estàtues i llibres, se'n dedicaren a copiar-ne. Veu mansuetud i amiguisme en l'acció política de l'Ajuntament, com a símptoma d'aquesta invasió. Finalment, saluda, amb sarcasme, aquesta nova arribada dels barbres que diu comporta el retorn a la vida primitiva i salvatge. I per acabar augura una ciutat futura "sense centre, sense acrópolis; sense cervell, ni cor"

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 237

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-V-1910), p. 2.

Data 5-V-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 238

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-V-1910).

Data 7-V-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Un experiment. La Residencia d'Estudiants a Madrid"

Fitxa 239

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-X-1910).

Data 25-X-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Universitats

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

L'autor de l'article, J.P., explica que és a punt d'instal·lar-se a Madrid una primera residència d'estudiants. Es tracta de la prestigiosa Residencia de Estudiantes que va fundar i dirigir el pedagog Alberto Jiménez Fraud. Diu que es tracta d'una iniciativa de la Junta d'Ampliació d'Estudis i investigacions científiques i que estarà oberta a tots els espanyols i, per tant, també els catalans, que facin el doctorat, es preparin per unes oposicions o simplement hagin d'estudiar (opina que els estudiants seran el grup menys nombrós). J.P. hi explica que de residències d'estudiants se n'instal·laran d'altres, cadascuna d'un tipus diferent, i la compara amb els "colleges" de les universitats angleses. "Això que ara's va començar a Madrid, fa no més que cinch cents anys que dura a Oxford", afirma.

Notes

"En Casellas"

Fitxa 240

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-XI-1910).

Data 10-XI-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Casellas i Dou, Raimon

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Barcelona, 7 de gener de 1855 — Sant Joan de les Abadesses, Ripollès, 2 de novembre de 1910

Crític d'art, periodista i escriptor.

"La nostra llengua expulsada"

Fitxa 241

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-XII-1910),
Portada.**

Data 14-XII-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Resistència al govern

Descriptors Específics 3 Anarquisme

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum
L'article comença amb la justificació de la necessitat de tractar la situació en què s'exclou el poble català de la seva llengua, quan es troba amb un foraster, i dóna, a tall d'exemple, alguns congressos. Mentre les autoritats castellanes imposen el seu "ordre social", Puig detecta que "may l'autoritat floreix de nosaltres" donat el fons anàrquic dels catalans. Tot seguit, lamenta el procés d'assimilació pel qual la llengua dels Estats tirans esdevé llengua noble, de civilització i progrés, mentre la llengua dels vençuts és condemnada a ser grollera i "indigna de les coses elevades". Tracta de desfer alguns arguments afegits amb els quals al·leguen aquest tracte, com la forma musical o la universalitat, i recorda que els "assimilistes romans" havien parlat del castellà esgrimint motius semblants de menyspreu. En canvi, en l'església, hi veu un exponent de l'apreci a les llengües "que cauen" com el llatí. Finalment, afalaga l'anarquia del poble català vers la negació que pateix de la seva vida col·lectiva "com si no fos digna d'existir fora de les capes baixes".

Notes

"D. Joseph Puig y Cadafalch. Intervenció a les conferències de la Lliga Regionalista sobre l'administració municipal barcelonina"

Fitxa 244

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-XII-1910).

Data 28-XII-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics
Descriptors Específics Lliga Regionalista
Descriptors Generals 2 Municipis
Descriptors Específics 2 Govern i administració
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"La memoria den Rius y Taulet befada al Ajuntament"

Fitxa 242

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-XII-1910),
Portada.**

Data 23-XII-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Rius i Taulet, Francesc de Paula / Vinaixa, [Josep Jordi]

Descriptors Toponímics Barcelona (Àrea metropolitana)

Resum
Puig es plany que Barcelona sigui cada cop més una "ciutat conquistada" per diversos fets com l'exclusió de la llengua catalana en actes públics, els quals qualifica de "fuetades" per part del Consell de Cent. Entre aquesta enumeració de fets que proven el menyspreu a Catalunya per part d'uns forasters que anomena "barbres", Puig en remarca un esdevingut a l'Ajuntament. Es tracta de l'intent, per part del regidor valencià Vinaixa, de suprimir la pensió a la vídua del difunt Rius i Taulet. En Puig el considera un acte d'ignorància i un atac per esborrar la memòria d'en Rius i Taulet, qui segons diu, va ser el fundador de la Barcelona moderna. I crítica, entre altres coses, la manca de cortesia que hauria de tenir el senyor Vinaixa, en qualitat de foraster. Finalment, s'alegra que la proposta no prosperés i que tingués sanció pública per part dels amics barcelonins. Tanmateix, reprèn el fet de les fuetades a Barcelona.

Notes

"Parlament del Joseph Puig y Cadafalch"

Fitxa 243

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (24-XII-1910).

Data 24-XII-1910

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Palau de la diputació general de Catalunya. Per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans"

Fitxa 249

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III, 1909-1910, p. 385 a 480. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 646.

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Institut d'Estudis Catalans. Vol. III, 1909-1910. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 646

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Miret i Sans, Joaquim

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Informació sobre la forma d'organitzar la concurrència de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Exposició Arqueològica Internacional de Roma"

Fitxa 250

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1911), Vol. III, 1909-1910-1911.

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe. Vol. III, 1909-1910-1911

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2 Difusió cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Roma (Itàlia)

Resum

Notes

"Crònica de les excavacions d'Empúries"

Fitxa 251

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1911), (Any III).Vol. III (1909-1910-1911).

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Institut d'Estudis Catalans. Anuari (Any III).Vol. III (1909-1910-1911)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Dictamen presentat a l'IEC per Puig i Cadafalch i J. Miret i Sans sobre les obres que's deuen fer a l'antich Palau de la Generalitat per donar llum i ventilació a la seva planta baixa"

Fitxa 252

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1911), Vol. III (1909-1910-1911).

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Informe. Vol. III (1909-1910-1911)

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2 Edificis històrics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Miret i Sans, Joaquim

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Les excavacions arqueològiques de Castell Roselló (Perpinyà), Montlaures (Narbona) i Marsella"

Fitxa 253

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III (1909-1910-1911).

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. III (1909-1910-1911)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Perpinyà (França) ; Narbona (França) ; Marsella (França)

Resum

Notes

"La Casa de la Diputación de Joseph Martínez Aloy. Recenció"

Fitxa 254

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1911), Vol. III.

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. III

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martínez Aloy, Josep

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"La catedral de Valencia. Guia històrica y artística de S. Sanchis Sivera. Recenció"

Fitxa 255

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1911), Vol. III.

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Assaig. Vol. III
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Edificis històrics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Sanchis Sivera, S.

Descriptors Toponímics València (València)

Resum

Notes

"Historia de la arquitectura cristiana española de la Edad Media de Vicente Lampérez y Romea. Recenció"

Fitxa 256

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1911), Vol. II.

Data 1911

Gènere periodístic-literari i Assaig. Vol. II
Observacions

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lampérez y Romea, Vicente

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 245

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-III-1911).

Data 11-III-1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 246

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-III-1911).

Data 12-III-1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs al míting electoral del Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia al 11.03.1911

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 247

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-IV-1911).

Data 26-IV-1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència organitzada pel Centre Excursionista de Terrassa en el Saló d'Actes de la Joventut Catòlica el 22.04.1911

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"El palau de la diputació general de Catalunya"

Fitxa 248

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-V-1911).

Data 1-V-1911

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència al Palau de la Generalitat sobre la història d'aquest edifici, organitzada pels Estudis Universitaris Catalans

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Sant Joan de les Abadesses"

Fitxa 262

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1912), (1911-1912) p. 693 - 694.

Data 1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. 1911-1912

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Joan de les Abadesses (Girona)

Resum

Notes

"Pel monestir de Sant Joan de les Abadeses"

Fitxa 257

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-III-1912).

Data 14-III-1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Joan de les Abadesses (Girona)

Resum

Notes

"L'Arquitectura"

Fitxa 258

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (24-III-1912).

Data 24-III-1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Modernisme (Arquitectura)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les noves descobertes a les excavacions d' Empúries"

Fitxa 259

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-V-1912).

Data 16-V-1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"El Congrés de les Nacionalitats. L'Office Central des Nationalités" a París.-La reunió preparatoria del Congrés de les Nacionalitats.-El nacionalisme y el pacifisme. Intervenció de Catalunya en aqueix moviment internacional"

Fitxa 260

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-VII-1912).

Data 16-VII-1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica de viatge

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2 Parlaments

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"Catalunya en el Congrés de les Nacionalitats"

Fitxa 261

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-X-1912).

Data 29-X-1912

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2 Parlaments

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"Els temples d'Empuries"

Fitxa 277

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1913), ol. IV (1911-1912-1913), p. 303 a 322.

Data 1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IV (1911-1912-1913)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"L'Architecture religieuse en France a l'époque romane, ses origines, son developement. Per R. De Lasteyrie. Recensió"

Fitxa 278

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).

Data 1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IV (1911-1912-1913)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics De Lasteyrie, Robert

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Crònica de les excavacions d'Empúries. Troballa d'armes y restes de màquines de guerra"

Fitxa 279

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).

Data 1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IV (1911-1912-1913)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Restauracions i destruccions. Sant Joan de les Abadeses"

Fitxa 280

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).

Data 1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IV (1911-1912-1913)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Joan de les Abadeses (Girona)

Resum

Notes

"La Catedral de Mallorca, per Joan Rubió y Bellver. Recensió"

Fitxa 281

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1913), Vol. IV (1911-1912-1913).

Data 1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IV (1911-1912-1913)

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Rubió i Bellver, Joan

Descriptors Toponímics Mallorca (Illes Balears)

Resum

Notes Joan Rubió i Bellver
Joan Rubió i Bellver. Reus, Baix Camp, 1871 — Barcelona, 1952. Arquitecte.
Titulat el 1892.

"Urbanización de Barcelona. Carta al Ayuntamiento"

Fitxa 263

Josep Puig i Cadafalch. *Arquitectura y Construcción* (22-I-1913), Núm. 247, p. 39 a 44.

Data 22-I-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta. Núm. 247

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Per la bellesa de la ciutat"

Fitxa 265

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (7-II-1913).

Data 7-II-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 266

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-III-1913).

Data 3-III-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 267

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-III-1913).

Data 7-III-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 268

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-III-1913).

Data 8-III-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 269

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-III-1913).

Data 16-III-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 270

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-III-1913).

Data 17-III-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 271

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-IV-1913).

Data 7-IV-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig y Cadafalch"

Fitxa 272

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-V-1913).

Data 29-V-1913

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Evolució de l'art cristià a Catalunya"

Fitxa 273

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-X-1913).

Data 28-X-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs de Puig i Cadafalch a la inauguració del I congrés d'Art Cristià de Catalunya

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'art cristià a Catalunya"

Fitxa 274

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-X-1913).

Data 31-X-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs de Puig i Cadafalch a la cloenda del I congrés d'Art Cristià de Catalunya

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Visions d'Empúries"

Fitxa 275

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-XI-1913).

Data 13-XI-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Conferència

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"L'Arquitectura a Catalunya"

Fitxa 276

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-XII-1913).

Data 18-XII-1913

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs de Puig i Cadafalch en la visita que l'Associació d'Arquitectes fa a la Universitat Industrial

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Associacions de professionals i tècnics

Descriptors Generals 2 Universitats

Descriptors Específics 2 Activitats culturals

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Un cas intéressant d'influence française en Catalogne. Sant Joan de les Abadesses"

Fitxa 290

Josep Puig i Cadafalch. *Revue de l'Art Chrétien* (1914), Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 273 a 281 i 667.

Data 1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 273 a 281 i 667

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Joan de les Abadesses (Girona)

Resum

Notes

"L'Escola elemental del Treball"

Fitxa 282

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-V-1914).

Data 30-V-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència de Puig i Cadafalch en l'acte d'inauguració de l'Escola Elemental del Treball

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 2 Associacions de professionals i tècnics

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"La casa catalana (per capítols...)"

Fitxa 284

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-VI-1914),
També el 25-VI-1914, el 2,16 i 23-VII-1914 i el 6 i 13-VIII-1914.**

Data 18-VI-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. També el 25-VI-1914, el 2,16 i 23-VII-1914 i el 6 i 13-VIII-1914

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Projecte per a la Casa Central de Correus"

Fitxa 285

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-VII-1914).

Data 16-VII-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'onze de setembre"

Fitxa 286

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-IX-1914).

Data 12-IX-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs en l'acte de l'onze de setembre en la inauguració del monument a Rafael de Casanova

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La causa i el remei de l'epidemia"

Fitxa 287

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XI-1914).

Data 16-XI-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política econòmica

Descriptors Específics Política urbana

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Puig defensa l'obra de sanejament de les aigües que ha fet a Barcelona, i les possibles solucions a un problema antic que ha tingut com a conseqüència la contaminació de les aigües i la transmissió de l'epidèmia a les llars. En primer lloc, al·lega la manca de previsió i cura de l'obra de desguàs i canalització d'aigües dels seus antecessors a Barcelona, així com les prescripcions burocràtiques que, des de 1885, impedièren fer les clavegueres. Iniciada l'obra, però es van trobar que, a l'hora de portar l'aigua de Montcada a Barcelona, la manca de canonades de ferro feia desviar l'aigua per un "curs desconegut", cosa que va degenerar en l'epidèmia. Després de sospesar possibles solucions, descriu el remei en tres fases, un remei que no és ràpid ni econòmic, però que s'aplica a tota Europa. Finalment, reclama herois per a fer-lo.

Notes

"El sanejament de la Ciutat"

Fitxa 289

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-XI-1914),
Reproduïda al setmanari Catalunya el 21-XI-1914.**

Data 17-XI-1914

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència a la Joventut Nacionalista. Reproduïda al setmanari Catalunya el 21-XI-1914

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Puig i Cadafalch pronuncia una conferència a la Joventut Nacionalista en el context de la febre tifoidea de 1914 i les polèmiques que s'han originat al voltant de les seves causes. La pandèmia ha assotat Barcelona i ha causat 2.500 morts. L'origen han estat unes aigües de boca contaminades que venien del manantial de Montcada.

La conferència la reproduïxen amb el mateix text LVC i el setmanari Catalunya. A l' exordi del parlament Puig i Cadafalch fa un "plantejament del problema": "La campanya de difamació empresa contra l'Ajuntament amb el trist motiu de l'epidèmia actual" i expressa la seva voluntat d'explicar la situació "a fi que les responsabilitats recaiguin sobre qui hagin de recaure". Puig i Cadafalch és Diputat Provincial però entre 1901 i 1903 va ser Regidor per l'Ajuntament. Puig i Cadafalch situa el problema en les clavegueres i en l'aigua per beure. Quan ell va entrar a l' Ajuntament ja va anunciar la necessitat de fer clavegueres i malgrat els grans esforços invertits, no se'n va sortir per l'oposició de les classes conservadores. Fruit d'aquells esforços, però, es van aconseguir algunes millores: Es va partir de només 65 km de clavegueres (front a 111 km de tramvies, es va fer un plànol, i es va aconseguir quasi tota la xarxa de la ciutat nova i la renovació de la vella. L' Associació d' Arquitectes hi van organitzar una visita en la qual n' hi van participar 40 o 50. El problema real que en va quedar són els claveguerons o clavegueres particulars, els antics pous cecs, i un nou sistema de ventilació per realitzar. L'altre problema de sanejament de la ciutat és l'aigua per beure, problema amb què també es va trobar quan els regionalistes van entrar a l' Ajuntament. Hi havia un litigi amb el Govern per la propietat dels pous de Montcada, prop del Besòs i l' Ajuntament no podia construir l' aqüeducte fins l'any 1910. El Govern també va posar impediments

a altres concursos i tot és a Madrid als despatxos "a estudi" dels ministres. La solució és que cada propietari es preocupi del sanejament de casa seva, dels dipòsits de l'aigua de beure i de la connexió amb la xarxa del calvegueram, una mesura que serà impopular però necessària i així s'ha fet a Berlín i a Cuba. Els regionalistes van començar a treballar en aquest sentit a l'Ajuntament al 1902-1903 però a partir del 1909 amb els lerrouxistes res més.

Notes

"L'esglesia del Miracle a Tarragona"

Fitxa 295

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), Vol. V (1913-1914-1915).

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. V, 1913-1914-1915

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"Architettura musulmana, sue origine e suo sviluppo per C.T. Rivoira. Recensió"

Fitxa 297

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), Vol.V - VI.

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. Vol.V - VI

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Rivoira, C.T.

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els banys de Girona i la influència moresca a Catalunya"

Fitxa 298

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), Anuari 1913-1914. Any V. Part I. (2 Vol) p. 687 a 728. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 283 a 306.

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Anuari 1913-1914. Any V. Part I. 2 Vol. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 283 a 306

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

"Excavacions d'Empúries"

Fitxa 299

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), 2 Vol.

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. 2 Vol

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Espagne et Portugal per Marcel Dieulafoy. Recensió"

Fitxa 300

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), 2 Vol..

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. 2 Vol.

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Dieulafoy, Marcel Auguste

Descriptors Toponímics Espanya ; Portugal

Resum

Notes

"Missió per estudiar els banys dits aràbics i el monestir de Sant Daniel a Girona"

Fitxa 301

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1915), 2 Vol..

Data 1915

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. 2 Vol

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

"L'architecture en Espagne"

Fitxa 302

Josep Puig i Cadafalch. *España económica, social y artística (1915)*, Lecciones del VIII Congreso Internacional de Expansión Comercial, 2 Vol. Celebrado en Barcelona del 27 de julio al 12 de agosto de 1914. Barcelona: Impremta Moderna de Guinar y Pujolar. Col.lecció de conferències en castellà i francès.

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Lecciones del VIII Congreso Internacional de Expansión Comercial, 2 Vol. Celebrado en Barcelona del 27 de julio al 12 de agosto de 1914. Barcelona: Impremta Moderna de Guinar y Pujolar. Col.lecció de conferències en castellà i francès

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Espanya

Resum

Notes

Estructura litúrgica del temple

Fitxa 552

Josep Puig i Cadafalch. [Dactilografiat] (1915).

Data 1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència dins el Congrés Litúrgic de Montserrat, juliol de 1915

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arts

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Montserrat (Catalunya : Massís)

Resum

Notes

"Els barbres contra la cultura"

Fitxa 291

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-III-1915).

Data 12-III-1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2 Administració local
Descriptors Específics 2 Política i govern
Descriptors Generals 3 Política científica
Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Corominas [i Cornell, Eusebi] / Maura i Montaner, Antoni

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig defensa la inversió que ha fet la Diputació de Barcelona en cultura catalana, com a quelcom nou que se surt de la "pauta provinciana". Si bé és conscient de les suspicàcies de l'Espanya conservadora vers les innovacions, no comprèn la postura nacionalista i d'"ideal progressiu" del senyor Corominas que considera les institucions d'Ensenyament Superior exclusivament adreçades als rics. Puig li respon que l'ensenyament s'adreça a les plebs, formades per rics i pobres, però lamenta que tutelat pel Ministeri i tan proper al programa lerrouxista, perdi les seves arrels. Un ensenyament que defensen, tant els "barbres rojos" com els "barbres blancs"; tant el conservadurisme castellà del sr. Maura, com el lerrouxisme anticatalà. Conclou acusant en Corominas d'atacar la seva pròpia cultura i qualifica el seu nacionalisme de "suicidi".

Notes Un dels senyors que esmenta podria ser:
Eusebi Corominas i Cornell
Corçà, Baix Empordà, 1849 — Barcelona, 1919

Periodista i polític.

Font: Enciclopèdia.cat

"Origen de l'estructura del temple cristià"

Fitxa 293

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-XI-1915).

Data 7-XI-1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. A conferència

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Proyectes per a l'Expo.de Monjuic"

Fitxa 292

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (19-07-1915).

Data 19-07-1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2 Arquitectura civil

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La questio de la llengua. Al senyor Royo Villanova, nostre al·liat i amic"

Fitxa 294

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-XI-1915), Portada. Reproduït a El Vallés Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3.

Data 23-XI-1915

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Reproduït a El Vallés Nou el 28-XI-1915. Amb el títol "Al Sr. Royo Villanova, nostre al·liat i amic". Pàgs. 2 i 3

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Royo Villanova, Antonio

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Província) ; Madrid (Madrid)

Resum

Article molt extens (6.820 caràcters) publicat també a "La Veu de Catalunya" en què duia l'avantítol "La qüestió de la llengua". Puig fa ostentació del seu estil irònic més pur, que en el títol, a l'inici, i al final del text es converteix en sarcasme contra el diputat Royo Villanova, cèlebre anticatalà, que va portar al Parlament el problema de la llengua catalana quan sembla que es va molestar per un rètol en català durant una visita a Barcelona. El defineix com "el nostre irascible col·laborador, ple d'espontaneïtat" i el compara indirectament a un primat. Segons Puig, a Royo el molesta que es parli català, i a Madrid, on encara es viu com als temps del general Espartero, desconeixen que a Europa ja es parla del lliure ús del propi llenguatge. A més la premsa madrilenya lliberal l'increpa i un catedràtic, fins i tot, insta el ministre de Governació a reprimir la llibertat de la llengua.

La culpa del retard amb què es viu a Madrid és segons Puig la pobra bibliografia que tenen, i que les idees triguen trenta anys a ser traduïdes "i l'home que traspasa la frontera i aprèn un llenguatge i torna, és un súper-home durant un quart de segle". En canvi a Catalunya es parlen idiomes, es viatja, i el català es fa entenedor. Les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans sovint troben tancades les portes a Madrid però obertes les d'Europa. I és la imposició del castellà, la que causa retard a Catalunya. Puig recorda –tema recurrent en ell– com es va sentir vexat a l'escola, quan essent infant, li van imposar el castellà. També és un tema de sentiment, els catalans se senten maltractats i s'amaguen per no ofendre com els negres que "abandonen a Amèrica el lloc del teatre o del tramvia per no ofendre els

blancs". Per a Puig s'ha acabat la "cortesia negra", demana una mútua tolerància i conclou recordant que "al nostre poble el mou més que un pa una bandera, i és ben segur que no governaria en pau el que s'atrevis a aquesta qüestió de la llengua catalana."

Notes

"Estudis arqueològics"

Fitxa 303

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-I-1916).

Data 1-I-1916

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les ensenyances tècniques de la Diputació"

Fitxa 304

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-I-1916), Continua: 28/II/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/II/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/III/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/III/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona"..

Data 27-I-1916

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Sèrie iniciada amb l'article subtítulat "Els i nosaltres" el 27/II/1916. Continua amb cinc articles subtítulats: 28/II/1916 "La crítica de les ensenyances de l'Estat"; 29/II/1916 "L'Escola d'Enginyers"; 31/II/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança"; 15/III/1916 "L'Estat i la nostra Ensenyança" i 26/III/1916 "L'obra cultural de la Diputació de Barcelona".

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Universitats

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 3 Associacions de professionals i tècnics

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Sèrie de sis articles en què PiC proposa la necessitat de reformes a l'Ensenyament tècnic de la Diputació de Barcelona, i concretament, les iniciatives per a l'Escola d'Enginyers, d'Arquitectura i de Belles Arts de Llotja.

En els primers dos articles fa una anàlisi dels dèficits de coneixements a l'àmbit universitari català, i fa palesa la manca de professorat preparat i en contacte amb la realitat de la seva disciplina.

El tercer article tracta la reforma de l'Escola d'Enginyers. A més de la manca d'un coneixement tècnic com el que hi ha a escala europea, l'escola s'ha vist mancada de recursos materials, com turbines o màquines de gas. Puig considera que tot i que el professorat ha millorat, "persisteix el vell i espanyol enciclopedisme" allunyat de la l'experiència i de la realitat, més adient per formar un cos de ministres, que dirigir la indústria. A més pretén dotar-les de tres ordres de coneixements: els laboratoris químics, els mecànics i l'electricitat.

En el quart article, subtítulat "Les Escoles d'Arquitectura i de Belles Arts", comenta les mancances d'ambdues escoles. De la primera, en destaca com a

síntomes exteriors el retard d'almenys mig segle, en coneixements científics –matemàtiques i físiques-; la manca d'elements d'història de l'art en els seus estudis, i el retard dels mètodes pedagògics en l'ensenyament del dibuix. Afegeix que tem no haver descrit prou el baix nivell intel·lectual de l'Escola, i a l'expectativa de l'ensenyament dels auxiliars joves que han vingut a fer algunes classes. De l'Escola de Belles Arts, remarca s'hi perd el temps en "mètodes clàssics" com arreu d'Espanya i resta aliena a la renovació dels oficis de Barcelona. Conclou amb l'esperança que les seves crítiques siguin escoltades, per tal de dotar les Escoles de "vida nova".

En el cinquè article sobre el paper de l'Estat vers les Ensenyament, PiC revela xifres de la seva inversió i les compara amb les de la Diputació. En els resultats de la liquidació del quinquenni entre 1009 i 1913, entreveu que allò que la Diputació inverteix en les Escoles és molt superior, no només als costos de l'Estat, sinó a allò que produeixen les Escoles a l'Estat. A més, l'Estat fa pagar altres serveis a part. Crítica també els sous de certs nomenaments de professorat a càrrec del pressupost provincial. I lamenta, en general, els abusos del ministeri en matèria de professorat.

Finalment, en el sisè i últim article, PiC extreu una breu conclusió de tota la sèrie: que l'Ensenyament català necessita una reforma, però tal reforma no pot ser obra de l'Estat. Lamenta que les tres Escoles tècniques descrites i l'Escola de Nàutica, "s'han aixecat contra la Diputació de Barcelona, que fa quasi mig segle que les sostè (...)" i esgrimeix que sense la Diputació haurien desaparegut. Exposa xifres del pressupost de la Diputació, respecte de l'esforç de l'Estat a la resta d'Espanya. Justifica la "intervenció" de la Diputació a les Escoles que contraposa a les limitacions que el govern imposa al desenvolupament de la cultura catalana i a la inviolabilitat de l'ensenyament oficial.

Notes

"La gran festa patriòtica d'ahir. En honor d'En Raimón d'Abadal i En Lluís Duràn i Ventosa. L'acte Don Joseph Puig i Cadafalch"

Fitxa 307

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-I-1916).

Data 31-I-1916

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics D'Abadal i Calderó, Ramon / Duran i Ventosa, Lluís

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El problema de la cultura a les nostres corporacions populars. Intervencions del Sr.Puig i Cadafalch"

Fitxa 308

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-II-1916).

Data 2-II-1916

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 2 Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Brindis i parlament de Don Josep Puig i Cadafalch a la magna festa de la Unitat Catalana al Park Guell"

Fitxa 312

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-V-1916).

Data 22-V-1916

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Intervenció en l'Assemblea de la Mancomunitat. El senyor Puig i Cadafalch"

Fitxa 313

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-VI-1916),
Portada.**

Data 1-VI-1916

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Conferència a Madrid sobre l'acció cultural de la Diputació (Resum de la redacció)"

Fitxa 314

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-VI-1916).

Data 30-VI-1916

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local
Descriptors Específics Política i govern
Descriptors Generals 2 Idees polítiques
Descriptors Específics 2 Política i cultura
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Conferència sobre l'obra de la Mancomunitat i de la Diputació a l'Associació Catalanista de Balaguer"

Fitxa 316

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-I-1917).

Data 17-I-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3 Administració local

Descriptors Específics 3 Política i govern

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Balaguer (Lleida)

Resum

Notes

"El Sr. Puig i Cadafalch. Discurs. Acte de presentació de candidats"

Fitxa 317

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-III-1917), p. 2.

Data 2-III-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Cultura Catalana. L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència d'En Josep Puig i Cadafalch al Centre Autonomista de Dependents"

Fitxa 318

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-III-1917).

Data 3-III-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Administració local

Descriptors Específics 2 Política i govern

Descriptors Generals 3 Idees polítiques

Descriptors Específics 3 Política i cultura

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"L'obra cultural de la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat de Catalunya. Conferència donada el dia 2 de marc de 1917 al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, per D.Josep Puig i Cadafalch"

Fitxa 319

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-III-1917), 4 pàgines il·lustrades al Suplement, número 6.413 de "La Veu de Catalunya".

Data 6-III-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència. 4 pàgines il·lustrades al Suplement, número 6.413 de "La Veu de Catalunya"

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local

Descriptors Específics Política i govern

Descriptors Generals 2 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Idees polítiques

Descriptors Específics 3 Política i cultura

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Província) ; Catalunya

Resum

Notes

"Al Districte VI. El miting d'anit. El senyor Puig i Cadafalch"

Fitxa 320

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-III-1917).

Data 8-III-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Més campanya electoral. Els mitings d'anit. A Sarrià. El Sr.Puig i Cadafalch"

Fitxa 321

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).

Data 9-III-1917

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Més campanya electoral. Els mitings d'anit. Al Centre Autonomista de Sant Gervasi. El Sr.Puig i Cadafalch"

Fitxa 322

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-III-1917).

Data 9-III-1917

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Miting al Centre Regionalista de Badalona. El Sr.Puig i Cadafalch"

Fitxa 323

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-III-1917).

Data 10-III-1917

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política
Descriptors Específics Eleccions
Descriptors Generals 2 Partits polítics
Descriptors Específics 2 Lliga Regionalista
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Badalona (Catalunya)

Resum

Notes

"In memoriam"

Fitxa 324

Josep Puig i Cadafalch. *Cuca Fera* (8-VIII-1917), p. 254.

Data 8-VIII-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil : Necrològica de Puig i Cadafalch a Prat de la Riba

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Prat de la Riba, Enric.

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Necrològica de Puig i Cadafalch a Prat de la Riba. És molt breu i molt sentida. Està escrita en un to molt poètic, i seguint l'estil romàntic de les seves primeres composicions líriques a El Semanario de Mataró. Puig considera Prat de la Riba un màrtir que "ha mort conduint son poble a la vista de la Terra promesa i, com els martres de sang feconda, veient serenament la mort entrar en la cambra blanca de sa casa pairal, ha caigut al cop de la destralt enemiga que fa anys el malferí en la presó de Barcelona"

Notes

"Al Palau de la Generalitat. Sessió a la memòria d'En Prat de la Riba. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 325

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-X-1917), p. 5.

Data 2-X-1917

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

"Quinta sessió. En Puig i Cadafalch, president"

Fitxa 326

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917), p. 8.

Data 27-XI-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La Quarta Setmana Municipal. La Mancomunitat de Catalunya. El president de la Mancomunitat D.Joseph Puig i Cadafalc [sic]"

Fitxa 327

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-XI-1917).

Data 27-XI-1917

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes

Santa Maria de la Seu d'Urgell

Fitxa 553

**Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Taller d'arts gràfiques
Henrich i C^a, 1918.**

Data 1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Estudi monogràfic amb la col·laboració de Mossèn Pere Pujol, prev.

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Pujol [i Tubau], Pere

Descriptors Toponímics La Seu d'Urgell (Girona)

Resum

Notes

Pere Pujol i Tubau
Ribes de Freser, Ripollès, 1887 — la Seu d'Urgell, Alt Urgell, 1962

Historiador, paleògraf i arxiver del capítol i del bisbat d'Urgell.

Font: Enciclopèdia.cat

"Conferència sobre el que és la Mancomunitat"

Fitxa 329

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-VII-1918).

Data 6-VII-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Vindicació de l'Institut d'Estudis Catalans. Paraules d'En Puig i Cadafalch"

Fitxa 330

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-VII-1918).

Data 13-VII-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Parla el Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 331

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XI-1918), p. 10.

Data 16-XI-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 332

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).

Data 29-XI-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les Reivindicacions de Catalunya. Document presentat al President del Consell de Ministres"

Fitxa 333

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-XI-1918).

Data 29-XI-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2 Parlaments

Descriptors Generals 3 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Article a 'El Liberal' sobre nacionalisme"

Fitxa 335

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (20-XII-1918), No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions".

Data 20-XII-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. No apareix a l'edició de matí, només a la vespertina, a la pàgina 8, dins les "Darreres Informacions"

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Estat

Descriptors Específics 3 Centralisme

Descriptors Antroponímics Royo Villanova, Antonio / Sánchez de Toca, Joaquín / García Prieto[,Manuel]

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum "LVC" reproduïx íntegrament un article de PiC, president de la Mancomunitat, al diari 'El Liberal', sense títol, i que com a tota referència temporal porta 'Madrid, 29, 2 tarda'. És un article molt agre contra els polítics i diaris espanyols que considera incapaços d'entendre el problema nacionalista per la seva suprema ignorància de la realitat espanyola i internacional. Cita "ABC" i "EL Debate" i "otros dignos periódicos" que no van entendre el seu discurs a les Corts sobre Federalisme i Autonomia, i els polítics Royo Villanueva, Sánchez de Toca i García Prieto, les intervencions dels quals replica. Els considera analfabets en règims polítics en general i sobre el Federalisme i l'Autonomia, models polítics en què viuen les set desenes parts del món civilitzat. Afirmar que coneixen tan poc Catalunya com Irlanda que acaba de proclamar-se independent, i li sembla que se li dirigeixen com si ho fessin a la Catalunya del 1880, quaranta anys enrere, on encara viu ancorada gran part d'Espanya. Li sap molt de greu el fals clíxé que molts espanyols tenen de Catalunya, sobre la modernitat de la qual ell fa un autèntic panegíric. També lamenta que Espanya va passar la meitat del segle XIX lluitant contra el progrés, la ciència i les llibertats individuals. Acaba amb uns símls molt divertits que devien ofendre de ben segur els seus contrincants polítics: "los gobernantes de levita residen en suntuosas salas Luis XVI traídas desde Francia; pero ni con 'boiserie' ni con los muebles de laca ha venido ni una idea. Nos figuramos hablar con un hombre del siglo XX y nuestro interlocutor es el duque de Alba disfrazado o el conde-duque de Olivares afeitado y recortado el bigote, si no es Viriato que, recién bañado, se sienta con la mentalidad del guerrero primitivo en la silla de primer ministro de un Estado moderno."

Notes

'El Liberal' de Madrid 1879-1924, d'ideologia republicana, és un dels diaris forts del període de La Restauración, modern i innovador, referència per a la resta.

Manuel García Prieto
Astorga, 1859 — Sant Sebastià, 1938

Polític, primer marquès d'Alhucemas (1911) i gran d'Espanya (1913).

Font: Enciclopèdia.cat

"El Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 336

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-XII-1918).

Data 21-XII-1918

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. A l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Aniversari de "La Veu de Catalunya". Vint anys de identificació. L'obra realitzada"

Fitxa 337

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-I-1919).

Data 1-I-1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Dret constitucional

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Autonomia

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Cambó i Batlle, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum
Amb nostàlgia, PiC repassa els noms dels seus companys fundadors de "LVC" com a diari l'any 1999, i amb sentiment, reproduïx un al·legat patriòtic que va escriure com a president del Centre Escolar Catalanista anys abans (1888-1890). Afirmar que, al cap dels anys, la pàtria "espera l'Autonomia, que és la llibertat, que és la cultura. Que sigui el vintè aniversari de 'LVC' el pòrtic de l'any primer de la Pàtria nova." Aquesta cloenda s'explica perquè en aquells moments s'estava preparant el Projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1919, que seria aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat el 24 i 25 de gener amb el suport de tots els partits catalans. Francesc Cambó va defensar el projecte a Madrid, però la proposta no va ser aprovada i les Corts van ser dissoltes.

Notes
Quan Puig i Cadafalch va ocupar la presidència de la Mancomunitat de Catalunya, el 1917, va abordar la qüestió de l'autodeterminació aprofitant la inèrcia del resultat de la primera guerra mundial, amb què s'havien creat nous estats en virtut del principi d'autodeterminació recollit en un dels catorze punts de Wilson. Francesc Cambó, líder de la Lliga i ministre al govern de Madrid, va liderar un moviment autonomista seguit per la Mancomunitat i els parlamentaris catalans a Madrid, preparant un Projecte d'Estatut d'Autonomia. Va ser un període en què la Lliga Regionalista s'havia implicat amb els governs de la monarquia (1917-1922) sense contrapartida i en què havia fet un gir per a esdevenir un partit de dretes.

Paral·lelament, l'ambient social s'estava degradant arreu. La Revolució Bolxevic era un mirall per als moviments obrers que veïen amb escepticisme els pocs resultats en matèria de concessions autonòmiques, tot i la fórmula

col·laboracionista de la Lliga. Aquests quadres dirigents, varen pressionar als republicans i socialistes a relançar una campanya per aconseguir l'autonomia de Catalunya.

Parla el President de Catalunya / discurs del Senyor Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat del dia 12 de setembre de 1919

Fitxa 344

Josep Puig i Cadafalch. *La Novel.la Nova* (1919).

Data 1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Catalunya i l'autonomia"

Fitxa 345

Josep Puig i Cadafalch. *La Novel.la Nova* (1919), p. 1- 47.

Data 1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya en prendre possessió de la presidència per a la qual fou novament elegit

Fitxa 554

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Impremta Casa de Caritat, 1919.

Data 1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política

Descriptors Específics 2 Eleccions

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Catalunya i l'autonomia: antecedents històrics, l'Estatut, parlaments de les Assemblees magnes dels dies 24-25 i 26 de gener de 1919

Fitxa 555

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Impremta Ràfols , 1919.

Data 1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discursos. Any III. Col.lecció La Novel.la Nova; Núm. 88. Reproduït a Barral 2003. Pàg.107 a 152

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Dret constitucional

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President de Catalunya"

Fitxa 338

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-I-1919), p. 5.

Data 25-I-1919

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea dels Ajuntaments. Jurament de Fidelitat a Catalunya"

Fitxa 339

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-I-1919), p. 6 - 7.

Data 27-I-1919

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local
Descriptors Específics Política i govern
Descriptors Generals 2 Municipis
Descriptors Específics 2 Govern i administració
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Actualitat Patriòtica. De l'Assemblea d'Ajuntaments. Discurs d'En Puig i Cadafalch"

Fitxa 340

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-I-1919), p. 9.

Data 29-I-1919

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Municipis

Descriptors Específics 2 Govern i administració

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. Discurs del Sr. Puig i Cadafalch. De la sessió d'ahir. En Puig i Cadafalch és elegit president"

Fitxa 341

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-IX-1919), p. 7.

Data 12-IX-1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política

Descriptors Específics 2 Eleccions

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules d'agraïment en la festa dels periodistas en honor seu"

Fitxa 342

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-IX-1919).

Data 26-IX-1919

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Festes de Joffre a Perpinyà"

Fitxa 343

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-X-1919), p. 6.
També el 15-X-1919. Pàg. 7.**

Data 14-X-1919

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. També el 15-X-1919. Pàg. 7

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Joffre, Joseph Jacques Césaire

Descriptors Toponímics Perpinyà (França)

Resum

Notes Militar francès

"Als diputats de la Mancomunitat de Catalunya al prendre possessió per a la qual fou novament elegit". "Discurs íntegre del president de la Mancomunitat de Catalunya a la sessió del 14 de Gener de 1920"

Fitxa 365

**Josep Puig i Cadafalch. *Germanor* (1920), p. 29 - 40.
*Germanor de Santiago de Xile..***

Data 1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Germanor de Santiago de Xile.

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Parlament del senyor President del consell Permanent, D. Josep Puig i Cadafalch, en l'acte de la inauguració de la Biblioteca Popular de la Mancomunitat de Catalunya a la Vila del Vendrell, celebrat el dia 17 d'octubre de 1920"

Fitxa 366

Josep Puig i Cadafalch. *Mancomunitat de Catalunya. Crònica Oficial* (1920), Vol. I, núm 1.

Data 1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Vol. I, núm 1

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics El Vendrell (Tarragona)

Resum

Notes

L'arquitectura romànica a Catalunya

Fitxa 556

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Impremta Ricard Duran, 1920.

Data 1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Col·lecció Minerva. Segona sèrie: col·lecció popular dels coneixements indispensables; 33. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 537 a 569

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'actualitat social. Paraules d'opinió sobre el moment social"

Fitxa 346

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-I-1920), p. 5.

Data 7-I-1920

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat.II i III sessió.Unanimitat patriòtica"

Fitxa 347

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-I-1920), p. 5.

Data 14-I-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules del President.Parlament íntegre del Sr.Puig i Cadafalch a l'Assemblea de la Mancomunitat sobre la qüestió social"

Fitxa 348

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.

Data 15-I-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat.Unanimitat patriòtica. IV sessió. Paraules del president"

Fitxa 349

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-I-1920), p. 4.

Data 15-I-1920

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. IV i V sessió. Paraules del President"

Fitxa 350

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-I-1920), p. 5.

Data 16-I-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea d'Ajuntaments. Jurament de fidelitat a Catalunya. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 351

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-I-1920).

Data 27-I-1920

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local
Descriptors Específics Política i govern
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La tasca de la Mancomunitat. L'obra a fer"

Fitxa 352

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-II-1920), p. 6.

Data 27-II-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs polític

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"En defensa del Dret Català. La Mancomunitat de Catalunya al Govern"

Fitxa 354

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-IV-1920), p. 6.

Data 21-IV-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El discurs del president"

Fitxa 355

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-V-1920), p. 10.

Data 1-V-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Diu el senyor Puig i Cadafalch. Sobre els fets dels Jocs Florals"

Fitxa 356

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-V-1920), p. 11.

Data 2-V-1920

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules del President. Sobre els fets dels Jocs Florals"

Fitxa 357

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 6.

Data 5-V-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Nota del President. En comiat del mariscal Joffre"

Fitxa 358

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-V-1920), p. 7.

Data 5-V-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Joffre, Joseph Jacques Césaire

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules del President. Afirmació catalanista"

Fitxa 359

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-V-1920), p. 5.

Data 28-V-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules del President"

Fitxa 360

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-VI-1920), p. 6.

Data 9-VI-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules del President"

Fitxa 361

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-VI-1920), p. 5.

Data 30-VI-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Concepte històric de l'Arquitectura.Conferència Puig i Cadafalch. Final del Segon curs d'Humanitats i cultura general per a obrers"

Fitxa 362

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-IX-1920), p. 10.

Data 11-IX-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Arts

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Inauguració de la Biblioteca Popular del Vendrell"

Fitxa 363

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-X-1920).

Data 18-X-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics El Vendrell (Tarragona)

Resum

Notes

"La conferència del President. Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya"

Fitxa 364

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (16-XII-1920), p. 8 - 9 .

Data 16-XII-1920

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya"

Fitxa 380

**Josep Puig i Cadafalch. *Miscel·lània Prat de la Riba* (1921),
Contribució a l'estudi de l'Arquitectura Gòtica Meridional.
Reproduït a Barral 2003. Pàg. 749 a 760.**

Data 1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Institut d'Estudis Catalans. Contribució a l'estudi de l'Arquitectura Gòtica Meridional. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 749 a 760

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Una tasca de civilització a realitzar per la Mancomunitat de Catalunya. Dues conferències davant els problemes actuals

Fitxa 557

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. 1921.

Data 1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Documents històrics. Dues cartes. Carta al Sr.Josep Aixelà. Signada al Palau de la Generalitat el 05.10.1920"

Fitxa 367

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-I-1921), p. 9.

Data 8-I-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Aixelà [Vallverdú], Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Josep Vallverdú i Aixelà
Lleida, 9 de juliol de 1923
Escriptor.

Font: Enciclopèdia.cat

"Inauguració del Servei d'assistència social dels tuberculosos de Catalunya"

Fitxa 368

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-III-1921), p. 5.

Data 21-III-1921

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Visita a Lleida per a inaugurar l'exposició de maquinària agrícola"

Fitxa 369

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-IV-1921).

Data 4-IV-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Museus

Descriptors Específics 2 Activitats culturals

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Lleida (Catalunya)

Resum

Notes

"Paraules de clausura d'un curs d'infermeres a Sabadell"

Fitxa 370

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-IV-1921).

Data 18-IV-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sabadell (Barcelona)

Resum

Notes

"La Mancomunitat i els seus enemics"

Fitxa 371

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-VI-1921), p. 6 - 7.

Data 6-VI-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. A Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'obra agrícola i industrial de la Mancomunitat"

Fitxa 372

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-VI-1921), p. 8 - 9 .

Data 10-VI-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Paraules d'agraïment després de les eleccions provincials de juny de 1921"

Fitxa 373

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-VI-1921).

Data 13-VI-1921

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. Elecció del Consell. Discurs del President el 30.08.1921"

Fitxa 374

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1921), p. 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs.167 a 171.

Data 31-VIII-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Reproduït a Barral 2003. Pàgs.167 a 171

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. La unitat essencial de Catalunya el 31.08.1921"

Fitxa 375

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-IX-1921).

Data 1-IX-1921

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. La qüestió del Marroc"

Fitxa 376

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-IX-1921), p. 7.

Data 5-IX-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs polític

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Extensió i relacions de les diverses escoles de l'arquitectura romànica lombarda. La ceràmica de Paterna i els temes decoratius de l'escultura romànica"

Fitxa 377

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (22-X-1921).

Data 22-X-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Els Jocs Florals de Girona"

Fitxa 378

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-XI-1921), p. 5.

Data 2-XI-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs polític

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

"Paraules del President"

Fitxa 379

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-XII-1921).

Data 17-XII-1921

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'area geographique de l'architecture lombarda a la fin du onzième siècle"

Fitxa 396

Josep Puig i Cadafalch. *Atti del X Congresso Internazionale di Storia dell'Arte in Roma. L'Italia e l'Arte Straniera* (1922), p.

Data 1922
Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Roma

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Roma (Itàlia)

Resum

Notes

"Memòria succinta de la tasca acomplerta per la Junta de Museus de Barcelona en el trieni MCMXIX-MCMXXII"

Fitxa 397

Josep Puig i Cadafalch. *Congrés Internacional d'Història de l'Art* (1922), Congrés celebrat a París el 1922 i memòria impresa a Barcelona al 1922.

Data 1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Memòria. Congrés celebrat a París el 1922 i memòria impresa a Barcelona al 1922

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França) ; Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Pòrtic"

Fitxa 398

**Josep Puig i Cadafalch. *Història nacional de Catalunya* (1922),
A: López Llausàs. Edicions Pàtria. Primer Volum.**

Data 1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Pròleg al llibre d'Antoni Rovira i Virgili de l'editorial. A: López Llausàs. Edicions Pàtria. Primer Volum

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El nacionalisme gallec. Un pròleg d'En Puig i Cadafalch"

Fitxa 381

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (24-I-1922).

Data 24-I-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Pròleg

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les festes catalanesques de Montblanch. Homenatge a en Prat de la Riba. Discurs d'en Puig i Cadafalch"

Fitxa 382

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-II-1922), p. 7.

Data 13-II-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Prat de la Riba, Enric

Descriptors Toponímics Montblanc (Tarragona)

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat Catalana. Discursos i intervencions del President del Consell Permanent de la Mancomunitat. En Josep Puig i Cadafalch"

Fitxa 383

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-III-1922), p. 5 - 6.

Data 17-III-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La plaça Catalunya de llarg"

Fitxa 384

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-III-1922), Pàg 12. Edició vespre. Signat O..

Data 28-III-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Edició vespre. Signat O

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum El dimarts 28 de març "LVC" dedica una doble pàgina 12-13 a la plaça Catalunya, amb un primer article genèric que va signat O i un segon sobre la casa Pich que no va signat. En l'estil del primer s'hi pot entreveure la ploma de PiC encara que no hi ha cap prova documental que li atribueixi científicament. L'article comença amb la història de la plaça, les diferents remodelacions que s'hi ha fet i el problema congènit que té: el desnivell. L'autor proposa una font monumental al davant del portal de l'Àngel que reculli el desnivell, i acaba amb una metàfora en la qual la plaça és la dama i el projecte que la salvi un bon partit.

Notes

"La Conferència Nacional Catalana. Paraules del President"

Fitxa 385

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-IV-1922).

Data 15-IV-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sant Jordi d'enguany. Catalunya i els catalans d'Amèrica"

Fitxa 386

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (24-IV-1922).

Data 24-IV-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs polític

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La Conferència Nacional Catalana. Declaració de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista"

Fitxa 387

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-V-1922), Portada.

Data 25-V-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 Lliga Regionalista

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"A la Joventut"

Fitxa 612

Josep Puig i Cadafalch. Galanies. Revista mataronina de Joventut (31/05/1922), p. 3.

Data 31/05/1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió.

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Puig apel·la a la consciència de propi poble per recuperar la seva personalitat. Mentre la decadència va acompanyada de l'oblit identitari, en canvi, hi ha com una acció recíproca entre aquesta consciència nacional i la força del poble.

Notes

"Actes patriòtics d'afirmació catalana. La Comissió d'Acció Política de la Lliga al poble de Catalunya"

Fitxa 388

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (30-VI-1922), p. 8.

Data 30-VI-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta col·lectiva

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 Lliga Regionalista

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La biblioteca popular de Figueres. El president de la Mancomunitat de Catalunya és aclamat pel poble"

Fitxa 389

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (3-VII-1922).

Data 3-VII-1922

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Democràcia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Idees polítiques

Descriptors Específics 3 Política i cultura

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Figueres (Girona) ; Catalunya

Resum

Notes

"En Puig i Cadafalch"

Fitxa 390

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (10-VII-1922).

Data 10-VII-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs al míting organitzat per la Lliga "La santa persistència i la continuïtat són la victòria"

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics Lliga Regionalista

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. Segona Sessió. Discurs del President"

Fitxa 403

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-VIII-1923), Portada.

Data 29-VIII-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Inauguració del Laboratori de Psicologia Experimental. Sota la presidència d'En Josep Puig i Cadafalch. Parla el President"

Fitxa 391

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-X-1922), p. 11.

Data 21-X-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 392

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-X-1922), p. 10.

Data 23-X-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs del President de la Mancomunitat en els actes d'afirmació nacionalista organitzats pel CADCI

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La Conferència de les Assegurances. Sessió final"

Fitxa 394

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-XI-1922), p. 7.

Data 27-XI-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Primer desenari de la societat de biologia. Homenatge al Doctor Turró. Savis eminents d'arreu del món s'adhereixen a l'acte. Parla el president"

Fitxa 395

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-XII-1922), p. 11.

Data 15-XII-1922

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Ciència i humanitats

Descriptors Específics Interdisciplinarietat

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Turró y Darder, Ramon

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les tapisseries du Palais de la Généralité à Barcelone et celles de Palais Royal de Madrid"

Fitxa 411

Josep Puig i Cadafalch. *Annales de l'Académie Royale d'Archéologie de Belgique* (1923), Vol. LXXI.

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. LXXI

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Madrid (Madrid)

Resum

Notes

"Iglesias mozárabes. Arte español de los siglos IX a XI, per M.Gómez Moreno. Recensió"

Fitxa 412

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 805 a 808.

<i>Data</i>	1923
<i>Gènere periodístic-literari i Observacions</i>	Recensió.Vol. VI (1915-1920-1923). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 805 a 808
<i>Disciplines</i>	Arqueologia
<i>Descriptors Generals</i>	Arquitectura medieval
<i>Descriptors Específics</i>	-
<i>Descriptors Generals 2</i>	Arqueologia i art
<i>Descriptors Específics 2</i>	-
<i>Descriptors Generals 3</i>	
<i>Descriptors Específics 3</i>	
<i>Descriptors Antroponímics</i>	Gómez Moreno [y Martínez], Manuel
<i>Descriptors Toponímics</i>	Espanya
<i>Resum</i>	
<i>Notes</i>	Manuel Gómez Moreno y Martínez Granada, 1870 — Madrid, 7 de juny de 1970 Arqueòleg, historiador de l'art i numismàtic andalús. Font: Enciclopèdia.cat

“Lombard Architecture per Wingsley Porter. Recensió”

Fitxa 413

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. Vol. VI (1915-1920-1923)

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Kingsley Porter, Arthur

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Arthur Kingsley Porter
Stamford, Connecticut, 1883 — en mar, prop d'Irlanda, 1933

Historiador nord-americà de l'art.

Font: Enciclopèdia.cat

"Barcelone et l'unité catalane"

Fitxa 414

Josep Puig i Cadafalch. *Le Feu* (1923), p. 351.

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França ; Catalunya

Resum Article d'opinió que encapçala un monogràfic titulat "Barcelone", però que està dedicat a Catalunya, per la revista francesa *Le Feu*, "òrgan del regionalisme mediterrani". Com a President de la Mancomunitat, Puig denuncia que Catalunya sofreix un retard històric en el sector públic, a conseqüència que les generacions immediates a la contemporània van actuar com a comparses de la cultura i la política espanyoles. Qualsevol polític espanyol mediocre s'erigia en protector del poble català "com els senadors de Roma a les seves colònies"; Catalunya li responia amb una comèdia electoral simulada de tant en tant, i com a recompensa, "la industriosa Catalunya" rebia un aranzel protector d'algun sector industrial: "Érem la capital 'activa', 'laboriosa', sense cap més aspiració". Tanmateix, Puig argumenta que la situació ha canviat des de fa quatre o cinc anys i s'està acomplint el desig generalitzat d'autonomia gràcies a un moviment nacionalista constructiu que pren forma en la Mancomunitat de Catalunya. Per motius històrics, conclou Puig, Catalunya es concentrava en Barcelona i aquesta injustícia històrica ha estat reparada per la Mancomunitat: "La nostra tasca ha estat restablir la unitat del país".

Notes

"El forn ibèric de Fonscaldes. Comparacions i tècnica de cuita"

Fitxa 415

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Assaig. Vol. VI (1915-1920-1923)
Observacions

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"La colònia grega d'Empúries. La tasca dels anys 1916 a 1920"

Fitxa 416

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Assaig. Vol. VI (1915-1920-1923)
Observacions

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia antiga

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"El teatre romà de Tarragona"

Fitxa 417

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VI (1915-1920-1923)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"Basilica cristiana primitiva en el paratge de Son Pereto a Manacor. La catedral visigòtica d'Egara"

Fitxa 418

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1923), Vol. VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere *periodístic-literari* i Assaig. Vol. VI (1915-1920-1923)
Observacions

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura primitiva

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Manacor (Mallorca) ; Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Noves pintures murals"

Fitxa 419

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), Vol. VI (1915-1920-1923), p. 770 a 774. eproduït a Barral 2003. Pàgs. 475 a 482.

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol.VI.1915-1920-1923. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 475 a 482

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arts

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Els draps d'Arràs del Palau de la Generalitat i la serie anàloga del Palau Reial"

Fitxa 420

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1923), Vol.VI (1915-1920-1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol.VI (1915-1920-1923)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Marcel Dieulafoy"

Fitxa 421

Josep Puig i Cadafalch. *Institut d'Estudis Catalans* (1923).

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Dieulafoy, Marcel Auguste

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Marcel Dieulafoy
Tolosa, Llenguadoc, 1844 — París, 1920
Arqueòleg i historiador de l'art llenguadocià.
Font: Enciclopèdia.cat

"El problema de la transformació de la catedral del nord importada a Catalunya. Contribució a l'estudi de l'arquitectura gòtica meridional"

Fitxa 422

Josep Puig i Cadafalch. *Miscel·lània Prat de la Riba (1923)*, Vol. I. Institut d'Estudis Catalans.

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. I. Institut d'Estudis Catalans

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Difusió cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les églises de Moldavie. Contribution a l'étude des origines et de leur forme decorative. Une école parallèle pendant le XIème siècle dans l'Europe occidentale"

Fitxa 423

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin de la Société Historique de l'Académie Roumaine* (1923), Bucarest. Vol. XI.

Data 1923

Gènere *periodístic-literari* i Observacions Assaig. Bucarest. Vol. XI

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Bucarest (Rumania)

Resum

Notes

Tríptic de biografies del matoroní il·lustre Terenci Thos i Codina, mestre en Gai Saber, escrites per Joan Mora Castella, Claudi Omar i Barrera i Josep Puig i Cadafalch

Fitxa 559

Josep Puig i Cadafalch. Mataró. Arts Gràfiques Vila. Corporació Municipal , 1923.

Data 1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil : biografies

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Literatura catalana

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Thos i Codina, Terenci

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes Terenci Thos i Codina
Mataró, Maresme, 1841 — Mataró, Maresme, 1903

Escriptor.

Font: Enciclopèdia.cat

"Conferència al monestir de Sant Cugat amb motiu de la festa inaugural de 'Els amics de l'art litúrgic'"

Fitxa 399

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (6-II-1923).

Data 6-II-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines Humanitats

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Cugat del Vallès (Barcelona)

Resum

Notes

"Homenatge a la llengua catalana per Joseph Puig i Cadafalch" [sic]

Fitxa 400

Josep Puig i Cadafalch. *Diari de Mataró* (24-III-1923).

Data 24-III-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Breu preàmbul que escriu en PiC, en qualitat de President de la Mancomunitat de Catalunya, i que encapçala un monogràfic amb què el "Diari de Mataró" fa constar la seva adhesió a la festa d'homenatge a la llengua catalana, organitzada per l'entitat Nostra Parla i secundada per altres entitats de la ciutat. El monogràfic està compost per textos de signants il·lustres, a qui se'ls ha demanat la col·laboració. El text principal d'en PiC expressa l'ofensa que sent el poble de Catalunya pel menyspreu que rep la seva llengua, expressió de la personalitat com a col·lectiu. Com a reacció davant d'aquesta actitud negativa, Puig manifesta que cap raó farà canviar de llengua al poble.

Notes

"El temple de Sant Cugat del Vallès"

Fitxa 401

Josep Puig i Cadafalch. *El Dia* (2-VI-1923), p. 4 - 5. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 719 a 723.

Data 2-VI-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig d'arquitectura. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 719 a 723

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Cugat del Vallès (Barcelona)

Resum

Notes

"Conferència al Palau de la Generalitat en obsequi dels mestres de l'Escola d'Estiu del 1923, sobre l'evolució dels estudis arqueològics a Catalunya"

Fitxa 402

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (28-VIII-1923).

Data 28-VIII-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Assemblea de la Mancomunitat. Tercera Sessió. Discurs del President"

Fitxa 404

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-VIII-1923), p. 10.

Data 31-VIII-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Assemblea de la Mancomunitat. El discurs del President del Consell"

Fitxa 405

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-IX-1923), p. 5 - 6.

Data 4-IX-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Tel.legrama al President del Consell de Ministres en nom de l'assemblea de la Mancomunitat demanant l'autonomia integral per a Catalunya"

Fitxa 406

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-IX-1923).

Data 12-IX-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Telegrama

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El Govern del Directori. Una nota de la Mancomunitat de Catalunya"

Fitxa 409

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-IX-1923),
Portada.**

Data 18-IX-1923

Gènere periodístic-literari i Informe
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Homenatge al President de la Mancomunitat de Catalunya. En Puig i Cadafalch, Doctor "Honoris Causa" de la Universitat de Friburg. L'Àpat al Ritz. Parlament del Sr. Puig i Cadafalch"

Fitxa 410

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-XII-1923), p. 2.

Data 18-XII-1923

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XIX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Història en l'art

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Architecture religieuse dans le domaine byzantin d'Espagne"

Fitxa 116

Josep Puig i Cadafalch. *Byzantion: Revue Internationale des Études Byzantines* (1924), ol. I, París. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 763 a 769.

Data 1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. I, París. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 763 a 769

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya
París

Resum

Notes

Programa del curs sobre Arquitectura Romànica donat pel professor Puig i Cadafalch a la Universitat de Harvard, USA, el curs 1924-25

Fitxa 560

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Estudis Universitaris Catalans, 1924.

Data 1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Harvard (Massachusetts : Estats Units d'Amèrica)

Resum

Notes

"Els deutes de la Mancomunitat"

Fitxa 424

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (24-III-1924).

Data 24-III-1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Administració autonòmica

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Sala i Argemí, Alfons

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC adreça aquest article al President i al Consell de la Mancomunitat, lamentant llur manca de cortesia demostrada en les assemblees públiques, en atacar els absents. Justifica el text per rebatre'ls les afirmacions que hi ha fet el sr. Alfons Sala. Les considera mancades de precisió de llenguatge, atès "el dia que el càlcul es feia, que les quantitats pendents de pagament canvien d'un dia a l'altre" i els recorda, que hi ha un dia determinat per conèixer el deute: el 31 de març de cada any. Aquest deute que anomena "resultes", inclou comptes pendents de pagament i partides compromeses. Puig esgrimeix diversos mitjans utilitzats per en Sala, per tal d'inflar el pressupost de l'any 1923-24, entre ells: la campanya perquè els pobles no paguessin; la campanya per fer impossible l'emissió de títols; l'aprovació de preus de les obres aturades durant anys, per carregar-les al pressupost vigent, i el fet de no pagar en el darrer trimestre de l'any econòmic. A més, es pregunta per allò que s'acredita dels ingressos procedents d'altres conceptes diferents del contingent. Finalment, Puig adverteix la intencionalitat d'aquestes xifres dubtoses per a les infraestructures de cultura, tal com revelen unes paraules a la Memòria d'en Sala: la destrucció de laboratoris "y de otras pomposas instituciones de muy discutible valor".

Notes Alfons Sala i Argemí:

"(Terrassa, Vallès Occidental, 1863 — Barcelona, 1945). Polític i industrial. Llicenciat en dret a Barcelona, fou diputat provincial pel Partit Liberal Dinàstic (1888-93). Cacic i patrici alhora, convertí Terrassa en un feu on sortia com a diputat a corts, càrrec que anà ostentant, bé que el 1906, amb motiu de la Solidaritat Catalana, pel seu anticatalanisme, decidí de no presentar-se. (...) Amic personal d'Alfons XIII, fundà la Unió Monàrquica Nacional (1919) i, havent-se negat a assistir a l'Assemblea de Parlamentaris, combaté

l'autonomisme i col·laborà amb la Dictadura de Primo de Rivera, el qual el nomenà president de la Mancomunitat governativa (gener del 1924 — abril del 1925). Tanmateix, la repressió anticatalana i la mediatització excessiva de la Mancomunitat, el dugueren a protestar davant el rei i el dictador, i per això dimití. Defensor del proteccionisme en les corts, en contra de l'opinió del seu partit, impulsà la creació de l'Escola Industrial de Terrassa, fou nomenat senador vitalici (1923) i rebé el títol de comte d'Ègara (1926). Els seus partidaris foren anomenats salistes.”

Font: Enciclopèdia.cat

"Els números del Sr. Sala són falsos"

Fitxa 425

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-IV-1924), p. 5.

Data 1-IV-1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Administració local

Descriptors Específics Política i govern

Descriptors Generals 2 Finances públiques

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Amb voluntat pedagògica i explicació dels conceptes econòmics, PiC argumenta en aquest text els comptes dels darrers pressupostos, per tal de demostrar la falsedat dels números aportats per la Memòria del President de la Mancomunitat, Alfons Sala. Parteix del fet que, en la data de fi de l'any econòmic, a 31 de març, no es pot haver cobrat ni pagat les quantitats que vencen el mateix dia, i això sembla que no ho ha tingut en compte el senyor Alfons Sala, en el deute de prop de 13 milions que hi troba.

Puig mostra un quadre dels ingressos o contingent que paguen els municipis a la Mancomunitat i que quedava pendent de pagament en els tres anys liquidats (1921-23), amb quantitats totals que "comprenen el ròssec dels anys anteriors". Exposa que, a 31 de març, si d'aquesta quantitat pendent de cobrament, se'n dedueix l'import del trimestre de l'any corrent, un cop vençut, es veu la diferència, i aquesta és una quantitat mínima, i els deutes endarrerits es liquiden ràpidament. Però la dada d'en Sala, provenia del mes de desembre, en què "hi havia recaptat més de la meitat de resultes, o sia 2.700.000, i dos terços de la xifra total de contingent consignada en pressupost, o sia 9.000.000." I si es resta aquest total de les quantitats vençudes del 1922-1923, més del 1923-24, la diferència pendent de cobrament és quasi de quatre milions de pessetes, xifra, que el senyor Sala i els seus financers han convertit en prop de deu milions de pessetes. Per tant, conclou que els números d'en Sala, són falsos.

Notes Alfons Sala i Argemí:

" (Terrassa, Vallès Occidental, 1863 — Barcelona, 1945).
Polític i industrial. Llicenciat en dret a Barcelona, fou diputat provincial pel Partit Liberal Dinàstic (1888-93). Cacic i patrici alhora, convertí Terrassa en un

feu on sortia com a diputat a corts, càrrec que anà ostentant, bé que el 1906, amb motiu de la Solidaritat Catalana, pel seu anticatalanisme, decidí de no presentar-se. (...) Amic personal d'Alfons XIII, fundà la Unió Monàrquica Nacional (1919) i, havent-se negat a assistir a l'Assemblea de Parlamentaris, combaté l'autonomisme i col·laborà amb la Dictadura de Primo de Rivera, el qual el nomenà president de la Mancomunitat governativa (gener del 1924 — abril del 1925). Tanmateix, la repressió anticatalana i la mediatització excessiva de la Mancomunitat, el dugueren a protestar davant el rei i el dictador, i per això dimití. Defensor del proteccionisme en les corts, en contra de l'opinió del seu partit, impulsà la creació de l'Escola Industrial de Terrassa, fou nomenat senador vitalici (1923) i rebé el títol de comte d'Ègara (1926). Els seus partidaris foren anomenats salistes.”

Font: Enciclopèdia.cat

"Al nostre poble"

Fitxa 426

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya. Suplement al núm. 8.685 (3-IV-1924).*

Data 3-IV-1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Carta col·lectiva

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La destrucció de l'Acròpolis de Barcelona"

Fitxa 427

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya. Suplement La Veu de l'Acròpolis (10-XII-1924).

Data 10-XII-1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2 Monuments

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Nebot i Torrens, Francesc de Paula

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum Article irat contra el projecte de l'arquitecte Francesc de Paula Nebot, en aquell moment tinent d'alcalde d'Obres Públiques de Barcelona (1924-1926) per a la plaça darrere l'absis de la Catedral i el remodelatge del centre històric de Barcelona. S'hi oposa en nom de la conservació de l'escala de l'entorn monumental i perquè no vol que es repeteixin "les modes del temps de Napoleó III" referint-se a enderrocs de ciutats antigues "que han profanat Florència i han destruït una part de Roma". Critica que tot hagi estat pensat de pressa i es vulgui executar ràpidament i considera el projecte una "profanació de l'acròpolis de Barcelona"

Notes Francesc de Paula Nebot i Torrens (Barcelona, 1883 - ídem, 1965) fou un arquitecte català. "Titulat a Barcelona el 1909. La seva obra, noucentista estricta, es manifesta en uns significatius edificis públics, com ara el cinema Coliseum (1922-23) —la seva obra més representativa—, la façana de la Companyia Telefònica (1927) i un gran nombre d'edificis d'habitatges de l'eixample barceloní: Muntaner 393 (1917), rambla de Catalunya 50 (1920), passeig de Gràcia 77 (1923), Balmes 360-366 (1934-36) i Balmes 368 (1947), entre altres, que mostren el seu bon ofici i la seva versatilitat, segons el moment polític i cultural. Fou catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (1912), vocal tècnic del Consell d'Investigacions Pedagògiques de la diputació provincial (1913), director de l'Escola d'Arquitectura barcelonina (1923-36 i 1940-53), tinent d'alcalde d'obres públiques de l'ajuntament de Barcelona —projecte de la plaça de Catalunya (1924-26)— i president del Gabinet Tècnic de la Junta d'Obres de la Universitat (1952)."

Font: Enciclopèdia.cat

"El P.E.N. Club a Pirandello"

Fitxa 428

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-XII-1924).

Data 17-XII-1924

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs polític

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Pirandello, Luigi

Descriptors Toponímics Itàlia

Resum

Notes Luigi Pirandello
Agrigent, 28 de juny de 1867 — Roma, 10 de desembre de 1936

Escriptor italià.

"A propos du portail de Ripoll. Traduction du catalan par E. Lambert"

Fitxa 119

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin Monumental* (1925), Vol 84, París. nº 3-4.

Data 1925

Gènere *periodístic-literari* i Assaig. Vol 84, París. nº 3-4
Observacions

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lambert, Elie

Descriptors Toponímics Ripoll (Girona)
Ripoll

Resum

Notes

"Introducció a Nous estudis sobre Castelnuovo i especialment sobre la Gran Sala del Triomf de C.Calzecchi "

Fitxa 120

Josep Puig i Cadafalch. *La Ciutat i la Casa* (1925), Vol. I.

Data 1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. I

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Castelnuovo (Itàlia)

Resum

Notes

"Les dates de Saint-Philibert de Tournus"

Fitxa 121

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1925).

Data 1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Philibert de Tournus (França)

Resum

Notes

A propos du portail de Ripoll

Fitxa 561

Josep Puig i Cadafalch. París. Société générale d'imprimerie et édition, 1925.

Data 1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Amb la col·laboració d' Elie Lambert

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lambert, Elie

Descriptors Toponímics Ripoll (Girona)

Resum

Notes

El tipus de l'esglèsia coberta amb fusta, a Catalunya, al Nord d'Itàlia i a la França mediterrània en els segles X i XI. Estudis de sos orígens

Fitxa 562

**Josep Puig i Cadafalch. Munster, Aschendorff. Eine Festgabe.
Dr. Heinrich Finke gewidmet, 1925.**

Data 1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arqueologia i història

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Itàlia ; França

Resum

Notes

"Arquitectura del segle IX a XII a Catalunya. Fenòmens històrics i artístics paral·lels a França"

Fitxa 117

Josep Puig i Cadafalch. *Gasete de les Arts* (1-II-1925), p. 5. Vol II. Reproduït a la "Revista de Catalunya" el 1925 i a "Barral" 2003. Pàgs. 783 a 798.

Data 1-II-1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs d'art a la Sorbona. Vol II. Reproduït a la Revista de Catalunya el 1925 i a Barral 2003. Pàgs. 783 a 798

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; França
Catalunya

Resum

Notes

"La liquidació definitiva de la Mancomunitat segons el senyor Milà i Camps"

Fitxa 118

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-XII-1925).

Data 13-XII-1925

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Milà i Camps, Josep Maria

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC comenta la liquidació definitiva de la Mancomunitat de Catalunya, amb motiu d'una nota que publica el senyor Josep Maria Milà i Camps, President de la Comissió Liquidadora.

Compara aquesta liquidació dels anys 1924-25, amb la de l'any anterior, 1923-24, administració en la qual Puig va intervenir, i també es fonamenta en el pressupost per a 1924-25, per tal de formular nou afirmacions: el "muntant" de la liquidació del vell règim és gairebé igual al del nou règim; les quantitats demanades al préstec són semblants; igualment ho són, les quantitats pendents de liquidació al final de cada pressupost; el darrer pressupost segueix en proporció anàloga els pressupostos de la política vella, i "el muntant del seu total és major a tots els pressupostos anteriors"; la diferència entre ambdós pressupostos, consisteix en haver canviat l'objecte de les despeses; el pressupost de cultura s'ha reduït clarament a la meitat; mentre el sr. Alfons Sala diu que hi ha deute, la liquidació de 1923-24 se salda amb "un excés dels ingressos totals sobre les despeses", tot i que aquestes han estat superiors als anys anteriors; se li parla al sr. Milà i Camps, de deute peremptori de setze milions de pessetes, així com de la necessitat de cobrir amb més de cinc milions els compromisos per als pròxims exercicis; després de tot això que Puig anomena "disbauxa", el resultat és que hi ha equilibri entre l'actiu i el passiu del balanç de liquidació i la xifra dels interessos dels emprèstits "es amplia y desahogadamente compatible con los respectivos presupuestos de las corporaciones deudoras".

Notes

Recordar que la Dictadura del general Primo de Rivera substituï en la presidència de la Mancomunitat el successor de Prat de la Riba, Puig i Cadafalch, pel dirigent de la Unión Monárquica Nacional, Alfons Sala, fins a la supressió definitiva de la Mancomunitat, en virtut de la disposició transitòria cinquena de l'estatut provincial de 20 de març de 1925.

Josep Maria Milà i Camps:

«(Barcelona, 1887 — Esplugues de Llobregat, Baix Llobregat, 1955). Polític i financer. Fill de Josep M. Milà i Pi. Fou assessor de l'Associació de Banquers de Barcelona (1917) i col·laborador de la revista "Economia i Finances". Cooperà estretament amb la dictadura de Primo de Rivera: presidí la junta liquidadora de la Mancomunitat de Catalunya i fou president de la diputació de Barcelona (en 1925-30; ho fou novament, durant poc temps, el 1939). Alfons XIII el creà comte del Montseny (1926). També fou membre de la junta directiva de l'Exposició Universal de Barcelona del 1929.»

Font: Enciclopèdia.cat

"Decorative forms of the first romanesque style"

Fitxa 122

Josep Puig i Cadafalch. *Art Studies* (1926), p. 11 a 25. A "Art Studies: Medieval Renaissance and Modern".Vol. IV.

Data 1926

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. *Art Studies: Medieval Renaissance and Modern*.Vol. IV. Pàgs.11-25

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Le Premier art roman à XIème siècle. Le Problème de son origine et de sa transformation"

Fitxa 123

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York* (1926), p. 61.

Data 1926

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Nova York (Estats Units d'Amèrica)

Resum

Notes

"Synopsis of a Lecture on Le Premier Art Roman à l' XIème siècle"

Fitxa 124

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin of the Metropolitan Museum of Art of New York (1926).*

Data 1926

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Nova York (Estats Units d'Amèrica)

Resum

Notes

"La transmission de la coupole orientale à la basilique romane du XIème siècle. Recueil d'études dédiées à la mémoire de N.P. Kondakov"

Fitxa 125

Josep Puig i Cadafalch. *Seminarium Kondakovianum* (1926), p. 263 a 273. Reproduït també a Barral 2003. Pàgs. 771 a 782.

Data 1926

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Praga. Reproduït també a Barral 2003. Pàgs. 771 a 782

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Kondakov, Nikodim Pavlovich

Descriptors Toponímics Praga (Txèquia)

Resum

Notes

L'arquitectura romànica a Catalunya en els segles X-XI. Programa del curs donat a la Universitat de Harvard, II Semestre 1924-25

Fitxa 563

**Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Estudis Universitaris
Catalans, 1927.**

Data 1927

Gènere periodístic-literari i Observacions Curs. Vol. XII

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya ; Harvard (Massachusetts : Estats Units d'Amèrica)

Resum

Notes

La Plaça de Catalunya. Comentaris, comparacions, projectes, làmines

Fitxa 564

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Llibreria Catalònia, 1927.

Data 1927

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Memòria de projecte urbanístic. 3 Vol. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 253 a 269

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2 Arquitectura civil

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Decorative forms of the first romanesque styl. Their diffusion by Moslem art"

Fitxa 126

Josep Puig i Cadafalch. *Art Studies: Medieval Renaissance and Modern* (1928), Vol.VI, p. 15 a 27.

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol.VI

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Origine musulmane des motifs de decoration figurant sur les rebords de tables d'autel du XI ème siècle"

Fitxa 127

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1928).

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Les origines de l'art roman"

Fitxa 128

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin of the International Comitee of Storical Sciences (1928).*

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"L'esglesia franciscana a Catalunya"

Fitxa 129

Josep Puig i Cadafalch. *Franciscàlia* (1928).

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Le premier Art roman. L'architecture en Catalogne dans l'occident méditerranéen au X et XI ème siècles

Fitxa 565

Josep Puig i Cadafalch. París. Henri Laurens, 1928.

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Publicació que tindrà la seva versió ampliada en català al 1930 amb el títol de La geografia i els orígens del primer art romànic

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

La geographie generale et la cronologie du premier art roman

Fitxa 566

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1928.

Data 1928

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. 73-83

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"Un detail de construction oriental dans le premier art roman"

Fitxa 131

Josep Puig i Cadafalch. *Byzantinische Zeitschrift* (1929), Vol. XXX, p. 540 a 548.

Data 1929

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. XXX

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

Les périodes successives de l'influence byzantine. Le premier art roman, l'art mudéjar, les églises moldaves

Fitxa 567

Josep Puig i Cadafalch. Belgrad. Deuxième Congrès Internationale des Etudes Byzantines. Compte rendu, 1929.

Data 1929

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Els primers dies de La Veu de Catalunya"

Fitxa 130

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-I-1929).

Data 4-I-1929

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Prat de la Riba, Enric / Casellas i Dou, Raimon / Domènech i Montaner, Lluís

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Trenta anys després de la fundació de LVC com a diari (l'1-I-1899); Puig i Cadafalch en fa una rememoració filtrada "en l'estil que es gasta, 'Ad usum delphini', m'enteneu?". En recorda com van buscar el capital amb Prat de la Riba, quan van llogar el local de la Rambla de les Flors, la impremta, i com un tal Muntanyola s'encarregava de les finances mentre que ell, en Prat i en Duran només cercaven un gran valor moral. Crítica de passada en DiM: "No faltava, com en tota escissió amb ses grans qualitats, fetes malbé per petit [sic] defectes, En Lluís Domènech". Recorda molts noms, com en Raimon Casellas, a qui van anar a buscar com a professional, les col·laboracions de la feminista Francesca Bonnemaison, esposa de Verdaguer que signava "Framar" i traduïa els poetes occitans –es feia occitanisme- (també esmenta el Felibrisme mistralià) molts i molts noms de col·laboradors, i anècdotes, com el trencament de la màquina d'imprimir a mitja tirada, les temperatures de ple estiu que van sortir l'1 de gener, o la compra de la rotativa més gran de Barcelona. Als 62 anys rellegeix aquells diaris antics "amb un plaer dolç, d'agradable dolçor agredolça, com de llimonada, la dolçor que em plau" i es retroba "en les descripcions anònimes i en els escrits de polèmica". Es congratula que les idees i el programa de LVC no s'han abandonat mai i que "Al cap de trenta anys ens lliga, amb els primers i els que després vingueren, a tots la mateixa amistat, refermada pel comú sentiment pairal".

Notes

'Ad usum delphini', "per a ús del delfí" prové d'una col·lecció de textos clàssics i llatins creada per a l'educació del fill de Lluís XIV. Es pot traduir com apte per a tots els públics i s'aplica a textos que han estat censurats per tal de fer-los més suaus.

Felibrisme mistralià: moviment de reivindicació i defensa de l'Occità a França

liderat pel poeta Frederic Mistral. En occità "Felibritge".

La geografia i els orígens del primer art romànic

Fitxa 568

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans. Institució Patxot, 1930.

Data 1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. És una versió ampliada del llibre *Le Premier Art Roman* editat a París al 1928. *Memòries de la Secció històrico-arqueològica*. Vol. III. Pròleg reproduït a Barral 2003. Pàg. 205 a 211. "La geografia del primer art romànic". Pàg. 485 a 536. "La forma

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

Les periodes succesives de l'influence bizantine en Occident. Premier art Roman. Architecture Mudejar. Eglises de Moldavie

Fitxa 569

Josep Puig i Cadafalch. París. Mélanges Charles Diehl, 1930.

Data 1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. II

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arqueologia i art

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle

Fitxa 570

Josep Puig i Cadafalch. Atenes. 1930.

Data 1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. III Congrès Internationale d'Etudes Byzantines

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Conferència del Sr. Josep Puig i Cadafalch a Paris"

Fitxa 132

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-I-1930).

Data 21-I-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arts

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França) ; Catalunya

Resum

Notes

"La segona conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris"

Fitxa 133

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-I-1930).

Data 25-I-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arts

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França) ; Catalunya

Resum

Notes

"Grans millores a Montserrat"

Fitxa 134

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-I-1930), p. 5.

Data 31-I-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Montserrat (Catalunya : Massís)

Resum

Notes

"La tercera conferència del Sr. Puig i Cadafalch a Paris"

Fitxa 135

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (1-II-1930).

Data 1-II-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França) ; Catalunya

Resum

Notes

"Les conferències del senyor Puig i Cadafalch a la Sorbona"

Fitxa 136

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (4-II-1930).

Data 4-II-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"Pren possessió el nou Ajuntament. Parla el senyor Puig i Cadafalch

Fitxa 138

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (26-II-1930),
Portada.**

Data 26-II-1930

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Municipis

Descriptors Específics Govern i administració

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador"

Fitxa 139

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (27-II-1930), Continua la sèrie a: El 28-II-1930 [Part II] Pàg. 7.; l'1-III-1930 [Part III] ; el 3-III-1930 [Part IV]. Pàg. 5 ; el 4-III-1930 [Part V]. Pàg. 5 i el 5-III-1930 [Part VI]. Pàg. 5. Reproduïts a "Barral" 2003. Pàg. 173, 177, 180, 185, 189, 192..

Data 27-II-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 173. El 28-II-1930 "La mancomunitat de Catalunya i el Dictador-II". Pàg. 7. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 177. L'1-III-1930 "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador-III" Reproduït a Barral 2003. Pàg. 180. El 3-III-1930 "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador-IV". Pàg. 5. Reproduït a Barral 2003 Pàg. 185. El 4-III-1930 "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador-V". Pàg 5. Reproduït a Barral 2003 Pàg. 189 i el 5-III-1930 "La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador-VI i darrer". Pàg. 5. Reproduït a Barral 2003 Pàgs. 192

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Mancomunitat de Catalunya

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Dictadura

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Puig denuncia en aquesta sèrie de sis articles a "La Veu de Catalunya" les pressions i censures que va exercir Primo de Rivera contra la Mancomunitat i contra ell mateix en els últims mesos d'existència de la institució i primers de la dictadura. Puig i Cadafalch desglossa detalladament com es van esdevenir els fets de la desfeta de la Mancomunitat l'any 1923 i justifica el seu paper al capdavant de la institució, basant-se en què Primo de Rivera va canviar el seu discurs inicial de respecte a Catalunya, a la seva llengua i a les seves llibertats, per un discurs de repressió total. Puig parla de censures concretes, de limitacions, i fins i tot parla de l'autocensura del general, que canvia i manipula les seves pròpies manifestacions: «és encara menys explicable que després es dediqués a perseguir les mateixes idees que havia professat i a fer esborrar per la censura les pròpies velles manifestacions.» El mateix dia del cop d'Estat, el 13 de setembre de 1923, Puig, com a president de la Mancomunitat, va redactar una nota de conciliació amb el nou dictador.

Al segon article de la sèrie, Puig explica que la nota va sortir publicada

suprimint una al·lusió a les nacions lliures, és a dir, que de la frase següent, li van eliminar tot el parèntesi: «...la existencia colectiva de España, que para ser grande, conservando su unidad estatal, ha de ser varia y formada de regiones libres (naciones, usando la palabra de los clásicos castellanos, repetida en la terminología moderna)». Puig segueix la crònica dels fets explicant que «Els diaris en daven compte al vespre [de l'entrevista entre Puig i Primo], visats per la censura...». A l'últim article de la sèrie és on Puig parla més obertament de la tasca de difamació que la dictadura va fer de la Mancomunitat, de la qual en falsejava les xifres, i de com la fèrria censura no permetia els afectats de rectificar: «Uns quants secretaris d'ajuntaments se suïciden... Es parla de sous immensos, de disbauxes de milions, de dèficits fantàstics. A les difamacions amb prou feines la censura deixa oposar uns nombres lacònics.».

Notes

"Als polítics eminents de 'La Publicitat'"

Fitxa 140

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-III-1930),
Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105.**

Data 7-III-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs.103 a 105

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Aquest article publicat a "LVC" on PiC treu foc contra el diari "La Publicitat", resulta tan polèmic que serà reproduït íntegrament el mateix dia pel diari "La Nau", que el qualificarà com "de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu (...) periodísticament molt superior als de la sèrie de dies enrere sobre la Mancomunitat i la dictadura" i n'analitzarà minuciosament els arguments de PiC. El diari "La Publicitat" és l'òrgan d'expressió d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig i Cadafalch, que té com a òrgan d'expressió "La Veu de Catalunya". En aquest article Puig, molt molest pels comentaris de "La Publicitat" contra els seus articles d'autodefensa a la sèrie "La Mancomunitat i el dictador" segueix autojustificant-se i ataca directament "La Publicitat": "molts extremistes es passaren a l'enemic, La Publicitat no ha tingut per a ells un blasme" o "els meus companys de 'La Publicitat' van per mal camí".

Notes

"Una polèmica violenta entre 'La Publicitat' i en Puig i Cadafalch"

Fitxa 141

Josep Puig i Cadafalch. *La Nau* (7-III-1930), Es reproduceix l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105.

Data 7-III-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Es reproduceix l'article "Als polítics eminents de La Publicitat". Reproduït a Barral, 2003. Pàgs. 103 a 105

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Partits polítics

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Parla de crítica dura contra Puig i Cadafalch al diari "La Nau", quan explica que els membres d'Acció Catalana, partit catalanista més radical que la Lliga Regionalista de Puig, carreguen les tintes des del diari "La Publicitat" contra Puig i Cadafalch, quan aquest acaba de publicar a "La Veu de Catalunya" la seva sèrie «La Mancomunitat de Catalunya i el Dictador». "La Nau" s'alineja amb "La Publicitat" i reproduceix i comenta negativament l'article furibund de rèplica de Puig «Als polítics eminents de 'La Publicitat'». "La Nau" diu: «En resposta a les censures d'Acció Catalana, en Puig i Cadafalch ha publicat a "La Veu de Catalunya" un article de to vivíssim, ensems sarcàstic i agressiu. La ira de l'expresident, tant de temps continguda, esclata ara amb força.».

Notes

"El cas d'En Folch i Torres"

Fitxa 142

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-IV-1930).

Data 11-IV-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Patrimoni cultural--Protecció

Descriptors Generals 3 Política cultural

Descriptors Específics 3 Art i Estat

Descriptors Antroponímics Folch i Torres, Joaquim

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum Quan l'Ajuntament destitueix el museòleg Joaquim Folch i Torres del seu càrrec de Director del Museu d'Art de Barcelona, PiC surt a la seva defensa, tot al·legant-ne l'obra i, en un moment, en què després d'un període de censura (la dictadura de PdR), li és permès de publicar aquest article. De l'obra del destituït, Puig en destaca l'aportació al Museu, d'un conjunt únic de ceràmica moresca i, concretament, de la descoberta al món científic, del grup de ceràmica de Paterna d'entre els segles XII i XIV. I pel que fa al Museu de Barcelona, l'ordenació de la col·lecció de teixits i brodats, així com la catalogació de pintures de caràcter únic sobre fusta, entre altres coses. Finalment, demana que se li diguin d'entre els Directors de Museus i Escoles, "els noms de qui posseeix per les seves publicacions i recerques títols majors".

Notes Joaquim Folch i Torres:

«Escriptor, pintor, museòleg, historiador i crític d'art. Fou director general dels Museus d'Art de Barcelona (1920-1939). Dirigí les publicacions periòdiques "Vell i nou", "Gasetta de les Arts" i "Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona". Publicà nombrosos estudis i monografies sobre art i artistes, una novel·la de joventut, La rulota, signada amb el pseudònim "Flama", i un recull de poesia. Ha deixat, inèdita, una ambiciosa Història de la pintura catalana del segle XIX.»
Font: Seu web de la Fundació Folch i Torres
(<http://www.fundaciofolchitorres.org>)

«(...) Es formà a Llotja (1904) i als Estudis Universitaris Catalans, a Barcelona, on fou deixeble de Puig i Cadafalch. Ingressà a "La Veu de Catalunya" a requeriment de Raimon Casellas, i el succeí en la direcció de la pàgina artística del diari (1910-20), des d'on defensà en certa manera l'estètica noucentista i divulgà aspectes de l'art català. Bibliotecari de la Junta de

Museus (1912), fou pensionat per la Junta de Ampliación de Estudios e Investigaciones Científicas per a estudiar l'organització museística estrangera. Fou conservador del departament d'art medieval dels museus barcelonins (1918) i director general (1920). Col·laborà decisivament en el rescat d'una bona part de les pintures murals romàniques catalanes, que hom instal·là a Barcelona el 1922; adquirí per als museus un important lot d'obres de Fortuny, a París, entre les quals La vicaria, i formà l'embrió del futur museu de ceràmica en adquirir un conjunt de peces de Manises i de Paterna. Apartat del càrrec del 1926 al 1930, fou assessor artístic de Francesc Cambó i Damià Mateu. El 1934 inaugurà el Museu d'Art de Catalunya, i durant la guerra civil de 1936-39 tingué una important intervenció en el salvament del patrimoni artístic. Fou fet membre de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 1942 i de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi el 1959 (...)»

Folch i Torres va ser rehabilitat com a director després de la dictadura primoriveriana però perdé novament el càrrec al 1939.

Font: Enciclopèdia.cat

"Henri Focillon"

Fitxa 143

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-V-1930), p. 5.

Data 9-V-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Focillon, Henri

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Dijon, 1881 — New Haven, Connecticut, 1943

Historiador francès de l'art..

Font: Enciclopèdia.cat

"Els articles del senyor Alba sobre la dictadura"

Fitxa 144

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-V-1930), p. 5.

Data 14-V-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Premsa

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Dictadura

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

PiC comença l'article tot lamentant, que si bé sovint veu com les seves obres s'atribueixen a d'altres, aquesta vegada se li atribueixen actes que ell no ha fet, en aquest cas d'instigació de la Dictadura d'en Primo de Rivera, anys enrera. Les acusacions provenen del polític Santiago Alba en els seus articles publicats a "La Nación", de Buenos Aires, entorn d'unes escenes esdevingudes al Palau de la Generalitat en les quals entreveia expectació el dia següent al cop d'Estat. En Puig se sent obligat a defensar-se d'elles, per l'atac que suposen a la institució de la Mancomunitat. Per tal de desmentir-les, en primer lloc, al·lega els seus articles 'La Mancomunitat i el dictador', publicats a "La Veu de Catalunya". En segon lloc, diu que no podia mantenir secrets amb el general Primo de Rivera, perquè la única comunicació que hi establí, consistí en una nota publicada. I per últim, argumenta que no podia col·laborar amb el cop d'Estat atesa la seva "manca d'entusiasme pels governs forts". Conclou que si Dictadura no va ser rebuda amb gaire sorpresa a Catalunya, era perquè representava la continuació d'un règim absolutista, que cohibia l'activitat de les institucions catalanes com, també, recorda ho havia fet el mateix senyor Alba des del Ministeri de Governació.

Notes

La Dictadura de Primo de Rivera als Països Catalans:

«En un principi, les ambigües promeses regionalistes fetes per Primo de Rivera feren que els sectors conservadors de Catalunya, i en especial la Lliga, donessin llur suport al cop d'estat. Tanmateix, pel decret de 18 de setembre de 1923, anomenat de Repressió del Separatisme, hom sotmetia als tribunals militars els atacs a la unitat de la pàtria i prohibia l'ús de la bandera catalana, i també del català, en les corporacions públiques del Principat. La ruptura definitiva no s'esdevingué, però, fins al 9 de gener de 1924, quan Primo de Rivera comunicà als prohoms de la Unión Monárquica Nacional, la Federació

Monàrquica Autonomista i la Lliga Regionalista la seva intenció de destituir les diputacions provincials —i, per tant, la Mancomunitat—; només els membres de la Unión Monárquica ho acceptaren, i Alfons Sala substituï Puig i Cadafalch en la presidència de la Mancomunitat. » (...) La Dictadura durà fins el gener de 1930.

Santiago Alba Bonifaz:

(Zamora, 1872 — Sant Sebastià, 1949)

«Polític castellà. Fou secretari general de la Unión Nacional i ingressà després al Partido Liberal de Moret. Ministre de finances del govern Romanones (1916), presentà a les corts un projecte financer que trobà l'oposició de la burgesia industrial catalana per tal com exigia una tributació especial per beneficis extraordinaris de guerra. El 1918 fundà la Izquierda Liberal monàrquica i s'enfrontà amb Cambó dins el govern Maura. Exiliat a París durant la Dictadura (1923-30), tornà i rebutjà l'ofertament d'Alfons XIII de substituir el general Berenguer. Proclamada la República, s'afilià al Partit Republicà Radical de Lerroix i presidí les corts durant el bienni 1933-34. Emigrà a l'estranger abans del 1936 i a partir del 1945 residí a la Península en diverses ocasions. »

Font: Enciclopèdia.cat

"Catalunya quincalla!"

Fitxa 145

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-V-1930).

Data 19-V-1930

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Nacionalisme

Descriptors Específics 2 Llengua i nacionalisme

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

"Catalunya quincalla!" o "llengua espingarda" són entre altres, els qualificatius de menyspreu per referir-se a tot allò català, i que escriuen "els homes àguiles en periòdics de Madrid i Barcelona", aquells que han sortit de la presó o han vingut de l'exili després d'haver lluitat per "un ideal quincalla". PiC recorda que el tema és vell i cita unes paraules del Sr. D. Melquíades Álvarez en una sessió al Congrés de diputats, quan per primera vegada es presentaven els diputats elegits per Solidaritat Catalana i els deia: "Vuestro empeño es de entendimientos mediocres". Puig li responia, aleshores, amb cert to irònic, que allò que anomenava "mediocritat" o ideal "quincalla" havia permès forjar una literatura i un art que ha arribat a tota Europa. Passats els anys, recorda que "els homes mediocres" han anat més enllà, tot fent possible l'activitat de l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat nova, així com la tasca per normalitzar la recerca catalana i difondre'n l'admissió de la cultura científica a les grans Acadèmies i Universitats del món. I també, han fet la Mancomunitat. Finalment, demana no pendre's seriosament el tema, i es qüestiona si l'home "glossador paradoxal" a Espanya, no és, també, quincalla.

Notes

Solidaritat Catalana es presentà davant les eleccions provincials i generals del 1907.

Font: Enciclopèdia.cat

"Linteau de l'église de Saint Genis des Fontaines"

Fitxa 439

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin de la Société Nationale des Antiquaires de France* (1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Genís de Fontanes (França)

Resum

Notes

"More decorative forms of the first romanesque style"

Fitxa 440

Josep Puig i Cadafalch. *Art Studies* (1931), Separata d'Art Studies.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Separata d'Art Studies

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"La prioritat en el renaixement de l'escultura romànica"

Fitxa 441

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. III- Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. III- Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Període paleocristià"

Fitxa 442

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. III.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. III

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Arqueologia grega i romana"

Fitxa 443

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol.VII (1921-1926-1931)..

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol.VII (1921-1926-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura antiga

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Serra-Ràfols, Josep [de Calassanç]

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Josep de Calassanç Serra i Ràfols
Maó, Menorca, 1902 — Barcelona, 1971
Arqueòleg.

Font: Enciclopèdia.cat

"Les excavacions d'Empuries"

Fitxa 444

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Necropolis cristiana de Tarragona"

Fitxa 445

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"Storia dell arte italiana. Il medioevo per P.Toesca. Recensió"

Fitxa 446

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. I - Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. Vol. I - Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Toesca, Pietro

Descriptors Toponímics Itàlia

Resum

Notes Pietro Toesca
Pietro Toesca. Pietra Ligure, 1877 — Roma, 1962. Historiador italià de l'art.
Font: Enciclopèdia.cat

"L'art roumanin per N.Iorga i G.Bals. Recensió"

Fitxa 447

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió.Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Iorga, Nicolae / Bals, Georges

Descriptors Toponímics Romania

Resum

Notes

"Arquitectura civil española de los siglos I al XVIII de V. Lamperez y Romea. Recensió"

Fitxa 448

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lamperez y Romea, Vicente

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"L'art religieux du XII e. siècle en France, Etude sur les origines de l'iconographie du moyen âge. Recensió"

Fitxa 449

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931).

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió.Vol. VII (1921-1926-1931)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Eugeni Lefèvre Pontalis"

Fitxa 450

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 219. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 823.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Vol. VII (1921-1926-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàg. 823

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lefèvre Pontalis, Eugeni

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Joan August Brutails"

Fitxa 451

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII, p. 209 a 211. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 811 a 815.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Vol. VII. Ferran Valls i Taberner. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 811 a 815

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Brutails, Joan August

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Guillem J. de Osma"

Fitxa 452

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil.Vol. VII (1921-1926-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Osma, Guillem J. de

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"El compte Robert de Lasteyrie du Saillant"

Fitxa 453

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 218 - 219. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 819 a 821.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Vol. VII (1921-1926-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 819 a 821

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història contemporània S. XX

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Lasteyrie du Saillant, Robert de

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"La capella de Santa Maria a Sant Joan de les Abadeses"

Fitxa 454

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VII (1921-1926-1931).

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Joan de les Abadeses (Girona)

Resum

Notes

"Els temes de la ceràmica de Paterna en el claustre de l'Estany"

Fitxa 455

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Comunicació llegida al Congrés Internacional d'Història de L'Art de París de 1921.Vol. VII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 727 a 730.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Comunicació llegida al Congrés Internacional d'Història de L'Art de París de 1921.Vol. VII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 727 a 730

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Monuments funeraris romans"

Fitxa 456

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1931), Vol. VII (1921-1926-1931)..

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VII (1921-1926-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Un mestre anglès contracta l'obra del claustre de Santes Creus"

Fitxa 457

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1931), Vol. VII (1921-1926-1931), p. 123 a 128. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 731 a 742.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VII (1921-1926-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 731 a 742

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Aiguamúrcia (Tarragona)

Resum

Notes

"Les peintures du VIe. siècle à la cathedrale d'Egara (Terrassa en Catalogne)"

Fitxa 458

Josep Puig i Cadafalch. *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus (1931), Comptes Rendus..*

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Comptes Rendus.

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Bisericile lui Stefan cel Mare de G.Bals. Recensió"

Fitxa 459

Josep Puig i Cadafalch. *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice* (1931), Vol. VI (1921-1926, 1931)..

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió.Vol. VI (1921-1926, 1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Romania

Resum

Notes

More decorative forms of the first romanesque style

Fitxa 571

Josep Puig i Cadafalch. Cambridge. EUA. Harvard University Press, 1931.

Data 1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. IX

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Conferència a Sant Ponç de Corbera sobre Art romànic organitzada dins l'Aplec de la Joventut de la Lliga Espiritual"

Fitxa 146

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (17-II-1931).

Data 17-II-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Ponç de Corbera (Barcelona)

Resum

Notes

"La Nova Casa de l'Institut d'Estudis Catalans"

Fitxa 147

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-III-1931),
Portada.**

Data 15-III-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 2 Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 3 Política cultural

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya; Balcans ; Harvard (Massachusetts : Estats Units d'Amèrica) ; París (França) Sorbona (França); Balcans; Catalunya

Resum

PiC es planteja el tema de l'orientació que hauria de tenir la formació i la vida científica a Catalunya, a partir de la transcendència del fet que suposa la instal·lació de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i de la Biblioteca de Catalunya en la Casa de Convalescència, a l'Hospital de la Santa Creu. Puig cerca l'embrió del que ha de ser el mitjà per a la formació del nucli dels "escollits", que segons el seu parer, "són la civilització", allò que diferencia països, com França, d'un "país a mig fer" o d'una "mitja civilització", com els Balcans, a qui considera semblants a nosaltres. Sosté que el problema de l'home polític dels Balcans rau en la dificultat de prendre consciència del propi estat de la cultura. I el programa de cultura ha de contemplar primer formar el "nucli dels escollits". Els homes de la civilització no es formen sols, com ho fa una minoria d'homes d'aquestes terres; es remet, per això, a "dos grans centres d'elaboració d'homes: la Sorbona i la Universitat de Harvard". La primera forma l'"èlit" de França, la segona, "homes educats en generosos ideals". Honorat per una de les càtedres de Harvard, Puig enalteix aquesta segona com a exemple d'Universitat independent de l'Estat i de la monarquia, amb llibertat de pensament i tradició científica de reputació internacional. Finalment, augura en aquestes institucions a Barcelona, una nova vida científica i la formació dels "homes escollits" de Catalunya.

Institut d'Estudis Catalans:

«Corporació acadèmica fundada a Barcelona el 1907 per Enric Prat de la Riba, dedicada a la investigació científica superior, principalment de tots els elements de la cultura catalana. L'IEC estigué instal·lat de primer al palau de la Generalitat, en uns locals posats a la seva disposició per la Diputació i després per la Mancomunitat de Catalunya, i més tard a la Casa de Convalescència de l' Hospital de la Santa Creu, dels quals l'Ajuntament de Barcelona li cedí el 1931, poques setmanes abans del canvi de règim, l'ús a perpetuitat per als seus serveis i oficines i per a la seva biblioteca. »

Biblioteca de Catalunya:

«Té l'origen en la biblioteca creada per l'Institut d'Estudis Catalans el 1907, amb el propòsit de constituir un dipòsit de texts de la llengua i de la cultura catalanes. Biblioteca pública, instal·lada a l'antic edifici de l'Hospital de la Santa Creu i constituïda el 1981 com a Biblioteca Nacional de Catalunya, és a dir, com a centre bibliogràfic oficial de Catalunya. »

Font: Enciclopèdia.cat

"La Cultura i la República"

Fitxa 148

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-IV-1931),
Portada.**

Data 9-IV-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum
Tot coincidint amb "l'ingrés en el fervor esquerrista d'homes il·lustres formats en l'ambient de la Lliga Regionalista", PiC expressa la seva oposició en aquesta tendència ideològica. Per això, esgrimeix fets històrics amb els quals remarca l'esforç cultural de Catalunya, unes vegades, sense i, d'altres, contra les esquerres catalanes. Entre els exemples, esmenta l'obstrucció al pressupost d'Instrucció i a la creació de laboratoris i seminaris, per part del sector republicà. I retreu, sobretot, que l'esquerra no ha iniciat cap de les grans institucions d'ensenyament, d'entre les quals a Barcelona, en destaquen tres de fonamentals: la Comissió Municipal de Cultura, el Patronat de la Universitat Industrial i el Consell de Pedagogia de la Diputació. Comenta la tasca d'en Prat de la Riba i d'ell, en la segona i tercera institució. L'obra del Consell de Pedagogia s'emprengué en el període en què en Prat presidia la Diputació i PiC la Comissió d'Instrucció Pública i perdurà fins l'any 1923. En canvi, recalca que els hereus d'en Prat, no crearen institucions. Finalment lamenta "la moda d'apropiar-se d'obres d'altri" i que s'oblidi tot el que ha fet en la seva trajectòria institucional i política: "ja quasi vell, em trobo que no he fet res, i que tot ho han fet els meus admirats contradictors".

Notes
Prat de la Riba fou President de la Diputació de Barcelona entre 1907 i 1914, i President de la Mancomunitat de Catalunya de 1914 a 1917. Com a President de la Mancomunitat el succeí en Puig i Cadafalch.

Des de 1904, la Lliga Regionalista esdevingué un partit essencialment dretà, que oferia als sectors conservadors una ideologia i un programa mobilitzador possibles per tal d'oposar-se als partits republicans.

Font: Enciclopèdia.cat

"Mal per mal, votaré la Lliga"

Fitxa 149

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (11-IV-1931),
Portada.**

Data 11-IV-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics

Descriptors Específics Lliga Regionalista

Descriptors Generals 2 Política

Descriptors Específics 2 Eleccions

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum PiC dona suport a la frase amb què titula l'article, l'endemà d'haver-la sentit al Passeig de Gràcia a un transeünt jove. D'aquesta forma, es preocupa per llimar diferències i lluny de perseguir la perfecció en els acords del partit que ell ha seguit ben de prop, defensa que, els grans partits democràtics es formen amb "els pensaments diversos units per l'acció, sacrificats de vegades per l'acció" i que "l'eficàcia humana exigeix acontentar-se amb la imperfecció". En aquest sentit, el programa de la Lliga, "dintre d'una finalitat ben definida" dona cabuda a una tipologia molt àmplia de persones i de pensaments. I allò important és no perdre nous moments o ocasions per a l'obra de la Pàtria.

Notes Per la data de l'article, entenem que s'escriu el dia abans de les eleccions municipals espanyoles de 12 d'abril de 1931 que en l'àmbit espanyol provocaran la caiguda de la monarquia i l'adveniment de la Segona República, i a Catalunya la gran derrota de La Lliga (1.014 regidors) versus el triomf aclaparador d'ERC, (3.219 regidors) fundada només un mes abans.

"Mossen Gudiol"

Fitxa 150

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-IV-1931),
Portada. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs .825 a 827.**

Data 12-IV-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Reproduït a Barral, 2003. Pàgs .825 a 827

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Gudiol i Cunill, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Vic, Osona, 1872 — Vic, Osona, 1931

Arqueòleg i historiador de l'art.

Font: Enciclopèdia.cat

"Per la Pau"

Fitxa 429

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (18-IV-1931),
Portada.**

Data 18-IV-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Política

Descriptors Específics Eleccions

Descriptors Generals 2 Republicanisme

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Article de PiC, tot just després dels resultats de les eleccions amb el triomf d'Esquerra Republicana al govern català, l'abril de 1931. Comença amb un to esperançat: "Hem aconseguit, almenys, la constitució d'un nou govern, en harmonia amb el d'Espanya, que regeixi i administri Catalunya en els seus afers peculiars". Tot seguit, apel·la a la col·laboració de tots, per tal de consolidar-lo i estructurar-ne les seves relacions. Recorda les ocasions històriques per a l'autonomia que han estat malmeses pels mateixos catalans; les diferències i discòrdies amb el sector republicà. Tanmateix, posa èmfasi en què les diferències han estat per problemes de tàctica, "no de finalitat, quant al problema de la llibertat de Catalunya". I que si bé "ens separaran, encara, molts problemes en el temps a venir", aquests es discutiran dins el "règim Català estatuït". S'ofereix amb els seus, a assistir el nou partit elegit en la discussió i l'alerta del perill de governar sol, tot cercant la divisió. Conclou recordant el deure que té el govern, "de fer un poble", lluny de qualsevol interès partidista.

Notes

Tot i la caiguda de la dictadura el gener del 1930, la malaltia de Francesc Cambó restà efectiva al retorn a l'escena de la Lliga Regionalista, situació que fou agreujada per la gran popularitat assolida per Francesc Macià. Aleshores es va reestructurar el partit i se'n va renovar l'estratègia.

Els resultats de les eleccions del 12 d'abril de 1931, amb victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya i la fugida d'Alfons XIII, obligaren la Lliga Regionalista a canviar de tàctica. Ramon d'Abadal i Calderó oferí el suport a Francesc Macià en la lluita per l'autonomia catalana i acceptà el canvi de règim.

La Lliga col·laborà en el plebiscit a favor de l'Estatut d'agost del 1931, i

s'aprofità electoralment de l'enfonsament d'Alejandro Lerroux i de les divisions en Acció Catalana per a millorar posicions a les eleccions al primer Parlament de Catalunya, tot agrupant els sectors conservadors catalans. El 1933 canvià el seu nom pel de Lliga Catalana.

Font: Enciclopèdia.cat

"Per al Venidor Estatut d'Autonomia. Com s'elaborà l'Estatut de 1919"

Fitxa 430

Josep Puig i Cadafalch. La Veu de Catalunya (5-V-1931), Portada.

Data 5-V-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Dret constitucional

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

A l'hora de treballar per al pròxim Estatut de Catalunya del 1932 (Estatut de Núria), PiC suggereix l'exemple del procés d'elaboració del de l'any 1919 que fou presentat al Govern de Madrid on va ser rebutjat però va provocar la dissolució de les Corts. Va començar el 1918 amb el plebiscit de la majoria d'Ajuntaments en pro de l'autonomia catalana i s'hi adheriren multitud d'associacions de tot Catalunya. El Consell de la Mancomunitat amb representants de tots els partits catalans i de les quatre províncies, en redactà les Bases. Malgrat el fracàs de la gestió al Parlament espanyol, el Consell de la Mancomunitat reuní l'Assemblea Constituent, on hi assistiren els diputats i s'hi adherí el sr. Francesc Macià. L'Assemblea reconegué "la total potestat d'un Parlament i d'un Govern Català que regeixi la seva vida interior". Després es presentà l'Estatut a una Assemblea de Municipis catalans. Els Municipis s'hi adheriren i en l'acte solemne foren representats tots els partits catalans. Finalment, PiC apel·la al govern de la Generalitat del moment, a esdevenir, com aleshores, el representant de tots els partits de Catalunya.

Notes

Quan PiC escriu aquest article, Catalunya és governada pel Govern provisional de la Generalitat del 1931 que es convertirà en Govern estatutari amb les eleccions del 1932. Per a situar-se cal anar un any abans, quan Alfons XIII s'exilia després de perdre les eleccions del 12 d'abril del 1931 i Macià proclama la República Catalana (15-IV-1931 al 28-IV-1931). Per les pressions de la nova República de Madrid que té por a un nou cop d'Estat militar, la República catalana es transforma en Generalitat provisional, que al 1932 passa a Generalitat estatutària. Aquesta Generalitat Provisional és un govern de concentració de forces polítiques amb consellers d'ERC, Esquerra Republicana de Catalunya, de la USC, Unió Socialista de Catalunya; PCR,

Partit Catalanista Republicà; PRR, Partit Republicà Radical; i UGT, Unió General del Treball. Els Governes estatutaris posteriors tindran majoria d'ERC.

Font: Enciclopèdia.cat

"El programa de la pau catalana"

Fitxa 431

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-V-1931),
Portada.**

Data 23-V-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Autonomia

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Partits polítics

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC s'adreça als qui presideixen Catalunya, per reclamar-los la unió de tot el poble –ja demanada per l'Estatut de 1919-, i davant d'un nou Estatut que corre el risc de no ser discutit per un sector immens de Catalunya. Així, es qüestiona si es vol constituir una Catalunya de tots, i un Estatut discutit entre tots. I recorda que, després de tot, quedarà un gran programa a començar: estructurar de nou, social, moral i políticament, el país, i restablir la concòrdia destituïda per la dictadura. I en el vell programa de la Mancomunitat que cal recuperar, hi ha la dotació de les infraestructures de cultura al poble, i altres mesures que segons Puig hi ha d'haver abans de qualsevol reforma proletària. Per a fer-ho demana "ressuscitar alguns dels profetes enterrats i apedregats".

Notes Atès el context, per "profetes enterrats i apedregats", PiC possiblement s'estigui referint a Prat de la Riba.

Recordem que quan PiC escriu aquest article, Catalunya és governada pel Govern provisional de la Generalitat del 1931 que es convertirà en Govern estatutari amb les eleccions del 1932. Per a situar-se cal anar un any abans, quan Alfons XIII s'exilia després de perdre les eleccions del 12 d'abril del 1931 i Macià proclama la República Catalana (15-IV-1931 al 28-IV-1931). Per les pressions de la nova República de Madrid que té por a un nou cop d'Estat militar, la República catalana es transforma en Generalitat provisional, que al 1932 passa a Generalitat estatutària. Aquesta Generalitat Provisional és un govern de concentració de forces polítiques amb consellers d'ERC, Esquerra Republicana de Catalunya, de la USC, Unió Socialista de Catalunya; PCR, Partit Catalanista Republicà; PRR, Partit Republicà Radical; i UGT, Unió General del Treball. Els Governos estatutaris posteriors tindran majoria d'ERC.
Font: Enciclopèdia.cat

"Els mitjans econòmics de la nova Catalunya"

Fitxa 432

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (13-VI-1931), p. 5.

Data 13-VI-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Dret constitucional

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Finances públiques

Descriptors Específics 2 Finances autonòmiques

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

PiC reclama una clàusula crítica per a l'estatut que s'està preparant - referèndum Estatut de Núria 2-VIII-1932-, en relació amb els mitjans econòmics de la Catalunya autònoma. I atesa la seva importància, proposa adjuntar-li un pressupost. En ell s'hi recollirien les dades amb què Catalunya contribueix a les despeses de l'Estat – import que veu de localització difícil- i la quantitat que s'esmerça a Catalunya, un precedent de les modernes balances fiscals. El pressupost de la Generalitat s'obtidria d'aquestes contribucions unides al pressupost de les Diputacions Catalanes. A tall d'exemple, compara les xifres de les darreres estadístiques, amb els ingressos i despeses d'altres països europeus. El resultat revela que, en proporció a la densitat de població, el percentatge que Catalunya destina a Instrucció Pública és molt inferior. I que el pressupost català invertit en cultura representa un "terç" de la inversió que es fa en països europeus. Puig senyala que aquesta anàlisi és només un avís, i que calen escoles de tot tipus i millora social, "però només fins el punt que no faci minvar la nostra riquesa". De Madrid creu que podrien imposar una "nova civilització", raó per la qual, no vol "el programa senzill que tant aplaudeix una joventut daurada a l'Ateneu", ni tampoc el retorn al comunisme. En aquest sentit, considera pitjor i més ridícul caure en la "barbàrie" des de la "mitja cultura" –entem amb infraestructures mig fetes-, que des de la civilització.

Notes

"Despres de les aclamacions cal l'obra"

Fitxa 433

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (5-VIII-1931),
Portada.**

Data 5-VIII-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Dret constitucional

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Partits polítics

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

En el moment en què l'Estatut de Catalunya acaba d'obtenir la unanimitat de tots els partits catalans, PiC com a membre de l'oposició manifesta el seu dret a fer una crítica més lliure als qui governen. Per començar, considera que, en lloc de seguir un procediment de discussió democràtica a partir de la unió de tots els partits catalans –com es fa en els grans Estats-, s'ha seguit un procediment molt semblant al realitzat pel Príncep de Mònac: encarregar l'Estatut constitucional del seu poble a un advocat expert. A Catalunya, la diferència és que, "l'advocat expert ha tingut el bon encert de posar sota el paper transparent en què escrivia, l'Estatut del 1919" que fou discutit i reformat per representants de tots els partits, pels diputats de Corts, i pels membres de l'Assemblea de la Mancomunitat. I diu que, possiblement, aquest fet condueix al President Francesc Macià a rectificar i admetre que el nou projecte és "obra de tots". Però els adverteix la difícil representació que tindran a les Corts com a partit en solitari.

Tot i que, des de fa pocs mesos la Generalitat és una Diputació única per a Catalunya, com ho era la Mancomunitat, "uns comissaris regeixen els serveis de les altres tres províncies", i lamenta que la Generalitat no ha refet encara la unitat desfeta per la dictadura. Critica la lentitud per a reformar els plans que donà la dictadura en l'ensenyament tècnic i universitari, i també, per "crear de bell nou" el Consell de Sanitat i Beneficiència. Els motius els troba en el fet que uns pocs caps que monopolitzen el Govern, no donen abast a l'activitat trifàsica –a les Corts, a la Generalitat i als Municipis-, malmeten energies i envolten Catalunya d'una "altra anarquia".

Estatut d'Autonomia de Catalunya:

L'Estatut d'Autonomia català de 1932, també anomenat Estatut de Núria, fou la llei que atorgava al Principat de Catalunya un règim d'autonomia, després de ser ratificada pel parlament espanyol el 9 de setembre de 1932. Al referèndum, celebrat el 2 d'agost de 1931, hi participà al voltant d'un 75% del cos electoral, i obtingué un 99% de vots a favor. L'Estatut donava a la Generalitat una àmplia llista d'atribucions fins llavors impensables, entre les quals hi havia, el control de l'educació i la sanitat, i la creació d'un tribunal de justícia català.

Creació de la Generalitat contemporània:

Fou creada per l'abril del 1931, després de la proclamació de la República (Principat de Catalunya). Reconeguda pel govern provisional de la República el 21 d'abril de 1931, les relacions entre ambdues institucions foren determinades pel decret del 9 de maig de 1931.

Font: Enciclopèdia.cat

"La supressió de les ordes religioses"

Fitxa 434

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (25-VIII-1931), Portada.

Data 25-VIII-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Dret constitucional

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Idees polítiques

Descriptors Específics 2 Política i cultura

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya; Catalunya

Resum En aquest article, PiC qüestiona "als diputats que han redactat el projecte de la Constitució si han fet el pressupost del que costaria la supressió en sec dels serveis públics que presten a Espanya les ordes religioses". Tot seguit, esgrimeix les conseqüències que podria tenir una vaga general a hospitals com Sant Llàtzer o les Cases de la Maternitat. Pel que fa a ensenyament exposa l'absència de primària a diversos pobles catalans i la manca d'Escoles d'Arts i Oficis a bona part del territori; en canvi, l'ensenyament secundari i de comerç és possible en moltes ciutats gràcies a les ordes religioses. Amb un càlcul simulat demostra que la substitució per Liceus i Escoles de comerç seria un cost gens assumible. A més, alerta de la manca de mestres, atesos els seus "sous míseres". Conclou que, davant els problemes difícils i urgents, "la República es complica absurdament la vida" i alerta de la fatalitat històrica a què s'exposa, i que caigué en les Repúbliques d'altres temps i nacions.

Notes La Constitució Espanyola de 1931 fou la primera reforma del govern de la Segona República Espanyola (14 d'abril de 1931), i el debat va durar des del 27 d'agost fins la seva promulgació el 9 de desembre.

En el seu contingut, entre altres coses, es tractà el punt de l'Estat aconfessional, que comportà un debat intens en el moment de la seva redacció.

Font: Enciclopèdia.cat

"Les constituents"

Fitxa 435

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (12-X-1931).

Data 12-X-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Dret constitucional

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Govern representatiu

Descriptors Específics 2 Parlaments

Descriptors Generals 3 Republicanisme

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum
Crítica contundent a les Corts Constituents de la República Espanyola. PiC, considera que aquestes, estan formades per catedràtics en Dret o en Lletres, que no s'encarnen en l'home polític ni investigador, sinó en el "glossador", "repetidor" o "místic intuïtiu". Els acusa de manca de realisme, de fer el "joc del snobisme polític" i d'elaborar un programa sense finalitat pràctica. Qualifica la Constitució que hi redacten, d'assemblar-se més a un "assaig redactat com a exercici pràctic", en el qual s'hi recullen notes entorn de les "novetats de les Constitucions dels suburbis d'Europa". També li mereix descrèdit el procediment de votació dels temes més fonamentals i complicats. I senyala que aquestes Corts estan lluny d'alguns exemples d'accions parlamentàries dutes a terme a Anglaterra i a França. I conclou que "no fundaran res immortal".

Notes
La Constitució Espanyola de 1931 fou la primera reforma del govern de la Segona República Espanyola (14 d'abril de 1931), i el debat va durar des del 27 d'agost fins la seva promulgació el 9 de desembre.

Font: Enciclopèdia.cat

"Acte inaugural de la Joventut Universitària de la Lliga Regionalista el 8.11.1931"

Fitxa 436

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (9-XI-1931).

Data 9-XI-1931

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Partits polítics
Descriptors Específics Lliga Regionalista
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La Política de l'Ensenyament a Catalunya. Conferència de Puig i Cadafalch"

Fitxa 437

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (14-XII-1931), Portada.

Data 14-XII-1931

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El IX Àpat Anyal de la Fundació Bernat Metge". El senyor Puig i Cadafalch

Fitxa 438

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (31-XII-1931), Portada.

Data 31-XII-1931

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les pintures del segle VI de la catedral d'Egara (Terrassa) a Catalunya"

Fitxa 465

Josep Puig i Cadafalch. *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona* (1932), Vol. II. També reproduït a l' Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa el 1932.

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. II. També reproduït a l' Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa el 1932

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Etnologia de la Península Ibèrica de P. Bosch i Gimpera. Recensió"

Fitxa 466

Josep Puig i Cadafalch. *Revista de la Renaissença dels Païses d'Occitànea* (1932).

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Bosch i Gimpera, Pere

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Saint Martin du Canigou"

Fitxa 467

Josep Puig i Cadafalch. *Cahiers d'Histoire et d'Archeologie* (1932), Nîmes.Vol. IV. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 693 a 698.

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Nîmes.Vol. IV. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 693 a 698

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Casteil (França)

Resum

Notes

"La Coupole"

Fitxa 468

Josep Puig i Cadafalch. *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó) (1932), Editat a Ernest Leroux, París.*

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència. Editat a Ernest Leroux, París

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Folch i Torres, Joaquim / Lauer, Philippe / D'Olwer, Nicolau

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La place de Catalogne dans la géographie générale et la chronologie du premier Art roman"

Fitxa 469

Josep Puig i Cadafalch. *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó) (1932), Editat a Ernest Leroux, París.*

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència. Editat a Ernest Leroux, París

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'apparition de la voûte"

Fitxa 470

Josep Puig i Cadafalch. *La Catalogne à l'époque romane: Conférences faites à la Sorbonne par M. Anglès, Folch i Torres, Ph. Lauer, Nicolau d'Olwer et J. Puig i Cadafalch. (Fondation Cambó) (1932), Editat a Ernest Leroux, París.*

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència. Editat a Ernest Leroux, París

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

La Catalogne à l'époque romane

Fitxa 572

Josep Puig i Cadafalch. París. Librairie Ernest Leroux, 1932.

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. A les parts preliminars consta com a títol de la col·lecció: Bibliothèque de la Fondation catalane à l'Université de París. (Fondation Cambó)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Anglès, Higiní / Nicolau d'Oliver, Lluís / Folch i Torres, Joaquim / Lauer, Philippe / Lavedan, Pierre

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

L'Iconostasis et les rétables catalans du XVème siècle

Fitxa 573

Josep Puig i Cadafalch. París. Ernest Leroux, 1932.

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Le premier art roman dans les anciens Pays Bas

Fitxa 574

Josep Puig i Cadafalch. Bruxelles. Académie Royale d'Archéologie de Belgique, 1932.

Data 1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Separata de: Revue Belge d'Archéologie et d'Histoire de l'Art. Vol. II

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Brussel·les (Bèlgica)

Resum

Notes

"La renovació en l'Arquitectura"

Fitxa 460

Josep Puig i Cadafalch. *Arquitectura i Urbanisme* (III-1932).

Data III-1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Modernisme (Arquitectura)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Obres públiques

Descriptors Específics 2 Enginyeria urbana

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El que paga Catalunya"

Fitxa 461

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (2-IV-1932),
Portada.**

Data 2-IV-1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Finances públiques

Descriptors Específics Finances locals

Descriptors Generals 2 Autonomia

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC exposa les dades del darrer estat de recaptació per províncies, de l'any 1925-26, publicat a l'"Anuario d'Espanya", per tal de mostra la comparativa de la proporció entre la recaptació a Catalunya i la del total d'Espanya, en les partides computables. El resultat revela que, en aquell any, Catalunya pagava aproximadament el terç del total que pagava Espanya. Puig adverteix que, en l'any que escriu l'article, aquesta diferència ha augmentat, i cal tenir en compte que, Catalunya no arriba a una setzena part de l'extensió d'Espanya. A més, sospita, amb certes reserves, que "una proporció anàloga regeix en els impostos no tant fàcilment localitzables". Creu que aquestes dades haurien de ser un estímul a la República. I suggereix un pressupost suportable superior per Catalunya, si l'esforç d'Espanya "s'uniformés". Finalment, presenta les dades com al·legació per demanar una certa autonomia econòmica.

Notes

"L'Elogi de la Lliga"

Fitxa 462

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (23-IV-1932), p. 7.

Data 23-IV-1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Política i cultura

Descriptors Generals 2 Republicanisme

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Samblancat [i Salanova], Àngel

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum Amb aquest text PiC recorda l'obra feta per la Lliga com una de les organitzacions que "ens han menat al tros d'Història que estem vivint", en un moment en què acaben de ser escollides les noves forces del Govern de Catalunya -amb la victòria d'Esquerra Republicana. Per això, reproduïx l'escrit del senyor Àngel Samblancat, publicat a "La Campana de Gràcia", el 1916. En ell, l'esmentat senyor hi enalteix l'obra feta per la Lliga, en contrast amb les mancances i errors que admet del republicanisme del qual n'ha estat membre i que ara li desmereix. Així enumera accions de la Lliga en tres àmbits: l'industrial i urbanístic, les reformes social, i l'ensenyament i la cultura. Puig diu que es limita a signar l'article com a "arxiver desordenat de papers vells".

Notes Recordem que els resultats de les eleccions del 12 d'abril de 1931, donaren la victòria a Esquerra Republicana de Catalunya.

Àngel Samblancat i Salanova
Graus, Aragó, 1885 — Mèxic, 1963

Advocat, polític i periodista.

Font: Enciclopèdia.cat

"Le premier art roman dans les anciens Pays-Bas"

Fitxa 464

Josep Puig i Cadafalch. *Revue Belge d'Archéologie et d' Histoire de l'Art* (VII-1932), Vol. II, p. 214 a 230.

Data VII-1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig.Vol. II

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Un llibre de prehistòria d'actualitat palpitant"

Fitxa 463

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (19-VII-1932),
Portada.**

Data 19-VII-1932

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Un relleu romànic de Vic emigrat a Londres"

Fitxa 471

Josep Puig i Cadafalch. *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus* (1933), p. 330 a 334. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801.

Data 1933

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió. Vol. III. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 799 a 801

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Política cultural

Descriptors Específics Art i Estat

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Patrimoni cultural--Protecció

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Vic (Barcelona)

Resum PiC es lamenta que ha fugit de Catalunya una obra cabdal i demana el Museu de Barcelona que almenys en faci una rèplica.

Notes

"Arthur Kingsley Porter"

Fitxa 472

Josep Puig i Cadafalch. *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona. Junta de Museus (1933), p. 298 - 299.*

Data 1933

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Kingsley Porter, Arthur

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Conclusiones del IV Congreso Internacional de la CIRPAC sobre la ciudad funcional"

Fitxa 473

Josep Puig i Cadafalch. AC. Documentos de Actividad Contemporanea (1933), Revista del GATEPAC. Núm. trimestre IV.

Data 1933

Gènere periodístic-literari i Assaig. Revista del GATEPAC. Núm. trimestre IV
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

Le prototype romain des voûtes romanes primitives

Fitxa 575

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1933.

Data 1933

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Comptes Rendus

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"Notas previas a un estudio urbanístico sobre Barcelona"

Fitxa 474

Josep Puig i Cadafalch. AC. Documentos de Actividad Contemporanea (1934), Revista del GATEPAC. Núm. IV Trimestre.

Data 1934

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Revista del GATEPAC. Núm. IV Trimestre

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"The Cathedral of Palma de Mallorca. An architectural Study, de R.A.Cram. Recensió"

Fitxa 476

**Josep Puig i Cadafalch. *Estudis Universitaris Catalans XIX*
(1934).**

Data 1934

Gènere periodístic-literari i Assaig. *Estudis Universitaris Catalans XIX*
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Cram, Ralph Adams

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

L'Arquitectura romana a Catalunya

Fitxa 576

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1934.

Data 1934

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Segona edició del volum I, llibre 1, d'Arquitectura romànica a Catalunya. Reproduït a Barral 2003: Pròleg a "L'Arquitectura romana a Catalunya" Pàg. 349 a 355. "Els mosaics romans a Catalunya". Pàg. 367 a 375

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Falguera, Antoni / Goday, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Gaudí com a experiència estètica. Conferència al Cercle Artístic de Sant Lluç"

Fitxa 613

Josep Puig i Cadafalch. *[Manuscrit]* (1934).

Data 1934

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència donada al Cercle Artístic de Sant Lluç

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Modernisme (Arquitectura)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Montserrat (Catalunya : Massís) ; Sant Sadurní d'Anoia (Barcelona)

Resum

PiC veia en Gaudí a l'arquitecte que havia portat més a l'extrem les teories estructurals de Viollet-le-Duc. Ell mateix va utilitzar els jocs d'arcs parabòlics i catenaris a obres com la fàbrica Carbonell i Susana, l'estació del cremallera de Montserrat i la sala d'expedicions dels cellers Codorniu a Sant Sadurní d'Anoia, avui recepció de visitants. Tanmateix PiC, defensor com era de la tradició, confessava no sentir-se còmode en els nous espais on es trobava com a "dintre un vaixell invertit", el seu propi edifici li semblava un hangar d'avions ja que segons deia "no he lograt vèncer les velles idees que segles d'experiència ens han infiltrat de que'ls murs han de ser verticals".

Notes

La investigadora nord-americana Judit Rohrer va trobar el manuscrit d'aquesta conferència a l'Arxiu Personal de PiC de casa seva del carrer Provença i ho cita a "Josep Puig i Cadafalch. L'arquitectura entre la casa i la ciutat". Fundació Caixa de Pensions. 1990. Pàg. 29

Observacions: Es tracta de literatura grisa i no d'una publicació seriada, malgrat aquesta dada no quedi recollida en categoria a camp de 'Tipus de document' per tractar-se d'un únic document d'aquest caire.

"La casa d'habitació i la ciutat gòtiques"

Fitxa 475

Josep Puig i Cadafalch. *Arquitectura i Urbanisme* (IV-1934), p. 29 - 30.

Data IV-1934

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'Église de Saint Michel de Cuxa"

Fitxa 479

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin Monumental* (1935), Vol. XCIV. N° 3 (París), p. 353 a 373. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 683 a 691.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. En col·laboració amb Georges Gaillard. Vol. XCIV. N° 3. París. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 683 a 691

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Gaillard, Georges

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

La culture celtibérique d'après les stèles

Fitxa 577

Josep Puig i Cadafalch. París. A. Picard, 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes Rendus

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

L'architecture gothique civil en Catalogne

Fitxa 578

Josep Puig i Cadafalch. Mataró. Minerva, 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes

Les iconostases et les retables Catalans

Fitxa 579

Josep Puig i Cadafalch. Atenes. 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

La Géographie et les origines du premier Art Roman

Fitxa 580

Josep Puig i Cadafalch. París. Henri Laurens, 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Publicat al 1930 a L'Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 205

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

**Lleis històriques de la vida dels estils arquitectònics.
Discurs llegit pel senyor Josep Puig i Cadafalch, de
l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, a la quarta
festa d'unió interacadèmica haguda a la Casa Llotja el mes
d'abril de 1935**

Fitxa 581

**Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Unió interacadèmica :
Acadèmies de Bones Lletres, Ciències i Arts, Medicina i
Belles Arts de Barcelona, 1935.**

Data 1935

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Discurs. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 327 a 345

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2 Difusió cultural

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

Problemes actuals de la Universitat catalana

Fitxa 582

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Universitat de Barcelona, 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Escoles

Descriptors Específics Universitats

Descriptors Generals 2 Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics 2 Associacions de professionals i tècnics

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Kingsley Porter, Arthur

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana) ; Catalunya

Resum

Notes Conferència donada a l'Ateneu Barcelonès el dia 14-02-35. Reproduïda a Barral 2003. Pàg. 235 a 248. Va ser la primera d'un cicle organitzat per l'Associació Professional d'Estudiants de Dret. Els conferenciants foren: E.Fontserè, J.Puig i Cadafalch, A.Pi i Sunyer, J.Estelrich, E. Fontserè, A. Pi i Sunyer, Pompeu Fabra, Pere Coromines,. Serra i Moret, M., i J. Xirau.

Les bibliothèques de Catalogne

Fitxa 583

Josep Puig i Cadafalch. París. Les Presses Modernes, 1935.

Data 1935

Gènere periodístic-literari i Assaig. Préfaci de M. Plaut
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Equipaments culturals

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Plaut, M.

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Discurs del president del consistori d'enguany senyor Puig i Cadafalc [sic]"

Fitxa 477

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (V-1935).

Data V-1935

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Política i cultura
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'arquitectura romana i els intents de renovació arquitectònica"

Fitxa 478

Josep Puig i Cadafalch. *Arquitectura i Urbanisme* (XII-1935), p. 6 - 7.

Data XII-1935

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Pierre Paris"

Fitxa 487

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 809 i 810.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Vol. VIII (1927-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 809 i 810

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Paris, Pierre

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes Pierre Paris
Rodés, Llenguadoc, 1859 — Madrid, 1931

Arqueòleg, instal·lat a Madrid des del 1897, fou el primer director de la "Casa de Velázquez" (1928).

Font: Enciclopèdia.cat

"Recueil de textes relatifs a l'histoire de l'architecture et à la condition des architectes en France au Moyen Age. De V. Mortet i P. Deschamps. Recensió"

Fitxa 488

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"L'architecture religieuse en France a l'époque gothique, de R. de Lasteyrie. Recensió"

Fitxa 489

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"L'art gothique en Espagne aux XII et XIII siècles de Elie Lambert. Recensió"

Fitxa 490

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"La gran sala de Castel Nuovo in Napoli, da R. Filangieri di Candida. Recensió "

Fitxa 491

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Itàlia

Resum

Notes

"La stilística ornamental dans l'esculpture romane, de J. Baltrusaitis. Recensió"

Fitxa 492

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Lituània

Resum

Notes

"Les chapiteaux de Sant Cugat del Vallès, de Jurgis Baltrusaitis"

Fitxa 493

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Cugat del Vallès (Barcelona)

Resum

Notes

"The Cronos and Culture of Ireland, de A.K.Porter. Recensió"

Fitxa 494

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Recensió. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Irlanda

Resum

Notes

"Arqueologia grega i romana. Les excavacions d'Empúries"

Fitxa 495

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura antiga

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Art romànic i gòtic"

Fitxa 496

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Basílica de Lugdunnum Convenarum"

Fitxa 497

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 273 a 276.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Camile Enlart"

Fitxa 498

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 246 - 247. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 817 i 818.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Perfil. Vol. VIII (1927-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 817 i 818

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Enlart, Camille

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Carreus treballats en ziga-zaga a Sant Cugat del Vallès"

Fitxa 499

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Arquitectura civil

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Sant Cugat del Vallès (Barcelona)

Resum

Notes

"El portal descobert a Montserrat"

Fitxa 500

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Montserrat (Catalunya : Massís)

Resum

Notes

"Els edificis de l'Hospital de la Santa Creu i de la casa de Convalescència"

Fitxa 501

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Assaig. VIII (1927-1931).
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"El temple romà de Barcino: Descoberta d'elements de la cornisa"

Fitxa 502

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Barcelona (Catalunya : Àrea metropolitana)

Resum

Notes

"Empúries. Enterraments cristians"

Fitxa 503

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Estudis sobre l'escultura romànica del segle XIè"

Fitxa 504

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931)., p. 154 a 163. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 659 a 668.

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. VIII (1927-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 659 a 668

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Henri Focillon. L'art des sculpteurs romans. Recensió"

Fitxa 505

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Recensió. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a la restauració dels estudis geogràfics"

Fitxa 506

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Informe en col.laboració amb Francesc Martorell. VIII (1927-1931).

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1928"

Fitxa 507

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Informe en col.laboració amb Francesc Martorell. VIII (1927-1931).

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1929"

Fitxa 508

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Informe en col.laboració amb Francesc Martorell. VIII (1927-1931).

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1930"

Fitxa 509

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Informe en col.laboració amb Francesc Martorell. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc

Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Informe de la secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans donant compte dels treballs fets durant l'any 1931"

Fitxa 510

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Informe en col.laboració amb Francesc Martorell. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc
Descriptors Específics Associacions de professionals i tècnics
Descriptors Generals 2 Associacions, institucions, etc
Descriptors Específics 2 Acadèmies, societats culturals, etc
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Noves pintures murals"

Fitxa 511

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig en col.laboració amb Francesc Martorell. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Martorell, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'església de Cornellà"

Fitxa 512

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Cornellà (Girona)

Resum

Notes

"Les pintures del segle VIè de la catedral de Egara (Terrassa)"

Fitxa 513

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"L'Art chrétien. Son développement iconographique des origines à nos jours, de Louis Bréhier. Recensió"

Fitxa 514

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931).

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Historia del arte hispánico del Marqués de Lozoya. Vol I. Recensió"

Fitxa 515

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931)..

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Assaig. Vol. VIII (1927-1931).
Observacions

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"Mossèn Josep Gudiol i Cunill"

Fitxa 516

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931), p. 238 - 239. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 825 a 827.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931). Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 825 a 827

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Josep Gudiol i Cunill

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Glossaire Aarchéologique du Moyen Âge et de la Renaissance de Victor Gay. Recensió"

Fitxa 517

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931).

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics França

Resum

Notes

"Nouvelle Histoire Universelle de l'Art, de Marcel Aubert. I Vol. Recensió"

Fitxa 518

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931).

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. Vol. VIII (1927-1931)

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"Períodes paleocristià i visigòtic. El cementiri cristià i la catedral primitiva de Tarraco"

Fitxa 519

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).

Data 1936

Gènere *periodístic-literari i Observacions* Assaig. Vol. VIII (1927-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura primitiva

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"Sarcòfags pagans a la necròpolis de Tarragona"

Fitxa 520

Josep Puig i Cadafalch. *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans* (1936), Vol. VIII (1927-1931).

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

"Sivella visigòtica d'Empúries"

Fitxa 521

Josep Puig i Cadafalch. Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans (1936), Vol. VIII (1927-1931).

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. VIII (1927-1931)

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia del paisatge

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Empúries (Ciutat antiga)

Resum

Notes

"Idees teòriques sobre urbanisme en el segle XIV: Un fragment d'Eiximenis"

Fitxa 522

Josep Puig i Cadafalch. *Estudis Universitaris Catalans* (1936), Núm. XXI. "Homenatge a A. Rubió i Lluch". Vol.I, p. 1 a 9. Miscel·lània d'estudis literaris, històrics i lingüístics. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 743 a 748.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Núm. XXI. Homenatge a A. Rubió i Lluch. Vol.I: Miscel·lània d'estudis literaris, històrics i lingüístics. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 743 a 748

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Obres públiques

Descriptors Específics Enginyeria urbana

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Eiximenis, Francesc

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Miscel·lània Rubió i Lluch

Fitxa 584

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Arts

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Rubió i Lluch, Antoni

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Antoni Rubió i Lluch
Valladolid, 1856 — Barcelona, 1937

Professor, historiador i home de lletres.

La basílica de Tarragona: Períodes paleocristià i visigòtic

Fitxa 585

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 377 a 393

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arquitectura medieval

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Tarragona (Catalunya)

Resum

Notes

La Seu visigòtica d'Egara

Fitxa 586

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 429 a 451

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

Els banys de Girona: Guia descriptiva

Fitxa 587

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Assaig. 23 pàg
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

Les bains de Gironne: Guide descriptive

Fitxa 588

**Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Impremta de la Caritat.
Institut d'Estudis catalans, 1936.**

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. 27 pàg

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

Los baños de Gerona: Guía descriptiva

Fitxa 589

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, 1936.

Data 1936

Gènere periodístic-literari i Assaig. 24 pàg
Observacions

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Girona (Catalunya)

Resum

Notes

"Conferència sobre la Catedral amb motiu de la visita a aquesta dels Amics dels Museus"

Fitxa 480

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (15-I-1936).

Data 15-I-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Discurs. Conferència

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Un programa que no l'ha redactat el senyor Largo Caballero. El comunisme estantís ara fa dos mil tres-cents anys"

Fitxa 481

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (7-II-1936).

Data 7-II-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques

Descriptors Específics Comunisme

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Largo Caballero, Francisco

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum
Amb al·lusió a les aspiracions comunistes del senyor Francisco Largo Caballero fins aleshores president del partit socialista espanyol, PiC utilitza un text del programa comunista extret de la comèdia d'Aristòfanes i representada a Atenes l'any 392 abans de Jesucrist. En el fragment reproduït, les dones reunides en assemblea promulguen el comunisme davant d'una Atenes empobrida per les guerres. El desenllaç resulta un fracàs, i s'exemplifica amb un dinar, en què segons Puig, els "aprofitats" hi apareixen en primer terme, mentre altres "com avui, no troben què menjar". Contrari en aquesta ideologia, finalment recorda que també Rússia torna "al règim normal del treball lliure i del profit de qui treballi".

Notes
Francisco Largo Caballero (Madrid, 1869 — París, 1946). "Polític i sindicalista. Col·laborà com a conseller d'estat amb la Dictadura de Primo de Rivera. Representant de la UGT en el comitè revolucionari (1930), fou ministre de treball de la República (1931-33) i fou elegit president del PSOE (1932-35). A causa dels problemes plantejats en la col·laboració governamental i dels fets d'octubre del 1934 (amb motiu dels quals fou empresonat i després absolt), abandonà el seu reformisme i, esdevingut el líder de l'ala esquerra del PSOE i de les Joventuts Socialistes, propugnà una política revolucionària de front obrer i es declarà partidari de la dictadura del proletariat. Fou anomenat el Lenin espanyol.

Font: Enciclopèdia.cat

"El comunisme bàrbar"

Fitxa 482

**Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (29-III-1936),
Portada.**

Data 29-III-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Idees polítiques
Descriptors Específics Comunisme
Descriptors Generals 2 Nacionalisme (Catalunya)
Descriptors Específics 2 -
Descriptors Generals 3 Estat
Descriptors Específics 3 Centralisme

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC, sense intenció d'ofendre, parteix del concepte de "bàrbar" utilitzat pels alemanys descendents d'aquells, segons el qual es refereix a les emigracions de pobles. Segons Puig, en les emigracions hi ha hagut sempre l'aspiració a posseir millors terres, i a embrancar-se en guerres per aconseguir-ho. Però quan eren reduïts per la força, aleshores havien de repartir-se les terres i, fins i tot, els valors culturals amb els pobles amb qui s'establien. Trasllada el tema als temps contemporanis i considera que "quasi tots els comunistes són emigrats", i es qüestiona amb cert to irònic "que cap català sigui comunista". Tot seguit, en suggereix possibles explicacions: "Tot seria de l'Estat, l'Estat ho fóra tot. Tots coneixem que vol dir l'acció i la intervenció del poder suprem de l'Estat en aquestes terres assolellades del migdia." I es pregunta sobre "què seria de nosaltres". Conclou que, a la Rússia on "tots són pobres", el treballador català hi ha d'oposar el lema americà de: "tothom ric".

Notes Context marcat pel triomf del Front Popular i del Front d'Esquerres (aquest a Catalunya) en les eleccions generals del 16 de febrer de 1936.

"El Govern que en sortí es veié privat del suport dels socialistes, dividits en revolucionaris i reformistes, i l'oposició de dretes acceptà, gairebé en la seva totalitat, que un aixecament militar els garantís el futur. I així, el 19 de juliol, liquidat l'intent reformista de les esquerres democràtiques, restaren enfrontats les dretes i llur braç armat, l'exèrcit, amb els partits obreristes i les sindicals, més els partits autonomistes de Catalunya i Euskadi, que comptaren amb alguns militars, en general d'elevada graduació."
Font: Enciclopèdia.cat

"Conferència a la biblioteca Balmes sobre el monestir de Ripoll"

Fitxa 483

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (8-V-1936).

Data 8-V-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Dels Jocs Florals al Parlament"

Fitxa 484

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya (19-V-1936), Portada.*

Data 19-V-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Article d'opinió

Disciplines **Ciències polítiques**

Descriptors Generals Nacionalisme (Catalunya)

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Política científica

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum PiC evoca el record de tots els homes de la cultura del país, que amb tot i les seves diferències, feren possible l'entrada de Catalunya a la política: poetes, dramaturgs, historiadors, homes de ciència, entre altres. I diu: "Fou un fet extraordinari el baixar de la torre de vorí a la plaça pública, (...) dels versos o de l'article teòric al discurs al Parlament". I afegeix que encara fou més extraordinari "l'obra anterior: el ressuscitar la Pàtria, l'enamorar-se novament de la terra al veure-la". Finalment, compara la força d'aquest amor, amb l'amor incondicional d'un home cap a la seva muller i els seus fills, que no té en compte llurs defectes.

Notes Article del mes de maig de 1936, en què Lluís Companys és al capdavant de la Generalitat.

Abans, els fets del Sis d'Octubre de 1934 (moviment insurreccional del govern autònom de Catalunya contra la involució conservadora del règim republicà) comportaren la suspensió de l'Estatut, la destitució del president i del consell executiu de la Generalitat i la suspensió del Parlament. El govern de Catalunya fou encomanat a governadors generals, nomenats pel govern de la República. Aquesta interinitat desaparegué després de les eleccions a les corts del febrer de 1936, quan amb el triomf electoral del Front Popular, fou restablert l'Estatut i restituït en el seu càrrec com a president de la Generalitat Lluís Companys.

Font: Enciclopèdia.cat

"Parlament de Puig i Cadafalch a la festa anual de l'Institut d'Estudis Catalans"

Fitxa 485

Josep Puig i Cadafalch. *La Veu de Catalunya* (21-V-1936).

Data 21-V-1936

Gènere periodístic-literari i Discurs
Observacions

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Associacions, institucions, etc
Descriptors Específics Acadèmies, societats culturals, etc
Descriptors Generals 2 Política cultural
Descriptors Específics 2 -
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Xerrada sobre els monestirs de Ripoll i Sant Joan de les Abadeses en l'excursió organitzada pel diari La Veu el 7.06.1936"

Fitxa 486

Josep Puig i Cadafalch. *Franciscalia* (9-VI-1936).

Data 9-VI-1936

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferència

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Edificis històrics

Descriptors Específics

Descriptors Generals 2 Monuments

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'art romànic als Pirineus"

Fitxa 523

Josep Puig i Cadafalch. *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* (1937), Vol. XLVII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 571 a 575. Escrit al 1935.

Data 1937

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. XLVII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 571 a 575. Escrit al 1935

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Les eglises d'Asturies et leur origine

Fitxa 590

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.

Data 1937

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

Lecture sur l'église mozarabe de Saint-Michel-de-Cuxa

Fitxa 591

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1937.

Data 1937

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Sessió de 12 de febrer de 1937

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

"L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa"

Fitxa 524

Josep Puig i Cadafalch. *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus* (1938), Mémoires présentées par divers savants à l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Vol. XIV.

Data 1938

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Mémoires présentées par divers savants à l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Vol. XIV

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

L'architecture mozarabe dans les Pyrénées méditerranéens: Saint-Michel de Cuxa

Fitxa 592

Josep Puig i Cadafalch. París. Imprimerie Nationale, 1938.

Data 1938

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

La crypte de la crèche de Saint-Michel-de-Cuxa

Fitxa 593

Josep Puig i Cadafalch. París. Les monuments historiques de la France, 1938.

Data 1938

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Any 3, fasc.1-2. Pàg.1 a 7

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

"Un chapiteau du Xème siècle au cloître de Sant Benet de Bages"

Fitxa 525

Josep Puig i Cadafalch. *Medieval studies in memory of Arthur Kingsley Porter (1939).*

Data 1939

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i art

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Kingsley Porter, Arthur

Descriptors Toponímics Sant Fruitós de Bages (Girona)

Resum

Notes

L'iconographie barbare dans l'art asturien

Fitxa 594

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1939.

Data 1939

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

La colonne preromane de Vernet les Bains

Fitxa 595

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1940.

Data 1940

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Vernet les Bains (França)

Resum

Notes

"Peintures murals de l'église mozarabe de Saint Michel de Cuxa"

Fitxa 526

Josep Puig i Cadafalch. *Bulletin Monumental* (1942), Núm. 101, p. 109 a 115.

Data 1942

Gènere periodístic-literari i Assaig. Núm. 101
Observacions

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Saint-Michel de Cuxa (França)

Resum

Notes

La frontière septentrionale de l'art mozarabe

Fitxa 596

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.

Data 1943

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

Les peintures de la Cathedrale de Nôtre Dame d'Egara

Fitxa 597

Josep Puig i Cadafalch. París. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Comptes rendus, 1943.

Data 1943

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Sobrevivência da arte indígena pre-romana"

Fitxa 527

Josep Puig i Cadafalch. *Boletim da Academia Nacional de Belas Artes de Lisboa* (1945), Núm.XIV.

Data 1945

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Núm.XIV

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Europa

Resum

Notes

"De la pintura romana a la romànica catalana". "Esbós de la introducció al seu estudi"

Fitxa 528

Josep Puig i Cadafalch. *Orientalia Christiana Periódica* (1947), Vol. I (Roma). Vol. XIII, p. 637 a 647. Miscellania Guillaume de Jerphanion. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 357 a 365.

Data 1947

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Miscellania Guillaume de Jerphanion, Vol. I, Roma. Vol. XIII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 357 a 365

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Miscel·lània Puig i Cadafalch

Fitxa 598

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1947.

Data 1947

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Miscel·lània 1947-1951. Recull d'estudis d'arqueologia, d'història de l'art i d'història, oferts a Josep Puig i Cadafalch per la Societat Catalana d'Estudis Històrics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Vol. I

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"La introducció del gòtic flamíger a Espanya"

Fitxa 529

Josep Puig i Cadafalch. *Ensayos hispano-ingleses. Homenaje a Walter Starkie* (1948), p. 313 - 314.

Data 1948

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya

Resum

Notes

"Noves descobertes a la catedral d'Egara"

Fitxa 530

Josep Puig i Cadafalch. Institut d'Estudis Catalans (1948), Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Vol. IX.

Data 1948

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Vol. IX

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Monuments--Conservació i restauració

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Terrassa (Barcelona)

Resum

Notes

"Com s'inicià el Museu de Mataró"

Fitxa 531

Josep Puig i Cadafalch. Museu (X-1948).

Data X-1948

Gènere periodístic-literari i Observacions Crònica

Disciplines **Gestió cultural**

Descriptors Generals Museus

Descriptors Específics Activitats culturals

Descriptors Generals 2 Política cultural

Descriptors Específics 2 Art i Estat

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Mataró (Barcelona)

Resum

Notes

L'Arquitectura cristiana pre-romànica a Catalunya

Fitxa 599

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 194?.

Data 194?

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. III llibres en II vol. En col·laboració amb de Falguera, Antoni i Goday, Josep

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics De Falguera, Antoni / Goday, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"L'escultura romànica a Catalunya"

Fitxa 532

Josep Puig i Cadafalch. *Monumenta Cataloniae* (1949-1954), Vol. III (Núm. V-VIII) p. 5 a 7. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 649 a 657.

Data 1949-1954

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. III. Núm. V-VIII. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 649 a 657

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

L'escultura romànica a Catalunya: Estructura d'un llibre

Fitxa 600

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Col.lecció: Monumenta Cataloniae; 5-7. Alpha, 1949 - 1954.

Data 1949 - 1954

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. V, VI, VII. Reproduït a Barral 2003. Pàg. 649 a 657 "Estructura d'un llibre"

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

"Les investigacions arqueològiques i la fotografia aèria"

Fitxa 533

Josep Puig i Cadafalch. *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de Barcelona* (1952), Núm. I..

Data 1952

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Núm. I. En col.laboració amb Josep de Calassanç Serra i Ràfols

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Excavacions arqueològiques

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Serra i Ràfols, Josep de Calassanç

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

L'architecture en Catalogne du IXe au XIIe siècle

Fitxa 601

Josep Puig i Cadafalch. París. 1955.

Data 1955

Gènere periodístic-literari i Observacions Conferències impartides a la Sorbona per Puig i Cadafalch i transcrites per F. Deshoulières. Pàg. 284-302

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics París (França)

Resum

Notes

"L'art romànic. L'escultura monumental"

Fitxa 534

Josep Puig i Cadafalch. *L'art català* (1957), p. 171 a 190. dins *l'Art català de Joaquim Folch i Torres*. Aymà.

Data 1957

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig dins *l'Art català de Joaquim Folch i Torres*. Aymà

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Folch i Torres, Joaquim

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes Joaquim Folch i Torres
[Pseudònim: Flama]
Barcelona, 1886 — Badalona, 1963
Museòleg, historiador i crític d'art.

L'art wisigothique et ses survivances. Recherches sur les origines et le développement de l'art en France et en Espagne du IV ème au XII ème siècle

Fitxa 602

Josep Puig i Cadafalch. París. F. de Nobeles, 1961.

Data 1961

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Pàg. 189-198

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arqueologia i art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Arqueologia i història

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Espanya ; França

Resum

Notes

"Santa Cecília de Montserrat"

Fitxa 535

Josep Puig i Cadafalch. *Studia Monastica* (1977), Vol. XIX. Fascicle I, p. 19 a 25. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 307 a 312. Article publicat a *Studia Monastica* de l'Abadia de Montserrat al 1977 a partir d'una còpia dactilografiada de l'arxiu del monestir.

Data 1977

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Vol. XIX. Fascicle I. Reproduït a Barral 2003. Pàgs. 307 a 312. Article publicat a *Studia Monastica* de l'Abadia de Montserrat al 1977 a partir d'una còpia dactilografiada de l'arxiu del monestir

Disciplines **Arquitectura**

Descriptors Generals Monuments

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Montserrat (Catalunya : Massís)

Resum

Notes

L'arquitectura romànica a Catalunya

Fitxa 617

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya., 1983.

Data 1983

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Facsímils de la 2ª edició. 3 Vol. Pròleg reproduït a Barral 2003. Pàg. 213 i "La Invasió Musulmana i l'Arquitectura en el segle VIII". Pàg. 453 a 473

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Les pintures murals catalanes. Fasc.V: Sant Sadurní d'Osormort, Sant Martí del Brull i Sant Martí ses Corts

Fitxa 606

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.

Data 2001

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Fascicle V. Edició a cura de Barral i Altet, Xavier. Facsimíli de l'obra de 5 fascicles de 1907 en col.laboració amb Pijoan, Josep

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Art i història

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Pijoan [i Soteras, Josep]

Descriptors Toponímics Sant Sadurní d'Osormort (Barcelona) ; Brull (Barcelona) ; Sant Martí Sescorts (Barcelona)

Resum

Notes

L'arquitectura romànica a Catalunya

Fitxa 618

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2001.

Data 2001

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Facsímil de la 1ª edició. En col.laboració amb De Falguera, Antoni i Goday, Josep. 3 Vol. Pròleg de Xavier Barral i Altet

Disciplines **Arqueologia**

Descriptors Generals Arquitectura medieval

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2

Descriptors Específics 2

Descriptors Generals 3

Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics De Falguera, Antoni / Goday, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Estudio físico sobre la natación

Fitxa 607

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria General de l'Esport, 2002.

Data 2002

Gènere periodístic-literari i Observacions Assaig. Reproducció facsímil de l'obra de Josep Puig i Cadafalch: "Estudio físico sobre la natación", publicada a El Semanario de Mataró, 1884-1885

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Ciència i humanitats
Descriptors Específics Interdisciplinarietat
Descriptors Generals 2
Descriptors Específics 2
Descriptors Generals 3
Descriptors Específics 3

Descriptors Antroponímics Badius Juli, Ramon

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Memòries

Fitxa 608

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.

Data 2003

Gènere periodístic-literari i Observacions Memòries. Edició a cura de Núria Mañé i Josep Massot i Muntaner. Biblioteca Abat Oliba; 252

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XIX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Història contemporània S. XX

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics Mañé, Núria / Massot i Muntaner, Josep

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

Escrits d'arquitectura, art i política

Fitxa 609

Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2003.

Data 2003

Gènere periodístic-literari i Observacions Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica. Selecció, introducció i edició a cura de Xavier Barral i Altet. Inclou la reproducció de 56 articles de Puig i Cadafalch

Disciplines **Humanitats**

Descriptors Generals Història en l'art

Descriptors Específics -

Descriptors Generals 2 Història contemporània S. XIX

Descriptors Específics 2 -

Descriptors Generals 3 Història contemporània S. XX

Descriptors Específics 3 -

Descriptors Antroponímics

Descriptors Toponímics Catalunya

Resum

Notes

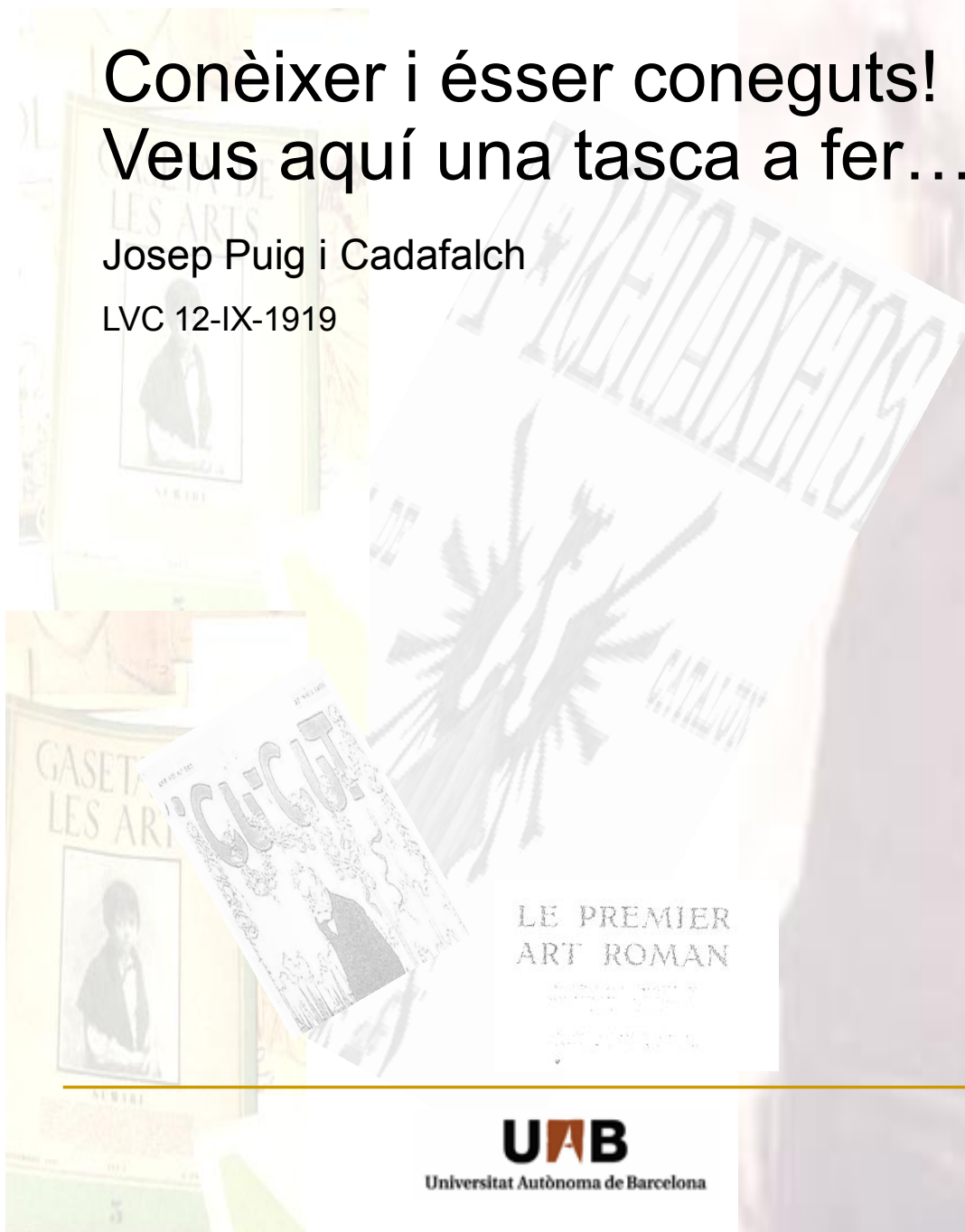
2.8.Làmines dels escrits de Puig i Cadafalch a pàgina sencera

La Veu de Catalunya 16 cts.

Conèixer i ésser coneguts! Veus aquí una tasca a fer...

Josep Puig i Cadafalch

LVC 12-IX-1919

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona